

345.11
HEL

718/46

Stadsfullmäktiges i Helsingfors
tryckta utskottsberäkningen
m. för _____ år _____ 1879.

1. Bet. med ansl. af utskottsberäkningens aktiebolagets donation till folkl biblioteket.
2. D^o med förslag till utlåtande ang. revision af byggvadsordningen.
3. D^o med ansl. af utlåtandet om förslag till nytt reglemente för folk-skolorna.
4. D^o med ansl. af anmärkningerna i revisionsberättelsen om 1877 års stadsvårskampaner.
5. D^o. Bet. med ansl. af förslag om eget hus för realskolan.
6. D^o ang. förslag till ordningsstadga

- 21
- för Stadens allmänna sjukvård.
7. Bet. med anl. af Magistratens Skipelse om verkställighet af Stadfullmäktiges beflut.
  8. D^o med anledning af bepr^o emot Stadfullmäktiges beflut om fattigrådets donerade fonder.
  9. Förslag till utlåtande med anl. af bepr^o om handlandes rätt till minutförföljning af spitdyckets
  10. Bet. med anl. af förslag till om- bildning af Magistraten och råd- skapens stämman.
  11. Bet. med anl. af förslag till hög- stas termlagging.
  12. D^o med anl. af förslag till kajbygg- nader i Stadens.

13. Förklaring i anledning af fersman
F. Tschelchulins bekräftelse af väg-
radrefitutissn af siätansyemningar.
14. Bet. med förslag till anförkan
om ändring af §. §. 9 och 15 i
byggnadsordningarna.
15. Bet. om hufvudafloppokanal för
gloet.
16. Bet. i frågan om förskild mantals
skrifare för staden.
17. Bet. med förslag till åtgärder
för vattenlednings öfratagande
af staden.
18. Bet. i anl. af frivilliga bränd
kärens anskallan om tornsten
nr. 26 vid Höglbergsgatan.
19. Bet. med anl. af ritningar till ett

eget hus för folkbiblioteket.

20. Betänkande med anl. af förslag
att till stadens öfverlämnade "Ma-
rias afyl"

- Berättelse om revision af stadens
sakenpapper för år 1878.

- Drätselkammarens förklaring öfver
revisionens anmärkingar år 1878.

21. Bet. med anledning af berättelsen
öfver revision af stadens saken-
papper för år 1878.

22. F. med förslag till reglemente
för patulliggården.

23. Resumé angående utspörande
af ett folkskolehus vid Skolsngatan
- Magistratens och Drätselkammarens flif-
velser om utgifts- och inkomstförteckning för 1880.

24. Bet. om utgifts- og inkomstforflag
for 1880.

- Utgifts- og inkomstforflag for 1880.
Dito dito, af Hadsfullsmægtige fast
staldt.
- Forflag till reglemente for den kom-
sjukværdens afrensom till instruk-
tion og arbejdsfordeling for distrik-
lægerne.
- Sundhedsnæmndens forflag om an-
staltende af en hadskemist.
- Handlingar rör. forsaedring af
hadsplanen, for anlægning af
en fiskerhavn i Skatuddalen.
- Utlænderne af Præstekammeret
och före Hadsingeniøren Th. Fal-
grift med anl. af utkøtsbetänkande

N: 12 för 1879 om kajlyggnaderna
i Katudden.

- Skogsstatens Skifvelse jämte Prä-
fektsamfundens uttalande om
väckt fråga om affkappande af
visja näringsaffgifter.
- Präseleksamfundens Skifvelse ang.
Präselekskontorets stat.

Stadsfullmäktiges i Helsingfors tryckta utskottsberäk-
ningen n:o. för år 1879.

NE

1. Betänkande med anl. af utskutningsaktielagets donation till folkbiblioteket.
2. D:o med förslag till utlåtande ang revision af byggnadsordningen.
3. D:o med anl. af utlåtandet om förslag till nytt reglemente för folkskolorna.
4. D:o med anl. af samarbetningar i revisionsberättelsen om 1877 års stadsräkenskaper.
5. D:o med anl. af förslag om eget hus för realskolan.
6. D:o ang. förslag till ordningsstadga för stadens allmänna sjukvård.
7. D:o med anl. af registratörens skrifvelse om verkställighet af stadsfullmäktiges beslut.
8. D:o med anl. af besvär emot stadsfullmäktiges beslut om fattigvårdens donerade fonder.
9. Förslag till utlåtande med anl. af loovar om handlarnes rätt till minutförsäljning af spritdrycker.
10. Betänkande med anl. af förslag till ombildning af magistraten och råd tufvarätten.
11. Betänkande med anl. af förslag till Gloets torrläggning.
12. D:o med anl. af förslag till kajbyggnader på Skatudden.
13. Förklaring i anl. af firman F. Tschetscaulins besvär öfver vägrad restitition af naturpenningar.
14. Betänkande med förslag till ansökan om ändring af 9:§:9 och 15 i byggnadsordningen.
15. Betänkande om hufvudafloppskanal för Gloet.
16. D:o i ämnen om för mildt naturläkemedel för staden.
17. D:o med förslag till åtgärder för vattenledningens öfvertagande af staden.
18. Betänkande i anl. af frivilliga brandvärens anmälan om tenten N 26 vid Högbergsgatan.
19. D:o med anl. af ritningar till ett eget hus för folkbibliotek.
20. D:o med anl. af förslag att till staden öfverlemnas "Marias asyl".

- Berättelse om revision af stadens räkenskaper för år 1873.
- Drättselkammarens förklaring öfver revisorernes anmärkningar år 1878.
- 21. Betänkande med anl. af berättelsen öfver revision af stadens räkenskaper för år 1878.
- 22. D:o med förslag till reglemente för fattigvården.
- 23. Resumé ang. uppförande af ett folkskolehus vid Malmgatan.
- 24. Magistratens och Drättselkammarens skrivelser om utgifts- och inkomstförslaget för 1880.
- 24. Betänkande om utgifts- och inkomstförslaget för 1880.
- Utgifts- och inkomstförslag för 1880.
- D:o d:o af stadsfullmäktige fastställt.
- Förslag till reglemente för den kommunala sjukvården äfvensom till instruktion och arbetsfördelning för distriktsläkare.
- Sundhetsnämndens förslag om anställande af en stadkemist.
- Handlingar rör. förändring af stadsplanen, för anläggning af en fiskarhamn å Skatuåden.
- Utlåtanden af Drättselkammaren och förre Stadsingenjören Th. Fallqvist med anl. af utskottsbetänkandet N 12 för 1879 om kajbyggnaderna å Skatuåden.
- Magistratens skrifvelse gent. Drättselkammarens utlåtande om väckt fråga om afskaffande af vissa näringsavgifter.
- Drättselkammarens skrifvelse ang. Drättselkontorets stat.

Utskottsbetänkande med anledning af Helsingfors Utskänkningsaktiebolags donation till förmon för Folkbibliotheket och Läsesalen.

Den 29 Oktober sistlidet år ha Stadsfullmäktige, jemte det de godkänt en af Utskottet i samråd med Bestyrelsen för Folkbibliotheket uppgjord allmän plan för det blifvande egna huset för sistnämnda inrättning, åt Utskottet öfverlemnadt, att, sedan tomt för ändamålet erhållits, „föreslå tillsättandet af en byggnadsstyrelse, äfvensom öfriga i extra ärendet nödiga åtgärder.“

Den 14 dennes ha Stadsfullmäktige till Utskottet remitterat Drätselkammarens skrifvelse af den 10 i samma månad, deri kammaren, på grund af en ingången skrifvelse från Styrelsen för Helsingfors Utskänkningsaktiebolag meddelar, att nämnda bolag vid bolagsstämma den 16 sistlidne December beslutit:

„1:o att donera gården N:o 5 (adressnummer 43) vid Högbergsgatan, i kvarteret Laxen af 3:dje stadsdelen, till evärdlig ego och besittning åt Helsingfors kommun, med vilkor, att densamma begagnas till byggnadsgrund för ett eget hus åt Helsingfors stads Folkbibliothek och Läsesal, hvilken inrättning af denna gård eger tillgodonjuta all den inkomst och öfriga fördelar, som af densamma kunna härflyta; samt

2:o att öfverlemna återstoden af den odisponerade delen af årsvinsten för år 1877 till förstärkande af Folkbibliothekets byggnadsfond med uttalad önskan, att stadens myndigheter, så fort sig göra låter, ville draga försorg om byggnadsplanens realiserande och, om möjligt, redan före Utskänkningsaktiebolagets ordinarie bolagsstämma i Mars ingående år till bolagets styrelse inlemna ritningar och kostnadsförslag till det blifvande huset, på det bolagsstämman må vara i tillfälle att af innevarande års vinst för ändamålet anslå de medel, som ytterligare kunna erfordras“.

Drätselkammaren underrättar tillika Stadsfullmäktige om att ej mindre förberörda summa, 22,550 mark 31 penni, blifvit till Drätselkontoret inlevererad, än ock köpebrevet å nämnda gård, jemte särskilda andra handlingar, till kammaren öfverlemnade, äfvensom att Drätselkammaren öfvertagit förvaltningen af ifrågakvarande gård.

Utskottet har härförutom i afskrift erhållit del af Styrelsens för Utskänkningsaktiebolagets förenämnda skrifvelse, hvarur inhemtats, att vid inköpet af nu ifrågakvarande gård det aftal träffats, att förre innehafvarens syster, fröken Winberg, hvilken bebör fyra rum och kök i gården, skall intill den 1 Juni år 1879 hyresfritt få begagna denna lokal, men att hyrorna för öfriga lokaler, uppgående till 2,836 mark för året, från

den 1 sistlidne December tillfalla Folkbibliotheket och Läsesalen, att till denna inrättnings förkofran användas, äfvensom af Hr V. Heikels yttrande vid detta ärendes föredragning i Drätselkammaren, deri Hr Heikel uttalar den förhoppning, att uti det blifvande huset äfven måtte inrättas en stor gymnastiksal, hvilken företrädesvis skulle upplåtas åt arbetare-gymnastikföreningar och folkskolor, men derutöfver uthyras åt andra skolor och gymnastikföreningar, och hvilken borde inredas så, att redskapen lätt kunde undanskaffas och salen vid behof kunna användas till festlokal för arbetaresamqväm, för större möten o. s. v.

Då nu sålunda genom Utskänkningsbolagets frikostiga donationer och dess uttalade afsigt att af förlidet års nettovinst anslå de medel, som för ändamålet ytterligare kunna erfordras, säker utsigt förefinnes, att det egna huset för stadens Folkbibliothek och Läsesal skall kunna bringas till stånd, utan att någon ny börda derigenom åhvälfves de skattdragande, har Utskottet ansett, att Stadsfullmäktige oförtöfvadt borde vidtaga de åtgärder, som till den vackra byggnadsplanens realiserande erfordras. Utskottet får derföre, utan någon närmare motivering, föreslå, att Stadsfullmäktige ville besluta:

a) att vid deras först inträffande sammanträde, i och för uppförande af ett eget hus för Helsingfors Folkbibliothek å den af Utskänkningsaktiebolaget donerade tomten N:o 43 vid Högbergsgatan, utse en byggnadsstyrelse af fem personer, hvarjemte bibliothekarien vid Folkbibliotheket egde i Styrelsens förhandlingar och beslut deltaga;

b) att åt denna byggnadsstyrelse öfverlemna att, i samråd med Bestyrelsen för Folkbibliotheket, i hufvudsaklig öfverensstämmelse med den af Stadsfullmäktige fastställda allmänna plan, uppgöra detaljeradt program för det blifvande huset, äfvensom granska derför uppgjorda ritningar; samt

c) att bemyndiga byggnadsstyrelsen att, på sätt lämpligt synes, införskaffa ritningar och kostnadsförslag, äfvensom att, sedan dessa blifvit af Stadsfullmäktige godkända, och under förutsättning att Utskänkningsbolaget beviljar de medel som utöfver byggnadsfondens nuvarande tillgångar kunna erfordras, omedelbart skrida till byggnadens uppförande.

I betraktande deraf att ärendet, så vidt det rör eskissritningar och kostnadsförslag, är af brådskande beskaffenhet, torde Stadsfullmäktige särskildt böra

d) uppmana byggnadsstyrelsen att, om möjligt, före utgången af instundande Februari månad till Stadsfullmäktige inkomma med eskissritningar och kostnadsförslag.

Hvad beträffar den till staden donerade gården, så torde, i anseende till Drätselkammarens meddelade upplysning, att kammaren jemlikt drätselreglementet redan omhändertagit förvaltningen af densamma, något vidare beslut i detta syfte af Stadsfullmäktige icke vara af nöden. Deremot vill Utskottet fästa uppmärksamhet vid donatorernas bestämning rörande användningen af den inkomst gården för närvarande lemna. Af

ofvan anförda verba formalia synes tydligen framgå, att Utskänkningsaktiebolagets afsigt varit, att från gården inflytande hyror skola direkte användas till bibliothekets förkofran och ej till förstärkande af byggnadsfonden, för hvars uppbringande till erforderligt belopp bolaget skildt lofvat draga försorg. En sådan bestämning har äfven syns Utskottet vara synnerligen tidsenlig, då det är af vigt att i tid småningom uppbringa bibliothekets bokförråd till en höjd, som motsvarar det dag för dag stigande behovet och billiga anspråk på ett kommunalt bibliothek. Utskottet får derfor föreslå,

e) att Stadsfullmäktige ville anmoda Drätselkammaren att emot redovisning utbetala behållna inkomsten af den till staden donerade gården till Bestyrelsen för Folkbibliotheket, som egde, utöfver hvad Stadsfullmäktige för ändamålet anslagit, använda densamma till bibliothekets förkofran.

Slutligen har Utskottet tagit under ompröfning det af Hr V. Heikel i Drätselkammaren väckta förslaget att i sammanhang med Folkbibliotheksbyggnaden uppföra en stor gymnastiksal, som företrädesvis skulle upplåtas åt arbetareföreningar och folkskolor. Detta förslag har syns Utskottet i högsta grad behjertansvärdt. Behovet af en tillräckligt rymlig och ändamålsenlig gymnastiksal är i denna stad verkligen så stort, att detsamma inom en icke aflägsen framtid måste fyllas. Ändamålet med en sådan inrättning sammanhänger äfven så nära med Folkbibliothekets och Läsesalens, att dessa anstalter gerna kunde förläggas på samma plats. Men emot Hr Heikels förslag talar uppenbarligen ordalydelsen i donationsbrevet. Gården N:o 43 vid Högbergsgatan är donerad till staden „med vilkor att densamma begagnas till byggnadsgrund för ett eget hus för Folkbibliotheket och Läsesalen, hvilken inrättning af denna gård eger tillgodonjuta all den inkomst och öfriga fördelar som af densamma kunna härflyta“. Härmed låter icke förena sig att upplåta en del af tomten för något annat, delvis rent kommunalt ändamål, åtminstone ej med mindre än att till Folkbibliotheket erlägges ränta eller arrende för den begagnade marken, en utväg, hvilken skulle inleda staden i ledsamma förvecklingar såsom på engång jordegare och arrendator till samma mark. Att åter hos Utskänkningsaktiebolaget söka utverka ändring af det vid donationen fastställda vilkoret, har Utskottet ansett hvarken öfverensstämma med stadens värdighet eller vara väl betänkt, då för en inrättning, hvilken såsom Folkbibliotheket har en stor framtid för sig, tillräckligt utrymme bör reserveras för framtida utvidgningar. Då härjemte tages i betraktande, att Folkbibliothekets byggnadsfond på intet vilkor kan tagas i anspråk för annat ändamål än det, hvartill densamma donerats, och att ej heller staden under närvarande förhållanden kan anslå medel till en kommunal gymnastiksal, torde Hr Heikels förslag i den form det nu framställts, sjelfmant förfalla.

Men äfven om förslaget modifieras derhän, att den för Folkbibliotheket, enligt den fastställda allmänna planen, afsedda framtida tillbyggnaden, i händelse nödiga medel härtill kunde erhållas, genast skulle uppföras och provisionelt inredas till gymnastiksal, synes detsamma icke ens sålunda, ur synpunkten af Folkbibliothekets intresse, kunna förordas. Oafsedt den omständigheten, att det kan ifrågasättas, huruvida samma sal i afseende å storlek och form skäligen kan tillfredsställa två så olika anspråk, så måste dock alltid en byggnad, som för ett gifvet ändamål uppföres ett par tiotal år innan den

behöfves, då den slutligen skall anlitas för sin egentliga bestämmeelse, vara icke blott till en viss grad förfallen, utan jemväl, till följd af de framsteg biblioteksarkitekturen emellertid gjort, mindre öfverensstämmande med dåtida fordringar. Skulle dertill den provisionella gymnastiksalen, såsom med säkerhet kan förutsättas, blifva starkt anlita, kunde stora svårigheter möta vid dess utrymmande, och bibliotekets kraf af utvidgning få vika tillbaka för det mer talande skälet af några tiotal tusen mark, som erfordrades för uppförande af en ny gymnastiksal. Härtill kommer, att staden äfven i detta fall skulle råka i det brydsamma läget att på engång vara husvärd och hyresgäst.

I betraktande af hvad Utskottet sålunda haft äran anföra, får Utskottet, jemte uttalande af en antydning derom, att ifrågavarande förslag måhända lämpligen kan komma till utförande i sammanhang med det påtänkta huset för Frivilliga brandkåren, för hvilket kåren beslutit anhålla om plats på den tomt der södra brandtornet nu står, för Stadsfullmäktige föreslå,

f) att Hr V. Heikels i Drätselkammaren väckta förslag icke måtte till någon åtgärd föranleda.

Om dessa beslut torde Magistraten till egen kännedom och vederbörandes förständigande i vanlig ordning böra underrättas.

Helsingfors den 20 Januari 1879.

C. G. Estlander.

Rob. Lagerborg.

Felix Heikel.

Utskottsbetänkande med förslag till Stadsfullmäktige affordradt utlåtande i anledning af väckt fråga om revision af gällande byggnadsordning för Helsingfors.

Den 20 December 1878 ha Stadsfullmäktige till undertecknade såsom ett särskildt utskott hänskjutit Guvernörens i länet remissresolution af den 12 November förlidet år, hvori Guvernören genom Magistraten infordrat Stadsfullmäktiges yttrande med anledning af en till Guvernören af arkitekten Th. Höijer, muraremästaren O. W. Margelin m. fl. arkitekter, byggmästare och gårdsegare i staden ingifven skrift, deri sökandene framställa särskilda anmärkningar, dels emot byggnadsordningen, dels rörande tolkningen och tillämpningen af densamma, samt anhålla om utverkande af nödiga ändringar och rättelser deri.

Remisshandlingarna i ärendet innehålla, förutom förenämnda till Guvernören ingifna skrift, n. v. synemännen, rådmannen A. F. Liljeros' och förste arkitekten Flor. Granholms bemötande af sökandenes anmärkningar, samt ett genom Magistraten infordradt yttrande i frågan af stadsingenjören, undertecknad Th. Tallqvist, äfvensom ett af Magistraten i ärendet afgifvet utlåtande.

Sökandenes hos Guvernören på grund af vunnen erfarenhet framställda anmärkningar röra hufvudsakligen följande punkter i byggnadsordningen: I § 9 saknas närmare bestämning om huru den fastställda minimigårdsplanen skall uppmätas, om från hufvudbyggnadens yttre vägg eller från en möjligen utskjutande förstuguqvist eller annat mindre utsprång; den i § 15 införda bestämningen att, ifall åbyggnaden till någon del utgöres af trähus, en obebyggd sträcka af minst fyratio fot skall lemnas öppen mot angränsande tomt, visas af sökandene med ur verkligheten hemtade exempel hafva i många fall motverkat hvad den åsyftat, förekommande af eldfara och befordrande af en vidsträcktare användning af sten som byggnadsmaterial; § 16 har, efter det gängse sättet att tolka densamma, å tomter som få bebyggas med trähus, icke tillåtit att å desamma uppföra t. ex. brunnsöfverbyggnader, lusthus, balkonger eller skjul af trä, en bestämning, som icke synes ha något skäl för sig; § 17 är högst vilseledande stiliserad, då enligt ordalydelsen ej högre än tvåvånings stenhus må uppföras å sådana tomter, hvarest trähus äro tillåtna, hvarförutom

lämpligheten af deri intagna bestämningar om trappuppgångar ifrågasättes; § 23, som fastställer den högsta tillåtna areal för kalkbruks-, fackverks- eller trähus, lemnar, jemförd med § 24, den som å sin tomt vill utföra en nybyggnad af trä i villrådighet, huruvida detta får ske som en tillbyggnad till förut befintligt trähus, i händelse maximiarealen för ett sådant hus derigenom icke öfverskrides, eller om nybyggnaden i hvarje fall skall placeras på tio fots afstånd från närmaste hus; § 26 lemnar fritt rum för en godtycklig tolkning, då den docering af marken, som erfordras för att få inrätta boningsrum i källarvåning, icke är närmare fastställd, hvarjemte bestämningen, att rökledningen ifrån jordvåning ovilkorligen bör vara lodrät, icke synes vara påkallad af verkliga skäl; rörande § 27 framhålles olämpligheten och inkonsequensen af deri införda föreskrifter om mellanväggarnas tjocklek i stenhus; i § 28 saknas bestämning om bjelklagets föreskrifna afstånd från rökledningen skall beräknas från inre eller yttre sidan af eldrörsmuren, hvarjemte den i paragrafen ingående bestämningen, att eldstäderna i trähus ovilkorligen böra anläggas i husets midt, saknar skäl för sig; beträffande § 37 framhålles önskligheten af att i stenhus få förse förstugor, som äro uppförda på hvalf, med trögolf; i afseende å §§ 41 och 42 anmärkes, att omgångarna med vidlyftiga ritningars uppgörande äfven för den minsta ändring af eldstads beskaffenhet eller läge i väsendtlig grad kunde minskas. Slutligen framhålla sökandene rörande § 43, att antingen begge synemännen borde vara fackmän eller ock att den dertill tillförordnade magistratsledamoten endast såsom vittne eller protokollförare skulle öfvervara syneförrättningen, samt att den tidspilan, som för-anledes af omgångarna för erhållande af stadfästelse å ritning till nybyggnadsföretag, genom lämpliga åtgärder måtte i möjligaste måtto inskränkas.

Synemännens bemötande af de anförda anmärkningarna tillbakavisar de personliga insinuationer, på hvilka sökandene ej varit synnerligen sparsamme, samt bestrider riktigheten af några i deras till Guvernören inlemnade skrift gjorda anmärkingar. Men derjemte erkänna synemännen olämpligheten af en del bestämningar i byggnadsordningen och medgifva tvetydigheten i stiliseringen af några paragrafer, hvilken otydlighet dock i flere fall blifvit häfven genom prejudikat, vunna genom utslag i högsta instans.

Stadsingenjörens i frågan afgifna utlåtande instämmer i hufvudsak med de i ansökningsskriften uttalade åsigter samt påpekar vidare, hurusom i § 4 föreskrifves en tid af två veckor och i § 6 af åtta dagar, inom hvilken stadsingenjören bör aflemna vid tomtmätning tillkomna handlingar. I § 9 medgifves styckning eller klyfning af tomt i egentliga staden, dock icke till mindre arealvidd än 25,200 kvadratfot, men någon tomt, som efter denna bestämning skulle kunna delas, förefinnes alldeles icke. Deremot få obehindradt nya tomter af betydligt mindre vidd t. ex. å Skatudden försälas. För öfrigt anser Stadsingenjören ifrågavarande byggnadsordning vara en ytterst underhållig lagstiftningsprodukt och uttalar en önskan, att staden inom kort måtte komma i åtnjutande af ett både i materielt och formelt hänseende bättre byggnadsreglemente.

Magistraten framhåller i sitt afgifna utlåtande, hurusom nu gällande byggnadsordning för staden, ehuru daterad den 9 Juni 1875, likväl flere år tidigare blifvit utarbetad i form af förslag samt sedermera, innan detsamma af Kejsarliga Senaten fast-

ställt, på olika tider och orter undergått mer eller mindre omfattande ändringar utan att tydlighet, konsekvens och sammanhang emellan de särskilda stadgandena iakttagits; hvarföre, och som dessa äfven i följd af de mångahanda nya uppfinningar, som vid byggnadsföretag och vid inredande af rum börjat tillämpas, samt den större utveckling, byggnadskonsten och byggnadsväsendet på de senare åren hos oss uppnått, äro i många stycken otillräckliga och föråldrade, Magistraten ansett en omarbetning af byggnadsordningen vara af behovet påkallad.

Vid granskning af ofvan refererade handlingar har Utskottet icke kunnat undgå att finna i desamma framställda anmärkningar emot särskilda punkter i nu gällande byggnadsordning och dennas tillämpning, vara i hufvudsak både riktiga och fullt befogade. Inom Utskottet har derjemte den åsigt gjort sig gällande, att grundade anmärkningar kunde göras jemväl beträffande en mängd andra paragrafer af byggnadsordningen. Utskottet har dock icke ansett det ligga inom omfånget af dess uppgift att i detalj granska ifrågavarande förordning paragraf för paragraf, än mindre att för desamma föreslå en förändrad lydelse. Fastmer har det synts Utskottet, som Stadsfullmäktige uti sitt utlåtande, jemte det de förorda en fullständig omarbetning af byggnadsordningen af den 9 April 1875, främst borde yttra sig rörande några af de allmänna synpunkter, som vid en slik omarbetning borde beaktas, samt särskildt uttala sin uppfattning rörande hufvudpunkterna i den till Guvernören af hrr Höjer, Margelin, m. fl. inlemnade skrifvelsen. I enlighet härmed får Utskottet, jemlikt sitt uppdrag, föreslå följande lydelse för det infortrade utlåtandet:

Tit.

Genom remissresolution af den 12 November sistlidet år har Tit. infortrat Stadsfullmäktiges utlåtande angående en af arkitekten Th. Höjer, muraremästaren O. W. Margelin, m. fl. personer till Tit. ingifven skrift innehållande anmärkningar emot nu gällande byggnadsordning för Helsingfors stad, utfärdad den 9 April 1875, och dess tillämpning. Med anledning häraf få Stadsfullmäktige värdsamt framhålla följande:

Den tid af knappt fyra år, under hvilken den nya byggnadsordningen för Helsingfors nu varit i gällande kraft, kan väl i allmänhet anses nog kort för att på grund af vunnen erfarenhet uttala ett bestämdt omdöme rörande en utfärdad förordnings lämplighet eller olämplighet. Stadsfullmäktige hålla dock före, att ifrågavarande förordning redan under den korta tid den tillämpats, tillräckligt ådagalagt, att densamma vidlades af så väsentliga brister, att en genomgående revision af densamma måste anses som ett trängande önskningsmål, ifall ej den på senare tider alltjemnt stegrade bostadsbristen och deraf föranledda ökade hyreskostnader skola uppnå ännu större dimensioner än för närvarande. Byggnadsordningen lider nemligen, såsom äfven tydligen framgår af de Tit:i

remiss åtföljande handlingar, i formelt hänseende af stor otydlighet och innehåller flere detaljbestämningar rörande byggnaders konstruktion m. m., hvilka hvarken äro tidsenliga eller motsvara det med dem afsedda ändamålet. Derjemte föreskrifvas långa, både kostnader och tidsutdrägt erforderande omgångar för erhållande af tillstånd att uppföra nybyggnad eller företaga förändring med ett äldre hus. Då härtill kommer, att byggnadsordningen, i afsigt att förekomma eldfara, innehåller bestämmningar, hvilka, utom det att deras ändamålsenlighet i vissa fall kan ifrågasättas, isynnerhet sedan staden erhållit vattenledning måste anses nog stränga och alltför mycket ingripa i gårdsegarens fria dispositionsrätt af sin tomt, ha Stadsfullmäktige ansett sig icke kunna underlåta att framhålla det jemväl denna förordning samt de tvister och böter, som deraf föranledts, delvis måste bära skulden till att byggnadslusten och företagsamheten icke hållit jemna steg med det ökade behovet af bostäder i landets hufvudstad.

Det främsta anspråk, Stadsfullmäktige ville ställa på en byggnadsordning, är, att den skall vara affattad i en enkel, klar och koncis form. Denna fordran är så mycket mer berättigad, som en förordning af detta slag skall kunna fattas af menige man och berör den enskilde medborgarens måhända viktigaste ekonomiska intressen. Att prejudikat genom högsta instansens utslag utverkats rörande rätta tolkningen af en del paragrafer, bevisar äfven i sin mon lagens otydlighet, och är så mycket mindre tillfyllestgörande, som dessa utslag icke äro allmänt kända, och den enskilde uti en fråga, som så nära rör eganderätten, bör kunna uti promulgerad lag utan tillhjälp af i arkiven förvarade handlingar läsa sina rättigheter och skyldigheter.

Hufvudändamålet med en byggnadsordning är enligt Stadsfullmäktiges åsigt icke, att i möjligaste måtto reglementera den enskilda byggnadsföretagsamheten och omgifva densamma med alla upptänkliga inskränkningar, utan fastmer, att lemna den enskilde all den handlingsfrihet, som låter förena sig med de anspråk, som ur det allmänna synpunkt äro nödvändiga för betryggande af byggnadskonstruktionens hållbarhet äfvensom till förekommande af eldfara, samt till undvikande af hygieniska missförhållanden och för staden vanprydande byggnader. I öfverensstämmelse härmed anse Stadsfullmäktige, att uti en byggnadsordning noggrant böra undvikas alla sådana föreskrifter, som icke äro bestämdt påkallade ur förenämnda allmänna synpunkter. Att dock denna princip icke uti nu gällande byggnadsordning blifvit iakttagen, torde tydligast framgå genom en granskning af särskildt de paragrafer, mot hvilka anmärkningarna i den till Tit. ingifna skriften äro riktade.

I afseende å § 9 synes hvad sökandene och Stadsingenjören anført ega sin fulla befogenhet. Om det ock för eldsläckningsåtgärder, liksom i hygieniskt afseende, är af vigt, att en del af gårdsplanen lemnas obebygd, så kunna dock, isynnerhet med det ganska höga minimimått som i detta fall föreskrifves, mindre utsprång, såsom smärre, icke kringbyggda trappor, med eller utan skärmtak, balkonger o. d. svårligen betraktas utöfva något menligt inflytande, hvarför paragrafen borde förtydligas derhän, att deri uttryckligen sades, att mätningen skall ske från vägg till vägg.

§ 15 föreskrifver att, derest åbyggnaden hel och hållen eller till någon del utgöres af trähus, skall en af sidorna mot angränsande tomt, minst på en sträckning af 40 fot och till en bredd af 50 fot inåt tomten, lemnas obebyggd. En sådan öppning, hvilken beröfvar egare isynnerhet af små tomter det fria bruket af en stor del af deras innehafvande och ofta nog dyrt förvärfvade jordområde, är dock hvarken i stadens eller den närboendes intresse gagneligt, der stenhus uppföras, enär ett sådant utgör bättre skydd mot eldfara än ett obebyggt mellanrum, och den är äfven fullkomligt ändamålslös, om, såsom oftast torde vara fallet, denna öppning är på granntomten stängd genom der befintligt hus. För öfrigt må om denna paragraf anmärkas, att uti sista mom. medges, utan något förbehåll om öppning emot angränsande tomt, att fylla mellanrum emellan trähus med hus af sten och att med stenhus ersätta trähus, hvilket strider emot föregående mom. i samma §. I förbigående må ännu observeras, att äfven fackmän torde vara osäkra om hvad som egentligen menas med „kalkbrukshus“.

Anmärkningen emot § 17 synes likaledes befogad, särskildt deri, att §:n verkligen förbjuder uppförande å här afsedda tomter af högre stenhus än två våningar, oakadt meningen uppenbart varit att blott i stenhus, som icke ha flere än två våningar, medgifva rätt att anbringa trappor af trä. En omredigering är så mycket nödvändigare, som §:n gifvit anledning till olika tolkning samt deraf föranledda rättgångar, tidsutdrägt och förluster.

Äfven med afseende å §§ 23 och 24 torde, på sätt sökandene framhållit, ett förtydligande vara af nöden. I afseende å den i sistnämnda § intagna bestämningen, att boningshus af kalkbruk eller af resvirke med tegelfyllning eller af trä icke få byggas högre än 24 fot ifrån markens högsta punkt till takbandet och ej heller uppföras i flere än en våning, vilja Stadsfullmäktige uttala en något afvikande åsigt. Ett tvåvåningsträhus måste väl, genom den myckenhet brännbara ämnen det innehåller, i förening med dess höjd, anses vara af något eldfarlig beskaffenhet. Då emellertid ett absolut förbud för uppförande af dylika, i ekonomiskt hänseende förmonliga hus inom staden ovilkorligen skall bidraga till att hämma byggnadslusten och förmågan, ville Stadsfullmäktige ej obetingadt förorda detsamma bibehållande. Skulle i detta afseende den inskränkning göras, att nedre våningen ovilkorligen bör vara af sten och att husets höjd ifrån markens högsta punkt till takbandet ej finge öfverstiga 25 fot, hvilket motsvarar halfva bredden af en vanlig gata i Helsingfors, så tro Stadsfullmäktige för sin del, att nog vore sörjdt för den allmänna säkerheten.

Det i § 26 ingående förbudet att inrätta hvälfda boningsrum med eldstäder annat än på starkt sluttande mark synes Stadsfullmäktige vara alltför strängt. Utom det, att graden af denna sluttning, i händelse den alls skall kvarstå, för undvikande af olika tolkning bör närmare angifvas, ville Stadsfullmäktige förorda, det boningsrum i källarvåning finge uppföras äfven å jemn mark, blott åtgärd vidtages för nödig luftvexling under golfvet och marken tillbörligen dräneras. Der jordgrunden ej är sank, torde det, med iakttagande af nämnda försigtighetsmått, efter synemäns pröfning äfven böra tillåtas att golfvet lägges lägre än jordytan utanför byggnaden. Kändt är att genom omsorgs-

fullt byggnadssätt fukt fria och sunda rum sålunda kunna inrättas. Ett absolut förbud vill därför i detta fall säga, att utan giltigt skäl beröfva husegaren en uppenbar fördel, samt att minska tillgången på goda och billiga rum för de obemedlade folkklasserna.

Föreskriften, att rökledning från jordvåning ovilkorligen skall gå i lodrät riktning, tyckes ej heller vara fullt befogad, om ock Stadsfullmäktige ej kunna godkänna sökandenes förslag att medgifva en afvikelse från denna riktning af ända till 45°.

Anmärkningarna beträffande § 27, som bestämmer mellanväggarnas tjocklek i stenhus, och § 28, som berör rökledningarna, ha äfven skäl för sig. I sammanhang härmed utbedja sig Stadsfullmäktige få framhålla, hurusom det icke synes välbetänkt, att i en allmän förordning intaga detaljerade bestämmingar rörande byggnaders konstruktion och inredning. Fordringarna i dessa afseenden vexla ganska snart, beroende af byggnadskonstens utveckling, nya uppfinningar och förändrade lefnadsvanor. Må pröfningen i detta afseende öfverlemnas åt kunnige fackmän, och lagstiftaren inskränka sig till att förbjuda hvad som bestämdt visat sig vara vådligt eller skadligt. Hvert dylika detaljföreskrifter leda, framgår äfven deraf, att den nu knappast fyra år gamla byggnadsordningen alls icke känner till rörliga eldstäder, såsom kaminer, jeruspisar, m. m., ej heller rökledningar af jern eller bränd lera, lika litet som uppvärmning medelst ång- eller varmvatten-rör o. d., hvilket allt, då man åtminstone beträffande de rörliga eldstäderna ansett dem förbjudna, då de ej äro uttryckligen tillåtna, i sin mon bidrager att fördyra byggnadskostnaderna och stegra hyrorna.

I afseende å §§ 42 och 43 kunna icke Stadsfullmäktige undgå att i likhet med sökandene anse de omgångar, som äro förenade med ansökning om tillstånd till utförande af nybyggnad eller vidtagande af byggnadsförändring, vara nog vidlyftiga och föranleda till onödig tidsutdrägt och kostnad, utan att derigenom någon större fördel för det allmänna vinnas. Likaså måste Stadsfullmäktige dela sökandenes uppfattning derom, att synemännen borde vara fackmän. Hela proceduren i detta fall synes böra undergå en förenkling. Och vilja Stadsfullmäktige i detta afseende blott antyda, att det för vinnande af det ändamål, som med dessa formaliteter afses, skulle vara till fylles, om ritningar till nybyggnader eller viktigare byggnadsförändringar granskades af två, eller om man så vill, tre dertill utsedde kunnige och ojäfvige fackmän, hvilka egde tillse, det de företedda ritningarna icke äro stridande mot byggnadsordningens föreskrifter, samt pröfva det tillämnade husets såväl konstruktion som placering och yttre utstyrsel. Blevne ritningarna af desse synemän eller byggnadsinspektörer, huru man ville kalla dem, godkända, skulle byggnadsarbetet genast få vidtaga. Dessa byggnadsinspektörer, öfver hvilkas utslag besvär kunde anföras hos Magistrat, Guvernör och K. Senatens Ekonomiedepartement, skulle jemväl ega tillse det byggnadsarbetet utfördes i enlighet med den fastställda ritningen, samt, der skälighet pröfvades, medgifva mindre avvikelser ifrån densamma, liksom ock, utan några vidare omgångar, få meddela tillstånd till företagande af mindre byggnadsförändringar, såsom omplacering eller förändring af eldstäder, öppnande af dörr mot gata m. m.

Utom hvad Stadsfullmäktige sålunda haft äran anföra med anledning af sökandens anmärkningar, kunde med fullt skäl ännu många andra delar af nu gällande byggnadsordning lemna rum för en ganska befogad kritik. Stadsfullmäktige anse dock det anförda vara tillräckligt för att, i likhet med Magistraten, hos Tit. på det varmaste förorda det åtgärd måtte vidtagas derhän, att Byggnadsordningen för Helsingfors af den 9 April 1875 med det snaraste underkastas nödig omarbetning.

De Stadsfullmäktige meddelade handlingar i ärendet få Fullmäktige härmed äran återställa.

Å Stadsfullmäktiges vägnar:

Utskottet får slutligen föreslå, att detta utlåtande jemte remisshandlingarna i skrifvelse tillsändas Magistraten, för att till Herr Guvernören öfverlemnas. Helsingfors den 8 Januari 1879.

Aug. Fredr. Jansson.

Th. Höijer.

Th. Tallqvist.

Helsingfors, Hufvudstadsbladets tryckeri, 1879.

Utskottsbetänkande med anledning af folkskoledirektionens och lärarepersonalens utlåtanden angående Förslag till nytt reglemente för folkskolorna i Helsingfors.

Den 14 nyssvikne Januari ha Stadsfullmäktige uppdragit åt det Utskott, som afgifvit förslag till nytt reglemente för folkskolorna i Helsingfors, att inkomma med yttrande i anledning af de påminnelser, Folkskolornas direktion och lärarepersonal uti affordrade utlåtanden, som särskildt blifvit till tryck befordrade, emot nämnda förslag framställt. På grund häraf får Utskottet anföra följande:

Beträffande § 4 har lärarepersonalen framhållit, att pröfningen, huruvida en elev längre tid än två år finge kvarstanna i lägre folkskola, icke är så maktpåliggande, att den behöfde öfverlemnas åt Folkskoledirektionen, utan lämpligen kunde anförtros åt Inspektor i samråd med lärarinna. Då folkskoledirektionen icke förenat sig om nämnda anmärkning och då det dessutom är af vigt att direktionen noga uppmärksammar sådana fall, anser Utskottet §:n kunna oförändrad kvarstå.

Lärarepersonalens förslag att ur § 5 utstryka ordet „företrädesvis“, torde så mycket mindre förtjena afseende, som de sjelfva medgifva undantag för lägsta klassen af högre folkskolan och dylikt undantag äfven på en eller annan af de öfriga klasserna varit till gagn för skolan.

I afseende å det högsta antalet elever, som jemlikt §§ 3 och 6 samtidigt finge af en lärarinna eller lärare undervisas, har lärarepersonalen föreslagit, att detsamma måtte nedsättas till 30 för lägre och 40 för högre folkskola. Då emellertid en sådan nedsättning skulle medföra en högst betydlig stegring af folkskolornas årliga budget, och då dertill den i förslaget, i enlighet med Stadsfullmäktiges beslut den 10 September 1875, införda maximisiffran icke syntes Utskottet för hög, har Utskottet trott jemväl denna framställning böra förfalla.

Uti en anmärkning emot § 6 *mom. 3* har Direktionen berört en af de hufvudsakliga förändringar, Utskottet ansett sig böra införa i det nu gällande reglementet. Jemföras de två senare momenten af ifrågavarande § med § 51, derifrån Utskottet, såsom äfven af lärarepersonalen anmärkts, låtit orden „ifall giltig orsak dertill förekommer“ utgå framför „afskeda“, så torde deraf tydligt framgå den tanke, som legat till grund för de af Utskottet föreslagna förändringar. Utskottet har ansett det lända skolan och dess verksamhet till verkligt gagn att vid densamma söka bereda fast anställning åt så många

dugliga och bepröfvade lärarekrafter, som utan ekonomisk uppoffring för staden låter sig göra. Det är nemligen icke att förutse, det mer framstående förmågor, hvilka på andra orter i landet kunna erhålla ordinarie tienst, skola söka sig till Helsingfors som biträdande lärare. Men af samma skäl har Utskottet jemväl trott sig böra förorda att de biträdande lärarene, hvilka utan profår antagas och hvartill ofta nog vid förefallande behof den första bästa måste anställas, må, der de visa sig för tjensten mindre lämplige, af direktionen kunna afskedas äfven utan att några uppenbara tienstefel af dem blifvit begångna. Ifall de af Utskottet utstrukna orden i § 51 finge kvarstå, så blefve i sjelfva verket de biträdande lärarene lika fast anställda som de ordinarie och skulle, såsom äfven lärarepersonalen fattat saken, ej kunna aflägnas, blott de försvarligen skötte sina åligganden, med mindre än att den klass, för hvilken de blifvit antagne, indroges. Utskottet måste därför vidhålla, att § 51 kvarstår oförändrad och är för sin del öfvertygad derom, att den makt, som härigenom lägges i Direktionens händer, icke skall missbrukas, samt att den biträdande lärare, som ordentligt sköter sin syssla, hädanefter skall vara lika säker om sin plats som härintills, jemte det han i händelse § 6 i Förslaget bibehålles har vida större utsigt att snarare erhålla ordinarie anställning.

Hvad sedan beträffar Direktionens farhåga, att kommunen genom bestämningen i § 6 *mom. 3* skulle komma att belastas med flere ordinarie lärare än af behofvet vore påkalladt, så synes densamma ej vara grundad på faktiska förhållanden. Af folkskoleinspektorns årsberättelser framgår nemligen, att vid ingen af de n. v. skolorna elevtalet på högsta klassen uppgått till femtio, oaktadt de lägre klasserna hafva t. o. m. tre parallela afdelningar. Skulle därför en skola arbeta upp sig derhän, att äfven den öfversta klassen behöfde tudelas, är icke att förutsätta, det elevtalet åter skulle så nedgå, att den nyinrättade skolan behöfde indragas. Men om också inträffade, att öfversta klassen i den nybildade skolan inginge, så blefve dock, äfven efter Utskottets förslag, tillräckligt många biträdande lärareplatser af nöden, för att de ordinariter antagne lärarene icke blefve sysslolöse löntagare, utan kunde användas på någon af de lägre klassernas parallelafdelningar. Äfven § 6 anser Utskottet därför böra kvarstå oförändrad.

Då § 8, som blifvit ordagrant intagen ur Stadsfullmäktiges beslut den 10 September 1875, enligt bokstaffig tolkning kunde komma att stå i strid med senare momentet i § 5, får Utskottet föreslå:

att § 8 erhåller följande lydelse: „*Vid högre folkskola anställes mot arvode särskild lärare eller lärarinna i sång.*“

Direktionens förslag till ändring af § 9 är endast en omstilisering, som dertill lider af otydlighet i det afseendet, att enligt detsamma äfven flere än 4 å 5 undervisningstimmar kunde för femte klassen anordnas; förslaget torde därför ej förtjena afseende. På grund af Direktionens anmärkning angående § 14 föreslås:

att i § 14 orden: „*kommit till nio års ålder*“ utbytas mot: „*kommit till sagde ålder.*“

I §§ 12 och 19 ha både Direktionen och lärarepersonalen önskat ett förtydligande i det syfte, att elev, som genomgått lägre folkskola, vid intagning i högre folkskola ovilkorligen borde vara försedd med prestbetyg. Då emellertid såväl den lägre som högre folkskolan äro kommunala inrättningar och den senare endast är en fortsättning af den förra, har Utskottet dragit i betänkande att för en öfverflyttning af eleverna från den ena skolan till den andra onödigtvis betunga presterskapet med att årligen utfärda inemot 300 betyg; utan har Utskottet ansett, att det prestbetyg, som af elev vid inträde i lägre folkskola inlemnas, bör derstädes bevaras för att vid elevens afgang åtfölja skolbetyget till den högre skolan, eller ock på requisition öfverlemnas till föreståndaren för den högre folkskola, i hvilken eleven söker inträde. Jemte det Utskottet således anser § 12 böra blifva oförändrad, får Utskottet till förtydligande af § 19 föreslå:

att senare delen af § 19 erhåller följande lydelse: „— — — — —; och skall detta betyg vid anmälan till intagning uti högre folkskola öfverlemnas till dess föreståndare eller föreståndarinna, hvilken eger infordra elevens prestbetyg från den lägre folkskola, samma elev tidigare besökt.

På skäl, som af Direktionen anförts, föreslås:

att efter ordet „hemgifter“ på näst sista raden af § 21 infogas orden: „eller gåfvor.“

Lärarepersonalens anmärkning emot § 27 torde ej förtjena något afseende.

Det af lärarepersonalen i afseende å § 30 framställda önskningsmål, att äfven vid de högre folkskolorna handslöjd skulle införas, har Utskottet nogsam behjertat, men då en dylik öfning, ifall den skall vara af verkligt gagn, nödvändigtvis kräfver skilda arbetssalar och inkom härför anställde lärare samt derför medförde betydliga kostnader för kommunen, har utskottet, såväl i betraktande af den brist på skollokaler som f. n. råder, som ock med afseende derå, att staden redan understöder Föreningens för konstflit jemväl af flere folkskoleelever besökta Slöjdskola, icke ansett sig bland *obligatoriska* undervisningsämnen kunna upptaga manlig handslöjd. Ingenting hindrar dock, att, i fall tillfälle dertill gifves, i någon skola på försök införa denna undervisningsgren för att sålunda vinna nödig erfarenhet, huruvida och på hvad sätt en sådan undervisning i den högre folkskolan för gossar lämpligen kan anordnas.

Anmärkningarna rörande §§ 33, 42 och 43 torde ej heller böra föranleda till någon åtgärd.

Till Stadsfullmäktiges bepröfvande vill Utskottet äfven öfverlemna, huruvida Direktionens, på grund af tillfällig rumbrist, och lärarepersonalens, uppenbarligen med förbiseende af att orden „i enrum“ blifvit instuckna i mom. 5, mot § 48 gjorda anmärkningar äro förtjenta af något afseende. Beträffande Direktionens påminnelse, att en åtta timmars arrest i enrum ej lämpade sig för barn under fjorton år, ber Utskottet blott få fästa Stadsfullmäktiges uppmärksamhet derpå, att utom det, att flere af högre folk-

skolans elever äro öfver 14 år, man torde kunna hos Folkskoleinspektör förutsätta det omdöme, att han ej skall tillämpa detta straff för dertill omogna elever.

Den anmälan om förvisad elev, som enligt Direktionens förslag till tillägg uti § 50, borde Fattigvårdsdirektionen meddelas, torde lämpligen kunna öfverlemnas åt Direktionens pröfning, och icke föreskrifvas uti ett allmänt reglemente, så mycket mindre som ifrågavarande straff lika så väl kan träffa ett barn af förmögna, som ett barn af fattiga föräldrar.

I afseende å lärarepersonalens anmärkning emot § 51 och Direktionens förslag angående § 54 har Utskottet, så vidt de röra biträdande lärares ställning, yttrat sig under § 6.

Lärarepersonalens yrkan att för ordinarie lärares afskedande minst 6 af Direktionens ledamöter böra vara om beslutet ense, torde icke i skolans intresse vara välbetänkt, då det ej bör öfverlemnas åt en alltför liten minoritet att gentemot pluralitetens åsigt bibehålla en pligtförgäten lärare, som ej af vänlig varning låtit sig rätta. Deremot har Utskottet funnit skäl, att, på sätt lärarepersonalen föreslagit, uti § 54 införa besvärsvänvisning, och får därför föreslå:

att i § 54 införes följande tillägg: „*Direktionens beslut går omedelbart i verkställighet, den dermed missnöjde dock obetaget att inom fjorton dagar efter delfäendet anföra besvär hos Helsingfors stads Magistrat.*“

Uti § 57 ha såväl folkskoledirektionen som lärarepersonalen önskat, att den andel af lärares eller lärarinnas aflöning, som vid hans eller hennes inträffade sjukdom skall afgå till aflönande af vikarie, måtte närmare bestämmas. Utskottet har ansett dessa framställningar ha skäl för sig, men derjemte trott det vara af nöden att till §:n foga ett tillägg i det syfte, att en så beskaffad tjänstledighet ej måtte för fortfarande sjuklighet leda till ett resultat, som i verkligheten blefve detsamma som en pensionering med större delen af lön i pension. Utskottet föreslår därför:

att § 57 erhåller följande lydelse: „*Är lärare — — — — hos folkskoledirektion. I sådant fall afgår en tredjedel af lärarens eller lärarinns aflöning till bestridande af vikariens arvode, men återstoden af detta arvode, hvars belopp bestämmas af Folkskoledirektion, utgår af skolmedel. Skulle dock lärare eller lärarinna på grund af sjukdom eller af andra orsaker vara i behof af tjänstledighet för längre tid än ett år, anmäles härom för Stadsfullmäktige, som ega afgöra, huruvida dylik anhållan må beviljas, eller sökanden, ifall han eller hon ej kan sin tjänst förrätta, bör från sin befattning afgå.*“

I sammanhang med förberörda fråga, har lärarepersonalen framställt det som öfverensstämmande med rätt och billighet, att dem beviljades enahanda pension, som enligt Folkskoförordningen är tillerkänd lärare och lärarinnor på landet. Till fullo erkännande det behjertansvärda uti denna framställning, har Utskottet dock icke ansett

sig kunna förorda densamma, då derigenom en helt och hållet ny och för kommunen högst betungande princip blefve införd uti den kommunala förvaltningen.

I § 64 har Direktionen velat göra ett sådant tillägg, att jemväl kassaförvaltaren skulle uppbära arvode. Utskottet vill härtill blott erinra, att Folkskoledirektionen, i händelse den anser sig sjelf böra fortfarande förvalta skolans fonder, väl måste anses skyldig att göra detta utan att kommunen därför behöfver vidkännas särskild kostnad.

Anmärkningen emot § 67 öfverlemnas till Stadsfullmäktiges bepröfvande.

Jemlikt Direktionens förslag får Utskottet föreslå:

att § 66 4:o erhåller följande lydelse: „att vid samtliga Folkskolor anställa och i tjensten stadfästa lärare och lärarinnor *äfvensom att för de högre utse föreståndare eller föreståndarinna.*“

I afseende å § 68 har Utskottet icke ansett den af Direktionens „pluralitet“ framställda åsigt kunna verka någon rubbning uti Utskottets i betänkandet motiverade förslag, att Folkskoleinspektorstjensten skulle besättas för en bestämd period af tre år. Hvad åter beträffar Direktionens förslag, att höja *Folkskoleinspektorns aflöning* från 4,000 till 6,000 mk, så har Utskottet, jemte meddelande af den upplysning, att nu gällande lönebelopp fastställdes den 17 September 1873, då Inspektors lön höjdes med 2,000 mk, velat till Stadsfullmäktiges pröfning öfverlemna, att vid detta förslag, hvilket Utskottet för sin del icke biträdt, fästa det afseende detsamma han anses förtjena. Till följd häraf anser sig Utskottet äfven böra vidhålla sin mening, att Stadsfullmäktige egde afgöra, huruvida tjensten med annan ordinarie befattning får förenas.

På Direktionens framställning föreslår Utskottet:

att i § 69 mom. 2 efter ordet „folkskolorna“ tillägges: „*och om hvarje besök göra anteckning i skolans diarium.*“

Deremot torde det af Direktionen föreslagna tillägget till mom. 3 af samma § ej ha tillräckligt skäl för sig.

Slutligen har Direktionen uttalat sig emot införande af s. k. distriktsinspektorer och för bibehållande af skolråden. Jemte det Utskottet hänvisar till sina i motiven till förslaget framhållna skäl, ber Utskottet att i korthet få bemöta de anmärkningar, som af Direktionen frambragts. Utskottets förslag åsyftar ej något i familjelifvet ingripande och „af landets allmänna opinion mindre gynsamt ansett *skoltväng*“ utan blott en utvidgning af det allt sedan 1686 års kyrkolag i landet rådande och af allmänna opinionen alldeles icke illa ansedda *lärotväng*et, att hvarje medborgare skall kunna läsa och känna sina kristendomsstycken. Om nu detta lärotväng två århundraden senare i landets hufvudstad utvidgas med obligatorisk förmåga i skriva och räkna, så synes detta icke vara en förhastad, om ock hos oss oförsökt åtgärd. Ifall den af Direktionen gjorda beräkningen håller streck, att på hvarje distrikt skulle belöpa sig omkring 150 gårdar, så torde densamma mera tala för än emot Utskottets förslag. Att en gång om

året anställa räfst i hvarje gård och enligt tryckta formulär förteckna alla i distriktet boende barn, borde då godt kunna, såsom Utskottet äfven tänkt sig, utföras inom en månad. De besök i barnens hem, som deremellan komma i fråga, skulle åter icke taga synnerlig tid i anspråk, helst afstånden inom ett distrikt icke blefve särdeles långa. Ett anslag af 2,400 eller högst 3,000 mk bör därför, enligt Utskottets tanke, vara för ändamålet fullt tillräckligt, Direktionen obetaget, att fördela denna summa på 6 à 8 eller; om så lämpligare befinnes, på ett större antal inspektorer. Utskottet betviflar ej heller att för dessa befattningar skola fås lämplige personer, qvinnor eller män, hvilkas moraliska inflytande, der ett sådant behöfves, skall kunna mäta sig med flertalets af medlemmarna i de n. v. skolråden. Utskottets pluralitet har därför icke tvekat, att vidhålla sitt förslag, i den fasta öfvertygelsen, att det är samhällets pligt, att se till, att icke några barn inom detsamma må uppväxa utan insigt i vetandets elementer och sålunda blifva så godt som predestinerade för fattigdom, elände och brott. Detta är af så mycket större vigt uti en stad af den storlek och med den raska utveckling som Helsingfors. Derest icke verksamma åtgärder i detta syfte i tid vidtagas, är det sedermera för sent att genom polismakt och ordningsregler söka öfvermanna den okunniga, lastfulla, och samhällsfiendtliga pöbel man fostrat vid sin egen barm. Utskottet får därför på det varmaste hos Stadsfullmäktige förorda antagandet af dess förslag i denna punkt.

En reservation bifogas.

Helsingfors den 10 Februari 1879.

Z. J. Cleve.

Carl Gust. Borg.

Viktor Öhberg.

Karl Ferd. Ignatius.

Felix Heikel.

R e s e r v a t i o n .

Då undertecknad Borg icke mera är i tillfälle att vid den slutliga behandlingen af Utskottets förslag, inom Stadsfullmäktige muntligen framhålla de skäl, som föranlett oss att vara af olika åsigt med pluraliteten inom Utskottet, beträffande anställande af såkallade distriktsinspektorer, anse vi oss böra afgifva följande skriftliga reservation.

Skolrådsinstitutionen är afsedd att genom ett större antal dertill lämplige personer åstadkomma en på insigt, aktning och förtroende stödd vaxelverkan mellan skolorna och elevernes hem. Till skolrådsledamöter väljas därför sådana medlemmar af kommunen, hos hvilka man kan förutsätta varmt intresse för bildningsarbetet samt god vilja och förmåga att befordra detsamma. Också vittnar erfarenheten, att Skolrådsledamöternes verksamhet till stor del framkallat det förtroende och den tillväxt folkskolorna allt mera vunnit och den år från år tilltagande ordentlighet barnen i sin skolgång visat; få hafva ock de Skolrådsledamöter varit, hvilka liknöjdt betraktat sitt uppdrag och hoglöst försummat dess pligter, och de hafva icke heller länge kvarblifvit vid befattningen, utan ersatts af andra.

Men, invänder man, hvarför kunna icke distriktsinspektorer åstadkomma detsamma som Skolrådsledamöterna gjort? De blifva aflönade och kunna således egna mera tid åt det uppdrag man gifvit dem. — Vår åsigt är, att om man än anställde lika många aflönade distriktsinspektorer, som det nu finnes skolrådsledamöter, så skulle dock genom dem knappt samma verkliga gagn för folkskolan vinnas som nu genom skolråden; ty mot en ringa aflöning erhållas icke sådana personer, som dem man nu har förmonen kunna invälja; de flesta och bästa af nuvarande skolrådsledamöter och andra deras likar skola icke för några hundra mark åtaga sig en fiskals åligganden. Men nu kan man icke anställa många sådana inspektorer, ty experimentet blefve för dyrt; och blifva de till antalet få, så blir äfven nyttan af dem mycket mindre, ty distrikten bli så stora, att inspektorerne också med god vilja icke förmå fullgöra hvad man af dem velat fordra. Det är nämligen icke nog med att de en eller par gånger i terminen besöka alla gårdar i distriktet, ty den fattigare delen af stadens befolkning flyttar ofta, och nya fält skulle därför ständigt öppnas för distriktsinspektorerne verksamhet. Familjer, som ena månaden utgjort föremål för den ene inspektorns bearbetningar, skulle en följande månad böra öfvertagas af en annan. Och hvem skall kontrollera dessa aflönade inspektorerne verksamhet? Utskottet har visserligen upptagit bland folkskolinspektornes göromål, att han skall tillse, det distriktsinspektorerne ordentligen fullgöra sina åligganden; men om han blott försöker efterkomma denna föreskrift, så skall han snart finna sin tid vara dermed så upptagen, att ingen del blir öfrig för hans egentliga verksamhet: öfvervakandet af undervisningen och ordningens upprätthållande i skolorna.

Folkskoledirektionen har i likhet med oss ansett sig icke kunna förorda afskaffandet af folkskolråden och deras ersättande med distriktsinspektorer. Icke heller har någonsin från skolans sida något yrkande gjorts i detta syfte, eller att skolråden borde ersättas genom andra funktionärer. Det är visst sannt, att ingen af oss känner de fördelar, som kunna vinnas genom anställande af distriktsinspektorer; men dessa fördelar äro äfven obekanta för hvar och en annan, ty sådana funktionärer finnas, såvidt vi känna, icke heller i något annat land.

Vi veta hvad vi ha: Skolrådsinstitutionen har hittills verksamt bidragit till framgången af folkskolans arbete och skall, om den får fortlefva samt vidare utvecklas, framdeles göra detsamma, ledande på öfvertygelsens väg den ene efter den andre af de siste motspänstige till skolan; skola vi nu bortkasta den för någonting nytt, opröfvadt, som dertill komme att redan nu och än mera i en framtid åsamka kommunen icke obetydliga kostnader? Vi våga hoppas, att så icke sker.

Helsingfors, den 9 Februari 1879.

Carl Gust. Borg.

Victor Öhberg.

Utskottsberättelse med anledning af de i revisionsberättelsen om 1877 års stadsräkenskaper framställda anmärkningar.

Den 7 september 1878 hafva Stadsfullmäktige till undertecknade såsom ett särskildt utskott remitterat följande handlingar rörande revision af stadens räkenskaper för år 1877, nemligen:

- a) herrar revisorers den 19 juni 1878 dagtecknade berättelse öfver i fråga varande revision;
- b) Drätselkontorets den 13 augusti 1878 dagtecknade förklaring i anl. af de i revisionsberättelsen gjorda anmärkningar;
- c) Drätselkammarens den 16 augusti 1878 afgifna förklaring i samma ämne;
- d) Utdrag ur Drätselkammarens den 12 juli 1878 förda protokoll vid granskning af de till staden utfärdade såväl äldre som nyare borgesförbindelser. —

Då dessa handlingar icke blifvit till tryck befordrade, har utskottet ansett sig böra här meddela Stadsfullmäktige det väsentliga af såväl revisionsberättelsen som de afgifna förklaringarna, åtföljdt af utskottets förslag till beslut i hvarje punkt. —

Revisionsberättelsen innehåller främst följande öfversigt jemte dertill fogad reflexion:

»Stadens Hufvudbok upptager under Utgifters och Inkomsters konto:

Inkomster	<i>Fmf.</i> 1,179,972: 66.
Utgifter	» 1,150,105: 48.

hvilka uti Memorialboken specificeras på sätt härnedan i delvis sammanträngd form angifves.

Inkomster:

	Finskt mynt	Mark p.
Dessa äro upptagna under 36 olika konto af hvilka de betydligaste äro:		
Fattigvårdens diverse inkomsters konto	7,735:	81.
Diverse inkomster för & från folkskolorna	19,879:	10.
Chausse arrende medels konto	16,275:	—
Tomtlösens konto	44,170:	50.
Arrende medels konto	85,229:	93.
Kommunala utskylders konto	378,370:	78.
Diverse stadsinkomsters konto, såsom tolag m. m.	297,280:	17.
	<hr/>	
	Transport	848,941: 29.

	Transport	848,941: 29.
Räntors konto		24,936: 3.
Extra utgifters och inkomsters konto *)		258,153: 58.
I öfriga 27 här icke specificerade konto ingå mångleri-, bura- och hyr- kusk med flera afgifter samt hyror, böter m. m., uppgående inkom- sterna å dessa konton sammanlagdt till		47,941: 76.
	<u>Summa inkomst</u>	<u>1,179,972: 66.</u>

Utgifter:

Upptagas under 115 olika konton och utgjorde:		
Aflöningar och expenser för Rådstufvurätten och Magistraten samt pen- sioner		127,800: 24.
Aflöningar och expenser för stadens drätselkammare och kontor samt hamn- och byggnadskontoren		104,070: 4.
För diverse arbeten, såsom underhåll af stadens hus, gators planering och underhåll, mudder-, bro- och väga arbeten		232,540: 77.
Folkskolehuset samt fattigvårdens sjukhus och bönsal		126,776: 50.
Gatubelysning		64,115: 67.
Brandverket		73,094: 69.
Polisrättningen och stadshäktet		49,161: 12.
Läkarevård och feberlasarett		20,685: 67.
Fattigvården		106,856: 27.
Navigationsskolan, real-, slöjd- och folkskolorna samt folkbiblioteket .		91,029: 67.
Skjutshållning och båtsmans vakans afgift		10,476: —
Inqvarteringskassan		28,762: 45.
Eldnings och lysningsämnen samt oförutsedda utgifter		16,330: 9.
1876 års oliqviderade räkningar		47,958: 72.
Räntor		26,565: 78.
Restituerade medel, mätare penningar, diverse och expropriationskost- nader		13,580: 19.
Kapital konto (eller afbetalning å lån)		10,301: 61.
	<u>Summa utgifter</u>	<u>1,150,105: 48.</u>

Skilnaden emellan inkomster och utgifter utgör 29,867 mark 18 penni och äro observerade här nedan under rubrik Skulder »*Diverse kreditorer*«. **)

Stadens tillgångar och skulder vid 1877 års utgång upptagas i Balans konto till följande belopp.

*) Denna inkomstpost har uppkommit genom att några förut särskildt förvaltade fonder, sedan deras inbördes fordringar och skulder liqviderats, blifvit sammanslagna med stadskassan, hvarvid från be-
hållningen afdragits afkortade kommunala utskylder och afskrifna förskott.

**) Utgifters och inkomsters konto; anm. af utsk.

Tillgångar:

Propriebalanser	2,483: 69.
Skuldsedlar	109,396: 39.
Tillgodohafvanden hos diverse personer	7,600: 29.
Depositioner i Nordiska aktiebanken	239,618: 74.
Inneliggande obligationer	124,631: 46.
Utestående rester å arrende och tolags medel samt kommunala utskyl- der m. m.	170,554: 47.
Kontant	24,159: 48.
Vattenledningen	974,982: 65.
Utelöpande obligationer	58,000: —
Diverse debitorer (eller rester å chausse arrendet m. m.)	12,926: 30.
Förskotterade landtdagkostnader	20,956: —
Aktier	32,000: —
Byggnads material konto, Kamrer G. A. Wendell m. fl.	12,427: 44.
Skuld utöfver tillgångarna	344,378: 12.
	<hr/>
	Summa 2,134,115: 3.

Skulder:

Aflöningsfonden	24,990: 56.
Inqvarteringskassan	1,189: 49.
Fonden för dygdigt tjenstefolks belöning	6,983: 34.
Bränvinsskattens konto	9,296: 10.
Finlands statskontor	192,378: 12.
Mamsell E. Röo	1,000: —
Utelöpande obligationers konto	1,640,000: —
Diverse kreditorer	29,486: 36.
Helsingfors söndagsskola	1,193: 19.
Arnells testamentsfond	18,996: —
Fonden för folkbibliotheket och läsesalen	65,518: 32.
Siercks, Elgs, Chrogelii m. fl. donations fonder inalles	113,216: 37.
Utgifters & inkomsters konto	29,867: 18.
	<hr/>
	Summa 2,134,115: 3.

Att inkomsterna öfverstiga utgifterna beror på att till stadskassan under året levererats särskilda fonders behållningar, bland andra fattigkassans med något öfver 120,000 mark.

Något bokslut utvisande stadens samtliga inkomster och utgifter samt in- och utgående balanser finnes deremot icke uppgjordt. Den ofvanintagna öfversigten motsvarar alldeles icke ett sådant. Inqvarteringen kostade exempelvis under året *Små*: 307,908: 55. som betäckts med:

Behållning från föregående år	21,384: 43.
Militie verkets bidrag	163,369: 30.
Kommunal beskattning	94,341: 86.
Inqvarterings tolag som ofvan	28,762: 45.
Diverse	1,240: —
	Summa 309,098: 4.
Behållning till år 1878	1,189: 49. 307,908: 55.

Liknande är förhållandet med polisinsrättningen och andra. Alla dessa poster kunna visserligen ur hufvudboken utdragas, men detta tillkommer påtagligen redogörarene, icke revisorerne.« —

I denna del har Drätselkontoret, som till bemötande upptagit påståendet att något verkligt bokslut icke finnes uppgjort, hufvudsakligen endast tillbakavisat beskyllningen såsom fullkomligt ogrundad.

Efter tagen kännedom af i fråga varande räkenskaper måste utskottet för sin del konstatera, att detta revisorerne omdömen om räkenskaperna ej saknar skäl, ehuru detsamma icke funnit ett fullt tydligt uttryck i revisionsberättelsen. Räkenskaperna innehålla nemligen väl bokslut och balanser i behörig ordning; men emedan såväl inqvarteringens konto, med afseende å särskilda privilegierade kommunalmedlemmars ställning till denna titel, som äfven polisinsrättningens konto, till följd af statsverkets deltagande i utgifterna härför, ansetts böra helt och hållet särskiljas från öfriga räkenskaper, har det inträffat, att, på sätt revisorerne antyda, det allmänna bokslutet icke omfattar hela förvaltningen. Detta förhållande beror dock alldeles icke på någon oriktighet i sjelfva bokföringen, utan sammanhänger med frågan om lämpligheten af den metod, som följts vid böckernas första uppläggande vid början af år 1877, då Drätselkammaren vidtog med sin verksamhet. — Enligt § 17 i gällande Drätselreglemente eger Drätselkammaren »enligt föreskrifter, som å Stadsfullmäktige ankomma, låta föra fullständiga böcker öfver sin förvaltning«. Då några särskilda föreskrifter i detta afseende icke emanerat, är det naturligt, att Drätselkammaren inrättat bokföringen å sitt kontor i närmaste öfverensstämmelse med den af Stadsfullmäktige för år 1877 i en ny form uppställda budgeten; — hvarvid dock, på sätt ofvan nämnts, en del inkomst- och utgiftstitlar alldeles särskilts, af skäl, som framför allt vid debiteringen göra sig gällande. För så vidt detta gäller inqvarteringstiteln, torde denna metod, ehuru mindre gynsam för en hastig uppfattning af bokföringens slutresultat, svårligen kunna undvikas. Dock vill utskottet i detta sammanhang fästa uppmärksamheten vid en inkonsequens, som räkenskaperna i denna del förete. Bland utgiftstitlar i hufvudbokens utgifters och inkomsters konto förekommer nemligen en post, »Inqvarteringskassan 28,762 m. 45 p., hvilken vid jemförelse med hvad af revisorerne längre fram om inqvarteringen anföres befinnes vara inqvarteringstolag, som med sitt belopp ingått i den allmänna inkomsttiteln, »diverse stadsinkomsters konto såsom tolag m. m.« 297,280 m. 17 p. och derefter på utgiftssidan afförts såsom inqvarteringskassan tillkommande. Detta förfaringssätt, om ock egnadt att skenbart höja slutsumman af inkomster och utgifter i hufvudboken, är väl i sig rik-

tigt; men i konsekvens dermed hade äfven inkomstiteln »kommunala utskylders konto 378,370 m. 78 p.« bort upptaga hela det debiterade utskyldsbeloppet 472,712 m. 64 p., deraf de inqvarteringskassan tillgodokomna 94,341 m. 86 p. åter bort bland utgifter observeras såsom till nämnda kassa öfverförda. Ty, antingen borde i hvardera fallet inqvarteringskassans intrader så att säga löpa igenom hufvudbokens allmänna »utgifters och inkomsters konto«, eller ock borde hvardera slaget af dessa inqvarteringskassans inkomster från sitt särskilda konto *direkte* uppdebiteras i kassans konto, betraktadt såsom en skild fond. — I sakens nuvarande skick anser utskottet sig likväl endast böra påpeka denna inkonsekvens, utan att föreslå någon särskild åtgärd härutinnan, — öfverlemnande åt Drätselkammarens eget initiativ och en framtida större erfarenhet om det antagna systemet, att gifva bokföringen i dess helhet en definitiv gestaltning i *formelt* hänseende.

Vid den *speciela* granskningen af räkenskaperna hafva revisorerne framställt följande anmärkningar:

»De af Magistraten upprättade såkallade Notariatförteckningar på Bura-, Mångleri-, Formans m. fl. afgifter sammanstämman icke med hvad i räkenskaperna upptagits. Sålunda förekomma i förteckningarna:

1)	Hyrkuskafgifter för förra halfåret för 5 hästar à 24 m.	<i>Imf.</i>	120. —
	för sednare halfåret, 232 hästar à dito	»	5,568. —
	eller tillsamman	<i>Imf.</i>	5,688. —
	hvarutom Hufvudboken upptager, i nämnda förteckningar icke anförda, 3 hästar	»	72. —
		Summa	<i>Imf.</i> 5,760. —
	Hufvudboken redovisar under denna rubrik endast för	»	5,616. —
	För återstoden bör redovisas med	<i>Imf.</i>	144. —
2)	Grönsaksförsäljnings afgifter för förra halfåret	»	16. —
	för sednare halfåret	»	352. —
	eller tillsamman	<i>Imf.</i>	368. —
	hvarutom Hufvudboken upptager i förteckningarna icke anförda	»	144. —
		Summa	<i>Imf.</i> 512. —
	Hufvudboken redovisar under denna rubrik endast för	»	416. —
	För återstoden bör redovisas med	<i>Imf.</i>	96. —
3)	Mångleri afgifter för förra halfåret	»	1,310. —
	för sednare halfåret	»	1,694. —
	eller tillsamman	<i>Imf.</i>	3,004. —
	hvarutom Hufvudboken upptager i förteckningarna icke angifna	»	625: 80.
		Summa	<i>Imf.</i> 3,629: 80.
	Hufvudboken uppdebiterar under denna rubrik endast	»	2,853: 80.
	För återstoden bör redovisas med	<i>Imf.</i>	776. —

4) Planhyra, i förteckningen upptagen under den 14 Maj af Emeli Rauterkrantz	<i>Imf.</i> 20: —
återfinnes ej i Hufvudboken.	
5) Landtformans afgifter för förra halfåret	» 48: —
för sednare halfåret	» 24: —
	<hr/>
eller tillsammans	<i>Imf.</i> 72: —
hvarutom Hufvudboken upptager i förteckningarna icke angifna	» 8: —
	<hr/>
	Summa <i>Imf.</i> 80: —
Hufvudboken uppdebiterar under denna rubrik endast	76: —
För återstoden bör redovisas med	4: —

af Magistratens den 15 sistlidne Maj daterade svarsskrivelse på revisorernes förfrågningar framgår bland annat att dessa afgifter uppdebiteras endast i den mån de inflyta till drätselkammaren, så att den, som af en eller annan orsak ej vill begagna sig af ansökt rättighet, utan vidare anmälan är densamma qvitt, och endast poliskammaren äger öfvervaka att rörelsen ej idkas af dertill oberättigad. Det tillkommer ej oss att bedöma om en sådan blott negativ kontroll är tillräcklig; men ur redovisnings synpunkt måste vi yrka på att tillförlitliga förteckningar på under året förfallna afgifter bifogas och att dessa förteckningars fulla belopp i räkenskaperna uppdebiteras.»

Härtill hafva redogörarene, i likhet med hvad Magistratens af revisorerne redan åberopade skrifvelse vidhandenger, genmält, att den anmärkta olikheten emellan notariatförteckningarna och räkenskaperna berodde derpå, att de personer, som af Magistraten erhållit en viss rättighet, icke alltid begagnade sig af densamma och förty icke fullgjorde sin betalningsskyldighet; hvarutom särskildt beträffande anmärkningspunkten 4 upplysts, att den upplåtne platsen icke blifvit begagnad.

Vid sådant förhållande kan utskottet icke annat finna, än att redogörarene äro saklöse i afseende å förevarande olikheter; men, godkännande hufvudsyftet af de gjorda anmärkningarna, och för möjliggörande af en ingalunda obehöflig kontroll från vederbörande revisorers sida framdeles, tror utskottet sig ega skäl att föreslå, det Stadsfullmäktige måtte besluta:

a) att — jemte det de gjorda anmärkningarna för denna gång må förfalla — fästa Magistratens uppmärksamhet på i fråga varande missförhållande och tillika hemställa, huruvida icke vid beviljande af slika, med afgift till staden förenade rättigheter framdeles den ordning lämpligen kunde vidtagas, att Magistraten, efter pröfning af sökandens anhållan, skulle bifalla densamma, först sedan sökanden till Drätselkammarens kontor erlagt fastställd afgift och derå inför Magistraten upptedt behörigt qvitto, — efter hvars framläggande, men icke derförinnan, Magistraten skulle till sökanden utfärda protokoll i saken och i notariatförteckningarna den beviljade rättigheten införa.

Vidare anmärka revisorerne:

»Likadant är förhållandet med den af drätselkammaren ultimo December 1877 utfärdade förteckning öfver staden tillkommande afgifter för särskilda af kammaren under året beviljade förmoner. Redovisning saknas för:

6) 1877 den 23 Februari. Enkekommerserådinnan L. Kiseleff. För en upplagsplats å tomten N:o 1 vid Hagasundsgatan 10 mark i månaden för 10 månader . . . . . *Fmyc* 100.«
 hvartill redogörarene genmält:

»Angående de i punkt 6 och 10 gjorda anmärkningarne, få vi upplysa att Enkefru L. Kiseleff erhöi den nämnda upplagsplatsen den 23 Februari 1877 och innehade densamma till den 7 derpå följande September då den öfverlemnades åt Kommerserådet N. Kiseleff, som eger att deröfver disponera till den 1 September innevarande år och är hyran erlagd den 5 sistvikne Juli af fru L. Kiseleff med sextiofem mark och af Herr N. Kiseleff med etthundraaderton mark sextiosju penni.«

Riktigheten af denna förklaring har utskottet konstaterat, och ^{der}torde förty beslutat:

b) att anmärkningen 6 må förfalla.

»7) Den 13 april. Hyran för 2:ne vindsrum i gården N:o 15 vid Andreaegatan för året från den 1 juni 1877 400 mark, hvaraf influtit 100 mark, till redovisning återstår — *Fmyc* 100.«

Härtill genmäles från redogörarenes sida:

»Anmärkningen n:o 7 är obefogad, emedan icke ett utan tvåhundra mark influtit och finnas uppdebiterade den 10 September och den 13 December 1877 hvardera gången 100 m.«

Äfven denna förklaring har utskottet funnit med det faktiska förhållandet öfverensstämmande, dock att en mindre olikhet i afseende å de båda inkomstposternas benämning på hvardera stället kunnat gifva revisororne skäl till tvifvel i saken. Utskottet föreslår derfor:

c) att anm. 7 måtte förfalla.

»8) Den 25 Maj. Muhlbetespenningar för år 1877 . . . . . *Fmyc* 151.

9) Den 8 Juni. Kakelungsmakaren I. Wallenius afgift för en del af tomten N:o 4 vid fiskargatan . . . . . » 10.«

Härtill hafva redogörarene genmält, att dessa poster »ingå bland öfriga arrendemedel, hvilka uppbäras i April månad det följande året, då ifrågavarande afgifter äfven erlagts«.

Utskottet, som jemväl öfvertygat sig om riktigheten af den afgifna förklaringen, föreslår derfor:

d) att anm. 8 och 9 må förfalla.

»10) Den 7 September. Kommerserådet Kiseleff för upplagsplats å tomten N:o 1 vid Hagasundsgatan 10 mark i månaden, åtminstone för 3 månader *Fmyc* 30. —

På grund af hvad ofvan beträffande punkten 6 anförts, föreslås:

e) att jemväl anm. 10 må förfalla.

»11) Den 5 Maj, 10 Juli och 26 Oktober. Fattiges andel i särskilta biljardafgifter tillsamman . . . . . 96.«

Drätselkammaren har härtill genmält:

»Anm. 11, — att deri omnämnde biljardrättigheter af Kejslerliga Senaten beviljats

med skyldighet för sökandene Lange, Lindgrén och Strandberg att inom två år från den 6 April, 10 Juli och 21 September hafva biljarderna till begagnande upplåtna; och skall åtgärd vidtagas för indrifning af afgifterna för de biljarder, som emellertid blifvit uppställda.»

Föreslås därför:

f) att anm. 11 icke må föranleda till vidare, än en förfrågan hos Drätselkammaren om resultatet af den utaf Kammaren härutinnan utlofvade åtgärd.

»12) Den 25 Juli. För ett till Handlanden C. Jakobsson försåldt material-
lider . . . . . 150.«
hvertill redogörarene genmält, att »det anmärkta beloppet är uppdebiteradt den 31 Juli 1877«.

Och som denna post, enligt hvad utskottet öfvertygat sig om, verkligen finnes nämnda dag uppdebiterad, under »Expropriations konto«, — hvilken af postens ordalydelse svårligen framgående rubricering gifvit anledning till revisorernes anmärkning —, föreslår utskottet:

g) att anm. 12 må förfalla.

»13) Den 18 Maj. Forstmästar Onni Wetterhoff, arrende för det s. k. kapellet i Östra esplanaden, efter 6000 mark per år, för 6 månader — »3,000.«

Härtill genmäla redogörarene:

»Beträffande anmärkningen N:ro 13 angående arrendet för »kapellet« hafva vi icke ansett oss befogade att frångå gammal praxis, som varit och fortfarande är den, att uppbördens af arrendemedlen (deribland äfven arrendet för »kapellet«) sker i April månad året efter det afgifterna förfallit, hvilket äfven stadgas i det för kontoret t. v. gällande reglementet. I detta fall har Drätselkammaren väl kontraherat att Wetterhoff skulle inbetala arrendet hvarje halft år, men som staden skall deltaga i reparationerna å stället med 3,615 mark, har första halfårets arrende betäckts, ehuru uppdebiteringen kommer att ingå först i 1878 års räkenskaper, enär afsyning af reparationsarbetet egt rum under detta år.«

Då denna förklaring af utskottet befunnits vara i sak riktig, får utskottet, med hänvisning till den allmänna åtgärd, som nedan före under anm. 14 föreslås, nu allenast hemställa:

h) att anm. 13 må förfalla.

»Af stadens inkomster äro delvis betydliga belopp ej influtna eller indrifna på de tider de varit till betalning förfallna; såsom bland andra:

14) Hyran för de såkallade Narinkbodorna utgjorde för hyresåret 1877—1878 *Fmyc* 3842, som enligt drätselkammarens beslut förskottsvis bordt betalas, hälften i Maj och hälften i November 1877. Af hela denna summa har intet influtit. Ej heller är den i böckerna observerad på annat sätt än att hyran för 4 af dessa bodor upptagits som resterande med 1071 mark. Äfven på hyran för nämnde bodor under 1876—1877 har influtit 32 mark mindre än som vederbordt.«

Härtill genmäles af redogörarene:

»De i N:o 14 anmärkta hyrorna för narinkbodarne ingå i arrendemedellängden och inbetaltes till fullo i början af innevarande år«;
och af Drätselkammaren:

»*Ann. 14*, att Drätselkammaren väl beslutit det innehafvarene af s. k. Narinkbodor skulle förskottsvis erlægga hyran: men att sådant skett för att kunna hålla bättre hand öfver betalningen, helst af innehafvarene icke plägat fordras borgen och att dermed ej åsyftats någon räntevinst för staden.«

Utskottet har så mycket mindre kunnat känna sig tillfredsstäldt af de sålunda afgifna förklaringarna, som i fråga varande inkomster ingalunda äro några arrenden, utan vanliga hyror, hvilka böra erläggas på öflig eller kontraherad tid. För undvikande af slikt, i ekonomiskt afseende ganska äfventyrligt, dröjsmål framdeles, och för ernående af nödig kontroll och samverkan emellan Drätselkammaren och dess kontor, har utskottet trots sig böra föreslå:

i) att Drätselkammaren måtte uppmanas för framtiden inrätta och föra särskild fullständig förteckning öfver alla till staden jemlikt kontrakt inflytande hyror, till hvilken förteckning Kammarens kontor bör hafva ständig tillgång; samt att dessa hyror ovilkorligen böra på förfallodagarna i räkenskaperna observeras och så fort möjligt in-drifvas.

»15) Likaså har någon hyra ej inbetalts för de af enkorna Lisitsin och Johansson hyrda gårdarne på Skatudden, ej heller äro dessa hyror, tillsamman uppgående till 890 mark, upptagna såsom resterande;«

hvertill redogörarene genmält:

»Lisitsins och Johanssons i N:o 15 anmärkte hyror äro till följe af medel-löshet icke inom behörig tid inlevererade; den förra har dock den 22 sistvikne juli fullgjort sin skyldighet och emot den senare äro »allvarsammare« åtgärder vidtagna.«

Den sålunda afgifna förklaringen har utskottet funnit riktig; men som den upplysning erhållits, att enkan Johanssons hyra, utgörande 650 m., ännu icke influtit, får utskottet, med hänvisning till hvad ofvan under i) föreslagits, nu hemställa:

k) om icke Drätselkammaren borde uppmanas, att emellertid låta i räkenskaperna observera och t. v. såsom resterande bokföra enkan Johanssons för 1877 obetalda hyra, 650 m.

»16) De 4,947 mark som före årets utgång bordt till stadskassan erläggas af slagtareenkan C. W. Warelius, såsom ersättning för vanhäfd och husröta å staden tillhöriga Forsby hemman äro hvarken influtna eller i böckerna såsom resterande upptagna;«

hvertill redogörarene genmält:

»Slagtareenkan Warelius i N:o 16 anmärkte ersättning för vanhäfd och husröta å Forsby hemman har den 14 Mars innevarande år (1878) erlagts.«

Vid sådant förhållande, om hvars rigtighet jemväl utskottet öfvertygat sig, föreslås:

l) att mom. 16 icke må föranleda annan åtgärd, än att fästa Drätselkammarens uppmärksamhet på nödvändigheten af att hvarje

Kammarens beslut, hvarigenom staden tillflyter någon inkomst, måtte så delgifvas Kammarens kontor, att slik inkomst må kunna på förfallodagen i räkenskaperna observeras.

Revisorerna fortsätta:

»Denna uraktlåtenhet att i tid indrifva stadens tillgodohafvanden kan blifva orsaken till icke få framtida afskrifningar, äfven om med dessa skulle förfaras allvarigare än som hittills synes hafva skett. I sist antydt hänseende vilja vi ur afkortningslängden för år 1875 framhålla följande, delvis ännu på utsökning beroende:

- 17) Handlanden U. L. Wissing borde ännu under år 1876 kunnat erlægga resterande kommunal utskylder 321 mark.
- 18) Kamrer Skutnabb hade antagligen i tiden kunnat prestera 408 mark 25 penni.
- 19) Kassör Kuhlbergs sterbhus resterade för *Smf.* 2,075: 44 p. och
- 20) Possessionaten E. Tandefelt för *Smf.* 3,725. Äro alla åtgärder vidtagna för att utfå dessa betydliga poster?
- 21) Handlanden A. Sällström (H. B. fol. 11) har under något af föregående år erhållit ett förskott på *Smf.* 553: 49, utbalanserat till 1877 och sedan till 1878, utan att af böckerna kan inhemtas, hvarföre summan ej blifvit liqviderad.
- 22) Kontoristen A. Handolin borde kunna betala 32 mark 10 penni.
- 23) Kontoristen J. M. Lindahl kan väl betala 48 m. 15 p.
- 24) Kontoristen F. Sager, år 1875 anställd vid Föreningsbanken, numera hos handlande Schohin, bör kunna erlægga 64 mark 20 penni.
- 25) Fru Hammarlund, numera restauratrice i Kajsaniemi, borde kunna betala afkortade 76 mark 75 penni.«

Härtill genmäla redogörarene:

»Såsom svar på revisorernes efter anm. N:ro 20 framkastade fråga om alla åtgärder äro vidtagna för att utfå de i N:ris 17, 18, 19 och 20 anmärkta posterna få vi upplysa, att stadsfogden icke funnit några tillgångar hos U. L. Wissing, som sedermera gjort konkurs, hvori de anmärkta medlen å inställeldagen bevakades; att Skutnabb temmeligen länge varit urståndsatt att prestera 408 mark 25 penni, ty redan år 1875 försonade han med fängelse böter, som ej uppgick till mera än 20 *Smf.*; samt att medlen äro bevakade i Kuhlbergs och Tandefelts konkurser, men ännu beroende af rättegång.

Huruvida Kontoristerne Handolin och Lindahl, hvarom talas i anmärkningarne N:ris 22 och 23 kunnat betala de anmärkta beloppen känna vi ej, men afkortade blefvo de på grund af executorernes fattigdomsbevis.

Handlanden Sällströms i N:ro 21 anmärkta förskott beror på utredning emellan honom och Inqvarteringskomitén.

Kontoristen Sager (anm. 24) var då utskylderne skulle executivt indrifvas hvarken hos den ena eller den andra af de anförda firmorna utan var han soldat i Preussen; efter slutad värnepligt lär han återvändt till Finland.

Fru Hammarlund (anm. 25) torde varit 1876 af någon tillfällig orsak härstädes bosatt, ehuru hon hade sitt lagliga hemvist i någon af norra Österbottens städer,

derifrån hon äfven var engagerad såsom restauratrice å någon ångbåt, samt således, utom att hon, då utskylderna skulle indrivas, icke kunde anträffas, olagligen debiterad.»

Utskottet finner väl de afgifna förklaringarna tillfylles, för att fritaga redogörarene från vidare påföljd i dessa delar; men med anledning af anmärkningarna 22—24 synes det utskottet vara skäl,

m) att fästa Drättselkammarens uppmärksamhet derpå, att det med afseende å det säregna öfvergångsförhållande, hvari kommunalbeskattningen i staden det fortfarande befinner sig, och den icke sällan tvifvelaktiga betydelsen af de s. k. fattigdomsbevisen, kan vara skäl att endast med största försigtighet verkställa afkortning af betalda kommunalutskylder, — äfven om mängden af balanserade rester sålunda något skulle ökas.

beträffande åter anmärkningspunkten 21 får utskottet meddela, att det utgifna förskottet den 30 sistl. december till stadskassan återbetalats, hvarför föreslås:

n) att anm. 21 må förfalla.

»Utestående rester å arrende och tolags medlen samt kommunala utskylder uppgå till det ansevärliga beloppet af 170,554 mark 47 penni, hvartill ännu kommer rester å chaussé arrendet, hyresmedel m. m.

26) Ehuru redan föregående revisorer anmärkt att restlängder äro oundgängliga för granskningen af räkenskaperna och undertecknade hos Magistraten anhållit att sådana längder måtte oss tillhandahållas, har sådant likväl icke skett, oaktadt Magistraten, i sin svarsskrivelse af den 15 maj, uppgifvit sig hafva gjort framställning derom hos drättselkammaren.»

Härtill genmäla redogörarene:

»De vid årets slut utestående resterna kunna aldrig blifva mindre sålänge kommunal utskylderna måste uppbäras å tvenne terminer, hvilket förhållande så försenar den executiva indrifningen, att slutredovisning för dem kan ske först under senare hälften af påföljande året och derföre har icke heller nu några specifika restlängder, ehuru sådana å kontoret varit under uppgörande, hunnit till revisorerne öfverlemnas; härtill kommer ännu för denna gång den omständigheten, att en af stadsfogdarne ännu icke redovisat för en restlängd, som lemnades honom till indrifning i December månad år 1877. Beträffande resterna å chaussé arrendet, äro de inbetalte den 24 januari 1878 undantagande Tandefelts (se anm. 20 och bemötandet).«

I denna punkt hafva revisorerne ovedersägligen rätt. Utskottet vill icke nu ingå på den af redogörarene vidrörda frågan om i hvad mån det kan vara för Drättselkontoret i dess nuvarande sammansättning svårt eller omöjligt att inom den för revisionen bestämda tid till revisorerne aflemna behöriga restlängder; men att arbetet och personalen på kontoret oförtöfvadt måtte ställas så, att dylika restlängder alltid åtfölja räkenskapernas aflemnande till revision, synes utskottet vara af högsta vikt. Då redogörarene derjemte antyda, hurusom uppbördens fördelning på tvenne terminer i hög grad försenar den executiva indrifningen, så vill utskottet häremot anmärka, att

sådant till väsentlig del berott derpå, att icke, jemlikt drätselreglementet, slik indrifning vidtagit omedelbart efter det första uppbördsstämman försummats, utan mestadels försiggått först efter det jemväl den senare uppbördsstämman försutits, — ja under år 1877 inträffade till och med att formlig restuppbörd af kommunalutskylder utlystes. Det är dock tydligt, — då drätselreglementet föreskrifver omedelbar indrifning af hela utskyldsbeloppet såsom påföljd för försummelse af första inbetalningsterminen, — att man tänkt sig denna indrifning såsom, enligt regeln åtminstone, verkställd *före* den senare uppbördsstämman; ty eljes blefve hela påföljden, såsom straff och stränghetsåtgärd betraktad, en ren löjlighet. Då emellertid en snabb exekution härutinnan tyckts erbjuda svårigheter, vore det verkligen skäl för Stadsfullmäktige, att till förnyad pröfning upptaga det af drätselutskottet i tiden gjorda förslag om de försumliges beläggande med böter, motsvarande en viss procent af utskyldsbeloppet. Så länge nemligen den nuvarande ordningen, eller rättare sagdt oordningen, vid utskyldernas erläggande fortfar, skall staden ständigt komma att befinna sig i temporära finansiella trångmål, framkallade deraf, att påräknade skatter icke på behörig tid inflyta, — trångmål som förlama kommunens verksamhet eller nödvändiggöra lån och förskotteringar med ty åtföljande dryg ränta och öfriga kostnader, i väsentlig grad rubba årsbudgeternas siffror samt slutligen framkalla, med eller utan skäl, oinvigdes misstro till hela den finansiella förvaltningen. — Då ett förslag af Drätselkammaren till definitiv sammansättning och aföning af personalen å dess kontor redan till Stadsfullmäktige ingått och snart torde komma till afgörande, och då det är att hoppas att Drätselkammaren sjelf skall efter vunnit större erfarenhet taga initiativ till nödiga och möjliga förbättringar i stadens uppbördsväsen, har utskottet åtnöjt sig med att nu allenast föreslå Stadsfullmäktige:

o) att med anl. af ann. 26 förnya den till Drätselkammaren vid behandling af 1876 och föregående års revisionsberättelser ställda uppmaning »att, ifall sådant icke redan skett, ofördröjligen låta utarbета specificerade, uppsummerade och behörigen verifierade restlängder till alla de i 1878 (då 1877) års räkenskaper utbalanserade rester.«

»27) Vid genomgåendet af de borgesförbindelser som blifvit aflemnade af särskilda arrendatorer af stadens jordområden, värdshus m. m. hafva revisorerne funnit att åtskilliga löftesmän dels affidit, dels gjort konkurs, hvarföre sådana borgesskrifter borde förnyas; jemte det revisorerne tillika trott sig böra framhålla att den af arrendatorn till restaurationspaviljongen i esplanaden aflemnade borgen i formelt hänseende kunde lemna skäl till anmärkning.«

Med anl. af denna anmärkning har Drätselkammaren, — på sätt inhemtas af ofvan omnämnda, handlingarna bilagda utdrag ur dess protokoll för den 12 juli 1878, — genomgått och granskat samtliga till staden utfärdade borgesförbindelser och dervid vidtagit särskilda åtgärder till betryggande af stadens rätt; hvarför utskottet, som funnit dessa åtgärder i allo lämpliga, och särskildt öfvertygat sig om att den af reviso-

terne påpekade formela brist i borgesförbindelsen för arrendatorn af det s. k. kapellet numera blifvit afhjelpt, allenast föreslår:

p) att anm. 27 icke måtte till någon åtgärd föranleda.

Vidare anmärkes:

»28) Tre stycken donationsobligationer en hvar på 100 mark, förfallna den 1 November 1876, äro först den 24 september 1877 anmälda till inlösen, hvarvid motsvarande ränta från kapitalbeloppet afdragits«.

Enligt hvad redogörarene genmält och utskottet jemväl erfarit, har den sålunda vållade förlust för stadskassan den 12 juli 1878 genom inbetalning till kassan ersatts; hvarför

q) anm. 28 torde förfalla.

»29) Ehuru 1875 års revisorer anmärkt att åtskilliga debiteringsposter sakna fullständiga och tydliga verifikationer, brista slika handlingar allt fortfarande för t. ex. fattiges procent af sterbhus behållningen, som numera tillfaller stadskassan.«

Härtill genmäla redogörarene:

»Anmärkningen N:ro 29 hänför sig till en förut, 1876, gjord anmärkning om behovet af fullständiga verificater, och är det af revisorerne anförda exemplet numera det enda som finnes att tillgå; men då en skild bok öfver boupptecknings procenterna föres å kontoret, hafva vi ansett en kopia deraf, bilagd stadens räkenskaper öfverflödigt, då boken kan kontrolleras af hvem som helst.«

Utskottet har vid jämförelse med den af redogörarene åberopade särskilda boken funnit anmärkta procenter vara riktigt uppdebiterade, och föreslår därför:

r) att anm. 29 icke måtte till åtgärd föranleda.

Slutligen anmäla revisorerne:

»Att de i saknad af instrument öfver verkställd inventering af behållningen i hvalf- och handkassorna icke kunnat granska nämnda behållningar;«
hvertill redogörarene genmäla: att om »revisorerne noggrannare ögnat igenom Drätselkammarens, dem tillhandahållna protokoller, så borde de hafva upptäckt de i slutanmärkningen saknade instrumenter.«

Utskottet, som jemfört de i räkenskaperna upptagna behållningarna med berörda, först i 1878 års drätselkammars-protokoll ingående, instrument och funnit dem öfverensstämma med hvarandra, anser sig vid sådant förhållande kunna utan vidare föreslå:

s) att slutanmärkningen icke heller må till särskild åtgärd föranleda. —

Utskottet har härmed till behandling upptagit alla punkter i föreliggande revisionsberättelser. Dock känner utskottet sig manadt att derutöfver beröra en omständighet, som enligt utskottets uppfattning är af hög vigt.

I eftertryckliga ordalag betonade senaste revisionsutskott nödvändigheten deraf, att nästa revision måtte »komma att omfatta ej allenast räkenskaperna och deras verifikationer samt bokföringen såsom sådana, utan äfven och framför allt utgifternas öfverensstämmelse med den fastställda budgeten, hvilken måste anses såsom grundverifikat till hela finansförvaltningen.« Detta då uttalade hopp har vid nu ifråga varande revision

icke ens vunnit en skymt af förverkligande. I denna del hafva, enligt utskottets mening, revisorerne icke fattat sitt uppdrag riktigt; och är det att beklaga, att revisorerne icke tagit del af senaste revisionsutskotts betänkande, hvilket såsom af Stadsfullmäktige behandladt och särskildt i denna punkt oemotsagdt, bort kunna gifva dem en god ledning vid revisionsarbetet. — En sådan jämförelse emellan de i budgeten fastställda och de faktiska utgifterna skulle väl i icke ringa mån hafva ökat revisorerne arbete; men vida större intresse skulle resultatet af detta arbete erbjudit, än t. ex. den mängd af jämförelsevis obetydliga anmärkningar, som nu framställts och hvilka genom direkta förfrågningar hos redogörarene under sjelfva revisionens fortgång — på sätt vanligen vid revisioner tillgår — till en icke ringa del kunnat såsom nöjaktigt förklarade utelemnas från en berättelse, den der måste underkastas detaljerad pröfning af en så talrik korporation, som Stadsfullmäktige.

Stadsfullmäktige hafva redan, i annat sammanhang, vidtagit en, såsom utskottet vill hoppas, kraftig åtgärd att få kommande revisioner i denna viktiga del mera fruktbringande. Utskottet har vid sådant förhållande — likväl efter någon tvekan — icke ansett sig nu böra föreslå Fullmäktige att föranstalta ny revision i ofvanberördt syfte af 1877 års räkenskaper; men utskottet har icke lugnt kunnat lemna denna viktiga fråga, utan att, i efterföljande tablä, framlägga en jämförelse emellan budgetssiffrorna och de i Drätselkammarens årsberättelse ingående faktiska utgiftsbeloppen år 1877 i de titlar, der *större* olikheter staden till nackdel dem emellan yppats; — öfverlemnande åt Stadsfullmäktige sjelfve att bestämma, huruvida några särskilda åtgärder med anledning häraf böra i fråga komma:

		Enligt fastställd budget		Enligt räkenskaper.	
		Mark.	p.	Mark.	p.
II.	Rådstufvurättens och Magistratens expenser	4,000:	—	7,067:	41.
III.	Drätselkammarens kansli, arvoden och expenser	15,000:	—	20,629:	22.
»	Expenser för Drätsel- och Hamnkotoren	3,000:	—	7,873:	61.
IV.	Underhåll af stadens hus	5,500:	—	18,520:	12.
»	Fyllningsarbetet på Sandvikstorget	3,500:	—	4,971:	23.
»	Mudder- och fyllningsarbetet i Sörnäs	12,000:	—	15,241:	63.
»	Underhåll af stadens allm. landsvägar	2,500:	—	5,423:	76.
	d:o Forsby hemmans vägalott	800:	—	1,755:	43.
	d:o stadens chausséer	6,500:	—	9,068:	3.
	d:o vägar inom staden, tvättbryggor, plank m. m.	7,000:	—	10,684:	56.
	d:o stadens planteringar	7,000:	—	8,879:	3.
VI.	d:o brunnar m. m.	2,500:	—	7,145:	71.
	d:o och skötsel af brandredskap	4,000:	—	7,263:	10.
IX.	Folkskolornas underhåll och diverse kostnader	2,364:	—	4,147:	7.
»	Söndagsskolan		intet.	4,877:	2.
XI.	Diverse: eldnings- och lysningsämnen	4,000:	—	7,775:	78.

Med hänvisning till hvad utskottet ofvan i följd af de gjorda revisionsanmärkningarna anført och föreslagit, får utskottet (under förutsättning att dessa förslag varda af Stadsfullmäktige godkända) slutligen hemställa:

att ansvarsfrihet måtte meddelas för förvaltningen af kommunens hela drätsel under år 1877.

Om alla dessa beslut torde Magistraten i vanlig ordning underrättas.
Helsingfors, den 28 Februari 1879.

N. Chr. Westermarck.   F. K. Nybom.   V. M. von Born.

---

*Utskottsbetänkande med anledning af väckt
förslag att uppföra eget hus för Realskolan.*

Efter det Skolrådet för Realskolan till Stadsfullmäktige inkommit med förslag att för nämnda läroanstalt uppföra ett eget hus, och sedan Drätselkammarens yttrande i ärendet blifvit inhemtadt, erhöilo undertecknade vid Stadsfullmäktiges sammanträden den 11 och 24 Januari 1878 i uppdrag „att uttala sig angående behöfligheten af den föreslagna skolbyggnaden, samt angående byggnadssättet och dermed sammanhängande omständigheter, äfvensom att införskaffa approximativ beräkning öfver kostnaderna för berörda byggnadsföretag, hvaremot Utskottet icke skulle behöfva sysselsätta sig med frågan om sättet för anskaffande af penningar till företagets utförande“.

Som plats för den tillernade byggnaden hade Drätselkammaren förordat tomten N:o 19 i kvarteret Guldfisken (adressnummer 21) vid Högbergsgatan, hvarjemte Stadsfullmäktige anmodat Drätselkammaren att icke, innan denna fråga var afgjord, försälja närgränsande tomt N:o 21 (adressnummer 19) vid samma gata.

Den 1 April 1878 beslöto Stadsfullmäktige vidare, på förslag af ett sammansatt Utskott, det ett af Drätselkammaren väckt förslag, att det blifvande realskolehuset skulle uppföras i sammanhang med den tilltänkta byggnaden för Folkbibliotheket och Läsesalen, icke skulle föranleda till någon åtgärd.

Rörande elevfrekvensen uti Realskolan, inhemtats ur de utfärdade rektorsprogrammen, att i skolan och dess skilda klasser voro vid höstterminens ingång inskrifna följande antal elever:

	I.	II.	III.	IV.		S:a.
				a	b	
1873	37.	34.	10.	7.	—	88.
1874	31.	25.	15.	3.	5.	79.
1875	40.	15.	16.	8.	2.	81.
1876	41.	38.	16.	7.	5.	107.
1877	36.	46.	22.	12.	3.	119.
1878	40.	30.	38.	14.	6.	128.

Skolans nuvarande förhyrda lokal i gården N:o 44 vid Alexandersgatan innehåller, enligt uppgift af Skolrådet, följande rum med längd, bredd och höjd angifna i svenska fot:

- 1 tambur.
- 1 klassrum $25' \times 19' \times 11\frac{1}{2}'$.
- 1 d:o $24' \times 20' \times 13'$.
- 1 d:o $24' \times 23' \times 13'$.
- 1 d:o $19\frac{1}{2}' \times 14\frac{1}{2}' \times 13'$.
- 1 ritsal, tillika samlingsal $24' \times 23' \times 13'$.
- 1 gymnastiksal $28' \times 18\frac{1}{2}' \times 11\frac{1}{2}'$.
- 1 rum för naturhistoriska samlingar, tillika läsrum $22' \times 19' \times 12'$.
- 1 fysikaliskt kabinett $18' \times 10' \times 12'$.
- 1 läsrum för privata förberedande klassen $18\frac{1}{2}' \times 14\frac{1}{2}' \times 11\frac{1}{2}'$.
- 1 mindre rum för rektorskansli.
- 1 d:o för lärarene; samt
- 2 rum för vaktmästaren.

Såsom af ofvanstående uppgifter framgår, har antalet elever under de fyra senaste åren varit uti jemnt stigande, så att skolan vid början af innevarande läseår hade i medeltal 32 elever på klassen. Detta tyckes bevisa att läroanstalten lyckats tillvinna sig allmänhetens förtroende, och om detta lyckliga förhållande, såsom man har allt skäl att förutsätta, kommer att fortvara, skall skolan inom kort behöfva utvidgas utöfver hvad dess nuvarande lokal kan medgifva. Utskottet har därför ansett, att staden i tid borde vara beredd uppå att, såsom Skolrådet föreslagit, anskaffa åt denna skola en egen ändamålsenlig och rymlig lokal. Den förhyrda lokal, i hvilken skolan för närvarande är inrymd, är väl af de bästa privata våningar, som för ändamålet kunna erhållas, men äfven för skolans närvarande behof är den dock i många afseenden trång och olämplig. Då en ändamålsenlig lokal äfven väsentligen bidrager till undervisningens och disciplinens framgång, och sålunda är egnad att höja skolans anseende och till densamma draga allt flere elever, har Utskottet icke tvekat att uttala sig för behofvet af en egen byggnad för ifrågavarande läroanstalt, helst denna skola är i hufvudstaden den enda, som direkt förbereder för affärslifvet och de praktiska yrkena.

Den af Drätselkammaren föreslagna platsen, tomten N:o 19 vid Högbergsgatan, har jemväl Utskottet funnit för ändamålet synnerligen tjenlig, då densamma med ett jemförelsevis centralt och sundt läge förenar god byggnadsgrund och utanför skolhuset komme att finnas en vacker plantering.

Hvad beträffar byggnadsmaterialet, har Utskottet ansett sten vara det enda som i detta fall kan ifrågakomma. Oafsedt den större varaktigheten och billigare underhållskostnaden af stenhus framför träbyggnader, skulle ett trähus, inom den enligt byggnadsordningen tillåtna högsta arealen af 5,000 kvadratfot, icke kunna inrymma alla

de lokaler skolan behöfde, hvarför dessa i sådant fall måst fördelas på två eller tre skilda hus, en anordning som noggsamt fördömer sig sjelf.

Utskottet har därför vändt sig till arkitekten F. A. Sjöström, med anhållan om eskissritning och approximativt kostnadsförslag till ett för Realskolan afsedt hus, enligt följande af Utskottet, i nära öfverensstämmelse med ett af Skolrådet inlemnadt förslag, uppgjort program.

“Byggnaden bör uppföras af sten i två eller tre våningar, med subasementvåning, i händelse af behof och om terrängen sådant medgifver.

Byggnaden bör innehålla:

6 *klassrum*, hvarje beräknadt för 40 elever, samt omkr. 15 fot i höjd, 28 fot i längd och 24 fot i bredd; hvarje rum bör hafva särskild ingång från

en gemensam, rymlig och varm *korridor*;

1 rum för *naturhistoriska* samlingar, och

1 rum för *fysikaliska* samlingar, hvartdera användbart till läsesal i motsvarande ämnen, samt förty i någon mån större än klassrummen;

1 mindre rum för *ritmaterialier*;

en *gymnastisal* och

en *allmän samlingssal*, hvardera af 17 å 18 fots höjd, och erbjudande en minst 2 gånger så stor areal som klassrummen, gymnastiksalen helst förlagd i nedre våningen och samlingssalen afsedd att tillika begagnas såsom *ritsal*;

1 rum för *rektorskansliet* och

1 samlingsrum för *lärarene*;

en *tambur*; äfvensom

1 rum och kök för *vaktmästaren*, samt

1 *drengrum*.

Byggnaden bör vidare förses med nödiga uthus, så anordnade, att om möjligt någon lekplats blefve öfrig på tomten.

Vid förslagetts uppgörande bör all möjlig sparsamhet iakttagas.“

Detta program åtföljdes af en genom Drätselkammaren införskaffad fullständig situationsplan öfver såväl tomten N:o 19, som den bredvidliggande tomten N:o 21 vid Högborgsgatan, med tillkännagifvande att sistnämnda tomt, ifall af ovilkorligt behof, jemväl kunde åtminstone till någon del för ändamålet disponeras.

Af arkitekten Sjöström har Utskottet sedermera successivt fått emottaga tre skilda eskissritningar jemte kostnadsförslag, (hvilka finnas framlagda i Stadsfullmäktiges kansli).

Eskissen N:o 1 är uppgjord i noggrann öfverensstämmelse med ofvan intagna program. Kostnaden för ett hus enligt denna ritning, med uppvärmning medelst kakelugnar och ventilation genom sugskorsten, är upptagen till 188,000 mark.

Eskissen N:o 2 visar ett hus i tre våningar, med uppvärmning medelst varmvattenledning och ventilation liksom föregående. Det har två korridorer eller kapprum i hvar våning och 8 klassrum, i stället för i programmet upptagna en tambur och 6 klassrum. Kostnaden är, utan specificering, angifven till 245,000 mark.

Eskissen N:o 3 är likaledes afsedd för ett trevåningshus, men uti inskränkta skala än föregående. Det innehåller alla i programmet uppräknade lokaler, dock med den afvikelse, att de naturhistoriska och fysikaliska samlingarna ha hvar sitt afskilda rum, med läsesalar straxt invid. Gymnastiksalen och den allmänna samlingsalen äro här jemväl mindre än enligt föregående eskiss eller 52' $\times$ 28' i stället för 50' $\times$ 37'. Utöfver programmet finnas i källarvåningen tvenne disponibla rum och i öfversta våningen tvenne rum, jemte tamburer och garderober, afsedda till boningslokaler för två ogifta lärare. Uppvärmning och ventilation äro anordnade liksom uti eskiss N:o 1. För ifrågavarande eskiss finnes ett alternativt kostnadsförslag, beräknadt å ena sidan för hela byggnaden och uppgående till 180,000 mark, och å den andra för ett hus enligt samma plan, men med bortlemnande af tredje våningen, i hvilket fall gymnastiksalen tillika blefve festsal, och festsalen indelades till en ritsal och ett mindre klassrum, den fysikaliska läsesalen blefve klassrum, det fysikaliska kabinettet biblioteksrum, samt de för naturhistoriska samlingar och föreläsningar afsedda två salarne tillika läse- och samlingsrum för den fysikaliska undervisningen; kostnaden skulle härigenom nedgå till 158,000 mark.

Uti ofvannämnda kostnadsförslag är icke inberäknad kostnaden för nödigt uthus, hvilken dock icke torde stiga till något betydligare belopp.

Af dessa förslag anser sig Utskottet böra förorda eskissen N:o 3 enligt första alternativet, hvilket syntes Utskottet erbjuda de största fördelar och i ekonomiskt hänseende blifva för staden det jemförelsevis förmonligaste. Alternativet 2 enligt samma eskiss blefve väl 22,000 mark billigare, men för denna ringa skilnad i kostnaden anser Utskottet icke skäligt att i så hög grad, som i detta fall skett, inskränka programmet för hela byggnaden, ehuru väl Utskottet, ifall sådant låtit sig göra, velat till Stadsfullmäktige framkomma med ett förslag, som mindre tagit kommunens redan tillförene strängt anlitade resurser i anspråk.

Förbises får nemligen icke i en fråga som denna, att genom godkännande af Utskottets förslag icke blott stadens kredit för upptagande af ett större lån skulle behöfva anlitas, utan äfven den årliga budgeten icke alldeles obetydligt stegras. Ränta och amortering å ett kapital af 180,000 mark, jemte underhåll och remont af byggnaden, torde icke kunna beräknas lägre än 7 % af nämnde summa, eller till 12,600 mark, hvilket är 6,600 mark mera än staden betalar i hyra för Realskolans nuvarande lokal. Härtill kommer att anslaget för ved och belysning, hvilket i år utgår med 850 mark, för den föreslagna nya lokalen måste två å tredubblas, hvarförutom en gårdsdrenge behöfde anställas. Å andra sidan kunde staden dock påräkna någon hyresinkomst af de två disponibla rummen i källarvåningen, af hvilka det ena möjligen kunde användas för en lägre folkskola, samt af de två för lärare afsedda rummen i tredje våningen. Men äfven om detta förhållande tages med i beaktande, torde den årliga ökningen i stadens budget icke komma att understiga 7,000 mark.

I betraktande af den stora fördel för undervisningen och den reala bildningens höjande, en rymlig och ändamålsenlig lokal för ifrågavarande undervisningsanstalt komme att medföra, får Utskottet dock föreslå:

att Stadsfullmäktige ville i hufvudsak godkänna eskissen N:o 3 enligt första alternativet, samt åt det Utskott, som tillsatts med anledning af Drätselkammarens förslag om upptagande af ett större nybyggnads- och regleringslån, öfverlemna att vid beräkning af det lånebelopp, som erfordras för utförande af i den närmaste framtiden nödiga nybyggnader, för ett realskolehus upptaga förslagsvis 180,000 mark.

Härjemte får Utskottet föreslå:

att Stadsfullmäktige ville till utanordning af Drätselkammaren godkänna en af arkitekten Sjöström, för uppgörande af ofvannämnda eskisser och kostnadsförslag, utställd räkning på 642 mark.

Helsingfors den 20 Februari 1879.

L. Lindelöf.

C. Qvist.

E. Wasastjerna.

G. U. Sandberg.

K. Moring.

Utskottsbetänkande angående Sundhetsnämndens Förslag till Ordningsstadga för Helsingfors stads allmänna sjukvård.

Den 7 sistvikne November ha Stadsf. till undertecknade såsom ett särskildt utskott remitterat Sundhetsnämndens till tryck befordrade skrivelse till Stadsf. af den 18 Okt. sistlidet år, innefattande förslag till ordningsstadga för Helsingfors stads allmänna sjukvård.

Jemlikt Stadsf:s till fattigvårdsdirektionen ställda uppmaning att direkte till utskottet aflemna densamma affordradt utlåtande i anledning af Sundhetsnämndens ifrågasvarande förslag, har utskottet från bemälde direktion fått emottaga en så lydande till Stadsf. ställd skrivelse daterad den 5 December 1878:

„Till Helsingfors Stadsfullmäktige:

Jemte det Fattigvårdsdirektionen till följd af Stadsfullmäktiges skrivelse af den 7 sistlidne November nu får afgifva utlåtande öfver Sundhetsnämndens förslag till ordningsstadga för Helsingfors stads allmänna sjukvård, har Direktionen ansett nödigt att först lemna upplysningar om de principer och iakttaganden, som i och för sjukvården hitintills gjort sig gällande, och får därför ödmjukast anföra följande:

1:o Då medellöse personer sjelfve eller genom andra hos Fattigvårdsdirektionen eller dess ordförande anmält om deras sjukdomsfall och företett prestbevis derom, att de hört till staden, har ordföranden, efter vidtagen undersökning om den sjukas tillgångar, på prestbeviset tecknat fattigvårdens förbindelse att under 21 dagars tid ansvara för sjukvårdskostnaderne; på grund hvaraf de sjuke derefter blifvit intagne i allmänna sjukhuset.

2:o Om den sjuke innehaft tjenst hos enskild person i staden och sjelf saknat tillgångar att sina sjukvårdskostnader bestrida, har ordföranden jemte ansvarsförbindelsen tecknat på prestbeviset, att kostnaderne böra ersättas af husbonden, hos hvilken desamme utsökts, sedan sjukhusets årsräkning och prestbevisen inkommit till fattigvårdsdirektionen.

3:o Sjukvård på fattigvårdens bekostnad har ej heller förvägrats fattiga personer från fremmande orter, hvilka vistats härstädes med stöd af passbiljett eller arbetsbetyg. Och hafva kostnaderne i dessa fall genom Fattigvårdsdirektionen blifvit utsökta hos de kommuner, hvarifrån patienterne varit hemma.

4:o Då hos fattigläkaren anmäls om i hemmen varande sjuke, har läkaren tillhandagått dem med nödig läkarevård derstädes.

5:o De af fattigläkarne åt fattige utfärdade recepter å medicin, hafva de senare åren företetts endast hos ordföranden, i afseende å påteckning af fattigvårdens ansvarighet för betalningen, sedan det förra sättet, att äfven direktionens disriktsledamöter egde bevilja fri medicin, befunnits olämpligt och föranledande till bedrägerier, derigenom att en person kunde i samma ärende infinna sig hos flere ledamöter och försedd med recepter sålunda i sitt namn anskaffa fri medicin åt andra personer.

6:o För de fattiges bekvämlighet har Direktionen haft räkningar med alla apotek i staden.

7:o För sinnessjuke personers vård i dårhus, har Direktionens ordförande å prestbeviset tecknat fattigvårdens förbindelse att tillsvidare ansvara för kostnaderne. Då de sinnessjuke efter undergången profkur icke varit våldsamma, hafva de antingen intagits i fattiggården eller uttackorderats hos lämpliga personer.

8:o För akuta sjukas inträde i Feberlasarettet har Lasarettstyrelsen icke fordrat vidare än betyg derom att de tillhört staden.

Ofvananförda sätt för de fattiges sjukvård, hvarvid något afseende icke fästas på den sjukas klass eller ställning i samhället, utan endast på intygad eller eljest känd medellöshet, har visat sig vara för de fattige ändamålsenligt och inskränkt stadens utgifter i detta afseende till det minsta möjliga belopp; till belysning hvaraf Direktionen får, såsom exempel, meddela att enligt fattigvårdens räkenskaper för de tvenne senaste åren utbetalts:

	år 1876.	år 1877.
för medikamenter	2,088: 12.	1,756: 67.
„ sjukvård	3,798: 93.	2,912: 41.
„ sinnessjuke personers vård	5,134: 4.	4,602: 50.

Vid uppläsandet af ifrågavarande förslag till ordningsstadga för stadens allmänna sjukvård, har Direktionen ansett sig böra fästa Stadsfullmäktiges uppmärksamhet på särskilda omständigheter i följande §§.

§ 1.

På skäl, som af Direktionen ofvan framhållits, anser Direktionen någon annan bestämning eller klassindelning icke böra ifrågakomma med afseende å fri sjukvård, än att det är en sjuk, som för tillfället saknar nödiga tillgångar och måste i följd häraf förhjälpas till fri sjukvård. Någon utredning af hvad som är Helsingfors stad borde icke heller anses vara af nöden.

§ 2.

Med anledning af förslaget i denna § samt dermed i sammanhang varande bestämningar under §§ 7 och 28, angående den sjukas förflyttning från dess boning till offentligt sjukhus, kan Direktionen icke undgå att hos Stadsfullmäktige hemställa, huruvida en sådan åtgärd, utan den sjukas och närmaste anhörigas bifall, kan ur rättslig synpunkt företagas.

§ 3.

Med undantag af stadens polisbetjente och deras familjer, för hvilka enligt § 21 särskild läkare är anställd, torde öfriga i denna § uppräknade klasser icke böra berättigas till kostnadsfri läkarehjelp, emedan det icke är omöjligt, att individer bland dem kunna innehafva förmögenhet. Direktionen får därför ödmjukast föreslå att, i likhet med hvad hitintills egt rum, endast verkligt fattige böra bispringas med kostnadsfri läkarehjelp och att sådan förmån icke borde tillerkännas vissa klasser, utan vilkor af känd fattigdom i hvarje förekommande fall. Denna § torde således böra uteslutas.

§ 4.

Emedan arbetare i allmänhet och i enskild tjänst varande personer oftast innehafva tjänst eller arbete på endast månad eller emot dagspenning och vid inträffadt sjukdomsfall vanligtvis afskedas, så skulle sådane personer, om förslaget i denna § godkändes, blifva öfverlemnade i fullkomlig hjälplöshet. Varande förslaget så mycket mer stridande emot rättvisa och billighet, som det är hvarje läkares pligt att, enligt dess tjänsteed, med läkarevård utan ersättning betjena de fattige som derom anhålla.

§ 5.

De i denna § omordade åtgärder äro så sjelffallna, att någon föreskrift om deras iakttagande synes vara öfverflödig; hvarföre hela § kunde uteslutas.

§ 7.

Likaså tyckes föreskrifterne i denna § icke vara nödiga. Beträffande med obotlig sjukdom behäftade fattige personer, torde Stadsläkaren böra hos fattigvårdsdirektionens ordförande anmäla dem till intagning i sjukhuset å fattiggården.

§§ 11 och 16.

Enligt dessa §§ skulle Stadsläkaren sjelf ega bestämma sina mottagningstimmar, men distriktsläkarnes mottagningstimmar deremot blifva beroende af Sundhetsnämndens godkännande. Som Stadsläkaren också lyder under Sundhetsnämnden, anser Direktionen att hans mottagningstimmar äfven borde godkännas af Nämnden och likställighet emellan läkarne i detta afseende böra ega rum. Om distriktsläkares utnämning, bostad och mottagningstimmar borde Sundhetsnämnden särskildt underrätta fattigvårdsdirektionen, hvars kännedom derom är högst nödvändig.

§ 17.

Häri förekommer bland annat, att distriktsläkare åligger att öfver sjukdomsfall föra dagbok samt åt stadsläkaren på *bestämde* tider deraf lemna del. Men som något bestämmande om dessa tider icke torde förefinnas, borde denna § derutinnan kompletteras.

§ 20.

Distriktsläkares ansökning om tjänstledighet på kortare tid än 14 dagar borde, enligt Direktionens åsigt, äfven öfverlemnas till Sundhetsnämnden, i afseende å förfarande i enlighet med föreskriften uti dess instruktion § 13 m. Och som svårighet kunde uppstå för distriktsläkare att vid kortare ledighet anskaffa vikarie på det vilkor, att ombyte af tid och ställe för sjukmottagning icke finge ega rum, så anser Direktionen det vara med rättvisa och billighet mera öfverensstämmande, att vikarien finge bestämma sådant; hvarom det ålåge den tjänstledige distriktsläkaren att genom anslag å dess dörr eller på annat lämpligt sätt lemna de besökande noggranna uppgifter om den tjänstförrättandes bostad och mottagningstimmar. Tillkännagifvande om ombyte af tid eller ställe för sjukmottagningen borde den tjänstledige läkaren i detta fall meddela fattigvårdsdirektionen.

§ 25.

I betraktande deraf att läkare, i synnerhet om de endast en kortare tid härstädes tjänstgjort, icke kunna ega den kännedom om de fattiges omständigheter och den erfarenhet vid deras vård som fattigvårdsdirektionen, hvars hufvudsakliga uppgift sådant är, får Direktionen föreslå, att denna § ändrades derhän, att läkare endast bör lemna recept å läkemedel för den sjuke och intyg om dennes sjukdom samt hänvisa hjälpsökanden till Fattigvårdsdirektionens ordförande, i afseende å receptets påteckning om fri medicin och öfriga oundgängliga anordningar för den sjukens vård. Dock må distriktsläkare, om skyndsamhet vid den sjukens behandling af behovet är påkallad, å receptet teckna förbindelse för staden att ansvara för läkemedlens betalning.

§ 26.

Då förmånen af läkemedel på stadens bekostnad, på grund af hvad Direktionen i denna skrifvelse redan anført, icke borde beviljas vissa tjänstekårer tillhörande personer, så torde de i denna del för läkaren föreslagna föreskrifter böra utelemnas.

§ 27.

På de skäl Direktionen under § 25 framställt, torde läkare böra hänvisa vederbörande att aflemna receptet till Fattigvårdsdirektionens ordförande, i afseende å erforderlig påteckning.

§§ 28, 29 och 30.

Sedan Direktionen vid granskningen af § 2 redan yttrat dess åsigt om sjukens flyttning från hemmen till sjukhus, får Direktionen, vidkommande de för sjukens intagning i sjukvårdsanstalter föreslagna åtgärder, ödmjukast som önskningsmål framställa att i de fall, då de sjuke skola vårdas på stadens bekostnad, pröfningen om deras intagning i sjukhus borde öfverlemnas åt direktionens ordförande och de uti § 29 omnämnda intyg och bevis i sådant fall till honom aflemnas.

§ 31.

På skäl som Direktionen förut anfört, torde de i § 3 omnämnde personer ej heller böra berättigas till fri sjukhusvård, utan borde sjukvårdskostnaderne betalas af alla i sjukhus intagna personer, för hvilka fattigvårdsdirektionens ordförande icke tecknat stadens förbindelse för desamma erläggande.

§ 34.

I stället för här förekommande ordet „Sjukhusläkaren“ borde stå Sjukhusläkarne, emedan det redan finnas tvenne staden tillhöriga sjukhus, nämligen Feberlasarettet och det å fattiggården befintliga.

§ 35.

Här omordade biträde åt sjukhusläkaren borde i anseende till beskaffenheten af hans göromål benämnas syssloman och utnämnas af Sundhetsnämnden efter viss i tidningarne kungjord ansökningstid (t. ex. 14 dagar), utan bestämning om tjänstetidens längd, emedan en för tjänsten fullt lämplig person knappast kunde erhållas på endast ett år i sender.

§ 36.

Direktionen anser, att anmälan om inrättningens behof borde ske genom Stadsläkaren och att sysslomannen jemte handhafvandet af ekonomien i öfrigt, äfven skulle under behörig kontroll verkställa alla för sjukhusets behof förekommande uppköp.

§ 38.

Hvad beträffar indrifningen af afgifter, som icke godvilligt betalas på bestämd tid, torde sysslomannen efter tre månaders förlopp böra upprätta förteckning öfver utestående afgifter och densamma med bifogande af debetsedlar, genom sjukhusläkaren, öfverlemna till Sundhetsnämnden, som sedan egde att hos Magistraten i staden anhålla om medlens uttagande genom utmätningstvång.

Som Sundhetsnämnden enligt § 10 uti dess instruktion eger sig till biträde antaga en kassaförvaltare, så anser Direktionen det vara lämpligt och för staden billigast, att denna befattning jemväl ombetrodde sysslomannen vid sjukhuset.

Slutligen får Direktionen till Stadsfullmäktiges bepröfvande ödmjukast hemställa, huruvida icke åt fattigvårdsdirektionen, som enligt § 15 i förenämnde ordningsstadga har så mycken beröring med distriktsläkarne, kunde utverkas rättighet att vid desse tjänsters besättande få afgifva yttrande om sökandenes lämplighet dertill.

På Fattigvårdsdirektionens vägnar:

Otto Höijer.

G. A. Wendell.

Då Utskottet gått att fullgöra sitt af Stadsf. erhållna uppdrag att utlåta sig rörande Sundhetsnämndens förberörda förslag, har Utskottet ej kunnat undgå att emot detsamma göra ganska omfattande och betydande anmärkningar.

I betraktande deraf, att för Sundhets- och sjukvården i Helsingfors redan finnas tre vederbörligen fastställda Instruktioner, neml. en för Sundhetsnämnden, en för Stadsläkaren och en för Distriktsläkarne, synes en ytterligare stadga om icke mindre än 43 paragrafer vara ett för ändamålet nog vidlyftigt reglemente. En närmare granskning af förslaget visar äfven, att detsamma innehåller flere bestämningar, som redan ingått i de tidigare instruktionerna och därför äro öfverflödiga, äfvensom en mängd föreskrifter rörande detaljer, hvilka, enligt Utskottets tanke, böra öfverlemnas åt läkarens eller Sundhetsnämndens bepröfvande och afgörande. Då Sundhetsnämnden, som är sammansatt af valde förtroendemän, i öfrigt eger en ganska vidsträckt befogenhet, synes det icke vara skäl att i detta fall kringskära dess myndighet och binda händerna på densamma. Fastmer har Utskottet ansett, att Stadsf. till de stadganden, som redan finnas, borde foga endast några få, fastställande de allmänna principerna för sjukvården, särskildt så vidt de kunna beröra stadens ekonomi samt fördelningen och vidden af läkarenes åligganden, men öfverlemna åt Sundhetsnämnden att meddela de närmare föreskrifter, som vunnen erfarenhet och särskilda omständigheter kunna gifva vid handen.

Vid granskningen af Sundhetsnämndens förslag har Utskottet vidare funnit, att Sundhetsnämnden deri sökt införa helt och hållet nya principer, som icke blott afvika ifrån hittills följd praxis, utan äfven stå i uppenbar strid emot ofvanåberopade tidigare instruktioner, och delvis äro egnade att icke obetydligt utvidga kommunens förpligtelser och omkostnader i afseende å sjukvården.

Sålunda skulle, utöfver hvad härintills varit fallet, enligt §§ 3 och 31 i Förslaget, öfverkonstaplar och konstaplar vid polisinsättningen jemte deras familjer blifva berättigade till afgiftsfri vård i stadens sjukhus, samt vakter och betjening vid stadens samtliga verk och inrättningar jemte deras familjer komma i åtnjutande af såväl fri läkare- som sjukhusvård. Af § 26 kunde ytterligare den slutsats dragas, att till dessa tjänstekärer hörande personer jemväl skulle erhålla medicin på stadens bekostnad. Utskottet anser dock intet skäl vara för handen att frångå den princip, som uttalats i § 3 af Distriktsläkarenes instruktion, deri stadgas, att förmännen af fri läkarevård, och som en följd deraf i vissa fall äfven fri medicin och sjukhusvård, bör tillkomma endast „stadens *fattige* innevånare, hvilka icke sjelfva kunna bekosta sig sådan“. Finnes inom ofvannämnda tjänstekärer personer, som höra till denna kategori af stadens innevånare, så erhålla de ifrågasvarande förmoner afgiftsfritt, men äro de icke medellöse, eller besitta de, såsom fallet torde vara med några af dem, gård och grund i staden, finnes ingen anledning att friftaga dem från förpligtelsen att sjelfva bekosta sig läkarevård och medicin.

Det är väl sannt, att enligt § 3 i Instruktionen för distriktsläkarne fri läkarevård är tillförsäkrad „underbefäl och manskap vid stadens ordinarie brandkår samt dess familjer“, för hvilka jemväl medicin och sjukhusvård, enligt hvad utskottet inhämtat, bekostas af staden med brandverkets expencemedel. Men detta har sin naturliga förklaring deri, att kåren är kasernerad och dess medlemmar, som med ett par undantag äro ogifte

unge män, underkastade kommunens husbondevälde. Hvad särskildt beträffar läkarevården vid polisinsättningen, så handhafves densamma af en med arvode å poliskårens högvederbörligen fastställda stat upptagen läkare, som antages af och lyder under guvernören. Utskottet har därför trott det vara riktigast, att hans verksamhet eller åligganden alls icke beröras uti en stadga för den af kommunen bekostade och under dess inseende stående sjukvården.

Uti § 4 har Sundhetsnämnden å andra sidan infört en inskränkning uti den distriktsläkarene åliggande skyldigheten att lemna fri läkarevård åt stadens fattige innehavare, i det alla, som stå i tjänst eller stadigt arbete vid industriella verk eller hos andra arbetsgifvare eller enskilde personer, så ock deras familjer, icke kunna göra anspråk på fri läkarehjelp, äfven om de för sådant anspråk kunna anföra medellöshet eller annat skäl. Om det ock måste anses önskvärdt, att arbetsgifvare och husbönder alltid droge försorg om sjuke arbetare eller tjänare, så torde dock den här införda kategoriska bestämningen vara lika hjertlös emot fattige arbetare och deras nödställda, ofta nog talrika familjer, som den i längden för staden blefve ofördelaktig. Äfven om kommunen egde den myndighet, den nu icke har, att tvinga arbetsgifvare att i detta fall fullgöra sina skyldigheter, blefve nemligen den naturliga följden af ett sådant stadgande, att en arbetare, som vore sjuklig eller hade större familj, aldrig skulle tagas i stadigt arbete, och sålunda blott så mycket snarare råka i elände och falla fattigvården till last.

Enligt §§ 25, 27 och 30 i Förslaget skulle det bero på läkarene att afgöra, hvilka patienter skola erhålla medicin och andra förnödenheter äfvensom sjukhusvård på stadens bekostnad. Detta kunde väl anses som en konsekvens af sjukvårdens skiljande från fattigvården. Men om ock läkare- och sjukvården med hvad dertill hörer bör vara läkarenes och Sundhetsnämndens ensak, så torde det dock ligga inom fattigvårdens befogenhet att afgöra, hvilka på grund af medellöshet skola erhålla förmoner, som icke enligt regeln äro afgiftsfria och hvilkas beviljande därför kunna likställas med fattigunderstöd. Till förekommande af missbruk, beroende deraf att läkarene icke kunna ega noggrann kännedom af de sjukas ekonomiska vilkor, anser därför Utskottet, att detta afgörande likasom härintills bör öfverlemnas åt fattigvårdsdirektion, hvilken väl i detta afseende måste anses som den ende och mest kompetenta myndigheten. Härför talar äfven den omständigheten, att de utgifter staden ikläder sig för bekostande af medicin och sjukhusvård för annan kommun tillhörande, men i staden sig uppehållande personer, genom fattigvårdsdirektionens försorg skola återfordras af den kommun den sjuke tillhör.

Äfven stads- och distriktsläkarnes ställning har, ehuru på olika sätt, uti ifrågasvarande Förslag blifvit något förändrad. Enligt § 9 skall stadsläkaren „handhafva den allmänna uppsigten öfver stadens sjukvård“. Uti det ursprungliga förslaget till Instruktion för Sundhetsnämnden hette äfven, att stadsläkaren skulle „hafva närmaste tillsyn öfver allmänna helso- och sjukvården“, men på förslag af ett utskott, sammansatt af hrr C. Qvist, A. Collan, J. W. Runeberg och Th. Decker, blefvo „för att nogare än förut bestämma förhållandet emellan Sundhetsnämnden och Stadsläkaren, sålunda att inseedet öfver allt skulle tillkomma den förra, endast utförandet den senare“, bland annat äfven dessa ord utstrukna. Enligt § 20 i Förslaget får Distriktsläkare ej aflägsna sig från staden

utan att dertill „af stadsläkaren“ utverka tillstånd och för sig ställa „af honom“ godkänd vikarie, men jemlikt § 13 mom. m. i Instruktionen för Sundhetsnämnden ankommer det å nämnden att besörja om eller godkänna föreslagen vikarie, liksom det ock af nämnde §:s mom. i och af § 4 i Stadsläkarens instruktion tyckes framgå, att stads- och distriktsläkarne i tidigare utfärdade instruktioner betraktats som embetsbröder, hvilka alla lyda under sundhetsnämnden, och ej som öfver- och underordnade. Enligt § 19 af Förslaget skulle deremot distriktsläkarne underlyda ej blott sundhetsnämnden utan jemväl direkte „dess ordförande“. O. s. v.

På grund af hvad Utskottet sålunda haft äran anföra, och då Utskottet ej anser skäl förefinnas att söka ändring uti de af Stadsf. antagna och af guvernören så nyligen som den 7 December 1877 stadfästade Instruktionerna för Sundhetsnämnden samt Stads- och Distriktsläkarene, har utskottet trott sig böra utarbete ett helt och hållet nytt förslag, i enlighet med de principer utskottet i det föregående uttalat, och afsedt endast att vara ett supplement till förenämnde Instruktioner.

Detta förslag får utskottet härmed underställa Stadsfs. pröfning. Uti § 1 har Utskottet ansett sig böra närmare specificera det i distriktsläkarenes instruktion förekommande uttrycket „stadens“ fattige samt som första regel vid den kommunala sjukvården angifva dess uppgift och omfång. Ändamålet med kommunens offentliga sjukhus eller feberlasarettet är i § 8 upptaget i enlighet med förstärkte Stadsfs. beslut den 18 Dec. 1878, hvarutöfver det stadgande införts, att med svårare kroniskt lidande behäftade fattige personer, så vidt utrymmet medger, må intagas uti sjukhuset vid fattiggården. För öfrigt torde förslaget, som Utskottet, i närmare öfverensstämmelse med innehållet, gifvit den mer anspråkslösa benämningen „Regler“, icke tarfva någon vidare motivering.

Förslag

till

Regler för den kommunala sjukvården i Helsingfors.

§ 1.

Den kommunala sjukvården har till uppgift, att bereda fri läkarevård äfvensom kostnadsfritt barnmorske-biträde vid accouchementsfall åt denna kommun tillhörande eller inom stadens område bosatte fattige personer, hvilka sjelfva icke kunna bekosta sig nödig vård och ej heller i detta afseende ha att påräkna hjälp af husbönder, arbetsgifvare eller anförvandter, äfvensom att genom förflyttning af sjuke till kommunalt eller allmänt sjukhus förekomma smittosamma sjukdomars utbredning och bereda lämplig sjukvård åt medellösa personer, som ej kunna erhålla sådan i sina bostäder.

Den af kommunen bekostade sjukvården afser derjemte att lemna kostnadsfri läkarevård åt de sjuke i stadens fattiggård och i det dertill hörande lasarettet, i stadshäktet, äfvensom åt underbefäl och manskap vid stadens ordinarie brandkår samt deras familjer.

§ 2.

Stadens tvenne distriktsläkare handhafva den å dem, jemlikt § 3 i Instruktionen för Distriktsläkarne af den 7 December 1877, ankommande kostnadsfria läkarevård, enligt den distriktsindelning och den fördelning af öfriga göromål dem emellan, som af Stadsfullmäktige, på Sundhetsnämndens förslag, fastställes.

§ 3.

Distriktsläkarne böra vara bosatte inom sitt distrikt och anträffas i sin hemvist på bestämda mottagningstider, minst en timme för- och eftermiddag hvarje söckendag.

§ 4.

I kommunens tjänst anställd läkare må icke utan Sundhetsnämndens begifvande aflägsna sig från staden. Tjänstledighet för högst fjorton dagar beviljas, efter pröfning, af Sundhetsnämnden, men ansökan om längre tids tjänstledighet bör underställas Stadsfullmäktiges afgörande.

§ 5.

Stadens läkares eller deras vikariers mottagningstimmar, hvilkas lämplighet Sundhetsnämnden eger pröfva, äfvensom deras och de i stadens tjänst stående barnmorskor- nas bostadsadresser, böra genom Sundhetsnämndens försorg medelst annonser uti svenska och finska tidningar allmänligen bekantgöras.

§ 6.

Såväl stads- som distriktsläkarne böra öfver sin verksamhet föra fullständig journal, enligt af Sundhetsnämnden fastställt formulär, och inom utgången af Februari månad till Sundhetsnämnden afgifva berättelse för senast förflutna år. De böra jemväl, i den ordning som af Sundhetsnämnden bestämmes, tillhandagå Fattigvårdsdirektionen med nödiga upplysningar och intyg samt vid direktionens sammanträden uppå kallelse närvara.

§ 7.

Det i § 1 omnämnda kostnadsfria barnmorskebiträdet vid accouchementsfall lemnas af i stadens tjänst anställda en eller flere, behörigen kvalificerade barnmorskor, hvilka till det antal och med den aflöning, som af Stadsfullmäktige på Sundhetsnämndens förslag bestämmes, antagas af Sundhetsnämnden för en tid af tre år i gången, efter det befattningen varit under fjorton dagar ledig anslagen, och böra de i afseende å sin tjänste- öfning ställa sig Sundhetsnämndens föreskrifter till efterrättelse.

§ 8.

Stadens feberlasarett (kommunens offentliga sjukhus) är afsedt för vårdandet af akuta, särdeles epidemiska och smittosamma sjukdomsfall. Uti lasarettet vid fattigvården må åter med svårare kroniskt lidande behäftade och till underhåll af fattigvården berättigade personer, hvilka ej på annat sätt kunna erhålla nödig omvårdnad, i mon af

utrymmet intagas. Då sjukdomsfallets art sådant kräver, såsom vid sinnessjukdom, i svårare operativa och andra fall, hvilka erfordra en särskild behandling, må på stadens bekostnad om plats uti allmän, staden icke underlydande sjukvårdsanstalt anhållas.

§ 9.

För sjukvård i feberlasarettet, der läkarevården handhafves af Stadsläkaren, erlägges en af Stadsf. på Sundhetsnämndens förslag fastställd afgift. För intagning i sjukhuset erfordras därför, att den sjuke är försedd med en af husbonde, arbetsgivare eller annan känd person utfärdad förbindelse för afgiftens ordentliga erläggande, eller ock med prestbetyg jemte intyg om medellöshet från stadens fattigvård.

Personer, som tillhöra fremmande kommun, må endast i nödfall, då sjukdomens smittosamma art sådant kräver eller lämplig vård ej annorlunda kan dem beredas, intagas i stadens sjukhus, i hvilket fall stadens fattigvård för medellösa patienter erlägger fastställda afgifter, för att sedan på sätt i Förordningen ang. allmänna fattigvården den 22 Mars 1852 stadgas, därför fordra ersättning af den kommun den sjuke tillhör.

Vid intagning i stadens sjukhus iakttages för öfrigt, att sjukplats icke upplåtes, utom der verkligt behof är för handen; ej heller må sjuke der längre tid kvarhållas, än för deras vederfående nödigt är.

§ 10.

Skall sjuk intagas uti allmänt, af staden icke underhållet sjukhus, eger Fattigvården, efter pröfning, af patientens ekonomiska omständigheter, teckna förbindelse för sjukvårdskostnadens erläggande.

§ 11.

För handhafvandet af ekonomin och bokföringen, äfvensom för kosthållningen och sjukskötseln vid feberlasarettet eger Sundhetsnämnden på sätt i § 13 mom. *l.* i Instruktionsen för Sundhetsnämnden säges, antaga en manlig eller qvinlig ekonom, en kosthållerska och nödigt antal sjuksköterskor, äfvensom närmare bestämma deras tjänsteåligganden.

§ 12.

Vid utfärdande af recept böra stadens läkare tillämpa den s. k. farmacopoea pauperum samt äfven för öfrigt vid sina föreskrifter iakttaga sparsamhet.

§ 13.

Anser distriktsläkare, att läkemedel eller andra sjukvårdsförnödenheter böra på stadens bekostnad requireras, skall patientens namn på receptet antecknas, och detta genom patientens försorg förses med påteckning af fattigvården, innan detsamma får å apoteket fattigvårdens räkning påföras. Endast i de fall, då enligt läkarens anteckning uppå receptet synnerlig skyndsamhet är af nöden, må läkemedel utan sådan omgång på fattigkassans bekostnad utlemnas. Distriktsläkarne åligger det äfven, att i hvad på dem ankommer granska och godkänna fattigvårdens årsräkningar i stadens apotek.

Fri medicin tillkommer jemväl underbefäl och manskap vid stadens ordinarie brandkår äfvensom de i stadshäktet intagna fångsliga personer, men kostnaden härför bestrides af de medel, som för brandverket och stadshäktet i sådant afseende blifvit anslagna.

§ 14.

På Sundhetsnämnden ankommer att rörande den kommunala sjukvården meddela de närmare föreskrifter, som ytterligare kunna erfordras.

Utskottet får slutligen föreslå:

att Stadsf. ville godkänna ofvanstående af Utskottet uppgjorda förslag till regler för den kommunala sjukvården i Helsingfors samt genom Magistraten hos Guvernören utverka fastställelse af desamma.

Helsingfors den 28 Februari 1879.

A. Liljenstrand.

W. Brummer.

F. Saltzman.
(frånv. vid justeringen.)

Helsingfors, Hufvudstadsbladets tryckeri, 1879

Utskottsbetänkande med anledning af Magistratens skrifvelse angående verkställighet af Stadsfullmäktiges beslut.

Den 28 sistvikne Januari ha Stadsfullmäktige till undertecknade som ett särskildt utskott öfverlemnadt att inkomma med yttrande om den åtgärd, som från Stadsfullmäktiges sida kunde föranledas af Magistratens skrifvelse af den 11 i nyssnämnda månad, deri Magistraten, med åberopande af §§ 78 och 79 i Förordningen den 8 December 1873 angående kommunalförvaltning i stad, och med anledning af de anspråk på skadeersättning och talan om ansvar, som kunde mot Magistraten framställas, i händelse genom besvär vunnnes rättelse i eller upphäfvande af ett Stadsfullmäktiges beslut, som af Magistraten befordrats till verkställighet, innan det vunnit laga kraft, hos Stadsfullmäktige anhållit att, då Stadsfullmäktiges beslut framdeles delgifvas Magistraten i afseende å verkställighet, uppgift tillika måtte meddelas, när beslutet blifvit offentligen uppläst i den ordning 2 mom. 40 § i berörda Förordning föreskrifver, på det Magistraten, för den händelse beslutet ännu icke vunnit laga kraft samt ändrings sökande i detsamma, ifall det derförinnan verkställdes, blefve onyttigt, må låta med beslutets verkställighet anstå, intill dess tiden för anförande af besvär hos Guvernören och inlemnande af diariibevis till Magistraten utgått, samt, ifall sådant bevis till Magistraten ingifvits, ända till dess laga stånd beslutet åkommit.

Vid bedömandet af frågan, huruvida enligt gällande Kommunalförfattning Stadsfullmäktiges beslut böra vinna laga kraft, innan de af Magistraten till verkställighet befordras, måste, enligt Utskottets tanke, hänsyn i främsta rummet tagas till arten af den beslutade åtgärden. Nekas kan nemligen icke, att af Stadsfullmäktige beslut kunna fattas, hvilka äro af den art, att de, på sätt af Magistraten framhållits, icke omedelbart böra gå i verkställighet. Hit höra framför allt beslut om åtgärder, som direkt beröra eller ingripa uti den enskilde medborgarens rätt och för hvilka han icke genom penningersättning kan hållas skadeslös. De af Magistraten åberopade 78 och 79 §§ i Kommunalförordningen, jemförda med senare mom. i 46 §, lemna äfven stöd för en sådan tolkning. Deremot gifves en mängd andra ärenden, hvilka röra den kommunala

förvaltningen eller eljest äro af den natur, att besvärstidens utgång icke utan olägenhet kan afvaktas. Rörande frågor af detta slag synes jemväl Kommunalförfattningen afse, att de omedelbart af Magistraten kunna befordras till verkställighet. Sålunda stadgas uti 59 §, att Magistraten eger i inkomst- och utgiftsförslagen införa de af Stadsfullmäktige beslutna ändringar och tillägg, samt derefter låta Drätselkammaren upprätta behörig debiterings- och uppbördslängd, hvilket, ifall Stadsfullmäktiges beslut, hvaraf uppbördssumman är beroende, icke finge befordras till verkställighet innan det vunnit laga kraft, icke kunde försiggå förrän besvärstiden utgått och möjligen anhängiggjorda besvärsmål i sista instans blifvit afgjorda. § 30 torde ej heller kunna tolkas annorlunda, än att den som blifvit vald till stadsfullmäktig, men afsäger sig detta uppdrag, dock bör, i händelse han ej kan förebära de laga skäl, som nämnas i §:s första moment, träda i utöfning af sitt mandat och der qvarstå, intill dess hans afsägelse blifvit af öfrige Stadsfullmäktige eller i besvärsväg godkänd. I 64 § säges äfven uttryckligen, att uttaxerade stadsutskylder äro utmätningsgilda, oberoende deraf om besvär emot debiteringen blifvit anförda eller icke. Om denna grundsats är gällande i förenämnda enskilda fall, måste den konsekvent kunna och böra tillämpas äfven på andra dermed i hufvudsakligt afseende analoga förhållanden.

En motsatt tolkning af Kommunalförordningens anda och mening skulle äfven i praktiken visa sig omöjlig. Såväl val af Stadsfullmäktige som val af medlemmar i de särskilda förvaltande myndigheterna böra jemlikt 16 och 33 §§ verkställas vid Rådhusstämman eller Stadsfullmäktiges ordinarie sammanträden i December månad. Skulle nu dessa val böra vinna laga kraft eller utgången af anförda besvär afvaktas, innan de nyvalde finge inträda i sina resp. funktioner, kunde kommunen under månadtal blifva i afsaknad af såväl beslutande som förvaltande myndigheter, då de afgående hvarken äro berättigade eller förpligtade att qvarstå längre än den tid, för hvilken de blifvit valde. Likaså komme kommunen under en större eller mindre del af året att vara utan en lagligen fastställd budget, till följd hvaraf inga af Stadsfullmäktige vid budgetens fastställande beslutna utgifter kunde till utbetalning af Drätselkammaren utanordnas, och hela förvaltningen sålunda skulle ligga nere. Och i händelse Stadsfullmäktige, för att taga ett exempel för dagen, skulle besluta till energiska åtgärder för att hämma en annalkande pest eller svår farsot, hvartill skulle det väl leda, om ett par månader måste förflyta, innan beslutet finge verkställas? Hvad som gäller om anförda frågor, har sin fulla tillämpning äfven på andra ärenden af enahanda beskaffenhet, om ock den rubbning i ärendernas regelbundna gång och den direkta eller indirekta förlust, som genom deras uppskjutande drabbade kommunen eller enskilde dess medlemmar, icke vore så i ögonen fallande. En lagtolkning, som leder till dylika konsekvenser, kan icke öfverensstämma med lagstiftarens mening.

Utskottet kan därför icke annat än anse det i enlighet med Kommunalförordningens anda och bokstaf, att alla Rådhusstämman eller Stadsfullmäktiges beslut, som röra den allmänna municipala förvaltningen och icke på något betänkligare sätt ingripa uti den enskildes rätt, omedelbart skola befordras till verkställighet, i händelse Magistraten för sin vägran icke kan åberopa något af de skäl, som i 46 § finnas omnämnda.

Då emellertid en alldeles bestämd gräns ej kan uppdragas mellan sådana beslut och åtgärder, som omedelbart böra gå i verkställighet, och sådana i afseende å hvilka besvärstidens utgång bör afvaktas, måste det i många fall bero på Magistratens diskretion att besluta sig för det ena eller andra förfarandet. Och då Magistraten uti ifrågavarande skrivelse, deri det säges, att ett beslut bör, innan det befordras till verkställighet, ha vunnit laga kraft, för den händelse att ändringssökande i detsamma, ifall det derförinnan verkställdes, blefve onyttigt, åtminstone antyder, att en del beslut jemväl enligt Magistratens åsigt kunna omedelbart verkställas, har Utskottet ansett sig böra uttala den förhoppning, att Magistraten i detta afseende skall följa den grundsats, som mest öfverensstämmer med kommunens sanna intresse och bäst befordrar förvaltningsärendernas regelbundna gång.

Hvad särskildt angår Magistratens anhållan att, då Stadsfullmäktiges beslut framdeles delgifvas Magistraten till verkställighet, tillika uppgift måtte meddelas, när desamma blifvit offentligen upplästa, utber sig Utskottet endast att få framhålla, det ur 42 §, jemförd med 40 §, tydligen framgår, att Stadsfullmäktiges beslut i afgjordt ärende, så snart det blifvit justerat, och utan afvaktan på den offentliga uppläsningen, bör Magistraten skriftligen delgifvas. Deremot torde det af skäl, som Magistraten framhållit, vara i sin ordning att Magistraten skriftligen underrättas om när protokollen för Stadsfullmäktiges skilda sammanträden blifvit offentligen upplästa.

Med afseende å hvad Utskottet sålunda haft äran anföra, får Utskottet föreslå:

att Stadsfullmäktige, med godkännande af de synpunkter i det föregående framhållits, ville i enlighet dermed, som svar å Magistratens bref af den 11 sistlidne Januari, i afgående skrivelse meddela Magistraten sin uppfattning af ifrågavarande ärende.

En reservation bifogas.

Helsingfors den 8 Mars 1879.

W. Eneberg.

Axel Liljenstrand.

S. Dalström.

Reservation.

Undertecknad får för sin del afgifva följande förslag till svar på Magistratens skrifvelse:

I anledning af Magistratens den 11 sistlidne Januari aflåtna skrifvelse få Stadsfullmäktige ödmjukast meddela att, sedan Stadsfullmäktiges beslut i afgjorda ärenden blifvit, såsom härintills skett och detta påbjudes i 42 § af gällande kommunalförfattning, Magistraten delgifna, en särskild uppgift angående tiden, då Stadsfullmäktiges protokoller jemnlit 40 § af samma författning blifvit upplästa, framdeles äfven kommer att för hvarje gång, efter det sådan uppläsning egt rum, Magistraten tillhandahållas. Då Magistraten till sin skrifvelse fogat en särskild framställning beträffande det hinder för verkställighet af Stadsfullmäktiges beslut, som kan härröra deraf, att besvär emot dem kunna blifva anförda, böra Stadsfullmäktige icke heller underlåta att i frågan uttala sin åsigt, och detta så mycket mindre, då de till ämnet hörande stadganden äro i hög grad tvetydiga och lätt kunna föranleda en tillämpning, hvaraf stor oreda och många förvecklingar vid förvaltningen af stadens angelägenheter vore en ganska möjlig påföljd. Uti 78 § af den gällande kommunalförfattningen medgifves rättighet åt enskild medlem i kommunen att anförda besvär öfver Stadsfullmäktiges beslut, om denne tror sig kunna visa att beslutet kränker hans enskilda rätt, att det icke tillkommit i laga ordning eller att det strider emot gällande lag, hvarefter det tillägges att beslutet må kunna gå i verkställighet, om besvärstalan försummas. En verbal tolkning af detta stadgande kan leda derhän, att enskildt godtycke skall hafva makt att fördröja utförandet af hvarje offentligt värf och möjligen helt och hållet tillintetgöra det, om ärendet fordrar snabb åtgärd, ty hvarje beslut af Stadsfullmäktige berör på något sätt enskild rätt, och angående hvarje dylikt kan det åtminstone påstås att gällande lag blifvit öfverträdd eller att beslutet ej tillkommit i laga ordning. Man får emellertid icke förutsätta att lagstiftaren skulle åsyftat att göra gällande alla de orimliga konsekvenser, som denna lagtolkning kunde leda till, och i sjelfva verket finner man äfven af stadgandet i nästföljande 79 § mom. 1, att författningen icke gjort beslutens verkställighet ovilkorligen beroende af preskriptionstiden för de besvär, som deremot möjligen kunna anföras. Der säges att Guvernören på anförda besvär eger förbjuda verkställigheten, om ett beslut befinnes hafva tillkommit i olaga ordning eller vara emot lag stridande. Denna bestämning måste anses innebära att Magistraten kan före besvärstidens utgång gifva gällande kraft åt beslut, som Magistraten för sin del pröfvar vara i alla afseenden lagenliga. Ifall besluten i allmänhet ansetts böra vinna laga kraft, innan de verkställas, hade nyssnämnda föreskrift icke behöft ingå i författningen såsom ett korrektiv emot lagstridiga åtgärder af Magistraten att i förtid låta verkställigheten försiggå. Beträffande åter den tredje uti samma §§ framhållna kategorin af besvärs mål, som angår enskilda rättigheter, kan man väl icke uti

det af författningen begagnade uttrycket: „*kränker enskild rätt*“ inlägga annan betydelse, än att lagstiftaren dermed företrädesvis velat utmärka sådana privata rättigheter, som stå närmare till den civila än den offentliga rättsordningen, och följaktligen få bestämmingarne i 2 mom. af såväl 78 som 79 §§ om verkställigheten af dithörande beslut icke heller anses tillämpliga på alla möjliga offentliga ärenden, hvilka mer eller mindre aflägsset kunna gifva anledning till privata anspråk. I öfverensstämmelse dermed säges också uttryckligen i 64 § att stadsutskylder äro utmätningsgilda, utan afseende derpå om besvär öfver debiteringen äro anförda eller icke. Då förslaget till städernas inkomster och utgifter enligt 59 § skall uppgöras i December, för att tjena till efterrättelse från den 1 Januari och den i lag bestämda besvärstiden således icke ens hinner utlöpa, innan beslutet derom bör vara fastställt, följer äfven deraf att lagstiftaren icke gjort ärendets fullföljande beroende intill besvärstidens utgång. Samma förhållande eger rum beträffande alla de val, som enligt 16 § också skola verkställas i December för återbesättande af de befattningar, som „*vid årets utgång blifva lediga*“. Uti dessa och flere sådana analoga fall måste kommunens medlemmar såsom en offentlig pligt underkasta sig Stadsfullmäktiges och Magistratens samstämmiga beslut, tills de i laga ordning på anförda besvär kunna blifva derifrån frikallade, eller vunnit i öfverensstämmelse med 64 § restitution af fullgjorda åligganden.

Axel Liljenstrand.

Utskottsbetänkande med anledning af Fattigvårdsdirektionens och Sundhetsnämndens besvär angående Stadsfullmäktiges beslut rörande särskilda till Fattigvården donerade fonder.

Den 25 sistlidne Februari ha Stadsfullmäktige uppdragit åt undertecknade, som ett särskildt utskott, att inkomma med förslag till affattning af de genom Guvernörens remissresolutioner till Magistraten af den 13 och 17 i samma månad Stadsfullmäktige affordrade yttranden med anledning af Fattigvårdsdirektionens och Sundhetsnämndens hos Guvernören anförda besvär öfver Stadsfullmäktiges beslut rörande förvaltningen och bokföringen af särskilda till fattigvården donerade eller tidigare under fattigvårdsdirektionens förvaltning stående fonder.

Af remisshandlingarna inhentas, att besvärändene uti sina till Guvernören ingifna skrifter anfört, att Stadsfullmäktige, genom beslutet den 27 sistvikne December att de till kommunens fattiga donerade 32 fonder icke skulle till kapitalbeloppet, såsom Magistraten i budgetförslaget för 1879 yrkat, under år 1879 återställas, utan blott med räntorna komma att belasta budgeten, hvarigenom nämnda fonder, i händelse Stadsfullmäktiges beslut finge vinna laga kraft, till sitt kapital skulle användas till betäckande af stadens utgifter och vid årets utgång upphöra att finnas till, delvis åsidosatt de uti donations-urkunderna föreskrifna bestämmningar och vilkor, hvarför besvärändene hos Guvernören anhålla, att detta Stadsfullmäktiges beslut, såsom öfverskridande Fullmäktiges befogenhet, måtte jemlikt 78 § i Kommunalförfattningen af Guvernören förklaras ogiltigt.

För att bestyrka riktigheten af denna sin uppfattning har Fattigvårdsdirektionen till sin besvärsskrift fogat bevitnade afskrifter af särskilda donationsurkunder, af hvilka Direktionen anser framgå, att medlen icke blifvit donerade till Helsingfors kommun utan till „de fattiga“ eller till „fattigvården“ för att af Fattigvårdsdirektion eller kyrkorådet sålunda förvaltas, att kapitalbeloppen ej få tillgripas, men endast räntorna årligen för de bestämda ändamålen användas, hvarjemte angående tvenne af dessa fonder finnes särskildt stadgadt, att kapitalet bör utlånas endast emot inteckning i stads- eller landsfastighet. Direktionen anhåller därför, att Guvernören ville förklara Fattigvårdsdirektionen berättigad att fortfarande förvalta och i enlighet med vederbörande donatorers uttalade önskningsar disponera de medel, hvilka genom uttryckligt förordnande i donationsurkunderna i sådant afseende anförtröts Direktionen, likväl med öppen lemnad rätt för Direk-

tionen att öfverlemna medlens förvarande och förvaltning till stadens Drätselkammare, med skyldighet för denna, att för förvaltningen årligen till Fattigvårdsdirektionen redovisa.

Sundhetsnämnden har ansett sig befogad till besvär's anförande mot Stadsfullmäktiges förberörda beslut på den grund, att bland ifrågavarande fonder, hvilka 1876 öfverlemnades till Drätselkammarens förvaltning, äfven ingick en till minne af H. K. Höghet Storfursten Thronföljaren Nicolai Alexandrowitsch uppkallad fond, hvars bestämmelse var att underhålla en särskild afdelning vid stadens feberlasarett, hvilken inrättning, på grund af Instruktionen för Helsingfors stads Sundhetsnämnd den 4 December 1877, numera underlyder sagde nämnd, och anhåller Sundhetsnämnden, att Stadsfullmäktige för återupprättande af ifrågavarande fond, hvilken sedan dess öfverlemnande till stadens förvaltning upphört att särskildt bokföras, måtte åläggas, att utgifva dess kapitalbelopp med 10,427 mark 87 p:i, hvilka medel borde lemnas till Sundhetsnämndens förvaltning, samt räntan å dem årligen uppföras bland feberlasarettets inkomster, Sundhetsnämnden likväl obetaget att öfverlemna desamma till stadens Drätselkammare att under redovisningsskyldighet förvaras och förvaltas. Sundhetsnämnden har ytterligare till de rättsliga betänkligheterna fogat äfven den farhågan, att det öde, som nu hotar ifrågavarande fond, skulle afskräcka från framtida gåfvor och testamenten till förmon för lasarettet, och sålunda såväl denna sjukinrättnings som stadens egen sanna fördel åsidosättas.

Vid behandlingen af detta ärende har Utskottet främst fäst sig vid den af Sundhetsnämnden påpekade och genom intyg af t. f. stadskamreraren styrkta omständighet, att den till minne af H. K. H. Nicolai Alexandrowitsch uppkallade fonden till förmon för feberlasarettet sedan 1877 icke blifvit i enlighet med Stadsfullmäktiges beslut den 1 Juni 1876 särskildt bokförd. Enligt uppgift från stadens Drätselverk har detta härrört deraf, att Fattigvårdsdirektionen vid fondernas öfverlemnande till Drätselkammarens förvaltning den 12 Mars 1876 hvarken egt några denna fond rörande donationsurkunder och ej heller uti sin då afgifna redovisning skildt upptagit denna fond, hvarför densamma ej heller som en skild fond blifvit i stadens räkenskaper observerad. Då emellertid såväl af Fattigvårdsdirektionens tidigare räkenskaper som af urkunder, förvarade i stadens arkiv, tydligen framgår, att en sådan för bestämdt ändamål afsedd fond, hvars kapital den 31 December 1876 utgjorde 10,427 mk 87 p:i, blifvit till staden donerad, får Utskottet föreslå:

att Stadsfullmäktige ville uppmana Drätselkammaren att vidtaga åtgärd derhän, att den till minne af H. K. H. Nicolai Alexandrowitsch uppkallade fonden till förmon för feberlasarettet måtte, på sätt Stadsfullmäktige den 1 Juni 1876 bestämt rörande de till Fattigvården donerade fonder, blifva särskildt bokförd och räntan å fondens kapitalbelopp upptagen i den årliga budgeten.

Hvad angår Utskottets hufvudsakliga uppgift, hvilken enligt Stadsfullmäktiges beslut den 25 sistlidne Februari endast afser affattandet af det affordrade yttrandet, får

Utskottet föreslå, att Stadsfullmäktige med anledning af Fattigvårdsdirektionens besvär ville genom Magistraten till Guvernören afgifva en sålydande förklaring:

Tit.

Den 17 sistlidne Februari har Tit. genom Magistraten infordrat Stadsfullmäktiges yttrande med anledning af Fattigvårdsdirektionens hos Tit. anförda besvär öfver Stadsfullmäktiges beslut rörande förvaltningen af särskilda till Fattigvården donerade fonder. Med anledning häraf få Stadsfullmäktige värdsamt anföra följande:

Nådiga Förordningen den 8 December 1873 innehåller i § 78 att *medlem af stadskommun*, som ej åtnöjes åt Stadsfullmäktiges beslut, eger deri söka rättelse genom besvär hos Guvernören. Det är således endast *stadskommunens medlemmar*, som ega rätt att öfver Stadsfullmäktiges beslut anföra besvär. Hvilka som äro stadskommunens medlemmar definieras i § 3 af åberopade författning, der det heter: „Medlem af stadskommunen är enhvar, som i staden har burskap; som idkar handel, fabriksrörelse, handverk eller annan beskattad näring inom staden eller dess område; som der eger hus, tomt eller jord; eller som lagligen har sitt bo och hemvist i staden“. Fattigvårdsdirektionen är i denna sin egenskap, på grund af ofvansagda bestämningar, *icke* en medlem af stadskommunen och följaktligen ej heller berättigad att söka ändring i Stadsfullmäktiges beslut i stadens angelägenheter. Då Fattigvårdsdirektion likväl ansett sig dertill ega befogenhet, utvisar detta endast, att Fattigvårdsdirektionen icke klart fattat hvarken förberörda stadganden eller sin egen ställning i samhället. Den utgör icke någon särskild korporation inom kommunen eller någon „stat i staten“, utan är helt enkelt en af Stadsfullmäktige jemlikt § 4 i kommunalförfattningen tillsatt särskild nämnd eller styrelse för att verkställa den kommunen enligt lag tillkommande skyldighet att vårda sina fattige. Fattigvårdsdirektionen är sålunda en Stadsfullmäktige, såsom representanter jemväl för fattigvårdssamhället, underordnad förvaltande myndighet och därför jemväl ur denna synpunkt obefogad att öfverklaga Stadsfullmäktiges beslut eller åtgärder. Besvåren kunna ej heller gälla såsom anförda af de medlemmar af kommunen, hvilka undertecknat Fattigvårdsdirektionens besvärsskrift, ty de hafva icke uppträdt för egen del såsom enskilda personer, utan kollektivt å en myndighets vägnar, hvilken, på sätt ofvan visats, någon talan i förevarande fråga ej tillkommer.

Skulle det åter kunna anses, att Fattigvårdsdirektionen eger någon talan i saken, så är denna allaredan försuten. Fattigvårdsdirektionens besvär hänföra sig visserligen till ändring af Stadsfullmäktiges beslut den 27 sistvikne December, att i budgeten för år 1879 icke upptaga de till fattigvården donerade fonderna till deras kapitalbelopp, utan endast räntorna å desamma, men såsom af det besvärshandlingarna vidfogade Utskottsberäkningens n:o 20 sidd. 4 och 5 tydligen framgår, var dock detta endast en konsekvens af Stadsfullmäktiges redan den 1 Juni 1876, i full öfverensstämmelse med § 12 i nu gällande reglemente för Drätselkammaren, fattade beslut, att de under Fattigvårdsdirektionens förvaltning stående fonders tillgångar skulle till stadens drätselverk öfverlemnas för att af detsamma förvaltas i enlighet med donationsurkundernas föreskrifter under iakttagande, att de respektive fonderna bokföras särskildt och godtgöras med årlig ränta. Af

detta beslut, hvilket Fattigvårdsdirektionen i sin besvärsskrift icke beaktat, har dock Direktionen långt härförinnan och åtminstone då, när medlen öfverlemnades till drätselkammaren, hvilket skeddde den 12 Mars 1876 undfått del, utan att inom föreskrifven tid hafva öfverklagat beslutet, hvilket således nu vunnit laga kraft. Då således Fattigvårdsdirektionen ej egt rätt att söka ändring i Stadsfullmäktiges beslut, och derest Fattigvårdsdirektionen varit dertill berättigad, dess talan blifvit sentida väckt, få Stadsfullmäktige hos Tit. vördsamt yrka, att Fattigvårdsdirektionens ifrågavarande besvär ej må af Tit. till pröfning upptagas.

Ehuru Stadsfullmäktige på grund häraf kunde anse ett vidlyftigare yttrande betydelselöst för frågans utgång, vilja Stadsfullmäktige dock, i anseende till den vikt frågan kan betraktas ega, utlåta sig äfven i sak.

Enligt 12 § i stadens Drätselreglemente åligger det Drätselkammaren att handhafva den allmänna förvaltningen af all staden tillhörig egendom och således äfven att förvalta de för folkskolorna, *fattig- och Sundhetsvården* anvisade penningemedel och fastigheter, och jemlikt 49 § 12 mom. i Förordningen den 22 Mars 1852 angående allmänna Fattigvården i Storfurstendömet Finland, hafva församlingarnas, numera kommunernas, fattigvårdsinrättningar till bestridande af fattigvårdens utgifter att påräkna och uppbära jemväl de gåfvor, föräringar och donationer, hvilka med eller utan särskilda villkor och förbehåll blifvit gjorda eller framdeles göras till förmon för de fattige i fattigvårdssamhället eller någon del deraf, och icke äro af gifvaren ställda under annan förvaltning än den allmänna fattigvårdens. Kommunen är sålunda både berättigad och skyldig att taga medel af ifrågavarande art under sin förvaltning och att använda räntorna å desamma, der ej något särskildt ändamål är af donator eller testator uppgifvet, till betäckandet af utgifterna för den kommunala fattigvården, detta så mycket mer, som medel gifna „åt de fattige“, åt „Fattigvården“ o. s. v. i sjelfva verket äro gifna åt kommunen och tillhöra densamma. Och ifall kommunen icke förvarar dessa medel uti ett skildt skrin eller nedlägger dem uti särskilda skuldsedlar, obligationer eller andra värdepapper, utan använder dem till byggnader för fattigvårdens behof eller andra företag, har derigenom icke något sådant lån, som §§ 25 och 74 mom. *b.* i K. F. afse, blifvit upptaget, lika litet som fonderna derigenom upphört att finnas till, „blifvit tillintetgjorda“ eller „tillgripna“, på sätt Direktionen yttrar sig. Då hvarje fond är särskildt bokförd och räntan årligen användes på föreskrifvet sätt, qvarstår kommunens förbindelse i afseende å desamma orubbad, de bilda såsom i Wilhelm Elgs, C. O. Cronstedts och E. Marie Lampas donationsbref heter, „ett för evärdeliga tider oföränderligt“, eller „stående Capital“, och de af donatorerna afsedda ändamålen blifva fullt tillgodosedda. Ingen torde heller gitta påstå, att medlen sålunda vore mindre säkert placerade, än om de efter pröfning af myndigheter, afsedda för helt andra ändamål än bedrivande af utlåningsrörelse, placerades i reverser af mer eller mindre tvifvelaktigt värde. Förhållandet är alldeles enahanda, som om Fattigvårdsdirektionen i tiden nedlagt dessa fonder uti Helsingfors stads obligationer, en placering, som för ingen del kunnat tadlas, då denna kommun härintills åtnjutit och äfven framdeles, efter allt menskligt förutseende och oaktadt de

angrepp man af ovist nit särskildt i denna fråga riktat emot densamma, skall åtnjuta en orubbad kredit.

Att medlen skola förvaltas i enlighet med donatorernas eller testamentsgifvarenes föreskrifter, så vidt det låter sig göra, är sjelfallet och detta hafva Stadsfullmäktige äfven iakttagit. Men sedan det lagligen blifvit bestämdt, att denna förvaltning tillkommer Drätselkammaren, hvilken uti det nya fattigvårdssamhället i detta afseende öfvertagit de funktioner som tidigare ålegat fattigvårdsdirektionen eller kyrkoråd, kan densamma ej mer få handhafvas af sistnämnda myndigheter. Härigenom kunna donatorernes föreskrifter så mycket mindre anses kränkta, som det uti de få donationsurkunder, hvilka i detta hänseende innehålla något, alldeles ej fastställes som vilkor för donationens åtnjutande, att medlen skola förvaltas af Fattigvårdsdirektionen, utan synas donatorerne endast ha öfverlemnat medlen åt fattigvårdsdirektionen, såsom den myndighet, hvilken under dåvarande förhållanden var närmast att handhafva förvaltningen af desamma, hvarför äfven särskilde donatorer, såsom J. H. Chrogelius, E. Marie Lampa och Hedvig Charlotte Gripenberg i donationsbrefven uttalat den önskan eller det hopp att Fattigvårdsdirektionen måtte åtaga sig eller icke undandraga sig medlens förvaltning. Der åter, såsom uti Cronstedtska donationsbrevet, mer bestämdt säges, att kapitalet af direktionen bör förräntas, gäller detta icke Fattigvårdsdirektionen, utan direktionen för den numera icke existerande Undervisningsinrättningen i Helsingfors. Denna bestämning kan därför ej mera bokstafligen efterleivas, och samma är fallet jemväl med flere andra föreskrifter, såsom t. ex. Hanellska testamentets om räntemedlens utdelning af kyrkorådet, om årlig redogörelse till Kungl. Serafimer Gillet, om stadskapellanens befattning med saken, om kapitalets utlåning på kyrkorådets ansvar; o. s. v. Förändrade sociala och ekonomiska förhållanden måste alltid medföra, att detaljerade föreskrifter uti urkunder af ifrågasvarande art icke kunna noggrannt iakttagas, men dermed ha gifvarenes ädla afsigter alldeles icke blifvit åsidosatta. Hufvudändamålet med donationen är, att kapitalet icke förminsкас och att den årliga räntan disponeras på det sätt och den tid gifvarene önskat, och i detta fall har icke ens något påstående om att Stadsfullmäktige åsidosatt donationsurkundernas föreskrifter blifvit framställt.

Vördsamt återhemtande sitt tidigare yrkande, att besvären måtte af Tit. förkastas, kunna Stadsfullmäktige slutligen ej underlåta att framhålla den motsägelse, som ligger i Direktionens talan deri, att Direktionen anser, att den och ingen annan på grund af urkundernas stipulationer får förvalta ifrågasvarande medel, men Direktionen likväl förbehåller sig rätt att, om den så för godt finner, öfverlemna denna förvaltning åt Drätselkammaren.

Remisshandlingarna återsändas härjemte.

På Stadsfullmäktiges vägnar:

I afseende å Sundhetsnämndens besvär, får Utskottet föreslå, att Stadsfullmäktige genom Magistraten ville till Guvernören insända ett yttrande af följande lydelse:

Tit.

Med anledning af Sundhetsnämndens hos Tit. anförda besvär öfver Stadsfullmäktiges beslut angående användande af en till minne af H. K. H. Storfursten Thronföljaren Nicolai Alexandrowitsch uppkallad till förmon för Feberlasarettet donerad fond, utbedja sig Stadsfullmäktige att främst få anföra följande:

Nådiga förordningen den 8 December 1873 innehåller att — *) — — — — —
— — — ställning i samhället. Den utgör icke någon särskild korporation inom kommunen eller någon „stat i staten“, utan är helt enkelt en af Stadsfullmäktige jemlikt § 4 i kommunalförfattningen tillsatt särskild nämnd eller styrelse för att handhafva en gren af den kommunala förvaltningen. Sundhetsnämnden är sålunda en Stadsfullmäktige, såsom kommunens representanter, underordnad förvaltande myndighet och därför jemväl ur denna synpunkt — — — — — fråga ej tillkommer.

Skulle det åter kunna anses — — — — — med årlig ränta. Då detta beslut, hvilket Sundhetsnämnden i sin besvärsskrift icke beaktat, af Stadsfullmäktige fattades, fanns Sundhetsnämnden ännu icke till. Fattigvårdsdirektionen åter, under hvilket förvaltning ifrågavarande fond då stod, har icke inom föreskrifven tid deröfver anfört besvär. Beslutet har således nu vunnit laga kraft.

Då således Sundhetsnämnden ej egt rätt att — — — — — till pröfning upptagas.

Ehuru Stadsfullmäktige på grund häraf — — — — — utlåta sig äfven i sak.

Enligt § 12 i stadens drätselreglemente åligger det stadens Drätselkammare att handhafva den allmänna förvaltningen af all staden tillhörig egendom och således äfven att förvalta de för folkskolorna, „fattig och sundhetsvården“ anvisade penningemedel och fastigheter. Kommunen är sålunda både berättigad och skyldig att taga medel af ifrågavarande art under sin förvaltning. Sundhetsnämnden har ej heller gittat framvisa någon bestämning uti donationsurkunderna, hvilken kunde föranleda till ett annat förfarande, eller som stadgade eller ens antydde att ifrågavarande fond skulle förvaltas just af Sundhetsnämnden; och ifall kommunen icke förvarar dessa medel uti ett skildt skrin eller nedlägger dem uti särskilda skuldsedlar, obligationer eller andra värdepapper, utan använder dem till nybyggnader eller andra kommunala företag, har derigenom icke något sådant lån, som §§ 25 och 74 mom. b i K. F. afse, blifvit upptaget, lika litet som fonden derigenom „upphört att finnas till“ som Sundhetsnämnden yttrar sig. Blott räntan årligen användes på föreskrifvet sätt, har det af donatorerna afsedda ändamålet blifvit fullt tillgodosedt. Ingen torde heller gitta påstå, att medlen sålunda vore mindre säkert placerade, än om de efter pröfning af en myndighet, tillsatt för helt andra ändamål än be-
drifvande af utlåningsrörelse, placerades i reverser af mer eller mindre tvifvelaktigt värde.

*) Lika med föregående, blott att „Fattigvårdsdirektionen“ ändras till „Sundhetsnämnden“.

Förhållandet är alldeles enahanda som om Fattigvårdsdirektionen i tiden nedlagt denna fond uti Helsingfors stads obligationer, en placering, som för ingen del kunnat tadlas, då denna kommun härintills åtnjutit och äfven framdeles, efter allt menskligt förutseende och oakadt de angrepp man af ovist nit särskildt i denna fråga riktat emot densamma, skall åtnjuta en orubbad kredit.

Hvad beträffar Sundhetsnämndens anmärkning derom, att ifrågavarande fond sedan 1877 icke blifvit särskildt bokförd, så härrör detta förbiseende deraf, att fattigvårdsdirektionen vid öfverlemnande af de under dess förvaltning stående fonder till Drätselkammaren, hvilket skedde den 12 Mars 1876, hvarken företedde några denna fond rörande donationsurkunder och ej heller uti sin då afgifna redovisning skildt upptog densamma. Uppmärksamgjorda på detta förhållande, ha Stadsfullmäktige numera anmodat Drätselkammaren vidtaga åtgärd derhän, att ifrågavarande till minne af H. K. H. Storfursten Thronföljaren Nicolai Alexandrowitsch uppkallade fond till förmån för Feberlasarettet måtte, på sätt Stadsfullmäktige den 1 Juni 1876 bestämt rörande de till fattigvården donerade fonder, blifva särskildt bokförd och räntan å fondens kapitalbelopp, i afseende å hvilket stadens förbindelse sålunda är uppenbar, upptagen i den årliga budgeten.

På sidan af sjelfva saken har Sundhetsnämnden uttalat den åsigt, att Stadsfullmäktiges öfverklagade åtgärd skall leda derhän, att gåfvor för slika ändamål framdeles ej skola göras. Detta är dock endast en gissning. Tvärtom kan man antaga, det hågen att göra donationer för allmännyttiga eller välgörande ändamål framdeles skall blifva än större, då gifvaren kan vara öfvertygad om att räntan på utfäst sätt och tid skall användas och att förvaltningen handhafves af en så vederhäftig person som Helsingfors kommun.

Vördsamt återhemtande sitt tidigare yrkande, att besvären måtte af Tit. förkastas, kunna Stadsfullmäktige slutligen ej underlåta att framhålla den motsägelse, som ligger i Sundhetsnämndens talan deri, att nämnden anser, att den och ingen annan får förvalta ifrågavarande medel, men nämnden likväl förbehåller sig rätt att, om den så för godt finner, öfverlemba denna förvaltning åt Drätselkammaren.

Remisshandlingarna återsändas härjemte.

På Stadsfullmäktiges vägnar:

Helsingfors den 30 Mars 1879.

F. K. Nybom.

S. Calamnius.

L. Mechelin.

Helsingfors, Hufvudstadsbladets tryckeri, 1879.

Förslag till Stadsfullmäktige affordradt utlåtande
med anledning af Öfverkontrollören E. Qvists underdåniga besvär
angående handlande medgifven rättighet till minutförsäljning af
spritdrycker i denna stad.

Den 21 Mars ha Stadsfullmäktige öfverlemnadt åt undertecknade att inkomma med förslag till det underdåniga yttrande, Stadsfullmäktige affordrats med anledning af Öfverkontrollören E. Qvists hos H. K. Majestät anförda besvär öfver särskilda af Guvernören i länet gifna resolutioner, hvarigenom åtskilliga handlandes i denna stad ansökningar om rätt till utminuterung af spritdrycker utom bränvin bifallits, jemväl i så måtto, att utminuterungen finge bedrifvas uti butik, der andra varor äfven hållas till salu.

Af remisshandlingarna i ärendet inhemtas, att Öfverkontrollören Qvists besvär grunda sig derpå, att allt hvad Nådiga förordningen den 18:de November 1878, angående förändrad ordalydelse för 55:te paragrafen i författningen af den 9:de Juni 1873, bestämmer om minuthandel med bränvin, äfven skall gälla för dylik handel med andra brända eller destillerade in- eller utländska spritdrycker, så att endast föreskrifterna i § 49 och bestämmelsen i § 57 om bränvinets rening och styrka derifrån äro undantagna; att den 51:sta paragrafen, som stadgar att utminuterung af bränvin skall ske uti särskild öppen butik, följaktligen äfven bör tjena till efter rättelse i afseende å handeln med andra spritdrycker; samt att det förbud, som § 52 innehåller emot all utminuterung af spritdrycker under sön- och helgdagar äfvensom på andra dagar emellan klockan 6 f. m. och 8 e. m., blefve nära nog illusoriskt, ifall denna utminuterung finge bedrifvas i samma butik som annan handel, hvarom olika tidsbestämningar äro gällande.

Då Utskottet tagit detta ärende under ompröfning, har Utskottet funnit Öfverkontrollören E. Qvists uppfattning af frågan vara öfverensstämmande såväl med de åberopade lagbuden, som med de motiver, hvarpå dessa blifvit bygda, och får föreslå att Stadsfullmäktige i ärendet afgifva till Hans Kejserliga Majestät ett så lydande utlåtande:

Tit.

Medelst resolution af den 8:de sistlidne Mars har Tit. genom Guvernören infordrat Stadsfullmäktiges underdåniga yttrande i anledning af Öfverkontrollören E. Qvists besvär öfver Guvernörsembetets särskilda resolutioner, hvarigenom åtskillige handlande i denna stad vunnit rättighet att försälja i minut spritvaror utom bränvin och att idka

denna handel i butiker, der andra handelsvaror äfven hållas till salu. I anledning häraf få Stadsfullmäktige i underdånighet anföra följande:

Jemlikt Nådiga förordningen den 18:de November 1878 om förändrad lydelse af § 55 i nådiga förordningen den 9 Juni 1873 eger hvarje handlande rättighet att utan någon särskild kontroll och utan att vara underkastad någon af de föreskrifter, som gälla handeln med bränvin, fritt försälja andra brända eller destillerade in- eller utländska spritvaror och dermed tillagade drycker uti partier om fem kannor eller derutöfver. Men angående minuthandeln med dessa varor bestämmes deremot uti ett särskildt moment, att rörelsen skall bedrivas i öfverensstämmelse med föreskrifterna om bränvin i 1873 års författning, och att inga andra undantag i detta afseende äro medgifna, än att stadgandet i § 49 och bestämmelsen i § 57 om bränvinets rening och styrka icke behöfva efterlefas, samt att idkande af annan handel icke utgör hinder för vinnande af rättighet till minutförsäljning af dessa varor. Då 51:sta paragrafen följaktligen bibehållits såsom gällande äfven för nu ifrågavarande handelsrörelse, och uttrycket deri: „*öppen särskild lokal*“ synes vara nog otvetydigt, kunna Stadsfullmäktige ej annat finna än att samma rörelse skall bedrivas uti en lokal, som icke är på en gång disponerad för annat hvarken kommersielt eller privat ändamål. Skulle denna paragraf ursprungligen icke åsyftat mer än att minutförsäljning af bränvin skall ske uti ett mot gata eller torg öppet rum, hade ordet „särskild“ varit alldeles öfverflödigt. Att stadgandet utesluter all annan användning af lokalen, framgår äfven af en dermed analog bestämning i § 12 i Eders Kejsarliga Majestäts Nådiga kungörelse den 11 Juni 1875, som innehåller, att spritfabriker-
nas tillverkningar icke må försäljas uti rum, deri andra varor än fabriken egna tillverkningar äro upplagda eller till salu hållas.

Förhandlingarna vid senaste landtdag gifva äfven stöd åt sagde uppfattning. Presta- och Bondestånden ville ursprungligen icke medgifva någon rätt till försäljning af rusgifvande drycker åt dem som idka annan handel, men efter flere förslag till sammanjemkning förenade dessa stånd sig likväl om den ordalydelse, som ingår i författningen, och uti Prestaståndet framhölls uttryckligen såsom motiv dertill, att författningen dock icke berättigade en handlande att försälja spritdrycker i samma butik, der andra varor af honom föryttras.

Giltigheten af nu framställda uppfattning i ämnet kan för öfrigt äfven understödjas genom andra motiver. Det tyckes hafva varit lagstiftarens afsigt, att rörelsen borde bedrivas i så omfattande skala, att en särskild lokal för försäljningen kunde vara behöflig, och att icke hvarje minuthandlande, som egentligen ej egnat sig åt denna rörelse, skulle komma i tillfälle att bidra till en alltför stor spridning och ett omätligt bruk af starka drycker. I sammanhang härmed bör det icke heller lemnas oanmärkt att, ifall en på detta motiv grundad bestämning bortlemnas, det måste blifva mera beroende af godtycke och en subjektiv uppfattning af personernas moraliska egenskaper än af giltiga objektiva skäl, då rättigheten meddelas åt den ena, och den andra uteslutes derifrån.

I likhet med Öfverkontrollören Qvist få Stadsfullmäktige i underdånighet sluteligen äfven anmärka, att den kontroll, som påbjudes i § 52 af 1873 års författning blefve i hög grad försvårad, ifall minutförsäljningen af spritdrycker finge bedrivas i samma lo-

kal som annan handel. Sådant beror icke allenast af den omständigheten, att försäljningen af andra varor är underkastad olika tidsbestämningar, utan äfven deraf att en massa af skiljaktiga artiklar, hopade tillsammans uti en lokal, gör kontrollen osäker och mycket svår.

Hvad beträffar den praktiska tillämpningen af ifrågavarande förordning i det syfte Stadsfullmäktige här förordat, så hålla Stadsfullmäktige före, att de olägenheter som deraf för enskilde handlande kunde uppstå, äro, särskildt med den utveckling handelsförhållandena på denna ort ernått, jemförelsevis obetydliga. Deremot äro Stadsfullmäktige varmt öfvertygade derom, att en sådan tolkning af § 51 i ofta åberopade nådiga förordning kraftigt skulle bidra till att förminska den rikliga tillgången på rusgifvande drycker.

Stadsfullmäktige få därför i djupaste underdånighet till Tit:i bepröfvande hemställa, huruvida icke Öfverkontrollören Qvists hos Tit. anförda underdåniga besvär äro förtjenta af nådigt afseende

Framhärda etc.

Utskottet får slutligen föreslå:

att Stadsfullmäktige, med godkännande af Utskottets här ofvan afgifna förslag till det Stadsfullmäktige affordrade underdåniga yttrandet, ville, jemte vidfogande af remisshandlingarna i ärendet, genom Magistraten insända det samma till Hans Kejsersliga Majestät.

Helsingfors den 15 April 1879.

Axel Liljenstrand.

And. Joh. Malmgren.

Wald. Eneberg.

Helsingfors. Hufvudstadsbladets tryckeri, 1879.

Utskottsbetänkande med anledning af Samfäldta Magistratens förslag till ombildning af Magistraten och Rådstufvurätten i Helsingfors.

Den 30 April 1878 ha Stadsfullmäktige till undertecknade såsom ett särskildt utskott för afgifvande af utlåtande remitterat samfäldta Magistratens jemte skrifvelse af den 6 Mars samma år insända Förslag till författning, angående Magistratens och Rådstufvurättens i Helsingfors stad sammansättning och verksamhet. Dessa handlingar äro af följande lydelse:

SAMFÄLDTA
MAGISTRATEN

i

Helsingfors,
d. 6 Mars 1878.

Till Stadsfullmäktige i Helsingfors.

Uti skrifvelse af den 6 April 1875 hafva Herrar Stadsfullmäktige hos Samfäldta Magistraten anhållit, att Magistraten skulle taga i öfvervägande, huruvida icke skäl kunde förefinnas att hos Hans Kejsrerliga Majestät i underdånighet föreslå någon ändring af hvad i Kejsrerliga Brevet af den 21 Juni 1869 om Magistratens och Rådstufvurättens sammansättning, åligganden och göromål är stadgadt, samt, i händelse något förslag i ämnet af Magistraten uppgjordes, bereda Herrar Stadsfullmäktige tillfälle att deröfver sig yttra, eller, i annat fall, gifva Herrar Stadsfullmäktige del af det beslut, hvori Magistraten i ärendet stannade. Till följd af denna skrifvelse, deri Stadsfullmäktige jemväl angifvit de omständigheter, hvilka, enligt Herrar Stadsfullmäktiges mening, syntes medgifva förändring i berördt hänseende, har Samfäldta Magistraten uppdragit först åt sin äldste medlem och efter hans fränfälle åt tvenne medlemmar i Rådstufvurätten och lika många medlemmar i Magistraten gemensamt att inkomma med yttrande beträffande möjligheten af en reorganisation af Magistraten och Rådstufvurätten i enlighet med de synpunkter, som uti Herrar Stadsfullmäktiges ofvanberörda skrifvelse framhållits, äfvensom, derest förändringar uti nu gällande stadganden om dessa myndigheters sammansättning och verksamhet syntes af omständigheterna tillåtas, med förslag till ny författning i ämnet. Sedan Samfäldta Magistraten med anledning häraf inhändigat ett betänkande, innehållande ej mindre uppgift å och hufvudsakligaste skälen för de förändringar i Magistratens och Rådstufvurättens nuvarande organisation, hvilka ansetts kunna vidtagas, än ock infordradt författningsförslag, uppgjort i öfverensstämmelse dermed, har Samfäldta Magi-

straten, efter den omgång, dess protokoll i ämnet närmare angifva, i dag förehaft ärendet till slutlig behandling.

Samfäldta Magistraten har dervid funnit, att, sedan beslutanderätten i stadskommunens hushållningsangelägenheter, omsorgen om hvilkas tillbörliga handhafvande just påkallat medlemmarnes i Rådstufvurätten medverkan i Magistraten vid desammas handläggning, i följd af kommunalförvaltnings införande i staden öfvergått å Herrar Stadsfullmäktige, de ärender, hvilka, enligt åberopade Kejslerliga bref, af Magistraten och Rådstufvurätten ännu behandlas i samfäldt Magistrat, framdeles borde utan äfventyr för åtgärdernas beskaffenhet eller annan olägenhet kunna öfverlemnas till handläggning af Magistraten allena. Samfäldta Magistraten har ock varit af den åsigt, att Magistratens medlemmar i de ärender, hvilka tillhöra Samfäldt Rådstufvurätt, mera såsom en återtjänst än för dessa ärenders vikt biträda Rådstufvurättens medlemmar. På dessa skäl har Samfäldta Magistraten icke tvekat att förorda upphörandet för framtiden af de för Magistratens och Rådstufvurättens medlemmar gemensamma sammanträden och nämnda embetsverks fullständiga skiljande från hvarandra. Dock har, med afseende å svårigheten för Rådstufvurättens ledamöter att ensamma medhinna förrättandet af boupppteckningar och arfskiften samt i anseende till den minskning i rådmännens antal, som genom den af Samfäldta Magistraten nedanföre föreslagna indragningen af tvenne dylika befattningar uppkomme, ansetts, det borde dessa förrättningar äfven framdeles, i den ordning nu är fallet, verkställas af samtliga Rådmän och jemväl begge Borgmästarene i desamma deltaga.

För att, såvidt möjligt, tillmötesgå Herrar Stadsfullmäktiges uttalade önskan att, genom indragning af en del tjänster och genom i någon mon förhöjd tjänstgöringsskyldighet för innehafvarene af de öfriga, söka åstadkomma, att en af tidsförhållandena betingad högre afföning för Magistratens och Rådstufvurättens tjänstemän kunde utan stadskassans öfverdrifna betungande beviljas, har Samfäldta Magistraten tagit i öfvervägande, hvilka utvägar lämpligast ledde till uppnående af detta i allo önskvärda syftsmål. Härvid har flertalet af Samfäldta Magistratens medlemmar, i betraktande deraf att af de göromål, hvilka härförinnan ålegat de vid Magistraten tjänstgörande trenne Politierådmännen utöfver deras skyldighet att bivista Magistratens sessioner, bortfallit för förste Politierådsmannen hans hufvudsakligaste sysselsättningar, för den andre alla egosyner och för den tredje uppteckningen af anordningarne på stadskassan, — ansett den nu lediga tredje Politierådmanstjänsten kunna indragas och de dermed förenade åligganden efter billighet fördelas å de kvarblifvande Rådmännen. Lika med Herrar Stadsfullmäktige och på de af Herrarne anförda skäl har Samfäldta Magistraten ock funnit det vara nödigt, att de begge Politierådmanstjänsterne vid deras nuvarande innehafvares afgang förändras till Justitierådmanstjänster, så att Magistraten, när sådant skett, komme att bestå af Politieborgmästaren och trenne Justitierådmän, af hvilka den äldste borde vara själfskrifven viceordförande.

Hvad åter angår Rådstufvurätten, så har Samfäldta Magistraten haft att först taga i öfvervägande, huruvida icke, på sätt Herrar Stadsfullmäktige uti ännämnda skrifvelse antydt, det vore möjligt att Rådstufvurätten kunde medhinna sina arbeten på två afdelningar och derigenom en minskning af rådmännens antal åvägbringas. Härvid har väl

Samfäldta Magistraten icke förbisett den omständigheten, att de tvenne afdelningar, på hvilka Rådstufvurätten nu arbetar, för närvarande sammanträda, den första i allmänhet endast tvenne gånger och de begge öfriga högst trenne gånger under veckan, samt att, i fall af en reform i nyssberördt syfte, sammanträdenas antal för hvardera af de begge afdelningar, af hvilka Rådstufvurätten framdeles skulle bestå, således icke komme att utgöra flere än högst fyra i veckan. Men då Samfäldta Magistraten å andra sidan icke heller fått lemna ur sigte en annan ännu viktigare omständighet, som den dagliga erfarenheten vidhandengifver, nemligen den, att antalet af de på Rådstufvurättens behandling ankommande civila- och brottmålen är uti en beständig tillväxt samt att det till följd deraf inom icke alldeles lång tid blir nödvändigt, att öka sammanträdenas antal med ett i veckan för hvarje afdelning, har Samfäldta Magistraten måst anse indragningen af en hel afdelning så mycket mindre vara välbetänkt, som nu redan några afdelningar under vissa tider af året öfverhopas med så mycket mål, att sammanträdena vara långt in på eftermiddagen, och ett dylikt förhållande, som efter afdelningarnes minskande till blott tvänne utan tvifvel ännu oftare inträffade, komme att ytterligare äfventyra målens omsorgsfulla behandling och afgörande, utom det att nödig tid till öfriga tjänsteåligganden dåmera knappt skulle återstå samt medlemmarnes i Rådstufvurätten krafter högeligen medtoges. Deremot hafva väl några medlemmar af Samfäldta Magistraten, till vinnande af en besparing i aflöningsmedlen, hvilken kunde användas till löneförbättring för Rådstufvurättens öfriga ledamöter, föreslagit, att civilnotariatstjänsterna å andra och tredje afdelningarne skulle indragas och civilprotokollets förande uppdragas åt nämnda afdelningars viceordförande. Men emot en dylik anordning hafva Herrar Stadsfullmäktige dock uti öfvanberörda skrifvelse gjort den, enligt flertalets i Samfäldta Magistraten förmenande, välgrundade anmärkningen, att det vore tvifvelaktigt, huruvida lagskipningen må kunna synnerligen befrämjas deraf, att en af Rättens ledamöter genom sysselsättning med memorialprotokollets detaljer förhindras att af hvarje sak i dess helhet erhålla den åskådliga öfversigt, som en af annat sysslande oförströdd uppmärksamhet förmår gifva. Och det betänkliga häri förökas, enligt pluralitetens i Samfäldta Magistraten åsigt, ännu ytterligare derigenom, att den ledamot i Rätten, hvilken ifrågavarande distraherande sysselsättning skulle åhvålfvas, måste vid jäf eller kortare förfall för ordföranden träda i dens ställe och följaktligen den andre af afdelningens tvenne notarier tillkallas samt Rätten, äfven i det fall, att denne notarie kan erhållas, en längre eller kortare tid „ligga ner.“ Samfäldta Magistraten har på anförda skäl alltså icke kunnat godkänna någondera af ofvannämnda utvägar till ernående af besparing, hvaremot hos Samfäldta Magistraten den öfvertygelse fått insteg, att den ene af de tvänne å Rådstufvurättens första afdelning tjänstgörande Justitierådsmännen, enär Rådstufvurätt enligt 1 § 23 kap. R. B. är domför med trenne ledamöter, och bemålde afdelnings göromål torde utan honom medhinnas, kunde umbäras och följaktligen den ena af de nu lediga Justitierådsmänstjänsterna indragas.

Om Magistraten och Rådstufvurätten, på sätt Samfäldta Magistraten föreslagit, från hvarandra skiljdes, så blefve deraf en följd, att en del ärender, hvilka förut berott på Samfäldta Magistratens handläggning, framdeles borde upptagas af Samfäldt Rådstufvu-

rätt, hvarmed efter reorganisationen komme att förstås ett plenisammanträde af samtliga i Rådstufvurätten tjenstgörande Rådmän under Justitieborgmästarens ordförandeskap. Sådana ärender äro de, hvilka angå tjenstledighet för Rådstufvurättens medlemmar, notariier och lägre betjening samt förordnande af vikarier för dem äfvensom antagande och entledigande af notarierne och sagde betjening. Utom de omgångar, som med dessa ärenders behandling i Magistraten vore förenade, synes det vara både lämpligt och tillbörligt, att Rådstufvurätten får handlägga densammes verksamhet rörande angelägenheter. Den detaljerade arbetsordningen för Rådstufvurätten har Samfäldta Magistraten ansett hädanefter böra uppgöras af Rådstufvurätten och fastställas af den Hofrätt, under hvilken Rådstufvurätten lyder, hvaremot enahanda arbetsordning för Magistraten borde, på sätt härintills varit vanligt, af Guvernören i länet och Magistraten utfärdas.

I enlighet med ofvan föreslagna ändringar i Kejslerliga Brevet den 21 Juni 1869 och med bibehållande af öfriga bestämmingar deri oförändrade, har Samfäldta Magistraten uppgjort förslag till ny författning angående Magistratens och Rådstufvurättens sammansättning och verksamhet, att underställas Hans Kejslerliga Majestäts pröfning och fastställelse.

Derförrinnan får Samfäldta Magistraten dock äran tillsända Herrar Stadsfullmäktige berörda förslag jemte protokoll öfver de vid ärendets behandling förefallna omröstningar samt anhålla om Herrar Stadsfullmäktiges till Hans Kejslerliga Majestät ställda yttrande i ämnet.

På Magistratens vägnar:

Oskar Palmgren.

Edvard Loo.

F.d.

Förslag till författning, angående Magistratens och Rådstufvurättens i Helsingfors stad sammansättning och verksamhet.

1:o. Helsingfors stads Magistrat utgöres af en Politieborgmästare, en Justitierådman och de begge nuvarande Politierådmännen, vid hvilka sistnämndes afgång äfven desses befattningar efterhand förändras till Justitierådmanstjenster.

2:o. Rådstufvurätten i Helsingfors stad består af en Justitieborgmästare och fem Justitierådmän.

3:o. Magistraten och Rådstufvurätten till biträde äro anställde en Magistratssekreterare, som tillika är Notarius publicus, två Magistratsnotariier, fyra Civilnotariier, fyra Brottmålsnotariier, en Aktuarie och en Kanslist.

4:o. Magistraten, hvori ordet föres af Guvernören i länet, så ofta han för godt finner, men eljest af Politieborgmästaren och, vid jäf eller förfall för honom, af den i

tjensten äldste Justitierådmannen, handlägger och besörjer alla på Magistraten i egenskap af stadens styrelse, offentlig embetsmyndighet samt domstol i hushållnings- och ordningsmål ankommande ärender och göromål, med undantag dock af de i punkten 6. mom. *b.* omförmälda, till Rådstufvurättens behandling numera öfverlemnade angelägenheter.

5:o. Rådstufvurätten sammanträder antingen till Samfäldt Rådstufvurätt, hvori Justitieborgmästaren är ordförande och samtliga vid Rådstufvurätten tjänstgörande Rådsmännen ledamöter, eller på afdelningar. Dessa afdelningar äro till antalet tre och bestå:

den första af Justitieborgmästaren såsom ordförande samt en Justitierådman i egenskap af viceordförande, Magistratssekreteraren och två Civilnotarier, samt

den andra och *den tredje*, hvardera, af två Justitierådsmän, den ena ordförande och den andra viceordförande, samt en Civilnotarie och två Brottmålsnotarier.

Magistratssekreteraren och de på de särskilda afdelningarne indelade Notarierna, hvilkas åligganden och skyldigheter närmare bestämmas genom särskild arbetsordning, skola såsom domare och ledamöter deltaga i behandlingen af de mål och ärender, i hvilka de föra protokoll och besörja expeditionen, hvarjemte Notarierna äro skyldige att i händelse af jäf eller annat laga förfall för ledamot i afdelning, der de äro anställda, deltaga i behandlingen och afgörandet äfven af sådant mål, hvori expeditionen icke åligger dem.

6:o. Samfäldta Rådstufvurätten upptager och behandlar följande mål och ärender, nemligen:

a) angående förordnande af vice ordförande i Rådstufvurättens första afdelning samt ordförande och viceordförande i Rådstufvurättens öfriga afdelningar;

b) angående tjänstledighet för Rådstufvurättens medlemmar, notarier och lägre betjening samt förordnande af vikarier för dem äfvensom antagande och entledigande af notarierna och sagde betjening;

c) angående utlåtande, som högre myndighet affordrat Rådstufvurätten, der utlåtandet icke föranledes af klagan öfver vidtagen eller underlåten åtgärd i domarembetet; och

d) frågor derom, hvilken afdelnings upptagande ett anmaldt mål rätteligen tillhör; och är klagan öfver Samfäldta Rådstufvurättens beslut i sådant ärende icke tillåten.

7:o. Rådstufvurättens första afdelning upptager och afgör:

a) lagfarts-, intecknings-, förmynderskaps- och äktenskapsförords-ärender samt de tvister, som derom kunna uppkomma, äfvensom ärender angående försäljning och förpantning af omyndigs fasta gods och tvister rörande förmyndares redovisning;

b) tvister om rätt till börd eller annan lösen af hus och jord i staden;

c) tvister angående besvär och last, som granne af annan tåla bör eller icke;

d) tvister om flyttning i och ur hus;

e) ansökningar om bouppteckning och arfskifte samt tvister, som kunna i anledning af sådana förrättningar uppkomma;

f) testamentsbevakningar samt tvister om arf och om testamente;

g) ansökningar om årsstämming, om egendoms afträdande till borgenärerne och om boskilnad äfvensom tvister om bättre rätt till afträdd egendom;

h) vexelmål och sjörättsmål;

i) ärender angående syner och värderingar, som enligt gällande stadganden ankomma å Rådstufvurätt; samt

j) ärender angående bevis öfver vederhäftighet eller medellöshet.

8:o. Rådstufvurättens andra och tredje afdelningar upptaga och behandla efter lottning dem emellan alla tvistemål, som icke omnämns i nästföregående punkt, äfvensom alla brottmål, som tillhöra allmän domstols upptagande; dock att särskilda mål, som hafva oskiljaktigt sammanhang med hvarandra, handläggas å en och samma afdelning och att åtal för bruten rättegångsfrid eller annat vid någon afdelning förefallet mindre brott tillhör den afdelning, der brottet skulle egt rum. Vittnesförhör i följd af annan domstols beslut verkställas af andra eller tredje afdelningen efter lottning dem emellan.

9:o. Ärender, hvilka kunna utan föregående stämning handläggas, såsom sjöförklaringar, vittnesförhör i anledning af 23 § 17 kap. R. B., borgenärseds afläggande före inställedagen, fordrans anmälände jemlikt 12 § 9 kap. H. B., äfvensom andra dylika behandlas af den afdelning, hos hvilken sökanden sig anmäler.

10:o. Viceordförande i första afdelningen samt ordförande och viceordförande i andra och tredje afdelningarne af Rådstufvurätten skola, efter Samfäldta Rådstufvurättens framställning, af Åbo Hofrätt tillförordnas för ett år i sender. Afgår någon af dem under året genom döden eller af annan orsak, då eger Samfäldta Rådstufvurätten vidtaga de särskilda förordnanden, som i följd deraf äro af nöden.

11:o. Ehuru Magistratens ordförande och ledamöter numera icke äro medlemmar i Rådstufvurätten och dennes medlemmar ej heller äro ledamöter i Magistraten, skola bouppteckningar och arfskiften äfven framdeles, efter lottning och Rådstufvurättens förordnande, förrättas af begge Borgmästarene och samtliga Rådmännen gemensamt.

12:o. I särskild arbetsordning, som för Rådstufvurätten fastställs, efter Samfäldta Rådstufvurättens förslag, af Åbo Hofrätt, men för Magistraten utfärdas af Guvernören öfver länet och Magistraten, skola meddelas icke blott de vidare föreskrifter angående de i Rådstufvurätten och Magistraten anställde tjenstemäns åligganden och göromål, som, i anledning af hvad härigenom blifvit stadgadt och förordnadt, befinnas erforderliga, utan ock närmare bestämningar angående tiden för nästnämnda myndigheters samt de särskilda afdelningarnes af Rådstufvurätten sammanträden, äfvensom om sättet för inkomna måls och ärenders fördelände, för stämningars utgifvande och för protokollsföringen med allt hvad dertill hörer.

Af det remisshandlingarna vidfogade protokoll, som tillkommit vid detta ärendes föredragning i Samfäldta Magistraten, inhemtas, att skiljaktiga meningar dervid yppat sig rörande följande punkter:

I frågan om borgmästarenes skyldighet att deltaga uti förrättandet af bouppteckningar och arfskiften hade politieborgmästaren Palmgren, hvilken jemte justitierådmännen Gadd, Bergh och Åkerberg af Samfäldta Magistraten vid dess sammanträde den 5 Juni 1877 erhållit i uppdrag att förbereda ifrågavarande ärende, till kommitterades den 10 Ok-

tober sistnämnda år afgifna förslag vidfogat en längre reservation, deri politieborgmästaren Palmgren, jemte framhållande deraf, att såväl justitie- som politieborgmästarene alltsedan införande af 1856 års arbetsordning varit befriade från boupptecknings- och arfskiftesförrättningar, vill ådagalägga, det borgmästarene hafva så många och ansvarsfulla åligganden, att de icke, ifall de ordentligen skola kunna fullgöra sina skyldigheter, böra besväras med bouppteckningar och arfskiften, så mycket mindre, som hvad särskildt beträffar politieborgmästaren, hans tjensteåligganden efter kommunalförfattningens införande icke minskats, utan fast hellre betydligt ökats. I öfverensstämmelse härmed röstade politieborgmästaren Palmgren för att borgmästarene äfven framgent måtte vara befriade från bouppteckningar och arfskiften, samt dessa förrättningar fördelas ensamt på rådmännen. Med borgmästaren Palmgren förenade sig t. f. politierådmannen Stenius och justitierådmannen Clasén. T. f. justitierådmannen Kollin och politierådmannen Liljeros voro. deremot af den åsigt, att politieborgmästaren väl borde vara befriad från ifrågasvarande förrättningar, hvaremot de icke funno skäl derifrån frikalla justitieborgmästaren. T. f. justitierådmännen Meinander och Öhman, äfvensom justitierådmännen Åkerberg och Bergh samt politierådmannen Salin ansågo åter, att dessa förrättningar framdeles borde verkställas jemväl af båda borgmästarene af skäl, att justitieborgmästarens tjenstegöromål icke voro synnerligen arbetsdryga och att politieborgmästaren, hvars sysslanden visserligen voro flere än den förres, dock genom kommunalförfattningens införande i staden blifvit befriad från viktiga och tidsödande arbeten, som icke uppvägdas af de genom kommunalförvaltningen tillkomna åligganden. Med de sistnämnde förenade sig äfven t. f. justitieborgmästaren Gadd hufvudsakligen af det skäl, att borgmästare af boupptecknings- och arfskiftes-procenterne erhåller dubbel lott emot rådmän.

Beträffande förslaget att den nu lediga tredje politierådmanstjensten skulle indragas och dermed förenade åligganden fördelas på de kvarblifvande rådmännen, inlemnade politierådmannen Liljeros en af honom och politierådmannen Salin gemensamt under tecknad skrift, deri framhålles, hurusom de göromål, som genom kommunalförvaltningens införande för politierådmännen bortfallit, varit så lätta och litet tidsödande, att de till stor del kunnat utföras under Magistratens sammanträden, medan deremot de tjensteåligganden, som för dem kvarstå, äro så mångfaldiga och kräfva så mycken tid, att nämnde rådmän för sin del icke kunde gå in på den föreslagna indragningen af en politierådmanstjenst eller åtaga sig några af de sysslanden, som hittills ålegat den tredje politierådmannen. Med hrr Liljeros och Salin instämde t. f. justitierådmännen Meinander och Kollin. Öfriga medlemmar i Samfäldta Magistraten ansågo deremot den föreslagna indragningen möjlig, t. f. rådmannen Stenius dock endast under förutsättning att Magistratens v. ordförande öfvertog några af den indragna tjenstens göromål, t. f. rådmannen Öhman under uttryckligt vilkor att de kvarstående politierådmännens löner förhöjdes, och politieborgmästaren Palmgren endast såframt förste politierådmannen mot förbättrade löneförmoner ensam åtog sig alla den indragna tjensten åtföljande göromål.

Vidkommande förslaget att de begge öfrige politierådmanstjensterna skulle vid de n. v. politierådmännens afgang förändras till justitierådmanstjenster, omfattades förslaget af Magistratens samtliga medlemmar med undantag af politierådmännen Salin och

Liljeros samt t. f. politierådmannen Stenius, hvilka såväl med afseende derå, att politierådmännen hade att verkställa en mängd besigtningar och värderingar, vid hvilka sak-kunnigt biträde ej finge anlitas på dens bekostnad, som påkallat förrättningen, som i betraktande deraf, att den juridiska insigt, som af en Magistratsledamot erfordrades, ej var större än att den med lätthet kunde inhemtas äfven af en praktisk man, ansågo, att ett ovilkorligt stadgande i detta syfte icke borde utfärdas, utan åt de valberättigade lemnas öppet att till politierådmän kalla personer, för hvilka de hade förtroende.

Hvad åter angår rådstufvurätten, förmälte borgmästaren Palmgren sig hafva under de förberedande öfverläggningar, som i ämnet egt rum, framställt förslag om indragning af en af bemälda rätts tre afdelningar, men frångått detsamma i följd af då framhållna svårighet att medhinna de på rådstufvurätten ankommande arbeten och fara att lagskipningen icke kunde tillbörligen utöfvas. Enligt Samfäldta Magistratens enhälliga åsigt borde därför rådstufvurätten, i anseende till målens mängd, fortfarande arbeta på tre afdelningar, men den nu lediga justitierådmanstjensten på tredje afdelningen dock indragas. Deremot voro meningarna delade rörande de utsedde kommitterades förslag, att jemväl civilnotariebefattningarna å andra och tredje afdelningarna skulle indragas och protokollföringen i civila mål å dessa afdelningar öfvertagas af viceordförandene T. f. justitierådmannen Öhman, äfvensom justitierådmännen Bergh och Clasén, ansågo väl, att den föreslagna anordningen skulle i hög grad föröka arbetet för viceordförandene och på sådan grund i en snar framtid finnas vara oändamålsenlig, men att densamma likväl vore möjlig och kunde försökas, under förutsättning, att viceordförandene erhöle en emot det förhöjda arbetet svarande löneförbättring. Öfriga närvarande medlemmar i Samfäldta Magistraten röstade deremot för civilnotariernas bibehållande, då genom dessa tjänsters indragning viceordförandens åligganden blefve öfverhöfvan betungande, hvarjemte borgmästaren Palmgren särskildt betonade det olämpliga deri, att en ständig ledamot i rätten handhade protokollet.

Angående öfriga punkter i Samfäldta Magistratens ifrågavarande förslag föreföll icke någon omröstning.

Till belysning af omfånget och beskaffenheten af Magistratens och Rådstufvurättens verksamhet samt de handlagde målens stegring under senaste år, får Utskottet meddela följande uppgifter, utdragna ur de å Prokuratorsexpedition förvarade förteckningar:

Antal mål vid Helsingfors

	Kämnarsrätt.						Rådstufvurätt.						Summa:			
	Civila			Brottmål			Civila			Brottmål			Kämn.	Rådst.	Tot. S:a.	
	äldre	nya	S:a	äldre	nya	S:a	äldre	nya	S:a	äldre	nya	S:a (både instans.)				
År 1860	95	430	465	19	202	221	inst. 24	72	96	}	10	102	(333)	686	293	1,017
							vädj. 20	65	85							
„ 1861	38	357	395	41	264	305	33	49	82	}	11	101	(417)	700	269	969
							17	58	75							
„ 1862	58	382	440	40	277	317	36	67	103	}	18	80	(415)	757	287	1,044
							24	62	86							
„ 1863	34	411	445	22	275	297	40	85	125	}	11	58	(366)	742	285	1,027
							15	76	91							
„ 1864	32	521	553	28	330	358	44	174	218	}	5	77	(440)	911	409	1,320
							39	70	109							
„ 1865	21	552	573	48	408	456	43	172	215	}	6	116	(578)	1,029	425	1,454
							28	60	88							
„ 1866	63	687	750	91	328	419	52	263	315	}	13	123	(555)	1,169	566	1,735
							34	81	115							
„ 1867	71	711	782	75	429	506	62	320	382	}	18	143	(665)	1,286	550	1,836
							50	118	168							
„ 1868	34	265	299	39	228	267	82	271	353	}	18	63	(348)	566	609	1,175
							59	416	175							
„ 1869	—	—	—	—	—	—	123	647	770	}	74	415	489	—	—	1,259
„ 1870	—	—	—	—	—	—	67	746	813			35	606	641	—	—
„ 1871	—	—	—	—	—	—	66	795	861	}	78	622	700	—	—	1,561
„ 1872	—	—	—	—	—	—	50	786	836			43	920	963	—	—
„ 1873	—	—	—	—	—	—	47	705	752	}	78	910	988	—	—	1,740
„ 1874	—	—	—	—	—	—	217	580	797			61	957	1,018	—	—
„ 1875	—	—	—	—	—	—	70	1,029	1,099	}	41	915	956	—	—	2,055
„ 1876	—	—	—	—	—	—	54	1,127	1,181			70	1,221	1,291	—	—
„ 1877	—	—	—	—	—	—	62	1,405	1,467	}	82	1,003	1,085	—	—	2,552

Af förestående civila mål vid Rådstufvurätten voro anmälda, utan föregående stämning:

År	Äldre.	Nya.	Summa.	År	Äldre.	Nya.	Summa.
År 1867	3	215	218.	År 1873	2	282	284.
„ 1868	2	186	188.	„ 1874	19	161	180.
„ 1869	1	514	515.	„ 1875	—	415	415.
„ 1870	1	296	297.	„ 1876	—	436	436.
„ 1871	—	218	218.	„ 1877	—	466	466.
„ 1872	6	304	310.				

Antal mål vid Helsingfors Magistrat.

	Civila			Brottmål			Summa:		
	äldre	nya	S.a.	äldre	nya	S.a.	äldre	nya	Tot. summa.
År 1860	133	1,201	1,334	6	17	23	139	1,218	1,357
„ 1861	118	1,353	1,471	6	74	80	124	1,428	1,551
„ 1862	173	1,381	1,554	1	19	20	174	1,400	1,574
„ 1863	256	1,060	1,316	1	37	38	257	1,097	1,354
„ 1864	313	1,344	1,657	—	11	11	303	1,355	1,668
„ 1865	201	1,148	1,349	—	42	42	201	1,190	1,391
„ 1866	107	1,331	1,438	—	37	37	107	1,368	1,475
„ 1867	122	1,035	1,157	2	44	46	124	1,079	1,203
„ 1868	143	994	1,137	4	26	30	147	1,020	1,167
„ 1869	75	1,063	1,138	2	10	12	77	1,073	1,150
„ 1870	56	1,039	1,086	—	27	27	56	1,057	1,113
„ 1871	51	1,182	1,233	6	35	41	57	1,217	1,274
„ 1872	58	1,140	1,198	5	18	23	63	1,158	1,221
„ 1873	77	1,131	1,208	5	25	80	82	1,156	1,238
„ 1874	92	936	1,028	4	66	70	96	1,002	1,098
„ 1875	54	998	1,052	6	143	149	60	1,141	1,201
„ 1876	66	1,335	1,401	6	215	221	72	1,550	1,622
„ 1877	101	1,621	1,722	13	209	222	114	1,830	1,944

Innan Utskottet går att yttra sig uti föreliggande ärende, anser sig Utskottet angående orsaken till dröjsmålet med uppdragets fullgörande böra tillkännagifva, att vid tiden för Utskottets tillsättande en af dess ledamöter var stadd å utrikes resa och efter hans återkomst derifrån än den ene, än den andre af Utskottets öfrige ledamöter under sistlidne sommar och höst var från orten afrest, så att Utskottet först senare på hösten kunde konstituera sig och påbörja sina sammanträden; och sedan Utskottet nödgats afbryta dessa, i anseende dertill att åter en af ledamöterna var för en längre tid bortrest, har Utskottet icke förr än under våren kunnat fulltaligt sammankomma och slutföra sitt uppdrag.

Vid behandlingen af detta vidtomfattande ärende, har arbetet jemväl i någon mån försvårats, isynnerhet hvad beträffar Magistratens sammansättning och verksamhet, deraf, att något förslag till arbetsordning för Rådstufvurätten och Magistraten icke förelegat. Utskottet har dock, med stöd af den kännedom dess medlemmar egt rörande arbetet inom dessa myndigheter samt med ledning af nu gällande arbetsordning och kommunalförfattningen trott sig i afseende å de skilda punkterna i Samfäldta Magistratens förslag böra utlåta sig som följer.

Hvad främst beträffar Samfäldta Magistratens förslag, att de för Magistratens och Rådstufvurättens medlemmar gemensamma sammanträden för framtiden skulle upphöra och dessa embetsverk fullständigt skiljas från hvarandra, har Utskottet ansett sig, på de af Magistraten anförda skäl, böra förorda detsamma.

I likhet med Magistraten har jemväl Utskottet ansett skäligt, att förrättandet af bouppteckningar och arfskiften dock fortfarande skulle fördelas på såväl Magistratens som Rådstufvurättens medlemmar och att äfven borgmästarene deri skulle deltaga. Utskottet har väl funnit det mindre formriktigt, att i en allmän författning angående Magistratens och Rådstufvurättens organisation intaga en bestämning i detta syfte, men i anseende dertill, att enligt förslaget dessa embetsverks arbetsordningar, hvori en dylik bestämning måhända hade sin rätta plats, komme att utfärdas af skilda myndigheter, torde denna formvidrighet icke kunna undvikas. Hvad särskildt angår borgmästarenes skyldighet att deltaga i boupptecknings- och arfskiftesförrättningar, så ha väl stadens begge borgmästare, såväl enligt arbetsordningen af år 1856 som enligt nu gällande arbetsordning af den 18 December 1869, i öfverensstämmelse med Samfäldta Magistratens då fattade beslut, varit från detta åliggande befriade, men då uti 1 § 9 kap. Å. B. säges, det „Borgmästare och Råd“ skola till dessa förrättningar nämna tvänne eller flere redlige män, och detta stadgande enligt gammal i landets städer rådande sed vanligen tillämpats sålunda, att dertill utsetts ledamöter af Rådet, torde borgmästarenes befrielse från ifrågavarande uppdrag böra betraktas som en på ömsesidig öfverenskommelse grundad afvikelse från gällande praxis, och icke kunna fortfara i strid med pluralitetens i Samfäldta Magistraten uttalade åsigt. Till en dylik befrielse finnes, enligt Utskottets tanke, så mycket mindre skäl, som borgmästare af boupptecknings- och arfskiftesprocen-terne erhåller dubbel lott emot rådman, och stadens begge borgmästare, om de ock hafva flere och ansvarsfullare tjensteåligganden än rådmännen, hvarför de äfven uppbära betydligt högre aflöning, dock torde ha tid öfrig att förrätta de bouppteckningar och arfskiften, som fölle på deras lott. I händelse det af Utskottet här nedan framställda förslaget att förvandla tre civilnotariebefattningar vid rådstufvurätten till yngre rådmans-tjenster blefve godkändt, skulle dessutom ifrågavarande förrättningar komma att fördelas på flere och derigenom blifva än mindre betungande.

I afseende å Magistratens sammansättning, har Samfäldta Magistraten föreslagit, att en politierådmanstjenst skulle indragas och vid de begge nuvarande politierådsmännens afgång desses befattningar efterhand förändras till justitierådmanstjenster. Förre delen af detta förslag har Utskottet för sin del obetingadt godkänt, hellst det icke torde kunna nekas, att politierådsmännens åligganden genom kommunalförvaltningens införande något minskats och att de, i händelse af auktionsverkets reorganisation och tillsättandet af skilde byggnadsinspektörer, på sätt Stadsf. uti affördradt utlåtande angående väckt förslag om revision af gällande byggnadsordning föreslagit, ytterligare komme att reduceras. Vid förefallande behof torde Magistraten äfven kunna förordna notarie att verkställa särskilda besigtningar.

Hvad deremot beträffar förslaget att uti Magistraten endast anställa justitierådsmän, har Utskottets pluralitet icke kunnat ena sig om en dylik mening. Väl är det nödigt

att en rådman oeftergiffigen må vara jurist, för att företrädesvis utses till viceordförande, men många skäl förekomma att bibehålla den nuvarande ordningen, att tvänne rådmän äfven kunna inväljas ibland icke jurister. Uti en Magistrat erfordras jemte lagkunskap äfven andra insigter, som äro beroende af ett praktiskt sinne och inblick uti ortens förhållanden, dermed endast den, som länge vistats på platsen, kan vara rätt förtrogen. Dessutom skulle bestämningen, att endast jurister äro valbara till rådmän efter hand bidraga att hos medlemmar af kommunen minska intresset för dess allmänna angelägenheter, och detta intresse är ju emellertid alldeles nödvändigt för att en god förvaltning må kunna åstadkommas. Hos unga jurister, de der oftast komme att inväljas, och af hvilka flertalet sannolikt skulle betrakta rådmansstjensten blott som ett trappsteg till högre platser, kan ett varmt intresse för kommunen icke alltid påräknas, och en Magistrat, sålunda sammansatt, skall då i många fall icke motsvara kommunens verkliga behof. Den omständigheten, att Magistraten tillkommer att bedöma lagligheten af Stadsfullmäktiges beslut, kan i detta afseende icke tillmätas någon synnerlig vikt och betydelse, enär borgmästaren och en rådman städse äro juridiskt bildade personer. Utskottet anser därför, att kommunen må vara obetaget att till tvänne rådmän i Magistraten invälja äfven andra än jurister. Om bland sådana finnas dem, som äfven förena andra nödiga kvalifikationer, hindrar ju intet att invälja dem. Men detta sker då *i enlighet med*, men icke *emot* valmännens önskan. Ett annat förfarande skulle för öfrigt strida emot alla traditioner och med dem borde man ingalunda på en gång helt och hållet bryta, hellst inom borgerskapet förefinnes ett häfdvunnet kommunalt intresse, som måhända ännu icke vaknat fullt till lif inom öfriga samhällsklasser. Utskottet har därför trott det vara skäl att i denna punkt icke frågå nu gällande ordning.

Angående Rådstufvurättens sammansättning och verksamhet innehåller Samfäldta Magistratens förslag, att denna rätt fortfarande skulle arbeta på tre afdelningar, men att en justitierådmanstjenst vid första afdelningen skulle indragas, så att denna afdelning skulle bestå af justitieborgmästaren, en justitierådman, magistratssekreteraren och två civilnotarier, samt andra och tredje afdelningen hvardera af två justitierådmän, en civilnotarie och två brottmålsnotarier, hvarvid magistratssekreteraren och notarierna såsom domare och ledamöter skulle deltaga i behandlingen af de mål och ärenden, i hvilka de föra protokoll och besörja expeditionen. I betraktande af den starka tillväxten af de mål, som ankomma på rådstufvurättens behandling, i hvilket afseende ofvan meddelade uppgifter utvisa, att antalet såväl civila som brottmål under de tio senaste åren fördubblats, har jemväl Utskottet trott det numera icke vara skäl att indraga en af rådstufvurättens afdelningar. Vål kunde Rådstufvurätten, enligt Utskottets tanke, möjligen ännu några år framåt medhinna sina arbeten på två afdelningar, men då det är att förutsätta, det en ständig tillökning i stadens folkmängd i förening med en stegrad affärsverksamhet äfven framdeles skola i åtminstone lika stark progression, som under de senast förflutna åren, bidraga till en fortfarande tillvext uti målens och rättegångarnes antal, har Utskottet ansett sig icke böra förorda en dylik åtgärd, den der innan kort skulle befinnas olämplig och påkalla en återgång till den nu bestående ordningen.

Rörande de särskilda afdelningarnas sammansättning kan Utskottet deremot icke

instämman i Magistratens föredrag, lika litet som godkänna den nuvarande anordningen. I 4 § 1 kap. R. B. stadgas att i rådstufvurätt „äga stadens *borgmästare och rådmän* dömma“, och i 1 § 23 kap. samma balk, sådan den lyder i nådiga förordningen den 27 April 1868, säges åter, att rådstufvurätt är domför „*der tre i rätten sitta.*“ Vål komme äfven nu, enligt Magistratens förslag, tre lagfarne personer att sitta i hvarje af rådstufvurättens tre afdelningar, eller i den förste justitieborgmästaren och en justitierådman äfvensom magistratssekreteraren eller en notarie, desse sistnämnda deltagande i de ärender, hvori de föra protokollet och besörja expeditionen, samt i 2:dra och 3:dje afdelningarna två rådmän och en notarie (den för tillfället protokollsförande); men dessa notarier äro icke rådmän samt utses och utnämnas icke såsom sådana, utan antagas och afsättas af rådstufvurätten efter godtfinnande.

Den för rådstufvurättens afdelningar föreslagna sammansättningen öfverensstämmer således icke med lagens bokstafslidelse, och står jemväl i afgjord strid med dess anda. Det är nemligen en genomgående grundsats i hela vårt rättsväsen att *domare skall vara oafsättlig*; men denna för en sjelfständig och betryggande rättsvård oeftergifliga grundsats är hvarken med den nuvarande organisationen eller genom Magistratens förslag tillgodosedd, då enligt detsamma afsättliga notarier som ordinarie ledamöter och domare ingå uti rådstufvurätten och deltaga i dess domslut. För att upprätthålla en fäderneärfd grundsats, har derfor Utskottet ansett, att hvarje afdelning af rådstufvurätten bör bestå af tre ordinarie, oafsättlige domare. För vinnande af detta ändamål får Utskottet föreslå, att den ena civilnotarien vid första afdelningen och begge civilnotarierna vid andra och tredje afdelningarna göras till yngre justitierådmän, med åtnjutande af lägre löneförmoner än de öfriga justitierådmännen samt med skyldighet att föra civilprotokollet och besörja deraf föranledda expeditioner. Yngre rådmän borde jemväl deltaga i boupp-tecknings- och arfskiftesförrättningar samt blifva delaktig af derfor fastställda procenter. De kvarstående notarierna skulle deremot icke ingå som ledamöter i rätten, men vid förfall kunna dertill adjungeras. Enligt Utskottets förslag skulle sålunda första afdelningen vara sammansatt af justitieborgmästaren, som ordförande, en äldre justitierådman, som viceordförande, och en yngre justitierådman, samt andra och tredje afdelningarna hvardera af två äldre justitierådmän, den ena ordförande och den andra viceordförande, samt en yngre justitierådman. Om i öfverensstämmelse härmed äfven löneförmonerna för rådstufvurättens ledamöter (och likaså för magistratens) fastställdes att utgå enligt tre skilda kategorier, kunde genom denna anordning äfven den fördel vinnas, att möjlighet till avancement inom verket uppstode, då de yngre rådmännen vid inträffande ledighet i tur skulle blifva äldre rådmän och dessa åter kunna påräkna att efter förtjänst blifva utsedde till ordförande för en afdelning. Genom denna utsigt till ökade inkomster kunde man äfven hoppas, att yngre framstående jurister skola känna sig hugade att ingå vid rådstufvurätten, liksom ock att löneinkomsterna mindre snart skola befinnas otillräckliga, då de till en början utginge med mindre belopp och gradvis komme att stiga. Emot Utskottets förslag i denna punkt kunde väl anmärkas, att det icke vore lämpligt att en af rättens ledamöter genom memorialprotokollets förande hindrades att egna hela sin uppmärksamhet åt den under behandling varande frågan, men denna anmärkning gäller i

ännu högre grad Magistratens förslag, enligt hvilket samma förhållande komme att ega rum icke blott i civila, utan äfven i kriminella mål. Utskottet anser därför denna invändning, hvilken i och för sig icke tillmätas synnerlig vikt, kunna lemnas utan afseende.

Deremot har Utskottet ansett sig böra framhålla, huru den af Utskottet förordade anordningen skulle gestalta sig i ekonomiskt hänseende. Genom indragning af den nu vakanta politierådmanstjensten och af en ledig justitierådmanstjenst inbesparades med dem förenade löner eller resp. 3,200 och 4,200 mk, samt genom tre civilnotariebefattningarnas indragning tillsammans 4,800 mk; in summa således en minskning i staten af 12,200 mk. Fastställdes de tre yngre politierådsmännens lönebelopp till 2,000 mk för enhvar, uppstode ett öfverskott af 6,200 mk, som kunde användas till löneförhöjningar, der sådana kunde anses skäligen, eller för stadskassan inbesparas. Genom inrättande af tre nya yngre rådmanstjänster och indragning af tvenne äldre komme väl rådmännens antal att stiga från 10 till 11 och den på hvarje medlem af Magistraten eller Rådstufvurätten sig belöpande andel af boupptecknings och arfskiftesprocenterna att något nedgå. Men denna nedsättning är i sig själf obetydlig, i stället för att hvarje rådman enligt uppgift från stadens drätselkontor under de senaste fem åren uppburit i medeltal 2,003 mk 41 p.i, skulle han, ifall rådmännens tal varit 11, erhållit 1,869 mk 85 p.i, och kan en dylik reduktion så mycket mindre anses obiligt, som arbetet minskades i än högre grad, derigenom att icke blott en rådman mer än härintills utan ock begge borgmästarene komme att deltaga i detsamma. De yngre justitierådsmännens lönevilkor kunna ej heller anses för snävt tilltagna, då till ofvan föreslagna lön af 2,000 mk komme nyss angifna belopp af boupptecknings- och arfskiftesprocenter samt expeditionslösen till omkr. 1,000 mk, så att de in summa uppginge till inemot 5,000 mk, och kanske derutöfver, ifall en ny förhöjd expeditionstaxa, hvilken för närvarande är under utarbetning, blefve fastställd. Hvad beträffar de löneförmoner, som skulle åtfölja de skilda tjänsterna, anser sig Utskottet, med anledning af Samfäldta Magistratens yrkan, att de till indragning föreslagna rådmanstjänsternas löner skulle användas till förhöjning af de kvarstående rådmännens löneförmoner, böra antyda, att med antagande af en definitiv aflöningsstat borde anstå intill dess arbetsordningarna för Magistraten och Rådstufvurätten blifvit fastställda.

Rörande några enskilda punkter i Samfäldta Magistratens förslag till författning anser sig Utskottet ytterligare böra anföra följande:

I punkt 4 kunde sista satsen „med undantag dock af de i punkten 6 mom. b. omnämnda till Rådstufvurättens behandling numera öfverlemnade angelägenheter“ lämpligen utgå, då detta stadgande ingår i återopade punkt 6 mom. b. och således här endast ur historisk synpunkt blifvit infördt.

I afseende å magistratssekreterarens i punkt 5 föreskrifna tjänstgöring i första afdelningen af Rådstufvurätten, hade Utskottet ansett önskligt, att han icke varit bunden af protokollsföring vid nämnda afdelning, utan under hela förmiddagen kunnat stå till allmänhetens tjänst som notarius publicus, men då denna reform, i anseende till de sportler, som äro förenade med tjänstgöringen å första afdelningen, icke kan ske annat än i sammanhang med en löneroglering, har Utskottet icke nu velat föreslå sådant, men anser

denna fråga böra upptagas till behandling, då förslagen till arbetsordning och aflöningsstat uppgöras.

Sedan bördsrätten i stad numera blifvit upphäfd, torde punkt 7 mom. b. böra erhålla en något förändrad lydelse.

I betraktande deraf, att vittnesförhör i följd af annan domstols beslut kan angå sak, som bör behandlas i första afdelningen, och emedan det för sökanden är beqvämare att kunna välja den afdelning han behagar, har Utskottet ansett punkterna 8 och 9 böra omredigeras i sådant syfte, att vittnesförhör af nyssberörd art kan verkställas ej blott af andra och tredje, utan äfven af första afdelningen.

Slutligen borde, enligt Utskottets tanke, det tillägg göras i punkten 12, att Stadsfullmäktige egde yttra sig rörande Magistratens och Rådstufvurättens arbetsordningar, innan desamma af vederbörande myndigheter fastställdes.

På grund af hvad Utskottet sålunda haft äran anföra, får Utskottet föreslå, att det af Samfäldta Magistraten upprättade förslaget till författning angående Magistratens och Rådstufvurättens i Helsingfors stad sammansättning och verksamhet erhåller följande delvis förändrade lydelse:

1:o. Helsingfors stads Magistrat utgöres af en Politieborgmästare, en Justitierådman och två politierådmän.

2:o. Rådstufvurätten i Helsingfors stad består af en Justitieborgmästare, samt fem Äldre och tre Yngre Justitierådmän. Vid äldre rådmans afgang intages hans plats af den i tjensten äldste bland de yngre rådmännen. Äro två eller alla yngre rådmän af samma ålder i tjensten, eger den företräde, som tidigast ingått i allmän tjenst. Emellan lika berättigade äfven i detta afseende skiljer lotten.

3:o. Magistraten och Rådstufvurätten till biträde äro anställde en Magistratssekreterare, som tillika är Notarius publicus, två Magistratsnotarier, en Civilnotarie, fyra Brottmålsnotarier, en Aktuarie och en Kanslist.

4:o. Magistraten, hvari ordet föres af Guvernören i länet så ofta han för godt finner, men eljest af Politieborgmästaren, och vid jäf eller förfall för honom, af Justitierådsmannen, handlägger och besörjer alla på Magistraten i egenskap af stadens styrelse, offentlig embetsmyndighet, samt domstol i hushållnings- och ordningsmål ankommande ärender och göromål.

5:o. Rådstufvurätten sammanträder antingen till Samfäldt Rådstufvurätt, hvari Justitieborgmästaren är ordförande och samtliga vid Rådstufvurätten tjenstgörande Rådmän ledamöter, eller på afdelningar. Dessa afdelningar äro till antalet tre och bestå:

den första af Justitieborgmästaren, en Äldre och en Yngre Justitierådman, Magistratssekreteraren, och en civilnotarie; samt

den andra och den tredje, hvardera, af två Äldre och en Yngre Justitierådman samt två Brottmålsnotarier.

I första afdelningen är Justitieborgmästaren ordförande och Äldre Justitierådsmannen viceordförande. På Samfäldta Rådstufvurättens förslag utser Hofrätten för andra och tredje afdelningarna, af de Äldre Rådmännen, den ene till ordförande och

den andre till viceordförande. Magistratssekreteraren och de på de skilda afdelningarna indelade notarierna, hvilkas åligganden och skyldigheter närmare bestämmas genom särskild arbetsordning, kunna i händelse af jäf eller annat laga förfall för ledamot i afdelning, der de äro anställda, såsom ledamöter i rätten adjungeras.

6:o. Samfäldta Rådstufvurätten upptager och behandlar följande mål och ärender, nemligen:

a) angående bestridande af justitieborgmästaretjensten vid inträffad ledighet äfvensom angående förordnande af viceordförande i Rådstufvurättens första afdelning samt ordförande och viceordförande i Rådstufvurättens öfriga afdelningar.

b) angående de Yngre Rådmännens fördelning på Rådstufvurättens skilda afdelningar:

c) angående antagande och entledigande af Notarier och lägre betjening äfvensom notariernas fördelning till tjenstgöring på de skilda afdelningarna;

d) angående tjenstledighet för Rådstufvurättens medlemmar, notarier och lägre betjening samt förordnande af vikarier för dem;

e) och f) lika med c) och d) i Magistratens förslag.

7:o. a) oförändradt.

b) tvister om viderboendes eller nabos lösningsrätt till hus och jord i staden;

c) tvister angående besvär och last, som granne af annan tåla bör;

d), e), f), g), h) och i) oförändrade.

j) ärender rörande bevis öfver vederhäftighet eller medellöshet.

8:o. Rådstufvurättens andra och tredje afdelningar upptaga och behandla efter lottning dem emellan alla tvistemål, som icke omnämns i nästföregående punkt, äfvensom alla brottmål, som tillhöra allmän domstols upptagande; dock att särskilda mål, som hafva oskiljaktigt sammanhang med hvarandra, handläggas å en och samma afdelning, och att åtal för bruten rättegångsfrid eller annat vid någon afdelning förefallet mindre brott tillhör den afdelning, der brottet skulle egt rum.

9:o. Ärender, hvilka kunna utan föregående stämning handläggas, såsom sjöförklaringar, vittnesförhör i anledning af 23 § 17 kap. R. B. eller i följd af annan domstols beslut, borgenärseds afläggande före inställesedag, fordrans anmälade jemlikt 12 § 9 kap. H. B., äfvensom andra dylika behandlas af den afdelning, hos hvilken sökanden sig anmäler.

10:o och 11:o oförändrade, utom att ordet „gemensamt“ i slutet af punkten 11 utgår.

12:o. I särskild arbetsordning, som för Rådstufvurätten fastställs, efter Samfäldta Rådstufvurättens förslag, hvaröfver Stadsfullmäktige ega afgifva yttrande, af Åbo Hofrätt, men för Magistraten, efter Stadsfullmäktiges hörande, utfärdas af Guvernören och Magistraten, skola meddelas icke blott de vidare föreskrifter angående de i Rådstufvurätten och Magistraten anställda tjenstemäns åligganden och göromål, som i anledning af hvad härigenom blifvit stadgadt och förordnadt, finnas erforderliga, utan ock närmare bestämmingar angående tiden för nästnämnda myndigheters samt de särskilda afdelningarnes af Rådstufvurätten sammanträden, äfvensom om sättet för inkomna

måls och ärenders fördelande, för stämningars utgifvande och för protokollföringen med allt hvad dertill hörer.

Slutligen får Utskottet föreslå:

att Stadsf. med godkännande af de synpunkter, som i det föregående framhållits, och de ändringar i Magistratens förslag till författning, Utskottet här ofvan föreslagit, måtte i vederbörlig ordning till H. K. Majestät insända ett i öfverensstämmelse härmed affattadt underdånigt utlåtande.

En reservation bifogas.

Helsingfors den 24 April 1879.

Aug. Fredr. Jansson.

S. Calamnius.

S. Dalström.

J. Rudbäck.

Ad. Wasenius.

Reservation:

1:o. Med förändring af hvad, på grund af arbetsordningarna för Magistraten och Rådstufvurätten af 1856 och 1869, i mera än två decennier varit gällande, har Samfäldta Magistratens pluralitet i nu föreliggande förslag till Magistratens och Rådstufvurättens omorganisation infört den bestämning, att både borgmästare och rådmän skola deltaga i förrättandet af bouppteckningar och arfskiften. Den befrielse borgmästarne hittills åtnjutit från nämnda göromål synes mig dock väl grundad, ty om äfven politieborgmästarens arbete genom införandet af den nya kommunalförvaltningen minskats, så kan dock icke förnekas, att både han och justitieborgmästaren fortfarande hafva på sin lott ett drygare arbete än rådmännen i allmänhet, och hvad mera är, det arbete som åligger begge borgmästarne, är vida viktigare och mera maktpåliggande än rådmännens, ett förhållande, som har sin grund bland annat deri, att borgmästarne äro ordförande i Magistraten och Rådstufvurätten, men rådmännen, med några nedan nämnda undantag, fungera endast som ledamöter derstädes. Jag kan derföre icke annat finna än att borgmästarnes åläggande att förrätta så enkla och till största delen maskinmessiga göromål, som att hålla bouppteckningar, hvartill fordras föga mer än skrif- och en ganska måttlig räkenkunnighet, är ett slöseri med arbetskrafter, som kunde bättre användas. Den befrielse från dessa göromål, som borgmästarne hittills åtnjutit, anser jag dock på samma skäl böra utsträckas äfven till de rådmän, som äro ordförande i Rådstufvurättens andra och tredje afdelningar, emedan äfven de genom sina ordförandebefattningar äro i väsendtligen enahanda ställning med borgmästarne. Att de öfrige rådmännen härigenom skulle komma att för mycket betungas, behöfver så mycket mindre befaras, som något slikt skäl för borgmästarnes deltagande ej ens blifvit vid omröstningen i Magistraten anfördt och dessutom genom den sedermera af Utskottet föreslagna förändringen af civilnotariebefattningarna till rådmanstjenster tre nya deltagare i arbetet skulle tillkomma.

Utskottets pluralitet har visserligen ej ansett sig böra göra någon anmärkning i sak emot Magistratens i fråga varande förslag, men på det, enligt min åsigt, ohållbara skäl, att en praxis, som i Helsingfors redan under mer än tjugu års tid på grund af uttrycklig bestämning icke existerat och för öfrigt ej heller på andra orter saknat undantag, fortfarande vore bindande. Deremot har Utskottet, såsom mig synes, med fullt skäl antydtt, att bestämningen af hvem bouppteckningar och arfskiften borde förrättas, hade sin rätta plats icke uti en författning om Magistratens och Rådstufvurättens organisation, utan i de blifvande nya arbetsordningarna för dessa auktoriteter; och ehuru väl Utskottet på anförda skäl ansett sig detta oakadt icke böra påyrka utslutning af denna bestämning från nu föreliggande förslag, kan jag icke underlåta att främst yrka derpå. Det

måste nämligen tagas för gifvet att dessa arbetsordningar, om ock uppgjorda den ena af Magistraten och den andra af Rådstufvurätten, komme att ställas i konformitet med hvarandra, och om något i detta afseende bruste, blefve Stadsfullmäktige, som enligt Utskottets förslag komme att öfver begge arbetsordningarne höras, i tillfälle att afhjelpa brister.

Det förnämsta skälet, hvarföre jag anser en öfverföring af stadgandet i fråga till arbetsordningen önskelig, är dock att arbetsordningen, såsom Utskottet tänkt sig förhållandet, komme att ställas i förbindelse med den för stadens tjenstemän afsedda slutliga löneregleringen, hvarigenom af lätt insedda skäl ändamålsenliga bestämningar såväl härom som i andra delar deraf hade bättre utsigt till framgång.

I enlighet härmed tager jag mig friheten föreslå:

a) att all bestämning i ämnet d. v. s. hela punkten 11 i förslaget måtte utgå, och b) att, om detta icke vinner Stadsfullmäktiges bifall, begge borgmästarne samt ordförandene i andra och tredje afdelningarne af Rådstufvurätten måtte från deltagande i bouppptecknings- och arfskiftes-förrättningar befrias.

2:o. I motsats till Utskottets pluralitet, men i öfverensstämmelse med Samfäldta Magistratens förslag, anser jag att de nuvarande politierådmanstjensterna vid Magistraten, såvidt de icke komma att indragas, borde förändras till justitierådmanstjenster och det på följande skäl:

att Magistraten, såsom Stadsfullmäktige jemväl redan vid den föregående behandlingen af nu föreliggande fråga (Utskottsbetänkandet N:o 10 för år 1875) framhållit, enligt § 46 i 1873 års Kommunal författning, åligger att pröfva lagenligheten af Stadsfullmäktiges beslut, en pröfning, som i detta fall ovilkorligen förutsätter lagkunskap hos den pröfvande auktoritetens alla medlemmar, emedan eljest det juridiska elementet blefve starkare representeradt hos den myndighet, hvars åtgärder skola pröfvas, än hos den pröfvande;

att de allmänna ärender, i vilkas afgörande det för kommunen är af största vikt att ett praktiskt element deltagar, genom den nya Kommunal författningen öfvergått från Magistratens till Stadsfullmäktiges behandling;

att, enligt hvad erfarenheten visar, en politierådman i de allra flesta fall jemte sin rådmanstjenst utöfvar ett borgerligt yrke, hvilket för honom är hufvudsak, medan rådmanstjensten blifver blott en bisak, hvaremot en justitierådmanns tid och krafter sällan tagas i anspråk för annat än tjensten, i följd hvaraf han äfven öfver hufvud taget bör lättare än den förre kunna sätta sig in i dertill hörande, men förut för honom fremmande frågor;

att deltagandet af en juridiskt bildad person i alla de syner, som af Magistratens ledamöter antingen ensamme eller jemte andre förrättas, vore önskligt både för att vid dessa förrättningar representera och bevaka lagligheten, för att lemna en bättre garanti än eljest mot oriktig uppfattning hos synemännen af den författning, som skall tillämpas — ett förhållande, hvarpå nära liggande exempel ej saknas — och slutligen för att åt protokollet eller instrumentet öfver förrättningen gifva en rättsligt bindande och för olika tolkning icke utsatt form;

att i de fall, då sådan syn verkställes med biträde af särskildt tillförordnad eller för tillfället utsedd sakkunnig person, den ofta nog problematiska sakkunskap, som skulle representeras af politierådmannen, lätt kan undvaras;

samt slutligen att i de händelser, då särskild sakkunnig icke till syne- eller annan förrättning tillkallas, detta ofta har sin grund deri, att någon speciel sakkunskap för förrättningen icke behöfves eller begäres, och i andra fall den sakkunskap, som erfordras och för öfrigt ej heller alltid kan hos en politierådman förutsättas, icke är större än att den ganska lätt inhentas, hvarföre äfven, enligt min erfarenhet under en längre tids tjänstgöring såsom t. f. potitierådman i Helsingfors, fordringarna på förrättningsmännen i de flesta fall kunnat af en jurist, efter inhemtande af nödiga upplysningar, fyllas lika väl som af potitierådmännen.

S. Dalström.

Utskottsbetänkande med anledning af Stadsingeniörens förslag till Gloets torrläggning.

Den 11 sistlidne Mars ha Stadsf. uppdragit åt undertecknade att inkomma med utlåtande rörande ett af Stadsingeniören Th. Tallqvist till Drätselkammaren afgifvet och af denna myndighet till Stadsf. insändt alternativt förslag till torrläggning af Gloet. Stadsingeniörens skrivelse är af följande lydelse:

Till Drätselkammaren i Helsingfors.

Med anledning deraf, att såväl Åkdonsfabrikanten Grönqvist, egare till tomten N:o 3 vid Norra Esplanadgatan i kvarteret Enhörningen, som Konditor Lövström, egare till tomten N:o 2 vid Glogatan, i kvarteret Antilopen, uppgifvit sig sinnade att med stenhus bebygga dessa sina tomter och då sockelhöjden å de blifvande husen nära sammanhänger med tidigare väckt fråga om förhöjning af Norra Esplanadgatan och den s. k. mellersta Esplanaden samt Gloets uttorkande och afvattande öfverhufvud; så får jag härmed anhålla, att Drätselkammaren för dessa frågors lösning ville till Herrar Stadsfullmäktiges kännedom bringa nedanstående andragande.

Enär staden under senaste decennier genom nya byggnadsqvarter utvidgat sig i Gloet och genom Jernvägstorget samt den allt mer och mer sig utsträckande bangårdens tillkomst betydligt inkräktat på hafsviken af samma namn, så har stranden deraf från sitt tidigare läge aflägsnat sig minst 2,000 fot. Om utfyllningarne i samma mån hade aftagit i höjd, som de utsträckt sig, så hade ännu ett naturligt fall för vattnets afrinnande kunnat bevaras, men då det motsatta skett, bilda kvarteren N:ris 33, 34, 35 och 36, i det de vid Glo-, Alexanders- och Michaelsgatorna hafva en höjd af $4\frac{1}{2}$ å $5\frac{1}{2}$ fot öfver lågvattenståndet i hafvet, då Jernvägstorget och bangården deremot höja sig 6 å 7 fot och deröfver, en försänkning eller grop, hvarifrån dagvattnet numera endast underjordiskt kan afrinna till Thölövik. För underlättande häraf har visserligen under de senaste åren afloppkanaler inrättats, men af alldeles provisionell karaktär uppfylla de icke de billigaste fordringar på dylika kanaler. De äro otäta och utbreda i marken till en stor, kanske största delen, det vatten de skola afföra. Under långa sträckor ligga de för grundt och tillfrysa derföre vid hvarje strängare och mindre snörik vinter samt göra ej tjänst vid snösmältningen om våren, innan de genom upphuggning befriats från is. Så-

som egande dåligt fall, ja ställvis liggande i båge eller sifonformigt, gifva de upphof till stora aflagringar af förruttande orenlighet, som icke heller kan annorlunda undanskaffas än genom kanalens rifning. Dylika bristfälliga kanaler hafva för längesedan blifvit i vestra Europas städer ansedda för mera skadliga än nyttiga och derföre undanskaffade. Äfven härstädes skall säkert inom kort förkastelsesdomen öfver sådana afloppskanaler uttalas.

I mitt utlåtande af Februari månad förlidne år i frågan om stadens kanalisering har jag antydt huru med Gloets torrläggning borde förfaras, i det jag yttrat: „att den enda del af staden, der önskvärd uttorkning och renhållning genom kanaler, sådane de i utlåtandet föreslagits (anlaggda på sjelfspolningsprincipen) icke torde kunna annorlunda utföras, än med tillhjälp af konstgjordt fall, är det s. k. Gloet, emedan tillräckligt naturligt fall der saknas. Der måste derföre ett pumpverk anbringas. Af detta skäl bör Gloet äfven isoleras till en vattenbassin för sig genom att omgifvas med gränskanaler, som derifrån afhålla allt vatten från andra delar af staden“. Ofvanstående yttrande är dock så till vida ofullständigt, att äfven den andra möjligheten för konstgjordt fall, markens påfyllning, bort omnämnas. Ett val emellan den ena eller andra utvägen kan åtminstone ifrågasättas och får jag nedanföre meddela de data, som jag till sakens belysning från hvardera sidan kunnat åstadkomma.

Gloets vattenbassin efter dess isolering från andra stadsdelar uppgår i areal till i det närmaste 2,500,000 qvadrat fot. Efter iakttagelser gjorda vid magnetiska observatoriet härstädes under en följd af 30 år har största nederbörden inträffat år 1877 och uppgått till 812,⁶ millimeter, medeltalet för sagde 30 år utgör 565,³⁶ millimeter, hvaraf på vintermånaderna belöpa sig omkring 200 millimeter; den största observerade nederbörden per dygn uppges till cirka 30 millimeter. Af dessa data kan nu uppskattas såväl den vattenquantitet, som under ett helt års förlopp måste uppumpas, som den största någon gång för dygn ifrågakommande vattenmassa. Den senare är isynnerhet af vigt, emedan pumpinrättningens arbetsförmåga skall härefter beräknas och måste klarligen uppstå snösmältningstiden vid ett samtidigt inträffande största regn. Under denna förutsättning och med antagande att snösmältningen försiggår under loppet af 14 dygn samt att endast 70 procent af all nederbörd tillföres kanalerna och pumpinrättningen, erhålles inclusive en liten quantitet förbruksvatten omkring 275,000 kub. fot såsom den största per dygn ifrågakommande vattenmassa. Då vattnet vid pumpningen skall lyftas till en medelhöjd af 10 fot, erfordras, om alla kraftförluster medräknas, en pumpmaskin af cirka 5 hästkrafter. Dess bedrivande skedde lämpligast med vattenledningsvatten och åtgick härtill för helt år omkring 500,000 kubikfot vatten och i det mest extrema, nyss angifna fall 40,000 kubikfot per dygn. En regleringsbassin för tilloppsvattnet på 20,000 kubikfots utrymme borde vara tillräcklig och placerades lämpligast på en af de lägsta punkterna i Gloet, exempelvis Konditor Lofströms ifrågavarande tomt, som derföre, förutsatt valet af pumpinrättning, nu borde af staden inlösas. Uppställning af pumpinrättningen härstädes i stället för i Kajsaniemi park hade det företräde att tilloppskanalerna liksom strålförmigt kunde ledas mot bassinen och ingen speciel sammelkanal af större dimensioner då erfordrades samt att vattenledningsrör af 8 tums diameter ligga i närheten. Glovattnet skulle härifrån genom ett afloppsrör tryckas i en kanal under Fabiansgatan

med utlopp till södra hamnen. Om pumpmaskinen inrättades så, att den medelst flötörer vid vissa vattenstånd å bassinen sjelf satte sig i gång och sjelf afstannade, borde all fara för öfversvämning vara förekommen och uppsigten deröfver blifva mycket liten, så att driftkostnaden i hufvudsak inskränkte sig till åtgången af vattenledningsvatten.

Anläggningskostnaden för pumpinrättningen, bassinen, tryckröret, jemte i detta fall kanaler af mindre dimensioner under Glo-, Michaels-, Alexanders-, Hagasunds-, Norra Esplanad- och Brunngatorna samt Jernvägstorget kan i rundt tal uppges till 180,000 mark, hvaraf hälften fölle på pumpinrättningen och bassinen.

Vid det andra alternativet, markens påfyllning, så att kanalerna erhålla tillräckligt naturligt fall, bortfaller klarligen all driftkostnad. Söm en driftkostnad, huru ringa den ock må vara, dock i längden blir betungande, föredrager man vanligen, blott sådant i redan bebyggda stadsdelar låter sig göra, en påfyllning framför pumpinrättningar. En i hygieniskt hänseende vigtig förmån vid fyllningar anses vara den, att grundvattenståndet härigenom sänkes djupare under markens yta och om en sådan sänkning af grundvattnet någonstades är önskelig, vore det väl i Gloet, som till största del tillkommit genom utfyllning af allehanda affall.

Möjligheten af Gloets höjande genom fyllningsjord ligger utom allt tvifvel. Frågan tyckes mig gälla hufvudsakligen, om de skadeersättningar komma att hålla sig inom måttliga gränser, hvarmed privata husegare torde böra godtgöras för den förskämning af husen till utseendet och delvis äfven till bruket, hvilken vid gatornas höjande ej kan undvikas. För att kunna såväl angifva den höjd, hvartill respektive gator i Gloet borde bringas, så att kanalerna vid ett bottendjup af omkring 7 fot under markens yta ännu hade ett sådant fall, att de åtminstone med tillhjälp af temporär spolning med vattenledningsvatten kunde hållas rena från aflagringar och hvilket fall ej borde tagas mindre än 1: 1500, som för att erhålla en bild, utvisande i hvad grad husen vid denna förhöjning sänktes i gatan, äro bilagda profiler öfver gatorna och vid dem liggande byggnaders socklar på grund af enkom anställd afvägning upprättade. Endast å Norra Esplanadgatan emellan Michaels- och Fabiansgatorna är förhöjningen tagen obetydligt högre än detta ändamål kräfde för att en jemn lutning emellan nämnda gator måtte uppnås och från Norra Esplanadgatan och mellersta Esplanaden, som tänkes uppfyllt till samma höjd, vattnet kunde direkte ledas till södra hamnen. Gårdsplanerna behöfde ingalunda ovilkorligen fyllas på samma gång med gatorna, utan kunde till och med förblifva vid sitt nuvarande läge till dess vid grundgräfning för nya byggnadsföretag erhålles fyllningsjord för detta ändamål, ty då gatorna samtidigt med utfyllningen förses med afloppskanaler och dessa i hvarje fall komma att ligga lägre än de nuvarande gårdsplanerna, så kunna de genom små grenkanaler lätteligen afvattnas. Endast utfyllning af nedfarterna från gatan till gårdsplanerna måste försiggå i ett sammanhang med gatans fyllning, men härtill erfordras ej många kubikfamnar jord.

Kostnaden för en påfyllning af gatorna i Gloet, sådan profilerna utvisa den, jemte anläggning af en del stödjemurar mot gamla trähus, hvars socklar redan ligga i jorden eller ej äro nog höga samt af samma afloppskanaler, som i det förra alternativet specificerats, uppgår efter beräkning till omkring 160,000 mark. Några skadeersättningar till

privata gårdsegare ingår dock icke i denna summa, men besinnar man att en stor del af husen vid ifrågakommande gator äro gamla trähus, som i hvarje händelse ej kunna vara af lång varaktighet, att stenhus af större värde äro få samt att de till de delar som komma i gatan ingalunda blifva oandvändbara, utan kunna anses fullt jemngoda med utrikes alldeles allmänt förekommande jordvåningar, så torde äfven ifrågavarande alternativ icke falla så alldeles utom lämplighetens område.

Emellertid vill jag icke bestämt uttala mig hvarken för det ena eller andra alternativet rörande förbättringar af vattenafledningen i Gloet, utan endast framhålla vigten af ett engång för alla fattadt beslut, som vid nu uppgifna och framtida husbyggnaders utförande i Gloet kunde tjena till ledning, samt hemställa till beaktande den möjliga fördelen af en inlösen af Konditor Lofströms nämnda tomt, innan den bebygges. Speciellt beträffande Norra Esplanadgatans höjande har jag emellertid den åsigt, att här föreslagen förhöjning i hvarje händelse borde beslutas, emedan frågan om mellersta Esplanadens höjande och torrläggning med detsamma vore löst och Gloets vattenbassin derigenom minskades med 310,000 kvadratfot, som, huru än Gloet torrläggdes, dervid blir en reel förmån.

Helsingfors stads byggnadskontor den 18 Februari 1879.

Th. Tallqvist.

Vid behandlingen af detta ärende, har Utskottet främst haft att bestämma sig för det ena eller andra af de tvenne alternativa sätt för torrläggning af Gloet, Stadsingeniören föreslagit. Dervid har Utskottet tagit i öfvervägande, hvad redan Stadsingeniören antydt, att en driftkostnad, om ock obetydlig, dock i längden blir betungande samt att ett pumpverk af en eller annan anledning kan komma i olag och för sin remont erfordra extra kostnader, som icke på förhand noggrannt kunna beräknas. Det har ej heller synts Utskottet väl betänkt, att i centrum af staden för detta ändamål reservera en dyrbar tomt, och der i den tätast befolkade stadsdelen anlägga en stor samlingsbassin för orent vatten. Af Stadsingeniören har redan framhållits, hurusom en utfyllning äfven för öfrigt i hygieniskt afseende bör föredragas framför en utpumpning. Härtill kommer, i händelse sistnämnda torrläggningssätt blefve använt, att det till en beräknad kostnad af 180,000 mark uppgående arbetet måste utföras i ett sammanhang och sålunda på engång åhvälfva stadens af många andra allmänna företag strängt anlitate kassa en stor utgift, då deremot en utfyllning, på sätt Utskottet här nedan närmare framhåller, utan olägenhet kan ske småningom och derigenom blifva finansielt mindre betungande. Af dessa skäl har Utskottet icke tvekat att af de tvenne föreslagna alternativen till Gloets torrläggning, antingen genom vattnets utpumpning eller medels gatornas påfyllning, obetingadt föredraga det senare.

Hvad sedan beträffar den höjdlinie, till hvilken Stadsingenjören föreslagit att särskilda gator skulle påfyllas, har Utskottet ansett sig böra till alla delar godkänna densamma och förorda att den skall tjena till efterrättelse vid alla framtida nybyggnader.

Vidkommande sättet och tidpunkten för arbetets utförande, har Utskottet, i likhet med Stadsingenjören, ansett en påfyllning af Norra Esplanadgatan för närvarande främst böra ifrågakomma. Genom denna påfyllning vore den eljest svårlösta och af Stadsfullmäktige redan upprepade gånger diskuterade frågan om mellersta esplanadens höjande med ens löst; Gloets vattenbassin blefve betydligt reducerad och de nu tidtals vid stark nederbörd inträffande öfversvämningarna af Glogatan förebyggda. Åt Stadens förnämsta gata och de vid densamma anlagda vackra trädplanteringarna torde äfven en jmförelsevis större omsorg böra egnas. Vid utförandet af detta arbete förekommer dock den svårigheten, att ett hus i gården n:o 29 vid ifrågavarande gata delvis kommer under jorden. Då emellertid denna byggnad, som är både gammal och liten, genom anbringande af stödmurar kunde skyddas och lämplig trappnedgång till densamma beredas, torde några större ersättningsanspråk härför icke kunna göras. Under förutsättning att en billig öfverenskommelse med egaren till nämnda hus kan åstadkommas, ifall han nemligen icke, hvilket skulle lända staden till verklig prydnad, vore benägen att helt och hållet rifva ifrågavarande byggnad och på dess plats uppföra ett stenhus, för hvilket ändamål ett statslån troligen kunde erhållas, har Utskottet därför ansett, att norra Esplanadgatan till full höjd borde påfyllas, så snart stadens tillgångar det medgifva. I sammanhang med fyllningsarbetet borde äfven den kanal, som ifrån börnet af Fabiansgatan går till södra hamnen, utsträckas till hörnet af Michaelsgatan, och framdeles än vidare till Ö. Henriksgatan. Sålunda skulle, då byggandet af en kanal längs hela Henriksgatan redan är besluten, Gloets vattenbassin blifva fullständigt afspärrad.

Skulle den af Utskottet sålunda föreslagna påfyllningen och kanaliseringen af N. Esplanadgatan komma till utförande, kunde, enligt Utskottets tanke, utfyllningen af öfriga gator i Gloet jemte deras definitiva kanalisering tillsvidare anstå och verkställas småningom i sammanhang med skeende omläggningar af dessa gator, hvarigenom en väsendtlig fördel skulle vinnas så väl för staden som för resp. gårdsegare. Af Stadsingenjörens uppgjorda profiler öfver ifrågavarande gator, *) framgår nemligen, att ett större antal vid dessa gator belägna hus genom fullständig påfyllning till föreslagen nivå blefve i större och mindre grad begrafna i jorden. För de olägenheter och direkta förluster härigenom tillskyndades gårdsegarne utan deras eget förvållande, har det syntts Utskottet, att staden icke kunde undandraga sig att gifva skälig ersättning, helst desamma i många fall ej kunna anses uppvägda af några motsvarande fördelar. Huru högt dessa ersättningsanspråk sammanlagdt kunde stiga, har det varit omöjligt för Utskottet att ens approximativt beräkna, men sannolikt komme desamma att uppgå till icke obetydliga belopp. Dessa ersättningar har Utskottet trott helt och hållet eller till största delen kunna bortfalla, om arbetet utfördes småningom under ett par eller tre årtionden. Under denna tid komma sannolikt många af de hus, som skadades af en nu skeende påfyllning, att er-

*) Dessa profiler finnes framlagda i Stadsfullmäktiges kansli.

sättas af nya. Och då gårdsegarne redan nu finge veta, till hvilken höjd gatan i framtiden skall påfyllas, kunde de i god tid vidtaga härför nödiga anordningar och vid skeende reparationer af husen taga äfven denna omständighet med i betraktande, så att nyss påpekade olägenheter alldeles blefve förebyggda eller åtminstone mindre kännbara. Verkställdes utfyllningen småningom i sammanhang med gatornas omläggning, på sätt äfven härintills skett, efter för hvarje gång af Stadsingeniören fastställd nivå, blefve jemväl utfyllningskostnaden för staden betydligt reducerad.

Hvad särskildt beträffar Gloets kanalisering, har Utskottet hållit före, att de n. v. träkanalerna, om ock långtifrån mönstergiltiga, dock behjelpigen kunna tjenstgöra en tid bortåt. Blefve på sätt Utskottet föreslagit Gloet afspärradt genom N. Esplanadgatans fyllning, samt gatorna å de ställen, der tillfrysning af kanalerna oftast inträffat, partielt påfyllda, skulle de mest öfverklagade bristerna hos dessa kanaler vara afhulpna. Inom Utskottet har äfven den farhåga uttalats, att i händelse gatorna med ens påfylldes till föreslagen höjd och försåges med kanaler af brända lerrör eller dylikt material, dessa genom markens sättning kunde komma att brytas. För att bereda aflopp åt en del gårdar, som för närvarande sakna sådant, borde dock så vidt det låter sig göra, det nu befintliga kanalsystemet i vissa delar böra kompletteras. Derjemte har Utskottet trott sig böra framhålla behovet af att för Gloets vattenbassin söka ett annat hufvudaflopp, än det n. v. under jernvägstorget och jernvägsbanken till Thölövik. Fallet är nemligen att jernvägens område ständigt utvidgas på bekostnad af viken, som derigenom ytterligare uppgrundas, så att afloppstrumman successivt måste föras allt längre och längre ut samt muddringar verkställas för att hålla en nödig afloppsränna öppen. I hygieniskt afseende torde det ej heller vara lämpligt, att all Gloets orenlighet utföres uti en grund vik med en jemförelsevis obetydlig och småningom aftagande vattenmassa. Kostnaden för underhållet af denna kanal måste äfven blifva ganska betydlig och medföra jernvägen olägenheter, då kanalen löper under den högt utfyllda, med flere spår belagda jernvägsbanken. Af Stadsingeniören har inom Utskottet framhållits, det skyldigheten att underhålla denna afloppskanal, för så vidt den berör jernvägens område, bör tillkomma statsjernvägarna, då dessa icke kunna anses berättigade att utfylla en staden tillhörig hafsvik utan att bereda nödigt aflopp för de stadsdelar, som till denna vik ha sitt naturliga utfall. Denna uppfattning har äfven Utskottet delat. Men i betraktande af förenämnda olägenheter såväl för staden som jernvägarna och för att förebygga möjliga tvister i detta afseende mellan staden och jernvägsstyrelsen, har Utskottet, under förutsättning att Statsjernvägarna ville skäligen deltaga i kostnaden för arbetets utförande, velat förorda anläggandet af en ny afloppskanal för Gloet, hvilken skulle sträcka sig under Michaelsgatan, tvärs under jernvägstorget, genom Wilhelmsbads tomt, Kajsaniemi och Botaniska trädgården, samt utmytna något vesterom Långa bron, der vattnet är djupare och stad i ständig strömning. Denna kanal, hvilken borde utföras af det material, som för stadens framtida kanalbyggnader kan blifva antaget, skulle i n. ö. hörnet af Kajsaniemi förena sig med den kanal, som eventuelt är besluten att ledas ifrån Nikolaigatan uti dalsänkningen emellan Klinikerna, samt vidare genom Kajsaniemi och Botaniska trädgården till mynningen af Thölö viken. Då emellertid utförandet af ifrågavaraude kanal kunde mäta stora svårigheter, torde nä-

got definitivt beslut härom icke böra fattas, innan preliminär undersökning af terrängen försiggått, kostnadsförslag blifvit uppgjort och öfverenskommelse träffats med jernvägsstyrelsen. Dock torde det redan nu blifva nödigt att bestämma, det nedersta sträckan af förenämnda kanal ifrån Nikolaigatan göres så vid, att den eventuellt må kunna upptaga äfven Globassinens vatten. Den tillskottskostnad härför erfordras, torde ej blifva synnerligen betydande. Af stadsingeniören har dock framhållits, att beredandet af ett nytt aflopp för Gloet möjligen kunde föranleda mindre modifikationer uti den föreslagna framtida gatunivån, särskildt för en del af Michaels- och Regeringsgatorna, hvarför äfven denna omständighet torde böra observeras uti Stadsfullmäktiges beslut angående gatornas i Gloet blifvande höjdlinie.

Slutligen anser sig Utskottet böra påpeka, att i händelse förslaget om Golets successiva påfyllning godkännes, tillstånd till sådan afvikelse från byggnadsordningens föreskrifter uti §§ 25 och 38 bör sökas, att vid nybyggnader i Gloet, den del af stenfoten, som framdeles kommer att ligga under jorden, ej behöfde uppföras af huggen sten, samt att trappuppgångarna till dylika hus temporärt finge sträckas så långt in på trottoiren, att lämplig ingång till husen kunde beredas.

På grund af hvad sålunda anförts, får Utskottet föreslå, att Stadsfullmäktige ville besluta:

att Gloets torrläggning skall åstadkommas medels gatornas påfyllning till den höjd Stadsingeniören uti bilagde profiler föreslagit, endast med de mindre modifikationer, som eventuellt kunna förorsakas genom anläggandet af en ny hufvudafloppskanal för Gloets vattenbassin genom Kajsaniemi och Botaniska trädgården, samt att denna höjdnivå fastställas till efterrättelse vid framtida nybyggnader i Gloet;

att fyllningen af Norra Esplanadgatan till föreslagen höjd verkställas, så snart stadens tillgångar det medgifva, samt att dervid långsluttande nedfartsplan beredes till Glogatan och den kanal, som ifrån hörnet af förstnämnda gata och Fabiansgatan är dragen till södra hamnen, utsträcker till hörnet af Michaelsgatan;

att utfyllningen af öfriga gator i Gloet utföres småningom i sammanhang med skeende omläggningar af dessa gator, enligt af Stadsingeniören för hvarje gång föreslagen nivå;

att de i Gloet nedlagda träkanalerna tillsvidare och intill dess utfyllningen af gatorna i Gloet når sin fulländning nödtorfteligen underhållas och vid lämpligt tillfälle, så vidt sådant är möjligt, kompletteras; samt

att utverka tillstånd till sådan afvikelse från Byggnadsordningens föreskrifter uti §§ 25 och 38, att vid nybyggnader i Gloet den del af stenfoten, som ligger under gatans blifvande höjdnivå, ej behöfde uppföras af huggen sten, och att trappuppgångar till dylika hus temporärt finge sträckas så långt in på trottoiren, som nödigt är för beredande af en beqväm ingång.

I händelse Utskottets framställning om nödvändigheten för staden att söka ett nytt

aflopp för Gloets vattenbassin, vinner Stadfullmäktiges godkännande, torde Stadsfullmäktige vidare böra besluta:

att anmoda Stadsingeniören att efter verkställd nivellering inkomma med utlåtande jemte plan, profil och kostnadsförslag till en hufvudafloppskanal för Gloet genom Wilhelmsbads tomt och Kajsaniemi, i hvars n. ö. hörn den skulle förena sig med den eventuelt beslutna kanal, som ifrån Nikolaigatan skall ledas emellan Klinikerna, genom Kajsaniemi och Botaniska trädgården, som utmynna något vesterom Långa bron, äfvensom att vid uppgörandet af definitiv plan för sistnämnda kanal fästa nödigt afseende dervid, att slutsträckan af densamma må kunna tjena till hufvudaflopp jemväl för Gloets vattenbassin.

Helsingfors den 7 Maj 1879.

K. J. Numell.

E. Wasastjerna.

Rich. Heimberger.

K. G. Sanmark.

G. U. Sandberg.

Utskottsbetänkande med anledning af Stadsingeniörens förslag beträffande kajbyggnaderna å Skatuddens södra strand.

I Juni månad förlidet år har Stadsingeniören Th. Tallqvist till Drätselkammaren afgifvit ett så lydande:

Utlåtande rörande kajbyggnaderna å Skatuddens södra strand.

Bland anslagssummor i innevarande års utgiftsstat för Helsingfors stad finnas i afdelningen: „byggnader och allmänna arbeten“ upptagna 60,000 mark för „anläggande af södra kajen och fiskarhamnen å Skatudden“. Denna summa grundar sig dock hvarken på ritningar eller kostnadsförslag; ty sådana hafva ej blifvit uppgjorda af min företrädare i tjensten. Efter under förlidne vinter anställd undersökning af vattendjupet, jordlagrens och grundens beskaffenhet vid ifrågavarande kajlinier hafva projektritningar och kostnadsförslag utarbetats och är jag härmed i tillfälle att för Drätselkammaren framlägga dessa, bestående af 3 st. plankartor, 1 st. jernvägsprofil, 2 st. ritningar till sänkkistor*) och 3:ne alternativa kostnadsförslag. Biläggande härtill nedanstående utlåtande, infriar jag en till Drätselkammaren i början af året vid andragande om årets allmänna arbeten gifven förbindelse.

Regleringen af Skatudden, synnerligast till den del, som afser dess omgifvande med kajer, är likasom stadens vattenledning, hvilken närmar sig sin fullbordan, och kloaknätet, hvartill ett projekt som bäst ligger under Stadsfullmäktiges pröfning, ett af de största och kostsammaste bland stadens allmänna arbetsföretag, enär kostnaden äfven härför kommer att belöpa sig till miljoner mark. Den för ändamålet redan anslagna summan af 60,000 mark är derföre blott en så obetydlig bråkdel af totala kostnaden, att det ännu ej torde vara skäl att dermed påpegygna arbetet.

Den idé, som ligger till grund för Skatuddens reglering, sådan nu gällande stadsplan bestämmer densamma, är otvifvelaktigt riktig. Att dömma af de långa och breda kajerna, isynnerhet på södra stranden utdragna långt in i hamnen, så att ställvis ända

*) Dessa handlingar finnas framlagda i Stadsfullmäktiges kansli.

till 20 fots vattendjup uppnås och 10,^s tunnland haf genom utfyllning bakom desamma förvandlas till land, kan ej dragas annan slutsats, än att man af platsen velat göra en rymlig och bekväm lastnings- och lossnings-molo, der ganska djuptgående fartyg, sådana handeln med utlandet betingar, kunde lägga till. Äfven den omständigheten, att jemförelsevis många tomter härstädes blifvit bestämde att bebyggas med varumagasiner, hvilka kunde inrymma in- och utgående gods, tyder på samma idé. Hvar vill man ock i hela landet finna en för sagde ändamål lämpligare ort öfverhufvud än Helsingfors och ett passligare ställe derstädes, än denna i en den rymligaste och yppersta hamn utskjutande naturliga jetée?

Mig förefaller dock, att man liksom förskräckt af omfånget i idén ej vågat konsekvent genomföra densamma och derigenom väsendtligen förderfvat planen. Ett ganska stort fel vid Skatuddens föreslagna reglering är obestriddigen den omständighet, att man på den i alla fall äfven efter nämnda stora landvinning inskränkta och derföre så mycket dyrbarare platsen ställt för många fordringar. Jemte sitt hufvudsakliga ändamål, att med kajer och upplagsplatser betjena den större handelns behof, skall Skatudden efter fastställd stadsplan dessutom tillfredsställa äfven en mängd andra härför alldeles fremmande intressen, såsom torghandeln, sporten, flanerandet, privata bostadsbehovet, kyrkans och statens kraf. Jag åsyftar härmed *fiskar-* och *båthamnarna*, hvilka sönderskära kajen och göra den mindre lämplig för sitt hufvudändamål, utom att de försvåra och fördyra anläggningen; de många *sqvärerna*, hvilka utslutande i ett icke berättigadt skönhetsintresse upptaga ett för samma hufvudändamål väl behöfligt utrymme, de alltför nära till kajen gående *privata bostadstomterna* i kvarteret n:o 150 samt de platser, som *statsverket* för sina olika ändamål *förbehållit* sig i kvarteren n:ris 140, 141 och 142, hvilka vållat, dels att platsen blifvit öfverlastad med annars omotiverade gator, dels att de oundgängliga varumagasinerne fått vika undan till de för desamma minst egnade platser vid norra hamnen och Lökholmen, der, såsom af medföljande kartor närmare framgår, *tillräckligt vattendjup* redan saknas att med större farkoster lägga till.

I Gefle, Göteborg, Kristiania, Köpenhamn, Hamburg t. ex., för att ej anföra flere och aflägsnare städer, liksom äfven i Helsingfors, såsom våra fäder byggt, har man placerat varumagasinerne *närmast kajerna* vid *djupt vatten*. På de flesta af nämnda ställen har man dessutom icke försummat att leda jernvägsspår fram till dessa kajer. Hvad har då vid den nya stadsplanens för Helsingfors uppgörande motiverat, att man icke allenast icke följt nämnda anordning, såvidt det rör Skatudden, utan äfven, der den redan delvis varit tillämpad, såsom vid de s. k. handelsmagasinerna i Södra hamnen, upphäft densamma och föreslagit förändring af ett bestående förhållande? Säkert är, att det ej varit något handelsintresse, som härvid blifvit bestämmande.

Vid uppgörande af en stadsplan bör hänseende ovilkorligen tagas äfven till framtidens behof, sådant man af utvecklingens vanliga gång kan föreställa sig det. Erfarenheten visar, att man i detta hänseende oftare begått fel i att beräkna utvecklingen för liten än för stor. I det förra ligger en fara, i det senare icke; ty det följer ingalunda af en stor plan, att deraf brådstörtadt bör realiseras större delar, än som för tillfället be-

höfves, men då denna städse lemnar garanti för ohämmad utveckling, har dess motsats benägenheten att försvåra, omöjlig- och tillintetgöra.

Skall Helsingfors stad uppnå en nämnvärd materiel utöfver den ståndpunkt, hvartill den redan kommit, så är det i främsta rummet handeln och industrin, som skola åstadkomma den. Det är knappast tänkbart, att de element, som härintills utvecklat Helsingfors och gifvit detsamma karaktär, embetsverken, hög- och lågskolorna samt militären, ytterligare skola kunna i väsentligare grad bidraga till stadens materiella förkofran, ty de hafva väl så temmeligen uppnått sin kulminationshöjd. Men då redan för ortens nuvarande handel och industri lämpliga upplags- och magasin stomter saknas, samt lastnings- och lossningsplatserna äro för få, för trånga och vid för grundt vatten, huru skall då en vidare utveckling under för handen varande förhållanden vara tänkbar och möjlig? Allmänt talas om de dyra omkostnader, som betunga handeln i Helsingfors och för dess blomstring utgöra en hämsko, men dessa kostnader härröra väsentligen just från ofvannämnde brister i anordningen.

Enligt min öfvertygelse skall icke allenast ett känt behof tillfredsställas, utan ett nytt utvecklingsstadium för handeln i Helsingfors beredas, om samma grundtanke, som betingat de storartade kajbyggnaderna å Skatudden, konsekvent utvecklas och den fastställda stadsplanen i följd häraf så modifieras, att fiskar- och båthamnarna, såsom störande för obehindrad rörelse å kajen, bortskaffas och kajlinien utflyttas till de med rödt punkterade linierna å kartan n:o 345, att framför åtminstone en del af dessa kajer uppmuddras ända till 21 fots djup under lågvatten, att kvarteren n:ris 141 och 150 samt så stor del af kvarteret n:o 142, som för myntverket är obehöfligt, upplåtes för handels behof med rättighet att efter dess fordringar äfven uteslutande med magasiner bebygga tomterna, att slutligen kajen medelst jernvägsspår förbindes med jernvägsnätet i landet och såväl för jernvägsmaterialens som lastningskranarnes rörelse förses längs hela dess längd med åtminstone 2:ne spår.

Att den lämpligaste platsen för stadens packhus likasom för en föreslagen varudocka blifver å Skatudden, behöfver knappt antydast. Klart är ock, att en sådan förträfflig handelsplats äfven skall bidraga till rörelsens förstorande på jernvägarna, utom att Riihimäki—Helsingfors bandel derigenom erhåller en utväg från den trånga bangård i staden, hvarå den nu arbetar.

Då stadens reglering utan tvifvel kommer att betunga dess innevånare med bördan af en ganska känbar skuld, borde väl regleringsarbetena, som föreligga staden till utförande, förrän man skridit till deras verkställighet, underkastas den mest mångsidiga granskning såväl beträffande den plan, som motiverat desamma, som de medel, hvarmed målet säkrast kan uppnås, så att staden för de summor den nedlägger må komma att skörda största möjliga fördel och förkofran. En sådan granskning kunde visserligen leda derhän, att nu gällande stadsplan, som också tillkommit före den nya kommunalstyrelsens införande, då mindre krafter för dess lämpliga uppgörande stod till disposition, blefve befunnen i åtskilliga delar bristfällig, men vederbörande stadsmyndigheter borde i sådant fall icke tveka, att till Hans Kejsrerliga Majestät ingå med underdånig anhållan om tillstånd till nödig ansedda förändringar. Härvid uppstående svårigheter

äro mest af formell art, men en redan utförd olämplig anordning blir länge ett hinder för en lämpligare och kan endast med betydliga kostnader undanrödjas.

Att förklara bilagde ritningar eller vidare utlägga motiverna, hvarföre jag vid val af konstruktion för kajerna, antagit de hos oss mycket allmänna sänkkistorna, är onödigt, emedan de af hvarje tekniker derförutan skola fattas. Som sänkkistorna, för att bilda stödjemurar mot fyllningen bakom desamma, måste hafva en betydlig bredd i förhållande till höjden och neddrivas genom mudderslaget ända till fast botten, äro de i längdriktning indelade i sten- och mudderschakt; af hvilka de förra vid kistornas neddrivande skola belastas med sten, medan inpressad jord i de senare måste bortmuddras. Sedan kistorna blifvit sänkta, utfylles naturligtvis äfven mudderschakten med sten. Tillsvärdare är det lämpligast att utföra kajerna af träd till hela deras höjd, således äfven till den del, som kommer att ligga öfver vattenytan, och hvilken sedan den ruttnat, då äfven kistorna hafva tillräckligt satt sig, bör ersättas af stenmur. För så grunda delar af kajen, att några sänkkistor icke komma i fråga, kan undantag göras från den allmänna regeln och stenkaj genast uppföras.

Hvad jernvägens ledande till kajen beträffar, så är den sträckning, som förefaller mig minst störande för gatutrafiken i staden, föredragen.

Denna sträckning, förlidne vinter uppgången och undersökt, går såsom å kartan n:o 346 med rödt uppdagna linien utvisar. Den skär den s. k. långa bron i ett sådant plan, att klapp- eller rullbro här måste anbringas för gaturörelsen, men går dermot å Skatudden så lågt under dit ledande allmänna gata, att fast bro för gaturörelsen kan användas. För en del kurver å linien kan ej större än 600 fots radie åstadkommas, hvilket dock är tillräckligt, för att statsjernvägarne rörliga materiel med undantag af dess lokomotiv och treaxlade vagnar skola kunna passera banan. I alternativa kostnadsförslaget n:o 3 är derföre upptaget två vexellokomotiv, konstruerade för denna kurvradie. Jernvägen berör ej några husbyggnader, ehuru det så ser ut på den något ojusta stadskartan.

Af de tre alternativa kostnadsförslagen framgår, att kajbyggnaderna å Skatudden, utförda efter den fastställda stadsplanen, skulle komma att belöpa sig till 1,799,423 mark, men utförda efter den förändring jag vågat föreslå, med bortlemnande af fiskar- och båt- hamnen, för hvilka annorstädes bör erhållas lämpligare och billigare plats, till endast 1,556,030 mark 80 penni eller 243,392 mark 20 penni billigare samt slutligen, utförda i sammanhang med den föreslagna jernvägen, så mycket billigare, att de, inclusive jernvägen, uppginge till blott 1,520,000 mark. Dessa kostnadsberäkningar borde kunna öfvertyga om den stora nytta en jernvägs ledande till kajen medför, i det redan utförandet af kajen vid härigenom underlättade materialtransporter blifver så mycket billigare, att hela anläggningskostnaden för jernvägen, upptagen till 342,529 mark, utom ytterligare 36,030 mark, blifver inbesparad. Om man för anskaffande af fyllningsmaterialet till Skatuddens reglering endast har sjökommunikationen att tillgå, kan kub. famnen grus, alla kostnader inberäknade, ej erhållas billigare än till 22 mark, då dermot samma kub. famn, hemtad på jernväg från af staden vid Malm- eller Dickursby inköpt sandtägt, är

högt beräknad, då den upptages till 14 mark. Det är förnämligast häraf, som den stora besparingen i kajarbetenas utförande vid tillgång på jernväg uppstår.

Som landet öfverhufvud och statsjernvägarne isynnerhet i mer än ett afseende böra hafva nytta af en framstående handelsplats å Skatudden, så anser jag att skäl förefinnes, att stadsmyndigheterna hos regeringen anhålla om statsunderstöd till en tredjedel i kostnaden för dessa arbeten eller en half miljon. Om man dessutom till en början utförde endast jernvägsspåret och den viktigaste delen af kajen samt först i mon af tilltagande behof fortsatte med återstoden af desamma, skulle företaget betydligt närma sig det för Helsingfors i ekonomiskt hänseende möjligas område.

N:o I. Kostnadsförslag

till kajbyggnader å Skatuddens södra strand, utförda i enlighet med fastställd stadsplan.

		Mk.	p.		
	1:o. Sänkkistor till <i>fristående kajarmen för fiskarhamn</i> . Total längden 500 fot, medelhöjden från fast botten 41 fot.				
	<i>Materialkostnad.</i>				
1,330	famnar pålstock å 1: 20	1,596	—		
93,600	„ timmer å 1: 10	102,960	—		
830	„ bjelk å 2: 50	2,080	—		
2,500	kub. fot plankor å . . . . . 1: —	2,500	—		
2,500	parmar sten å . . . . . 45: —	112,500	—		
1,400	kub. famnar grus å . . . . . 20: —	28,000	—	249,636	—
	<i>Arbetskostnad.</i>				
166	st. pålstock att nedrammas å . . . 10: —	1,660	—		
93,600	famnar väggtimring å 80	74,880	—		
832	„ timring af vasor å 1: 40	1,164	80		
333	kvadrat famnar plank-locksläggning å . . . . . 4: —	1,332	—		
1,250	kub. famnar muddring å . . . . . 12: —	15,000	—	94,036	80
	Oförutsedda kostnader, diverse materialier, arbetsredskap och arbetsledning				
	Transport			343,672	80

		Transport	1,792	—	166,812	80	552,215	—
64,400	famnar väggtimring à	80	51,520	—				
1,120	„ timring af lockvasor à	1: 40	1,568	—				
448	kvadrat famnar planklocksläggning à	4: —	1,792	—				
1,000	kub. famnar muddring à	12: —	12,000	—	68,672	—		
	Oförutsedda kostnader, diverse materialier, arbetsredskap och arbetsledning m. m. 10% af material- och arbetskostnaden				23,548	20	259,033	—
	c) 1,249 löp. fot af 20 fots medelhöjd från fast botten.							
	<i>Materialkostnad.</i>							
832	famnar pålstock à	1: 20	998	40				
31,200	„ timmer à	1: 10	34,320	—				
1,040	„ bjelk à	2: 50	2,600	—				
3,120	kub. fot plankor à	1: —	3,120	—				
780	parmar sten à	45: —	35,100	—	76,138	40		
	<i>Arbetskostnad.</i>							
208	st. pålstock att nedrammas à	8: —	1,664	—				
31,200	famnar väggtimring à	80	24,960	—				
1,040	„ d:o af lockvasor à	1: 40	1,456	—				
416	qvadr. famnar planklocks läggning à	4: —	1,664	—				
416	kub. famnar muddring à	12: —	4,992	—	34,736	—		
	Oförutsedda kostnader, diverse materialier, arbetsredskap och arbetsledning m. m. 10% af material- och arbetskostnaden				11,079		121,954	—
	d) 450 löp. fot af 13 fots medelhöjd från fast botten.							
	<i>Materialkostnad.</i>							
222	famnar pålstock à	1: 20	266	40				
	Transport				266	40	933,202	—

		Transport	266	40			933,202
5,520	famnar timmer à	1: 10	6,072	—			
368	„ bjelk à	2: 50	920	—			
1,104	kub. fot plankor à	1: —	1,104	—			
130	parmar sten à	45: —	5,850	—	14,212	40	
	<i>Arbetskostnad.</i>						
74	st. pålstock att nedrammas à	6: —	444	—			
5,520	famnar väggtimring à	80	4,416	—			
368	„ d:o af lockvasor à	1: 40	515	20			
147	kvadrat famnar planklocks läggning à	4: —	588	—			
40	kub. fr muddring à	12: —	480	—	6,443	20	
	Oförutsedda kostnader, diverse materialier, arbetsredskap och arbetsledning m. m. 10 ^o / _o af material- och arbetskostnaden				2,065	40	22,721
	e) 250 löp. fot af 7,5 fots medelhöjd från fast botten, beräknad efter 30 m per fot		—	—	—	—	7,500
	3:o. <i>Utfyllning af 10,8 tunnland hafsvik till 6 fots höjd öfver lågvattenståndet.</i>						
	38,000 kub. famnar grus à	22: —	—	—	—	—	836,000
	Summa <i>För</i>						1,799,423

N:o II. Kostnadsförslag

till kajbyggnader å Skatuddens södra strand, utförda i enlighet med projekterad förändring af stadsplan, sålunda att fiskar- och båthamnarne bortlemnas samt kajen utdrages i rät linie såsom med rödt punkterade strecket å kartan N:o 345 utvisar. Beräkningen är gjord efter samma enhetspris, som kostnadsförslaget N:o 1.

	1:o Sänkkistor till <i>strandkajer</i> af in summa 3,385 fots längd, hvaraf:				
1,150	löp. fot af 40 fots medelhöjd från fast botten, per löpande fot à	282	30	324,645	—
832	d:o d:o af 32 fots medelhöjd från d:o d:o, per löp. fot à	211	—	175,552	—
703	d:o d:o af 20 fots d:o från d:o, per löp. fot à . .	97	60	68,612	80
450	d:o d:o af 13 fots d:o från d:o, enligt förslag N:o 1	—	—	22,721	—
250	d:o d:o af 7,5 fots d:o från d:o, enligt förslag N:o 1	—	—	7,500	—
	2:o <i>Utfyllning af 12 tunneland hafsvik</i> till 6 fots höjd öfver lågvattenståndet.				
43,500	kub. famnar à	22	—	957,000	—
	Summa <i>Fmy.</i>			1,556,030	80

Ann. 243,392 mk billigare än alternativa förslaget N:o 1.

N:o III. Kostnadsförslag

till kajbyggnader å Skatuddens södra strand, utförda i enlighet med projekterad förändring af stadsplan, och till en bibana från jernvägsbanken å Thölö vik till kajen jemte tvenne spår längs kajens hela längd.

	1:o. Sänkkistor till <i>strandkajer</i> af in summa 3,385 fots längd, hvaraf:				
1,150	löp. fot af 40 fots medelhöjd från fast botten per löpande fot à	267	—	307,050	—
832	löp. fot af 32 fots d:o, från d:o, per löp. fot à . .	201	—	167,232	—
703	löp. fot af 20 fots d:o, från d:o, per löp. fot à . .	93	—	65,379	—
450	löp. fot af 13 fots d:o, från fast botten	—	—	21,610	—
250	löpande fot af 7,5 fots medelhöjd, från d:o	—	—	7,200	—
	Transport			568,471	

		Transport		568,471	—
		2:o. <i>Utfyllning af 12 tunneland hafsvik till 6 fots höjd öfver lågvattenståndet.</i>			
43,500	kub. famnar à		14	609,000	—
		Summa <i>Smk</i>		1,177,471	—
		3:o. <i>Bibana från Thölö jernvägsbank till kajen, utgörande 7,500 fot i längd, och 2:ne paralella spår längs kajen, uppgående till 4,020 fot eller in summa 3,2 verst jernvägsspår.</i>			
		<i>Terrassering.</i>			
1,390	kub. famnar bergsprängning upptages ej i kostnaden, emedan den utgör endast cirka 60 ^o / _o af den stenmassa, som i hvarje händelse måste för kajbyggnaderna utsprängas.				
3,500	kub. famnar grus till bankfyllning à	14: —	49,000		—
		<i>Konstarbeten.</i>			
100	kub. famnar trummurar, inclusive grundningsarbete à	150: —	15,000		—
1	st. klappbro af jern		10,000		—
1	st. fast d:o af d:o		16,000		—
1	st. bro af jern öfver Skatudds-kanal, total längd 230 fot i 5 spann, hvaraf ett rörligt		90,000		—
		<i>Öfverbyggnaden.</i>			
1,000	kub. fr ballast grus à	14: —	14,000		—
5,500	st. sleepers à	2: —	11,000		—
165	tons 15 <i>Æ</i> :s railer jemte tillbehör à	175: —	28,875		—
3,2	verst spårläggning à	1,500: —	4,800		—
		<i>Rörlig material.</i>			
2	st. vaxel-lokomotiv à	37,000:	74,000		—
	Arbetsledning, redskap och diverse cirka 11 ^o / _o af ofvanstående kostnader		29,854		—
		Summa <i>Smk</i>		1,520,000	—

Ann. 279,423 mk billigare än alternativa förslaget N:o 1 och 36,030 mk billigare än alternativa förslaget N:o 2.

Helsingfors stads byggnadskontor i Juni 1878.

Th. Tallqvist.

Detta utlåtande remitterade Drätselkammaren, jemte skrifvelse af den 20 September 1878, till Stadsfullmäktige, med anhållan att kammaren, som för sin del i hufvudsak godkänt stadsingenjörens förslag ej mindre hvad angick kajbyggnaderna, än ock den föreslagna jernvägssträckningen, i sinom tid blefve underrättad om Stadsfullmäktiges beslut i detta ärende för att, ifall dessa beslut kunde dertill föranleda, stadsingenjören må få i uppdrag att i enlighet dermed uppgöra förslag till förändrad stadsplan för Skatudden.

Vid ärendets föredragning hos Stadsfullmäktige den 29 sistlidne Oktober beslöts, att hänskjuta detsamma till utlåtande af ett särskildt utskott, till medlemmar hvori vid sammanträdet den 7 derpå följande November undertecknade blefvo utsedde. På grund af sitt sålunda erhållna uppdrag, får Utskottet framhålla följande:

Såsom af stadsingenjören redan framhållits, måste Helsingfors söka sin vidare tillväxt och förkofran företrädesvis uti en stegrad affärsverksamhet. Genom sitt centrala läge i förhållande till landets förnämsta kommunikationsanstalter samt sin goda hamn är hufvudstaden kallad att i detta afseende intaga en framstående plats. Särskildt är Helsingfors härigenom lämpadt för bedrifvandet af en vidsträckt en gros handel och till att tjena som nederlagsort för varor, hvilka under den korta sommaren importeras, för att sedan småningom utspidas till skilda delar af landet. Men för att fördelarne af stadens gynsamma läge skola kunna fullt tillgodogöras och en mer betydande handel här utveckla sig, är det nödvändigt att fordringarne på en god hamn- och nederlagsplats på ett tidsenligt sätt tillgodoses. I detta afseende har stadsingenjörens förslag till omreglering af Skatudden syns utskottet i allo behjertansvärdt. En lämpligare och bättre lastnings-, lossnings- och upplagsplats, än den Skatudden erbjuder, kan staden icke få. De kajbyggnader, som finnas i södra hamnen, äro dels nu redan ganska strängt anlitade, dels är vattendjupet vid desamma, utom vid en enda punkt, icke tillräckligt för större fartyg. Vid Sörnäs åter är utrymmet ganska begränsadt, så att denna hamnplats likasom härintills torde helt och hållet komma att upptagas af trävaruexporten och importen af transitogods i hela fartygslaster. Som nederlagsort samt för import för vidare befordran af varor i mindre kvantiteter är den genom sin aflägsenhet mindre lämplig. Vid Skatudden kunna deremot kajerna byggas på tillräckligt djup äfven för större lastångare och nog vidsträckta för att samtidigt tillåta ett stort antal fartyg lossa och lasta. På land finnes derjemte nog utrymme för varu- och nederlagsmagasiner, packhus m. m., hvilka alla jemväl utan öfverdrifna kostnader kunna sättas i tjenlig förbindelse med landets jernvägs-system. Att under sådana förhållanden upplåta Skatudden för diverse heterogena ändamål, som lika väl kunna tillgodoses på annat håll, eller att vid planeringen af denna stadsdel fästa hufvudsaklig vikt vid den estetiska synpunkten, synes icke öfverensstämma med stadens sanna intresse och framtidens fordringar. Det har äfven syns Utskottet som ett synnerligt slöseri, att på sätt gällande stadsplan upptager, anlägga med stor kostnad en fiskarhamn på inemot 20 fots vatten och att utfylla i det närmaste 11 tunnland haf för att deraf bilda byggnadstomter och promenadplatser. Det af Stadsingenjören väckta förslaget, att upplåta Skatuddens södra strand uteslutande för handel och sjöfart, har utskottet därför enstämmigt omfattat. Endast för ett sådant stort och framtidsrikt ändamål, kan staden iklåda sig de dryga kostnader, som för detta arbete krävas.

I likhet med Stadsingeniören har Utskottet därför ansett, att hela södra sidan af Skatudden eller kvarteren n:ris 150, 151 och 152, äfvensom kvarteret 142 eller åtminstone så stor del deraf, som icke tages i anspråk af Myntverket, borde reserveras utslutande för handelns och sjöfartens behof, och dervarande tomter, af hvilka några särskildt skulle undantagas för uppförande af nederlagsmagasiner och packhus för stadens räkning, få bebyggas äfven endast med magasiner.

Hvad beträffar kajbyggnadernas sträckning, har Utskottet deremot hyst en från Stadsingeniörens förslag något afvikande åsigt. Enligt detta förslag komme icke mindre än 12 tunnland hafsvik att utfyllas med jord, hvarför kostnaden, beroende af om detta arbete utföres med eller utan tillhjälp af jernväg, beräknats till 609,000 eller 957,000 mk. Denna stora utfyllning har varit nödvändig för att få kajen att fortlöpa i en rät linie ifrån södra mynningen af Skatuddskanalen till den utskjutande Lökholmsudden. Det har därför synts Utskottet nödigt, att i än högre grad, än Stadsingeniören velat göra det, afvika ifrån nu gällande, enligt Utskottets tanke i denna del alldeles olämpliga, stadsplan. Enda sättet att minska utfyllningen och den deraf förorsakade stora kostnaden, är att, lämpande sig efter terrängen, anlägga strandkajen uti en bruten linie och på mindre djupt vatten, samt att vinkelrätt ut ifrån denna strandkaj utbygga kajarmar till större djup. Derigenom vunnas äfven den väsendtliga fördel, att utrymme sålunda kunde beredas för ett långt större antal fartyg. Lossning och lastning kunde beqvämt försiggå med tillhjälp af en flyttbar kran på hvarje kajarm, och emellan dessa armar kunde vid strandkajen mindre fartyg finna en bekväm anläggningsplats. Genom ett sådant byggnadssätt vore det äfven lättare att fördela arbetets utförande uppå flere år, då allt efter behof en kajarm kunde tillbyggas och fyllningsmaterialet delvis erhållas gratis i form af utkastad ballast. I betraktande af dessa fördelar har Utskottet icke tvekat att föreslå en afvikelse i nyss antydt syfte från Stadsingeniörens förslag, som därför i denna del torde böra underkastas en omarbetning, och i följd deraf en i nödiga delar ny indelning af den söder om Kanal- och Kommersgatorna befintliga delen af Skatudden föreslås.

I sammanhang med kajbyggnaderna har Stadsingeniören vidare föreslagit, att ett jernbanspår skulle ledas ifrån Skatudden längs norra och Brobergskajerna samt längs stranden af Botaniska trädgården och Kajsaniemi, vid hvars nordligaste udde en förbindelse med statsjernvägarna skulle åstadkommas. Denna sträckning af banan har föredragits såsom minst störande för gatutrafiken. Som skäl för banans byggande har anförts, att enligt de uppgjorda kostnadsförslagen, emot hvilka Utskottet för sin del haft intet fatt anmärka, kajbyggnaderna i förening med ett jernvägsspår blefve billigare att utföra än kajbyggnaden ensam för sig, samt att det för den blifvande handelsrörelsen på Skatudden vore ett oafvisligt behof att stå i direkt förbindelse med Statsjernvägarne, hvilka jemväl af denna bibana skulle skörda en direkt fördel genom ökad trafik, utom det att en del af rörelsen blefve afledd ifrån den trånga bangården. Dessa skäl för en lokomotivjernvägsförbindelse emellan statsjernvägarne och Skatudden har dock Utskottet för sin del icke kunnat finna fullt bindande. Den framhållna vinsten i afseende å kajbyggnadsarbetet af ett jernvägsspår blefve uppenbarligen endast i det fall förverkligad,

att detta arbete utfördes forceradt under förloppet af några få år. Blevde deremot, såsom en klok förtänksamhet och nödvändig hänsyn till stadens tillgångar synes bjuda, detta stora och kostsamma företag fördeladt på en längre följd af år, skulle den påräknade fördelen uppslukas af ränta å anläggningskapitalet samt underhållskostnaden af jernbanan. I händelse utskottets ofvan framhållna förslag, att i möjligaste måtto inskränka utfyllningen af de i Skatudden inskjutande vikarne genom att bygga kajen uti bruten linie, blefve godkänt, skulle dessutom den kalkylerade vinsten af jernvägsspåret för kajbyggnadens utförande betydligt reduceras. Under sådana förhållanden och då för trafiken emellan Skatudden och jernvägsstationen under många år framåt ett lokomotivjernvägs-spår icke kan anses nödigt, har utskottet trott det icke vara skäl för staden att för närvarande iklåda sig några kostnader för ifrågavarande jernvägssträckning, hvaremot det måhända kunde ligga i statsjernvägarnes intresse att, af skäl som af stadsingeniören framhållit, få en dylik bibana till stånd.

Utskottet har väl till fullo uppskattat vigten och betydelsen att Skatudden komme i en bekväm och billig förbindelse med jernvägarna i landet. Men för detta ändamål torde en hästbana emellan jernvägsstation och Skatudden fullt motsvara behovet för en lång tid framåt. Enligt de förslag till en dylik bana, hvilka tidigare uppgjorts, dels af undertecknad Ahlgren, dels af ingenjörerna A. Wasastjerna och E. Lekwe, skulle en så beskaffad spårförbindelse emellan jernvägsstationen och södra hamnen med förgreningar till norra och vestra kajerna ej kräfvä större anläggningskostnad än 50,000 å 70,000 mark, beroende af olika byggnadssätt, och för en bana till Skatudden torde kostnaden ej blifva nämnvärdt större. En hästbana blefve derjemte billigare att underhålla och trafikera än en lokomotivbana. Då emellertid denna banas utförande icke står i ovilkorligt samband med kajbyggnaden, och då för densammas åstadkommande ej någon ändring i n. v. stadsplan vore af nöden, har Utskottet ansett lämpligast, att denna fråga behandlades skildt för sig och att Stadsfullmäktige nu endast ville fastställa de principer, hvilka vid Skatuddens omreglering borde tillämpas, och uppdraga åt Stadsingeniören att i enlighet dermed uppgöra förslag till ny planering af denna stadsdel, för att Stadsfullmäktige, efter det förslaget blifvit granskadt och godkänt, må kunna till H. K. Maj:tingå ingå med underdådig anhållan om ändring i denna del af nu gällande stadsplan. Först sedan nödig resolution härå erhållits, torde tiden vara inne att bestämma, i hvilken ordning arbetet skall utföras och att fatta definitivt beslut rörande den ifrågasatta förbindelsen mellan Skatudden och jernvägsstationen.

I öfverensättommelse härmed och på grund af hvad ofvan anförts, får Utskottet föreslå:

att Stadsfullmäktige, för så vidt å dem ankommer, ville besluta, att hela den del af Skatudden, som ligger söder om Kanal- och Kommersgatorna eller det område som enligt gällande stadsplan upptages af kvarteren n:ris 150, 151 och 152 jemte mellanliggande trädplantering och båthamn, äfvensom kvarteret n:o 142, eller åtminstone så stor del deraf som ej kan anses behöfligt för Myntverket, reserveras uteslutande för handelns och sjöfartens behof, i hvilket afseende dertill lämpliga tomter särskildt reserveras för uppförande af nederlagsmagasiner, tull- och packhus för stadens räkning, samt att, för undvikande

af alltför stora utfyllningsarbeten, kajen å Skatuddens södra strand, fogande sig efter terrängförhållandena, drages uti bruten linie och förses med vinkelrätt utskjutande kajarmar, hvilka utföras på tillräckligt djup för att tillåta äfven större lastångare att vid dem lägga till; samt vidare

att Stadsfullmäktige ville genom Drätselkammaren anmoda Stadsingeniören att uppgöra och till Stadsfullmäktige inkomma med förslag till de ändringar i gällande stadsplan, som häraf kunna förorsakas, äfvensom med approximativ beräkning af kostnaden för nödiga utfyllnings- och kajbyggnadsarbeten.

Slutligen har Utskottet funnit lämpligt föreslå:

att Stadsfullmäktige ville uppmana Drätselkammaren och Stadsingeniören att i sammanhang med förberörda förslag jemväl föreslå de ändringar i gällande stadsplan för Skatudden, hvilka för öfrigt kunna anses vara af behovet påkallade.

Helsingfors den 14 Maj 1879.

Aug. Fredr. Jansson.

**Ad. Wasenius.
N. Chr. Westermarck.
Viktor Öhberg.**

**Rich. Heimberger.
E. Th. Ahlgren.
Osvald Bonsdorff.**

Helsingfors, Hufvudstadsbladets tryckeri, 1879.

Utskottsbetänkande med förslag till Stadsfullmäktige affordrad förklaring med anledning af firman F. Tschetschulins besvär öfver vägrad restitution af mätarepenningar.

Den 22 sistlidne April uppdrogo Stadsfullmäktige åt ett särskildt utskott, i hvilket vid sammanträdet den 2 Maj undertecknade utsågos till ledamöter, att afgifva förslag till en Stadsfullmäktige affordrad förklaring med anledning af firman F. Tschetschulins hos guvernören anförda besvär öfver Stadsfullmäktiges den 28 sistvikne Januari fattade beslut, hvarigenom bemälde handelsfirmas hos Drätselkammaren gjorda anhållan om restitution af erlagda mätarepenningar till ett belopp af 2,668 mark 50 p: för 44,475 tunnor från utrikes orter under åren 1871—75 införda stenköl af Stadsfullmäktige förkastades. Till fullgörande af sitt uppdrag får Utskottet föreslå, att Stadsfullmäktige i vanlig ordning ville till guvernören i länet insända en så lydande skrift:

Tit.

Genom remissresolution af den 7 sistlidne April har Tit. infordrat Stadsfullmäktiges i Helsingfors förklaring med anledning af handelsfirman F. Tschetschulins hos Tit. anförda besvär öfver Stadsfullmäktiges den 28 sistvikne Januari fattade beslut, att icke bifalla nämnde firmas anhållan om restitution af erlagda mätarepenningar för 44,475 tunnor stenköl, som af bemälde firma under åren 1871—75 från utrikes orter till staden införts. Med anledning häraf få Stadsfullmäktige vördsamt anförda följande:

Som skäl för sin anhållan om restitution har firman Tschetschulin anført, att stenköl ej äro underkastade förtullning, hvarför mätning af ifrågavarande laster icke erfordrats i och för tullklarering och ej heller verkstälts af i stadens tjänst anställda mätare, hvarjemte sökanden åberopat ett utslag af Kejsrerliga Senaten uti ett enahanda mål af den 20 December 1877. Besvärarendens uppfattning af denna fråga grundar sig sålunda helt och hållet derpå, att mätarepenningarna skulle utgöra en ersättning åt staden för verkställd mätning af inkommande varor. En sådan tolkning af den hög-

vederbörligen fastställda Taxa, hvarefter tolagsavgifterna, äfvensom Hamn-, Bro-, Broupplastnings-, Parmmätare-, Packare-, Vräkare-, Våg-, Mätare- m. fl. avgifter skola beräknas och uppbäras, af den 19 Juni 1851, har dock intet skäl för sig, utom möjligen ett olämpligt valdt namn. Att mätarepenningarna alldeles icke äro beroende af varornas tullbarhet framgår redan af rubrikerna till de två afdelningar, i hvilka denna taxa sönderfaller. Första afdelningen innehåller: „Förslag till varuvärden, hvarefter Tolagsavgiften i Helsingfors stad kommer att beräknas för *alla*, såväl dit inkommande som derifrån utgående, *tullbara* och tolag underkastade varor“; den andra åter upptager „Förslag till taxa, hvarefter Hamn-, Bro-, Broupplastnings-, Våg-, Mätare-, Packare-, Vräkare-, Parmmätare- och Barlast-penningar samt Kokhusavgift och Auktionsprovision i Helsingfors stad komma att erläggas“. Medan sålunda första afdelningen bestämmer beloppet af den under namnet tolag utgående avgiften till staden å *tullbara* varor, fastställes i den senare avgiften å varor, oafsedt om de äro tullbara eller icke, och som en genomgående princip för alla dessa senare avgifter gäller att de, der ej särskildt undantag är gjort, utgå oberoende deraf, om den procedur, som avgiftens namn tyckes förutsätta, med varorna försiggått eller icke. Sålunda heter det om broupplastnings-penningarna, att de böra erläggas, „ehvad stadens quaier och broar anläggas eller ej“. Likaså böra kokhusavgifterna utgå „utan afseende derå, om fartygets besättning af kokhuset sig betjenar eller icke“. Om Packare-, Vräkare och Parmmätarepenningarna stadgas, att de „ej erläggas för *utgående* varor utom i de fall, der afsändaren packning, vräkning eller parmmätning åstundar, eller sådant för tullklareringen erfordras“, hvaraf den följdriktiga slutsats måste dragas, att dessa avgifter böra erläggas för alla inkommande varor, oafsedt om packning, vräkning eller parmmätning sker eller icke. Om parmmätarepenningarna heter det derjemte, att utöfver denna avgift betalas till stadens parmmätare, då desse derom anlitas, 6 kop. för hvarje famn, hvilket stadgande tydligen visar, att den s. k. parmmätarepenningen, likasom äfven öfriga i denna taxa upptagna avgifter, icke, såsom namnet tyckes antyda, utgör ersättning för mätning, vägning eller dylikt, utan är en på varan satt avgift till förmon för stadskassan. Om de tillförene jemväl omtvistade vägpenningarna säger Taxan, att desamma erläggas för alla i Tolagstaxan med vikt upptagna varor med en procent af deras utförda värde för inkommande och en fjerdedels procent för utgående varor, samt att för vägbara varor, som i Taxan ej finnas uppräknade, utgöres i vågavgift enahanda procent af värdet. Härifrån göres endast det undantag, att för varor, som ankomma från landsorterna eller dit afgå utan förpassning, denna avgift icke erlägges, „om ej vägning åstundas“, hvaraf följer att avgiften skall erläggas för alla utgående eller från utrikes ort ankommande vägbara varor, antingen vägning åstundas eller icke.

Hvad särskildt angår nu ifrågavarande Mätarepenningar, så bestämmes det i taxan, att för hvarje tunna salt, spannmål, ärter, gryn, kummin, krita och rotsaker betalas 1 kop. samt för stenkol och kalk $1\frac{1}{2}$ kop. tunnan. Befrielse från denna avgift medgifves *endast* för varor, som ankomma sjöledes från landsorterna utan förpassning, hvilka icke äro underkastade mätarepenningar, „*ifall ej mätning begäres*“, samt för utgående varor, „der ej mätning för tullklareringen erfordras eller afsändaren mätning åstundar“ äfvensom för varor, direkte från ett inkommet fartyg uti ett annat inlastas. För alla under dessa undantag hvilka

icke inbegripna varor bör, därför mätareavgift erläggas, utan afseende derpå om stadens mätare blifvit anlitade eller icke. Den af H. K. Maj:t stadfästade taxans ordalag uti denna punkt och hela dess andemening är i detta afseende så tydlig och klar, att något missförstånd ej borde kunna ega rum. Och då besväranden icke ens gittat påstå, det från utrikes ort importerad stenkol på något rimligt sätt skulle kunna innefattas bland de varor, som enligt uppräknade undantag äro befriade från denna avgift, har hans försök att undandraga sig en af staden lagligen honom påsatt beskattning intet stöd uti den nådigst fastställda taxan. Namnet „mätarepenningar“ är väl, liksom flere andra uti ifrågavarande taxa antagna skattetitlar, olyckligt valdt, då det endast *i en del fall* har sin motsvarighet i verkligheten, men att bygga en lagtolkning blott på ett namn och icke på den sak, som dermed betecknas, vore en i sanning vådlig rättsprincip. Huru litet namnet bör ha att betyda synes bland annat deraf, att den avgift, som enligt den nya taxan uppbäres under namn af trafik-avgift, i hufvudsak är densamma, som den förra vågavgiften, hvilken på sin tid föranledde klagomål och både af Guvernören och K. Senaten i en del fall borttolkades, men nu blifvit af H. K. Maj:t fastställd under annat namn.

Men utom det, att ifrågavarande restitutionsanspråk sålunda äro helt och hållet ogrundade, torde äfven tiden för desammas väckande böra anses försutten, enär de datera sig från åren 1871—1875 och således delvis äro ända till närmare åtta år gamla. Enligt de bestämningar om restitution i särskilda fall af erlagda avgifter, som finnas dels i tolagstaxan, dels bland stadgandena om vågavgiften, är en preskriptionstid af 6 månader utsatt. Jemlikt § 48 i Nådiga förordningen till förekommande af lurendrejeri och tullförsnillning m. m. af den 28 Maj 1839 böra tull- eller andra allmänna avgifter för fartyg och last, som uppburits till högre belopp än vederbordt, vid förlust af vidare rätt dertill, återsökas inom natt och år. För anspråk om restitution af andra erlagda kronoutskylder är tiden åter genom Kungl. Brevet den 19 Februari och Kammar Collegii Kungör. den 14 Mars 1793 begränsad till tre år. Om ock något allmänt stadgande angående restitution af nu i fråga varande eller andra kommunala avgifter och om tiden för dess ansökande icke förefinnes, torde dock nyss åberopade stadganden ex analogia här kunna tillämpas, helst en motsatt tolkning innebure en våda af oberäknelig vidd för hela den kommunala finansförvaltningen. Skulle nemligen så gamla restitutionsanspråk som de nu i fråga varande upptagas, är det att förutsätta att många andra skola följa exemplet, hvilket skulle icke blott föranleda upprifvandet af länge sedan avslutade affärer, utan rent af kunna ruinera staden, i fall sålunda en mycket stor del af hvad som under 10 år uppburits, enligt då gällande riktiga tolkning, nu skulle böra på en gång återbäras på grund af en oriktig sådan.

Hvad slutligen beträffar besvärandens yrkan om räntegodtgörelse och ersättning för hafda omkostnader, få Stadsfullmäktige dervid erinra, att ett prejudikat icke är lag, samt att Stadsfullmäktige i denna sak anse bestämningarna i ofta åberopade 1851 års taxa vara så tydliga och klara, att Stadsfullmäktige icke anse sig berättigade att bortskänka hvad staden rättmätigt uppburit, med mindre än att den dertill i hvarje särskildt fall tvingas genom ett utslag i högsta instans.

På grund af hvad Stadsfullmäktige sålunda framställt, få Stadsfullmäktige vördsammt till Tit. bepröfvande öfverlemna, huruvida besvären kunna anses vara förtjenta af något afseende.

Remisshandlingarna i ärendet återsändas härjemte.

På Stadsfullmäktiges vägnar:

Helsingfors den 4 Juni 1879.

S. Dalström.

F. Krogius.

G. v. Christerson.

Utskottsbetänkande med förslag till underdånig
ansökan om ändring af §§ 9 och 15 i gällande Byggnadsordning
för Helsingfors stad.

Med anledning af Civil-Expeditionen i K. Senaten skrifvelse till Guvernören i länet af den 23 Mars innevarande år, beslöto Stadsfullmäktige den 2 Maj att åt ett särskildt utskott, i hvilket undertecknade den 13 i samma månad utsågos till ledamöter, öfverlemna att ej mindre utarbета förslag till ny Byggnadsordning för Helsingfors, än ock, att redan derförinnan hos Stadsfullmäktige föreslå åtgärd för utverkande så snart som möjligt af ett förtydligande utaf §§ 9 och 15 i den nuvarande Byggnadsordningen, i det syfte tryckta Utskottsbetänkandet N:o 2 för innevarande år närmare innehåller. Till fullgörande af sistnämnde uppdrag, får Utskottet föreslå, att Stadsfullmäktige ville i vederbörlig ordning till H. K. Majestät ingå med en så lydande underdånig framställning:

"Tit.

Uti skrifvelse till Guvernören i länet af den 23 sistlidne Mars har Civil-Expeditionen i K. Senaten, med anledning af arkitekten Th. Höijers, muraremästaren O. W. Margelins m. fl. personers i denna stad till Guvernören inlemnade och af Stadsfullmäktige i affördradt utlåtande tillstyrkta framställning om nödvändigheten att underkasta gällande Byggnadsordning för Helsingfors stad af den 9 Juni 1875 en genomgående revision, förklarar det ankomma å vederbörande stadsmyndigheter att, i händelse de för staden fastställde ordningsreglor, vid tillämpningen af desamma, i ett eller annat afseende visat sig behöfva undergå ändring, i vederbörlig ordning inkomma med af motiver åtföljdt nytt förslag i ämnet. Jemte det Stadsfullmäktige på grund häraf förbehålla sig att i sinom tid till Tit. få underdånigst afgifva förslag till ny Byggnadsordning för denna stad, ha Stadsfullmäktige, i betraktande af de stora olägenheter som vållats af nedan framhållna bestämningar i §§ 9 och 15 i den nuvarande Byggnadsordningen, samt med afseende derå att i alla händelser några år torde förgå innan en ny Byggnadsordning hinner blifva fastställd, ansett sig i stadens intresse, redan innan ett helt och hållet nytt förslag af Stadsfullmäktige kan utarbetas, böra hos Tit. i underdånighet anhålla om ett förtydligande eller en partiel ändring af nyssnämnde paragrafer.

Uti § 9 stadgas bland annat, att hvarje tomt skall ha en gårdsplan af minst 30 fots bredd och densamma så mycket öfverskjutande längd, att arealinnehållet blifver

åtminstone 1,800 kvadratfot. Lämpligheten af detta stadgande ur hygienisk synpunkt och för eldsläckningsbehof vilja Stadsfullmäktige för sin del icke ifrågasätta, men tillämpningen af detsamma har i saknad af närmare bestämningar huru mätningen skall verkställas, föranledt många olägenheter och ledsamma trakasserier. Vid beräkning af gårdspanens föreskrifna areal har man nemligen icke mätt afstånden från vägg till vägg, utan från hvarje förekommande mindre utsprång å en byggnad, såsom smärre, icke kringbyggda yttertrappor, balkonger, källarhalsar o. d., som icke kan anses utöfva något menligt inflytande för vinnande af de med ifrågavarande bestämning afsedda ändamål. Genom en sådan i lagen uppenbarligen ej afsedd minutiös tillämpning af detta stadgande, har emellertid mången vacker byggnadsplan i hög grad försvårats eller omöjliggjorts och mången gårdsegare tvungits att lemna ett långt större utrymme af en dyrbar tomt obegagnadt än Byggnadsordningen föreskrifver, för att icke tala om den tidsutdrägt, de tvister och kostnader som häraf föranledts. På grund häraf måste Stadsfullmäktige anse det i hög grad önskvärdt, att ett förtydligande tillägg ju förr dess hellre göres till denna paragraf.

Än nödvändigare har en omarbetning af § 15 i praktiken visat sig. Deruti föreskrifves nemligen, att derest åbyggnaden hel och hållen eller till någon del utgöres af trähus, skall en af sidorna mot angränsande tomt, minst på en sträckning af 40 fot och till en bredd af 50 fot inåt tomten lemnas obebyggd. En sådan öppning, hvilken beröfvar egare isynnerhet af små tomter det fria bruket af en stor del af deras innehafvande och ofta nog dyrt förvärfvade jordområde, är dock hvarken i stadens eller den närboendes intresse gagneligt, der stenhus uppföras, enär ett sådant utgör bättre skydd mot eldfara än ett obebyggt mellanrum, och den är äfven fullkomligt ändamålslös om, såsom oftast torde vara fallet, denna öppning är på granntomten stängd genom der befintligt hus. Af sista momentet i denna paragraf tyckes väl framgå, att lagstiftarens afsigt varit det denna öppning finge med stenhus bebyggas, liksom äfven att trähus i hvarje fall kunde med stenhus ersättas, men genom den stilisering föregående moment erhållit är detta icke tillåtet, då stadgandet om den 40 fot breda öppningen enligt detsamma ovilkorligen, i värsta fall genom undanskaffande af äldre trähus, skall tillämpas å alla helt och hållet eller delvis med trähus redan bebyggda tomter, då fråga om större nybyggnads uppförande å desamma uppstår, oafsedt om denna nybyggnad är af sten eller trä. I praktiken har därför denna paragraf, som velat befordra uppförande af stenhus, i många fall ledt till ett rakt motsatt resultat, i det gårdsegare, till föga fromma för eldsäkerheten och stadens utseende, tvungits att idkeligen lappa och reparera gamla trähus, då de, i händelse af desammas ersättande med stenhus, nödgats lemna en större del af tomten obebyggd, än som öfverensstämde med ett begränsadt utrymme och deras ekonomiska fördel. Tillämpningen af ifrågavarande paragraf har sålunda, på grund af den otydliga stiliseringen, ledt till ett resultat, som ålägger tomtegarne stora uppoffringar och tillika bidrager till ökande af eldfara och stadens vanprydna. Denna paragraf borde därför ändras derhän, att den föreskrifna öppningen, liksom ock öfriga mellanrum emellan trähus finge, i full öfverensstämmelse med sista momentet, igenbyggas med stenhus, liksom trähus i hvarje fall kunde ersättas med hus af sten. Skulle en

sådan tolkning eller ändring af denna paragraf nu kunna erhållas, är det att förmoda, det en mängd gårdsegare ville begagna sig af närvarande billiga byggnadskonjunktioner för att genom uppförande af nya stenhus eller, å med trähus kringbygda tomter, genom dessas ersättande med stenbyggnader, draga all möjlig nytta af sina gårdar. De många fördelar en sålunda stegrad byggnadsföretagsamhet skulle medföra staden och dess innevånare äro alltför uppenbara, för att här närmare behöfva påpekas.

På grund af hvad Stadsfullmäktige sålunda anfört, få Stadsfullmäktige i underdånighet hos Tit anhålla, det täcktes Tit. antingen meddela en förklaring rörande rätta tolkningen af ifrågavarande paragrafer, i det syfte Stadsfullmäktige här ofvan framhållit, eller ock nådigst fastställa följande förändrade lydelse för dessa paragrafer.

„§ 9. Ej må styckning eller klyfning af tomt till mindre arealvidd än tjugufemtusen tvåhundra kvadratfot inom egentliga staden och fyratusen åttahundra kvadratfot inom förstäderna hädanefter tillåtas, så framt den ej bebygges eller redan är bebyggd endast med stenhus och hvarje blifvande tomt erhåller en gårdsplan af minst trettio fots bredd och densamma så mycket öfverskjutande längd, att arealinnehållet blifver åtminstone ettusen åttahundra kvadratfot, samt förses med särskild inkörspport. *Vid uppmätning af gårdsplanens längd och bredd böra afstånden beräknas ifrån vägg till vägg, och afseende icke fästas vid mindre utsprång, såsom smärre icke kringbygda trappor, med eller utan skärmtak, källarhalsar, balkonger o. d.* Vill någon förena och till en gård sammanbygga två eller flere tomter, bör tillstånd dertill skriftligen begäras hos Magistraten, som eger ansökningen jemte eget och Stadsfullmäktiges utlåtande till Guvernören insända, hvarefter Guvernören med sitt yttrande i ämnet öfverlemnar saken till Senatens Ekonomie-Departements afgörande.“

„§ 15. Vid tomts bebyggande bör, såvidt möjligt är, tillfälle lemnas till kommunikation med någon af angränsande gårdar; men för öfrigt må tomt på alla sidor bebyggas med sten-, kalkbruks eller fackverkshus. Utgöres åbyggnaden hel och hållen eller till någon del af trähus, skall en af sidorna emot angränsande tomt minst på en sträckning af fyratio och till en bredd af femtio fot inåt tomten, lemnas obebyggd. Och ankommer i hvarje fall å Guvernören att, efter Magistratens förslag vid byggnadsritningarnes insändande, pröfva på hvilken sida denna öppning bör finnas. *Vill dock någon bebygga sålunda lemnad öppning mot angränsande tomt eller annat mellan trähus på samma tomt befintligt mellanrum med hus af sten, vare äfven detta tillåtet, likasom ock äldre trähus å tomt må med stenhus ersättas.*“

Framhärda etc.“

En reservation bifogas, hvarförutom anmärkes att utskottsledamoten hr S. Dahlström icke varit i tillfälle att deltaga i Utskottets arbeten.

Helsingfors den 4 Juli 1879.

Aug. Fredr. Jansson.

Rich. Heimberger.

Th. Höijer.

F. W. Grönqvist.

Reservation.

Emedan, enligt Stadsfullmäktiges förordnande, förslag till nödig ansedda ändringar i stadens Byggnadsordning *i dess helhet* är under utarbetning och sannolikt redan i början af instundande år torde kunna underställas Hans Kejsrl. Maj:ts pröfning, synes det mig icke blott röja en alltför stor otålighet att redan nu på förhand söka utverka ofvan ifrågasatta två partiella ändringar i sagde författning, utan äfven vara mindre väl betänkt, enär dessa ändringar stå i samband med och kunna inverka på eller taga inverkan af det blifvande generella förslaget samt derföre lämpligast böra i ett sammanhang med detta utarbetas och befordras till fastställelse. Jag anser mig derföre och då högst tvifvelaktigt synes om, vid sådant förhållande, det nu ifrågasatta partiella förslaget ens må till Nådig pröfning upptagas, vördsamt böra till Stadsfullmäktige öfverlemnna huruvida icke, med insändande af detta förslag borde anstå tills det generella, hela författningen omfattande ändringsförslaget kan till Nådig pröfning öfverlemnas.

Aug. Fredr. Jansson.

Utskottsbetänkande angående förre Stadsingeniören Th. Tallqvists alternativa förslag till hufvudafloppskanal för Gloet.

Den 2 dennes ha Stadsfullmäktige till Utskottet remitterat förre Stadsingeniören Th. Tallqvists af Drätselkammaren, jemte skrifvelse och eget yttrande i saken af den 4 sistlidne Juli, till Stadsfullmäktige insända förslag till hufvudaflopp för Gloets vattenbassin. Till förslaget äro bilagda profiler och kostnadsförslag öfver tre alternativa aflopp, nemligen:

1:o) Under Glo-, Alexanders- och Mikaelsgatorna, Jernvägstorget och Bangården till Thölövikén;

2:o) Under Glo-, Alexanders- och Mikaelsgatorna, kvarteret N:o 39, Kajsaniemi park och Botaniska trädgården till Thölö viken vid den s. k. Långa bron; samt

3:o) Under Jernvägstorget, Mikael-, Alexanders-, Glo- och Norra Esplanadgatorna samt Salutorget till Södra hamnen.

Rörande alternativen 1:o och 3:o anmärker ingenjör Tallqvist, att den af honom föreslagna och af Stadsfullmäktige i princip godkända förhöjningen af gatorna i Gloet blir lika tillämplig. Hvad deremot vidkommer alternativet 2:o, måste fyllningen af Mikaelsgatan fortsättas under hela dess längd, hvilket är en af olägenheterna vid denna linie. Betydliga fyllningar måste dessutom ske å gårdarne i kvarteret N:o 39 samt i delar af Kajsaniemi park, hvarigenom en hel mängd träd derstädes förstördes och en ganska ful och i ögonen fallande vall genom parken ej kunde undvikas. Vid alternativet 1:o och 2:o måste en skild begränsningskanal anläggas under Norra Esplanadgatan och Salutorget, vid alternativet 3:o deremot sammanfalla till en och samma kanal, ehuru af något större genomskärning, såväl begränsnings- som sammelkanalen.

Alternativet 1:o blir ovillkorligen för staden det billigaste, eller endast 42,200 mk, inclusive kostnaden för förenämnda begränsningskanal, mot 49,450 mk för alternativet 3:o och 69,025 mk för alternativet 2:o, men medför deremot för jernvägen icke allenast ganska betydande kostnader, utan äfven obeqvämigheter. På grund häraf förordar ingenjör Tallqvist valet af alternativet 3:o, under den förutsättning likvisst, att Statsjernvägarne med skillnaden i kostnad, beräknad till 7,250 mk, godtgör staden.

Drätselkammaren instämmer uti sitt afgifna utlåtande i Ingeniör Tallqvists yttrande, dock har kammaren icke funnit skäl förekomma att söka åhvälfva jernvägarne någon andel i kanalens anläggningskostnad, derest de icke sjelfva åtaga sig densamma.

Jemväl Utskottet har på grund såväl af de skäl Ingeniör Tallqvist anført, som af de motiv emot en hufvudafloppskanal ifrån Gloet under jernvägsbanken till Thölövikén, Utskottet uti sitt tidigare afgifna utlåtande (tryckta betänk. N:o 11 för 1879) framlagt, ansett sig böra gifva företrädet åt alternativet 3:o. Emot detta förslag talar visserligen, att möjligen sanitära olägenheter kunde uppstå genom att leda Gloets aflopp till Södra hamnen, och var det af detta skäl Utskottet i sitt nyss åberopade tidigare betänkande helst velat draga denna kanal genom Kajsaniemi till Thölövikén invid den s. k. Långa bron. Men på grund af de svårigheter och den dryga kostnad sistnämnda sträckning, enligt de af Ingeniör Tallqvist numera uppgjorda profiler och kostnadsförslag, komme att medföra, torde densamma böra öfvergifvas. De sanitära olägenheterna af afloppskanalens ledning till Södra hamnen torde icke heller blifva af någon vådligare beskaffenhet, om, såsom uti Ingeniör Tallqvists yttrande föreslås, kanalen komme att utmynna, icke uti den genom den nordligaste kajarmen afstängda bassinen, utan utanför densamma, der temligen djupt vatten förekommer och den öppna fjärden ligger uppå; hvarjemte bör observeras att, som en följd af vattenledningens allmänna införande, de stinkande eller orena ämnena i afloppsvattnet blifva starkt utspädda. Genom tidtals skeende muddringar kunde äfven det slam och den orenlighet, som aflagrade sig utanför kanalens mynning, efter behof aflägsnas.

Hvad utförandet af ifrågavarande kanal beträffar, anser Utskottet att, i full öfverensstämmelse med Stadsfullmäktiges beslut om Gloets torrläggning medelst påfyllning, till en början endast den del af densamma, som ligger under Norra Esplanadgatan, skulle utföras i sammanhang med nämnde gatas påfyllning, men att med anläggningen i öfrigt skulle anstå intill dess den beslutna påfyllningen af särskilda gator i Gloet blifvit utförd, under hvilken tid de i Gloet nedlagda träkanalerna med möjliga mindre kompletteringar finge tjenstgöra.

Med afseende derå att, enligt nu förordade förslag till kanalsystem uti Gloet, de djupast liggande kanalerna komme att ledas under Norra Esplanadgatan och Salutorget, har Utskottet trott sig böra framhålla, att påfyllningen af nyssnämnda gata måhända icke behöfde ske fullt till den höjdnivå, som tidigare af Stadsfullmäktige fastställt, hvarför Drätselkammarens och t. f. Stadsingenjörens yttrande i denna punkt borde inhemtas.

Hvad slutligen angår Ingeniör Tallqvists förslag, att statsjernvägarne borde deltaga i kostnaden för anläggningen af denna nya afloppskanal, utber sig Utskottet få anmärka, att derest den af Utskottet föreslagna plan för arbetets utförande af Stadsfullmäktige godkännes, och de nuvarande träkanalerna uti Gloet med aflopp under jernvägsbanken uti Thölövikén sålunda komme att kvarstå tills utfyllningen af Gloet försig-

gått, några billiga anspråk på Statsjernvägarnes deltagande ej kunde göras förrän om två eller tre årtionden, hvarför denna fråga för närvarande ej borde till någon åtgärd föränleda.

På grund af hvad Utskottet sålunda anført, får Utskottet föreslå, att Stadsfullmäktige ville besluta:

att godkänna förre Stadsingeniören Th. Tallqvists uti alternativet 3:o jemte bilagda profiler och kostnadsberäkning uppgjorda förslag till en hufvudafloppskanal för Gloets vattenbassin under Jernvägstorget, Mikael-, Alexanders-, Glo- och Norra Esplanadgatorna samt Salutorget till Södra hamnen;

att utförandet af den del af nämnde kanal, som ligger under Norra Esplanadgatan och Salutorget, skall ske i sammanhang med Norra Esplanadgatans påfyllning, men öfriga delar af arbetet anstå intill dess den successiva utfyllningen af särskilda gator i Gloet försiggått; samt

att infordra Drätselkammarens och t. f. Stadsingeniörens utlåtande, huruvida icke, med den förändrade riktning Gloets hufvudafloppskanal sålunda erhöles, en lägre höjdnivå för Norra Esplanadgatan, än den Stadsfullmäktige tidigare fastställt, kunde för vinnande af de med nämnde gatas utfyllning afsedda ändamål vara tillfyllestgörande.

Af Utskottets ledamöter har herr R. Heimberger icke varit i tillfälle att deltaga uti öfverläggningarne i detta ämne.

Helsingfors den 15 September 1879.

K. J. Numell.

E. Wasastjerna.

G. U. Sandberg.

C. G. Sanmark.

Helsingfors, Hufvudstadsbladets tryckeri, 1879.

Utskottsbetänkande med anledning af Drättselkammarens förslag att hos Guvernören anhålla om förordnande af särskild mantalsskrifvare för Helsingfors.

Vid Stadsfullmäktiges sammanträde den 2 sistlidne September föredrogs en från Drättselkammaren ankommen så lydande skrifvelse af den 25 sistvikne Juli:

Till Helsingfors Stadsfullmäktige.

Uti närslutne till Drättselkammaren aflättna skrifvelse af den 2 December sistlidet år, som den 27 Mars innevarande år kommit Kammaren tillhanda, har Helsingfors stads taxeringsnämnd för förstnämnda år meddelat, att den mantalslängd, hvilken vid taxeringen följts, varit i anmärkningsvärd grad bristfällig och delvis oriktig; i det att särskilda gårdar icke funnits i längden upptagna och andra åter blifvit införda under orätt nummer, hvarutom en mängd i staden bosatte personer ej varit mantalsskrifne. Och har Taxeringsnämnden, med förmälan derjemte, att dessa förhållanden i någon mån försvårat och ökat nämndens arbete, delgifvit Drättselkammaren nämnda omständigheter, för vidtagande af den åtgärd, hvartill Kammaren kunde finna sig föranlåten.

Häröfver har Kammaren inhemtat yttrande af tjänstförrättande stadskamreraren; och har denne uti bilagde skrifvelse af den 21 sistlidne Juni, med åberopande af sin tioåriga erfarenhet vid stadens uppbördsverk, äfven framhållit mantalslängdens härstädes bristfälliga skick, hvilket under en följd af år vid uppbörd af såväl kronans som kommunens medel ådagalagts, i det att, bland annat, en mängd personer varit från mantalslängden utelemnade. Beträffande denna omständighet utber sig Drättselkammaren att för öfrigt få hänvisa till Finlands officiella statistik, II, tredje serien pag. 11, hvarest uttalas, att enligt 1875 års mantalslängd Helsingfors stad med inbegrepp af de i Sveaborg bosatte finske undersåtarne hade en folkmängd af endast 23,070 invånare, medan dess kyrkskrifna folkmängd deremot samtidigt steg till 33,602.

Mantalsskrifningen i staden har härintills verkstälts af häradsskrifvaren i Helsinge härad. Enligt senaste, den 9 December 1878, utfärdade Kejsrerliga förordning om man-

talsskrifning i Finland, hvars tillämpning vidtager den 1 Januari 1880, skall mantalskrifning i hvarje kommun förrättas af häradskrifvare eller, då förhållandena dertill för-
anleda, i stad af annan utaf Guvernören förordnad person. Då ofvanförda missför-
hållanden beträffande mantalslängden nu ega rum och antagligt är att häradskrifvaren
uti berörda härad, i anseende till hans öfriga tjänstegöromål, icke heller framdeles skall
hinna att egna den tid och omsorg åt mantalskrifningen och upprättandet af mantals-
längden i denna stad, som dock oeftergifligen påkallas af sakens vikt, enär mantalsläng-
den, författningsenligt, har till ändamål att utröna folkmängden och tjena till grund för
vissa medborgerliga åligganden och rättigheter, har Drätselkammaren ansett sig böra
till Stadsfullmäktiges bepröfvande ödmjukast öfverlemnna, huruvida icke Fullmäktige funne
nödigt att hos Herr Guvernören öfver länet, i stöd af åberopade förordning, anhålla, att
särskild mantalskrifvare för Helsingfors stad skulle af Guvernören förordnas.

Åt samma person torde lämpligast jemväl öfverlemnas att närvara vid bevillnings-
komitéernas härstädes sammanträden för att lemna nödiga upplysningar samt handhafva
protokollsföringen och upprättandet af bevillningslängderna, hvartill anledning kan hemtas
äfven af 11 § i Kejsrerliga kungörelsen, angående den af Finlands Ständer för åren 1878
till och med 1882 åtagna bevillning.

För mantalskrifningen och nästantydda sysslade, som jemväl varit häradskrifvaren
i Helsinge härad ombetrodt, har bemålde häradskrifvare, enligt bifogade af härvarande
länebokhållare utländigade intyg, uppburit för år 1878:

mantalskrifningsprovision	386 <i>Frkf.</i> 20 <i>pi.</i>
arvode	200 "
för bevillningslängderna	1,020 "

Den kommunala taxeringen skulle det, enligt Drätselkammarens mening, tvifvels-
utan lända till synnerlig fromma, i fall mantalskrifvaren jemväl finge i uppdrag att be-
strida sekreteraregöromålen vid stadens taxerings- och pröfningsnämnder. Sekreteraren
vid senaste taxeringsnämnd har af staden uppburit i arvode 1,200 *Frkf.* och sekreteraren
vid pröfningsnämnden i enahanda afseende 400 *Frkf.* Med ett belopp af 1,600 *Frkf.* torde
staden, för den händelse att ifrågavarande tjänsteman jemväl skulle öfvertaga sekretera-
renes vid taxeringsnämnderne göromål, komma att bidra till hans aflöning.

Den tjänsteman, om hvars tillförordnande Drätselkammaren i ofvanstående måtto
gjort framställning, komme sålunda att åtnjuta i arvoden sammanlagdt omkring 3,200 *Frkf.*

På Drätselkammarens vägnar:

Theod. Bergelund.

Lars Homén.
T. f.

Taxeringsnämndens af Drättselkammaren åberopade skrivelse lyder som följer:

Till Drättselkammaren i Helsingfors.

Under fortgången af det arbete Taxeringsnämnden för denna stad haft sig ålagdt har Nämnden erfarit, hurusom den mantalslängd, hvilken vid taxeringen följts, varit i anmärkningsvärd grad bristfällig och delvis oriktig, i det att särskilda gårdar icke funnits i längden upptagna och andra åter blifvit införda under orätt nummer, hvarutom en mängd i staden bosatta personer ej varit mantalsskrifne. Då dessa förhållanden i någon mån försvårat och ökat Nämndens arbete, hvilket i följd deraf äfven icke i alla delar kunnat utföras med tillbörlig noggrannhet, har Nämnden trots sig böra härom tillkännagifva hos Drättselkammaren för vidtagande af den åtgärd, hvartill Kammarkaren möjligen kan finna sig föranlåten. Helsingfors, den 2 December 1878.

På Taxeringsnämndens vägnar:

Emil Forsman.

R. Westling.

T. f. Stadskamreraren J. A. Söderströms i Drättselkammarens ofvanintagna skrivelse jemväl åberopade yttrande är af följande lydelse:

Med anledning af 1878 års taxeringsnämnds skrivelse den 2:dra December 1878 till Drättselkammaren i Helsingfors angående mantalsskrifningen i denna stad och dess bristfälligheter, får undertecknad på anmodan af Ordföranden i Drättselkammaren meddela sina på tioårig erfarenhet vid stadens uppborädsverk grundade rön i saken. Så länge gårdsegare och deras hyresgäster äro tvungne att till häradsskrifvaren inlemna skriftliga uppgifter, måste det ovilkorligen inträffa att en och annan gård uteblifver från mantalslängden, helst mantalsskrifningen enligt gällande författning hålles på den tid då de, som kunna, utflyttat till landsorten och gårdsegaren derigenom ofta nog ur minnet måste anteckna sina hyresgäster, om hyresgästen förut bott hos honom, och stundom, t ex. då hyresgäst har hyrt från 1 Juni men ej inflyttat förrän väderleken och tjensteåligganden tvinga honom dertill, hvilket ofta inträffar först under September månad, är det ej otänkbart att husvärd hellre än att lemna en ofullständig mantalsförteckning, helt och hållet uraktlåter att inlemna någon uppgift. Att gårdar blifva i mantalslängden upptagna under orätt nummer kommer sig deraf, att en del gårdsegare anse sig böra uppgifva gårdens tomtboksnummer utan att särskildt derom tillkännagifva och föranleder detta ofta till förvexlingar, isynnerhet om mantalsskrifvaren icke känner gårdens läge eller på stället tager reda derpå. En omständighet, som vållat och fortfarande

vällar förluster åt både Kronan och kommunen, är att gårdsegare ofta nog ej är skrifkunnig och derigenom uppgifver namn, som äro så förvrängda, att vederbörande ej kunna vidkännas dem och exekutor ej riskerar att uttaga utskylder af t. ex. Rothberg, då mantalslängden upptager Krutperg (Souni i st. f. Sund m. fl. likadana). Följden häraf är att årligen flera hundrade personer af stadsfogden måste antecknas såsom obefintliga. Att ganska många personer icke alls finnas upptagna i mantalslängden är thyvänn en sanning, som vid hvarje uppbörd kan bekräftas, derigenom att flera då söka debetsedlar, utan att de finnas upptagna der de uppgifva sig hafva bott vid mantalsskrifningen (under en kronouppbörd antecknades af undertecknad något öfver 100 sådana och dock hann på långt när ej alla antecknas).

Allt detta torde ej kunna fullständigt afhjelpas med mindre än att staden indelas i ett lämpligt antal rotar eller distrikt och inom hvarje sådan en ej allenast skrif- utan äfven derjemte språkkunnig person förrättar mantalsskrifningen i sjelfva gården och ej lemnar denna förrättning beroende af hyresvärds godtycke och individuella uppfattning af lagstadganden. Om dessa rotmän, som sålunda besökt hvarje bostad och på stället tagit reda på förhållandena, skulle såsom konsulterande ledamöter öfvervara taxeringsnämndernas sammanträden, torde en rättvisare fördelning af onera kunna åstadkommas än efter nuvarande „på måfå“ system.

Rotemännens arbeten skulle sedermera sammanlösas af Mantalskommisarien i Helsingfors stad och ej såsom nu af Häradsskrifvaren i Helsinge härad, hvars tid nog torde behöfva användas på häradet. Denna Mantalskommisaries aflöning torde nog betäckas af de ökade inkomster, som en noggrannare mantalsskrifning skulle bibringa såväl Kronan som staden och torde väl rättvisast böra bestridas till hälften af hvardera.

Helsingfors stads Drättselkontor, den 21 Juni 1879.

J. Al. Söderström.

Stadsfullmäktige beslöto att remittera detta ärende till ett särskildt Utskott, bestående af undertecknade, hvilket Utskott borde taga i öfvervägande, huruvida icke framställning hos vederbörande myndighet borde göras om förordnande af en särskild mantalsskrifvare för Helsingfors stad, samt, der Utskottet ansåg sådant af behovet påkalladt, uppgöra förslag till framställning i antydt syfte.

Utskottets uppgift har beträffande första delen af dess uppdrag icke erbjudit någon svårighet. Behovet af en förbättrad mantalsskrifning i Helsingfors har redan länge varit mycket kännbart och ofta såväl offentligen som enskildt blifvit uttaladt. De skäl, Drättselkammaren framhållit till stöd för sin framställning, ha äfven synts Utskottet tillräckligt talande för att icke behöfva någon vidare utläggning. Om ock, enligt Utskottets tanke

och såsom uti stadskassörens J. A. Söderströms ofvan intagna förklaring framhålles, något fullt tillfredsställande resultat vid mantalsskrifningen icke kan vinnas med mindre än en fullständig systemförändring i afseende å sättet för dess verkställande, så bör dock, i händelse en särskild dertill lämplig person för detta ändamål antages, en betydlig förbättring af mantalsslängdernas nu varande ytterst bristfälliga skick vara att förvänta. Beträffande de löneförmoner, som enligt Drättselkammarens förslag skulle komma den blifvande mantalsskrifvaren i Helsingfors till godo, har jemväl Utskottet, i betraktande deraf att alla kostnader för mantalsskrifningen i landet bestridas med statsmedel, ansett något direkt bidrag från kommunen till hans aflöning icke böra ifrågakomma. Då personen i fråga utses ensamt af Guvernören och då det torde böra bero af taxerings- och pröfningsnämnderna att sjelfva utse sina sekreterare, kunna Stadsfullmäktige ej heller med bestämdhet utlofva, att mantalsskrifvaren skall anlitas som sekreterare uti dessa nämnder, om det ock, ifall han med intresse och förmåga omfattar sitt kall, kan antagas att han skall blifva en sjelfskrifven innehafvare af dessa befattningar.

Utskottet får derfor föreslå, att Stadsfullmäktige ville genom Magistraten till Guvernören i länet insända en så lydande framställning:

Tit.

Med anledning deraf, att med ingången af nästa kalenderår H. K. M:ts Nådiga Förordning af den 9 December 1878 om Mantalsskrifning i Finland träder i gällande kraft, få Stadsfullmäktige till Tit:i bepröfvande vördsammast hemställa följande:

Att mantalsslängderna för landets städer och särskildt för Helsingfors lida af en icke ringa ofullständighet, och att den kyrkskrifna befolkningen är vida talrikare än den mantalsskrifna, har ofta blifvit framhållet. Särskildt påpekas detta missförhållande uti Tit:i senaste underdåniga femårsberättelse pag. 72 och har ytterligare blifvit belyst uti Bidrag ill Finlands officiella Statistik II, tredje serien, der det på sidan 11 efter ett meddeladt sammandrag af folkmängden länevis, enligt qvinqvennitabellerna och mantalsslängderna heter:

„Af ofvanstående sammandrag framgår, att den mantalsskrifna befolkningen i Finland med 87,519 personer understiger den kyrkskrifna, samt att missförhållandet emellan hvardera bjertast framträder i Nylands, Wiborgs och Uleåborgs län. Efterser man i tabellen närmare, i hvilka häradet detta missförhållande är störst, finner man att, hvad förstnämnda län beträffar, mer än fyra femtedelar, eller 14,745 af de ur mantalsslängderne uteglömde personernes antal, tillhöra Helsingfors härad, samt att deraf åter icke mindre än 10,532 äro bosatte i Helsingfors. Enligt 1875 års mantalsslängder hade nemligen Helsingfors med inbegrepp af de i Sveaborg bosatte finske undersåtarne en folkmängd af endast 23,070 invånare, medan dess kyrkskrifna folkmängd deremot samtidigt steg till 33,602. Att felet här uteslutande måste sökas i mantalsslängdens bristfällighet, kan så mycket mindre betviflas, som redan folkräkningen 1870 gaf till resultat för Helsingfors en faktisk folkmängd af 32,113 personer, samt, med afdrag af rysk militär och andra i staden varande icke finske medborgare, af 27,058 personer. Ett ytterligare stöd för an-

tagandet af mantalslängdernes opålitlighet är att enligt desamma Helsingfors stads folk-mängd under senare år icke skulle ha tillväxt, utan hållit sig vid ungefär samma siffra. Stadens mantalslängd upptog nemligen år 1871: 22,212, år 1872: 22,554, år 1873: 23,205, år 1874: 23,436 och år 1875: 23,070 personer. Under sistnämnda tre år särskildt skulle folkmängden alltså gått tillbaka, oaktadt densamma samtidigt enligt kyrkoböckerna ökades med omkring 1,000 personer om året, samt mängden af nybyggnader äfvensom tillkomsten af nya kvarter och gator ögonskenligt ådagalade stadens snabba tillväxt“.

Denna bristfällighet uti mantalsförteckningarna medför icke blott en påfallande oreda och osäkerhet uti befolkningsstatistiken, utan framkallar än svårare olägenheter uti särskilda andra medborgerliga förhållanden. Jemlikt § 1 uti ofvan åberopade Nådiga Förordning har nemligen mantalsskrifningen till ändamål att utröna folkmängden och tjena till grund för vissa medborgerliga rättigheter och skyldigheter. Bland de sistnämnda äro särskildt bevillnings- och kommunaltaxeringarna beroende af mantalslängdernas större eller mindre noggrannhet, då taxeringsnämnderna hufvudsakligen måste stöda sig vid den i dem ingående personförteckningen. En bristfällig mantalslängd är egnad att från taxering fritaga personer, som bordt vara sådan underkastad, och sålunda göra beskattningen ojemn samt beröfva kronan och kommunen hvad dem enligt ag bordt tillkomma. I detta afseende har stadskassören i Helsingfors, mag. J. A. Söderström på grund af tioårig erfarenhet uti affördradt yttrande anført, det mantalslängdens ofullständighet vid hvarje uppbörd bekräftas derigenom, att flere personer då söka debetsedlar utan att de finnas upptagna, der de uppgifva sig hafva bott vid mantalsskrifningen; under en kronouppbörd hade öfver 100 sådana antecknats och dock hade ej alla hunnit upptagas. 1878 års taxeringsnämnd för den kommunala beskattningen har jemväl uti skrifvelse till Drätselkammaren framhållit, hurusom den mantalslängd, hvilken vid taxeringen följts, varit i anmärkningsvärd grad bristfällig och delvis oriktig, i det att särskilda gårdar icke funnits i längden upptagna och andra åter blifvit införda under orätt nummer, hvarutom en mängd personer icke varit i staden mantalsskrifne, hvilket förhållande i någon mon försvårat och ökat nämndens arbete, som i följd deraf äfven icke kunnat i alla delar utföras med tillbörlig noggrannhet.

En väsentlig förbättring i detta afseende ha Stadsfullmäktige ansett kunna vinnas, ifall, såsom § 1 i ofta åberopade Nådiga Förordning medgifver, mantalsskrifningen i Helsingfors öfverlemnades åt en särskild person, hvilken i högre grad än häradsskrifvaren i Helsinge kunde egna tid och omsorg åt dess förrättande. För en delning af häradsskrifvarens i Helsinge åligganden talar äfven den omständigheten, att jemväl mantalslängden för nämnda härad kräfde ökad arbete, då densamma, såsom af Tab. I uti ofvan citerade häfte af Finlands officiella Statistik framgår, är näst mantalslängderna för Sordavala och Salmis härader den bristfälligaste i landet.

Jemte det Stadsfullmäktige härmed vördsamt anhålla, det ville Tit. från och med förstinstundande kalenderår förordna särskild, dertill kompetent person till mantalsskrifvare i Helsingfors stad, utbedja sig Stadsfullmäktige i afseende å hans ekonomiska ställning få framhålla, det denne mantalsskrifvare, förutom honom tillkommande mantals-

provision, hvilken 1878 uppgick till 386 *Smk* 20 *ps*, och det arvode honom kan af statsmedel tilläggas, jemväl, ifall han, såsom Hjäradsskrifvaren i Helsinge härintills, af Tit. utsåges till sekreterare i bevillningskomitéerna på orten, hade att påräkna arvodet för uppgörandet af bevillningslängderna, utgörande år 1878 1,020 *Smk*, hvarförutom, i händelse han dertill visade sig lämplig, med säkerhet kan förutsättas, att han blefve antagen till sekreterare uti de kommunala taxerings- och pröfningsnämnderna och finge tillgodonjuta därför bestämda arvoden, hvilka sistlidet år uppgingo till resp. 1,200 och 400 *Smk*, hvadan alltså hans löneförmoner, exclusive arvodet å stat, kunde komma att uppgå till omkring 3,000 *Smk*.

Å Stadsfullmäktiges vägnar:

Helsingfors den 14 Oktober 1879.

Aug. Schauman.

Wilh. Brummer.

Felix Heikel.

Helsingfors, Hufvudstadsbladets tryckeri, 1879.

Utskottsberäkande med förslag till åtgärder för vattenledningens definitiva öfvertagande af staden.

Med anledning af Stadsfullmäktiges den 2 sistlidne September åt Utskottet gifna uppdrag att under ompröfning i hela dess vidd taga frågan om vattenledningens definitiva öfvertagande af staden och föreslå de åtgärder, som i sådant afseende från stadens sida borde vidtagas, får Utskottet främst till belysande af frågans närvarande ställning anföra följande sakförhållanden:

Koncessionsaftalet emellan staden och herr W. A. Abegg af den 22 Februari 1871 innehåller bland annat: i § 2 — — — — Rören skola läggas så djupt att deras öfra kant befinner sig åtminstone sex fot under jordytan — — — — Arbetet skall med all omsorg utföras; i § 5. Vid alla de arbeten, som för nedläggning eller vidmakthållande af vattenledningsrören verkställas å gator, broar och promenader eller andra allmänna platser och anläggningar, förbinder sig koncessionären att efterhand och i mon af rörläggningens utförande på sin bekostnad i förut befintligt skick försätta såväl stenläggningen, som ock hvad af allmänna eller enskilda tillhörigheter och inrättningar för öfrigt kan komma att rubbas, — — — —; samt i § 28. Koncessionären är ansvarig för vattenledningens konstruktion, men det står honom fritt att åt aktiebolag eller ett konsortium af kapitalister öfverlåta den genom detta kontrakt erhållna koncessionen jemte öfriga deri upptagna rättigheter och skyldigheter — — — —.

Uti 5 punkten af köpekontraktet af den 29 Mars 1876, hvarigenom kontinentalvattenverksaktiebolaget Neptun, åt hvilket herr Abegg öfverlätit koncessionen, till Helsingfors stads kommun försålde den under arbete varande vattenledningen, förband sig bolaget „att för den betingade köpeskillingen och utan stadens betungande med vidare utgifter försätta vattenledningen i sådant fullständigt skick, som koncessionen af den 22 Februari 1871 bestämmer“ och uti 2 § af det entrepenadkontrakt angående bolagets åtagande att slutföra de återstående arbetena å vattenledningen, som förstnämnde dag emellan staden och bolaget uppgjordes, stadgas ytterligare att „samtliga arbeten skola på det omsorgsfullaste sätt utföras i enlighet med de i koncessionsaftalet af den 22 Februari 1871 upptagna bestämmingar“ samt „att alla vid dessa arbeten användande materialer böra vara af fullgod beskaffenhet, så att vattenledningsinrättningen med allt hvad dertill hörer fullkomligt motsvarar sitt ändamål.“

Köpekontraktet stadgar vidare i 6 punkten: „Rättighet och skyldighet för bolaget Neptun att, emot en ersättning“ (hvilken uti entreprenadkontraktet fastställdes till 2,700 mark i månaden), „under tiden från vattenledningens öppnande eller igångsättande för allmänt begagnande intill ett år efter det densamma i fullständigt skick af staden emottagits handhafva och bekosta skötseln, driften, vården och underhållet deraf, och är bolaget pligtigt att på egen bekostnad afhjelpa och bota alla skador, som under sagde tid kunna å eller genom anläggningen uppkomma, derest icke skadan uppstått genom sådan ren olycka, hvilken det ej stått i bolagets makt att förutse eller afvärja.

Köpeskillingen, en million tvåhundrausen (1,200,000) finska mark, — — — — —, erlægges på följande sätt:

Genast efter underskrifvandet af detta köpekontrakt utbetalas fyrahundrausen (400,000) mark.

Under fortgången af de kompletteringsarbeten, som omförmälas uti förestående 5:te punkt utbetalas ratvis i afräkning på dessa arbeten femhundrausen (500,000) mark.

Sedan samtliga vattenledningsarbeten slutförts samt blifvit i enlighet med oftanämnda särskilda kontrakt till alla delar afsynade, afprovade och godkända, så att vattenledningen kan sättas i full gång och verksamhet, erlægges ytterligare etthundrausen (100,000) mark.

Återstoden tvåhundrausen (200,000) mark inestår hos köparen ett år efter arbetets slutförande för att, derest sådana bristfälligheter eller skador, som i punkten 6 afses, skulle yppas eller uppkomma å eller genom anläggningen och icke af bolaget ofördröjligen afhjelpas, bereda tillgång att, utan kapitalets ökande eller vidare kostnad för staden, få desamma afhjelpa och ersatta; hvaremot i annan händelse, eller om summan till hela beloppet eller till någon del deraf icke behöfver för sådana ändamål tagas i anspråk, densamma skall till fullt belopp eller till återstående del deraf efter årets förlopp till säljaren utgifvas med under tiden upplupen fem (5) procents ränta.

Skulle stridigheter emellan bolaget Neptun och staden uppstå i anledning af detta köp och dertill hörande entreprenadkontrakt, öfverlemnas afgörandet deraf till kompromissarier, hvilka sammanträda här i staden och utses två från hvardera sidan, hvarefter alla gemensamt tillkalla en femte att föra ordet. Om de först valde ej kunna förena sig rörande den femte, utses han af domhufvanden i Helsinge domsaga. Derest någondera af kontrahenterne, utan laga skäl, försummar att, inom fjorton dagar efter emottagen uppmaning, utse sina ledamöter i kompromissen, iakttages samma förfarande i afseende å desse. Hyvad den sålunda sammansatta skiljedomstolen efter flertalet af röster besluter gällr till efterrättelse, utan att få dragas till vidare pröfning.“

Uti entreprenadkontraktet ingå vidare följande bestämmingar:

§ 3. Aktiebolaget Neptun förbinder sig att genast efter det denna öfverenskommelse blifvit afslutad påbörja arbetena och den 1 Oktober 1876 hafva dem så tillvida fulländade, att vattenledningen då kan sättas i gång; dock får med utläggning af en del

4-tums distributionsrör inom staden på en sammanlagd sträcka af högst 30,000 fot och fulländandet af tvenne bland filtrerna anstå till 1877, under hvilket år dessa arbeten böra före den 1 Augusti vara afslutade.

§ 6. — — — — —

Sedan de arbeten aktiebolaget Neptun åtagit sig blifvit fulländade och af nämnden godkända, sker slutlig afsyning och afprofning af vattenledningen genom af hvardera kontrahenten utsedde synemän, hvilka väljas till det antal och på sätt, som om val af kompromissarier i det om vattenledningen i dag upprättade köpekontrakt är bestämdt. Varder vattenledningen dervid i sin helhet godkänd, uppgöres slutliqvid om entrepenadsumman emellan staden och aktiebolaget Neptun och utbetalas bolagets återstående tillgodohafvande derpå. — — — — —

§ 8. Skulle Aktiebolaget Neptun ej inom ofvan utsatta tider eller till den 1 Oktober 1876 och den 1 Augusti 1877 slutföra ofvanomförmälda till bolaget öfverlätna arbeten, är staden berättigad att sjelf låta utföra återstående entrepenadarbeten på bolaget Neptuns bekostnad så långt inestående medel räcka till.

§ 9. Tilläfvventyrs uppstående tvister i anledning af detta entrepenadkontrakt slitas genom kompromiss, så sammansatt som det i dag emellan staden och bolaget om vattenledningen afslutade köpekontrakt bestämmer.

Efter det köpe- och entrepenadkontrakten den 29 Mars 1876 blifvit undertecknade, vidtogo arbetena och fortskredo under året så tillvida att vattenledningen delvis kunde sättas i gång den 1 December, eller två månader senare än kontraktet upptager; dock försågs densamma ända till Augusti månad följande år endast med ofiltrerat vatten.

Uti skrifvelse af den 20 Augusti 1877 anmälde tillsyningsnämnden, att vattenledningen icke blifvit fullbordad inom föreskrifven tid, den första i sagde månad, och hade bolaget Neptuns ombud herr Huber uti affordrad förklaring uppgifvit som orsak dertill, dels att kontrakten blifvit undertecknade tre månader senare än bolaget beräknat, dels ock den ovanligt stränga vintern 1876—1877, som vållat att en mängd 4-tums rör sprungit, dels, och framförallt, den vidtomfattande bergsprängningen, hvarför herr Huber, helst vattenledningens fullbordande till dess väsendtligaste delar inom hösten kunde anses tryggadt, ansåg bolaget förtjent af öfverseende med afseende å terminen för arbetets slutförande. I enlighet med Tillsyningsnämndens förslag beslöto Stadsfullmäktige den 18 September 1877, under förutsättning att arbetena å vattenledningen komme att ledas af samma person, som derintills, att tillsvidare icke begagna sig af den staden i § 8 i entrepenadkontraktet tillagda rätt att sjelf låta på bolagets bekostnad utföra återstående arbeten, samt att för kontrollen öfver arbetena i och för vattenledningens fulländande enligt entrepenadkontraktet tillsvidare anställa Ingenför J. Forsman mot ett arvode af 400 mark i månaden, dock med uttryckligt förbehållande af stadens rätt att framdeles upptaga frågan, hvem utgiften för Ingeniör Forsmans aföning för tiden efter den 1 Augusti samma år skulle drabba.

Den 16 April 1878 beslöto Stadsfullmäktige dock, enligt Tillsyningsnämndens framställning, att då återstående sprängningsarbeten, om högst 1,500 sträckfot, såsom icke utförda inom den i entreprenadkontraktet bestämda tid skulle jemlikt § 8 i nämnda kontrakt utföras af staden på bolaget Neptuns bekostnad, samt att uppdraga åt Tillsyningsnämnden att på lämpligaste sätt draga försorg om dessa arbetens utförande.

Först i Juni månad samma år blef det möjligt för bolaget Neptuns ombud, Ingeniör Huber, att med bestämdhet uppgifva tiden för arbetenas slutförande till utgången af Juli månad, eller jemnt ett år efter den i kontraktet bestämda terminen. Vid den afsyning och afprofning af vattenledningen, som derefter verkställdes och den 12 September afslutades, anmärkte de utsedde synemännen, jemte erkännande af den omsorg och ordentlighet hvarmed vattenledningsarbetena i allmänhet blifvit utförda, att de icke kunnat undgå att såsom brister eller fel hos vattenledningen anteckna följande:

- 1) att filterbassinen N:o 1 (den sydliga) icke är i fullgildt skick;
- 2) att träkol till filtern saknas till ett belopp af $33\frac{1}{2}$ kubikfamnar;
- 3) att delar såväl af hufvudrörledningen som af distributionsrören icke äro nedlagda på det i koncessionsaftalet bestämda djup;
- 4) att rörföreningarne i värmeledningen äro otäta, äfvensom blyrören i densamma mindre varaktiga;
- 5) att åtskilliga brandposter äro mer eller mindre i olag; samt
- 6) att bolaget Neptun efter slutförda arbeten icke öfverallt försatt gatorna i staden i deras förra skick.

Den under punkten 3 gjorda anmärkningen innefattade: att rören i närheten af jernvägsbanken i Djurgården ligga endast 5 fot djupt, att desamma vid Gumtäckt allodialsäteri, till en längd af några hundra alnar, äro nedlagda på ett djup af blott 4 till 5 fot, samt att delar af det före vattenledningens inköp af staden nedlagda rörnätet i staden, till en utsträckning som synemännen dock ej kunnat konstatera, icke ligga på koncessionsenligt djup.

Efter det Stadsfullmäktige den 8 Oktober 1878 till Utskottet remitterat synemännens berättelse, och Utskottet, jemlikt Stadsfullmäktiges tillika fattade beslut fått emotaga Tillsyningsnämndens för vattenledningsarbetena yttrande i anledning af berättelsen, förordnade Stadsfullmäktige den 7 November, i enlighet med Utskottets den 29 Oktober samma år gjorda framställning, att, med anledning af anmärkningspunkten 3 en tillförlitlig undersökning af rördjupet i de för vattenledningsköpet lagda delarne af rörnätet inom staden skulle ske; och sedan denna undersökning försiggått samt Utskottet den 31 December 1878 afgifvit utlåtande i saken, beslöto Stadsfullmäktige den 14 Januari innevarande år:

1:o) att med anledning af de i afsyningsberättelsen sammanfattade sex anmärkningspunkterna emot vattenledningen icke godkänna denna inrättning i dess nuvarande skick, samt härom underrätta bolaget Neptun, med tillkännagifvande att vid sådant förhållande någon utbetalning af de vid anläggningens godkännande till betalning förfallande 100,000 mark jemlikt köpekontraktet om vattenledningen icke kan försiggå;

2:o) att derjemte uppmana bolaget, att för vinnande af slikt godkännande, så fort sig lämpligen göra låter

a) ej allenast iståndsätta och till ny afsyning anmäla de i anmärkningspunkterna 1, 2, 4 och 5 äfvensom under punkten 3 beträffande rörledningen invid Gumtäckt påpekade brister i vattenledningen;

b) utan ock beträffande de under punkten 3 gjorda anmärkningarne att rörledningen inom staden, till en genom sedermera verkställd undersökning utredd längd af öfver 20,000 sträckfot, samt rörledningen i närheten af jernvägsbanken i Djurgården icke låge på det i koncessionsaftalet bestämda djup af 6 fot under jordytan, — antingen, efter anmälan hos Tillsyningsnämnden för vattenledningsarbetena, upptaga och koncessionsenligt omlägga samtliga berörda för grundt liggande rör, eller ock till Stadsfullmäktige inkomma med förklaring att bolaget är villigt att såsom skadeersättning för dessa afvikelser erbjuda staden 35,000 mark, utan skyldighet för staden att omedelbart använda denna summa för slik omläggning, men med åliggande för bolaget att i hvarje fall under den i vattenledningskontrakten bestämda förvaltnings- och garantitiden af ett år efter inrättningens godkännande, med deri nämnda undantag, på egen bekostnad afhjelpa och bota alla skador jemväl å eller genom dessa delar af vattenledningen; — hvilken ersättningssumma skulle genom afdrag å de vid vattenledningens godkännande till betalning förfallande 100,000 mark liquideras;

c) äfvensom, vidkommande anmärkningspunkten 6, utse tvenne kompromissarier, som jemte tvenne af staden valda och en gemensamt utsedd ordförande, jemlikt vattenledningskontrakten, egde vid skeende noggranna lokalundersökningar ej mindre bestämma de af vattenledningsarbetena berörda gatuandelar, som borde af bolaget försättas i deras förra skick, och den närmare beskaffenheten af detta tidigare skick, än äfven efter verkställandet häraf granska och godkänna samtliga dessa gatläggningens arbeten; samt

3:o) att jemväl meddela bolaget, att Stadsfullmäktige i hvarje händelse måste vid vattenledningens förestående definitiva godkännande reservera staden rättighet att, i fall staden så för godt finner, före utbetalningen af den sista köpeskillings posten 200,000 mark emot bolaget väcka anspråk om godtgörelse för den kostnad och skada, som staden redan genom dröjsmålet med vattenledningens fullbordande fått eller ytterligare kan få vidkännas till följd deraf att vattenledningens begagnande till större eller mindre del måste inställas för arbeten, som af bolaget Neptun kunde komma att företagas till afhjelpande af de i punkten b) af mom. 2 omförmälda bristfälligheter å vattenledningen; samt

4:o) att å stadens vägnar utse tvenne kompromissarier för afgörande af alla stridigheter beträffande ofvan omförmälda gatuandelars försättande i deras förra skick.

Sedan Stadsfullmäktige härefter den 28 i samma månad till sina kompromissarier utsett herrar Th. Tallqvist och F. W. Grönqvist, blefvo samtliga dessa beslut genom Drätselkammaren de första dagarne af Mars månad muntligen och den 3 Juni skriftligen meddelade bolaget Neptuns ombud, Ingeniör Huber, utan att bolaget dock tills dato funnit godt att härå afgifva något svar.

Emellertid hade Stadsfullmäktige redan den 29 Oktober 1878, efter anmälan af herr Huber, att de af synemännen under punkterna 1, 4 och 5 anmärkta bristerna dels blifvit, dels snarligen skulle blifva afhjelpa, uppmanat stadens tidigare utsedde synemän att skrida till förnyad afsyning af ifrågavarande delar. Och ha synemännen, efter det deras uppdrag först under Maj och Juni månader innevarande år kunnat fullgöras, deröfver till Utskottet afgifvit ett så lydande instrument:

„Till Stadsfullmäktigs Utskott för frågan om vattenledningens afsyande.

I skrifvelse af den 29 Oktober sistlidne år, N:o 228, hafva Stadsfullmäktige i Helsingfors, sedan, enligt derom skedd anmälan, de under punkterna 1:o, 4:o och 5:o i berättelsen äfven verkställd afsyning och afprofning af Helsingfors vattenledning anmärkta bristfälligheter dels blifvit, dels snarligen komme genom kontinentalvattenverksaktiebolaget Neptuns försorg att afhjelpas, anmodat undertecknade, Tallqvist och Mohring, att jemte öfrige i enlighet med bestämmingarne uti köpekontraktet angående vattenledningen utsedde synemän skrida till förnyad afsyning af vattenledningen, såvidt anginge filterbassinen N:o 1, värmeledningen och i olag befunne brandposter, hvarjemte Stadsfullmäktige anhållit, att synemännen ville om förloppet af undersökningen anmäla hos det i anledning af den redan skedda afsyningen och afprofningen af Stadsfullmäktige tillsatta utskott.

I anledning häraf och sedan bolaget Neptun genom sitt ombud i staden å sin sida till synemän valt undertecknade, Lekve och Kolster, äfvensom omsider den 5 nyssvikne Maj anmält, att med den förnyade afsyningen kunde vidtagas, hafva synemännen, som ombetrott ordförandeskapet åt undertecknad, Öhman, efter sammanträden den 6, 12, 26, 27 och 28 Maj samt den 5 och 19 innevarande Juni verkställt det å dem ankommande uppdraget och derunder erfarit:

1:o) att den sydliga filterbassinen N:o 1, sedan syneförrättningen nästlidne år blifvit underkastad remont och nu fylld med filtermaterial, hvaribland kol, var i skick så till vida, att den förut anmärkta läckan icke mera observerades, hvaremot iaktogs en mindre läcka i fogarne af skiljeväggen emellan berörda och den under rengöring varande nordöstra bassinen, beroende sistomförmälda läcka derpå att fogstrykningen, af cement, på detta ställe lossnat;

2:o) beträffande värmeledningen i pumphuset, att en del blyrör numera blifvit utbytta mot kopparrör, men att ett af dessa söndersprungit och en del skarfver voro otäta i följd af bristfällig diktning; samt

3:o) att det hos brandposterna härförinnan anmärkta konstruktionsfelet beträffande skrufspindlarne numera visserligen aflägsnats, men öfriga brister, eller att packningen i flera vattenposter läker och täckningsluckorna på några ställen äro i olag, kvarstå, hvarutom å en del vattenposter täckningslådorna observerades stå för högt öfver gatan.

Vid öfvervägandet af hvad sålunda erfarits kunna undertecknade, i egenskap af synemän, icke godkänna vattenledningen i ofvanberörde delar; men emedan synemännen derjemte måste anse dessa bristfälligheter vara af mindre väsentlig natur och deras

afhjelpande höra snart sagdt till den dagliga remonten af ifrågavarande inrättning, hafva undertecknade, i betraktande af den för hvardera parten vida mer betydande omständigheten att aftalet de kontraherande emellan utan tidsutdrägt och onödiga kostnader bringas till verkställighet samt frågan sålunda erhöle sin slutliga lösning, ansett sig böra föreslå:

att vattenledningsinrättningen måtte af Stadsfullmäktige godkännas, likväl med sådant vilkor, att, derest ofvanberörda fel och bristfälligheter icke blefve af bolaget Neptun och på dess bekostnad inom ett år efter godkännandet afhjulpne, staden af den hos densamma innestående återstoden utaf köpeskillingen utan vidare berättigades innehålla det kostnadsbelopp, staden för sagda fels och bristfälligheters undanrödjande nödgas utlägga.

Helsingfors, den 27 Juni 1879.

E. Öhman.

K. Moring.

Th. Tallqvist.

Rud. Kolster.

E. Lekve.

T. J. Aminoff.

T. f. vattenledningsstyrelsen, hvars utlåtande i saken Utskottet inhemtat, har jemväl ansett de af synemännen anmärkta bristfälligheterna böra hänföras till den årliga remonten, hvarför, och som önskligt vore, att staden ju förr dess hellre omhändertoge vattenledningen till alla dess delar, t. f. vattenledningsstyrelsen i allo tillstyrkte synemännens förslag.

Under det frågan om vattenledningens afsynande och godkännande så stod, har bolaget Neptuns direktör herr Rob. Herbig, som vid allmän bolagsstämma den 9 April innevarande år blifvit utsedd till ende utredningsman för bolaget, till Magistraten inlemnadt en af Magistraten jemte skrifvelse af den 1 sistlidne Juni till Stadsfullmäktige öfversänd skrift af följande lydelse:

„Till Magistraten i Helsingfors.

Med åberopande af närlagde bilaga till Berliner Börstidningen, innehållande en af Kongl. Stadsdomstolen derstädes om aktiebolaget Neptuns liqvidation utfärdad kungörelse, enligt hvilken jag blifvit utsedd till dess utredningsman samt följaktligen är berättigad att jemväl med Helsingfors stadskommun öfverenskomma och träda i liqvid om bolagets affair härstädes, får jag ödmjukast anhålla, att Magistraten, på grund af § 6 i det emellan Helsingfors stadskommun å ena sidan och „Neptun kontinental vattenverksaktiebolaget“ å andra sidan afslutade kontrakt om vattenledningens öfverlemnande till Helsingfors kommun, ville vidtaga åtgärd ledande derhän, att den del af köpesumman, som redan den 12 September 1878 är förfallen, blefve med *Sm.* 100,000 jemte 5 procents ränta från sistsagde dag till mig utbetalad.

Stadskommunen har hittills vägrat att utgifva denna fordran, oaktadt upprepad anhållan derom, emedan kommunen anser sig berättigad att uppskjuta utbetalningen

intilldess alla af den i och för vattenledningens afsynande tillsatta nämnden framställda anmärkningar blifvit definitivt afgjorda. Denna af staden intagna ståndpunkt strider fullkomligt emot den i afseende härå träffade och i kontraktet intagna öfverenskomelse, ty i § 6 af sagde kontrakt heter det uttryckligen:

„Sedan samtliga vattenledningsarbeten slutförts samt blifvit i enlighet med oftanämnda särskilda kontrakt till alla delar afsynade, afprovade och godkända, så att vattenledningen kan sättas i full gång och verksamhet, erlägges ytterligare etthundratusen (100,000) mark.“

„Återstoden tvåhundra tusen (200,000) *Tmf.* inestår hos köparen ett år efter arbetets slutförande, för att, derest sådana bristfälligheter eller skador som i punkten 6 afses, skulle yppas eller uppkomma å eller genom anläggningen och icke af bolaget ofördröjligen afhjelpas, bereda tillgång att, utan kapitalets ökande eller vidare kostnad för staden, få desamma afhjelpta och ersatta, hvaremot i annan händelse eller om summan till hela beloppet eller till någon del deraf icke behöfver för sådana ändamål tagas i anspråk, densamma skall till fullt belopp eller till återstående del deraf efter årets förlopp till säljaren utgifvas med under tiden upplupen fem (5) procents ränta.“

Otvetydigt är här sagdt att kationen af *Tmf.* 200,000 häftar jemväl för sådana bristfälligheter, hvilka vid afsyningen redan yppas och att följaktligen utan afseende å dylika bristfälligheter utbetalningen af *Tmf.* 100,000 dock bör ega rum, derest desamma icke äro af sådan betydighet, att ledningens igångsättande derigenom är omöjligt. Deruti ligger också berättigandet af mina anspråk på räntegodtgörelse från den 12 September 1878, å hvilken dag afsyningsnämndens berättelse afgafs.

Innan jag inlåter mig på en vederläggning af de i berättelsen öfver verkställd afsyning af vattenledningen anmärkta bristfälligheter, anser jag en tolkning af köpekontraktets 6:te § vara af principiel betydelse och anhåller jag att, för den händelse stadsstyrelsen ej nu tror sig böra utbetala ifrågavarande *Tmf.* 100,000, frågan måtte hänskjutas till kompromiss, till ledamöter hvare jag å aktiebolaget Neptuns vägnar utser herrar Const. Saurén och Ingenjören Bergbom. Helsingfors i Juni 1879.

Robert Herbig.“

Vid föredragning häraf den 2 nästvikne September utsågo Stadsfullmäktige till stadens kompromissarier uti den af herr Herbig påyrkade kompromissrätten protokollsekreteraren F. Pipping och sekreteraren vid statskontoret, j. u. kand. W. Eneberg, samt öfverläto, såsom ofvan nämndt, åt undertecknade att taga frågan om vattenledningens definitiva öfvertagande af staden i hela dess vidd under ompröfning och föreslå de åtgärder som i sådant afseende från stadens sida borde vidtagas.

Såsom af ofvanstående framställning framgår, äro ännu oafgjorda samtliga de af synemännen uti instrumentet af den 12 September 1878 framställda anmärkningar, äfven-

som frågan om hvem, staden eller bolaget, skall bestrida kontrollerande ingenjören J. Forsmans aflöning för tiden från den 1 Augusti 1877 till samma dag 1878, samt frågan om den skadeersättning bolaget Neptun borde gifva staden för dröjsmålet med vattenledningens fullbordande, hvarom Stadsfullmäktige den 14 sistviken Januari förbehållit sig rätt att få väcka anspråk innan den som garanti ineliggande delen af köpeskillingen utbetalas. Härförutom har af bolagets Direktor herr Herbig inför kompromissrätt dragits frågan om utbetalningen af de vid vattenledningens avslutande och godkännande förfallna 100,000 mark, eller rättare återstoden af denna summa, sedan derifrån, enligt kompromissrättens utslag af den 10 Februari 1879, afdragits för inskränkingen af rörnätet 33,447 mark 60 penni och för af staden förskjutna kompromisskostnader 1,850 mark.

För att vattenledningen skall kunna blifva af staden slutligen emottagen och det för staden högst oförmonliga provisoriska tillstånd, hvori denna fråga för närvarande befinner sig, komma till ett snart slut, erfordras i främsta rummet att uppgörelse kommer till stånd beträffande synemännens sex anmärkningspunkter, medan öfriga tvistefrågor, utom den af herr Herbig senast väckta, hvilken är afgjord i och med detsamma vattenledningen blifvit godkänd, kunna slitas under det garantiår, hvarunder bolaget Neptun jemlikt 6:te punkten i köpekontraktet eger handhafva vattenledningen.

Beträffande sättet för uppnående af detta resultat, får Utskottet framställa följande:

Jemlikt 3 § i entreprenadkontraktet hade samtliga vattenledningsarbeten bordt vara avslutade den 1 Augusti 1877 och enligt 8 § i samma kontrakt var staden då redan berättigad att på bolagets bekostnad låta utföra återstående arbeten. Såsom ofvan nämnts, beslöto Stadsfullmäktige dock att „tillsvidare“ icke begagna sig af denna rätt. Stadsfullmäktige ha ej heller sedermera, utom hvad beträffar i det föregående omförmälda sprängningsarbeten om 1,500 sträckfot, skridit till tillämpning af senast åberopade paragraf i entreprenadkontraktet. Ej heller ville Stadsfullmäktige på grund af denna § yrka på sin rätt i detta afseende, då vattenledningen, efter det bolagets ombud, herr Huber, anmält att arbetena voro avslutade, vid den derpå skedda afsyningen i Augusti och September månader förlidet år befanns i ganska väsentliga delar icke vara utförd enligt koncessionens bestämmingar. I stället fattade Stadsfullmäktige den 14 Januari innevarande år de beslut som här ofvan äro omförmälda. Denna åtgärd har dock icke ledt till det resultat som dermed åsyftades, eller att frågan, med undvikande af alla förvecklingar, skulle bringas i det skick, att vattenledningen utan vidare kunde af staden emottagas.

Såsom ofvan nämnts, har bolaget Neptun icke afgifvit något svar å Stadsfullmäktiges framställning rörande anmärkningspunkten 3 och ej heller utsett kompromissarier för afgörande af stridigheter beträffande särskilda gatuandelars försättande i deras förra skick. Protokollet öfver syneförrättningen af den 27 Juni utvisar äfven, att de brister som af synemännen anmärkts under punkterna 1, 4 och 5 blifvit blott delvis afhjelpna. Någon annan utväg torde därför ej återstå än att de med bolaget Neptun upprättade kontrakter stricte tillämpas samt att i öfverensstämmelse dermed yrkanden

emot bolaget ifrån stadens sida utföras inför en för detta ändamål tillsatt kompromissrätt. Ty ehuru synemännen, jemlikt 6 § i entreprenadkontraktet utses på enahanda sätt som kompromissarier, torde deras yttrande icke hafva egenskapen af kompromissrätts dom, likasom ock staden icke numera, sedan bolaget förklarar arbetena afslutade och afsyning verkställt, men bolagets direktör, herr Herbig, såsom af hans ofvan intagna till Magistraten inlemnade skrift framgår, icke godkänt synemännens anmärkningar, icke eger att skrida till de eftersatta eller ofullständigt utförda arbetenas utförande på bolagets bekostnad, innan dertill dömts af kompromiss. Vid sådant förhållande har Utskottet ansett det ligga i stadens intresse att hellre godkänna mindre bristfälligheter, än att draga pröfningen derom under kompromissrätts afgörande.

I betraktande deraf, att såväl synemännen uti sitt protokoll af den 27 sistlidne Juni som t. f. vattenledningsstyrelsen uti sitt deröfver afgifna utlåtande ansett afhjelpandet af de under anmärkningspunkterna 1, 4 och 5 kvarstående bristfälligheterna kunna hänföras till den dagliga remonten, får Utskottet föreslå, att Stadsfullmäktige ville besluta:

att de af synemännen under punkterna 1, 4 och 5 anmärkta bristfälligheterna icke utgöra hinder för vattenledningens godkännande, likväl med förbehåll att desamma under garantiåret af bolaget Neptun blifva afhjulpna eller att jemlikt § 6 i köpekontraktet ett deremot svarande afdrag göres af den som garanti inestående delen af köpeskillingen.

Beträffande anmärkningspunkten 2 har tillsyningsnämnden uti sitt utlåtande af den 18 Oktober 1878 upplyst, att en kolens värde motsvarande del af entreprenadsumman blifvit för ändamålet innehållen, så att staden, ehuru anmärkningen är formellt riktig, genom den anmärkta bristen i sjelfva verket icke lidit någon förlust. Stadsfullmäktige torde därför förklara:

att ej heller den under punkten 2 gjorda anmärkningen skall utgöra hinder för vattenledningens godkännande.

Hvad sedan beträffar anmärkningspunkten 3, hade bolaget, enligt hvad Tillsyningsnämndens utlåtande af den 18 Oktober 1878 omförmäler, genom herr Huber inför Tillsyningsnämndens protokoll förklarar sig villigt att oförtöfvadt låta täcka den för grundt liggande rörsträckan invid Gumtäckt allodialsäteri med jord till den höjd, att föreskrifvet djup för rörledningen under jordytan vinnes. Uti skrifvelse af den 27 dennes har t. f. vattenledningsstyrelsen meddelat Utskottet, att ifrågavarande rörledning numera, sedan densamma af bolaget påfyllts, ligger emellan 5 och 5½ fot under jordytan, men att, oaktadt rören icke ega det föreskrifna djupet af 6 fot, t. f. vattenledningsstyrelsen likväl, med afseende å den starka vattencirkulationen i rörledningen, anser att nämnda djuplek af rören är för ändamålet tillräcklig, synnerligast som rörledningen derförinnan, då dess läge under jordytan varierade emellan tre och fyra fot, icke var utsatt för någon störande inverkan af kölden. På grund af detta utlåtande af t. f. vattenledningsstyrelsen

torde Stadsfullmäktige, oaktadt någon afsyning af ifrågavarande rörlednings djuplek i den form § 6 i entreprenadkontraktet föreskrifver ej egt rum, kunna förklara:

att Stadsfullmäktige, sedan den för grundt liggande rörsträckan invid Gumtäckt allodialsäteri numera, på sätt t. f. vattenledningsstyrelsen meddelat, blifvit af bolaget Neptun påfylld, vilja låta synenämndens anmärkning i denna punkt förfalla.

Såsom ofvan omnämnts, har bolaget Neptun icke afgifvit något svar å Stadsfullmäktiges framställning beträffande de för grundt liggande delarne af rörnätet i staden och i närheten af jernvägsbanken i Djurgården. Under sådant förhållande anser Utskottet denna fråga böra afgöras af kompromiss, och får derfor föreslå:

att Stadsfullmäktige ville hänskjuta synemännens under punkt 3 gjorda anmärkning, så vidt den rör den för grundt liggande rörledningen i staden och i närheten af jernvägsbanken i Djurgården till afgörande af kompromiss, inför hvilken staden skulle yrka att jemlikt § 8 i entreprenadkontraktet sjelf på bolaget Neptuns bekostnad få nedlägga ifrågavarande delar af rörnätet på koncessionsenligt djup; samt

att Stadsfullmäktige å stadens vägnar för denna fråga utse två kompromissarier.

Den af synemännen under punkt 6 gjorda anmärkningen ha Stadsfullmäktige redan den 14 sistlidne Januari beslutit hänskjuta till kompromiss och den 28 i samma månad till stadens kompromissarier utsett Ingeniör Th. Tallqvist och Fabrikör F. W. Grönqvist. Då den förstnämnde emellertid afflyttat från orten och bolaget Neptun ej ännu för sin del utsett kompromissarier för denna fråga, torde Stadsfullmäktige böra besluta:

att i stället för herr Th. Tallqvist utse en ny medlem äfvensom en suppleant uti kompromissen för afgörande af alla stridigheter beträffande särskilda gatuandelars försättande i deras förra skick; samt

att jemlikt 6 § uti köpekontraktet, genom Magistraten anmoda domhafvanden i Helsinge domsaga, Häradshöfding W. Walldén, att för bolaget Neptuns räkning utse tvenne kompromissarier för slitandet af denna tvistefråga.

Rörande den närmaste verkställgheten af dessa beslut, torde Stadsfullmäktige vidare böra:

i afgående skrifvelse hos Magistraten anhålla, att alla förenämnda beslut oförtöfvadt blifva bolaget Neptuns härvarande ombud skriftligen meddelade.

Slutligen torde det vara nödigt att Stadsfullmäktige utse ett juridiskt bildadt ombud, som egde föra stadens talan inför alla de kompromissrätter, hvilka uti vatten-

ledningsfrågan kunna komma att tillsättas, och hvilket ombud jemväl skulle uppmanas att så vidt möjligt påskynda ärendernas behandling. Då det åter för en så talrik församling som Stadsfullmäktige, ej torde vara lämpligt att meddela detta ombud närmare instruktioner, har Utskottet trots denna angelägenhet lämpligast kunna öfverlemnas åt Utskottet, hvilket sålunda komme att uti svårare fall utgöra ett stöd för ombudet. Utskottet får därför föreslå:

att Stadsfullmäktige utse ett juridiskt bildadt ombud, som inför alla kompromisser i vattenledningsfrågan egde föra stadens talan och hvilket det ålåde att så vidt möjligt söka påskynda ärendernas behandling, och som egde att för erhållande af närmare instruktioner, der sådana behövas, vända sig till Stadsfullmäktiges för vattenledningsfrågan tillsatta Utskott.

Hvad angår frågan om stadens skadeersättningsanspråk för dröjsmålet med vattenledningens fullbordande, är densamma icke ännu af brådskande natur. Dock torde Stadsfullmäktige besluta:

att uppmana t. f. vattenledningsstyrelsen att i sinom tid till Stadsfullmäktige inkomma med utredning rörande beloppet af den ersättning, som för vattenledningens sentida fullbordande af staden kunde påyrkas; samt

att erinra Drätselkammaren derom, att vid den framtida utbetalningen af den under garantiåret inestående andelen af köpeskillingen för vattenledningen, afdrag för dröjsmålet med arbetenas fullgörande kan komma att göras.

I sammanhang med förestående, har Utskottet ännu trots sig böra erinra om följande:

Den 5 September 1876 beslöto Stadsfullmäktige, på framställning af Tillsyningsnämnden för vattenledningsarbetena, att åt bolaget Neptun uppdraga att emot en ersättning af tillsamman 3,321 mark samt under enahanda garanti för arbetets duglighet, som bolaget i afseende å vattenledningen utlofvat, ersätta den förbi vattenledningens maskinhus nedanom Gammelstadens strömfall till qvarnen dersammastädes ledande gamla träränna med en sluten stentrumma. Enligt hvad t. f. vattenledningsstyrelsen uti förberörda skrifvelse af den 27 dennes meddelat Utskottet, har detta arbete af bolaget Neptun blifvit utfördt redan under hösten nyssnämnda år samt af dåvarande tillsyningsnämnden för vattenledningsarbetet i staden afsynadt och godkändt. Denna fråga torde därför icke föranleda till någon åtgärd.

Uti syneinstrumentet af den 12 September 1878 hafva synemännen, å sidd. 9 och 10 framhållit, att genom en Kongl. Resolution af den 9 September 1756 samt särskilda derefter tillkomna öfverhetliga bestämmanden, såsom vilkor för egande- och besittnings-

rätten till vattenfallet i Wanda å blifvit fastställt, att qvarndriften derstädes skall vidmakthållas med 8 par stenar, från efterföljden af hvilket stadgande bolaget Neptun dock genom Guvernörens i länet resolution af den 19 Mars 1873, hvilken i detta afseende fastställdes genom Kejsrerliga Senatens utslag af den 19 December samma år, så till vida befriats, att bolaget berättigats att med nedläggande af den öfre af de två vid strömfallet befintliga tullmjölqvarnar, i stället uppföra en stenbyggnad af lämpliga dimensioner för inrymmande af vattenledningens pumpverk, med förbehåll dock att inom den nedre af desse qvarnar i ofvannämndt afseende anbringas 8 par stenar. Här af framginge, att Helsingfors stad, såsom nuvarande innehafvare af qvarnstället, är skyldig att med 8 par stenar derstädes underhålla qvarndriften. Men då det vore omöjligt att uti den gamla qvarnbyggnaden anbringa flere par stenar än de fyra, som för närvarande äro uppställda uti densamma, måste, i händelse icke högvederbörlig förändring i vilkoren för besittandet af qvarnstället kunde utverkas, en ny qvarnbyggnad, inrymmande föreskrifvet antal stenar, inom den närmaste framtiden å platsen uppföras. Rörande frågan hvilkendera, staden eller bolaget Neptun, skyldigheten tillkomme att uppställa qvarnen i behörigt skick, hvarom ingenting direkt finnes stadgadt uti de afslutade köpe- och entreprenadkontrakten, hade synemännen, som ansågo densamma vara en ren rättsfråga, icke ansett sig böra uttala någon bestämd åsigt.

Vid sammanträde den 8 Oktober 1878 beslöto Stadsfullmäktige att hänskjuta denna fråga i afseende å utlåtande till Drätselkammaren, som uti skrifvelse af den 23 Maj innevarande år jemte anmälan att den nuvarande qvarnbyggnaden vid verkställd syn befunnits vara så fullständigt förfallen att densamma, för att lemna den säkerhet mot skada till lif och lem, som af ett qvarnhus kan fordras, oförtöfvadt borde nybyggas, hvarför kostnaden, med anbringande af endast 4 par stenar, beräknats till 45,000 mark, föreslog att qvarnhuset i fråga så fort sig göra låter och senast under nästinstundande år skulle nybyggas, samt att å vederbörlig ort utverka sådan förändring af vilkoren för besittning af qvarnstället, att qvarndriften finge underhållas med endast senast nämnda antal stenar. Med anledning här af beslöto Stadsfullmäktige den 17 sistlidne Juni att uppmana Drätselkammaren att å stadens vägnar å vederbörlig ort göra framställning om sådan ändring af oftaberörda vilkor, att qvarndriften vid Gammelstaden finge underhållas med minst 4 par stenar, och borde Drätselkammaren, sedan svar å en framställning i antydt syfte lemnats, hos Stadsfullmäktige anmäla ifrågavarande ärende till vidare åtgärd. Efter hvad Utskottet erfarit, har i enlighet med detta Stadsfullmäktiges beslut en underdånig framställning af Drätselkammaren till kejsrerl. senaten ingifvits, men något besked derå ännu icke meddelats.

Jemte det Utskottet trott sig böra framhålla ofvanstående sakläge, har Utskottet ansett det ligga inom sitt uppdrag att yttra sig rörande den af afsyningsmännen påpekade rättsfrågan.

Af nyss meddelade framställning framgår väl, att det jemlikt kejsrerl. senatens utslag af den 19 December 1873 ålegat bolaget Neptun att genom ombyggnad af det nedre qvarnhuset, så att det kunnat rymma föreskrifvet antal stenar, ställa qvarnen i

behörigt skick. Detta var dock icke gjordt, då bolaget genom köp öfverlät vattenledningen jemte qvarn till staden. Ut i emellan staden och bolaget Neptun afslutade köpe- och entrepenadkontrakten har ej heller intagits något stadgande derom, att det ålåge bolaget Neptun att på sin bekostnad låta utföra den sålunda försummade ombyggnaden eller att öfverlemlna qvarnen till staden i laggildt skick. Den enda bestämning, som hänför sig till denna sak, ingår uti köpekontraktet, der det heter:

„Uti köpet inbegripes:

1:o) — — — — —

2:o) Äganderätten till femton sextonedelar ($\frac{15}{16}$) af Gammelstads tullmjölqvarn i Helsinge socken, jemte lika andelar i Gammelstads strömfall, vattenkraft och vattenmassa, samt qvarnens jord, hus, verk och öfriga tillhörigheter.

3:o) Arrenderätten till stadens ägande en sextonedel ($\frac{1}{16}$) i förberörde tullmjölqvarn, hvarvid bolaget Neptun, enligt utdrag ur Magistratens i denna stad protokoll för den 10 Juli 1872 blifvit genom Magistratens beslut af samma dag trygghadt intill utgången af år 1908.

För begagnande af Gammelstads strömfall och vattenmassan derstädes finnas särskilda tid efter annan meddelade öfverhetliga föreskrifter, hvilka skola lända köparen till efterrättelse, likasom ock alla qvarnlägenheten åtföljande skyldigheter på honom härjemte öfverföras.“

Af ordalagen i detta stadgande torde icke någon annan slutsats kunna dragas, än att staden vid köpet, medvetet eller omedvetet, öfvertog qvarnlägenheten i det förfallna skick, hvori densamma då redan befann sig, jemte densamma åtföljande, ehuru af bolaget Neptun derintills åsidosatta, skyldighet att försätta densamma i behörigt skick. Under sådana omständigheter har Utskottet ansett, det staden ej borde söka åhvälfva bolaget Neptun kostnaden för qvarnens iståndsättande, men har dock velat öfverlemlna frågan till Stadsfullmäktiges eget bepröfvande. Utskottet får därför för sin del föreslå:

att Stadsfullmäktige icke inför kompromissrätt ville yrka på bolaget Neptuns skyldighet att försätta tullmjölqvarnen vid Gammelstaden i behörigt skick.

Helsingfors den 30 Oktober 1879.

S. Calamnius.

L. Lindelöf.

Edv. Bergroth.

V. M. von Born.

O. W. Margelin.

(Frånvarande vid justeringen.)

(Frånvarande vid justeringen.)

Utskottsbetänkande med anledning af Frivilliga Brandkårens anhållan om tomten n:o 26 vid Högbergsgatan, samt angående rektifikation af gränslinien emellan nämnda tomt och tomten n:o 5 vid Trekanten.

Jemte skrifvelse af den 8 mars innevarande år har Magistraten till Stadsfullmäktige öfversänt en sålydande anhållan från Bestyrelsen för Helsingfors Frivilliga brandkår:

Till Herrar Stadsfullmäktige i Helsingfors.

Sedan Frivilliga Brandkåren vid särskilda tillfällen härförinnan hos Herrar Stadsfullmäktige anhållit, dels att den del af Kaserntorget i denna stad, å hvilken de s. k. slagtarbodarna för närvarande äro belägna, blefve till uppförande af ett hus för Frivilliga Brandkåren upplåten, dels att den staden tillhöriga odisponerade tomten n:o 21 vid Högbergsgatan måtte för samma ändamål åt kåren afstås, hafva Herrar Stadsfullmäktige, jämte det de icke ansett sig kunna till nämnda ansökningar bifalla, anvisat Brandkåren att med nytt förslag i ämnet till Stadsfullmäktige inkomma.

Det har år från år allt mer och mer blifvit för Frivilliga Brandkåren ett lifsvilkor att erhålla en egen byggnad för bevarande af dess redan ganska dyrbara redskap äfvensom för inrymmande af kårens årligen tillvexande bibliotek och temmeligen talrikt besökta läsesal. Frågan om plats för denna byggnad har derfor städse sysselsatt kårens medlemmar, och främst har Bestyrelsen låtit sig angeläget vara att uppsöka en för ändamålet lämplig plats. En sådan har den äfven trots sig finna uti staden tillhöriga tomten n:o 26 vid Högbergsgatan i kvarteret Stören. Denna tomt, som är vidsträckt och centralt belägen, har synts Bestyrelsen och sedermera äfven den till höstmöte församlade kåren synnerligen lämplig för ifrågavarande ändamål. Väl upptages en del af tomten för det närvarande af stadens s. k. Södra brandtorn samt till detsamma hörande stall och redskapslider, men såväl sjelfva tornbyggnaden som stallet äro redan så förfallna, att de utan tvifvel inom få år måste med nya ersättas, och redskapslidret, ehuru för endast kort tid sedan uppfördt, synes vara af den provisoriska beskaffenhet, att dess förflyttande till annan plats utan svårighet och synnerliga kostnader torde kunna förgås. Det lärer äfven redan en längre tid hafva varit fråga om uppförande på något ställe inom fjerde stadsdelen å Kampen af ett nytt brandtorn jämte kasern för en af

afdelning af stadens brandmanskap. Skulle sådant inträffa och här ifrågavarande tomt upplåtas till bebyggande åt frivilliga brandkåren, blefve de derstädes nu befintliga byggnaderna öfverflödiga, särdeles som uti kårens byggnadsplaner ingår att å dess tilltänkta hus uppföra ett vårdtorn af samma höjd som det nuvarande brandtornet och inreda det samma så, att vakt derifrån kunde af stadens brandkonstaplar hållas, i öfverensstämmelse med hvad för närvarande är fallet. Då det emellertid torde dröja ännu flere år, innan flyttningen af södra brandtornet kan ifrågakomma, men det emellertid är af vikt för kåren att, såsnart dess tillgångar sådant medgifva, få vidtaga med helst en del utaf sitt tilltänkta byggnadsföretag, har den till ordinarie höstmöte den 26 sistlidne oktober församlade brandkåren uppdragit åt Bestyrelsen att hos Herrar Stadsfullmäktige anhålla, det den nu obebyggda och odisponerade delen af tomten n:o 26 vid Högbergsgatan måtte nu genast till kåren för realiserande af dess byggnadsföretag kostnadsfritt öfverlemnas samt den del deraf, som nu upptages af södra brandtornet jämte till det samma hörande byggnader, framdeles, då behofvet af sagde byggnader upphört, jämväl blefve till kåren för enahanda ändamål öfverlåten, med vilkor att kåren å sin tillernade byggnad uppför ett torn, der vakthållning finge af stadens ordinarie brandmanskap bestridas.

Då Bestyrelsen härmed fullgör kårens uppdrag, vågar densamma uttala det hopp, att dess anhållan denna gång icke skall mötas af ett afslag, öfvertygad, som bestyrelsen är, derom, att Herrar Stadsfullmäktige nogsamnt veta uppskatta den förlust staden komme att lida, derest Frivilliga Brandkåren, i brist på uppmuntran från Stadsmyndigheternas sida, efter ett sakta aftynande småningom upplöstes. Helsingfors den 6 mars 1879.

På Bestyrelsens för Frivilliga Brandkåren vägnar:

Viktor Öhberg.

Alexis Gripenberg.

Till denna anhållan tillstyrker Magistraten uti dess först åberopade skrifvelse bifall på de i ansökningskriften framställda skäl och vilkor samt med derhos gjordt förbehåll, att tillfälle beredes det för vakthållningen i det tillernade tornet erforderliga manskap af allmänna brandkåren att uppehålla sig på stället äfvensom rum för förvaring af erforderlig redskap.

Stadsfullmäktige remitterade detta ärende den 1 sistlidne april till Drätselkammaren, hvilken deröfver den 12 april afgaf följande utlåtande:

Till Helsingfors Stadsfullmäktige.

Sedan Bestyrelsen för Frivilliga Brandkåren uti en genom Magistraten härstädes till Stadsfullmäktige inkommen skrifvelse anhållit, att staden tillhöriga tomten N:o 26 vid Högbergsgatan i kvarteret Svärdfisken måtte till Frivilliga brandkåren, för byggnadsföretag derstädes, kostnadsfritt öfverlemnas, den obebyggda och odisponerade delen

af tomten genast samt den del deraf, som nu upptages af södra brandtornet jemte till detsamma hörande byggnader, framdeles, då behovet af berörda byggnader upphört, med vilkor att kåren å dess tillernade byggnad uppförde ett torn, der vakthållning finge af stadens ordinarie brandmanskaf bestridas, hafva Stadsfullmäktige medelst remiss af den 1 i denna månad affordrat Drätselkammaren yttrande i ärendet.

Till fullgörande häraf får Drätselkammaren först ödmjukast framhålla, att det synts hafva föresväfvat Bestyrelsen för Frivilliga brandkåren, att flyttning af södra brandtornet till något ställe å Kampmalmen inom fjerde stadsdelen skulle ifrågakomma. Derom har dock fråga ej förevarit till handläggning af stadsmyndigheterna och torde icke heller förekomma, enär behovet af ett brandtorn med dertill hörande manskap och servis å ifrågavarande tomt, i anseende till stadens utvidgning åt detta håll, snarare visar sig allt mera påfallande. Deremot har fråga uppstått om uppförande af ett tredje brandtorn å Kampmalmen, uti hvilken trakt dels en mängd nya byggnader redan tillkommit, dels byggnadsföretag äro å bane; och är Drätselkammaren af den tanke att för sistberörda brandtorn, sedan detsamma kommit till stånd, behöfves, utom särskild redskap, skild betjening, och att till följd deraf antalet af ordinarie brandkårens manskap kommer att ökas, men att den betjening, som nu uppassar vid södra brandtornet och utgöres af 1 sprutmästare, 1 gift- och 29 ogifta brandkonstaplar, fortfarande blifver derstädes nödig. Af denna betjening bebor för närvarande sprutmästaren och den gifta brandkonstapeln det stenhus, å hvilket brandtornet är uppfördt, men de 29 brandkonstaplarna äro inrymde uti upphyrd lokal midt emot brandtornet, för hvilken lokal staden nu erlägger 4,400 mark i hyra om året. Detta belopp är nog högt, hvarföre, till undvikande af denna årliga utgift, skäl vore för handen att å tomten i fråga uppföra ett boningshus för bemälda manskap. Brandkommissionen har jemväl uti skrifvelse till Stadsfullmäktige af den 8 Juni 1876 föreslagit, att en „kasern“ för brandmanskafet borde derstädes uppföras i sammanhang med ett nytt brandtorn, hvarefter Fullmäktige uti skrifvelse af den 21 November samma år uppmanat Brandkommissionen att låta uppgöra ritning och kostnadsförslag till ombyggnad af södra brandtornet i enlighet med antydda plan.

Då bestyrelsen för Frivilliga brandkåren emellertid erbjuder sig att å tomten uppföra och till stadens förfogande ställa ett nytt brandtorn å tomten, förfaller, för den händelse att tomten till kåren upplåtes, frågan derom att staden skulle derstädes bygga ett nytt brandtorn; men vid tomtens bortgifvande synes hänsyn böra tagas dertill att utrymme å densamma reserveras för ett boningshus för det der stationerade ordinarie brandmanskaf äfvensom för ett stall och redskapslider, hvilket i anseende till tomtens vidsträckthet bör kunna utan olägenhet ske.

I sammanhang härmed får Drätselkammaren anmäla, att Bagaremästarenskan Charlotta Eriksson, hvilken, jemlikt af Magistraten den 16 Augusti 1843 meddeladt tillstånd, på arrende innehar tvenne, å bilagde plankarta med litt. a. och b. betecknade delar af ifrågavarande tomt invid hennes egande tomt N:o 5 vid förstadsstorget eller numera Trekantens, hos Drätselkammaren begärt att få inlösa tomtdelen a. för att med hennes be-

rörda tomt förenas; och anser Drätselkammaren så stor del deraf kunna till henne öfverlätas, som faller åt hennes tomt till, då linien emellan tomten N:o 26 samt tomterna N:ris 3 och 4 å återopade plankarta utdrages i rak riktning öfver tomtdelen a.

Med afseende å hvad Drätselkammaren ofvan anført samt hvad remisshandlingarne vidare innehålla, får Kammarerna, med återställande af sagde handlingar, förty ödmjukast tillstyrka, det Fullmäktige ville besluta:

1:o) att utan ersättning till Frivilliga brandkåren i öförmälda hänseende öfverlåta tomten N:o 26 vid Högbergsgatan i kvarteret Svärdfisken, med förbehåll:

a) att kåren inom viss af Stadsfullmäktige bestämmande tid å tomten uppför och till ordinarie brandkårens begagnande upplåter ett nytt brandtorn af sten utaf minst samma höjd som det der nu befintliga brandtornet, hvarefter det nya brandtornets underhåll bekostas af staden;

b) att af södra delen utaf tomten för stadens räkning undantages så stor del, som är nödig för uppförande derstädes på stadens bekostnad af ett boningshus utaf sten i lämpligt antal våningar för ordinarie brandmanskapets behof äfvensom af ett stall och redskapslider;

c) att nedtagandet af det nuvarande brandtornet samt af byggnaden derunder äfvensom af redskapslidret verkställes och bekostas af staden, hvarjemte alla af desamma användbara byggnadsmaterialier tillfalla staden; och

d) att efter rektifikation af linien emellan tomten N:o 26 och tomterna N:ris 3 och 4 å ofvanberörda plankarta, öförmälda andel af tomtdelen a. upplåtes åt Bagaremästareenkan Charlotta Eriksson till inlösen mot ett pris af femtio penni för kvadratfot.

2:o) att jemte meddelande af underrättelse härom uppmana Brandkommissionen att låta uppgöra och till Stadsfullmäktige inkomma med ritning och kostnadsförslag till förenämnda boningshus för ordinarie brandmanskapet att uppföras å tomten på den plats vid Högbergsgatan, der brandverkets häststall nu är uppfördt, äfvensom till ett stall att placeras längre inåt på södra delen af tomten, samt att utse ställe derstädes, dit det nuvarande redskapslidret borde förflyttas.

På Drätselkammarens vägnar:

Theod. Bergelund.

Lars Homén.

T. f.

Då detta yttrande inkom till Stadsfullmäktige och preliminärt behandlades af Beredningsutskottet, ansåg Utskottet skäligt, att med anledning af Drätselkammarens förslag höra Bestyrelsen för Frivilliga brandkåren, som derpå afgaf en så lydande förklaring:

Till Stadsfullmäktiges i Helsingfors beredningsutskott.

Med anledning af Drätselkammarens i staden, till Helsingfors Stadsfullmäktige ställda skrifvelse för den 12 innevarande April, rörande Frivilliga brandkårens begäran att till

plats för dess tillernade byggnad erhålla tomten N:o 26 vid Högbergsgatan, hvaröfver utskottet välvilligt beredt Bestyrelsen tillfälle att yttra sig, har Bestyrelsen för Frivilliga brandkåren äran anföra, att Bestyrelsen, då den anhöll om berörda tomt, ansåg, att, ifall kårens ifrågavarande byggnad der komme till stånd, hvarken något upplag af redskap eller någon större byggnad för manskap, tillhörande den ordinarie brandkåren, skulle på stället behövas, utan all der nu befintlig redskap jemte större delen af manskapet kunna flyttas till den nya tilltänkta branddepoten på Kampen, en besparing i utgifter för kommunen, som ej vore obetydlig. De få brandkonstaplar nämligen, som skulle behövas för vaktgöringen i tornet å tomt N:o 26 vid Högbergsgatan, kunde bo någonstädes i närheten af detta torn eller också vid depoten på Kampen, derifrån de på bestämda timmar skulle infinna sig för att ombyta de vaktgörande; Och den betydande redskap frivilliga brandkåren har borde kunna anses tillräcklig för första behövet vid eldsvåda i den del af staden, der södra brandtornet är beläget, helst det utan tvifvel blifver nödvändigt att Frivilliga Brandkåren, sedan den erhållit ett eget hus, för sig anskaffar ett antal egna hästar, hvilka städs jemte körsvenner äro beredde att forsla redskapen till brandstället.

Skulle, i likhet med Drätselkammarens åsigt, den ordinarie brandkåren anses fortfarande böra på den i fråga varande tomten hafva både kasern för manskap samt redskapsdepot och stall, så blefve för en byggnad åt Frivilliga brandkåren så föga af lämplig plats kvar, att det, enligt Bestyrelsens öfvertygelse, vore bäst för kåren att icke vidare tänka på något byggnadsföretag å denna tomt. Helsingfors, den 23 April 1879.

På Bestyrelsens för Frivilliga Brandkåren vägnar:

Viktor Öhberg.

Alexis Gripenberg.

Den 2 maj föredrogs detta ärende inför Stadsfullmäktige, som beslöto att hänskjuta detsamma till ett särskildt Utskott, uti hvilket undertecknade invaldes till medlemmar, och hvilket utskott, efter föregående kommunikation med Drätselkammaren, Brandkommissionen och Bestyrelsen för Frivilliga Brandkåren, egde inkomma med definitivt förslag i ämnet.

Till fullgörande af sitt erhållna uppdrag beslöt Utskottet vid sitt första sammanträde i Maj månad, att hos Drätselkammaren, Brandkommissionen och Bestyrelsen för Frivilliga Brandkåren anhålla, det de hvar i sin stad ville utse en representant för att vid Utskottets sammanträden närvara och i dess förhandlingar deltaga, hvarjemte handlingarna i ärendet delgäfvos Brandkommissionen. Sedan med anledning häraf nämnde myndigheter utsett, Drätselkammaren dess ordförande, protokollssekreteraren Th. Berge-
lund, Brandkommissionen jemväl dess ordförande, bankodirektören, frih. G. v. Troil och

Bestyrelsen för Frivilliga Brandkåren ingenjör E. Bergroth, till sina ombud i denna fråga, Brandkommissionen dock med förbehåll att efter erhållen del af Utskottets förhandlingar få inkomma med närmare yttrande i frågan, sammanträdde Utskottet ånyo jemte nämnde delegerade och tog ifrågavarande ärende under ompröfning.

Dervid framhöll frih. v. Troil, att Brandkommissionen uttalat sig emot Frivilliga Brandkårens ansökan hufvudsakligen af följande skäl. Ifrågavarande tomt, n:o 26 vid Högbergsgatan, var af alla i stadens ego befintliga tomter bäst lämpad för en branddepot. Den hade ett centralt och upphöjdt läge, så att brandredskapen från densamma fort och bekvämt kunde forslas till olika delar af staden. De till densamma närmast belägna stadsdelarna äro för det mesta bebyggda med trähus och delvis af de eldfarligaste i staden. I dess närhet uppstår ytterligare en trästadsdel på Rödborgen. Det var därför af största vikt att å denna plats en större branddepot fortfarande underhålles, och då staden främst bär ansvaret för eldsäkerheten inom dess område, vore det icke välbetänkt att lemna denna viktiga post åt någon annan än stadens egen brandkår, hvilken ensam lyder under stadsmyndigheterna och af dessa kan efter tidsbehovet organiseras. Af dessa skäl hade Brandkommissionen ansett staden hvarken kunna eller böra afstå hela den ifrågavarande tomten åt Frivilliga Brandkåren. Att åter dela tomten emellan begge kårerna, så att hvardera å densamma hade en branddepot, var redan i anseende till terrängens oländighet svårt att utföra. Hela norra delen af tomten upptages nemligen af en hög bergsklack, utmed hvilken gatan starkt doserar, så att densamma måste anses föga lämplig till brandstation. Och då staden, såsom föreslaget varit, å denna plats skall uppföra en större branddepot med kasern för manskapet, förvaringsrum för brandredskapen m. m., måste härför reserveras tillräckligt utrymme vid den jemna delen af gatan, så att byggnaden må kunna göras i alla afseenden tidsenlig. Sålunda komme att för Frivilliga Brandkåren återstå endast förenämnda oländiga tomtedel. Emot en dylik delning talade dessutom den omständigheten, att det måste anses föga ändamålsenligt att hopa största delen af all i staden befintlig brandredskap på en punkt. Frih. v. Troil ville därför för sin del afstyra ifrågavarande anhållan.

Då jemväl Drätselkammarens ordförande, protok. sekr. Bergelund i hufvudsak instämde med de af frih. v. Troil uttalade åsigt, hvilka ej heller öfrige närvarande kunde jäfva, beslöt Utskottet, att, innan det fattade definitivt beslut i ärendet och för att i möjligaste måtto söka tillmötesgå Frivilliga Brandkårens åstundan att för sitt blifvande hus erhålla lämplig byggnadsplats, genom Bestyrelsens för nämnda kår ombud, ingenjör Bergroth, preleminärt fråga denna Bestyrelse, huruvida densamma icke för sin del vore benägen att låta anhållan om tomten n:o 26 vid Högbergsgatan förfalla och i stället antaga ett af Stadsf. för uppförande af ett tredje brandtorn reserveradt område i hörnet af Malm- och Annegatorna. Genom ett dylikt arrangement syntes det nemligen Utskottet, att såväl Friv. Brandkårens som stadens intressen bäst kunde tillgodoses. Utskottet erhöi dock af hr E. Bergroth genom ett protokollsutdrag af den 18 September det svar å sin förfrågan, att Bestyrelsen utan meningsskiljaktighet uttalat den åsigt, „att den för Frivilliga Brandkårens blifvande redskapsdepot och läsesal nu föreslagna tomtplatsen vore

såsom belägen i en utkant af staden, till dessa ändamål och som samlingsplats för kåren olämplig, isynnerhet emedan det icke skulle kunna undgå, att kårens redskap vid framtida eldsvådor så sent skulle anlända till brandställena, att intresset för kårens ändamål hos dess medlemmar till följd deraf betydligt skulle förminska“.

Då Bestyrelsen för Frivilliga Brandkåren sålunda för sin del bestämdt afböjt Utskottets förslag likasom äfven tidigare Drätselkammarens projekt, att plats såväl för den ordinarie som för Frivilliga Brandkåren skulle å tomten vid Högbergsgatan beredas, och då ej heller i stadens ego finnes någon annan tomt, som enligt Utskottets tanke ens i den grad som området i hörnet af Anne- och Malmgatorna lämpade sig för Frivilliga Brandkårens behof, var Utskottet hänvisadt uteslutande till Friv. Brandkårens anhållan i den utsträckning och form, som af ofvanintagna skrifvelse framgår. Hufvudsakligen på grund af de skäl, som tidigare framhållits af frih. v. Troil, har Utskottet dock ej tvekat i sitt utslag. Med allt det erkännande staden är skyldig Frivilliga Brandkåren för dess osparade och framgångsfulla arbete i kommunens tjänst, kan staden dock icke åt densamma ensam för all framtid öfverlåta den i afseende å eldsläckningsväsendet viktigaste och mest ansvarsfulla punkten i staden. Äfven om detta med den organisation och i det skick som f. n. utmärker Frivilliga Brandkåren, kunde låta sig göra, så bör dock erinras att en frivillig brandkår alltid är underkastad vexlingar beroende af tillfälliga omständigheter, och att staden, i händelse kåren började deklinera, icke kan verksamt ingripa för att afhjelpa ett sådant förhållande. Frivilliga Brandkårens förslag att all stadens brandredskap vid den n. v. södra depoten skulle förflyttas till den nya tilltänkta branddepoten på Kampen, men att vakthållningen i det torn, som å kårens byggnad komme att uppföras, skulle bestridas af stadens brandkonstaplar, som kunde bo någonstädes i närheten af detta torn eller ock vid depoten på Kampen, derifrån de på bestämda timmar skulle infinna sig för att ombyta de vaktgörande, innebär äfven en stor praktisk olägenhet. Antingen måste staden då upphyra en mindre kasern i närheten af det n. v. södra brandtornet och der ha en del af sitt manskap jemte ett underbefäl förlagd, men utan att desse skulle vara försedde med någon redskap, en anordning, hvars olämplighet är i ögonen fallande, eller ock skulle vakthållningen bli öfverlemnad helt och hållet åt några utskickade konstaplar utan någon uppsigt på stället, hvarigenom dess ordentliga handhafvande i hög grad riskerades samt ordning och skick lätt nog kunde blifva sällsynta gäster i brandtornet.

I betraktande af alla ofvananförda omständigheter och ehuru Utskottet anser, det Stadsf., ej mindre som en gärd af erkänsla för Frivilliga Brandkåren än i stadens eget intresse, i möjligaste måtto bör understöda kåren och dess byggnadsföretag, kan Utskottet dock icke annat än föreslå:

att Stadsf. i afgående skrifvelse genom Magistraten ville underrätta Bestyrelsen för Frivilliga Brandkåren, att Stadsf. af skäl, som i detta betänkande framhållits, icke ansett sig kunna bifalla till Kårens anhållan att för sitt blifvande byggnadsföretag erhålla hela tomten n:o 26 vid Högbergsgatan.

I sammanhang med detta ärende har Drätselkammaren anmält, att Bagaremästareenkan Charlotta Erikson, hvilken, jemlikt af Magistraten den 16 Augusti 1843 meddeladt tillstånd, på arrende innehar tvenne, å en bifogad plankarta (hvilken finnes framlagd i Stadsf:s kansli) med litt. a och b betecknade delar af tomten n:o 26 vid Högbergsgatan, invid hennes egande tomt n:o 5 vid Trekanten, hos kammaren begärt att få inlösa tomtdelen a för att med hennes berörda tomt förenas. I enlighet med Drätselkammarens förslag får Utskottet föreslå att Stadsf. ville besluta:

att så stor del af den med litt. a betecknade tomtdelen, som faller åt sökanden, bagarmästareenkan Charlotta Erikssons egande tomt n:o 5 vid Trekanten, då linien emellan tomten n:o 26 samt tomterna 3 och 4 å åberopade plankarta utdrages i rak riktning öfver tomtdelen a, må till sökanden, mot ett pris af 50 p:i för qvadratfot, öfverlätas för att med hennes tomt förenas.

Helsingfors den 11 Oktober 1879.

K. J. Numell.

G. U. Sandberg.

Rich. Heimberger.

Sedan detta utlående var färdigt uppsatt och undertecknad, delgafs detsamma åt Brandkommissionen för inhemtande af dess yttrande, och har Brandkommissionen i skrifvelse af den 23 dennes förklarar sig i allo förena sig uti Utskottets här ofvan afgifna betänkande. Helsingfors Stadsfullmäktiges kansli den 31 Oktober 1879.

Enligt uppdrag:

Felix Heikel.

Utskottsbetänkande med utlåtande angående ritningarna till ett eget hus för folkbiblioteket och läsesalen.

Jemte skrifvelse af den 3 nyssvikne Oktober insända Folkbibliotekets Byggnadsstyrelse till Stadsfullmäktiges godkännande detaljerade ritningar och kostnadsförslag till ett eget hus för Folkbiblioteket och Läsesalen, hvilka ritningar blifvit uppgjorda i närmaste öfverensstämmelse med den af Stadsf. den 18 Mars innevarande år godkända eskissen, endast med den förändring att „beqvämligheterna“ för publiken blifvit flyttade till subasementet och att några nya förbindelser mellan byggnadens särskilda lokaler blifvit öppnade. Skrifvelsen åtföljdes af en särskildt till tryck befordrad reservation af bibliotekarien vid Folkbiblioteket, mag. V. Vasenius som för sin del förordade till antagande en från pluralitetens i Byggnadsstyrelsen förslag i väsendtliga delar afvikande eskiss.

Vid föredragning af detta ärende den 16 Okt. stannade Stadsf. efter en längre diskussion med 20 röster emot 16, hvilka sistnämnda afgåfvos för omedelbart godkännande af de utaf byggnadsstyrelsen förordade ritningar, i det beslut, att innan vidare i saken tillgjordes, remittera ärendet till utlåtande af ett särskildt utskott, uti hvilket vid sammanträdet den 21 i samma månad undertecknade utsågos till ledamöter, och hvilket Utskott jemväl egde öfver de af Byggnadsstyrelsens pluralitet och reservanten, mag. Vasenius framlagda olika projekt inhemta ytterligare utlåtande af sakkunnige personer.

Vid den jemförande granskning af de två föreliggande förslagen Utskottet på grund af sitt erhållna uppdrag anställt och hvarvid Utskottet jemväl lemnat reservanten, mag. Vasenius tillfälle att yttra sig angående de anmärkningar, som emot den af honom förordade eskissen framstälts, har Utskottet kommit till följande resultat:

Hvad främst angår grundplanen, läse- och bibliotekslokalernas inbördes läge samt den yttre façaden, företer reservantens förslag i detta afseende följande fördelar:

- 1) Grundplanen är mer koncentrerad och upptager en mindre areal, hvarigenom äfven kostnaden för husets uppförande blefve något lägre;
- 2) Biblioteket och särskildt utlåningsrummet innehar ett mer centralt läge uti byggnaden och det senare står i direkt kommunikation med studierummet, hvilket sist-

nämnda jembäl är beläget på nedra botten, och omedelbart invid läsesalen finnes ett större läserum för tidskrifter; samt

3) Uti husets hufvudfaçad komme en bättre proportion emellan mittel- och ändpartierna att göra sig gällande.

Härvid har Utskottet dock ansett sig böra erinra, att fördelen af en lägre kostnad till stor del elimineras derigenom, att, i händelse reservantens förslag af Stadsfullmäktige antoges, nya ritningar böra uppgöras och byggnadsarbetet uppskjutas på ett år, hvarunder de n. v. synnerligen nedtryckta priserna på all slags byggnadsmaterial äfvensom arbetslönerna sannolikt komma att stiga.

Vid den yttre façaden bör ej heller i detta hänseende allt för stort afseende fästas, då densamma i alla händelser ej kan göra sig fullt gällande vid den smala och mindre trafikerade gata, vid hvilken byggnaden skall uppföras.

Emot den af reservanten framlagda eskiss har Utskottet för öfrigt anmärkt följande, delvis af förstanförda fördelar hos densamma föranledda, väsendtliga olägenheter:

Att bibliotekssalen, inrymmande omkr. 120,000 volymer, är oproportionerligt stor i förhållande såväl till bibliotekets behof under en längre framtid som till studierummets storlek och det utrymme, som reserverats för bibliotekspersonalen, för hvilket ändamål endast ett arbetsrum invid biblioteket i öfre våningen är anslaget, medan invid utlåningsrummet på nedra botten finnas hvarken arbets- eller bekvämlighetsrum;

Att belysningen i bibliotekssalen icke kan blifva tillräcklig, då hyllorna äro ställda med ändarna rätt framför fönstren, en anordning, som, i fall man fullt vill begagna sig af utrymmet, icke torde kunna undvikas, i anseende dertill att ena fönsterväggen i denna sal intager midten af husets hufvudfaçad, hvarför fönstren i densamma ej kunna anordnas så tätt som bibliotekets behof kräfde. Anförda olägenhet måste så mycket mer beaktas, som salen har en betydlig bredd och hvardera af dess bokvåningar komme att erhålla ljus genom fönster af endast half höjd;

Att ingången till läsesalen är högst olämpligt anordnad, liksom man ock för att från paradingången komma till studierummet har att passera en lång omväg;

Att den inåt byggnaden belägna delen af läsesalen jemte galleri komme att blifva nog svagt belyst; samt

Att kapprummen äro olämpligt anordnade, i det de äro genomgångsrum för läsesalarnas och studierummets publik och sålunda icke blott lemna för litet utrymme för öfverplagg utan ock blifva svåra att bevaka för olofliga tillgrepp af klädesplagg.

Härförutom har Utskottet ansett reservantens projekt stå efter Byggnadsstyrelsens deruti, fatt enligt detsamma finnes blott ett, och dertill mindre väl belyst, utlåningsrum. Förutsättas får nemligen, icke såsom hr Vasenius det gjort uti sin framställning om sättet att undanrödja alla olägenheter af det gemensamma utlåningsrummet, att utlåning ur det nedre biblioteket komme att ske endast om aftnarna. Användandet af s. k. hissar för hvarje boklån från det öfre biblioteket, måste äfven, så bekväma dessa inrättningar än äro, der annan utväg saknas, dock betraktas som en olägenhet, hvilken om möjligt bör undvikas såsom medförande större omgångar och tidsutdrägt.

Af anförda olägenheter kunde väl bibliotekssalens knapphändiga belysning afhjelpas sålunda, att bokhyllor anordnades endast emellan fönstren, men i sådant fall blefve deras antal reduceradt med en tredjedel, hvarigenom utrymme för det af Stadsfullmäktige i programmet bestämda maximitalet af böcker, 100,000 volymer, aldrig ens i framtiden kunde erhållas, då någon påbyggnad här icke kan ifrågakomma.

Studierummets litenhet i förhållande till bibliotekets af reservanten föreslagna storlek, kunde jemväl i någon mon undanrödjas genom sådan förändring i byggnadens plan, att trapprummet förlades närmare façaden åt Richardsgatan, i hvilket fall det jemväl blefve möjligt att öppna en dörr emellan vestibulen och trapprummet för att sålunda bereda en mer direkt ingång ifrån den förra till studierummet. Skulle i detta fall bibliotekets arbetsrum förläggas i rummet ofvanom studierummet, vore derigenom ökad utrymme vunnet äfven för bibliotekspersonalen, men deremot blefve de två rummen söderom trappuppgången invid Richardsgatan, ett i öfre och ett i nedre våningen, oformligt långa och smala.

Men äfven om en del af de anmärkta olägenheterna sålunda kunde till en viss grad undanrödjas, qvarstå dock emot reservantens projekt så väsentliga anmärkningar, att Utskottet icke ansett sig kunna förorda detsamma, helst färdiga ritningar finnas till ett hus enligt en annan plan, som af Stadsfullmäktige redan engång blifvit godkänd och hvilken, enligt Utskottets tanke, i allt väsentligt tillgodoser ändamålet, så vidt detta å den härför bestämda tomten låtit sig göra.

I afseende å bibliotekslokalen enligt Byggnadsstyrelsens förslag vill Utskottet särskildt framhålla, att densamma icke blott är rikligt belyst och tidsenligt inredd, samt försedd med tillräckligt antal arbets- och bevämlighetsrum för bibliotekspersonalen äfvensom med tvenne utlåningsrum, utan öfverensstämmer den äfven, i afseende å det utrymme den lemna för böcker, nära med Stadsfullmäktiges i programmet för byggnaden införda bestämning, att biblioteksrummen böra beräknas för omkring 50,000 volymer, men anordnas så att en utvidgning af biblioteket till 100,000 volymer genom tillbyggnad i framtiden lämpligen kan ske. I betraktande af bibliotekets sparsamma tillgångar för utvidgning af bokförrådet och renovering af förslitna böcker, har det synts Utskottet, som ett utrymme för omkring 50,000 volymer i den öfre bibliotekssalen och för 10—15,000 volymer i utlåningssalen på nedre botten skulle vara nog att motsvara behovet för flere årtionden framåt, och under sådana förhållanden torde det vara tjenligast att åt en kommande generation lemna omsorgen om den i framtiden möjligen behöfliga utvidgningen af lokalen i fråga. Utskottet har dock öfvertygat sig om, att en påbyggnad af biblioteksflygeln med en våning ej kommer i någon anmärkningsvärd grad att störande inverka på det hela, hvarjemte Utskottet velat påpeka att en partiel utvidgning af biblioteket kunde ske, äfven utan påbyggnad; sålunda, att den öfre bokvåningen i bibliotekssalen utsträcktes jemväl öfver det utrymme, som på ritningen upptages af trappuppgång och bevämlighetsrum, hvarefter i alla fall fyra små rum bakom biblioteket återstode.

Den vackra och ljusa studiesalen, hvilken äfven står i nära förbindelse med biblioteket, har Utskottet icke, såsom i reservationen framhålles, ansett vara för stort

tilltagen, utan tvärtom stå i proportionellt förhållande till det afsedda bibliothekets storlek. Exemplet från Universitetsbibliotheket kan ej i detta afseende tillämpas, då läserummet vid detsamma erkänt är alldeles för litet och ej får användas vid eldsljus, då den stora publiken är ledig.

Läsesalen, äfvensom ingången till densamma jemte kapprummen, har Utskottet funnit fullt ändamålsenligt anordnade.

Den enda anmärkning af vigt, Utskottet kunnat framställa emot detta förslag, är att läserummet i nedre våningen har ett alltför afskildt läge. Utskottet har dock varit af den tanke, att den stora läsesalen jemte rotunda i tvenne våningar, hvilken senare väl kan användas som läserum för tidskrifter, ganska länge skall fylla behovet af läselokaler, och att, då ökad behof af utrymme för detta ändamål gör sig gällande, Staden måste vara betänkt uppå att inrätta mindre läsesalar i andra delar af staden. Läserummet i nedre våningen kunde därför tillsvidare blifva disponibelt, eller ock, ifall behovet sådant kräfde, detta rum anslås till arbetsrum för bibliothekspersonalen, och det som arbetsrum i öfre våningen betecknade, genom en hvalföppning sättas i förbindelse med studiesalen och användas som läserum.

I betraktande af hvad Utskottet sålunda framhållit, får Utskottet som sitt slutomdöme om de föreliggande ritningarne framställa,

att reservantens förslag väl har enskilda företräden framför Byggnadsstyrelsens, men att dessa dels motvägas af deremot svarande olägenheter, dels icke äro af den betydighet, att de borde föranleda ett förkastande af Byggnadsstyrelsens projekt, helst detta fullt tillfredsställer behovet samt nära öfverensstämmer med det af Stadsfullmäktige tidigare godkända programmet.

Utskottet får därför, jemväl med afseende derå, att till Byggnadsstyrelsens förslag finnas färdiga ritningar och byggnadsarbetet sålunda genast kan vidtaga, föreslå:

att Stadsfullmäktige ville godkänna de af Byggnadsstyrelsen förordade ritningar till ett eget hus för Folkbibliotheket och Läsesalen.

Utskottet får slutligen anmäla, att Utskottet såväl i betraktande deraf, att fackmän för bedömandet af denna fråga ingå som ledamöter i Utskottet, som med afseende å den samstämmighet i åsigter som rådt inom detsamma, icke aktat nödigt att ytterligare inhemta sakkunniges utlåtande.

Helsingfors den 1 November 1879.

L. Lindelöf.

Th. Decker.

C. G. Estlander.

R. A. Renvall.

G. Strömberg.

Utskottsbetänkande med anledning af Direktionens för Småbarnskolorna förslag att till staden öfverlemna „Marias asyl eller småbarnsskola.“

Uti skrifvelse till Magistraten af den 8 Febr. innevarande år har Direktionen för Småbarnskolorna anmält, att Direktionen med afseende derå, att den under dess förvaltning stående småbarnsskola, som bär namnet Marias Asyl, vore en Helsingfors stads-kommun tillhörig inrättning, beslutit, att från nästkommande kalenderårs början åt bemälde kommun öfverlemna vården om nämnda asyl, samt i sådant afseende anhållit att någon eller några personer blefve utsedde, att vid nästa års ingång å kommunens vägnar af Småbarnsskoledirektionen öfvertaga Marias asyl jemte dess fastighet samt fond med dertill hörande kontanta penningar, värdepapper och skuldsedlar, äfvensom annan lösegendom.

Magistraten remitterade detta ärende genom utdrag ur dess protokoll för den 22 Febr. till Stadsfullmäktige med förslag, att den så kallade Marias asyl måtte ställas under ledning af folkskoledirektionen, åt hvilken jemväl skulle öfverlemnas att handhafva förvaltningen af skolans tillgångar. Med anledning häraf beslöto Stadsfullmäktige den 18 Mars att i saken höra Folkskoledirektionen, som i skrifvelse af den 9 Maj afgaf det utlåtande, att Direktionen ej ansåg sig kunna öfvertaga tillsynen öfver i fråga varande skolinrättning sådan den nu är, hvaremot Direktionen med nöje ville åtaga sig inseendet öfver densamma, ifall den blefve omorganiserad till en vanlig lägre folkskola.

Vid handläggning af detta ärende den 20 sistlidne Maj funno Stadsfullmäktige nödigt att närmare utredning införskaffades angående sättet för tillkomsten af den s. k. Marias asyl samt huruvida vid öfverlemmandet af medel till inrättningen vilkor eller förbehåll blifvit fästade af den art, att de förhindrade sådan omorganisation af inrättningen, som folkskoledirektionen påyrkat, och beslöto Stadsfullmäktige af sådan anledning till nedsättande af ett utskott om tre personer, med uppdrag att samla berörda utredning samt dermed jemte yttrande och förslag till Stadsfullmäktige inkomma. Till medlemmar i detta utskott utsågos undertecknade, som i stöd af uppgifter, hvilka hemtats dels från skolans arkiv tillhörande handlingar och räkenskaper dels från Magistratens och stadens Äldstes protokoll, härmed till Stadsfullmäktige få afgifva följande:

Upprinnelsen af i fråga varande skolinrättning kan ses af följande utdrag ur Magistratens i Helsingfors stad protokoll för den 18 Maj 1842 § 2:

„Som H. K. Höghet, Thronföljaren Cesarewitsch och Storfursten Alexander Nikolajewitsch snarligen är att hitfövänta; så ock till varaktig åminnelse af detta H. K. Höghets första nådiga besök i Finlands hufvudstad, öfverenskommo och beslöto Magistraten och Stadens Äldste att af Stadskassans enskilda medel anslå en summa af ett tusen femhundra Rubel silfver till fond för inrättandet af så kallade småbarnsskolor eller allmänna herbergen, deri så beskaffade barn af medellösa föräldrar utaf den arbetande klassen emottagas, för att under öm och sorgfällig vård redan ifrån de spädnare åren vänjas till ordning och ett sedligt uppförande, medan föräldrarne, obehindrade af barnskötsel, kunna använda sin tid till nyttig sysselsättning, samt såmedelst förskaffa sig och sin omvårdnad nödig utkomst och berguing; äfvensom insamling af medel för samma fromma stiftelse skulle göras genom subscription, hvarmed också nu genast skedde början, och hvarvid åtskilliga af stadens Äldste tecknade tillsammans trehundra fem rubel berörde mynt, derå en af dem, hr handelsmannen Wasenius uttog subscriptions listan, för att låta den i staden circulera; hvilket allt här nedskrefs.“

Huru mycket omförmälda privata subskription inalles inbragte, har utskottet ej kunnat utröna, men att af dessa medel en summa af 1,200 rub. s:r mot skuldsedel utlånades, finnes antecknad uti ett protokoll, fördt vid „Direktionens för de här i staden inrättande Småbarnsskolorna“ sammanträde den 17 Maj 1843. För att bereda den blifvande anstalten tjenlig lokal inköpte omförmälda direktion den 25 Mars 1845 den under n:o 14 i kvarteret Fasanen invid Stora Robertsgatan i denna stad belägna gård för en betingad köpeskillning af 1,257 rub. s:r 14²/₇ kop. Å denna tomt lät Direktionen under det följande året för en kostnad af 1,000 rub. s:r uppföra ett skolhus af sten, hvarjemte förut befintliga hus undergingo nödiga reparationer. Sedan direktionen härå den 8 Juni 1846 emot ett arvode af 200 rub. s:r jemte fria husrum och värme till lärarinna för skolan, hvilken uti Direktionens protokoller och skrivelser benämnas „småbarnskola“ eller „barnhem“ eller „barnvårdsinrättning“, antagit Mademoiselle Carolina Berglund, beslöts att skolan skulle öppnas den 11 Januari 1847, och utfärdades härom bland annat en Kungörelse, deri „vederbörande föräldrar och målsmän underrättas att uti en härstädes genom den allmänna välgörenheten tillvägabragt inrättning kommer små barn emellan 3 och 6 års ålder af den arbetande klassen att intagas till vård och uppfostran, utan att någon betalning derför behöfver erläggas. Denna inrättning, som ock kallas Småbarns Skola, hålles hvarje söcknedag den ljusa tiden öppen från kl. 6 om morgonen till kl. 7 om aftonen och den mörka tiden, så länge dagsljuset varar.“ Sedan nyssnämnda dag har skolan varit uti oafbruten verksamhet, och så vidt Utskottet kunnat finna varit flitigt anlitad. År 1851 öppnades en filial till densamma uti Kronohagen, hvilken filial dock år 1859, då Semigradskys småbarnskola derstädes inrättades, blef indragen.

Hvad beträffar skolans ekonomi, så synas de för handen varande tillgångarna varit ganska knappa, men intresset för skolan ganska allmänt, så att densamma tidt och ofta erhållit enskilda donationer. Så vidt dessa finnas uti direktionens protokoller antecknade, uppgingo de privata bidragen under åren 1845 till 1857 till ett belopp af 4,321 rub. s:r 71 kop. förutom en gåfva, hvars storlek ej finnes upptagen, samt 2 aktier i Societetshuset härstädes och en aktie i Ulrikasborgs badinrättning. Dessutom hade Helsing-

fors Sparbank ihågkommit skolan med anslag och 1851 hade Magistratens och stadens Äldste till minne af H. K. H. Storfursten Thronföljaren Alexander Nikolajevitschs 25-åriga styrelse af Universitetets angelägenheter, ur stadens enskilda medel för Småbarnsskolans framtida vidmakthållande utanordnat en summa af 1,000 rubel silfver.

År 1856 beslöt Direktionen, som genom inval af nye ledamöter kompletterat sig sjelf, utom år 1849, då så många ledamöter afgått att Direktionen var i saknad af både Ordförande och fulltaligt antal ledamöter, hvarför hos Magistraten anhölls om utseende af nye ledamöter, att hos H. K. Majestät anhålla om stadfästelse af ett uppgjort „Förslag till Reglemente för Direktionen öfver Småbarnsskolorna i Helsingfors“. Detta förslag blef af dåvarande generalguvernören öfver Finland, grefve Berg fastställt den 21 Februari nämnda år. Ur detta reglemente, som fortfarande är i gällande kraft, intages här följande:

§ 1. Ändamålet med Småbarnsskolorna i Helsingfors är, att åt barn mellan 3 och 7 års ålder af sådana inom församlingen vistande obemedlade föräldrar, hvilka derom anlita dessa skolor, bereda om dagarna kostnadsfri vård och sedlig uppfostran.

§ 2. Småbarnsskolorna, stiftade och härintills underhållna af medel, insamlade mest genom enskild välgörenhet men dels äfven förerade af stadens Magistrat i samråd med stadens Äldste, stå under öfverinseende af en Direktion, bestående af en ordförande och sex ledamöter, hvilka framdeles af Direktionen sjelf inväljas på tre år. — — — — Sjelfskrifven och ständig ledamot är Församlingens pastor eller den hans tjänst förrättar.

§ 4. Direktionen inkallar tvenne församlingens medlemmar till revisorer öfver förvaltningen — — — —

§ 5. På Direktionen ankommer värden af Inrättningens hus och befordrandet af skolornas angifne ändamål samt antagandet af lärarinnor, sekreterare, betjening m. m. äfvensom bestämmandet af deras aflöningar, vilkor och åligganden.

Följande år 1857 medförde en gynsam vändning uti skolans ekonomiska ställning. Den 19 Mars 1856 hade nemligen hela stadens borgerskap på förslag af stadens Äldste inför Magistraten beslutit, att, som ett uttryck af sin fögnad öfver H. K. M. Alexander II:s besök i Helsingfors, medels en årlig afgift under de sex närmaste åren af 50 kopek silfver på hvarje skattöre sammanbringa ett kapital af vidpass 9,000 rubel silfver, som skulle användas att betrygga tillvaron af en Småbarnsskola i staden, hvilken efter H. M. Kejsarinnan skulle kallas „Marias asyl“ eller „Marias småbarnsskola“. Den 25 November 1857 beslöto Magistraten och stadens Äldste, på förslag af Direktionen för Småbarnsskolorna, att de genom borgerskapets extra beskattning redan influtna och framdeles inflytande medel, skulle till nämnda Direktion öfverlemnas och genom dess försorg göras räntebärande, samt den årliga räntan användas till underhåll af den vid Stora Robertsgatan redan befintliga småbarnsskola, hvars framtida bestånd sålunda vore betryggadt och hvilken skulle erhålla den af borgerskapet föreslagna benämningen af „Marias asyl“. Härvid hade stadens Äldste dock fäst det vilkor, att kapitalet i ingen händelse skulle utan vederbörandes hörande tillgripas eller räntan till andra än sagde skolas behof användas, hvarjemte de uttryckt den önskan, att, såvida det för stadens borgerskap blefve utaf särdeles intresse att alltid ega närmare kännedom om såväl skolans

ekonomiska ställning som omfånget för och frukterna af densammas verksamhet, Direktionen i detta afseende årligen benäget ville meddela berättelse, hvilken antingen i tryck offentliggjordes eller blefve vederbörande genom Magistratens åtgärd meddelad.

Äfven efter denna frikostiga gåfva af stadens borgerskap, som väsendtligen betrygade skolans ställning, har Marias asyl, på Direktionens hemställen, erhållit särskilda anslag af Helsingfors Sparbank och ett dylikt om 2,000 mark af Utskänningsaktiebolaget samt äfven kommit i åtnjutande af ett par mindre, privata donationer.

Beträffande ifrågavarande anstalts inre organisation blef densamma, efter det lärarinna på förslag af pastor, numera öfverinspektor U. Cygnaeus, satts i tillfälle att göra en resa till Tyskland i början af 1860-talet, ombildad i enlighet med de Frøbelska barnträdgårdarna. I medlet af nämnda årtionde blef derjemte, som det synes i strid med § 1 uti ofvananförda reglemente, en högre eller egentlig skolafdelning för barn öfver 7 år tillfogad. År 1870 har Direktionen fastställt ordningsreglor för såväl Marias Asyl, som Semigradskys småbarnsskola, hvilken jemväl alltsedan dess stiftelse stått under Direktionens förvaltning. Ur dessa ordningsreglor, som fortfarande tjena till efterrättelse, inhemtas bland annat följande: Läroinrättningen består af tvenne afdelningar, nemligen barnträdgården och skolan; Antalet barn är högst 60 eller 30 på hvardera afdelningen; Läroinrättningen skall vara i verksamhet 36 veckor i året, med tre lektionstimmar dagligen i barnträdgården och fem i skolan, förutom onsdagar och lördagar, då undervisning meddelas endast på förmiddagarna; För inträde i barnträdgården fordras ingen förkunskap, endast att barnet ej är yngre än 4 och ej äldre än 7 år; För intagning i skolan erfordras, att barnet fyllt 7 år och åtminstone någon tid besökt barnträdgården; I skolafgift erlägges för hvarje barn 4 p:ni om dagen, derest ej barnets föräldrar bevisligen pröfvas sakna utvägar dertill; Undervisningen omfattar: a) i barnträdgården: berättelser för att väcka och nära den religiösa känslan hos barnet, små öfningar på taffa i skrifning och teckning, rörelselek, sång och handarbete; samt b) i skolan: religion, läsning, skrifning, hufvudräkning, räkning på taffa, teckning, sång, rörelselek och handarbeten.

Härtill får Utskottet tillägga följande rörande skolans närvarande verksamhet och ställning. Eleverna vistas i skolan från kl. 9 f. m. till 12 middag, den högre afdelningens elever dessutom fyra dagar i veckan från kl. 1—3 eller 2—4 e. m. På anstaltens bekostnad få 25 de medellösaste eleverna middag i skolan à 15 p:ni per dag. Elevantalet är för närvarande fulltaligt och årligen söka flere inträde än som kunna emottagas. Af de nuvarande eleverna, hvilkas ålder varierar mellan fyllda 5 och fyllda 8 år, äro 25 öfver 7 år. På den högre afdelningen genomgås ungefärligen lägre folkskolans lärokurs. Sedan 1847 ha inalles 1,651 elever, eller 880 gossar och 771 flickor, varit i skolan inskrifna, hvarvid bör observeras att innan skolans ofvannämnda utbildning försiggick, ett långt större antal elever än nu i densamma emottogs. Undervisningen handhafves af en föreståndarinna och en biträdande lärarinna, af hvilka den förra åtnjuter 800 och den senare 360 mark i årlig lön, förutom fria rum och ved.

Af skolans räkenskaper, hvilka liksom öfriga handlingar af Direktionen ställts till

Utskottets disposition, inhemtas följande rörande inkomster och utgifter samt fondens belopp under senaste år:

	Inkomster, utom donationer.	Utgifter.	Utgående balans.
1870 . . .	3,735: 86.	3,102: 15.	56,415: 83.
1871 . . .	2,035: 96.	3,706: 80.	54,744: 99.
1872 . . .	2,950: 60.	3,073: 96.	55,121: 63.
1873 . . .	2,004: 68.	2,511: 67.	54,614: 64.
1874 . . .	3,279: 26.	2,687: 81.	55,206: 09.
1875 . . .	1,903: 58.	3,303: 48.	54,420: 44.
1876 . . .	3,671: 41.	3,850: 51.	54,746: 34.
1877 . . .	2,263: 55.	5,261: 93.	51,890: 96.
1878 . . .	3,507: 55.	7,720: 69.	49,863: 70.

I afseende å utgifterna under de två sista åren bör anmärkas, att den starka stegringen uppstått genom vidtomfattande reparationer uti skolans gård samt uppförande af ett nytt uthus af sten, hvilket sistnämnda arbete ensamt för sig kräfde 4,780 mark. Afskiljas alla utgifter för gårdens underhåll, finnes att kostnaden för undervisning, kosthållning m. m. under senaste fem år uppgått i medeltal till 2,715 mark i året, samt att inkomsterna för samma tid i medeltal årligen stigit till 2,925 mark. Utom ofvanupptagne behållning eger skolan förut nämnda gård i hörnet af Anne- och Stora Robertsgatorna, men densamma upptages helt och hållet af skollokalen och lärarinnans bostad, så att från densamma för närvarande ingen inkomst kan påräknas.

Af ofvanstående framställning framgår, att de donationer som dels af borgerskapet, dels af enskilda blifvit gjorda till förmon för den s. k. Marias asyl, afsedt upprätthållande af en anstalt för vård och uppfostran af minderåriga barn från 4 till 6 å 7 års ålder, och har Utskottet på denna grund ansett en ombildning af ifrågavarande anstalt till lägre folkskola, på sätt Folkskoledirektionen föreslagit, icke kunna försiggå, då derigenom de medel, som förärats till en mild stiftelse af omförmäldt slag, i sjelfva verket endast skulle komma kommunens skattdragande medlemmar, hvilka det åligger att underhålla folkskolor i tillräckligt antal, till godo. En dylik ombildning vore desto mindre på sin plats, som asylen genom det stora antalet inträdessökande visat sig fylla ett verkligt behof. Att en afvikelse redan skett från asylens ursprungliga program, genom den högre afdelningens inrättande, kan ej heller anföras som skäl för att än vidare fortgå på denna väg. Tvertom har Utskottet trott, att Direktionen, derpå uppmärksamgjord, skall vidtaga åtgärd för att ordna inrättningen i närmare öfverensstämmelse med gifvarenes afsigt och gällande reglemente.

Då sålunda en ombildning af asylen, enligt Utskottets uppfattning, icke kan ifrågakomma, torde ej heller något skäl förefinnas för kommunen att ytterligare utvidga sin redan nog vidsträckt förvaltningssfer genom öfvertagande af denna inrättning, helst för

densamma redan finnes en vederbörligen ordnad förvaltningsorgan, som under årtionden med framgång handhaft denna angelägenhet.

Då emellertid, såsom af ofvananförda kalkyl framgår, asylen har att kämpa med stora ekonomiska svårigheter, har Utskottet ansett staden, i betraktande af anstaltens gagneliga verksamhet för det uppvoxande släktet och den arbetande klassen, kunna lemna densamma något mindre bidrag. Af kalkylen framgår, att skolans inkomster äro tillräckliga för bestridande af de löpande utgifterna, men att gårdens remontkostnader tära på skolans stående kapital, hvarföre stadens eventuella understöd lämpligast kunde gifvas i form af bidrag till gårdens underhåll och utgå med högst 2 proc. af dess värde, som approximativt uppskattats till 30,000 mark.

Utskottet får därför föreslå:

att Stadsfullmäktige i afgående skrifvelse genom Magistraten ville underätta Direktionen för Småbarnsskolorna, att Stadsfullmäktige icke kunnat bifalla till Direktionens framställning om att staden skulle öfvertaga „Marias asyl“, men att Stadsfullmäktige dock, i betraktande såväl af asylens gagneliga verksamhet som af dess knappa ekonomiska tillgångar, velat som bidrag till underhållet af skolans gård tillsvidare utlofva anstalten ett årligt understöd af högst 600 mark, för åtnjutande hvaraf Direktionen hvarje år egde till Stadsfullmäktige afgifva ej mindre berättelse öfver skolans verksamhet än redovisning öfver dess inkomster och utgifter för det senast förflutna året.

Helsingfors, den 24 November 1879.

Fr. W. G. Hjelt.

O. Donner.

Alfr. Charpentier.

Berättelse

öfver

verkställd revision af Helsingfors stads räkenskaper för år 1878.

Undertecknade revisorer af Helsingfors stads räkenskaper för år 1878, hafva under iakttagande af oss genom Magistraten delgifna såväl Kejslerliga Senatens föreskrifter som Herrar Stadsfullmäktiges uttalade önskningsmål angående de omständigheter, hvilka vid revisionen borde beaktas, numera slutfört detta sig ombetrodda uppdrag.

Sedan de å drätselkontoret förde böcker med till dem hörande verifikationer äfvensom Fattigvårdens, Tolagskammarens, Hamnkontorets, Byggnadskontorets och Folkskolornas, men icke Auktionskammarens, för året afgifna redovisningar, hvilka dels vid revisionens början, dels under dess fortgång till oss öfverlemnats, med största noggrannhet blifvit genomgångna och granskade, hafva vi, för att tydligare åskådliggöra stadens verkliga inkomster och utgifter för nämnde år, sammanställt följande tablå, uppgjord i den ordningsföljd, som den för året fastställda budgeten anger och utvisande derjemte i hvilka anslagsposter densamma blifvit öfverskriden eller lemnat besparing.

Inkomster:		Summa.	
II. Räkter.			
Influtne och upplupne räntor å skuldsedlar	4,768:	57.	
Räkta å depositionsräkning i Nordiska aktiebanken . . .	1,966:	67.	
» å löpande räkning i d:o d:o	3,127:	5.	
» å donations m. fl. obligationer	2,412:	74.	
» af bolaget Neptun m. m.	402:	15.	
» å W. Elgs donationsfond	2,042:	76.	
Upplupna räntor å arrendetomtlösen	9,216:	45.	
Dividend å 280 aktier i Helsingfors societetshus	3,360:	—	27,296 39
	Transport		27,296 39

	Transport	27,296	39
III. Tomtlösen.			
För odisponerade tomter	51,090: 45.		
» disponerade arrendetomter	55,026: 11.	106,116	56
IV. Stadens fasta egendom.			
Donerade hemmansränder, grundränder och arrenden	10,608: 86.		
Arrenden för jordlägenheter, villor och smärre platser	} 68,352: 16.		
d:o för tomter			
d:o för byggnader, mindre platser och restaurationsrättigheter			
d:o för simhus			
d:o för stadens chausséer	15,150: —		
d:o för grästäkten å Ulrikasborgsbergen, Thölö, Esplanaderna och Kaisaniemi samt för såld mull	1,362: —		
Hyror för stadens bodar	7,928: —		
d:o för en lokal i barnhemmet	420: —		
d:o för diverse lokaler å Skatudden m. fl. ställen	2,864: 97.		
Influtna rester å arrendemedel från föregående år	6,414: 75.	113,100	74
V. Tomtören			
		1,597	25
VI. Inkomstgifvande rättigheter.			
Tolagsmedel, trafikafgifter m. m.	180,114: 50.		
Hamn- och väg-afgifter	92,997: 24.)*		
Auktionsprovision	725: 91.		
Bura- och antagningsafgifter	5,892: —		
	Transport 279,729: 65.	248,110	94

*) Hamnkontorets uppbörd under året utgjorde, fördelad å de särskilda titlarna:

Vägningsafgifter	<i>Fmg.</i> 1,345: 14.
Kokhusafgifter	» 381: 60.
Hamnafgifter	» 83,811: 27.
Broafgifter	» 4,451: 59.
Barlastafgifter	» 1,138: 40.
Fiskevattensafgifter	» 781: 40.
Marknadsafgifter	» 1,087: 84.
	<i>Fmg.</i> 92,997: 24.
Hamnkontorets uppbörd för 1877 utgjorde	» 84,486: 59.
Således under året en tillökning af	» 8,510: 65.

Då de vid hamnkontoret förde journalerne utvisa att staden besökt år 1877 af 7,520 fartyg och båtar med ett tillsammanlagt lästetal af 113,126 läster samt 1878 endast 6,648 enahanda farkoster med en dräktighet af 89,684 läster, synes att förenämnde tillökning uti intraderna betingats af den från början af 1878 gällande »trafiktaxa för Helsingfors«, hvilken sålunda genom sina högre trafiksatser kommer att tillskynda staden ett ganska betydligt tillskott i dess årsinkomster.

	Transport	279,729: 65.	248,110	94
Hyrkuskafigifter		5,712: —		
Formansafgifter		44: —		
Grönsaksförsäljningsafgifter		320: —		
Mångleriafigifter		2,721: —		
Gerningsören		428: —		
Gåfvor för burskap		241: —		
Biljardafgifter		448: 28.		
Afgifter för tillställningar emot entré		2,816: —		
Afgifter af i Ryssland vistande personer		1,754: 79.		
Bouppteckningsprocenter		4,203: 36.		
Månadlig afgift af utländningar		— —		
Kollektmedel		270: 19.		
Sakören		4,247: 14.		
Planhyror		165: —		
Influtna rester å tolagsmedel från föregående år		23,335: 57.	326,435	98
VII. Diverse.				
För sjukvård å feberlasarettet		354: 16.		
» fattighjons arbeten		960: 70.		
» potäter från arbets- och fattiggården		87: —		
Ersättningar för underhåll af fattiga		4,315: 90.		
Arfsmedel, hyror m. m.		321: 14.		
Fattigvården tillfallande sakören och absentieböter		1,379: 64.		
Absentieböter (Stadsfullmäktiges och Öfverkrigsdomstolens)		336: 40.		
Folkskoleelevers skolafgifter		4,001: 45.		
Söndagsskoleelevers d:o		1,097: —		
För skolelevers handarbeten		161: 95.		
» boklån		516: 49.		
» hundskatt		5,386: —		
Ersättning för förskotterade landtdagskostnader		15,596: 6.		
Ersatt kostnad för reparation af möljen i södra hamnen		311: 80.		
Inbetalning af förskott, lemnadt under föregående år		553: 49.		
För levererad trottoir- och tuktad sten		3,545: —		
» försålda kasserade inventarier		615: 49.		
» vanhäfd å Forsby hemman		4,947: —		
Hyra för en rullkran och en lokal å Grejus		186: —		
Helsinge sockens andel i reparationskostnaden för bron i Gammelstaden		600: 32.		
Utskänningsbolagets anslag till folkbibliotheket och läsesalen		22,550: 31.		
Influtna rester från föregående år å fattigafgifter, folkskolemedel och extra sjukvård		12: 15.	67,835	45
	Transport		642,382	37

	Transport	642,382	37
VIII. Statsbidrag.			
Till folkskolorna	26,000: —		
» polisinrättningen	73,280: —		
» inqvarteringen	183,000: —		
» söndagsskolan	2,400: —		
För gatuhållningen åren 1875—1878	40,000: —		
Stadens andel i bränvinsskatten	4,476: 24.	329,156	24
IX. Vattenledningen.			
För vattenförbrukning		27,694	78
X. Kommunala utskylder.			
Influtne	534,442: 80.		
Influtne rester från 1877	56,431: 39.	590,874	19
		1,590,107	58
Inkomsterna understiga utgifterna med		177,138	82
	Summa <i>Sm.</i>	1,767,246	40

Utgifter:	Utgifter under året.	Årsanslaget.	Besparin- gar å års- anslaget.	Årsanslaget öfverskridet med
I. Räntor och kapitalafbetalningar.				
1:o. Amortering å lånet för stadens re- glering	5,288 —	5,288 —	—	—
2:o. D:o å d:o för rådhusbygg- naden . . . . . 2,516: — ränta å 4 % . . . . . 1,003: 20.	3,519 20	3,519 20	—	—
3:o. D:o å d:o för chausséerna 2,597: 52. ränta . . . . . 2,902: 48.	5,500 —	5,500 —	—	—
4:o. D:o och ränta å chaussé-obligatio- nerna	6,796 9	7,650 —	853 91	
5:o. Återstoden af köpeskillingen å Röö- ska gården jemte ränta	1,050 —	1,050 —	—	—
6:o. 1 års ränta å fonden för dygdigt tjenstefolks belöning å 5 % å <i>Sm.</i> 6,983: 34 . . . . . 349: 17. D:o å Arnellska testa- mentsfonden å 6 % å <i>Sm.</i> 18,004: — . . . . . 1,080: 24.				
Transport	22,153 29	23,007 20	853 91	—

	Transport	22,153 29	23,007 20	853 91	—	—
1 års ränta å fonden för folkbibliotheket och läsesalen å 5 % å <i>Tmf.</i> 65,518: 32 .	3,275: 92.					
1 års ränta å fattigvårdens elfva donerade fonder å 6 % å <i>Tmf.</i> 91,609: 96 . .	5,496: 59.					
1 års ränta å Wilhelmina Törmäläs fond å 5 % å <i>Tmf.</i> 15,951: 16	797: 56.					
56 dagars ränta å Karamsin-ska hemgiftsfonden å 6 % å <i>Tmf.</i> 2,284: —	21: 32.	11,020 80	6,910 78	—	—	4,110 2
7 % ränta å kassakreditiv		—	5,500 —	5,500 —	—	—
II. Rådstufvurätten, Magistraten och Stadsfullmäktige.						
a) Aflöningar, arvoden m. m.		110,192 44	108,594 16	—	—	1,598 28
b) Pensioner		3,611 66	3,686 67	75 1	—	—
c) Expenser		9,148 79	4,000 —	—	—	5,148 79
d) Stadsfullmäktiges kansli		9,701 23	10,000 —	298 77	—	—
III. Drätselkammaren och der- under lydande verk.						
a) Drätselkammaren		19,799 99	19,800 —	—	1	—
Expenser		2,548 32	1,300 —	—	—	1,248 32
b) Drätselkammarens kontor		20,425 —	17,600 —	—	—	2,825 —
c) Tolagskammaren		13,899 96	14,118 56	218 60	—	—
För vågattester och mätarearvoden .		5,149 8	7,000 —	1,850 92	—	—
d) Hamnkontoret		16,539 73	14,780 —	—	—	1,759 73
e) Expenser för drätselkammarens kontor, tolagskammaren och hamnkontoret		2,613 66	3,000 —	386 34	—	—
f) Byggnadskontoret		17,151 70	17,160 —	8 30	—	—
Expenser		3,571 56	2,000 —	—	—	1,571 56
IV. Gatubelysningen.						
a) Gasbelysning		39,800 56	40,160 82	360 26	—	—
b) Terpentimbelysning		27,348 1	22,760 —	—	—	4,588 1
V. Brandverk.						
a) Byggnader och hyror: Underhåll af brunnar och vattenuppfordringsverk		2,298 7	2,500 —	201 93	—	—
	Transport	336,973 85	323,878 19	9,754 5	—	22,849 71

	Transport	336,973 85	323,878 19	9,754 5	22,849 71
	Hyror för brandmanskapet och brand-				
	tornen	6,900 —	6,900 —	— —	— —
b)	Eldning och lysning	3,387 15	3,645 30	258 15	— —
c)	Redskap:				
	Återstoden af priset för ångsprutan	— —	8,500 —	8,500 —	— —
	Underhåll af redskap och servering				
	af ångsprutorna	3,499 5	4,000 —	500 95	— —
d)	Aflöningar och andra förmåner	27,920 —	28,070 —	150 —	— —
e)	Stall för 12 hästar	5,169 16	7,102 80	1,933 64	— —
	Medicin	110 19	50 —	— —	60 19
f)	Gratifikationer och oförutsedda ut-				
	gifter	2,512 42	3,000 —	487 58	— —
VI. Polis- och Fångvård.					
a)	Polisinrättningen	117,847 24	120,940 —	3,092 76	— —
b)	Stadshäktet	5,520 —	5,520 —	— —	— —
	Förnödenheter	1,874 83	1,000 —	— —	874 83
VII. Sundhets-, Sjuk- och Fattigvård.					
a)	Sundhetsnämnden och derunder ly-				
	dande personer m. m.	8,696 51	11,871 48	3,174 97	— —
b)	Kommunens offentliga sjukhus (feber-				
	lasarettet)	17,834 77	12,000 —	— —	5,834 77
c)	Veterinärläkare-arvode	600 —	600 —	— —	— —
d)	Fattigvården:				
	Aflöningar	11,190 —	8,900 —	— —	2,290 —
	Understöd åt fattiga: ständiga	37,744 51	44,000 —	6,255 49	— —
	tillfälliga	3,130 —	4,000 —	870 —	— —
	Beklädnad åt d:o	2,480 54	2,500 —	19 46	— —
	Kost åt d:o	17,494 74	18,000 —	505 26	— —
	Sjukvård och kostnad för sinnesrub-				
	bade personer å dåranstalt	8,281 —	10,000 —	1,719 —	— —
	Medikamenter	1,888 55	3,000 —	1,111 45	— —
	Inventarier	263 32	1,000 —	736 68	— —
	Eldnings- och lysningsämnen	5,457 —	5,400 —	— —	57 —
	Foder för 2 hästar	464 28	1,000 —	535 72	— —
	Brandstodsafgifter	122 58	800 —	677 42	— —
	Pension åt f. d. fattighusinspektorn				
	Eklund	375 —	500 —	125 —	— —
	Oförutsedda utgifter	3,252 72	6,000 —	2,747 28	— —
	Transport	630,989 41	642,177 77	43,154 86	31,966 50

	Transport	630,989 41	642,177 77	43,154 86	31,966 50
VIII. Undervisningsväsende.					
a) Navigationsskolan, hyra		2,400 —	2,400 —	— —	— —
b) Realskolan:					
Hyror och aflöning åt vaktmästare .		10,000 —	10,066 66	66 66	— —
Eldnings- och lysningsämnen		597 85	1,000 —	402 15	— —
Inventarier och diverse		1,156 17	2,000 —	843 83	— —
c) Slöjdskolan		5,000 —	5,000 —	— —	— —
d) Folkskolor:					
Löner, hyresmedel, dyrtidstillägg och arvoden .		68,025 28	70,769 33	2,744 5	— —
Hyror för skollokaler		2,950 —	2,800 —	— —	150 —
Undervisningsmaterial		1,980 61	2,500 —	519 39	— —
Material för handarbeten		265 85	800 —	534 15	— —
Skolmöbel och reparation af sådana		1,255 85	1,000 —	— —	255 85
Ved		2,694 40	3,600 —	905 60	— —
Belysning		1,992 80	1,800 —	— —	192 80
Underhållskostnad för hus samt diverse		3,955 23	3,830 67	— —	124 56
e) Folkbiblioteket		5,334 23	5,000 —	— —	334 23
IX. Staden åliggande allmänna onera.					
a) Skjutshållning		9,000 —	9,900 —	900 —	— —
b) Kronoutlagor		629 4	629 4	— —	— —
c) Inqvartering		312,297 85	334,065 33	21,767 48	— —
X. Byggnader och allmänna arbeten.					
a) Underhåll af stadens hus		17,251 58	5,500 —	— —	11,751 58
b) Fyllningsarbete å Sandvikstorget .		3,577 92	3,500 —	— —	77 92
c) Stenläggning af Jernvägstorget . .		43,511 24	41,700 —	— —	1,811 24
d) Utstakning af gator och tomter . .		2,319 48	2,500 —	180 52	— —
e) Planering af:					
Kaserngatan		24,255 30	22,800 —	— —	1,455 30
Högbergsgatan		6,334 14	13,600 —	7,265 86	— —
Röddäldsesplanaden		13,811 39	21,600 —	7,788 61	— —
Bergmansgatan		21,627 18	12,900 —	— —	8,727 18
Eriksgränd		16,980 24	13,010 —	— —	3,970 24
Gräsviksgatan		17,381 48	14,590 —	— —	2,791 48
Malmgatan		11,162 74	21,935 —	10,772 26	— —
Fredriksgränd		4,743 77	9,465 —	4,721 23	— —
Georgsgatan		2,573 7	4,000 —	1,426 93	— —
Annegatan		5,537 20	4,369 —	— —	1,168 20
Transport		1,251,591 28	1,290,807 80	103,993 58	64,777 8

	Transport	1,251,591 28	1,290,807 80	103,993 58	64,777 8
	Skarpskyttegatan	6,136 80	5,000 —	— —	1,136 80
	Kommers- och Lökholmsgatorna . .	22,348 28	38,700 —	16,351 72	— —
	Mynt- och Hamngatan	8,970 7	— —	— —	8,970 7
	Sandviksgatan	5,860 66	— —	— —	5,860 66
	Abrahamsgatan	6,556 65	— —	— —	6,556 65
	Michaelsgatan	2,045 75	— —	— —	2,045 75
	Parkgatan	204 80	— —	— —	204 80
	Bangatan	397 88	— —	— —	397 88
f)	Omläggning af Alexandersgatan . .	— —	5,500 —	5,500 —	— —
g)	Stenläggning af Lappviksgatan . .	9,770 62	9,900 —	129 38	— —
h)	Anläggande af södra kajen och fiskarhamnen å Skatudden	— —	60,000 —	60,000 —	— —
i)	Kanaler:				
	Under Wladimirsgatan	— —	10,516 —	10,516 —	— —
	» Fabiansgatan	58 —	1,149 —	1,091 —	— —
	» Nylandsgatan	— —	6,210 —	6,210 —	— —
	» Manegegatan	6,717 98	2,972 —	— —	3,745 98
	» Andrægatan	— —	6,528 —	6,528 —	— —
	» Östra Henriksgatan	30,239 45	— —	— —	30,239 45
k)	Mudder- och fyllningsarbeten i Sörnäs hamn	4,289 96	12,000 —	7,710 4	— —
l)	Uppförande af ett material- och arbetsskjul	7,283 11	4,800 —	— —	2,483 11
m)	D:o af en skogvaktarestuga	5,487 51	3,000 —	— —	2,487 51
n)	Reparation af lastbryggan i Sörnäs .	15,094 94	13,994 60	— —	1,100 34
o)	Brädfodring af byggnaderna å fattiggården	22,197 58	19,000 —	— —	3,197 58
p)	Gaskandelabrar och jernpissoirer . .	4,790 57	3,000 —	— —	1,790 57
q)	3 st. förtöjningsbojar i hamnarna .	11,465 75	11,600 —	134 25	— —
r)	Underhåll af:				
	Gator, kanaler, broar och kajer . .	11,991 82	9,000 —	— —	2,991 82
	Stadens allmänna landsvägar	3,525 12	2,500 —	— —	1,025 12
	Forsby hemmans vägalott	1,873 64	800 —	— —	1,073 64
	Stadens chausséer	9,452 8	6,700 —	— —	2,752 8
	Stadens planteringar med hägnader och trädskola	19,996 41	14,500 —	— —	5,496 41
	Vägar inom staden, tvättbryggor, plank, vedmått m. m.	5,785 66	7,000 —	1,214 34	— —
	Tvättbryggor vid Sandviken	1,769 43	— —	— —	1,769 43
s)	Byggnadsmaterialier till förråd:				
	Trottoir- och tuktad sten	8,445 75	9,000 —	554 25	— —
	Trävirke	4,668 69	10,000 —	5,331 31	— —
	Diverse materialier och arbetsredskap	1,395 45	4,000 —	2,604 55	— —
	Transport	1,490,411 71	1,568,177 40	227,868 42	150,102 73

Transport	1,490,411	71	1,568,177	40	227,868	42	150,102	73
t) Renhållning af:								
Stadens allmänna platser och gator	11,000	—	11,000	—	—	—	—	—
Pissoirer och latriner	1,620	45	1,400	—	—	—	220	45
u) Utfallsdike från Hoplax träsk	3,659	7	1,496	40	—	—	2,162	67
XI. Diverse.								
Eldnings- och lysningsämnen	4,227	5	4,000	—	—	—	227	5
Anslag för signalering af middagstimmen	300	—	300	—	—	—	—	—
Oförutsedda och diverse utgifter	14,186	51	10,500	—	—	—	3,686	51
Afkortning i uttaxeringsmedlen	—	—	15,000	—	15,000	*)	—	—
XII. Stadens vattenledning.								
Ränta å vattenledningslånet	74,250	—	75,000	—	750	—	—	—
För vattenledningens fullbordande . . .	62,682	75	60,000	—	—	—	2,682	75
» d:o utsträckning till Bergmansgatan	26,953	16	36,000	—	9,046	84	—	—
driftkostnad	32,643	20	32,400	—	—	—	243	20
Aflöning åt kontrollerande ingenjören .	2,800	—	2,800	—	—	—	—	—
D:o » t. f. vattenledningsingenjören	2,200	—	2,400	—	200	—	—	—
Arvode åt sekreteraren	480	—	480	—	—	—	—	—
För rörledningars anslutningar till enskildes gårdar	4,159	57	9,000	—	4,840	43	—	—
Kostnader för vattenkonsumtionen . . .	22	20	—	—	—	—	22	20
D:o » inventarier	280	—	—	—	—	—	280	—
D:o » undersökning af rörnätet	1,484	60	—	—	—	—	1,484	60
D:o » ett staket kring filterrområdet och diverse arbeten	1,796	60	—	—	—	—	1,796	60
Det uti staten för 1878 för vattenledningens fullbordande reserverade men icke utbetalda anslaget	—	—	100,000	—	100,000	—	—	—
Diverse och oförutsedda utgifter utöver staten för året.								
Diverse arbeten	1,490	41	—	—	—	—	1,490	41
Affattning af stadens villor	1,405	47	—	—	—	—	1,405	47
Reparation af Forsby byaväg	1,200	—	—	—	—	—	1,200	—
Eldsläckning i stadens skog	269	60	—	—	—	—	269	60
Sprängning vid södra brandtornet . . .	25	—	—	—	—	—	25	—
Restituerade kommunala utskylder . . .	10,948	20	—	—	—	—	10,948	20
D:o mätarepenningar	2,104	2	—	—	—	—	2,104	2
Transport	1,752,599	57	1,929,953	80	357,705	69	180,351	46

*) Då afkortning af uttaxeringsmedel ej tillskyndat staden någon penningutgift, upptagas de i budgeten observerade 15,000 *Fr.*, såsom besparade.

	Transport	1,752,599 57	1,929,953 80	357,705 69	180,351 46
Reglering af Skatudden		2,250 47	—	—	2,250 47
Utgifter for søndagsskolan		5,570 75*)	—	—	5,570 75
Utbetalde landtdagskostnader for Ja- nuari 1878		1,920 —	—	—	1,920 —
För Arnellska testamentsfonden till frun- timmersföreningen		942 —	—	—	942 —
Förskottsrenta å arrende för villoplat- ser (Parviainen)		29 —	—	—	29 —
Ränta för afbetalningar å arrendetomt- lösen		445 56	—	—	445 56
Förlust å försålda 865 st. donationsgods låneobligationer		3,489 05	—	—	3,489 05
	Summa <i>Fmk.</i>	1,767,246 40	1,929,953 80	357,705 69	194,998 29

Af ofvanstående tablå framgår att till stadskassan influtit sammanlagdt 1,590,107 mark 58 penni och att utgifterne uppgått till 1,767,246 mark 40 penni. Skilnaden 177,138 mark 82 penni har betäckts med från föregående år disponibla tillgångar, bestående hufvudsakligast af skuldsedlar, obligationer och depositioner. Tablån utvisar visserligen en besparing af 357,705 mark 69 penni å de i budgeten upptagna anslagsposterna, men då härifrån afräknas de anslag, som under året icke anlåtats till de med dem afsedda ändamål, nemligen:

För ränta å kassakreditiv	<i>Fmk.</i>	5,500.
» en ångspruta	»	8,500.
» omläggning af Alexandersgatan	»	5,500.
» anläggning af södra kajen och fiskarhamnen å Skatudden	»	60,000.
» » af kanal under Wladimirsgatan	»	10,516.
» » » » Nylandsgatan	»	6,210.
» » » » Andrægatan	»	6,528.
» anslag till afkortningsmedel	»	15,000.
Reserveradt anslag till vattenledningens fulländande	»	100,000.

Fmk. 217,754,

utgör den egentliga besparingen å en del anslag 139,951 mark 69 penni, hvaremot en annan del af de i budgeten fastställda anslagen blifvit öfverskridna med 194,998 mark 29 penni.

*) Denna utgift har bekostats med:

Inskriftningspenningar	<i>Fmk.</i>	404: —
Terminsafgifter	»	513: —
Från utskänkningsbolaget erhållne	»	180: —
Statsbidrag	»	2,400: —
Behållning från föregående år	»	1,193: 19.
Så att stadens tillskott för året utgör	»	880: 56.

Summa *Fmk.* 5,570: 75.

Mot de skilda såväl inkomst- som utgifts-posterna ha skäl förekommit till följande anmärkningar, hvilka här upptagas äfvenledes i samma ordningsföljd, i hvilken sjelfva posterna ingå i tablån.

I n k o m s t e r.

III. Tomtlösen.

Drätselkammaren har i sin specialbok öfver försålda tomter upptagit priset för tomten N:o 4 vid Skarpskyttegatan till 5,342 mark 5 penni, ehuru notariatförteckningen angifver 5,352 mark 5 penni och för tomten N:o 9 vid samma gata till 3,780 mark mot notariatförteckningens *Sm.* 3,782: 80.

IV. Stadens fasta egendom.

Drätselkammaren, som vid arrendeauktion den 15 November 1878 till Handlanden A. Parviainen mot ett årligt arrende af 580 mark, på 50 års tid utarrenderat villalotterna N:o 2 och 3 på Thölö vikens norra strand, mot skyldighet för Parviainen att ställa borgen för arrendets och öfrige åtagna förbindelsers fullgörande, har emellertid den 6 December sagde år, tillsvidare befriat honom från borgens ställande, mot vilkor att arrendet, hvarå yttermera 5 % ränteafrdrag beviljats, förskottsvis erlades. Men då bland arrendevilkoren ingå andra bestämmelser än blott penningearrendets erläggande, såsom byggnads och hägnads skyldighet m. m. kan stadens rätt icke anses vara fullt tillgodosedd med mindre, än att Parviainen ålägges att ställa borgen för alla åtagna vilkors uppfyllande.

VI. Inkomstgivande rättigheter.

1) Uti journalerna för tolags- och trafikavgifterna anmärkes förefunna underdebiteringar af sammanlagdt 413 mark 57 penni. Men då häraf under loppet af revisionen 234 mark 35 penni, genom vederbörande vågmästares försorg, blifvit af de betalningsskyldige till drätselkontoret inbetalte samt 141 mark 82 penni ånyo uppdebiterade och båda dessa poster observerade i 1879 års räkenskaper, återstå således ännu 67 mark 40 penni att af vederbörande redogörare till stadskassan införskaffas. Det bristande återfinnes å följande inlagor för utrikes inkommande tolag:

N:o	310	<i>Sm.</i>	21:	20.
»	712	»	1:	—
»	2,131	»	40:	—
»	2,876	»	5:	20.
				<i>Sm.</i> 67: 40.

2) Buraavgifterne upptagas i Hufvudboken till 6,600 mark, ehuru de enligt notariatförteckningen bordt utgöra 7,080 mark.

3) Sådane månadliga afgifter af utlänningar som i 15 mom. af 99 § i det för staden gällande fattigreglemente omtalas, har under året icke kommit fattigvården till godo, hvarföre vederbörande borde affordras redovisning och förständigas att iakttaga föreskriften i § 113 af samma reglemente, angående uppbörden af dessa medel, hvilka för öfrigt äfven för 1877, enligt hvad Drättselkammarens för detta år afgifna berättelse vidhandenger, icke heller synas hafva influtit. Eller vore det tänkbart, att staden under förloppet af dessa två år icke skulle besökts af handelsagenter, positivspelare och öfrige sådane utlänningar som i ofvan åberopade 99:de § af fattigvårdsreglementet omnämas?

Utgifter.

I. Räntor och kapitalafbetalningar.

Uti reglementet för Helsingfors stads chaussée obligationsfond föreskrifves uti 6 § att: »till bestridande af de årliga räntebetalningarne samt den fastställda amorteringen uttaxeras under 40 år af de betalningsskyldige 7,650 mark om året och böra de sålunda uttaxerade medlen, som af Magistraten i samråd med Äldste förvaltas, på lämpligt sätt göras fruktbarande med iakttagande deraf att de nödiga summorna till bestridande af kupongers och obligationers inlösen å förfallotiderna finnas disponibla»; men då denna föreskrift icke blifvit iakttagen vid bokföringen, hemställa vi huruvida icke bestämmelsen i reglementet bör följas sålunda, att ett särskildt konto för dessa medel i hufvudboken öppnas och fortlöper tills lånet blifvit fullt amorterad.

III. Drättselkammaren och derunder lydande verk.

Bland expencer förekomma 900 mark, utbetalte till vice Härads höfdingen A. F. Mechelin för uppsättning af en del af Drättselkammarens protokoller, hvilka enligt § 7 i kammarens reglemente dock tillkomma sekreteraren att ombesörja.

VI. Polis och Fångvård.

Sedan åt Poliskammaren i Juli månad utanordnats andra hälften af dess å stat anslagna expencemedel, har polismästaren, med förmälan att dessa allaredan åtgått, under loppet af årets sednare månader hos Drättselkammaren anhållit om utanordning å diverse räkningar till ett belopp af 339 mark 65 penni, som Drättselkammaren äfven utanordnat och påfört dels polisinställningens dels byggnaders underhålls och diverse & oförutsedda utgifters konton. Alla dessa poster hade för större redighets skull och på det att den effectiva kostnaden för polisinstitutionen lättare kunnat bli synlig, bordt påföras polisinställningens konto, hvarförutom poliskammaren bordt affordras redovisning öfver de uppburne expencemedlens användande, förrän några extra anslag ifrågakommit, så mycket mer nödvändigt, som af poliskammarens, på vår anhållan omsider den 28 April afgifna redovisningar för åren 1877 och 1878, framgår, att en behållning af de ordinarie expencemedlen: stor 53 mark 68 penni, förefinnes.

2) För vedhuggning till stadshäktet har kvartaliter utanordnats 37 mark 50 penni: revisorerne hemställa om ej detta arbete borde ersättas i den mån det verkställs och denna utgiftspost ej få urarta till en fix anslagspost för vaktmästaren.

VII. Sundhets-, sjuk- och fattigvård.

För vinnande af lättare öfversigt borde fattigvårdens specialkonti, vid böcker- nas afslutande, sammanföras under ett gemensamt »*fattigvårdens konto*», för att fattigvårdskostnaden i sin helhet genom detta konto, och ej såsom nu skett, genom hvarje dess specialkonti blefve öfverförd på utgifters och inkomsters konto.

X. Byggnader och allmänna arbeten.

Af tablån framgår att de betydligaste utgifterna förekomma under denna utgiftstitel och att å densamma under året utbetalts den enorma summan af 446,166 mark 66 penni (deraf omkring *Frk* 243,000 för gators planering) eller omkring 72 % af stadens uttaxerade kommunala utskylder. — Villigt erkännande att arbetena bedrivits med drift och omtanke, synes oss dock att dessa blifvit företagne i en alltför stor skala på en gång, isynnerhet som många af dem ej bordt vara af någon brådskande beskaffenhet. För öfrigt utvisar tablån å hvilka arbeten de beviljade anslagssummorna blifvit öfverskridna och för hvilka några anslag ej ens förekomma i budgeten.

Följande kassaverifikationer hafva vi funnit oqvitterade, nemligen: N:ris 4, 5, 9, 10, 33, 34, 51, 52, 70, 71, 90, 118, 119, 139, 141, 171—173, 199—201, 222—224, 243—245, 268—270, 295—297, 310—312, 322—324, 346, 386—388, 404—406, 417—419, 436—438, 482—484, 505—507, 529, 530, 559—561, 592—594, 622—624, 651—653, 682—684, 706—708, 736—738, 758—760, 775—777, 789—791, 814—816, 852—854, 877—879, 896—899, 919—921, 947—949, 976—978, 997—999, 1016, 1017, 1042—1044, 1054—1056, 1072, 1073, 1085—1087, 1126—1128, 1156—1158, 1175—1177, 1199—1201, 1216 och 1217, utgörande dessa sammandrag af byggnadskontorets dagsverkslistor. Emellertid fordra god ordning och säkerhet att dessa skola qvitteras, hvarföre detta icke bordt underlåtas. Huruvida behöriga qvittenser å de ofvanuppräknade sammandragen numera kunna åstadkommas, torde efter vederbörandes afgifna förklaringar kunna afgöras, men kassören borde likväl först ändigas att framdeles affordra förmännen deras namnteckningar å dessa sammandrag, såsom intyg deröfver att utbetalningarne verkställts.

XI. Diverse.

1) Priset för 1,000 st. anskaffade hundskattsmärken, 650 mark, är påfördt diverse oförutsedde utgifters konto, ehuru utgiften rätteligen bordt drabba kontot för hundskatten, då den inflytande skatten icke kan anses i allo höra till stadens allmänna medel och derföre i främsta rummet bör vidkännas de kostnader som dess upptagande fordrar.

2) Åt stadtstjenaren F. F. Enlund har förfärdigats en uniform för 138 mark, som påförts detta konto. Drätselkammaren stöder sitt bifall härtill på ett af Justitierådman Edv. Bergh för Enlund utfärdadt intyg om nödvändigheten för honom att ega en sådan beklädnad. Af den utredning revisorerne förskaffat sig från annat håll, framgår likväl att stadsbetjente, sedan dem tillagts dyrtidstillägg och en årlig beklädnadshjelp, ej mera ansetts vid deras antagande vara berättigade att erhålla uniform på stadens bekostnad.

Af tablån synes att expencemedlen öfverhufvudtaget blifvit betydlig öfverskridna, hvartill måhända anslagens otillräcklighet delvis kunnat vara orsaken, men å andra sidan har det vid närmare granskning af de speciella utgiftsposterna förefallit oss som om större sparsamhet bordt kunna vid dem akttagas.

3) Så obehagligt det än må förefalla, kunna vi icke underlåta att yttra oss om de sig årligen ökande resterna och att påpeka den efterlåtenhet, som icke endast hittills förefunnits utan ännu är rådande vid indrifvandet af stadens intrader. Sedan af de vid ingången af år 1878 förefintliga resterne, nemligen:

Kommunala utskylder	<i>Fmy:</i> 96,605: 13.
Tolagsmedel	» 45,524: 49.
Arrendemedel	» 20,530: 20.
Fattigafgifter	» 2,089: 56.
Folkskolemedel	» 475: 20.
Inqvarteringsmedel	» 5,272: 57.
Extra sjukvårdskostnader	» 57: 32.
	<hr/>
	Summa <i>Fmy:</i> 170,554: 47.

en del indrifvits och af återstoden afkortats

af Kommunala medel	<i>Fmy:</i> 27,148: 38.
» Tolagsmedel	» 13,503: 82.
» Öfrige rester	» 95: 58.
	<hr/>
	Summa <i>Fmy:</i> 40,747: 78.

återstodo likväl af dessa och under året tillkomna rester den 31 December såsom oin-drifne.

af Kommunala medel	<i>Fmy:</i> 83,114: 47.
» Tolagsmedel	» 53,836: 32.
» Arrendemedel	» 17,949: 75.
» Hyror för stadens bodor	» 4,508: —
» Bura afgifter	» 720: —
» Biljardafgifter	» 191: 72.
» Fattigafgifter	» 2,015: 81.
» Folkskolemedel	» 454: 45.
» Grönsaksförsäljningsafgifter	» 128: —

af Hyrkuskafgifter	<i>Smc</i>	144: —
» Hundskatten	»	102: —
» Inqvarteringsmedel	»	5,272: —
» Mångleriafgifter	»	1,411: —
» Extra sjukvårdsmedel	»	44: 09.

Summa *Smc*: 169,891:61 .

som, om den ofvanupptagne afkortningen icke tages i beräkning, utvisar en tillväxt i resterna af *Smc* 40,084: 92.

Att rester alltid skola finnas och nya uppstå, ligger i sakens natur, men att förlust å många af dem kunnat förekommas och andra aldrig bordt få uppkomma, är lika onekligt. Sålunda har det förvånat oss att finna rester å Bura-, Biljard-, Grön-saksförsäljnings-, Hyrkusk- och Mångleriafgifternas konton, då den ansökta rättigheten ej bordt få åtnjutas, förrän stadgade afgifter blifvit guldna och hvad som isynnerhet förefaller oss orätt och stridande mot god ordning är, att 17 st. hundskattmärken utlemnats, förrän afgifterna för dem uppburits.

Tolagsresterna böra ej heller få uppstå till nämnvärdt belopp och blifva i årtal beroende, om noggrann vård hålles deröfver att de oförtöfvadt utkrävas af sådane betalningsskyldige, som på utsatt tid ej inbetalt sina afgifter.

Då vid föregående revisioner framhållits saknaden af restlängder och sådane äfven nu först mot slutet af revisionen erhållits öfver de förnämsta, nemligen kommunala och tolagsmedlen, synes hufvudorsaken till resternas uppkomst böra sökas i uraktlåtenhet att i tid utskrifva restlängder, likasom äfven söl vid indrifningen och måhända konsiderationer bidragit till att de icke förminskats. Hos hvem felet för öfrigt må ligga, torde väl genom affordrade förklaringar kunna utrönas, men följden är emellertid den, att i många fall de betalningsskyldige, genom vederbörandes uppskof hunnit blifva antingen insolventa eller göra sig »obefintlige«, såsom det heter i restlängderna — och Drätselkammaren sett sig föranlåten att tid efter annan vidtaga den beqväma åtgärden att afskrifva betydande summor af de resterande beloppen.

Vi kunna derföre icke nog betona vigten af kraftiga åtgärders vidtagande här- emot, om ock med uppoffring af något anslag till aflönande af en förstärkt executionspersonal och yrka:

1) att restlängd, såsom föreskrifvet är, efter första kommunalmedels upp- börden genast utfärdas och dermed ej uppskjutes till dess den sednare upp- bördsterminen äfven tilländalupit.

2) att vågmästarna för hvarje vecka icke allenast utskrifva debetsedlar utan äfven samtidigt insända förteckningar öfver desamma till Drätselkontoret, hvilket åter hade sig ålagdt att minst en gång i månaden öfver utestående rester utskrifva längder, hvilka genom vederbörande myndighet oförtöfvadt skulle till executiv indrifning befordras.

3) att alla afgifter för diverse rättigheters utöfvande på förhand uppbäras samt att hyror och arrenden, hvilka ej på förfalldagen inbetalas, genast utsökas.

XII. Stadens vattenledning.

Sedan den för Helsingfors stad af vattenverksbolaget »Neptun« i Berlin inrättade vattenledning genom köp öfvergått från nämnde bolag till Helsingfors kommun och Kejsrerliga Senaten genom resolution af den 17 Maj 1876 tillåtit nämnde kommun att, i och för inlösen och vidare fulländande af denna vattenledning, upptaga ett obligationslån till ett belopp af 1,500,000 *Fmk.*, träffade staden uppgörelse härom med Föreningsbanken i Finland, som till dess förfogande ställde sagde belopp i utbyte mot det i amortisationsplanen för lånet bestämda antalet obligationer. Uti detta utbyte ingick äfven det lån, som staden förskottsvis den 11 Maj 1876 från Föreningsbanken upptagit till ett belopp af . . . . . *Fmk.* 1,100,000: —

1877 April 19	lyftades	. . . . .	»	150,000: —
» Juni 27	»	. . . . .	»	150,000: —
» December 12	»	. . . . .	»	100,000: —
				Summa <i>Fmk.</i> 1,500,000: —

och då härtill lägges hvad som infutit för vattenkonsumtionen, nemligen:

1876	. . . . .	<i>Fmk.</i>	240: —
1877	. . . . .	»	15,425: 47.
1878	. . . . .	»	26,225: 95. <i>Fmk.</i> 41,891: 42.

har staden i och för vattenledningen haft att disponera . . . . . *Fmk.* 1,541,891: 42.

Utgifterna för vattenledningen utgöra enligt Drätselkontorets räkenskaper:

1876 & 1877

Kostnaden för tillsyn	. . . . .	<i>Fmk.</i>	8,079: 35.
Driftkostnader	. . . . .	»	30,900: —
Anslutnings- och inledningskostnader	. . . . .	»	7,828: 22.
Inledningskostnader till stadens hus	. . . . .	»	5,965: 06.
Kostnader för extra rörledning	. . . . .	»	497: 40.
För inventarier	. . . . .	»	288: —
Provision till Föreningsbanken	. . . . .	»	7,500: —
Utgifter för konsumtionen	. . . . .	»	1,722: 45.
Diverse utgifter	. . . . .	»	3,498: 78.
Till bolaget Neptun afbetalning å köpeskillingen	. . . . .	»	834,134: 39.
Räntor till Föreningsbanken	. . . . .	»	15,645: 50.
Inlöste räntekuponger	. . . . .	»	64,680: — <i>Fmk.</i> 980,739: 15.

1878

Tillsynskostnad	. . . . .	<i>Fmk.</i>	2,800: —
Driftkostnad	. . . . .	»	32,643 20.

Anslutnings- och inledningskostnader	<i>Fmyc</i>	4,159: 57.	
För inventarier	»	280: —	
» vattenkonsumtionen	»	2,222: 20.	
» undersökning af röret	»	1,484: 60.	
Vattenledningens utsträckning till Bergmansgatan	»	26,953: 16.	
Diverse utgifter	»	2,276: 60.	
Till bolaget Neptun i afräkning på vattenledningens fulländande	»	62,682; 75.	
Inlösta räntekuponger	»	<u>74,250: —</u>	209,752. 08.
Af lånet återstår således			<u>351,400: 19.</u>
		Summa <i>Fmyc</i>	1,541,891: 42.

Af den kontraherade köpeskillingen 1,200,000 *Fmyc* har bolaget Neptun till 1878 års utgång således uppburit inalles 896,817 mark 14 penni.

Vid öfverlåtet till Föreningsbanken i Finland af vattenledningslånets obligationer afklipptes och makulerades följande redan förfallna räntekuponger, hvilka derföre icke varit i rörelsen utsläppte, nemligen:

500 st. à <i>Fmyc</i> 25: — . . .	<i>Fmyc</i>	12,500.
1,800 » à » 12: 50 . . .	»	22,500.
2,250 » à » 5: — . . .	»	<u>11,250.</u>
	Summa <i>Fmyc</i>	46,250.

Beträffande det härtills följda sättet att bokföra vattenledningslånet, så hafva vi ansett det kanske mindre riktigt att dess räntekonto blifvit belastadt äfven med andra räntor än inlösta kuponger. Enligt vårt förmenande borde detta konto föras så, att derur klart framgår beloppet af oinlösta kuponger för hvarje skildt år, hvarigenom äfven den summa, som i följande års budget skall till kuponginlösen reserveras lätt kan utrönas. Nödvändigheten häraf kommer att tydligare framträda, när amorteringstiden inträdt och de årligen erforderliga beloppen ökas.

Alla de i stadens värjo befintliga under åren 1876, 1877 och 1878 förfallna kuponger till vattenledningslånets obligationer, både sådana, hvilka afklippts innan obligationerna blifvit i rörelsen utsläppta, och sådana, som sedermera blifvit af stadskassan inlösta, ha af oss uppräknats och befunnits så till antal som belopp med böckerna öfverensstämmande samt makulerade, hvarefter de i försegladt paket öfverlemnats i Drätselkammarens vård.

På enahanda sätt ha af oss de till chausséeobligationslånet hörande inlösta räntekupongerna för ofvannämnde år blifvit uppräknade, med böckerna riktiga befunna, förseglade och öfverlemnade till Drätselkammaren.

Diverse och oförutsedda utgifter utöfver staten för året.

Utän att inlåta oss på bedömandet af befogenheten af de till fattigvården donerade fondernas underläggande stadens drätselverk, då besvär häremot å vederbörlig ort anförts, kunna vi ej lemna oanmärkt den förlust af 3,489 mark 5 penni, som tillskyndats staden genom försäljning af 865 stycken donationsobligationer, hvilka tillhörde dessa fonder, emedan vi anse att förlusten kunnat undvikas eller åtminstone betydligt minskas genom en mindre brådiskande realisering.

Slutligen vele vi här hafva antecknad hurusom af Drätselkammarens protokoll framgår, att kassainventering för årets sista kvartal försiggått den 7 Januari innevarande år, i stället för den 31 December sistlidet år.

För att icke allenast underlätta framtida revisorers arbete utan äfven för att möjliggöra en noggrann granskning af räkenskaperna, tillåta vi oss att till ofvanstående mot dem gjorda specialanmärkningar vidfoga följande önskningsmål:

1) att om någon förändring i fastställd stat gjorts eller nytt anslag under året beviljats, Drätselkammaren uti sina penningeutanordningar alltid borde upptaga datum för det protokoll, hvori beslutet om utbetalningen af det ifrågavarande anslaget förekommer.

2) att skilda förteckningar öfver alla stadens inkomstgifvande rättigheter, arrenden, hyror m. m. måtte tillhandahållas revisorerne och desse icke nödgas att sjelfve uppsöka och sammanställa dem från notariatförteckningar och andra ofta svårt tillgängliga källor.

3) att all leverering, såvidt möjligt är, borde åtföljas af reversal och detta specielt varda stadgadt stadsfogdarne till efterrättelse.

4) att Drätselkontoret borde åläggas att till framtida revisioner uppgöra sådan räkning eller tablå, som utvisade stadens alla inkomster och utgifter i den ordning, de uti årets budget förekomma.

5) att uti böckerna skulle intagas värdet af stadens fastigheter och inventarier och att sådane förteckningar, som i 17 § af Drätselkammarens reglemente omförmälas, bifogas räkenskaperna.

Att böckerna för öfrigt blifvit förde med omsorg och pydlighet göra vi oss ett nöje af att här få konstatera.

Helsingfors, den 23 Maj 1879.

Ab. Landén.

O. A. Bärlund.

A. Jansson.

Emil Jusélius.

C. Ignatius.

C. Lille.

DRÄTSELKAMMAREN

i

Helsingfors,

den 6 Juni 1879.

N:o 100 b.

Förklaring i anledning af de anmärkningar
Helsingfors stads revisorer gjort vid revisionen af
stadens räkenskaper för år 1878.

Sedan Magistraten härstädes medelst protokollsutdrag för den 24 nyssvikne Maj, som den 29 i samma månad delgifvits Drätselkammaren, öfverlemnadt till Kammaren att vid vite af tjugu mark, inom fjorton dagar efter delfäendet, till Magistraten inkomma med förklaring i anledning af de uti berättelsen öfver verkställd revision af Helsingfors stads räkenskaper för år 1878 framställda anmärkningar, får Drätselkammaren afgifva följande.

Till följd af den Kammaren förelagda omförmälda korta tid, inom hvilken den äskade förklaringen borde vara afgifven, har Kammaren, i anseende till andra löpande göromål såväl å Kammaren som å drätselkontoret, ej hunnit granska riktigheten af den tablå öfver inkomster och utgifter samt de kalkyler, berättelsen innehåller, och ej heller jemföra dem med räkenskaperna. — Nedanberörda anmärkningar har Drätselkammaren, efter t. f. stadskamrerarens och t. f. äldre stadsbokhållarens hörande, upptagit till förklaring, hvarvid iakttagits den ordningsföljd, uti hvilken anmärkningarne förekomma i berättelsen.

1:o) Det torde icke ankomma å Kammaren att affordra och till vederbörande revisorer öfverlemnna auktionskammarens redovisningar.

2:o) Ofvanberörda tablå omfattar ej allenast de utgifter, för hvilka anslag upptagits i 1878 års budget, utan ock följande utgiftsposter, för hvilka anslag i sagde budget ej funnits, nemligen:

Kommunens offentliga sjukhus	5,500: —
Planering af:	
Mynt- och hamngatorna	8,970: 7.
Sandviksgatan	5,860: 66.
Abrahamsgatan	6,556: 65.
Kanalen under östra Henriksgatan	30,239: 45.
Tvättbryggan vid Sandviken	1,769: 43.
Undersökning af vattenledningsrörnätet	1,484: 60.

Anm. 1. I afseende å dessa utgifter hafva Stadsfullmäktige fattat beslut, hvarå utgifterna grunda sig.

Planering af Michaelsgatan	2,045: 75.
» » Parkgatan	204: 80.
» » Bangatan	397: 88.
Kostnad för vattenkonsumtion	22: 20.
» » inventarier	280: —
» » stakett kring filtrerområdet och diverse arbeten	1,796: 60.
Diverse arbeten	1,490: 41.
Affattning af stadens villor	1,405: 47.
Reparation af Forsby byaväg (ersatt af Warelii sterbhus).	1,200: —
Eldsläckning i stadens skog	269: 60.
Sprängning vid södra brandtornet	25: —
Restituerade kommunala utskylder, (bland hvilka till Kejserliga Alexanders Universitetet 5,117 mark 48 penni och för Senats- m. fl. kronohus 4,258 mark 11 penni)	10,948: 20.
Restituerade mätarepengar	2,104: 2.
Reglering af Skatudden (expropriationskostnad för gården N:o 68)	2,250: 47.
Söndagsskolan, (deraf stadens tillskott 880 mark 56 penni)	5,570: 75.
Utbetalte landtdagskostnader för Januari 1878	1,920: —
Af räntan å Arnellska fonden till fruntimmersföreningen	942: —
Förskottsränta å arrende för en villaplats	29: —
Ränta vid afbetalning å arrendetomtlösen	445: 56.
Kalkylerad förlust vid försäljningen af 865 st. donationslåneobligationer	3,489: 5.
	Summa 97,217: 62.

Anm. 2. Nästuppräknade utgifter grunda sig hufvudsakligen på förbindelser för staden, dels utgöra de kostnader för nödiga omläggningar m. fl. arbeten, som ej tålt uppskof, m. m.

Då nyssberörda summa 97,217 mark 62 penni, såsom sig bör, afdrages från de 194,998 mark 29 penni, hvarmed, enligt revisorernes kalkyl, budgeten skulle blifvit öfverskriden, så erhålles 97,780 mark 67 penni, eller den rätta summan i detta afseende.

Uti sistnämnda summa ingå följande större poster:

Allmänna arbeten	63,417: 22.
Ränta å särskilda donerade fonder	4,110: 2.
Magistratens och Rådstufvurättens expenser	5,148: —
Terpentinbelysning	4,588: 1.
Fattigvårdens aflöningar	2,290: —
Anslaget för diverse och oförutsedda utgifter (stort 10,500 mark, deraf bestridt ersättning till Handlanden Wavulin för ett bergas å Skatudden med 9,149 mark)	3,686: 51.

o. s. v.

Besparingen å en del anslag i budgeten hafva revisorerne kalkylerat till 139,951 mark 69 penni; och afdrages ifrån denna summa det belopp 97,780 mark 67 penni, hvarmed särskilda anslag i budgeten öferskridits, utgör den egentliga besparingen i budgeten 42,171 mark 2 penni.

3) Uti drätselkontorets specialbok öfver till inlösen upplåtna arrendetomter, uppgjord på grund af Kammarens protokoll, hvilka varit till revisorerne öfverlemnade, är priset för tomten N:o 4 vid Skarpskyttegatan upptaget till 5,342 mark 5 penni samt för tomten N:o 9 vid samma gata till 3,780 mark. Då arealen för tomten N:o 4, enligt § 28 i protokollet för den 22 November, utgör 15,263,63 kvadratfot, och för tomten N:o 9, jemlikt § 10 i protokollet för den 27 December, 10,800 kvadratfot, samt priset för hvardera tomten 35 penni för kvadratfot, synes att siffran i specialboken, som legat till grund för bokföringen, är den riktiga; och beror uppgiften i notariatförteckningen på misskrifning, som allaredan rättats.

4) Emedan det, jemlikt de af Stadsfullmäktige den 15 Februari 1877 godkända allmänna grunder för utarrendering af stadens jord, å Drätselkammaren ankommer att antaga borgen eller annan säkerhet för arrendeafgäldernas erläggande samt fullgörande af öfriga arrendevilkor, och Kammaren ansett Handlanden Parviainen vederhäftig nog, ansåg Kammaren sig kunna antaga det af Parviainen erbjudna förskott, helst sådant skett endast tillsvidare, och Parviainen dessutom först inom fem år efter arrendets tillträdande borde hafva de af revisorerne anmärkta skyldigheter fullgjorda.

5) Rörande den af revisorerne anmärkta underdebitering af 67 mark 40 penni tolags- och trafikafgifter, är redogörelse affordrad t. f. Vågmästaren Cajander; och har nämnde summa numera uppdebiterats på sätt äfven af närlagde utaf t. f. Vågmästaren uthändigade skrift torde framgå.

6) Beträffande anmärkningarne rörande rester å bura-, grönsaks-, hyrkusk- m. fl. afgifter, åberopar Drätselkammaren hvad i detta ämne är genmaldt å pag. 6 uti bilagde utskottsbetänkande med anledning af de i revisionsberättelsen om 1877 års stadsräkenskaper framställda anmärkningar.

7) Med anledning af hvad som anmärkts rörande ej mindre de i 15 mom. af 99 § i det för staden gällande fattigvårdsreglemente omnämnda månatliga afgifter af utlänningar, än Poliskammarens härstädes expensemedel, har Drätselkammaren aflåtit skrifvelse till Poliskammaren med anhållan om förklaring i saken, för att genom Magistraten till Stadsfullmäktige insändas, och får Kammaren för egen del framhålla, det Kammaren i förevarande fall, då det gällt expenser, tilldelade en Polisinrättning, ansett af Poliskammaren gjord anmälan om att anslaget åtgått tillfyllest, äfvensom att de räkningar, hvilka revisorerne förmenat hafva bordt påföras polisinrättningens konto, angå dels reparationer och skurning af vaktkontoren, dels några mobilier; och kan det af revisorerne antydda förfarande framdeles iakttagas.

8) Vidkommande frågan om bokföring af chausséeobligationerna, får Drätselkammaren tillkännagifva, att fråga härom i det af revisorerne anmärkta syfte redan tidi-

gare inom Kammaren väckts; dock är ärendet ännu beroende på handläggning af Kammaren.

9) Hvad angår de åt Vicehäradshöfdingen Mechelin af expensemedlen utbetalte 900 mark för biträde vid protokollsföringen, fann Kammaren, då biträde pröfvades vara af nöden för att undvika eftersatt arbete, sig föranlåten att anlita dylikt biträde.

10) Enligt de upplysningar Drätselkammaren i ämnet erhållit, skall Magistraten år 1872 hafva bestämt ett arvode åt vederbörande fångknekt af 12 mark 50 penni i månaden för huggning af ved för stadshäktets behof, hvilket utgör 37 mark 50 penni i kvartalet.

11) Att upplägga ett afslutningskonto för fattigvårdens specialkonti möter ej hinder; sådant har dock synts Kammaren mindre påkalladt, då fattigvårdskostnaden till hela sitt belopp är synligt i Utgifters- och Inkomsters konto.

12) De kassaverifikationer, hvilka revisorerne funnit oqwitterade, utgöras af arbetslistor för vecka; å dagen för arbetslönernas utbetalning infinner sig hvarje arbetare å drätselkontoret och lyftar personligen sin penning, vanligen i närvaro af stadens öfriga arbetare. Svårigheter förefinnas för kassören att dervid fordra särskildt qvitto, hvaremot lörens utbetalning kunnat intygas af de öfriga närvarande. Dock har Kammaren velat uppmana stadskassören att låta t. ex. två af de närvarande arbetarena å listorna teckna intyg deröfver, att arbetslönerna till vederbörande utbetalts.

13) Beträffande realiseringen af 865 st. donationslåneobligationer till 93 %, grundar densamma sig på Stadsfullmäktiges beslut; obligationerna hade af fattigvårdsdirektionen inköpts dels till 94 dels till 95 %. — Den anmärkta realisationen egde rum om våren 1878; och hade staden eljest behöft upplåna medel till en då rådande ganska hög ränta och provision, men hvilken kredit, i följd af realisationen, icke behöfde anlitas.

14) Två restlängder, en efter hvardera uppborädsstämman, hafva å drätselkontoret utskrifvits för år 1878 och blifvit af Kammarens ordförande vederbörande exekutionsmyndighet tillstälde i skilda häften efterhand som de hunnit upprättas; och torde orsaken till den långsamhet, hvarmed resterna till stadskassan inflyta, böra sökas i det ringa antalet exekutionsbetjente och den långa redovisningstid, som dem förty måste lemnas, och hvarunder vederbörande betalningsskyldige kunna blifva såväl insolventa som »obefintliga». Vidkommande den af Drätselkammaren vidtagna åtgärden att afkorta »betydande summor», kan Kammaren ej underlåta att framhålla icke allenast, att denna afkortning omfattar rester från flere föregående år, och att densamma efter noggrant öfvervägande egt rum, utan ock att revisorerne icke ens uppgifvit någon post, hvilken ej bordt afkortas, ehuru afkortningslängderna varit såsom verifikat räkenskaperna bilagde.

15) Angående Vågmästarenes månadsräkenskaper hänvisas till § 14 i reglementet af den 21 Augusti 1856; dock har Drätselkammaren vidtalat Vågmästaren, Magister Öhberg och t. f. Vågmästaren Cajander att hädanefter åtminstone två gånger i månaden verkställa utskrifning af debetsedlar och till drätselkontoret tillika insända förteck-

ning öfver desamma; och hafva de till utförande af denna anordning förklarar sig vilige, Öhberg så mycket hellre som han redan från innevarande månads början vidtagit åtgärd om debetsedlarnes utskrifning för vecka. Under år 1878 har å drätselkontoret en gång i månaden upprättats restlängd öfver tolags- och trafikmedel m. m., hvilken derefter genom ordförandens i Kammarern försorg utan uppskof öfverlemnats till exekutionsverket.

16) Vattenledningens räntekonto har under åren 1876 och 1877 blifvit belastadt med provisioner och andra räntor än inlösta kuponger till belopp af 15,645 mark 50 penni, hvilka, enligt revisorerens af 1878 års räkenskaper anmärkning ej bordt deri ingå; denna anmärkning synes hafva skäl för sig, och är saken lätt rättad genom afföring af nämnda summa till ett vattenledningens provisions- och räntekonto, då summan af inlösta kupongers konto — vid 1878 års slut finska mark 138,930 — blir synlig.

17) Vid utanordning, första gången, af medel som efter budgetens för året fastställande beviljats eller eljest ifrågakommit, har datum för det protokoll m. m., hvarti beslutet om utbetalningen af medlen förekommer, åberopats.

18) »Skilda« förteckningar och uppbördsböcker öfver alla stadens inkomstgifvande rättigheter, hyror m. m. hafva revisorerne tillhandahållits. Att utskrifva alla dessa till *en* löpande längd medhinnas bestämdt icke; och torde sådant ej heller anses erforderligt.

19) För alla inlevereringar finnas räkenskaperna bifogade reversal.

20) Någon annan tablå än den, memorialboken upptager, torde ej hinna utarbetas till den 1 Mars, inom hvilken tid föregående årets räkenskaper skola vara avslutade och till Magistraten aflemnade.

21) Arrendeafgifterna, kapitaliserade efter viss procent, torde angifva värdet af stadens fastigheter, såvidt de äro utarrenderade, och genom öfrig saluvärdering kunde de icke utarrenderade fastigheternas värde utrönas; uti förteckningen öfver stadens löseendom finnes upptagen det värde, densamma åsatts. I Drätselkammaren har tidigare förevarit fråga om att i »böckerna« uppdebitera dessa värden. Men då en sådan åtgärd vore beroende af flere föregående förrättningar och kunde fördröja räkenskapernas afslutande inom föreskrifven tid, har frågan härom ansetts tillsvidare böra förfalla. De i 17 § af Drätselkammarens reglemente omnämnda förteckningar tillhandahållas vederbörande under revisionens fortgång, men kunna svårligen, åtminstone icke alla bifogas räkenskaperna, då dessa aflemnas, enär sagda förteckningar efter skeende inventering och af andra orsaker icke hinna till denna tid undergå komplettering.

Slutligen vill Drätselkammaren ej underlåta att antyda, det revisorerne då de funnit sig manade att göra anmärkning derom, att Kammarern ur anslaget för diverse utgifter bekostat en uniform för en stadsbetjent, hvilken förut ej erhållit sådan, måhända bordt citera riktigt det af Justitierådsmannen E. Bergh uthändigade bevis, uti hvilket, såsom af Kammarerns protokoll för den 26 Juli § 35 inhämtas, förekommer: — att stadsbetjenten —, då han till nämnde befattning antogs, tjenstgjort vid Rådstufvu-

rättens i Helsingfors tredje afdelning, med hvilken tjenstgöring han ännu fortfar, samt att det hört till vanligheten att de stadsbetjente, hvilka sålunda genom någon tids tjenstgöring visat sig vara för befattningen lämplige, från stadskassan fått sig utanordnad kostnaden för en uniform —« Från hvilket »annat håll« revisorerne inhemtat sina upplysningar i ämnet, nämnes ej i berättelsen. För öfrigt utber sig Drätselkammaren få tillägga att ärendet behandlades af Kammaren vid tre sammanträden.

Helsingfors Drätselkammare, den 6 Juni 1879.

På Drätselkammarens vägnar:

Theod. Bergelund.

Lars Homén.

t. f.

Utskottsbetänkande med anledning af Berättelsen öfver verkställd revision af Helsingfors stads räkenskaper för år 1878.

Sedan Magistraten jemte skrifvelse af den 14 sistlidne Juni till Stadsfullmäktige insändt den vid revisionen af stadens räkenskaper för år 1878 tillkomna berättelse äfvensom Drätselkammarens deröfver afgifna förklaring, hvilka handlingar blifvit särskildt till tryck beforderade, öfverlemnade Stadsfullmäktige den 17 i samma månad åt undertecknade att afgifva utlåtande angående den åtgärd, hvartill revisionsberättelsen borde föranleda.

Efter att med ledning af stadens räkenskapsböcker hafva genomgått och granskat punkt för punkt de af revisorerne framställda anmärkningar, får Utskottet härhos anföra följande, dervid iakttagande den ordnings- och nummerföljd, som i Drätselkammarens afgifna förklaring blifvit iakttagen.

1) Att auktionskammarens redovisningar icke tillhandahållits revisorerne, beror derpå, att, jemlikt den „Instruction och Ordning, hvarefter Auctions- och Addresskammaren uti Helsingfors stapelstad hädanefter har sig att rätta“ af den 1 Mars 1759, auktionskammaren dependerar af Borgmästare och Råd, som deröfver förordna tvenne magistratspersoner till direktörer, hvilka dock icke annat än alternativt vid auktioner behöfva vara tillstädes. Då dessa magistratspersoner ega att granska auktionskammarens räkenskaper och sjelfva åtnjuta en del af den auktionsprovision, hvaraf en annan del tillfaller staden, torde väl staden kunna vara fullt försäkrad om att af detta verk erhålla hvad densamma tillkommer, hellst alla inlevereringar åtföljts af ordentliga reversaler. Utskottet har emellertid funnit, det uti § 10 af åberopade auktionsreglemente stadgas, det Magistraten vid årets slut bör förordna en af dess ledamöter och en af Stadens Äldste att jemte stadskassören öfverse och revidera alla auktionsprotokoller och räkningar samt gifva Magistraten vid handen, om något förseende uti dem inlupit. Detta stadgande torde hvad beträffar stadens Äldstes deltagande uti revisionen redan för längre tid sedan fallit i glömska, men då detsamma ej ännu blifvit upphäfdt och det äfven synes principenligt, att någon å Stadsrepresentationens vägnar granskar riktigheten af de till stadskassan inlevererade auktionsprovisionsmedlen, torde Stadsfullmäktige besluta:

att i afgående skrifvelse fästa Magistratens uppmärksamhet derpå, att, enligt § 10 i gällande Instruktion för auktionskammaren i Helsingfors, en Stadsfullmäktig i stället för en af Stadens Äldste borde deltaga uti revisionen af auktionsverkets protokoller och räkenskaper.

2) Den tablå öfver stadens inkomster och utgifter, revisorerne upprättat och hvilken utgör revisionsberättelsens tyngdpunkt, lider tyvärr i afseende å sin uppställning af så väsendtliga brister, att densamma, oaktadt alla förtjenster i det enskilda, icke kan anses fullt motsvara sitt ändamål. Uppställningen är nemligen gjord utan någon fullt genomgående princip. Sålunda äro t. ex. bland inkomster upptagna under „Diverse“ ersättning för förskotterade landtdagskostnader med 15,596 mk 6 p:i och Utskänkningsaktiebolagets donation till Folkbibliothekets byggnadsfond med 22,550 mk 31 p:i, hvilka uppenbarligen icke höra till stadens inkomster. Å andra sidan saknas helt och hållet behållningen från föregående år, hvarjemte såväl de „kommunala utskylderna“, liksom ock tolagsmedel och trafikafgifter m. fl. dylika poster, äro upptagna icke till det belopp, som uppdebiterats, utan blott hvad som faktiskt under året kontant influtit, hvarigenom alla utestående rester, hvilka utgöra en staden under året tillkommen fordran hos särskilda personer, från inkomsterna utelemnats. Deremot äro alldeles oegentligt influtna rester å föregående års afgifter upptagna bland årets inkomster. Häraf skulle framgå, att revisorerne i sin tablå velat upptaga endast kassaposter. Derpå syftar äfven den omständigheten, att bland utgifter under Diverse den i budgeten förslagsvis upptagna afkortningen i uttaxerade medel å 15,000 mk, hvilken, såsom uti noten säges, ej tillskyndat staden någon penningutgift, uti tablåen upptagits som inbesparad, oaktadt staden i sjelfva verket under denna rubrik fått vidkännas en utgift, ehuru ej utbetalning, i form af afskrifning å uttaxerade medel till ett belopp af 27,148 mk 38 p:i. Uti tablåen finnas äfven upptagna bland inkomster under „Diverse“ söndagsskolelevers afgifter med 1,097 mk och bland „Statsbidrag“ äfven det för söndagsskolan med 2,400 mk, hvarjemte bland „Diverse och oförutsedda utgifter“ upptagits utgifter för söndagsskolan med 5,570 mk 75 p:i, med hvilken summa budgeten betecknas vara öfverskriden. Fallet är dock, att alla dessa poster endast gå igenom stadskassan, men ej höra till stadens inkomster och utgifter, hvarför de ock hvarken å inkomst- eller utgiftssidan intagits i budgeten. Stadens tillskott för denna skola, 880 mk 56 p:i, är äfven bokfördt som en fordran hos söndagsskolan.

Dock har ej heller den principen, att som stadens inkomst och utgift betrakta hvad som vid kassaluckan in- eller utbetalats konsekvent tillämpats. Bland inkomster finnas nemligen i tablåen under rubriken „Räntor“ ränta å Elgs donationsfond 2,042 mk 76 p:i, och bland utgifter under första hufvudtiteln likaledes ränta å särskilda af staden öfvertagna donationsfonder, hvilka poster icke gått genom kassan, lika litet som den under „Diverse“ sist upptagna utgiftsposten Förlust å försålda donationsobligationer.

Då Drätselkontorets bokföring uti ifrågavarande afseenden är alldeles riktig, hade det, enligt Utskottets mening, varit önskvärdt, att hrr revisorer vid upprättandet af sin tablå följt densamma och ställt sig i närmare beröring med kontorets tjenstemän, hvarigenom ofvanantydde missförstånd kunnat undvikas samt den möda och omsorg reviso-

terne nedlagt på sitt arbete kunnat blifva mera fruktbringande. Sådan tablån nu är, kan dess slutresultat liksom alla derpå byggda kalkyler icke tillmätas någon betydighet, utan borde densamma, för att komma till ett med verkligheten öfverensstämmande resultat, fullständigt omarbetas, ett arbete, som Utskottet dock ej ansett ligga inom omfånget af dess uppdrag.

Men om ock ifrågavarande tablå till sin uppställning hvilat på en ohållbar grund, och äfven i det afseendet är bristfällig, att beträffande inkomsterna någon jemförelse emellan budgetens och verklighetens siffror icke är genomförd, framgår dock af densamma ett par omständigheter af vikt. Främst bekräftas deraf det visserligen förut kända, men därför icke mindre beklagliga förhållandet att stadens verkställande myndigheter i åtskilliga fall icke ställt sig den af Stadsfullmäktige fastställda budgeten till efterrättelse. Uppenbart är emellertid, att derest någon reda i stadens finansförvaltning skall kunna vinnas, den engång fastställda budgeten noggrannt skall efterföljas och att Stadsfullmäktige, derest rättelse i denna punkt för framtiden icke vinnes, måste vidtaga allvarsamma åtgärder. Utskottet kan särskildt icke undgå att framhålla, det just de myndigheter, som det närmast ålegat att öfvervaka budgetens efterlefnad, Magistraten och Drätselkammaren, jemväl i främsta rummet öfverskridit för dem anslagna expensmedel. Då Stadsfullmäktige emellertid redan vid fastställande af innevarande års budget anmodat Drätselkammaren att tillse, det budgeten icke öfverskrides, har Utskottet ansett en ytterligare påminnelse i detta syfte öfverflödig.

Deremot har Utskottet trott en åtgärd af Stadsfullmäktige böra vidtagas för att sätta Drätselkammaren i tillfälle att fullt kunna följa med förvaltningen och vid hvarje tidpunkt öfvervaka de särskilda räkningarnas ställning. I detta afseende är det ett oafvisligt behof, att drätselkammarens och drätselkontorets lokaler stå i omedelbart sammanhang med hvarandra, så att Drätselkammaren genast ur böckerna må kunna erhålla de upplysningar den behöfver och å andra sidan kontoret utan omgångar kunna erhålla nödiga instruktioner rörande bokföring m. m. af Drätselkammaren. Utskottet, som under sina arbeten ytterligare öfvertygat sig om nödvändigheten af en dylik nära beröring mellan kammaren och kontoret, får därför föreslå:

att Stadsfullmäktige åt det utskott, som den 18 dennes tillsattes för väckt fråga om förändrad användning af lokalerna i Rådhuset, ville öfverlemna att taga i öfvervägande huru Drätselkammaren och Drätselkontoret kunde erhålla lokaler invid hvarandra.

Vidare utvisar såväl revisionsberättelsen som Drätselkammarens med anledning deraf gifna förklaring, att dels Stadsfullmäktige under årets förlopp beviljat betydande anslag utöfver de i budgeten förutsedda, dels åter Drätselkammaren för diverse mindre arbeten, som ej tålt uppskof eller för utgifter, som grunda sig på hvarjehanda förbindelser för staden, betydligt öfverskridit den samma af 10,000 mk, som i budgeten för diverse och oförutsedda behof anslagits. Med den omfattning stadens förvaltning ernått och de mångahanda anspråk som ställas på densamma, är det äfven uppenbart att under

förloppet af ett år oförutsedda utgifter till ett icke ringa belopp måste yppa sig. Utskottet har därför ansett, att Stadsfullmäktige borde vara betänkte uppå att uti kommande årsbudgeter upptaga ej blott ett anslag för diverse mindre utgifter, att användas efter Drätselkammarens bepröfvande, utan ock ett anslag om minst tre eller fyra tiotal tusen mark för oförutsedda behof att användas enligt Stadsfullmäktiges eget framtida bestämmande. Endast sålunda har Utskottet trott fullständig ordning kunna vinnas uti stadens finanser, och har därför härmed ansett sig böra fästa Stadsfullmäktiges uppmärksamhet vid detta förhållande.

3) Anmärkningen under rubriken Tomtlösen torde, med anledning af Drätselkammarens förklaring, ej föranleda till någon åtgärd.

4) Enligt 12:te punkten uti de af Stadsfullmäktige framställda arrendevilkor åligger det arrendator att ställa antaglig borgen eller annan säkerhet för arrendeafgäldernas erläggande samt fullgörande af öfriga arrendevilkor och skadeersättningar. Denna föreskrift kan väl ej förstås annorlunda, än att borgen skall ställas utöfver den säkerhet arrendators personliga större eller mindre vederhäftighet erbjuder. Ehuru väl Utskottet ansett stadens rätt uti ifrågavarande fall äfven utan denna borgen hafva varit tillgodosedd, torde Stadsfullmäktige dock böra besluta:

att uppmana Drätselkammaren att ställa sig revisorerne anmärkning under rubriken „IV stadens fasta egendom“ till efterrättelse.

5) Anmärkningen rörande underdebitering af tolags- och trafikafgifter synes fullt tillfredsställande förklarad af Drätselkammaren.

6) Skilnaden emellan buraafgifternas belopp uti Hufvudboken och enligt notariatförteckningen har, enligt hvad Utskottet inhemtat, uppkommit deraf att tvenne personer, som ansökt om burskap som handlande och därför varit upptagne i notarialförteckningen, icke fullföljt denna sin ansökan.

7) Med anledning af revisorerne anmärkningar under 6:te hufvudtiteln mom. 3 bland inkomster och under samma hufvudtitel mom. 1 bland utgifterna har Poliskammaren uti en den 21 juli till Drätselkammaren afgifven förklaring meddelat:

„att enligt arbetsfördelningen vid Poliskammaren, det städse ålegat Sekreteraren derstädes att uppbära och redovisa, ej mindre för de i 15 mom. af 99 § i det för staden gällande fattigreglemente omnämnde afgifter, än för de åt Poliskammaren å stat anslagna expensemedel, hvarföre, och då Sekreteraren under de två sistförflutna åren, dels i följd af sjuklighet och dels af försumlighet, uraktlätit sin skyldighet så väl i berörde afseenden, som hvad beträffar särskildte andre tjensteåligganden, utan att, oaktadt upprepade påminnelser, låta sig rätta, honom först bereddes, under sistlidet år, ledighet från utöfningen af sin berörde tjänst, för att lemnas tid och tillfälle att fullborda sina eftersatta arbeten, samt omsider, då förbättring i detta hänseende derigenom likväl icke åstadkoms och arbetena allt fortfarande förblefvo ofullbordade, under innevarande år afsked från tjänsten, hvarom honom likväl tilläts sjelf ansöka. Med undantag af så väl redovisningen för expensemedlen, som ändtligen afgafs af Sekreteraren i sistlidne April månad, som

qvitto öfver den 27 nästförtgångne Mars verkställd leverans till Länsränteriet, af afgifterne för de af Poliskammaren under loppet af år 1878 utfärdade befordrings- och afskedsavgifter, befinnas de saknade öfrige redovisningarne och arbetena ännu ofullbordade, hvarföre Poliskammaren, efter att sålunda hafva sökt med i möjligaste måtto lämpliga medel förmå sekreteraren Dahl, som i 16 år hade innehaft sagde tjänst och derförinnan utöfvat den till Poliskammarens belåtenhet, att i godo fullgöra sina åligganden, omsider fann sig föranlåten att uti skrifvelse af den 10 sistlidne Maj N:o 559 hos herr Guvernören i länet yrka sekreteraren Dahls åläggande, vid antingen högt vite eller annan kraftig förpliktelse, att de eftersatta redovisningarne och öfrige ofullbordade arbeten, hvilka dervid punktevis närmare angåfvos, upprätta och afgifva. Uti den sekreteraren Dahl deröfver affordrade och af honom afgifna förklaring, som Poliskammaren lemnats tillfälle att bemöta, har han också icke motsagt riktigheten af någon enda utaf de anmärkta fem punkterne; Och beror saken för närvarande på slutligt afgörande.

Vid detta förhållande och då sekreteraren Dahl tredskade att afgifva redovisningar för expensmedlen för de ifrågavarande åren 1877 och 1878 samt förebar att samma medel voro tillfullo använda för hvardera åren, förestod för Poliskammaren, som innehade räkningar att liqvidera för det senare året, till ett belopp af 339 mark 65 penni, ingen annan utväg än att hos Drätselkammaren anhålla om utanordning af nyssnämnde belopp, som också bifölls.“

Uti den af revisorerne åberopade § 113 i gällande fattigvårdsreglemente stadgas att ifrågavarande avgifter skola af Poliskammaren förskottsvis uppbäras och aflemnas, jemte förteckning för tre månader i sender. Det är sålunda Poliskammaren och ej blott dess sekreterare, som är ansvarig för att avgifterna ordentligen uppbäras och komma staden till godo. Och har Utskottet vid sådant förhållande ansett Poliskammarens förklaring icke tillfredställande, hvarför föreslås:

att Stadsfullmäktige, jemte det Drätselkammaren uppmärksamgöres på det oredovisade saldöt af Poliskammarens expensmedel för 1877 och 78, ville uppmana Kammarerna att vidtaga nödiga åtgärder för att af Poliskammaren utbekomma ifrågavarande staden tillkommande avgifter.

8) Revisorernes anmärkning i afseende å bristande efterföljd af 6 § i reglementet för Helsingfors stads chaussé-obligationsfond eger sin fulla riktighet. I enlighet med detta reglemente har staden emitterat obligationer, löpande med 3,6 % ränta och fördelade uppå fyra serier till ett sammanlagdt belopp af 160,000 mk, hvaraf serien A. å 20,000 mk förföll till difinitiv inlösen såväl till kapital som ränta d. 1 Febr. 1875; Serien B om 30,000 mk förfaller samma dag 1885; Serien C. om 50,000 mk 1895, och Serien D. om 60,000 mk d. 1 Febr. 1905. Af obligationerna äro således utelöpande f. n. 140,000 mk. Den årliga räntan derå efter 3,6 % utgör 5,040 mk, så att af den till inlösen af kuponger och amortering fastställda summan 7,650 mk återstå 2,610 mk, hvilka årligen bort godtgöras ett skildt amorteringskonto, för att dess behållning med ränta på ränta, beräknad efter 3 %, den 1 Febr. 1885 skall motsvara kapitalbeloppet af den

till nämnda dag förfallna obligationsserien. Ett sådant förfarande har emellertid icke iakttagits, lika litet som något skildt amorteringskonto blifvit fördt. Revisorernes i tablån under utgifternas första hufvudtitel intagna uppgift, att under året 6,796 mk 9 p:i användts till amortering och ränta å ifrågavarande lån, är jemväl oriktig. Faktiskt har af denna summa 2,946 mk 9 p:i åtgått till inlösen af företedda förfallna kuponger, samt återstoden till invexling, men ej amortering, af icke förfallna chausséobligationer, hvilka betraktas som behållning i stadskassan. Af det bokföringssätt, som enligt Drätselkammarens anvisning följts, framgår ej heller beloppet af förfallna, men icke inlösta räntekuponger, hvadan alltså stadens ställning till obligationsinnehafvarne icke är klar. Då emellertid Drätselkammaren, enligt egen uppgift, tagit denna sak om hand, torde någon vidare erinran af Stadsfullmäktige i detta afseende icke vara af nöden. Deremot är det nödvändigt, att vid uppgörande af nästa års budget godtgöra förbiseendet i afseende å amorteringsfondens bildande, på det staden icke år 1885 må blifva tvungen att med ens uttaxera 30,000 mk för inlösen af den då förfallna obligationsserien B. Stadsfullmäktige torde därför böra besluta:

att uti 1880 års budget under utgifternas första hufvudtitel upptaga, förutom 7,650 mk för ränta och amortering under nämnda år å chausséobligationslånet, följande poster:

- a. Till chausséobligationernas amorteringsfond för hvarje af åren 1876, 1877, 1878 och 1879 2,610 mk jemte ränta på ränta efter 3 %, eller inalles . . . . . Fm 10,919: 26.
- b. Ränta för ett år å förestående summa efter 3 % . . . . . 32: 76.

9) Då af Stadsfullmäktige uppå Drätselkammarens förslag i årsbudgeten anslagits ett bestämt arvode för Drätselkammarens sekreterare, anser Utskottet, i likhet med revisorerne, att Drätselkammaren ej varit berättigad att för bestridande af sekreteraren åliggande göromål utanordna något extra arvode, hellst kammarens expensmedel redan eljes blifvit betydligt överskridna. Under förutsättning att sådant framdeles icke skall utprepas, torde Stadsfullmäktige dock låta frågan härvid bero.

10) Drätselkammarens förklaring beträffande anmärkningen om ersättning för vedhuggning vid Stadshäktet torde böra anses tillfredsställande.

11) Då, såsom äfven Drätselkammaren anmärkt, Fattigvårdskostnaden i sin helhet tydligen framgår ur Inkomsters- och Utgifters konto, torde revisorernes uttalande i denna punkt ej föranleda till någon åtgärd.

12) Drätselkammarens vidtagna åtgärd med anledning af anmärkningen om att särskilda arbetslistor varit oqvitterade, har utskottet ansett tillfyllestgörande.

— Revisorernes fullt befogade anmärkning rörande bokföringen af kostnaden för anskaffande af hundskattmärken, har, enligt hvad Utskottet inhemtat, redan blifvit i böckerna observerad.

— Anmärkningen om den åt stadstjenaren Enlund förfärdigade uniform, har synts Utskottet tillfredsställande bemött af Drätselkammaren uti sista mom. af dess afgifna förklaring.

13) Likaledes torde anmärkningen om realisationen af ett belopp donationsobligationer på grund af Drätselkammarens afgifna förklaring böra förfalla.

14 & 15) De till betydande belopp utestående rester, som årligen uppstå, utgöra utan tvifvel, såsom af revisorerne framhållits, en svag punkt i den kommunala förvaltningen. I betraktande af hvad Drätselkammaren i sin förklaring framhållit, samt med afseende derå, att Stadsfullmäktige vid sammanträdet den 18 dennes redan beviljat arvoden för antagande af ytterligare tvenne extra stadsfogdar, har Utskottet dock ansett denna fråga för närvarande ej böra föranleda till någon åtgärd.

I afseende å de af revisorerne anförda talen, har Utskottet trots sig böra framhålla följande:

Att stora rester alltid skola uppstå vid uppbördens af de uttaxerade medlen är helt naturligt under närvarande förhållanden, då det för hvar och en som har något flere skatteören är en ren fördel, den större bekvämligheten oafsedd, att ej betala på den bestämda dagen. Med alla de omgångar, som äro förenade med medlens indrivande på exekutiv väg, måste äfven, då den senare uppbördsterminen är i September, en stor del rester utestå vid årets slut. I betraktande af dessa omständigheter har Utskottet ej heller funnit det vid 1878 års utgång utstående beloppet rester, utgörande omkr. 13 % af den uttaxerade summan, vara öfverdrifvet hög, eller utvisa någon efterlåtenhet å Drätselverkets sida, om det ock måste anses i högsta grad önskvärdt, att lämpliga åtgärder för dess framtida nedgående stode att finna. Erinras bör dock äfven, att bland dessa rester årligen, till följd af flere taxerade personers oförmåga att betala, kommer att ingå ett belopp, som i ingen händelse, huru snabb indrivningen än må vara, kan komma staden till godo, utan måste afskrifvas.

Af resterna å tolagsmedlen äro 8,685 mk 10 p:i öfverförda från föregående år, så att af under året inalles uppdebiterade omkr. 225,000 mk, 45,151 mk 22 p:i eller 20% voro resterande. Härvid bör dock märkas, att tolagsafgifter uppdebiterats under November månad till ett belopp af 31,465 mk 44 p:i och under December 18,686 mk 97 p:i. Om ock den höga procenten af rester sålunda kan förklaras, framgår dock tydligt af de anförda talen och af den omständigheten, att 13,503 mk 82 p:i tolagsmedel under året afskrifvits, att det vore i högsta grad önskvärdt, att vederbörande trafikanter ej skulle utfå sina varor från packhuset innan ej mindre tolags- än tullafgifterna blifvit liqviderade.

Af arrendemedelsresterna äro 14,115 mk 45 p:i kvarstående från föregående år, och 3,834 mk 30 p:i under året tillkomna, hvaraf 3,000 mk ensamt å arrendet för det s. k. kapellet, hvilken sistnämnda summa dock under innevarande år inbetalts.

Hyrorna för stadens bodar inbetalas förskottsvis i Juni och i December, hvarför rester vid årets utgång å de i December förfallna hyresbeloppen alltid torde komma att finnas. Utskottet har dock öfvertygat sig om, att samtliga vid innevarande års ingång utestående bodhyror numera influtit.

De resterande bura- och biljardafgifterna ha jemväl under innevarande år influtit sedan ansökningarna blifvit fullföljda.

Resterna i fattigafgifter och folkskolemedel liksom ock i extra sjukvårdsmedel äro tillkomna redan före drätselverkets ordnande enligt den nya kommunalförfattningen.

Beträffande grönsaksförsäljningsavgifterna, har anmälan om rättighet till dylik försäljning gjorts om hösten, då jemväl avgifterna uppdebiterats, ehuru desamma plägat uttagas först påföljande vår.

Resterande hyrkuskavgifter ha under innevarande år till fullo influtit.

Att 17 hundskattmärken i strid mot härstädes införd praxis utgifvits innan avgifterna erlagts, beror derpå, att enligt Nådiga Förordningen om hundskatt af den 20 Maj 1878 denna afgift skall debiteras och uppbäras under året efter det, då hund blifvit till beskattning anmäld och skattemärke erhållits, i stöd af hvilket stadgande en del hundegare vägrat att vid märkets utbekommande erlægga skatt.

De resterande inqvarteringsmedlen äro öfverförda sedan tidigare år och torde till större delen vänta på afskrifning.

Mångleriafgifterna ha blifvit uppdebiterade enligt notariatförteckningarna, men en del sökande ha sedermera icke fullföljt sina ansökningar, hvarigenom bokföringsrester uppstått.

16) Med anledning af revisorernes utredning rörande vattenledningslånet har Utskottet velat anmärka oegentligheten af att vattenledningskontot blifvit belastadt med kostnaden för inledning af vatten till stadens hus, hvarjemte Utskottet i likhet med revisorerne funnit bokföringen af vattenledningslånet otillfredsställande, då deraf ej tydligen framgår beloppet oinlösta förfallna kuponger. Utskottet får därför föreslå:

att Stadsfullmäktige ville uppmana Drätselkammaren att så ordna bokföringen af vattenledningslånet, att derur klart framgår beloppet af oinlösta förfallna kuponger för hvarje år.

17) Drätselkammarens förklaring med anledning af Revisorernes i slutet af deras berättelse under punkt 1 framställda önskningsmål har Utskottet ej funnit tillfredsställande, och har Utskottet ej utan förvåning funnit, det ingen särskild förteckning föres öfver beviljade tillskottsanslag utan att hvarje sådant beslut måste uppsökas bland bilagorna till Drätselkammarens digra protokoller. En dylik förteckning bildar ett nödvändigt supplement till årsbudgeten och kan lika litet undvaras af revisorerne som af Drätselverket. Utskottet får därför föreslå:

att Stadsfullmäktige ville anmoda Drätselkammaren att låta föra en fortlöpande förteckning öfver alla af Stadsfullmäktige under året beviljade tillskottsanslag och att tillhandahålla densamma revisorerne af stadens räkenskaper.

18) Likaledes anser Utskottet fortlöpande förteckningar för hvarje gren af stadens inkomstgifvande rättigheter m. m. vara oundgängliga för Drätselverket, och notariatförteckningarna endast böra tjena som verifikater till dessa förteckningar. Stadsfullmäktige torde därför:

uppmana Drätselkammaren att, på sätt revisorerne framhållit, låta föra skilda fortlöpande förteckningar öfver alla stadens inkomstgifvande rättigheter, arrenden, hyror m. m. och hålla desamma revisorerne tillhanda.

19) Då revisorerne icke påpekat någon inlevereringspost, för hvilken reversal saknats, torde Drätselkammarens förklaring i denna punkt anses tillfredsställande.

20) Revisorernes framställning derom, att Drätselkontoret borde åläggas uppgöra sådan räkning eller tablå, som utvisade stadens alla inkomster och utgifter i den ordning de uti årets budget förekomma, har Utskottet icke kunnat fullt fatta, då memorialboken under inkomsters och utgifters konto innehåller en fullständig sådan, så när som på inquarteringsutgifterna, hvilka af särskild orsak förekomma under skildt konto. Yrkandet torde därför böra förfalla.

21) Det af revisorerne framställda önskningsmålet, att värdet af stadens fastigheter och inventarier uti böckerna borde intagas, synes af Drätselkammaren vara tillfredsställande bemött, liksom det ock synes vara af föga praktisk betydelse, såframt fullständiga förteckningar öfver stadens egendom i löst och fast föres. Yrkandet i denna punkt torde därför ej föranleda någon åtgärd.

Slutligen får Utskottet föreslå:

att ansvarsfrihet för förvaltningen af stadens hela drätsel måtte beviljas för året 1878.

Helsingfors, den 24 November 1879.

F. K. Nybom.

G. V. Christerson.

A. Laurell.

Helsingfors, Hufvudstadsbladets tryckeri, 1879.

Utskottsbetänkande med förslag till Reglemente för Fattigvården i Helsingfors stad.

Jemlikt Stadsfullmäktiges under sistlidne April månad åt Utskottet gifna uppdrag, får Utskottet härhos till Stadsfullmäktiges pröfning och godkännande öfverlemna förslag till nytt reglemente för denna stads fattigvård.

Vid uppgörande af detta förslag har Utskottet främst uppmärksammat den förändrade ställning fattigvården efter tillämpningen af nu gällande kommunalförfattning kommit att intaga, samt den trängre begränsning af ändamålet och omfånget för fattigvårdens verksamhet, som införts genom Nådiga förordningen af den 17 Mars 1879 angående allmänna fattigvården i Storfurstendömet Finland. Den omgestaltning af det nu varande, under helt andra förhållanden tillkomna, digra fattigvårdsreglementet Utskottet härmed föreslår, hvilat derför ock hufvudsakligen på bestämningarna i nämnda två nådiga förordningar. Så väl för att undgå möjliga otydligheter, som för att vinna en önskvärd korthet, har Utskottet så vidt möjligt undvikit alla upprepningar af hvad i nyss åberopade allmänna Fattigvårdsförordning finnes stadgad och i sitt förslag till reglemente intagit endast sådana föreskrifter, som angå sättet för nämnda förordnings tillämpning särskildt i Helsingfors. Och har Utskottet i detta afseende med obetydliga afvikelser följt den praxis, som under de senaste åren utbildat sig vid fattigvårdsförvaltningen på denna ort.

Endast i en punkt har Utskottet tillåtit sig en väsendtlig afvikelse från nu bestående förhållanden, utan att densamma varit betingad af en förändrad lagstiftning i ämnet, nemligen beträffande fattigvårdsstyrelsens sammansättning och förändring af den nuvarande distriktsindelningen. Enligt gällande reglemente utgöres Fattigvårdsdirektionen af 12 valde ledamöter, förutom församlingens kyrkoherde, förste kapellanen, polismästaren eller hans adjoint samt fattigläkarne, hvilka alla på grund af sina embeten äro själfskrifne, ständige ledamöter i direktionen. I nära öfverensstämmelse med antalet af de valde ledamöterna har staden varit indelad uti tio fattigdistrikt, och för hvarje af dessa har en ledamot varit utsedd, för att såsom distriktsombud taga noggrann kännedom om fattige inom distriktet och öfriga till Fattigstyrelsens omvårdnad hörande omständigheter samt derom lemna Direktionen underrättelse. Denna anordning har synts Utskottet nu-

mera föga tidsenlig. En direktion af ända till 17 eller, om man derifrån afräknar de öfriga sjelfskrifne utom kyrkoherden, af 13 ledamöter är icke blott i och för sig allför tungrodd, den lemna äfven mindre garanti för ärendenas jemna behandling och kontinuitet i beslutet, då vid ett sammanträde en del och vid ett annat en annan del af ledamöterna kan bilda det beslutföra antalet närvarande. Utskottet har därför inskränkt de valde ledamöternes antal till sex utom Ordföranden, men i och med denna förändring har det äfven varit nödigt att låta distriktsindelningen i den form, hvori densamma hittills existerat, förfalla. En sådan förändring har Utskottet äfven ansett utan men för Fattigvårdens ordentliga handhavande kunna ske. Med de mångfaldiga anspråk den nya kommunalförvaltningen ställer på de enskildes uppoffringar för det allmänna, torde det ock vara för mycket fordradt, att icke aflönade ledamöter i Fattigvårdsstyrelsen, med den starka utveckling Helsingfors i afseende å folkmängd och öfriga förhållanden undergått sedan nu gällande reglemente infördes, skola på något fullt verksamt sätt egna sig åt det tidsödande och ofta nog odiösa arbete, som af ett distriktsombud kräfvades. Ett så starkt allmänt intresse hos den enskilde får än mindre förutsättas, der detsamma, såsom här vore fallet, icke understödes af en emot uppoffringen svarande makt och myndighet. Utskottet har därför, helst en inskränkning af ledamöternes antal ytterligare komme att betydligt öka distriktens omfång, samt i betraktande deraf, att enligt den nya Fattigvårdsförordningen distriktsombuden eller tillsyningsmännen jemväl komme att öfva tillsyn öfver tiggare och kringstrykande personer, föreslagit, att Fattigvårdsstyrelsens ledamöter icke skulle betungas med detta uppdrag, utan att staden såsom äfven § 15 mom. 2 i fattigvårdslagen medgifver, för detta ändamål, samt särskildt för att öfva uppsigt öfver dem, som åtnjuta fattigunderstöd, ville anställa nödigt antal, till en början minst tvenne, aflönade tillsyningsmän, mellan hvilka Fattigvårdsstyrelsen skulle fördela staden uti tillsyningsområden. Den ökade kostnad härigenom skulle tillskyndas staden, har Utskottet för de närmaste åren uppskattat till 1200 à 1500 *My.*, men har Utskottet trott en sådan utgift från stadens sida vara dels nödig för åstadkommande af en verksamt tillsyn, dels äfven leda till besparingar på annat håll, då sålunda en säkrare garanti mot missbruk af fattigvårdens anlåtande kunde emotses.

I olikhet med hvad härintills varit fallet, har Utskottet föreslagit, att ordföranden i Fattigvårdsstyrelsen, liksom ock Inspektorn vid Arbets- och Fattiggården, i anseende till dessa befattningars maktpåliggande beskaffenhet, skola utses af Stadsfullmäktige och icke af Fattigvårdsstyrelsen.

På samma sätt som för Stadsfullmäktige och ledamöterna i Drätselkammaren finnes stadgadt, har Utskottet jemväl för ledamöterna i Fattigvårdsstyrelsen föreslagit böter för utevaro utan laga förfall från utlyst sammanträde. För öfrigt torde Utskottets förslag ej tariva någon närmare motivering, hvarför Utskottet för sin del föreslår, att Stadsfullmäktige ville godkänna följande

Förslag till Reglemente för Fattigvården i Helsingfors stad.

§ 1.

Fattigvårdens i Helsingfors ändamål är att bereda nödtorftigt underhåll eller understöd åt sådana personer, som på grund af Nådiga Förordningen af den 17 Mars 1879, angående allmänna fattigvården i Storfurstendömet Finland, och detta reglemente, kunna komma deraf i åtnjutande.

§ 2.

Fattigvård meddelas:

- a) genom intagande till försörjning i stadens Arbets- och Fattiggård;
- b) genom utackordering;
- c) genom understöd, ständiga eller tillfälliga.

§ 3.

Vanföre, af långvarigare sjukdom eller ålderdomssvaghet lidande, vansinnige, som ej kunna erhålla plats å dånvårdsanstalt, och minderårige, vårdar kommunen förträdesvis uti stadens Arbets- och Fattiggård, der de hållas vid arbete, lämpadt efter deras ålder och krafter. De af långvarigare eller obotlig sjukdom lidande intagas uti det för detta ändamål invid Arbets- och Fattiggården uppförda Sjukhem, der jemväl nödig vård beredes åt tillfälligt sjuke bland inrättningens innevånare. De minderårige åter upptagas uti det invid gården inrättade Barnhem samt böra vid uppnådd skolålder beredas undervisning i stadens folkskolor.

§ 4.

Då utrymme uti Arbets- och Fattiggården saknas, eller då Fattigvårdsstyrelsen annars finner skäl dertill förekomma, må fattige af alla uti nästföregående paragraf nämnda kategorier utackorderas hos välkända personer i staden, eller på landet hos personer, som af kommunalnämnd eller dess ordförande eller af prest i församlingen blifvit väl vitsordade.

Åt barn, som sålunda utackorderats bör, der sådant låter sig göra, folkskoleundervisning beredas.

§ 5.

För vanartiga barn bör Fattigvårdsstyrelsen, så vidt möjligt, söka bereda vård uti någon för detta ändamål inrättad uppfostringsanstalt, och eger fattigvården ikläda sig kostnaden för deras underhåll derstädes, så framt densamma icke kan af föräldrarna bestridas.

§ 6.

Då platserna uti Arbets- och Fattiggården äro fullt upptagna och tillfälle till utackordering icke finnes, eller der Fattigvårdsstyrelsen eljes finner sådant lämpligt, kunna

af Styrelsen s. k. ständiga penningeunderstöd beviljas, hvilka månadtligen utbetalas och å hvilka understödsbref utfärdas.

Dylika understöd för kortare, begränsad tid, kunna på enahanda sätt utgifvas, särskildt åt älderstigne fattige, för tider, t. ex. under vintern, då deras arbetsförtjenst är inskränkt.

Tillfälliga, mindre penningebidrag må af Styrelsens Ordförande utanordnas, dock endast i sådana fall, der medellös person genom sjukdomsfall blir urståndsatt att förskaffa sig nödig bergning, och böra dylika bidrag icke fortlöpa längre tid eller utdelas till högre belopp än behovet oundgängligen kräfver.

Afidne fattige begrafvas genom fattigvårdens försorg och eger ordföranden derom förordna.

§ 7.

Hvarje år i början af Juni månad anställer Fattigvårdsstyrelsen årsmönstring med sådane fattige, som äro i staden utackorderade eller åtnjuta s. k. ständiga understöd, och böra desse alla dervid personligen tillstådeskomma. Uteblir understödstagare utan anmäldt laga förfall, indrages understödet och kan återvinnas först sedan giltigt skäl för utevaron hos Styrelsen blifvit förebragt. Vid enahanda äfventyr böra i staden bosatta personer, som i vård emottagit barn, infinna sig vid mönstringen jemte dessa och förete intyg öfver att barnen ordentligen besökt någon af stadens offentliga skolor.

För eftersyn af de på landet utackorderade eger Fattigvårdsstyrelsen utsända antingen någon af sina ledamöter eller tillsyningsman eller annat ombud, för att noggrant undersöka, huruvida de utackorderade erhålla nödig vård och underhåll. Förekommer skäl till anmärkning, eger ombudet, der han så pröfvar nödigt, genast från den försumlige vårdaren borttaga och till annan lämplig person förflytta den utackorderade. Från den dag sådant sker må den förre vårdaren ej vidare uppbära något underhållsbidrag af fattigvården. Det utsända ombudet åtnjuter ersättning för resekostnader af fattigvårdsmedel, och bör vid Fattigvårdsstyrelsens första derpå inträffande sammanträde redogöra för sina iakttagelser samt vidtagna åtgärder.

§ 8.

Fattigvårdsstyrelsen utgöres af en ordförande och sex ledamöter, hvilka alla af Stadsfullmäktige utses för tre år i sender. Af de sex ledamöterna afgå två årligen, de två första åren efter lottning, och derefter de två, som längst tid innehaft sin befattning.

Kyrkoherden i Helsingfors svensk-finska församling, eller den hans ställe företräder, är jemväl, på grund af § 11 mom. 3 uti ofvan åberopade nådiga förordning angående allmänna fattigvården i landet, berättigad att i fattigvårdsstyrelsens förhandlingar och beslut delta.

Afgår ledamot under den för honom bestämda tjenstgöringstid, väljes ofördröjligen annan för den tid, som för den afgångne skulle återstått.

Val af ledamöter i Fattigvårdsstyrelsen i enlighet med detta reglemente sker första gången inom en månad efter det Stadsfullmäktige erhållit del af reglementets faststäl-

lelse, och gälle i afseende å valbarhet hvad i §§ 27 och 28 af Förordningen om Kommunalförvaltning i stad af den 8 December 1873 i afseende å Stadsfullmäktige är föreskrifvet.

Den valde eger rätt att afsäga sig uppdraget, om han är ledamot i Drätselkammaren, om han icke är inom staden eller dess afhysta område bosatt, om han, efter tjänstgöring som ledamot i Fattigvårdsstyrelsen eller Drätselkammaren under de tre senaste åren, är i ordning att från sådan befattning afgå, eller om han uppnått 60 års ålder, eller uppger annat skäl, som af Stadsfullmäktige godkännes.

Vice ordförande liksom ock, ifall af behof, tillfällig ordförande utser Fattigvårdsstyrelsen inom sig.

§ 9.

Fattigvårdsstyrelsen sammanträder uppå kallelse af Ordföranden till ordinarie möte första helgfria fredag i hvarje månad. I händelse af behof eger Ordföranden äfven deremellan sammankalla Styrelsen till extra sammanträde.

Styrelsen är beslutför, då utom Ordföranden tre ledamöter äro vid sammanträdet närvarande och i beslutet deltaga.

Alla frågor afgöras genom enkel röstpluralitet och öppen omröstning, hvarvid, i händelse af lika antal röster på hvardera sidan, Ordförandens röst är afgörande; endast val af viceordförande sker med slutna sedlar.

Uteblir ordförande, viceordförande eller ledamot från utsatt sammanträde utan anmäldt och af Styrelsen godkändt förfall, eller aflägsnar sig någon af dem utan dylik orsak, innan sammanträdet slutats, erlänge i vite till stadskassan för hvarje gång, Ordförande sex samt viceordförande eller ledamot tre mark, men dubbelt så mycket, ifall sammanträdet för de närvarandes fåtalighet måste inställas eller upplösas. Sådant vite uppbäres af Styrelsens sekreterare, som därför redovisar inför Drätselkammaren.

§ 10.

Ordföranden åligger:

att så vidt möjligt söka skaffa sig kännedom om nödlidande inom kommunen och särskildt om barn, som i hemmen vanvårdas, samt vidtaga deraf föranledda åtgärder;

att tidt och ofta, samt minst en gång i veckan, besöka stadens Arbets- och Fattigård för att tillse, att allt der tillgår som sig bör, så att kommunens syftemål med dess inrättande ernås;

att egna uppmärksamhet åt de af fattigvården utackorderade eller understöd åtnjutande fattige i afseende å deras vård, underhåll och lefnadsförhållanden;

att under sommarmånaderna, Juni—September, minst två gånger i veckan och under öfriga månader minst tre gånger i veckan uppå lämpliga tider emottaga fattige och personer i fattigvårdsangelägenheter uti den af staden för detta ändamål upplåttna lokal;

att vid Styrelsens sammanträden leda förhandlingarna och föredraga ärendena samt underteckna afgående expeditioner;

att månadligen genomgå och granska utgifterna för fattigvården samt underteckna utanordningar;

att å fattigvårdens vägnar teckna kommunens förbindelse att ansvara för kostnaderna af fattiges vård å allmänt sjukhus, dävårdsinrättning eller uppfostringsanstalt för vanartiga barn;

att utfärda medellöshetsintyg för kostnadsfri skolgång, för intagning i kommunens feberlasarett eller för erhållande af medicin på kommunens bekostnad; samt

att för öfrigt tillse, det Fattigvårdsstyrelsens beslut noggrant verkställas, att underlydande tjänstemän och betjente omsorgsfullt fullgöra sina åligganden samt att ordning och sparsamhet iakttagas vid skötandet af fattigvårdens alla angelägenheter.

§ 11.

Styrelsens öfrige ledamöter böra liksom Ordföranden söka skaffa sig upplysning om de nödlidande i kommunen och ega emottaga anmälningar af fattige. De böra jemväl genom besök i Arbets- och Fattiggården göra sig förtrogne med förhållandena derstädes. Om vid sådant besök skäl till anmärkning förekommer, anmäles derom hos Ordföranden, hvilken eger antingen genast afhjelpa det anmärkta missförhållandet, ifall han dertill finner skäl, eller ock föredraga ärendet vid Styrelsens nästinstundande sammanträde.

Vill ledamot i Styrelsen väcka förslag till väsendtligare förändring i fattigvårdsförvaltningen, anmäle derom antingen hos Ordföranden, eller vid Fattigvårdsstyrelsens sammanträde; dock bör afgörandet af dylikt ärende, ifall någon derpå yrkar, bero till ett följande sammanträde.

Ledamot i Fattigvårdsstyrelsen eger närvara vid Ordförandens i § 10 omförmälda mottagningar.

§ 12.

Fattigvårdsstyrelsen underlyda: en Inspektor för Arbets- och Fattiggården, två eller flere Tillsyningsmän, en Sekreterare och en Kassör, samt nödigt antal betjente.

Inspektorn utses af Stadsfullmäktige uppå Fattigvårdsstyrelsens förslag efter det befattningen varit under trettio dagar ledig anslagen. Visar sig Inspektor försumlig i sina åligganden eller olämplig för sin befattning och låter sig icke af varning rätta, eger Fattigvårdsstyrelsen försätta honom ur tjänstgöring samt derom anmäla hos Stadsfullmäktige, som afgöra huruvida han må vid sin befattning kvarstå eller derifrån skall skiljas.

Öfrige tjänstemän och betjente antagas och afskedas af Fattigvårdsstyrelsen, hvarvid i afseende å betjeningen vid Arbets- och Fattiggården Inspektorn och hvad beträffar sjuksköterskorna jemväl Läkaren bör höras.

§ 13.

Inspektorn vid Arbets- och Fattiggården, som utöfvar husbondevälde öfver alla i denna anstalt intagna fattighjon och vid densamma anställde betjente, åligger:

att egna sorgfällig uppsigt och vård åt alla i Arbets- och Fattiggården intagna hjon och att öfver dem föra fullständig förteckning;

att vaka deröfver att renlighet, ordning och skick råder öfverallt inom inrättningen samt att kosthållningen ordentligen handhafves, så att hjonen erhålla hvad dem tillkommer;

att anordna och leda arbetena vid Arbets- och Fattiggården;
 att föra inventariiförteckning öfver inrättningens tillhörigheter och tillse att desamma icke genom vanvård eller okynne förfaras;
 att utbetala de s. k. ständiga understöden och underhållsbidragen för de utackorderade samt att såväl öfver dessa och de af Ordföranden utanordnade tillfälliga penningbidragen, som öfver Arbets- och Fattiggårdens utgifter och uppburna medel månadtligen till Fattigvårdsstyrelsens kassör aflemna redovisning;
 att vara Styrelsens ombud i afseende å utackordering af fattige; samt
 att på kallelse närvara vid Fattigvårdsstyrelsens sammanträden och för öfrigt ställa sig Styrelsens eller dess Ordförandes föreskrifter till efterrättelse.

§ 14.

Tillsyningsmännen, hvilkas antal bestämmes af Fattigvårdsstyrelsen, som jemväl dem emellan fördelar staden uti tillsyningsområden, tillkommer att enligt Fattigvårdsstyrelsens eller dess Ordförandes närmare föreskrifter undersöka sådana personers lefnadsförhållanden och behof, som anmält sig till erhållande af vård eller understöd, samt att särskildt tillhandagå Fattigvårdsstyrelsen och dess Ordförande med afseende å tillsynen öfver dem, som åtnjuta understöd eller blifvit för erhållande af vård hos andra utackorderade.

Å tillsyningsman ankommer ock att, under Fattigvårdsstyrelsens och särskildt dess Ordförandes inseende, utöfva den uppsigt öfver tiggare och kringstrykande personer, hvarom stadgas i §§ 35 och 36 uti Förordningen angående allmänna fattigvården i Finland.

Tillsyningsmannabefattning kan jemväl af fruntimmer beklädas.

§ 15.

Sekreteraren åligger: att föra protokoll vid Fattigvårdsstyrelsens sammanträden och vid årsmönstringen, att ombesörja afgående expeditioner och öfriga kansligöromål, äfvensom att föra förteckning öfver alla dem, som af fattigvården åtnjuta vård eller understöd, samt att vid rättegångar och bevakningar vara fattigvårdens ombud, Fattigvårdsstyrelsen dock obetaget att i mer invecklade fall här för anlita annan person.

Kassören tillkommer att i stadens Drätselkontor uppbära och qvittera för fattigvårdens handhafvande nödiga förskott och att för desamma månadtligen redovisa; att årligen inom Augusti månad uppgöra förslag till fattigvårdens inkomster och utgifter för ingående år, samt att i afseende å den bokföring, som för öfrigt kan ifrågakomma ställa sig Fattigvårdsstyrelsens föreskrifter till efterrättelse.

Sekreterarens och Kassörens åligganden kunna, der så lämpligt finnes, öfverlemnas åt en och samma person.

§ 16.

För de i Arbets- och Fattiggården intagna hjonens religiösa vård antager Fattigvårdsstyrelsen en i staden boende luthersk prest, hvilken det åligger, att hvarje söndag på tid, som af Fattigvårdsstyrelsen bestämmes, hålla gudstjenst i inrättningens bönkapell, att

ofta besöka särskildt de i sjukhemmet intagne fattige för att meddela dem religionens tröst, samt att utan ersättning jordfästa affidne fattige.

§ 17.

Kosthållningen vid Arbets- och Fattiggården samt dertill hörande sjukhem anordnas af Fattigvårdsstyrelsen på sätt lämpligt synes, med iakttagande af största möjliga sparsamhet, dock med tillgodoseende af de fattiges behof af tillräcklig föda. I sådant afseende fastställer Fattigvårdsstyrelsen årligen en bestämd matordning, hvilken dock i förekommande fall af Styrelsen må ändras.

Då den vid Arbets- och Fattiggården tjänstgörande distriktsläkaren anser ombyte af kost för de i sjukhemmet intagne fattige vara af nöden eller då i svårare sjukdomsfall en kraftigare föda behöfves, må han derom förordna, samt genom Inspektör anmäla förhållandet hos Ordföranden.

I intet fall må kosthållningen åt Inspektorn på entreprenad upplätas.

§ 18.

Angående fattiges sjukvård gäller hvad derom finnes föreskrifvet uti de för sundhets och sjukvården i Helsingfors fastställda särskilda reglementen och ordningsreglor.

Stadens distriktsläkare, vid hvilka befattningars tillsättande jemväl Fattigvårdsstyrelsens yttrande rörande sökandenes lämplighet som fattigläkare må inhemtas, böra tillhandagå Fattigvårdsstyrelsen med nödiga upplysningar samt utan särskild ersättning utfärda intyg rörande sådana personers helsotillstånd och arbetsförmåga, som ansöka om understöd af fattigvården. Distriktsläkare bör äfven, uppå särskild kallelse, närvara vid Fattigvårdsstyrelsens sammanträden.

Då distriktsläkare åtnjuta längre eller kortare tjänstledighet, bör Sundhetsnämnden derom underrätta Fattigvårdsstyrelsen, samt tillika uppgifva den tjänstförrättandes namn, bostad och emottagningstid.

§ 19.

Öfver alla donationer, som till förmon för fattigvården gjorts eller framdeles göras, bör fullständig förteckning, upptagande donationens beskaffenhet och ändamål, tiden då den erhållits, gifvarenes namn m. m., af Fattigvårdsstyrelsen upprättas. Fattigvårdsstyrelsen tillkommer ock att af stadens drätselverk, som förvaltar de donerade kapitalen, uppbära och i noggrann öfverensstämmelse med gifvarenes uttalade önskan fördela räntan å de kapital, som för vissa bestämda ändamål donerats.

§ 20.

Ordförandens emottagningstimmar och lokal, äfvensom Styrelseledamöternes bostäder och tiden för årsmönstringen böra allmänligen bekantgöras genom annonser i svenska och finska tidningar.

§ 21.

Ordföranden i Fattigvårdsstyrelsen, liksom ock Inspektorn vid Arbets- och Fattiggården, Tillsyningsmännen, Sekreteraren och Kassören, äfvensom den vid Arbets- och Fattiggården tjenstgörande prestmannen, åtnjuta af Stadsfullmäktige fastställda arvoden. De öfrige ledamöterna i Fattigvårdsstyrelsen innehafva sina befattningar endast som förtroendeuppdrag. Betjeningens aflöning bestämmes af Fattigvårdsstyrelsen, hvilken dock i detta afseende, liksom i öfrigt beträffande Fattigvårdens utgifter, är underkastad Stadsfullmäktiges kontroll vid årsbudgetens fastställande.

§ 22.

För öfrigt bör Fattigvårdsstyrelsen ställa sig till noggrann efterrättelse allt hvad i H. K. Majestäts Nådiga Förordning af den 17 Mars 1879 angående allmänna fattigvården i Storfurstendömet Finland finnes stadgad.

Helsingfors den 3 December 1879.

Aug. Schauman.

Aug. Fredr. Jansson.

Hugo Holsti.

Otto Höijer.

Viktor Öhberg.

Helsingfors, Hufvudstadsbladets tryckeri, 1879.

Resumé af de hos Helsingfors Stadsfullmäktige tillkomna handlingar i ärendet angående uppförandet af ett folkskolehus å tomterna N:ris 1 & 2 (adressnummer 2 & 4) vid Malmgatan.

Uti skrivelser af den 4 April och 12 Oktober 1878 har Folkskoledirektionen, med anledning af den med hvarje läseår starkt ökade frekvensen i stadens folkskolor, hvilken omöjliggjorde inrymmandet af någon ny skola eller skolklass i de för folkskolornas behof dittills upplåtna eller förhyrda lokaler, äfvensom svårigheten och i många fall omöjligheten att i de stadsdelar, i hvilka nya skolor visat sig behöfliga, få hyra skolsalar, hvilka motsvara de anspråkslösaste fordringar på dylika rum, förordat att å tomterna N:ris 2 & 4 vid Malmgatan, med det snaraste och om möjligt redan till början af läseåret 1879—1880, måtte uppföras en skolbyggnad antingen af trä eller sten, innehållande fyra skolsalar, tvenne rymliga tamburer eller korridorer och rum för en vaktmästare samt dessutom nödiga uthus. Kostnaderna för ett dylikt skolhus beräknade Folkskoledirektionen till vid pass 60,000 mark eller 86,000 mark, beroende deraf om byggnaden uppfördes af trä eller sten; hvarhos Direktionen tillkännagaf att de medel, direktionen sålunda ansett behöfliga för byggnadsföretaget, kunde såsom lån emot sex procents ränta af folkskolornas donerade fonder erhållas.

Med anledning häraf beslöto Stadsfullmäktige den 29 Oktober 1879, att ett folkskolehus *af trä* och i det omfång Folkskoledirektionen förordat skulle å nämnda tomter uppföras, jemte det Stadsfullmäktige åt Folkskoledirektionen uppdrogo att låta uppgöra detaljerade ritningar och kostnadsförslag för byggnaden.

Folkskoledirektionen inkom med tvenne af arkitekten Th. Höijer uppgjorda planeskisser, den ena förutsättande att, enligt Stadsfullmäktiges sistsagda beslut, folkskolehuset skulle uppföras af trä, men den andra afseende ett folkskolehus af sten i två våningar. Såsom skäl, hvarför Folkskoledirektionen önskade att Stadsfullmäktige ännu en gång måtte upptaga frågan om det material, hvaraf byggnaden borde uppföras, anförde Folkskoledirektionen att en folkskolebyggnad af trä i en våning upptog ej blott en större del af gårdsplanen utan äfven en större tomtyta än nu gällande byggnadsordning skulle för trähus medgifva, men att deremot en skolbyggnad af sten, jemte det den toge i anspråk mindre grundyta komme att erbjuda mera utrymme inom hus, ega större varaktighet och erfordra mindre underhållskostnader.

Denna Folkskoledirektionens framställning remitterades af Stadsfullmäktige den 20 December 1878 till ett särskildt för ändamålet utsedt utskott, hvilket i afgifvet skriftligt yttrande jemväl för sin del förordade att byggnaden skulle uppföras af sten, åberopande dervid de af Folkskoledirektionen anförda skäl samt framhållande att så mycket hellre afseende borde fästas vid den större varaktigheten af stenbyggnad, som meningen vore att nödiga medel för företaget icke skulle uttaxeras, utan genom lån anskaffas, hvarigenom utgiften för byggnaden komme att fördelas på en följd af år och till det mesta drabba kommande generationer. Utskottet ansåg för öfrigt, att den insända eskissen till en folkskolebyggnad af sten kunde i hufvudsak läggas till grund för den definitiva ritningen.

Vid handläggningen hos Stadsfullmäktige, den 28 December 1878, af detta Utskotts yttrande framställdes emellertid emot den insända eskissen flere anmärkningar, bland annat, att byggnaden vore alltför spatiös; att det till skolsalar icke använda rummet upptog oproportionerligt stor del af utrymmet; att skolsalarne hade belysning från tre sidor, hvarigenom eleverne måste sitta med ögonen mot ljuset och disciplinen försvårades; att längden på skolrummen, 38 fot, måste anses nog stor och för mycket ansträngande för lärarinnans talorganer; att skolsalarne, om de ock ej kunde anses för stora, dock borde kunna till omfånget något reduceras, om blott tillbörligt afseende fästades vid åstadkommandet af god ventilation, m. m. — Efter slutförd diskussion funno Stadsfullmäktige godt att ändra sitt tidigare beslut derhän, att byggnaden skulle uppföras af sten, jemte det Folkskoledirektionen erhöi i uppdrag att utarbete nya ritningar samt dervid ej mindre beakta de mot berörde eskiss framställda anmärkningar än, derest sådant utan öfverskridande af den beräknade kostnaden, 82,000 mark, kunde ske, söka i byggnaden inrymma en eller flere skolsalar utöfver de ifrågasatta fyra.

Folkskoledirektionen har slutligen med anledning häraf till Stadsfullmäktige jemte skrifvelse för den 16 Maj 1879 insändt ej mindre än fyra stycken eskissritningar, öfver hvilka Stadsfullmäktige den 17 derpå följde Juni infortrade yttrande af det förra Utskottet, bestående af herrar C. G. Borg, Th. Decker och A. Ärt. Uti afgifvet skriftligt yttrande redogjorde Utskottet på följande sätt för dessa ritningar, hvilka numera finnas tillgängliga i Stadsfullmäktiges kansli hvarje förmiddag kl. 11—1:

„Tre af dessa eskisser äro på Direktionens anmodan uppgjorda af arkitekten Th. Höijer. De upptaga en hufvudbyggnad i två våningar samt en uthusbyggnad, jemväl af sten, innehållande vedrum och latriner. Hufvudbyggnaden innehåller, förutom vaktmästarelokal, kapprum m. m. enligt eskissen N:o 1 fyra och enligt eskisserna N:ris 2 och 3 fem skolsalar. Kostnaden är för N:o 1 beräknad till 80,000 mark och för N:o 2 till 84,500 mark, eller i händelse vedrum inreddes i källaren under vaktmästarens lokal och uthusbyggnaden underginge en motsvarande minskning, till 82,500 mark. För eskissen N:o 3 finnes intet särskildt kostnadsförslag. Den fjerde eskissen har till Direktionen inlemnats af mag. F. Heikel, och upptager en hufvudbyggnad i två våningar, innehållande förutom vaktmästarelokal, kapprum och korridor, sju skolsalar och ett rum för lärarne. Vedrum och latriner skulle inrymmas uti en skild uthusbyggnad. Kostnaden härför är af byggmästar Elia Heikel beräknad till 82,000 mark och af byggmästar A. Helin till

93,337 mark, i senare fallet med hvälfda källare och fem fot hög huggen sockel, hvarför beräknats 10,000 mk. Af dessa eskisser har Folkskoledirektionen för sin del förordat eskissen N:o 3 såsom den, hvilken bäst motsvarar sitt ändamål.“

Utskottets omdöme om ritningarne var följande:

„Såväl hufvudbyggnadens placering å tomten som rummens och korridorernas inbördes anordning måste enligt eskissen N:o 3 anses ändamålsenlig. Skolsalarna, som hafva en lämplig form och storlek, lemna ej heller i afseende å belysning och uppvärmning rum för någon anmärkning. För ventilation synes äfven, såvidt man af en eskiss i liten skala kan dömma, vara ordentligt sörjdt. Trappuppgångarna äro ock tjenligt anordnade. Som en obetydlig anmärkning må dock anföras, att för större bekvämlighets skull en kommunikation emellan sjelfva skollokalen och vaktmästarens bostad borde direkt och icke blott öfver gården beredas. Derjemte har Utskottet för vinnande af en besparing i kostnaden ansett sig böra föreslå att i likhet med hvad arkitekten Höijer alternativt föreslagit i afseende å eskissen N:o 2, vedrum bereddes i källaren under vaktmästarens lokal, hvars rumhöjd icke behöfde vara lika stor som skolsalarnas. Genom en sådan anordning, hvilken borde vara utförbar, kunde uthusbyggnadens omfång betydligt reduceras. Hvad beträffar kostnaden för uppförande af ett skolhus jemte uthusbyggnad enligt ifrågavarande eskiss, har Utskottet ansett den af Stadsfullmäktige förslagsvis uti innevarande års budget upptagna summan 82,000 mark under nuvarande byggnadskonjunkturer vara för ändamålet fullt tillräcklig.“

På anförda skäl föreslog Utskottet, att Stadsfullmäktige, med antydda modifikationer rörande vaktmästarebostadens försättande i direkt kommunikation med skolrummen och inrättande af vedrum under densamma, måtte till efterrättelse godkänna den af arkitekten Th. Höijer uppgjorda eskissen N:o 3; Och detta Utskottets förslag blef af Stadsfullmäktige den 16 sistlidne September godkänt.

Vid derå väckt fråga om sättet för anskaffande af nödiga medel för byggnadsföretaget, framställdes väl förslag derom att desamma på två år skulle af folkskolornas fonder upplånas. Men enär antagligen detta lån inom antydda tid af två år icke kunde återbetalas utan särskild uttaxering eller upptagande af ett nytt lån på längre återbetalningstid, förenade sig Stadsfullmäktige den 16 Oktober derom att hänskjuta ärendet till handläggning af förstärkte Stadsfullmäktige.

Det förslag till beslut, som Beredningsutskottet vid förstärkte Stadsfullmäktiges sammanträde den 5 December 1879 i ämnet framstälde, gick ut derpå:

1:o att förstärkte Stadsfullmäktige måtte godkänna ordinarie Stadsfullmäktiges beslut om uppförandet af folkskolebyggnaden;

2:o att nödiga medlen för byggnadsföretaget, beräknade till högst 82,000 mark, må få af staden upplånas på längre återbetalningstid än två år; samt

3:o) att förstärkte Stadsfullmäktige måtte åt ordinarie Stadsfullmäktige öfverlemna att ej mindre hos Kejsarliga Senatens Ekonomiedepartement utverka fastställelse af nästnämnda beslut än med för staden bindande verkan besluta af hvem och på hvilka betalningsvilkor förberörda lån lämpligast må upptagas.

Helsingfors Stadsfullmäktiges kansli den 8 December 1879.

In fidem:
Th. Wegelius.

Magistratens och Drätselkammarens skrivelser
angående Utgifts- och Inkomstförslaget för år 1880 äfvensom t. f. Stadsingenjörens utlåtande beträffande byggnadskontorets utgiftsbudget för samma år.

MAGISTRATEN

i Helsingfors,
den 15 November 1879.
N:o 352.

Till Helsingfors Stadsfullmäktige.

Jemlikt 58 § i Kejsarligen förordningen den 8 December 1873, angående kommunalförvaltning i stad, och 19 § i reglementet för Drätselkammaren, fastställt den 13 Oktober 1876, har Kammaren den 31 Oktober tillsändt Magistraten ett af Kammaren öfver Helsingfors stads utgifter och inkomster under år 1880 uppgjort förslag med dertill hörande specialförslag, upprättade af Stadsingenjören samt de nämnder, styrelser och personer, som för särskilda grenar af kommunalförvaltningen äro tillsatta, äfvensom en för den 24 Oktober dagtecknad skrifvelse, deri Kammaren gör meddelanden rörande särskilda i dess förslag ingående utgifts- och inkomstposter m. m. Efter tagen del af handlingarne har Magistraten med ledning af desamma denne dag uppgjort såbeskaffadt utgifts- och inkomstförslag för denna stad för nästkommande år, som i förstaberopade § omförmäles.

Vid upprättandet af detta förslag, hvaraf ett exemplar kommer att under föreskrifven tid hållas för kommunens medlemmar tillgängligt, har Magistraten följt den uppställning, som den för innevarande år gällande utgifts- och inkomststaten har, dock sålunda, att utgifterna för sundhets- och sjukvården upptagits särskildt för sig och icke tillsammans med utgifterna för fattigvården, hvarjemte med bokstäfver i marginalen angifvits utgifternas och inkomsternas beskaffenhet i enlighet med den anvisning, som i 58 § i kommunalförfattningen meddelas, äfvensom de förbindelser, å hvilka stadens skulder sig grunda, samt de författningar, reglementen, aflöningsstater och redan fattade beslut, i stöd af hvilka särskilda utgifter under instundande år böra bestridas, å ena, samt de grunder, på hvilka vissa inkomster och anslag under det kommande året få uppbäras, å andra sidan, uppgifvits.

I följd af dessa marginalanteckningar kunna de utgifter, som utöfver oundvikliga kapital- och räntebetalningar samt andra redan beslutade utgifter anses för stadskommunens gemensamma behof påkallas under det kommande året och hvilka följaktligen nu till beviljande föreslås, samt de inkomster, som utöfver redan beviljade anslag på andra berättigade grunder komma kommunen till godo, i förslaget lätt påfinnas. Då de fleste

af de till beviljande föreslagna utgifterna äro årligen återkommande och de behof, af hvilka desamma påkallas, följaktligen äfven årligen utgjort föremål för öfverläggning och afgörande af Herrar Stadsfullmäktige, i anseende hvartill de kommunala bestyrelserna antagligen nu icke närmare redogjort för såbeskaffade i deras specialförslag upptagna poster, ehuru de till beloppen stundom understiga, stundom öfverstiga de för innevarande år för enahanda behof beviljade anslagen, äro särskilda meddelanden rörande desamma från Magistratens sida ej heller af nöden i annat fall, än då något undantagsförhållande dertill föranleder eller ny utgift föreslås. Likaså erfordras ej heller särskilda upplysningar angående de inkomster, hvilka utöfver beviljade anslag kunna påräknas. De nämnder, styrelser och personer, som aflemnat hithörande uppgifter, hafva utan tvivel grundat desamma å den erfarenhet, som de enhvar inom sitt verksamhetsområde mer än någon annan kunnat förvärfva sig rörande de behof, för hvilka anslag begäras, och rörande de inkomster, som kunna påräknas; och då dessa nämnder, styrelser och personer äro skyldige redovisning för hvad de af begärda och beviljade anslag under året till utbetalning besluta, samt deras åtgärder af revisorerne granskas, måste antagas att endast verkliga behof af bemälda nämnder, styrelser och personer uppgifvits och komma att uppfyllas.

Under förutsättning att kommunen söker och får upplåna de till fattigvården och feberlasarettet donerade fonder, de der skola till kapitalbeloppen återställas, har Magistraten, lika med Drätselkammaren, under första utgiftstiteln upptagit dessa fonder såsom annan stadens skuld och belastat budgeten med sex procents ränta å desamma. Och emedan kommunen såsom förvaltare af Klara Wilhelmina Törmäläs fond och donationen för „dygdigt tjänstefolks belönande“ står i enahanda ansvarighet för dessa fonder som förmyndare för omyndiges medel, äro nämnde fonder i afseende å redovisning för desammas kapitaltillväxt under året införda under förberörda hufvudtitel, der äfven Drätselkammaren upptagit dem, hvarjemte den ränta å medlen, för hvilken kommunen bör ansvara under nästkommande år, observerats såsom en utgift. För fonden till folkbibliotheket och läsesalen bör kommunen äfven göra redo. Men som byggnadsarbetet skall omedelbart vidtaga och medlen förty komma att utgifvas efterhand som arbetet fortskrider, har Magistraten, i likhet med Drätselkammaren, belastat budgeten endast med den summa, som af kammaren antagits komma att under året 1880 erfordras för byggnadsföretaget, och låtit med slutlig redovisning för fonden bero till 1881.

Brandkommissionen har till beviljande föreslagit en ny post: „arvoden vid brandsyner, förslagsvis 800 mark.“ Då af synnerlig vikt är att de i 1 mom. 36 § uti Brandordningen af den 22 Januari 1869 uppräknade sotare, timmermän och murare, som skola biträda brandmästare vid brandsyner, äro yrkesskicklige och redbare personer, torde denna summa erfordras för att kunna godtgöra såbeskaffade biträden.

Drätselkammaren har, med ändring i Folkskoledirektionens specialförslag, infört ibland utgifterna för folkskolorna en post, hvarom torde böra meddelas särskild upplysning, ehuru denna utgift grundar sig å redan fattadt beslut. Sedan nämligen lärarinnan M. Runeberg, hvars lön från vaxelundervisningsskolans tid i Direktionens specialförslag ingår med 900 mark, efter detta förslags uppgörande affidit, har Drätselkammaren i sitt

utgiftsförslag, hvarifrån denna post införts i Magistratens, upptagit för en annan lärarinna lön i enlighet med Herrar Stadsfullmäktiges beslut af den 12 Mars 1878 till ett belopp af 1,500 mk.

Hvad här ofvan anförts rörande utgifter, som till beviljande föreslås, gäller äfven om de under XI hufvudtiteln: „Byggnader och allmänna arbeten“ införda poster, såvidt de angå underhållet af stadens egendom. Men beträffande deremot särskilda utgiftsbelopp, som från Drätselkammarens förslag införts i det af Magistraten upprättade, samt rörande utgiftssummor, som af Kammaren föreslagits men af Magistraten i dess förslag icke intagits, äfvensom slutligen om några poster, som af Magistraten omedelbart i dess förslag upptagits, meddelas följande upplysningar:

Vid den af en Magistratsledamot och vordne Stadsingeniören Tallqvist under Maj månad innevarande år hållna syn å stadens gator m. m. hafva de under åren 1877—1878 planerade Högbergs- Kasern- Bergmans- och Skarpskyttegatorna ansetts böra nu redan stendläggas på det att fyllningen från dem icke må af vattenflöde bortföras samt ojemnheter och groper i dessa gator uppstå; och som denna åsigt delats äfven af T. f. Stadsingeniören Ehrström, samt de vid dessa gator belägna före detta arrendetomter nästan alla numera äro inlösta, enligt hvad Drätselkammaren upplyst, i följd hvaraf äfven egarene af sagde tomter äro pligtige att likasom ock militieverket för gardeskasernen och manegen samt kronan för kirurgiska sjukhusets och barnsördshusets tomter, stendlägga och med trottoarer förse en hvar sin andel i änberörde gator, har Magistraten, med afseende å hvad 62, 63 och 66 §§ i den för staden gällande byggnadsordning föreskrifva, icke kunnat underlåta att vidtaga åtgärd om vederbörandes inkallande inför Magistraten i afseende å deras åläggande att utföra omförmälda stendlägningsarbete, hvarföre äfven den af Stadsingeniören beräknade kostnad för stendläggning af stadens andelar och för inrättandet af trottoar invid dem af Magistraten upptagits under nästnämnda hufvudtitel, utan att härifrån undantagits ens Kaserngatan, hvilken Drätselkammaren från sitt förslag uteslutit. I följd af vid gatusyn derom jemväl framställt yrkande har Magistraten i sitt förslag infört kostnaden för stendläggningen af stadens andel i Andregatan samt i gatan emellan Högvakten och Skatudds kanalen; och emedan Magistraten genom redan afsagda utslag, som fått vinna laga kraft, ålagt vederbörande att stendlägga och med trottoar förse Park- och Albertsgatorna, är kostnaden för stadens andelar i begge dessa gator likaledes upptagen i förslaget. Som jemväl jernvägstorget, enligt Kejsrerliga Senatens föreskrift, bör vara stendlagdt inom utgången af år 1880, har kostnaden ej mindre derför än ock för stendläggningen af stadens andel i Wilhelmsgatan emellan Michaelsgatan och jernvägsområdet, hvilken gatudels stendläggning torde blifva en nödvändig följd af torgets stendläggning, observerats bland utgifterna; och enär korsgångar å Senatstorget skola, enligt nu gällande stadsplan, inrättas, och klagan redan förts deröfver att sådana ännu icke äro anlagda, har Magistraten ansett sig böra föreslå detta arbete att utföras under nästkommande år. Men som detta icke kan ske utan att äfven torget stendläggas ånyo, har Magistraten, ehuru med omläggningen af torget möjligen ännu kunde något år bero, måstat upptaga äfven kostnaden för nästnämnda arbete.

Drätselkammaren har till planering föreslagit Styrmansgatan, tvärgatan emellan

Stora Roberts- och Rödbergsgatorna samt en ny gata utom stadsplanen, som skulle kallas Barnhemsgatan; men som åtskilliga gator såväl inom den egentliga staden som inom särskilda sedan årtionden redan tätt bebyggda och befolkade delar af förstäderna påkalla planering för att bereda tillträde till närbelägna gårdar och för att kunna stenläggas, har Magistraten, då med planeringen af de af Drätselkammaren föreslagna nya gator synes kunna anstå, men de af Magistraten antydda arbeten deremot ovilkorligen måste, till iakttagande af hvad 62 § i byggnadsordningen tydligen stadgar, utföras, samt då utgifterna för gatuplaneringar eljest blefve för kännbara under ett år, trott sig böra ur förslaget utesluta förenämnda Styrmans-, Barnhems- och tvärgator. De gator, som Magistraten sålunda föreslår till planering, äro Kristiansgatan samt tvärgatan mellan kvarteren Oxen och Fåret, för att bereda nedfart med åk- och fordon till gårdarne vid Brobergs kajen, till hvilka tillträde icke en gång med brandredskap är möjlig; och emedan den sten och den fyllning, som vid dessa begge gators planering erhålles och hvilken i alla händelser måste undanskaffas, tjenligen användes till planering och påfyllning af Brobergs kajen, är en del af densamma jemväl på Stadsingenjörens framställning föreslagen att planeras för tillgodogörandet af denna sten och fyllning. På Konstantinsgatan samt på Annegatan, af hvilka den förre redan länge varit i behof af omläggning, hvarom föreskrift följaktligen med det första kommer att meddelas, samt den senare måste enligt redan afkunnadt utslag stenläggas ånyo under nästkommande år, finnas bergsklackar, som hindra omlägningsarbetets utförande, hvarföre och som alla bergsprängningar äfvensom fyllandet af å gata befintliga gropar af betydligare djup och omfång skola före stenläggning af gata genom Magistratens föranstaltande verkställas på stadens bekostnad, på sätt 62 § i byggnadsordningen uttryckligen föreskrifver, är kostnaden för detta sprängnings- och planeringsarbete observerad bland utgifterna. Innan Albertsgatan kan stenläggas, hvarom redan nämnts, måste äfven densamma delvis planeras, till följd hvaraf kostnaden derfor jemväl är uppgifven.

De af Drätselkammaren till byggande föreslagna kanaler har Magistraten upptagit ibland allmänna arbeten på de skäl som af Kammaren och Stadsingenjören anförts samt af Magistraten här vidare skola angifvas. Hvad nemligen den i förslaget nämnda kanalen under Nylandsgatan jemte grenkanal under Albertsgatan vidkommer, så måste från kvarteren Ugglan och Pelikanen, som lida synnerligen af vatten och i följd deraf äro osunda ställen, gemensamma kanaler anläggas från det förra till kanalen under Fredriks-gatan och från det senare till sagda grenkanal, hvarigenom alltså den gamla träkanalen under en del af Nylands- och Albertsgatorna kommer att blifva mera än härintills otillräcklig för upptagande af tillströmmande vatten. Särskilda framställningar om nämnda quarters torrläggande äro redan gjorda och af Stadsingenjören efter verkställd undersökning understödda under åberopande af § 65 i Byggnadsordningen. Dertill kommer ännu att hela Nylandsgatan skall enligt redan afkunnadt utslag under sommaren år 1880 ånyo stenläggas, hvarföre kanalarbetet måste derforinnan utföras.

Kanalen under en del af Wladimirsgatan samt under Abrahamsgatan och Sandviks-torget utgör en fortsättning af den kanal, som enligt Herrar Stadsfullmäktiges beslut i December 1878 redan anlagts från Lappviksgatan under delar af Eriks-, Alberts- och

Wladimirsgatorna samt nu borde förlängas under nästnämnda gata till Gräsviken, men af t. f. Stadsingenjören Ehrström föreslagits till erhållande af annat utlopp. Innan sådant beredes, kan den redan nedlagda delen af kanalen ej begagnas, ehuru behof deraf göres.

Aflopskanal från Kampmalmen till Lappviksgatan skulle Magistraten ej upptagit i förslaget, ifall kostnaden därför vore särskildt uträknad. Men då densamma ingår i den summa af 17,000 mk, som Drätselkammaren föreslagit till beviljande såväl för sagde kanal som för „öfriga möjliga nybyggnader“, och Magistraten icke kan beräkna huru mycket från denna summa kunde för kanalen afdragas, är hela denna utgiftspost bibehållen.

Under förutsättning att Senatstorget under nästkommande år omlägges, har Magistraten ibland utgifterna observerat jemväl den af ingenjören Ehrström beräknade kostnad för en kanal från Nikolaigatan under nämnde torg till kanalen under Alexandersgatan. Den föreslagna kanalen är nödig för att redan under Nikolaigatan upptaga det derifrån kommande vatten, som eljest utbreder sig å torget och Alexandersgatan invid Rådhuset samt åstadkommer svallis äfvensom vattensamling i närbelägna källare och jordvåningar.

För den för Gloets torrläggning erforderliga hufvudkanal, hvarom särskildt beslut af herrar Stadsfullmäktige torde fattas, har förslagsvis upptagits 25,000 mk.

Af den för en af herrar Stadsfullmäktige i December 1878 beslutad kajbyggnad i Sörnäs beräknade kostnad är hälften under innevarande år använd. Andra hälften deraf är upptagen i budgeten för 1880 för den händelse med arbetets slutförande ansågs icke kunna anstå på sätt Drätselkammaren föreslagit.

Vattenledningsstyrelsen har till beviljande föreslagit en ny utgift för „inköp och profning af vattenmätare“. Åberopande till stöd härför den år 1876 utfärdade och tryckta taxa för vattenutdelningen från Helsingfors vattenledning, öfverlemnas denna förslagspost till herrar Stadsfullmäktiges pröfning och fastställande.

Bland diverse utgifter finnes ock en ny sådan: „arvoden och kostnader för taxerings- och pröfningsnämndernas sekreterare och expencer, förslagsvis: 2,500 mk“. Då sekreterarenes arvoden utgjort tillsammans 1,600 mk samt dertill ännu lägges arvode åt vaktmästare och kostnaden för blanketter till skattörelängderna, är denna utgiftspost berättigad och ingalunda drygt tilltagen.

Det belopp, som utöfver påräknade inkomster erfordras under nästkommande år, utgör enligt Magistratens förslag 941,145 mk 57 p. Men så äro ock medel icke blott för de till fattigvården och feberlasarettet donerade fonder, hvilka enligt Guvernörens i länet den 13 sistlidne September meddelade och mot kommunen laga kraft vunna utslag skola till kapitalbeloppen återställas, utan ock för Klara Wilhelmina Törmäläs donation och fonden för „dygdigt tjenstefolks belönande“ reserverade genom det afdrag, som från den utaf Drätselkammaren beräknade och för Magistraten uppgifna behållningen från

innevarande år gjorts till förmon för fonderna. (För den till folkbiblioteket och läsesalen donerade fondens räkning är på redan antydda skäl blott så stor del, som antages behövas under nästkommande år, reserverad genom utgifts sidans belastande med en summa af 100,000 mk). Till lindrande af hvad sålunda uttaxeras borde föreslås att kommunen, med bibehållande af de till fattigvården donerade och, enligt hvad behållningen utvisar, ännu icke anlitade och realiserade 200 aktier i Societetshuset, hvilkas kapitalbelopp 22,800 mk äfven afdragits från behållningen, söker tillstånd till upplånande af de till fattigvården och feberlasarettet donerade fonders kontanta medel 180,657 mk 60 p., hvarigenom beloppet af hvad uttaxeras borde nedginge till 737,687 mk 97 p., rätteligen 760,487 mk 97 p., emedan aktiernas värde genom misskrifning kommit att införas i kolumn i stället för att stå innanför densamma.

Jemte det Magistraten tillsänder herrar Stadsfullmäktige sitt här ofvan omordade förslag med de i början af denna skrifvelse uppräknade handlingar samt särskilda profiler och planteckningar, bifogas en förteckning öfver de arrendetomter, som af Drätselkammaren föreslås att till inlösen upplåtas under år 1880.

På Magistratens vägnar:

Oskar Palmgren.

G. J. Sourander.

DRÄTSELKAMMAREN

i Helsingfors,
den 24 Oktober 1879.

N° 239.

Till Magistraten i Helsingfors stad.

Jemte det Drättselkammaren, i afseende å de upplysningar det åligger Kammaren meddela Magistraten för uppgörande af förslag öfver Helsingfors stadskommuns utgifter och inkomster år 1880, har äran till Magistraten öfversända ett af Kammaren i samråd med stadskamreraren uppgjort förslag dertill äfvensom åtskilliga specialförslag och öfriga bilagor, utber Kammaren sig att härvid få särskildt framhålla följande:

Uti skrifvelse till Magistraten af den 28 December 1878 hafva Helsingfors Stadsfullmäktige anhållit, att antydningar om hvilka poster i budgetförslaget förut äro till sina belopp fastställda och hvilka först i förslaget till beviljande föreslås måtte framdeles deri ingå, likasom ock antydning göras om de aflöningsstater, reglementen eller beslut af Stadsfullmäktige eller andra myndigheter, hvarpå de till sina belopp redan fastställda utgifterna grunda sig, hvarjemte fullmäktige ansett det vara af vigt att genom tillägg af ordet „förslagsvis“ utmärktes alla de utgiftsposter eller anslag, hvilka vore approximativa och endast i mon af behof samt emot redovisning kunde användas. Derefter har Magistraten uti protokollsutdrag för den 28 Januari innevarande år öfverlemnat åt Drättselkammaren att, vid afgifvandet af nu ifrågavarande upplysningar, taga hänsyn till hvad Stadsfullmäktige i ofvanstående måtto uttalat.

Till fullgörande häraf har Kammaren, i likhet med det förfarande Magistraten iakttagit vid uppgörandet af förslaget till 1878 års budget för staden, uti marginalen till åberopade förslag betecknat:

med bokstafven *a* skulder och räntor, som under nästkommande år förfalla till betalning;

med bokstafven *b* de poster, som böra under nyssnämnda år utgå enligt författningar, fastställda aflöningsstater och reglementen samt Stadsfullmäktiges och annan vederbörande myndighets fattade beslut; och

med bokstafven *c* sådana utgifter, som för år 1880 till beviljande föreslås.

Dessutom äro specialantydningar af omförmälda art, såvidt dermed medhunnits, gjorda på särskilda ställen i förslaget, jemte det ordet „förslagsvis“ tillagts vid approximativa poster.

Såsom en allmän anmärkning må framhållas, att Kammaren vid uppgörandet af ifrågavarande förslag gått till väga med all den sparsamhet, som af gifna förhållanden är betingad. Likväl äro dels af Magistraten infordrade, dels eljest utarbetade kostnadsförslag till åtskilliga i förslaget icke upptagna arbeten bifogade, för den händelse att nå-

got eller några af dem skulle anses böra komma till utförande under nästinstundande år. Vidare tillåter sig Kammaren framhålla, att förslaget är upprättadt i nära anslutning till den för staden under innevarande år gällande budget och med hänsyn jemväl till de upplysningar, som ur bokföringen å drätselkontoret under året kunnat hemtas, samt att detsamma går ut på att af befintliga tillgångar reservera en del såsom motsvarighet till de fonders kapitalbelopp, hvilka blifvit till Drätselkammarens förvaltning öfverlemnade, såvidt sådant ansetts böra ifrågakomma

Hvad angår titlarne I och II torde förslaget icke erfordra någon vidare förklaring än att under titeln I upptagits af fonden för folkbiblioteket och läsesalen, uppgående ultimo December 1879 till förslagsvis 147,126 mark 29 penni, 100,000 mark såsom förfallna att under år 1880 utbetalas, hvaremot återstoden ansetts böra belasta budgeten för år 1881. Skulle åter för uppförande af byggnaden för folkbiblioteket och läsesalen under nästkommande år erfordras en större summa än ofvan antagits, bör det härutöver behöfliga beloppet kunna ur förhandenvarande tillgångar förskjutas.

Vidkommande titeln III är arvodet till Drätselkammarens ledamöter nedsatt med hälften eller till 2,000 mark. Från utgiftsstaten för byggnadskontoret har t. f. stadsingeniören velat utesluta anslaget för en biträdande ingenjör för nästkommande år och i dess ställe upptagit större anslag för extra biträden för uppgörande af i vissa delar förändrad stadsplan m. m.; men Drätselkammaren har icke kunnat godkänna t. f. stadsingeniörens förslag härutinnan, utan, jemte det anslagen nedsatts, ansett en biträdande ingenjör för år 1880 böra bibehållas med samma aflöning, som härintills, när denne ingenjör, som redan något utöfver två år varit i stadens tjänst anställd och förty måste anses hafva förvärfvat sig erfarenhet i de å byggnadskontoret ankommande göromål, lämpligast kan äfven till uppgifna arbeten användas.

Antalet gaslyktor har upptagits till 503, men totalkostnaden för gaslysningen är dock beräknad något mindre än för innevarande år. Uti sistsagde års budget är antalet utfördt med siffran 497, men i sjelfva verket funnos då 501 lyktor, ehuru fyra af dem ej hållits tända i anseende till byggnadsföretag å de tomter, invid hvilka de varit uppställda. Två lyktor hafva senare tillkommit, nemligen: en vid finska normallyceum och en i närheten af nya gardesmanegen. Belysningen med terpentinelyktor är upptagen att upprätthållas med samma antal lyktor, som under detta år. Enligt kontraktet med Öfverdirektören A. af Forselles åtnjuter denne i ersättning för hvarje lykta 112 mark, då lysningstiden är beräknad från och med den 1 September till den 15 April; men som lyktorna om våren alltid varit tända till och med den 1 Maj, och Poliskammaren jemväl gjort framställning att, för bättre ordnings upprätthållande, dessa lyktor framdeles skulle tändas från och med den 15 Augusti, är kostnaden härför observerad med det i kontraktet stipulerade pris af 50 penni per dag och lykta.

Utgiften under titeln VI är observerad lika som för innevarande år. Posterne under titlarne V, VII, VIII, IX och X grunda sig till hufvudsakligaste del på vederbörandes afgifna specialförslag och visa i några delar en mindre stegring i utgifterna.

Emedan Magistraten uti protokollsutdrag för den 27 sistlidne Maj delgifvit Drätselkammaren, att Stadsfullmäktige under den 13 i samma månad beslutit att till förbe-

redande handläggning af det utskott, som fullmäktige komme att utse för afgifvande af betänkande angående stadens budget för år 1880, hänskjuta en af Föreningen för konstfliten i Finland till fullmäktige ingifven ansökning om bidrag från staden till underhåll af föreningens skola, så har Drätselkammaren uti utgiftsförslaget observerat sådant bidrag till samma belopp, hvarmed detsamma härintills utgått.

Beträffande stadens allmänna arbeten, märkes att t. f. stadsingenjörens bifogade förslager innehålla en synnerlig rikedom på projekter i afseende å stenläggning af gator i staden. Drätselkammaren uppskattar nogsammt vigten deraf att gatorna i staden behörigen stenläggas, men har, med hänsyn till stadens tillgångar, kunnat föreslå stenläggning under år 1880, såvidt stadens andelar angår, endast af Bergmans-, Högbergs-, Skarpskytte-, Alberts- och Wilhelmsgatorna, hvilka Kammaren framför andra föredragit af det skäl att de höra till de gator, som tidigare planerats och eljest äro af den beskaffenhet att de redan nu tariva att stenläggas. Stenläggningen af jernvägstorget är föreslagen att slutföras under år 1880, då torget, jemlikt Kejsrerliga Senatens förordnande, bör vara i sin helhet stenlagdt. För tillfälliga omläggningar af gator samt underhåll af kanaler och kajer, har Drätselkammaren under rubriken „öfrigt underhåll“ upptagit ett förslagsanslag på 15,000 mark; hvilket förfarande torde godkännas, enär sig yppande hvarjehanda brister å gator, kanaler m. m. icke kunna på förhand erfaras.

I afseende å omläggning af Senatstorget och anläggande af gångar utaf tuktad sten öfver detsamma har Drätselkammaren låtit utarbete skildt kostnadsförslag samt upprätta en planteckning. Kammaren hyllar för öfrigt den åsigt att nyssnämnda gångar borde inrättas endast i sammanhang med torgets omläggning, emedan såväl ett solidare arbete som äfven större prisbillighet derigenom vunnas. Behovvet af dylik omläggning förefinnes, enligt Kammarens tanke, väl redan nu, men, i anseende till den utgift detta arbete skulle medföra, har Kammaren trott detsamma kunna anstå till år 1881. Beträffande vidare nämnde gångar är Kammaren af den mening att, derest staden icke vill bekosta dylika korsgångar öfver torget till en bredd af femtio fot, tvenne parallela sådana af mindre bredd med körbana af fältsten i midten borde inrättas, enär med *en* gångstig af nästberörda bredd det afsedda ändamålet uppenbarligen skulle förfelas, i det en sådan gångstig komme att begagnas både som kör- och gångbana, men ej i någotdera afseendet bereda erforderligt utrymme.

En del af de utaf t. f. stadsingenjören föreslagna anslag för remontarbeten har Kammaren med hänsyn till nuvarande prisförhållanden skäligen nedsatt. För påfyllning af Sandvikstorget torde ett anslag af 2,500 mark för år 1880 vara tillräckligt. Uppmudring af stadens hamnar är synnerligen af behovvet påkallad; och har Kammaren ansett anslag därför böra under en följd af år i stadens budget upptagas, i hvilket afseende för nästkommande år föreslås en post af 3,000 mark. För vården och underhållet af stadens planteringar är af byggnadskontoret föreslagen en summa af 14,500 mark, jemte det t. f. stadsträdgårdsmästaren framställt projekt till medlens användning. Drätselkammaren vill icke underkänna hvad i afseende å planteringarnes vård blifvit af kontoret föreslaget, men anser beloppet böra af sparsamhets skäl för år 1880 nedbringas

till 12,000 mark, hvarjemte Kammaren förbehåller sig att i sinom tid närmare förordna om anslagets användande.

Till planering under nästinstundande år har Drätselkammaren föreslagit endast fyra gator, nemligen: Styrmansgatan, nödvändig för samfärdseln emellan Röddbergs- och Sjömansgatorna samt den bebodda delen af Röddbergen; en tvärgata emellan Stora Roberts- och Röddbergsgatorna, hvilken är påkallad för tillgängligheten af dervarande byggnadstomter och hvars planering under instundande år ingått såsom vilkor vid det Kammaren meddelat lösningsrätt till dervarande arrendetomter; den s. k. Barnhemsgatan, hvars föreslagna planering grundar sig på Stadsfullmäktiges beslut af den 13 Maj 1879, och är nödig för att bereda tillträde till det åt Arbetarenes i Helsingfors Byggnads-Aktiebolag på arrende upplätta jordområde; samt Albertsgatan, å hvilken särskilda planeringsarbeten för gatans af Magistraten föreskrifna stenläggning äro erforderliga. Jemlikt Stadsfullmäktiges tidigare meddelade beslut är jemväl för år 1880 ett anslag upptaget för anläggning af en påbörjad väg längs stranden af Thölövikens.

Följande större kanalarbeten har Drätselkammaren upptagit till utförande under nästinstundande år, nemligen:

a) På de af t. f. stadsingeniören framställda skäl, en kanal att utföras dels af tegel, dels af glacerade lerrör under Fredriksgatan från gårdarne N:ris 20 & 22 till Nylandsgatan och derifrån under Nylands- och Albertsgatorna till Boulevardsgatan, jemte en grenkanal under Albertsgatan från gårdarne N:ris 7 & 9 till hörnet af Nylandsgatan;

b) Vid fastställandet af stadens budget för år 1879 hafva Stadsfullmäktige beslutit till anläggande af en utaf förre stadsingeniören Tallqvist för afledande af det vatten som nu öfver Lappviksgatan flyter ned från Kampmalmen, föreslagen kanal af dels tegel, dels glacerade lerrör under Lappviks-, Eriks-, Alberts- och Wladimirsgatorna till Gräsviken nedanom Eichingerska området; denna kanal är beräknad att kosta 38,000 mark; och har af Stadsfullmäktige för innevarande år för kanalbyggnaden anslagit en summa af 15,000 mark. Af sagde kanal hafva under året blifvit utförda de delar som ansetts böra sträcka sig under Eriks-, Alberts- och Wladimirsgatorna till Abrahamsgatan. Det af förre stadsingeniören föreslagna ledandet af kanalen till Gräsviken har emellertid befunnits vara mindre lämpligt och medföra en ökad kostnad, hvarföre Drätselkammaren, i likhet med t. f. stadsingeniören, velat föreslå kanalens fortsättande från hörnet af Wladimirs- och Abrahamsgatorna under sistnämnde gata och Sandvikstorget till Sandviken;

c) För att emellertid afleda det vatten, som samlas på nedre delen af Wladimirsgatan, har Kammaren, enär t. f. stadsingeniören ansett tjenligt fall derifrån finnas till nu ifrågakomna kanal i hörnet af Wladimirs- och Abrahamsgatorna, föreslagit anläggandet af en kanal utaf glaserade lerrör från Sandviksgatan under Wladimirsgatan till Abrahamsgatan;

d) Dels för vidare utförande under Lappviksgatan af den i förestående mom. b omnämnda kanalen samt för sidokanals inledande från Kampmalmen till samma kanal,

dels ock för möjliga nya kanalanläggningar, hvaraf oafvisligt behof under år 1880 kan yppas, har Kammaren upptagit ett anslag af 17,000 mark.

Under den 27 och 28 December 1878 hafva stadsfullmäktige beslutit till anläggande af en kaj utaf sänkkistor i Sörnäs, femtio fot framför nuvarande strandskoningens och beräknad att för en totallängd af 650 fot å 80 mark kosta 52,000 mark, äfvensom att kostnaden därför skulle fördelas på två år, hvarjemte Stadsfullmäktige för år 1879 till arbetet beviljat 26,000 mark; slutförandet af detta byggnadsföretag anser Kammaren kunna lemnas till år 1881 och är i följd deraf den andra hälften af kostnaden för arbetet nu ej heller i förslaget observerad. Till följd af Drätselkammarens förordnande till byggnadskontoret om uppgörande af kostnadsförslag och ritningar till en kajbyggnad i Sandvikshamnen vid djupt vatten och sträckande sig utanför Rödbergs- till trakten utanför Boulevardsgatan, har t. f. stadsingeniören föreslagit ett anslag därför under år 1880 af 60,000 mark; men emedan Kammaren funnit det vara oeftergifligt, att ritningarna och den närmare situationsplanen till kajbyggnaden först blifva uppgjorda, har Kammaren låtit förslagssumman utgå. Deremot har Kammaren vid anslaget för projekters uppgörande särskildt framhållit upprättandet af kostnadsförslag och ritningar till berörda kajbyggnad, hvilken Kammaren på de af t. f. stadsingeniören anförda skäl och för att tillika erhålla en nödig inre hamn för båtar och mindre farkoster, anser med det första böra komma till utförande.

Jemte det Drätselkammaren bort omnämna, att Kejslerliga Senaten meddelat tullfrihet icke allenast för de sex allaredan införskrifna pissoirer af gjutjern, utan ock för ytterligare tre sådana, hvilka nu äro till inköp föreslagna, har Kammaren trott sig böra antyda, att en af desamma, på derom af komiten för ryska teaterhusbyggnaden gjord anhållan, komme att uppställas på lämpligt ställe å teaterhusets tomt.

Ehuruväl Drätselkammaren icke anser den ifrågakomma hamnkontorsbyggnaden i Sörnäs böra under nästkommande år uppföras, har Kammaren likväl, för att i tid kunna erhålla stadfästelse å ritningarne till byggnaden, bilagt sagde ritningar för erhållande af Stadsfullmäktiges godkännande af desamma.

T. f. stadsingeniören synes hafva tillmötesgått ett allmänt behof, då han föreslagit uppförandet af ett offentligt afträde. Något anslag för ändamålet torde väl icke ifrågakomma för år 1880; men till vederbörandes bestämmande må hänskjutas, huruvida den af t. f. stadsingeniören för byggnaden föreslagna plats inom planteringen i hörnet af Unions- och södra Esplanadgatorna kan godkännas, samt om icke föreskrift emellertid borde meddelas Kammaren att låta uppgöra ritningar till ett dylikt hus att uppföras under år 1881 på antydda eller annan plats.

Beträffande öfriga i medföljande bilagor och kostnadsförslag omordade arbeten tillåter sig Drätselkammaren anmärka att med deras utförande, enligt Kammarens tanke, väl kan anstå till något eller några kommande år.

Sedan Poliskammaren uti skrifvelse af den 19 sistlidne September, med förmälan att de personer, som drifva månglerihandel i staden, för varornas utställande begagnade egna korgar och lådor, hvilka genom såväl sin olikformighet som sitt yttre i öfrigt vore vanprydande, samt att de vid kottthandeln begagnade sådana icke ens kunde hållas så

snygga och rena, som med god ordning voro förenligt, hos Magistraten gjort framställning om vidtagande af sådan åtgärd, att ändamålsenliga och snygga bord blefve genom stadsstyrelsen anskaffade och utställda på de för slik handel bestämda platser, har Magistraten uti protokollsutdrag för den 27 i samma månad öfverlemnadt till Drätselkammaren att vidtaga den begärda åtgärden. Och har Drätselkammaren, i sammanhang med förevarande ämne, ansett sig böra meddela, att Kammaren under förhandenvarande förhållanden och i anseende till de svårigheter nu gällande byggnadsordning lägger i vägen för uppförande af en vidsträcktare bazar af trä, hvilken vore lämplig för ordnande af den s. k. mångleri-, fisk- och kötthandeln, icke funnit anledning förekomma att för närvarande vidtaga någon annan åtgärd, än att hos Magistraten anhålla, att Poliskammaren blefve uppmärksammat att tillhålla bemälda handlare att, såvidt möjligt, sjelfve fullgöra de fordringar i afseende å renlighet m. m., hvilka Poliskammaren i ofvanstående mätto uppställt.

Uti den mångomordade frågan angående vissa donerade fonder, som till Drätselkammarens förvaltning öfverlemnats, har Kammaren låtit uppgöra följande på donationsurkunderna och räkenskaperna grundade tablä:

Kapitalbeloppen af till Helsingfors stad donerade fonder den 31 December 1879.

	<i>Frög.</i>	<i>74.</i>	<i>Frög.</i>	<i>74.</i>
Till fattigvården donerade:				
a) utan uppgifvet ändamål:				
Af Hans Kejsrerliga Majestät Nikolai I år 1833 donerade	9,142	86		
Johan Sederholms arfvingars	2,057	14		
Natanael Heidenstrauchs	1,028	57		
J. A. Ehrenströms	1,142	86		
C. J. Nordenstams	1,142	86		
Jakob Daniel Weckströms	4,800	—		
f. d. Frimurarelogens i Helsingfors besparade fonder	8,160	—		
Lutherska församlingens i Helsingfors medlemmars	4,828	57		
Lutherska församlingens i Helsingfors kyrkoråds	2,148	57		
f. d. Sveaborgs skole-, fattigvårds- och arbetshusinrättnings fond	8,022	86		
L. J. Sederholms	571	43		
Karl Otto af Forselles	1,142	86		
Johan Mobergs	1,708	57		
P. Demidoffs	2,765	71		
Ottiliana Palmblads	1,451	43		

A. Ekholms	3,428	57		
Gustava Katarina Brobergs	571	44		
Karolina Charlotta Schulins	2,000	—		
Lovisa Oikelins	452	—		
Maria Kristina Mattheiszens	4,000	—		
Kristina Othmans	80	—		
Summa <i>Fmf.</i>	60,646	30		
Härtill komma de af Kejsar Nikolai I vid Dess Höga besök i Helsingfors år 1830 fattigvården tilldelade 200 aktier i stadens societetshus, nominelt	22,800	—	83,446	30
<i>b) för bestämda ändamål:</i>				
K. G. Hanells	5,134	—		
C. O. Cronstedts m. fl.	2,857	14		
Adolf Fredrik Siercks	6,857	12		
W. Elgs „pour les pauvres honteux“	10,285	72		
Wilhelm Elgs	34,046	—		
J. P. Chrogelius	2,285	72		
Carl Sierckens	2,800	—		
Elsa Maria Lampas, ursprungligen . . . . 4,280: — besparing af upplupna räntor intill den 31 December 1879, förslagsvis . . . . . 4,865: 60.	9,145	60		
Hedvig Charlotta Gripenbergs	13,600	—		
Lisette Gardbergs	1,000	—		
„Alexandras“ (Weckströms) understödsfond	4,000	—	92,011	30
Öfriga donerade fonder:	Summa <i>Fmf.</i>		175,457	60
Fonden för feberlasarettet till minne af Hans Kejsarliga Höghet Nikolai Alexandrovitsch			10,000	—
Hedvig Arnells fond till förmon för barnhemmet			18,000	—
Klara Wilhelmina Törmäläs fond till förmon för ett blifvande hem för trogna tjänarinnor			17,586	16
Fonden för dygdigt tjänstefolks belönande			7,699	14
Summa <i>Fmf.</i>			228,742	90

Beträffande de till fattigvården för bestämda ändamål donerade fonder, bör anmärkas, att kapitalbeloppet är i tablån upptaget något mindre än uti innevarande års budget. Olikheten har berott på oegentlighet i bokföringen i så måtto, att en del af räntan å de

skilda fonderna förut bokförts tillsammans med kapitalet; men detta får enligt urkunderna ej ske. Endast till Elsa Maria Lampas fond lägges en del af räntan.

I hvad mon afseende hafts derpå att valuta, motsvarande dessa fonder, förefinnes, torde framgå af följande kalkyl öfver behållningen till nästkommande år, hvilken kalkyl jemväl fått inflyta i ofvan omförmälda förslag.

<i>Beräknad behållning från år 1879:</i>				
Skuldsedlar	46,500	—		
Obligationer, fremmande	5,208	—		
Aktier, 280 st., i societetshuset	32,000	—		
Chausséobligationer, invexlade, ej förfallna	48,500	—		
Kontant den 31 December 1879	100,000	—		
Summa <i>Fmf.</i>	232,208	—		
Af statsverket beviljadt lån för stadens reglering (innesår i Finlands statskontor såsom olyftadt)	350,000	—		
Af statsverket beviljadt räntefritt lån för en kanal från gardesmanegen (d:o d:o)	8,600	—		
Summa <i>Fmf.</i>	590,808	—		
<i>Afgår:</i>				
För diverse fonder reserveras	228,742: 90.			
Med afdrag af de uti ett sjukhus å fattiggården placerade	89,941: 45.			
Eller således	138,801: 45.			
<i>I afbetalning år 1879:</i>				
Å köpeskillingen för vattenledningen	100,000: —			
För beslutna, men på utförande beroende arbeten för år 1879	45,182: 51.	283,983	96	306,824 04

Vidkommande för öfrigt inkomstsidan uti nyssnämnda förslag, torde någon vidare utläggning ej vara påkallad, än att tolags-, trafik- och hamnafgifterna äro med ledning af årets erfarenhet beräknade lägre än i fjol, samt att några härintills erlagda afgifter i följd af den nya näringslagen bortfallit, äfvensom att anledning torde förefinnas att emotse bidrag under år 1880 från kronan till brandverkets underhåll, ehuru något belopp i detta afseende ej kunnat i förslaget upptagas.

Enligt hvad det af Drätselkammarn sammanställda förslag utvisar, skulle det belopp, som till betäckande af stadens utgifter under år 1880 ytterligare erfordras utgöra 741,180 mark 62 penni.

Genom anlitande af någon del utaf ofvanberörda fonder kunde detta belopp nedbringas.

Angående bestridandet och debiteringen af de utgifter, hvilka erfordras för fattigvården under nästkommande år, utber Drätselkammaren sig att få framhålla följande. Uti 29 § af Kejsarliga Förordningen angående allmänna fattigvården i Storfurstendömet Finland, gifven den 17 Mars 1879, föreskrifves:

„Der afkastningen af fattigvårdssamhälles för fattigvården afsedda fastigheter och kapitaler, inflytande bötesmedel, kollekter, frivilliga gåfvor, sterbhusinventariiprocenter och andra sådana inkomster icke äro tillräckliga för fattigvårdens bestridande, skall det bristande beloppet tillskjutas såväl efter de grunder, som för kommunala utskylders erläggande äro stadgade, som äfven genom en af fattigvårdssamhället bestämd personel afgift, hvilken erlægges af samhällets samtliga arbetsföra medlemmar som fyllt femton år.“

Utgifterna under år 1880 för fattigvården i denna stad uppgå förslagsvis till inalles 104,430 mark.

För fattigvården beräknas för samma år följande inkomster:

Afkastning från fattiggården	700: —
För fattighjons arbeten	700: —
Ränta å de utan närmare bestämning till de fattige donerade fonder	3,638: 78.
Ränta å societetshusaktier, förslagsvis	2,000: —
Bötesandelar	700: —
Kollektmedel	270: —
Sterbhusinventariiprocenter	4,000: —
Ersättning för underhåll af fattige	2,200: —
Afgifter för tillställningar emot entré	2,800: —
Månadtliga afgifter af utländningar	800: —
Afgifter af i Ryssland vistande personer	1,700: —
Biljardavgifter	300: —

Summa *Тыч.* 19,808: 78.

Det bristande beloppet 84,621 mark 22 penni bör alltså betäckas på sätt uti senare momentet af ofvan åberopade § bestämmes. I anseende till saknaden af förteckning öfver de personer i staden som fyllt femton år, förefinnes svårighet att uppgifva antalet af dylika personer. Dock har Drätselkammaren med den ledning stadens mantalslängd kunnat lemna, uppskattat antalet till minst 20,000, och borde den personela afgiften, enligt Drätselkammarens tanke, icke få öfverstiga 1 mark, enär afgiften blir känbar för den som derjemte skattar för ett eller två skatteören.

Då den personela afgiften sålunda komme att inbringa förslagsvis 20,000 mark, återstode att uttaxera i fattigaavgift efter de grunder, som för kommunala utskylders erläggande äro stadgade, en summa af 64,621 mark 22 penni.

Slutligen får Drätselkammaren äran anhålla, att bilagda förteckning öfver de arrendetomter, hvilka af Kammaren föreslås att till inlösen upplåtas under år 1880, blefve jemte öfriga till ärendet hörande handlingar till Stadsfullmäktige öfverlemnade.

På Drätselkammarens vägnar:

Theod. Bergelund.

A. F. Mechelin.

fd.

*Utlåtande i anledning af till Drätselkammaren
inlemnadt förslag till utgiftsstat för Helsingfors stads
Byggnadskontor och stadens allmänna arbeten under
år 1880.*

Aflöningar.

För Byggnadskontorets ordinarie personal äro aflöningarne desamma som under år 1879.

För nödiga biträden vid arbetsledning och projekters uppgörande upptages ej arvode för en på år anställd biträdande ingenjör utan endast en summa af 3,000 mark, emedan Stadsingenjören är vida bättre betjenad med att, då brådskande arbeten under sommaren pågå, antaga flere tillfälliga biträden än af ett ständigt sådant, isynnerhet som inga betydande arbeten under vintern komma att utföras. En större summa, 5,500 mark, är deremot upptagen för projekterande af nödiga förändringar i nu gällande stadsplan och indelning i tomter af ännu oupptagna delar af Rödbergen och Kampmalmen samt markerna emellan Lappviken, Edesviken och Vestra chausséen.

Remontarbeten.

Dessa äro de vanliga årligen återkommande:

1:o) För underhåll af stadens hus och byggnader upptages 12,000 mark eller 2,000 mark mera än år 1879, emedan grundlig reparation af köttbodarne å Kaserntorget och Hesperia värdshusbyggnader stiga till 6,000 mark och andra 6,000 mark åtgå till öfriga remont. Riktigheten häraf har bevisats innevarande år, då reparation af packhuset belöper sig till ungefär 5,000 mark och återstoden af anslaget, hvilket utgör in summa 10,000 mark, betydligt öfverskridits.

2:o) I underhåll af gator, kanaler och kajer samt afloppsdikeyn ingår den af Magistraten, genom protokollsutdrag af den 6 September 1879, som mig af Drätselkammaren delgifvits, anbefallda stenläggningen af stadens andelar i följande nyplanerade gator eller delar af gator, nemligen: Kaserngatan, Bergmansgatan, Högbergsgatan, Skarpskyttegatan, Södra Röddäldsgatan, Bangatan, Rödbergsgatan och plan mellan Högvakten och Skatuddskanalen samt enligt mig af Drätselkammaren meddelad promemoria för arbeten, hvilka böra i årsförslaget ingå, följande gator och torg: Parkgatan, Wilhelmsgatan, Jernvägs-
torget, Albertsgatan, Simonsgatan jemte den öppna platsen emellan denna och ryska militärkasernen, hvartill jag ytterligare får föreslå till stenläggning: vestra ändan af

Stora Robertsgatan, den nya Tvärgatan mellan Stora Roberts- och Rödbergsgatorna, Smedsgatan och Ulrikasborgsgatan, emedan dessa utgöra sammanbindande länkar emellan större gator och derföre starkare trafikeras, samt slutligen omläggning af Senatstorget jemte anbringande af gångbanor, af tuktad sten, derstädes enligt till förslaget vidfogad plan. För tillfälliga reparationer af gator och kajer, större reparationer å trälocken till möljan i södra hamnen och invid varfvat, rensning af gamla kanaler och de nya slambrunnarne, upprensning af afloppsdikey m. m. dylikt, anser jag minst 15,000 mark behöfliga.

3:o) För brunnar, vattenuppfodringsverk m. m. för Brandväsendet upptages endast öflig täckning af brandposter och diverse underhåll.

4:o) Till förut uppförda konto: Stadens allmänna landsvägar, hafva hänförts äfven underhåll af vägarne till afstjelningsplatserna och tvenne vid de sistnämnda nödige vakter, den ena under hela året, den andra för den tid då hjuldon begagnas, emedan snygghet och ordning vid dessa varit omöjlig att upprätthålla utan ständig eftersyn.

5:o) För Forsby hemmans vägalott upptages, utom den fast anställda personen, samma summa för underhåll som innevarande år, af orsak att äfven denna del af chausséen fått förfalla, så att större reparationer äro nödiga isynnerhet på några högre backar nära Gammelstaden och Gumtäckt.

6:o) För stadens chausséer upptages liksom innevarande år, utom vanligt underhåll, den andra hälften af den redan förut föreslagna grundliga remonten af 4,500 löp. fot körbana å Östra chausséen.

7:o) För stadens planteringar och trädskola har stadsträdgårdsmästaren uppgjort detaljförslag som här bifogas. Härvid vill jag särskildt fästa uppmärksamheten vid att högre anslag för underhåll af Djurgården borde beviljas för att densamma ej må förvildas och sålunda nödvändigöra en vida dyrbarare restaurering om några år.

8:o) För reparation af hägnader kring stadens planteringar upptages likasom innevarande år 1,500 mark, emedan denna summa, oberäknadt det nya staketet kring Kajsaniemi, i år härtill åtgått.

9:o) Underhållet af vägar inom staden, tvättbryggor, bojar, lyktstolpar, vedmått, arbetsredskap, materialvaktens aflöning och diverse är detsamma som innevarande år.

10:o) Allmänna latriner och pissoirer liksom föregående.

11:o) Muddring af stadens hamnar, som detta år ej har något anslag, blir nödvändig såväl i Sörnäs som i sjelfva stadshamnarne och har beräknats behöfva pågå ungefär tre månader, med en kostnad af 70 mark om dagen.

Nybyggnader.

Bland nybyggnader, föreslagna att utföras år 1880, förekomma arbeten som redan förut äro till utförande föreslagna, några gator hvilka upptagits för att komplettera färdig planerade delar af staden, utvidgning af stadens kanalsystem, hvars utförande gjort sig mer och mer kännbart och är önskvärdt så mycket mer som afloppskanaler äro ett vilkor för vattenledningens anlåtande och utvidgning samt slutligen en kajbyggnad i Sandvikshamnen.

Planering af gator.

Båtsmans-, Timmermans-, Styrmans- och Sammanbindningsgatan mellan Stora Roberts- och Rödbergsgatorna föreslås till utförande för att förfullständiga kommunikationen i den komplex af kvarter, som Rödbergs- och Sjömansgatornas planering redan gifvit ett omisskänneligt förbättradt utseende, ävensom för att göra tomterna derstädes mera värdefulla och begärliga till bebyggande, samt slutligen möjliggöra vidmakthållande af sådan ordning, att äfven bättre bemedlade personer här ville nedsätta sig och dymedelst höja denna nu i vanrykte iråkade stadsdel. Sandviksgatan, Repslagaregatan intill Gräsviksgatan och Fredrikskatan upptagas med samma kostnader, som de redan i förslaget för år 1879 ingingo. Planering af Repslagaregatan till Arbetaregatan, Barnhems-, Arbetare-, Alberts- och Simonsgatornas, jemte den öppna platsen mellan Simonsgatan och Ryska militärkasernen föreslås, i enlighet med mig, af Drätselkammaren meddelad promemoria för arbeten, hvilka böra i årsförslaget upptagas. Af dessa ingå Repslagaregatans fortsättning jemte Barnhems- och Arbetaregatorna ej i gällande stadsplan, utan äro föreslagna i öfverensstämmelse med, för Arbetarnes i Helsingfors Aktiebolag af arkitekten C. Kiseleff uppgjord och af Stadsfullmäktige godkänd plan. Fredrikskatan likasom den äfven i förslaget upptagna Albertsgatan böra slutligen planeras för att möjliggöra fullständig stenläggning af dessa numera helt och hållet bebyggda gator. Simonsgatan, ehuru ytterst svår att befara tillfölje af dess sneda lutning och de djupa färör som regnvatten der bildar, förmedlar utom rörelsen till mångleribodarne, en stor trafik mellan chausséen och jernvägens nya lastageplats å ena och Sandviks- och Lappvikstrakterna å andra sidan, och är dertfore dess försättande i farbart skick den mest makt-påliggande af alla nu till planering föreslagna gator. Sista ändan af Georgsgatan å Simonsgatan måste i förening härmed något sänkas. Slutligen upptages Sandvikstorgets planering, hufvudsakligen för att kunna på billigaste sätt derstädes tillgodogöra den från öfriga gator vid deras planering öfverblifna sprängsten och jord, hvarfore ej heller större summa af hela planeringsarbetet, som enligt kostnadsförslaget stiger till 28,140 mark, för år 1880 upptages, än som åtgår för släpning och utplanering af dessa materialier, nemligen 3,680 mark och planering af den längs torget löpande del af Andregatan med 2,210 mark, emedan till Sandviksgatan och den s. k. Rackarudden ingen planerad väg finnes.

Skulle anslag till alla dessa gatuplaneringar ej beviljas, bör dertvid märkas att i kostnadsförslaget ingen summa är upptagen för bortskaffande af det öfverskott af sten och jord som möjligen uppstår vid planeringen, utan påføres detta de gator der detta öfverskott lämpligast kan användas.

Planering af vägar.

Under denna rubrik upptages för 1880 endast fortsättning af vägarbetet längs norra stranden af Thölö vik med samma summa som innevarande år eller 4,000 mark.

Anläggning af kanaler.

1:o) Kanalen under Fredriks-, Nylands- och Albertsgatorna till Boulevarden föreslås till utförande under 1880, af orsak att den här befintliga gamla träkanalen, sedan den nya kanalen från Trekantiga torget i densamma blifvit inledd visat sig otillräcklig att svälja den stora vattenquantitet som den har att upptaga; så har vid hvarje starkare regn vattnet stått under tryck i kanalerna, hvarigenom luckorna på brunnarne upplyftas och stora vattensamlingar stängt all trafik på Fredriksgatan mellan Stora Roberts- och Nylandsgatorna samt i korsningspunkten mellan Nylands- och Albertsgatorna, hvarförutom här befintliga källarvåningar, t. ex. i N:o 42 vid Nylandsgatan och i den nyuppförda destilleringsfabriken å kommerserådet Sinebrychoffs tomt, fyllts med vatten. Kanalen afser dessutom att med en kort grenkanal längs Albertsgatan till gränsen mellan N:o 7 och 9 vid sistnämnde gata möjliggöra afledande af vattensamlingar från kvarteret N:o 90, hvilket i afseende å aflopp är det sämst lottade kvarter i staden, i det att gårdarne vid Stora Roberts-gatan längs brandgatan med sina bakgårdar bilda en sumpig dæld med pölar af stillstående vatten, som helt och hållet saknar aflopp och äfven omöjliggör inrättandet af slaskbrunnar. Gårdsegarene i kvarteret N:o 90 borde derföre åläggas att samfält anlägga kanal längs brandgatan, såsom af vidfogade profil och plan framgår.

2:o) Kanalen från Wladimirsgatan från N:o 19 & 20 till Albertsgatan föreslås dels för att gatan 1881 må kunna stenläggas, dels för att komplettera redan der befintlig kanal och sålunda bereda aflopp ej allenast från gårdar och slaskbrunnar, utan äfven för här befintliga och blifvande konsumenter af vattenledningsvatten, då ledning härför finnes under Wladimirsgatan. Den andra delen af föreslagna kanal under Wladimirsgatan från Sandviks- till Abrahamsgatan afser detsamma som föregående och är dessutom nödvändig för att göra gatan trafikabel höst och vår, då en ständig vatten- och smutspöl å den icke stenlagda gatan här försvårar all samfärdsel. Slutligen är kanalen från hörnet af Wladimirs- och Abrahamsgatorna nödvändig för att upptaga vattnet från hvardera af de föregående samt från den under André-gatan löpande kanal, emedan den gamla träkanalen som här finnes är af allt för små dimensioner för att upptaga denna vattenquantitet och dessutom ligger så nära gatans yta, att den hvarje vinter igenfryser, hvarigenom svallis på gatorna uppkommer.

3:o) Kanalen under Eriks-, Georgs- och Simonsgatorna upptages, i enlighet med af gårdsegarene till Magistraten inlemnad ansökan och var af mig undersökt redan innan till min kunskap kommit att sådan ansökan var inlemnad, af orsak att jag ansåg kanal härstädes nödig, då isynnerhet gårdarne vester om Georgsgatan, oaktadt belägna på en höjd i förhållande till stadens öfriga nivå, likväl äro i total brist på aflopp. Som jag dessutom fått del af att Magistraten skulle ålägga gårdsegarene att omlägga Georgsgatan nästkommande år, upptages kanalen till utförande år 1880 och är dess begynnelsepunkt vid Eriksgatan N:o 7 betingad af att platsen utgör vattenskilnaden för denna trakt.

4:o) Kanalen under Nikolaigatan till Alexandersgatan står i närmaste samband med

Senatstorgets omläggning och förseende med gångar af tuktad sten, ty de stora sneda rännstenarne, liksom den starka slutningen framför Senatshusets trappa böra, då tillfälle dertill nu yppar sig, utjemnas. Denna kanal kan dessutom bereda aflopp åt Postverkets gård, Kemiska laboratoriet och Senatshuset.

5:o) För utförande af en del af den för Gloets torrläggning nödvändiga antingen begränsnings eller hufvudafloppskanal upptages förslagsvis en summa af 25,000 mark, då sträckningen och deraf beroende kostnad ännu ej är af Stadsfullmäktige bestämd.

Anläggning af kajer.

1:o) Kajbyggnaden i Sörnäs, af hvars totala längd 650 fot, hälften eller 325 fot under innevarande år blifvit utförd, upptages här till slutförande på samma sätt, eller 50 fot utanför nuvarande strandskoning, för att ernå nödigt djup och med samma kostnad, utgörande 26,000 mark.

2:o) För kajen i Sandviken har ännu detaljeradt kostnadsförslag ej blifvit uppgjort, emedan nödiga undersökningar lämpligast göras sedan isen lagt sig, men upptages dock förslagsvis en summa af 60,000 mark, utgörande ungefär tredjedelen af till hela arbetet erforderliga medel på det att detta företag må kunna påbörjas nästinstundande år, sedan projekter och kostnadsförslag härför under hösten blifvit uppgjorda och fastställda. Denna kajbyggnad motiveras af nödvändigheten för staden att i en snar framtid få en molo med tillräckligt vattendjup för större fartyg, ty för närvarande finnes vid lågvatten, i alla stadens fyra hamnar, en enda plats der, t. ex. de numera regelbundet gående engelska ångarene, kunna lägga till, nemligen vid vestra kajen nära varfvet och också der är kajen, med tillräckligt vattendjup, inskränkt till *en* fartygslängd. Äfven för att förmedla trafiken mellan Sandviken och Rödbergstrakten bör en kaj här utföras, ty sedan hufvudgatorna blifvit planerade och tomterna försålda är denna del af staden af vida större betydelse än hittills.

Husbyggnader.

1:o) Ett hamnkontor i Sörnäs, enligt samma förslag som af förre Stadsingeniören Tallqvist förut inlemnats, stigande till 18,000 mark, ingår äfven i årsförslaget för 1880.

2:o) 3 st. jernpissoirer upptagas äfven för nästan år, då de blifvit ett behof öfverallt i staden, sedan denna bekvämlighet blifvit införd på de mest trafikerade punkter och man, genom vanan, kommit till insigt af att ingenting anstötligt med dem är förenadt, om de ock plaseras på platser der de äro mera i ögonen fallande.

3:o) Behovet af ett allmänt afträde torde vara af hvar och en erkänt, och har jag derföre föreslagit uppförande af ett sådant inom s. k. Kapellesplanaden i hörnet af Unions- och Södra Esplanadgatorna, att uppföras af tegel och försedt med eldstad, så att en ständig vakt, under alla tider då afträdet är tillgängligt, skulle der kunna, inom en skild afplankning, uppehålla sig för att såväl ombesörja städning, som ock uppbära den afgift som för begagnandet bestämmes; och anser jag att några utgifter för under-

hållet ej böra åsamkas staden utan tillochmed någon ränta, på anläggningskapitalet, kan påräknas. Omgifvet af buskväxter med ingång endast från Unionsgatan kan inrättningen, om den väl underhålles, ej i ringaste mon störa publiken hvarken inom esplanaden, i kapellet eller på omgifvande gator.

Helsingfors stads Byggnadskontor den 9 Oktober 1879.

Otto Ehrström.

Utlåtande med anledning af till Drätselkammaren inlemnadt tillägg till utgiftsstat för Helsingfors stads Byggnadskontor och Stadens allmänna arbeten under år 1880.

Som uppgörande af projekt till lämplig nedfart till Brobergskajen, hvilket af Magistraten genom protokollsutdrag af den 6 September inforrats, till följd af den inskränkta tiden ej medhunnits samtidigt med öfriga förslager i årsstaten, har ett tillägg bifogats, upptagande detta arbete bland nybyggnader under rubriken planering af gator.

Bland arbeten, som af förra Stadsingenjören upptogos i förslag till årsstat för 1879, ingingo äfven fortsättning af Gengatan till Brobergskajen jemte en del af sistnämnde kaj, ehuru medel till dess utförande då ej kunde beviljas; som profilen öfven denna nedfart emellertid visar omöjligheten af att här komma ned med mindre brant lutning än en på sex fot, har jag undersökt huruvida en bättre nedfart, längs Konstantins-, Kristans- och Mellangatorna kunde vinnas och dervid funnit, att man på denna väg kan nedstiga med en på tolf å femton fot utom på den korta sträckan af 83 fot längs Mellangatan, med en på nio fot, hvilket möjliggör paserandet med lass och äfven bättre åkdon.

Kostnaden för dessa gators planering utgörande 57,080 mark är dock så stor, att jag ej ansett mig för år 1880 böra upptaga mer än 17,530 mark, hvarmed planeringen af Kristiansgatan, Mellangatan och Brobergskajen, mellan tomten N:o 6 & 8, hvarest den från förenämnde gator öfverflödiga sten och jord måste användas, kunde verkställas och den önskade nedfarten, om ock med en omväg längs Vinkelgatan eller Mauritzgatan, vore åstadkommen.

Förutom detta arbete upptages enligt detaljförslag en summa af 1,200 mark till uppförande af en trappa från Kaserngatan till planen omkring Gardesmanégen, hvilken af Kejsarliga Senaten blifvit staden till utförande ålagd.

Som Remontarbeten tillkomma ytterligare, enligt af Magistraten senare infortrade kostnadsförslager, omläggning af stadens andel uti Södra Esplanadgatan med 13,000 mark, Östra Henriksgatan med 4,100 mark samt smärre andelar uti flere andra gator och reparationer förnämligast å Salutorget, hvartill tiden ej medgifver uppgörande af detaljförslag, med förslagsvis under rubriken öfrigt underhåll, en summa af 2,000 mark.

Helsingfors stads Byggnadskontor den 15 Oktober 1879.

Otto Ehrström.

Helsingfors, Hufvudstadsbladets tryckeri, 1879.

Utskottsbetänkande angående *Magistratens Utgifts- och Inkomstförslag för år 1880 samt andra dermed sammanhängande frågor.*

Till utlåtande af undertecknade ha Stadsfullmäktige hänskjutit följande ärenden:

1:o Magistratens jemte skrifvelse af den 15 sistlidne November till Stadsfullmäktige insända Utgifts- och Inkomstförslag för år 1880 samt till detsamma hörande bilagor och ritningar;

2:o En af Bestyrelsen för Föreningen för konstfliten i Finland genom Magistraten till Stadsfullmäktige ingifven skrift af den 22 sistlidne April med anhållan, att det anslag af 5,000 mark i året, Stadsfullmäktige den 29 Juni 1875 för fyra år, räknadt från den 1 Juni nyssnämnde år, beviljat såsom bidrag till hyra, lysning och värme för Föreningens skola, äfven framgent eller åtminstone till slutet af år 1881 måtte utgå;

3:o Magistratens skrifvelse af den 25 sistlidne Januari, deri Magistraten, jemte anmälan, att hundskatten för 1878 uppginge till 5,488 mark, deraf 5,386 mark redan inbetalts, föreslår att allt hvad som för år 1878 å ifrågavarande skatt inflöte, måtte med afdrag af kostnaden för skattmärkens anskaffande och arvode åt aktuarien Grönholm, som haft omsorg om beskattningsanmälningarnes emottagande och upptecknande, anslås för sjukhemmet i denna stad;

4:o En genom Magistraten inkommen ansökning, deri doktor W. Ekelund anhållit att af inkomsten för hundskatten måtte beviljas ett årligt anslag för barnkrubban;

5:o Magistratens skrifvelse af den 1 November med tillkännagifvande att Guvernören i länet meddelat Magistraten, det den af 1878 års bränvinsskatt Helsingfors stad tillkommande andel stode att lyftas i länets ränteri med 4,927 mark 44 p:ni, hvarom Magistraten, som allaredan åt Drätselkammaren öfverlemnadt att uppbära medlen, velat underrätta Stadsfullmäktige i afseende å bestämmande af medlens användande till något nyttigt kommunalt behof; samt

6:o En genom Drätselkammaren inkommen skrift af särskilde gårdsegare vid Bergmansgatan, med anhållan att staden under ingående år ville förse nämnda gata med en hufvudaflopskanal.

Utskottet, som till grund för sina arbeten lagt Magistratens Utgifts- och Inkomstförslag för ingående år samt dervid behandlat öfriga till Utskottet remitterade frågor under de hufvudtitlar, till hvilka de närmast hänföra sig, får härhos afgifva följande:

Utgifter.

I. Stadens skulder.

På grund af hvad Stadsfullmäktiges Utskott för afgifvande af utlåtande med anledning af berättelsen öfver verkställd revision af Helsingfors stads räkenskaper för år 1878 uti sitt afgifna betänkande (n:o 21) pag. 6 anført, har Utskottet ansett efter punkt 4:o, som i sådant fall kommer att heta „4:o a)“ böra infogas följande poster:

- b) Till chausséobligationernas amorteringsfond för hvarje af åren 1876, 1877, 1878 och 1879 2,610 mark jemte ränta på ränta efter 3 %, eller inalles . . . . . *Fin* 10,919: 26.
- c) ränta å förestående summa efter 3 % för år 1880 . . . . . 327: 58.

I afseende å punkt 6:o, som icke förut funnits i budgeten upptagen, får Utskottet upplysningsvis nämna, att denna fond, som tidigare blifvit af Drätselkammaren afförd ur böckerna, i enlighet med Stadsfullmäktiges beslut den 22 sistlidne April ånyo uppdebiterats och bokförts. För öfrigt får Utskottet här anmärka, att räntan å de till fattigvården och feberlasarettet donerade fonderna fått kvarstå, enär beloppet af denna ränta torde blifva temligen densamma antingen Stadsfullmäktige besluta att dessa fonder skola upplånas eller en motsvarande summa för återställande af deras kapitalbelopp från annat håll genom lån anskaffas.

Å de under punkterna 7:o och 8:o upptagna fonder, å hvilka räntan årligen lägges till kapitalet, har tillförene beräknats ränta efter 5 %, hvarför Utskottet, då ingen anledning förefinnes att nu höja räntefoten, föreslår:

att räntan å Klara Wilhelmina Törmäläs fond samt å fonden för dygdigt tjenstefolks belönande skall beräknas efter fem för hundra.

I händelse detta förslag antages, komme räntebeloppet under punkt 7:o att utföras med 879 mark 31 p:ni och under punkt 8:o med 384 mark 96 p:ni.

Under punkt 11:o har Magistraten liksom ock Drätselkammaren föreslagit, att bland utgifter skulle upptagas det kapitalbelopp af Folkbibliothekets byggnadsfond, som under 1880 sannolikt komme att för det pågående byggnadsarbetet utbetalas. Utskottet har dock ej kunnat dela denna uppfattning. Denna fond har blifvit donerad för ett bestämdt ändamål; den har endast stått under kommunens förvaltning och har aldrig tillförene betraktats som en tillgång för betäckandet af de kommunala utgifterna, såsom nu enligt

Magistratens förslag blefve fallet med den i kolumnen icke upptagna delen af denna fond. För att under år 1881 återställa de sålunda för kommunala behof anlidade donerade medlen, uppgående till 47,126 mark 29 p:ni, blefve det nödigt att genom uttaxering ånyo hopbringa desamma. För att undvika denna eventualitet och undgå alla vidare förvecklingar med anledning af de donerade fonderna, anser Utskottet fondens hela kapitalbelopp likasom uti innevarande års budget böra afdragas från den beräknade behållningen vid årets slut samt under nu ifrågavarande hufvudtitel upptagas endast ränta å detsamma. Hvad beträffar den räntesats, som härvid lämpligen kunde beräknas, har Utskottet tagit i betraktande, att sannolikt större delen af denna fond under året kommer att för byggnadsarbetet tagas i anspråk och en stor del deraf redan under de första månaderna af året, hvarför det gagn staden kan hafva af dessa medel icke kan skattas högt. Utskottet har därför trott sig böra föreslå:

att punkt 11:o erhåller följande lydelse:

Ränta å 1 % å fonden för Folkbibliotheket och Läsesalen,
uppgående den $31/12$ 1879 förslagsvis till *Smf.* 147,126: 29 . . *Smf.* 1,471: 26.

Öfriga utgiftsposter under första hufvudtiteln torde af Stadsfullmäktige böra godkännas; för vinnande af större tydlighet borde dock punkt 12:o heta: Af vattenledningslånemedlen böra *vid utgången af* år 1880 till bestridande o. s. v.

II. Stadens embetsverk.

Utskottet har icke ansett sig böra föreslå någon ändring uti de föreslagna utgifterna under denna hufvudtitel, ehuru Utskottet icke kunnat undgå att anmärka oegentligheten af att dyrtidstilläggen fortfarande skola utgå till deras fulla belopp.

III. Kommunalförvaltningen.

Arvodet åt *Stadsfullmäktiges* vaktmästare grundar sig på Stadsfullmäktiges beslut af den 27 December 1878, hvarom i marginalen saknas anteckning.

Arvodet för *Drätselkammarens* ledamöter har af kammaren blifvit nedsatt från 4,000 till 2,000 mark. Med anledning deraf har inom Utskottet fråga väckts, huruvida icke äfven Ordförandens arvode kunde nedsättas från 5,000 till 4,000 mark. Utskottets pluralitet har dock på grund af inhemtade upplysningar ansett arvodet ännu under ingående år böra utgå med oförändradt belopp.

I afseende å *Drätselkontorets* stat har Utskottet uppmärksammat, att enligt Drätselreglementet af år 1856 och Magistratens utslag af den 6 April 1873, stadskamrerarens och stadskassörens aflöning till ett sammanlagdt belopp af 3,000 mark skulle bestridas ur inqvarteringskassan. Ett dylikt stadgande har Utskottet ansett fortfarande ha allt skäl för sig. Uppbörden och utbetalningen af inqvarteringsmedlen utgör en mycket betydande del af *Drätselkontorets* arbeten, och ehuruval inqvarteringskassan såsom sådan

upphört, måste dock inqvarteringsmedlen, hvilka uppbäras efter delvis andra grunder än dem som gälla för den kommunala taxeringen för öfrigt, särskildt debiteras och bokföras. Utskottet får därför, helst det synes billigt att Militieverket komme att i någon mån bidra till kostnaden för det arbete, som genom inqvarteringen åsamkas Drättselkontoret, föreslå, att Stadsfullmäktige såsom tillägg till Drättselkontorets den 11 Mars innevarande år fastställda stat, ville besluta:

att af Drättselkontorets stat ett belopp af 3,000 mark skall påföras inqvarteringsmedlen.

Detta beslut komme icke att inverka på budgeten på annat sätt, än att Militieverkets bidrag för inqvarteringen ökades med två tredjedelar af ifrågavarande summa, eller med 2,000 mark.

Den föreslagna staten för *Tolagskontoret* upptager fortfarande ett biträde vid inkommande expeditionen, förslagsvis för åtta månader à 200 mark i månaden. Anslaget härför, som af Stadsfullmäktige år 1877 beviljades, torde dock numera icke ha något skäl för sig, då sjöfarten och i följd deraf äfven tolagsafgifterna under de senaste åren betydligt nedgått. Ut i budgeten för nyssnämnda år beräknades dessa afgifter till 90,000 mark, mot 76,500 mark 1878 och 1879 samt 67,000 för år 1880.

Utskottet föreslår därför:

att anslaget om 1,600 mark för ett biträde vid inkommande expeditionen af Tolagskontoret måtte indragas.

Mätarearvodet är jemväl fortfarande upptaget förslagsvis till 3,000 mark, oaktadt mätningafgifterna, som uti innevarande års budget beräknades inbringa 4,500 mark, uti 1880 års förslag observerats med endast 2,100 mark. Stadsfullmäktige torde därför besluta:

att mätarearvodet i budgeten upptages till förslagsvis 2,000 mark.

Uti *Hamnkontorets* stat äro expenserna upptagna till 700 mark, oaktadt desamma uti hamnkaptensens utgiftsförslag beräknats till 600 mark, hvarför föreslås:

att för expenser vid Hamnkontoret upptagas förslagsvis 600 mark.

I afseende å *Byggnadskontorets* utgiftsstat förefinnes en väsendtlig olikhet emellan t. f. Stadsingenjörens förslag i detta syfte och Drättselkammarens af Magistraten i budgetförslaget upptagna poster. I stället för arvodet för en biträdande ingenjör, 3,600 mark, samt biträde vid mätningar m. m. 2,500 mark, har t. f. Stadsingenjören, med utlemnande af förstnämnda arvode, upptagit för biträde vid mätningar af stadens marker och kartors uppgörande (särskildt Mejlans) 1,000 mark, för biträde vid arbetsledning och uppgörande af projekter 3,000 mark, samt för utstakning af föreslagna förändringar i nu gällande stadsplan samt indelning i tomter af icke upptagna delar af Rödbergen

jemte markerna nordvest om staden 5,500 mark. Utskottet har för sin del icke funnit skäl att förorda den betydliga tillökning af anslagen för biträde och andra obestämda ändamål, t. f. Stadsingeniören föreslagit. Då de allmänna arbeten, som nu föreligga till utförande, äro till antal och omfång betydligt mindre än under de två senast förflutna åren, har det syns Utskottet, som äfven Byggnadskontoret borde kunna komma till rätta med mindre anslag för ingeniörsbiträden, helst uti t. f. Stadsingeniörens kostnadsförslag för de särskilda arbetena förekommer en stående post för arbetsledning och diverse, så att kostnaden för den närmaste tillsynen vid arbetena ej behöfver utgå af de uti Byggnadskontorets utgiftsförslag upptagna anslag. Hvad särskildt beträffar biträdande ingeniören, så är det väl möjligt att han under ingående år kunde undvaras, men Utskottet har dock, i likhet med Drätselkammaren, ansett det förmonligare för staden att i sin tjänst bibehålla en ingeniör, som genom tvåårigt arbete å Byggnadskontoret gjort sig förtrogen med förhållandena på orten och hvars arbeten vitsordats som noggrant och omsorgsfullt utförda, än att åt Byggnadskontoret öfverlemna att efter godtfinnande antaga det biträde, som för tillfället kan stå att fås. Särskildt har Utskottet velat framhålla lämpligheten af att åt biträdande ingeniören öfverlemna de förberedande arbetena för den ändring och utvidgning af stadsplan, t. f. Stadsingeniören föreslagit. Utskottet har nemligen ansett det vara af synnerlig vigt, att åtgärder i tid vidtagas ej blott för omförmälda ändring af stadsplan utan ock för uppgörande af en ordnad plan för införlifvandet med staden af området nordvest om densamma intill Edesviken. Funnes nemligen en sådan fastställd plan, kunde såväl de n. v. arrendatorerne af dervarande villolotter så placera sina nybyggnader, att de icke behöfde vid detta områdes reglering till stadsdel raseras, som ock staden, då arrendetiden för ifrågavarande villolotter utgår, upplåta hela detta vidsträckt område till arrendetomter och sålunda af detsamma skörda en långt större fördel än för närvarande. Utskottet får därför, jemte godkännande af Byggnadskontorets i Magistratens Utgiftsförslag ingående stat, föreslå:

att Stadsfullmäktige ville genom Drätselkammaren anmoda Byggnadskontoret att vidtaga de åtgärder för en partiel omreglering af nu gällande stadsplan samt indelning i tomter af området n. v. om staden t. f. Stadsingeniören i sitt budgetsförslag afsett.

IV. Gatubelysningen.

Utskottet har icke funnit skäl till någon anmärkning under denna hufvudtitel.

V. Brandverket.

Bland utgifterna för brandverket har Utskottet uppmärksammat den nog höga kostnaden för ångsprutornas skötsel och service, innefattande afföningar för två maskinister och två eldare till ett sammanlagdt belopp af 2,040 mark. Då Utskottet emellertid icke ansett sig kompetent att bedöma behöfligheten af denna utgiftspost, har Utskottet velat föreslå:

att Stadsfullmäktige jemte upptagande i budgeten till oförändradt belopp af ifrågavarande aflöningar för två maskinister och eldare, ville till Brandkommissionens bepröfvande hemställa, huruvida icke dessa utgiftsposter utan men kunde reduceras.

VI. Polis- och fångvården.

Under denna rubrik upptagna utgifter ha icke föranlett någon anmärkning från Utskottets sida.

VII. Sundhets- och sjukvården.

Kosten för de sjuke är upptagen efter samma beräkning som uti innevarande års budget eller à 70 p:i per dag. Då priset på lifsförnödenheter emellertid betydligt nedgått, har Utskottet funnit skäl föreslå:

att kosten för 25 sjuke beräknas, à 60 p:i per dag för 366 dagar, till förslagsvis 5,490 mark.

VIII. Fattigvården.

Enskilda poster under denna utgiftstitel äro beräknade något högre än för innevarande år, men då denna förhöjning motiveras af de svåra tiderna, torde icke vara skäl att nedsätta de af fattigvårdsdirektion föreslagna beloppen.

IX. Undervisningsväsendet.

Anslagen för *Navigationsskolan* och *Realskolan* äro desamma som uti innevarande års budget, och ha inom Utskottet icke föranlett något ändringsförslag.

Anslaget för *Slöjdskolan* har i budgetförslaget införts under förutsättning att Stadsfullmäktige skulle godkänna Styrelsens för Föreningen för Konstfliten i Finland ofvan omnämnda anhållan om detta anslags ytterligare utgående ur stadskassan. Vid öfvervägandet af denna fråga, har inom Utskottet den åsigt gjort sig gällande, att med den utveckling nämnda Förenings verksamhet och särskildt dess skola numera vunnit, desamma, såsom en hörd för den konstindustriella undervisningen i landet, egentligen bör vara en statsangelägenhet och med statsmedel underhållas. Kändt är äfven, att staten har för afsigt att för denna förening uppföra ett eget hus och öfvertaga såväl dess samlingar som dess skola. I betraktande emellertid af det gagn denna anstalt medför jemväl åt kommunen och då skolan, ifall stadens påräknade anslag nu skulle indragas, möjligen skulle se sig tvungen att inskränka eller afbryta sin verksamhet, har Utskottet trots Helsingfors kommun ännu för ett år böra bevilja ifrågavarande anslag. Utskottet föreslår därför:

att Stadsfullmäktige så tillvida ville bifalla Bestyrelsens för Föreningen för Konstfliten i Finland anhållan om anslag för Slöjdskolau, att Stadsfullmäktige för år 1880 bevilja skolan ett anslag af 5,000 mark.

I afseende å *Folkskolornas* och *Folkbibliothekets* utgiftsstaten har Utskottet haft intet att anmärka.

Med anledning af Magistratens ofvan reciterade skrivelse af den 1 November angående Helsingfors kommuns *andel i bränvinsskatten* för år 1878, har Utskottet dock funnit lämpligt att här föreslå, att Stadsfullmäktige ville besluta:

att kommunens andel af bränvinsskatten för år 1878, utgörande 4,927 mark 44 p:i, likasom under föregående år, skall användas till förmon för Folkbibliotheket och Läsesalen.

X. Staden åliggande allmänna onera.

De af Stadsfullmäktige år 1878 tillsvidare fastställda arvoden för ordföranden och sekreteraren i Inqvarteringsnämnden har Utskottet väl funnit nog höga, men i betraktande af att desamma så nyligen beviljats, har Utskottet icke nu velat föreslå någon ändring af deras belopp.

XI. Byggnader och allmänna arbeten.

I anseende till stadens i följd af de betryckta ekonomiska konjunkturerna betydligt minskade inkomster och då beslut om upptagande af ett föreslaget nybyggnads- och regleringslån ej ännu fattats, har Utskottet, för att uttaxeringen ej måtte blifva alltför tryckande, ansett de allmänna arbetena under instundande år böra inskränkas till nödigt underhåll, samt komplettering eller fortsättning af sådana tidigare utförda nybyggnadsarbeten, hvilka icke i annat fall för staden medföra det gagn, som med dem afsetts. En afvikelse från denna grundsats har skett endast i afseende å kanalbyggnader, då Utskottet ansett det vara maktpåliggande att arbetet å stadens förseende med tidsenliga afloppskanaler jemnt fortskrider.

Hvad främst beträffar *underhållet af hus, gator m m.* observeras, att af Magistraten föreslås stenläggning eller omläggning af gator till en sammanlagd kostnad af icke mindre än 136,993 mark 50 p:i, förutom 15,000 mark för diverse underhåll af gator, kanaler, kajer m. m. Att denna summa är oproportionerligt stor i förhållande till stadens tillgångar under ett enda år, är alldeles uppenbart, hvarföre Utskottet ansett förestående stenlägningsarbeten böra fördelas på flere år och endast en del af de i Magistratens budgetförslag upptagna arbeten nu kunna komma till utförande. På de af Magistraten anförda skäl, har Utskottet ansett anslagen för Kaserngatan, Bergmansgatan, Högbergsgatan och Skarpskyttegatan, hvilka alla bilda en komplex och därför lämpligen samtidigt stenläggas, böra i budgeten kvarstå. Likaså har Utskottet trott ett verkligt behof af stenläggning förefinnas i afseende å de föreslagna delarna af Alberts- och

Wilhelmsgatorna. Deremot torde öfriga föreslagna arbeten under denna rubrik utan skada kunna tillsvidare hvila. Parkgatan är litet trafikerad och bebyggd blott på ena sidan. Gatan emellan Högvakten och Skatuddskanalen är likaledes mycket litet använd och är i sitt n. v. skick fullt trafikabel. Frågan om gårdsegarnes vid Andrégatan åläggande att stenlägga sina gatuandelar har åter, efter hvad Utskottet inhemtat, blifvit tillsvidare uppskjuten. Beträffande jernvägstorget förefinnes väl en föreskrift af k. senaten, att detsamma inom utgången af år 1880 bör vara stenlagdt. Sedan emellertid detta torg under sistlidet år blifvit försedt med breda körbanor och gångar af tuktad sten, samt den del af torget, som ligger närmast jernvägens stationshus, till fullo stenlagd, torde trafikens fordringar vara fullt tillgodosedda, isynnerhet om Stadsfullmäktige godkänna förslaget att under nästa år ytterligare stenlägga den del af Wilhelmsgatan, som löper längs torgets norra sida. I betraktande af dessa omständigheter samt t. f. Stadsingenjörens Utskottet meddelade uppgift, att torget enligt anställd mätning fortfarande uti icke obetydlig grad satt sig, har Utskottet hållit före, att ett ytterligare uppskof med stenläggningen af torget genom ansökning hos k. senaten borde kunna utverkas, och denna stora utgiftspost från 1880 års budget sålunda utgå. Den betydande posten: Senatstorget jemte korsgångar, afser en fullständig omläggning och delvis höjning af senatstorget, samt dess förseende med dubbla diametralt löpande gångar af tuktad sten äfvensom gångar af samma material löpande parallelt med trottoirerna på en gatas bredd ifrån desamma. En så omfattande omläggning af detta torg har Utskottet alldeles icke funnit af behovet påkallad, utan skulle i detta afseende vara tillräckligt gjordt, ifall en enkel 10 fot bred gång af tuktad sten för den lifliga fotgängaretrafiken utfördes diametralt öfver torget i riktning från sydvest till nordost, hvilken gång af t. f. Stadsingenjören uppgifvits komma att kosta omkr. 4,000 mark. Anslaget för öfrigt underhåll torde böra qvarstå.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt, föreslår Utskottet:

att af Magistraten under punkt 2:o upptagna stenlägningsarbeten å Parkgatan, gatan emellan Högvakten och Skatuddskanalen, Andrégatan och Jernvägstorget måtte i sin helhet tillsvidare uppskjutas, samt att för Senatstorget upptages endast den öfre af de å t. f. Stadsingenjörens planteckning upptagna gångarna af tuktad sten ifrån torgets sydvestra till dess nordöstra hörn, förslagsvis till 4,000 mark.

Vidare torde Stadsfullmäktige böra besluta:

att under framhållande af ofvanantydde omständigheter i vederbörlig ordning hos k. senaten anhålla om uppskof tillsvidare med jernvägstorget fullständiga stenläggning.

Beträffande öfriga under rubriken underhåll i förslaget ingående poster, har Utskottet ej funnit skäl att föreslå någon ändring i desamma, utom hvad angår den under

punkt 6:o införda posten: grundlig reparation af körbanan å östra chaussén, i afseende å hvilken t. f. stadsingeniören upplyst, att med den för detta arbete uti innevarande års budget anslagna summan till följd af de låga arbetslönerna kunnat utföras betydligt mer än beräknadt var, så att för den återstående delen af arbetet 7,000 mark vore tillräckliga, hvarför Utskottet föreslår:

att den under 6:te punkten, Stadens chausseer, ingående posten: Grundlig reparation af 2,250 löp. fot körbana å östra chaussén måtte förändras till: „Grundlig reparation af körbanan å östra chaussén — 7,000 mark“.

Bland de under rubriken *Nybyggnader* 1:o upptagna gatuplaneringar har Utskottet ansett planeringen af Kristiansgatan, tvärgatan emellan denna gata och Brobergskajen, samt en del af nämnda kaj icke vara af brådskande beskaffenhet och utan nämnvärd olägenhet kunna tillsvidare anstå, isynnerhet som frågan om den föreslagna jernvägssträckningen längs nämnda kaj ännu är oafgjord. Deremot har Utskottet, hufvudsakligen af skäl som t. f. Stadsingeniören framhållit, ansett det vara af vigt att slutföra planeringen af den gatukomplex, hvars hufvudstråkvägar utgöras af de i år planerade Rödbergs- och Sjömansgatorna, emellan hvilka under hela sträckningen ifrån Smedsgatan till Skeppsdockan icke finnes någon planerad tvärgata. Styrmans- och Timmermansgatorna borde därför, enligt Utskottets mening, i år planeras, och i sammanhang dermed lämpligen äfven den af Drätselkammaren föreslagna tvärgatan emellan St. Roberts- och Rödbergsgatorna, hvarigenom alla gator i denna del af staden skulle blifva ordentligen planerade. Utskottet föreslår därför:

att med planeringen af Kristiansgatan, tvärgatan emellan denna gata och Brobergskajen samt en del af denna kaj skall till tillsvidare anstå, men att Stadsfullmäktige deremot uti 1880 års budget ville upptaga planering af:

Timmermansgatan med	<i>Smc</i> 11,360: —
Styrmansgatan med	„ 6,600: —
Tvärgata emellan St. Roberts- och Rödbergsgatorna med „	8,520: —

Den under punkt 2:o föreslagna planeringen af vägen till Djurgårdsvillorna längs norra stranden af Thölöviken anser Utskottet kunna anstå till ett kommande år, då den vägbit som der finnes anlagd redan sträcker sig lika långt som de utarrenderade villolotterna, och det under n. v. affärskonjunkturer knappast torde kunna förutsättas, att spekulanter till de återstående villolotterna under året skola yppa sig. Stadsfullmäktige torde därför:

låta anslaget för planering af vägen till djurgårdsvillorna ur budgeten utgå.

De skäl, som Drätselkammaren och t. f. Stadsingeniören anført för anläggandet af kanaler under Fredriks- Nylands- och Albertsgatorna, samt under Abrahams- och Wladimirsgatorna och Sandvikstorget torde vara tillräckligt talande, för att låta anslagen för

dem i budgeten kvarstå. Deremot torde förslagsposten för en afloppskanal från Kampmalmen och öfriga möjliga nybyggnader bära utgå, helst hvarken profiler eller kostnadsförslag för desamma finnas uppgjorda. Då kanalen från Nikolaigatan till Alexandersgatan blifvit föreslagen under förutsättning af Senatstorgets omplanering, torde äfven denna kanalanläggning tillsvidare få hvila, och likaså arbetet å hufvudafloppskanalen för Gloets torrläggning, då besvär öfver Stadsfullmäktiges beslut i denna fråga anförts och osäkert är, om desamma under förloppet af år 1880 blifva slutligen afgjorda. Deremot anser Utskottet den af t. f. Stadsingeniören förordade kanalen under Eriks-, Georgs- och Simonsgatorna bära komma till utförande, dels af sanitära skäl, dels för att göra det möjligt för vid dessa gator belägna gårdar att begagna sig af vattenledningen. Utskottet föreslår alltså i afseende å de af Magistraten föreslagna kanalarbeten:

att anslagen för en afloppskanal från Kampmalmen m. m., för en kanal från Nikolaigatan till Alexandersgatan, samt för en hufvudafloppskanal för Gloets torrläggning icke beviljas, men att Stadfullmäktige deremot ville anslå för en kanal under Eriksgatan, från N:ris 5 & 7, samt under Georgs- och Simonsgatorna till Ö. Henriksgatan en summa af *Små* 17,300.

I sammanhang härmed har Utskottet till behandling upptagit särskilde gårdsegares vid Bergmansgatan hos Drättselkammaren gjorda anhållan, att nämnda gata, som under instundande sommar komme att stenläggas, skulle derförinnan förses med en hufvudafloppskanal, hvilken vore nödvändig för att afföra den stora mängd grundvatten, som samlas från de å båda sidor om gatan belägna bergen och förorsakar att källarena i en del gårdar icke kunna hållas vattenfria, samt för att möjliggöra anläggandet af slaskbrunnar och användandet af vattenledningen. Ifrågavarande kanal, som af t. f. Stadsingeniören beräknats kosta 9,770 mk, har af Drättselkammaren förordats till utförande år 1880. Utskottet har dock, i betraktande deraf, att än större behof af afloppskanaler förefinnes på andra håll, då ifrågavarande gata, enligt uppgift från stadens byggnadskontor, icke besväras af grundvatten och för dagvattnet har ett godt naturligt utfall, ansett med detta arbete tillsvidare bära bero, och föreslår:

att särskilde gårdsegares hos Drättselkammaren gjorda anhållan, att Bergmansgatan måtte under år 1880 kanaliseras, icke må till åtgärd föranleda.

Till de *diverse arbeten*, som i budgetförslaget finnas upptagna, har utskottet på grund af hamnkaptenen A. Leanders förslag ansett sig bära tillägga anbringandet af en räddningsketting längs kajerna i södra hamnen. Hamnkaptenen säger härom uti sitt till Drättselkammaren afgifna specialförslag:

„I följd af icke sällan inträffade olycksfall derigenom att människor, som nödgas vistas å kajerna, nedfallit i vattnet, och, isynnerhet under rådande mörker, sakna hvarje medel till räddning, beder jag få föreslå till utförande under nästa år, eller så snart som möjligt: anbringandet af en ketting å yttre sidan af kajerna, fästad i bugter af c:a

5 fot, obetydligt ofvanom medel vattenstånds höjden, hvilken ketting sålunda erbjöde ett säkert och beqvämt handtag tills vidare hjälp hinner anlända till den nödstälde. Sådana kettingar anser jag väl nödiga vid alla kajer, der vattnet är djupt, men vill föreslå anbringande af sådana till att börja med vid de mest besökta kajerna, och skulle de sålunda börja vid kajen under Södra Magasinsgatan och löpa derifrån norrut längs denna kaj med invikningar till hamnmyningarna och vidare till kajen under Salutorget till närheten af obeliskan. Kostnaden för sådan ketting ställer sig sålunda:

1,440 fot $\frac{1}{2}$ tums ketting, 226 L# à 5 mk =	<i>My.</i> 1,130: —
300 st. fästningsmerlor à 50 p. . . . . " "	150: —
Arbetslön med fastsättningen etc. . . . . " "	120: —
	Summa <i>My.</i> 1,400: —“.

Utskottet föreslår:

att Stadsf. för anbringande af räddningsketting längs kajerna i södra hamn ville för år 1880 anslå 1,400 *My.*

I öfverensstämmelse med Drätselkammarens yttrande rörande t. f. stadsingenjörens förslag till uppförande af ett allmänt afträde, för hvilket ändamål den föreslagna platsen inom esplanaden österom det s. k. kapellet icke syntes Utskottet olämplig, får Utskottet föreslå:

att Stadsf. ville anmoda Drätselkammaren att under ingående år till Stadsf. inkomma med ritningar och kostnadsförslag till ett allmänt afträde på den af t. f. Stadsingenjören föreslagna eller annan af Drätselkammaren lämplig befunnen plats.

Fortsättandet af *kajbyggnaden* vid Sörnäs borde, enligt Utskottets tanke, anstå tills affärskonjunkturerna förbättrat sig och behovet af denna kaj visar sig. Utskottet föreslår:

att Stadsf. ville besluta, att med fortsättningen af kajbyggnaden vid Sörnäs skall tillsvidare bero.

Ifall Utskottets ofvan framställda förslag beträffande de allmänna arbetena af Stadsf. godkändes komme denna utgiftstitel att kräfva inalles 244,984 mk 50 p., hvaraf för stenläggning och underhåll af gator och kanaler 57,640 mk, för gatuplaneringar 33,730 mk, och för kanalbyggnader 70,914 mk 50 p.

XII. Stadens vattenledning.

Denna hufvudtitel torde till alla delar böra godkännas. — I förbigående må endast anmärkas, att arvodet åt t. f. vattenledningsstyrelsens ingenjör grundar sig på Stadsf:s beslut den 8 (icke den 24) Oktober 1878.

XIII. Diverse.

Särskildt med afseende å Stadsfullmäktiges hos Guvernören gjorda anhållan om förordnande af en särskild mantalsskrifvare för Helsingfors, hvilken derjemte skulle tjenstgöra som sekreterare i taxerings- och pröfningsnämnderna, torde det vara lämpligt att fastställa arvodet för dessa befattningar, och får Utskottet därför föreslå:

att arvodet för taxerings- och pröfningsnämndernas sekreterare skall tillsvare utgå med 1,600 mark, samt dessa nämnders expenser för 1880 bestämmas till 900 mark.

Härvid må anmärkas, att under år 1880 förestår tryckning af blanketter för taxeringslängderna, hvarför expenserna för detta år måste tagas nog höga.

Uti Utskottsbetänkandet n:o 21 med anledning af senaste års revisionsberättelse framhålls å sidd. 3 och 4, med stöd af de betydande tillskottsanslag, Stadsfullmäktige utöfver budgeten under årets lopp beviljat samt den mängd mindre utgifter, som derunder yppat sig, nödvändigheten för Stadsfullmäktige, derest det skall blifva möjligt för de förvaltande myndigheterna och Stadsf. sjelfve, att ej öfverskrida de för året beräknade tillgångarna, att i budgeten upptaga ej blott ett anslag för diverse mindre utgifter, att användas enligt Drätselkammarens bepröfvande, utan ock ett anslag om minst tre eller fyra tiotal tusen mk för oförutsedda behof enligt Stadsf:s eget framtida bestämmande. Utskottet har ej kunnat underlåta att dela denna uppfattning, då dylika oförutsedda utgifter årligen till ett icke ringa belopp yppat sig och äfven framdeles måste förekomma. Bland utgifter, som nu redan kunna anses sannolika, ehuru ej i budgeten upptagas, vill Utskottet påpeka: underhåll af ett extra sjukhus, omreglering af lokalerna i rådhuset, uppförandet af varuskjul, arvode åt ingenjör Tallqvist för förslag till omplanering af Skatudden m. m. Med afseende derå, att under allmänna arbeten redan finnas till Drätselkammarens disposition ställda medel för diverse sig yppande mindre arbeten, har Utskottets pluralitet dock ansett hela det belopp, som för oförutsedda behof komme att anslås böra användas endast efter Stadsf:s beslut i hvarje fall. Utskottet föreslår derfor:

att Stadsf. ville för oförutsedda behof, enligt Stadsf:s framtida bestämmande, anslå förslagsvis 30,000 mk.

Under nu ifrågavarande rubrik torde Utskottet till behandling böra upptaga ofvanomförmälda ansökningar om *bidrag för Sjukhemmet och Barnkrubban*. Sökandene ha väl anhållit, att understöd för nämnda inrättningar skulle beviljas af de genom hundskatten inflytande medel, men sedan Stadsfullmäktige den 4 sistlidne November bestämt att inkomsten af denna skatt, som ej heller syntes Utskottet stå i något närmare samband med Sjukhemmet och Barnkrubban, skall, efter afdrag af kostnaden för skattemärkena och 300 mark i arvode åt arkivarien Grönholm, ingå i stadskassan, remitterades ansökningarna till budgetsutskottet. Utan att vilja förneka det stora gagn ifråga-

varande inrättningar medföra, har Utskottet dock ansett det ligga utom ändamålet med den kommunala förvaltningen att direkte med uttaxerade medel bispringa privata välgörenhetsinrättningar. Ett bifall till dessa ansökningar skulle dertill, enligt Utskottets tanke kunna blifva ett för stadskassan vådligt prejudikat för framtiden och komma att förlama de enskildes uppoffringar för ändamålet. Utskottet föreslår alltså:

att Stadsfullmäktige i afgående skrivelser genom Magistraten ville meddela Bestyrelsen för Sjukhemmet och doktor W. Ekelund, att Stadsfullmäktige icke kunnat bifalla deras ansökningar om understöd ur stadskassan för Sjukhemmet och Barnkrubban.

Inkomster.

I. Beräknad behållning från 1878.

Enligt af Drätselkammarens Ordförande och Stadskamreraren i samråd meddelade uppgift kan den kontanta behållningen den 31 December 1879, efter nu skedd beräkning, med säkerhet upptagas till 115,000 mark. Ifrån behållningen har Magistraten afdragit de till Fattigvården och Feberlasarettet donerade fonder, hvilka under de föregående åren blifvit för kommunala behof anlidade, men enligt Guvernörens i länet resolution nu skola till kapitalbeloppet återställas. Då det emellertid icke kan ifrågakomma att detta skall ske med stadskassans disponibla och för årets utgifter behöfliga tillgångar, samt Förstärkte Stadsfullmäktige den 5 dennes beslutit att medel härför skola särskildt upplånas, har Utskottet ansett förfarandet, att från behållningen först afdraga dessa fonders kapitalbelopp, för att sedan åter föreslå, att de till betäckande af skilnaden emellan utgifter och inkomster skola upplånas, vara betydelselöst och oegentligt. Utskottet har derför från behållningen afdragit endast de till fattigvården af H. M. Kejsar Nikolai I donerade 200 aktier i Societetshuset, hvilka alltid såsom sådana funnits reserverade och icke för stadens behof anlitats, samt Klara Wilhelmina Törmäläs fond och fonden för dygdigt tjänstefolks belönande. Vidare har Utskottet af skäl, som tidigare anförts, från behållningen afdragit kapitalbeloppet af den till Folkbibliotheket och Läsesalen donerade fonden. Det i Magistratens förslag gjorda afdraget af 100,000 mark å köpeskillingen för vattenledningen bör åter på grund af kompromissrättsutslag minskas med 33,447 mark 60 p:ni, utgörande ersättning för rörnätets inskränkning, samt 1,850 mark för af staden förskjutna kompromisskostnader, eller tillsammans med 35,297 mark 60 p:ni. Med införande af dessa förändringar föreslås:

att Stadsfullmäktige ville godkänna den uppställning af första hufvudtiteln, som förekommer uti bifogade sammandrag af Utskottets ändringsförslag.

II. Räntor.

Ingen anmärkning.

III. Tomtlösen.

Denna inkomsttitel har inbringat:

	1878.	1879.
För odisponerade tomter	51,090: 45.	40,491: 80.
För arrendetomter	55,026: 11.	105,925: 15.
	<hr/>	
Summa <i>fmf.</i>	106,116: 56.	146,416: 95.

För arrendetomter, som de föregående åren upplåtits till inlösen, bör i år uti afbetalningar inflyta minst 15,000 mark, hvartill kommer minst $\frac{1}{10}$ af värdet å de under ingående år till inlösen föreslagna tomterna vid Sjömansgatan med 12,190 mark, men då för mer än halfva antalet af de tomter, som i år lemnats till inlösen, hela köpeskillingen erlagts kontant, har Utskottet, helst den för odisponerade tomter beräknade lösen ej utgör mer än priset för två å tre tomter, trott sig hafva fullt skäl att föreslå:

det tomtlösen för odisponerade tomter i budgeten upptages till förslagsvis 25,000 mark och för arrendetomter till 55,000 mark, eller tillsammans 80,000 mark.

IV. Stadens fasta egendom.

Enligt hvad Drätselkammarens Ordförande och Stadskamreraren upplyst, kan inkomsten af arrenden för jord med eller utan hus samt för värdshus, på grund af senare tillkomna arrenden, beräknas till 3,000 mark högre än i Magistratens föreliggande förslag eller inalles till 75,000 mark. Hyran för narinkbodarna, hvilka till följd af dem ågången brand komma att under några månader stå outhyrda, har Utskottet ansett sig böra nedsetta till 4,000 mark. Chausséarrendet, hvarå auktion numera försiggått, upptages på grund deraf till 18,105 mk.

V. Tomtören.

Ingen anmärkning.

VI. Inkomstgifvande rättigheter.

Då hamnafgifterna under höstmånaderna inbringat ej obetydligt mera än beräknats, så att desamma vid November månads utgång uppingo till något öfver 74,000 mark, kan, enligt Drätselverkets och Utskottets tanke, inkomsten af dessa afgifter för 1880 beräknas till 70,000 mark. Äfven med denna förhöjning kommer dock de inkomstgifvande rättigheterna att afkasta omkr. 50,000 mark mindre än uti detta års budget upptagits, en följd dels af den tryckta affärsverksamheten, dels ock af upphörandet, efter det den

nya näringslagen med nästa års ingång träder i gällande kraft, af särskilda hittills bestående näringsafgifter.

Bland inkomster under denna titel förekommer äfven vakansbesparing å polisstaten, men då, oafsedt det oegentliga uti ett dylikt beräkningssätt, under innevarande år ingen sådan besparing uppstått, har Utskottet ansett denna post böra utgå.

VII. Diverse.

Fremst under denna hufvudtitel föreslår Utskottet, på grund af Drätselkammarens derom gjorda framställning:

att Stadsfullmäktige upptoge posten: personel fattigafgift, med förslagsvis 20,000 mark.

VIII. Statsbidrag.

Vid uppgörande af budgetförslaget har ett misstag blifvit begånget, beträffande statsbidraget för inqvarteringen, i det att detsamma blifvit beräknadt till $\frac{2}{3}$ af samtliga inqvarteringsutgifter, utan att inqvarteringstolagen derförinnan, som sig bort, blifvit från summan af dessa utgifter afdragen. Införes denna rättelse, och till den sålunda erhållna summan lägges $\frac{2}{3}$ af bidraget ur inqvarteringsmedlen för stadskamrerarens och stadskassörens aflöning med 2,000 mark, blir det belopp, hvarmed statsverket komme att bidra till inqvarteringen, inalles 225,797 mark 45 p.i.

IX. Vattenledning.

Ingen anmärkning.

För den händelse, att Stadsfullmäktige godkänna Utskottets ofvan framställda och uti vidfogade sammandrag i korthet resumerade förslag, komme det belopp som genom uttaxering skall hopbringas, att uppgå till 586,914 mark 79 p:i (mot 570,720 mark 73 p:i 1879 och 604,210 mark 92 p:i 1878).

Utskottet får derfor föreslå:

Att Stadsfullmäktige ville godkänna Magistratens föreliggande förslag till utgifter och inkomster för ingående år, med af Utskottet här ofvan föreslagna tillägg och förändringar, samt i följd deraf besluta, att under år 1880 skal i kommunalskatt för år 1879 uttaxeras en summa af 586,914 mark 79 p:i.

Utskottet får vidare föreslå:

Att Stadsfullmäktige godkänna Drätselkammarens förslag med afseende å de arrendetomter, som under år 1880 finge till inlösen upplåtas.

Slutligen har Utskottet, med afseende å behovet så väl för Stadsfullmäktige och blifvande budgetsutskott som för Drätselverkets personal att hafva tillgång till den för året fastställda budgeten, utan att nödgas uppsöka densamma uti Stadsfullmäktiges protokoller eller i ett och annat handskrifvet exemplar, ansett sig böra hos Stadsfullmäktige föreslå:

att den af Stadsfullmäktige fastställda budgeten skall till tryck befordras.

Till närmare belysning af Utskottets ändrings- och tilläggsförslag, så vidt de beröra siffrorna i budgetförslaget, bifogas följande:

Sammandrag af Budgetudskottets ändringsförslag uti Magistratens budgetförslag för 1880.

Utgifts- l. in- konstittel.		Post enligt Ut- skottets förslag.		Utgifter som bortlemnats o. Inkomster som införts.		Utgifter som införts och In- komster som utelemnats.	
		<i>Fr.</i>	<i>pt.</i>	<i>Fr.</i>	<i>pt.</i>	<i>Fr.</i>	<i>pt.</i>
I.	Efter punkt 4:o, som benämnes „4:o a“:						
	b) Till chausséobligationernas amorteringsfond för hvarje af åren 1876, 1877, 1878 och 1879 2,610 mk jemte ränta på ränta efter 3 % eller inalles	10,919	26	—	—	10,919	26
	c) Ränta å förestående summa för år 1880 efter 3 %	327	58	—	—	327	58
	7:o. Ränta å 5 % för 1880 å Klara Wilhelmina Törmäläs fond, hvars bokförda kapital d. $\frac{31}{12}$ 1879 uppgår till <i>Fr.</i> 17,586: 16	879	31	175	86		
	8:o. Ränta å 5 % för 1880 å fonden för dygdigt tjenstefolks belönande, uppgående d. $\frac{31}{12}$ 1879 till <i>Fr.</i> 7,699: 14	384	96	76	99		
	11:o. Ränta å 1 % å fonden för Folkbibliotheket och läsesalen, uppgående den $\frac{31}{12}$ 1879 förslagsvis till <i>Fr.</i> 147,126: 29 . — <i>Fr.</i> 327,577: 75. —	1,471	26	98,528	74		
III.	Tolagskontoret: 1 biträde vid inkommande expeditionen, afgår	—	—	1,600	—		
	Mätarearvode, förslagsvis . . . . . Hamnkontoret: Expenser förslagsvis	2,000	—	1,000	—		
	— 107,623: 12. —	600	—	100	—		
VII.	Kost för 25 sjuke å 60 p:i per dag för 366 dagar, förslagsvis. — 32,238: —	5,490	—	897	50		
	Transport	—	—	102,379	09	11,246	84

	Transport	—	—	102,379	09	11,246	84
XI.	Underhåll af: 2:o Gator, m. m.						
	Parkgatan afgår	—	—	15,000	—	—	—
	Gatan emellan Högvakten och Skatuddskanalen, afgår	—	—	1,260	—	—	—
	Andregatan, afgår	—	—	793	50	—	—
	Jernvägstorget	—	—	49,800	—	—	—
	„Senatstorget jemte korsgångar“ förändras till: En 10 fot bred gång af tuktad sten öfver Senatstorget från S.V. till N.O.	4,000	—	27,500	—	—	—
	6:o. Stadens chausséer:						
	Grundlig reparation af återstående delen af körbanan å östra chausséen	7,000	—	4,250	—	—	—
	Nybyggnader: 1:o Planering af gator:						
	Kristiansgatan emellan Vinkel- och tvärgatan till Brobergskajen, afgår	—	—	14,100	—	—	—
	Tvärgatan emellan Kristiansgatan och Brobergskajen, d:o	—	—	330	—	—	—
	En del af Brobergskajen, d:o	—	—	3,100	—	—	—
	Timmermansgatan	11,360	—	—	—	11,360	—
	Styrmansgatan	6,600	—	—	—	6,600	—
	Tvärgata emellan St. Roberts- och Rödbergsgatorna	8,520	—	—	—	8,520	—
	2:o Planering af vägar:						
	Vägen till Djurgårdsvillorna längs norra stranden af Thölövikén för år 1880, afgår	—	—	4,000	—	—	—
	3:o (enl. Utsk:s förslag 2:o) Anläggning af kanaler:						
	För Afloppskanal från Kampmalmen och öfriga möjliga nybyggnader, förslagsvis, afgår	—	—	17,000	—	—	—
	Kanal från Nikolaigatan under Senatstorget till Alexandersgatan, afgår	—	—	8,900	—	—	—
Den för Gloets torrläggning erforderliga kanal, afgår	—	—	25,000	—	—	—	
Kanal under Eriksgatan från nr:is 5 & 7 samt Georgs- och Simonsgatorna till Östra Henriksgatan	17,300	—	—	—	17,300	—	
	Transport	—	—	273,412	59	55,026	84

	Transport	—	—	273,412	59	55,026	84
	Diverse:						
	Räddningsketting längs vestra kajen i Södra hamnen	1,400	—	—	—	1,400	—
	<i>För andra hälften af kajbyggnaden i Sörnäs, afgår . . . .</i>	—	—	26,000	—	—	—
	— 244,984: 50. —						
XIII.	Taxerings- och pröfningsnämndernas sekreterare, arvode	1,600: —					
	Expenser, förslagsvis	900: —	2,500	—	—	—	—
	För oförutsedda behof, enligt Stadsfullmäktiges framtida bestämmande, d:o	—	30,000	—	—	20,000	—
	— 64,050: —						
	Summa utgift 1,780,874: 82.						
	Inkomster:						
I.	Skuldsedlar	46,500: —					
	Obligationer	5,208: —					
	Aktier, 280 st. i Societetshuset	32,000: —					
	Cchausséobligationer, invexlade	48,500: —					
	Kontant, d. 31 Dec. 1879	115,000: —					
	<i>Samt</i> 247,208: —						
	Af Statsverket beviljad lån för stadens reglering (innestår i Finlands Statskontor såsom olyftadt	350,000: —					
	Af d:o beviljad rän- tefritt lån för en kanal från Gardesmanegen (d:o d:o)	8,600: —					
	<i>Samt</i> 605,808: —						
	Häriifrån afdragas: 1:o. Till Fattigvården donerade 200						
	Transport	—	—	299,412	59	76,426	84

	Transport	—	—	446,546	50	92,315	72
	Det belopp, som ytterligare erfor- dras och skall hos kommunens skattskyldige medlemmar <i>uttaxe-</i> <i>ras</i>	586,914	79	—	—	354,230	78
	Summa	—	—	446,546	50	446,546	50

Helsingfors den 15 December 1879.

Aug. Schauman.

**Emil Hjelt.
Wilhelm Dittmar.
Felix Heikel.**

**F. W. Grönqvist.
And. Joh. Malmgren.
N. Chr. Westermarck.**

Helsingfors, Hufvudstadsbladets tryckeri, 1879.

Utgifts- och Inkomstförslag för år 1880

i

Helsingfors stad,

upprättadt med ledning af dertill utaf Drätselkammaren aflemnade upplysningar i enlighet med 58 § uti Kejsrerliga förordningen den 8 December 1873, angående kommunalförvaltning i stad, af

Magistraten.

		Bokstafven angifver utgiftens beskaffenhet enligt ofvannäberopade §.		<i>Fmf.</i>	<i>pt.</i>	<i>Fmf.</i>	<i>pt.</i>
UTGIFTER.							
~~~~~							
I. Stadens skulder.							
Beviljadt 1812.	<i>a</i>	1:0 Å lånet för „stadens reglering“, utgörande den $31/12$ 1879 <i>Fmf.</i> 89,448, erlægges till Finlands Statskontor den $15/1$ 1880 i amortering 2 % å det ursprungliga skuldbeloppet <i>Fmf.</i> 264,400	—	—	—	5,288	—
Revers $25/1$ 1845.							
” $24/1$ 1846.							
” $27/1$ 1847.							
Revers $1/10$ 1837.	<i>a</i>	2:0 Å lånet för rådhusbyggnaden, uppgående den $31/12$ 1879 till <i>Fmf.</i> 20,048 i återstående kapital, inbetalas till Statskontoret den $1/10$ 1880 i amortering 2 % å det ursprungliga beloppet <i>Fmf.</i> 125,714 samt ränta å 4 % å förestående oguldna belopp	2,516	—	—	—	—
Revers af den $1/6$ 1863.	<i>a</i>	3:0 Å lånet för chausséerna, utgörande den $31/12$ 1879 i återstående kapital <i>Fmf.</i> 67,263: 18, inbetalas till Statskontoret den $1/5$ 1880 en annuitet af $5\frac{1}{2}$ % å det ursprungliga beloppet <i>Fmf.</i> 100,000, eller ränta å 4 % å det oguldna beloppet . . . . . och återstoden af annuiteten i amortering	801	92	—	3,317	92
Regl. af den $26/1$ 1865, § 6.	<i>a</i>	4:0 Å chausséobligationerna, uppgående sedan den $1/2$ 1875 till <i>Fmf.</i> 140,000, erlægges årligen i amortering och 3,6 % ränta	2,690	53	—	—	—
			2,809	47	—	5,500	—
			—	—	—	7,650	—

Ifall dessa fonder upplånas för kom- munens räkning.	a	5:o Räkta à 6 % för år 1880: å de utan närmare bestämning till de fattige donerade fonder <i>Tmf.</i> 60,646: 30	3,638	78	10,239	46
		å de med vissa föreskrifter till de fat- tige donerade fonder <i>Tmf.</i> 92,011: 30 å den s. k. Arnellska fonden <i>Tmf.</i> 18,000	5,520	68		
Kommunen förvaltar dessa fonder.	a	6:o Räkta à 6 % för 1880 å fonden för feberlasarettet, kapital <i>Tmf.</i> 10,000 .	600	—	600	—
	a	7:o Räkta à 6 % för 1880 å Klara Wil- helmina Törmäläs fond, hvars bok- förda kapital den ³¹ / ₁₂ 1879 uppgår till <i>Tmf.</i> 17,586: 16	—	—	1,055	17
K. Senatens resolution den ⁶ / ₉ 1876.	a	8:o Räkta à 6 % för 1880 å fonden för dyg- digt tjänstefolks belönande, uppgående den ³¹ / ₁₂ 1879 till <i>Tmf.</i> 7,699: 14	—	—	461	95
Drätselkamm. regl. d. ¹³ / ₁₀ 1876, § 15 mom. 2.	a	9:o Å vattenledningslånet <i>Tmf.</i> 1,500,000, hvarå amorteringen vidtager år 1887, erlägges ränta den ¹ / ₅ och ¹ / ₁₁ 1880 med tillsammans	—	—	75,000	—
	c	10:o Å ett kassakreditivlån å <i>Tmf.</i> 200,000, som under år 1880 tilläfvventyrs måste upptagas, erlägges i provision 1 % . och ränta förslagsvis	2,000	—	6,000	—
(Medlen utgifvas efter hand som det redan vidtagna byggnadsar- betet fortskrider).	a	11:o Af fonden för Folkbiblioteket och Lä- sesalen, uppgående den ³¹ / ₁₂ 1879 för- slagsvis till <i>Tmf.</i> 147,126: 29, utbeta- las under år 1880 förslagsvis	—	—	100,000	—
Kontr. d. ²⁹ / ₁₃ 1876.	b	12:o Af vattenledningslänemedlen böra under år 1880 till bestridande af sista ut- betalningen å köpeskillingen finnas di- sponibla . . . . . — <i>Tmf.</i> 415,112: 50. —	—	—	200,000	—
II. Stadens embetsverk.						
Magistraten.						
Kejs. Senatens resol. den ⁷ / ₁₃ 1876.	b	1 politieborgmästare, lön	7,000: —	9,000	—	—
	b	hyresmedel	2,000: —			
1869 års stat.	b	1 justitierådman lön	3,500: —	5,500	—	—
S. F:s besl. ⁶ / ₄ 1875.	b	dyrtidstillägg	1,000: —			
1869 års stat.	b	viceordf.-arvode	1,000: —	3,500	—	—
1869 års stat.	b	1 politierådman, lön	3,500			
" " "	b	1 d:o lön	3,200: —	4,200	—	—
S. F:s besl. d. ²² / ₁₂ 1876.	b	dyrtidstillägg	1,000: —			
1869 års stat.	b	1 d:o (vakant)	3,200	28,600	—	—
K. kungörelsen den ³¹ / ₃ 1876, mom. 3:o.	b	2 notarier, lön.	1,600: —			
1869 års stat.	b		3,200			

Anm. Under ledigheten tillfaller sistsagde
lön, med afdrag af vikariens arvode *Tmf.* 200
i månaden, Civilstatens enke- och pupillkassa.

Rådstufvurätten.

1869 års stat.	b	1 justitieborgmästare, lön	7,000: —				
S. F:s besl. d. $\frac{6}{4}$ 1875.	b	dyrtidstillägg	2,000: —	9,000	—		
1869 års stat.	b	3 justitierådmän, lön	3,800: —				
S. F:s besl. d. $\frac{6}{4}$ 1875.	b	dyrtidstillägg	1,000: —	14,400	—		
1869 års stat.	b	1 d:o lön	3,500: —				
S. F:s besl. d. $\frac{6}{4}$ 1875.	b	dyrtidstillägg	1,000: —	4,500	—		
1869 års stat.	b	1 d:o lön	3,200: —				
S. F:s besl. d. $\frac{6}{4}$ 1875.	b	dyrtidstillägg	1,000: —	4,200	—		
1869 års stat.	b	1 d:o (vakant), lön	3,200: —				
1869 års stat.	b	Arvoden åt tvenne afdeln. ordf.	1,000: —	2,000	—		
Anm. Under ledigheten tillfaller lönen för sistsagde rådmanstjenst, efter afdrag af vikariens arvode <i>Små.</i> 200 i månaden, Civilstatens enke- och pupillkassa.							
K. kungörelsen den $\frac{31}{18}$ 1876, mom. 3.o.							
1869 års stat.	b	4 notarier för civil protokollet, lön	1,600: —	6,400	—		
K. S:ns skrivf. $\frac{11}{11}$ 1873.	b	4 d:o „ kriminal d:o, lön	2,000: —	8,000	—	51,700	
Magistratens och Rådstufvurättens							
<i>a) gemensamma biträden.</i>							
1869 års stat.	b	1 magistratssekreterare och notarius publicus, lön		1,600	—		
" " "	b	1 aktuarie, lön	2,000: —				
S. F:s besl. d. $\frac{6}{4}$ 1875.	b	dyrtidstillägg	500: —	2,500	—		
1869 års stat.	b	1 kanslist, lön		1,200	—		
K. S:ns skr. $\frac{11}{11}$ 1873.	b	1 translator för ryska språket		1,000	—		
S. F:s besl. d. $\frac{6}{4}$ 1875.	b	1 d:o för finska d:o		400	—		
K. S:ns skr. $\frac{11}{11}$ 1873.	b	2 stadsfiskaler, lön	2,000: —				
S. F:s besl. d. $\frac{6}{4}$ 1875.	b	dyrtidstillägg	500: —	5,000	—	11,700	
<i>b) betjening.</i>							
K. S:ns skr. $\frac{11}{11}$ 1873.	b	3 stadsfogdar, lön	1,200: —				
S. F:s besl. d. $\frac{6}{4}$ 1875.	b	dyrtidstillägg	400: —	4,800	—		
S. F:s besl. d. $\frac{6}{11}$ 1878 och $\frac{4}{11}$ 1879.	b	4 bitr. d:o, arvoden förslagsvis under 9 månader	1,200: —	4,800	—		
K. S:ns skr. $\frac{11}{11}$ 1873.	b	3 exekutionsbetjenter, lön	600: —				
S. F:s besl. d. $\frac{6}{4}$ 1875.	b	dyrtidstillägg	200: —	2,400	—		
K. S:ns skr. $\frac{18}{16}$ 1873.	b	10 stadsbetjente, lön	600: —				
Mag:s besl. d. $\frac{1}{9}$ 1845.	b	beklädnadshjelp	28: 56				
S. F:s besl. d. $\frac{6}{4}$ 1875.	b	dyrtidstillägg	200: —	8,285	60		
1869 års stat.	b	1 rådhusvaktmästare, lön	400: —				
S. F:s besl. d. $\frac{6}{4}$ 1875.	b	dyrtidstillägg	400: —	800	—		
S. F:s beslut den $\frac{4}{12}$ 1875.	b	1 rådhusdreng, lön	360: —				
	b	dyrtidstillägg	120: —	480	—	21,565	60
Anm. De begge sistnämnde åtnjuta dessutom fri bostad och ved.							

1869 års stat.		c) <i>expenser.</i>		4,000	
		<i>Pensioner åt i stadens tjänst aflidna personers enkor och barn:</i>			
Mag:s besl. d. 6 ⁷ / ₇ 1846.	b	Lagmansdottren A. S. Mattens	200	—	
D:o " d. 22 ³¹ / ₁₀ 1862.	b	Rådmansenkan I. S. F. Decker	400	—	
D:o " d. 18 ² / ₂ 1863.	b	Magistr.-sekret.-dottren M. K. Wirzenius .	266	67	
D:o " d. 30 ¹⁰ / ₁₀ 1867.	b	Stadsfiskalsenkan I. C. Winter och hennes barn	300	—	
D:o " d. 30 ¹⁰ / ₁₀ 1867.	b	Rådmansdöttrarne F. C. och H. S. Bergholm	340	—	
D:o " d. 16 ⁷ / ₇ 1868.	b	Kämmersrättsordföranden F. Backmanssons son A. F. och dotter J. E. Backmansson	300	—	
D:o " d. 9 ² / ₂ 1875.	b	Rådmannen Chrons tre barn	600	—	
S. F:s besl. d. 12 ² / ₂ 1878.	b	Hofrättsassessorn C. A. Öhrnbergs tvenne barn	1,200	—	3,606
		— <i>Imp.</i> 121,172: 27. —			
III. Kommunalförvaltningen.					
Stadsfullmäktige.					
	c	1 sekreterare, arvode	2,800	—	
	c	1 notarie, d:o	2,800	—	
	c	1 vaktmästare, d:o	800	—	
	c	Expenser, förslagsvis	3,600	—	10,000
Drätselkammaren.					
	c	1 ordförande, arvode	5,000	—	
	c	5 ledamöter, ersättningar och arvoden . .	2,000	—	
S. F:s besl. d. 23 ¹ / ₁ 1877.	b	1 sekreterare, lön	4,000	—	
	c	Arvode åt en finsk translator	100	—	
	c	Kanslibiträde, vaktbetjening och expenser, förslagsvis	4,000	—	
S. F:s besl. d. 27 ⁶ / ₆ 1876.	b	Hyra för Drätselkammarens lokal	2,500	—	17,600
Drätselkontoret.					
	b	1 stadskamrerare, lön	6,000: —		
	b	arvode för räkenskapernas behöriga aflemnande	400: —	6,400	—
	b	1 stadskassör, lön	5,000: —		
	b	missräkningspenningar	800: —	5,800	—
	b	1 äldre stadsbokhållare, lön	4,000	—	
	b	1 yngre d:o, lön	2,500	—	
	b	1 kontorsskrifvare, lön	1,200: —		
	b	dyrtidstillägg	400: —	1,600	—
	b	1 vaktmästare, lön	600: —		
	b	beklädnadshjelp	28: 56		
	b	dyrtidstillägg	200: —	828	56
S. F:s besl. d. 6 ⁴ / ₄ 1875.	b	1 vaktmästare, lön	600: —		
D:o d:o.	b	beklädnadshjelp	28: 56		
D:o d:o.	b	dyrtidstillägg	200: —	828	56
	c	Expenser, förslagsvis	2,000	—	23,128
					56

		Tolagskontoret.				
Stadsfullmäktiges beslut af den 7 ¹¹ 1878.	b	1 vågmästare för inkommande expeditionen (sysslan vakant), lön	3,600: —			
	b	arvode för räkenskapernas behöriga aflemnande	400: —	4,000	—	
Magistrateas beslut af den 20 ¹ 1864.	b	1 vågmästare för utgående expeditionen, lön	2,200: —			
	b	arvode för räkenskapernas behöriga aflemnande	200: —	2,400	—	
	c	1 biträde vid inkommande expeditionen, förslagsvis för 8 månader . . . . . å	200: —	1,600	—	
Magistratens beslut af den 26 ³ 1862.	b	Ersättning åt vågmästarene för debetsedlar, förslagsvis		400	—	
Magistratens beslut af den 26 ³ 1862.	b	1 vaktmästare, lön	600: —			
S. F:s besl. af d. 2 ⁵ 1876.	b	beklädnadshjelp	28: 56			
	b	dyrtidstillägg	200: —	828	56	
” ” ” 21 ⁸ 1875.	b	Arvode för erhållande af dagliga uppgifter från tullkammaren		500	—	
Mag:s besl. d. 18 ² 1873.	b	Arvode för kringbärande af debetsedlar		350	—	
Enligt kontrakter.	c	Mätarearvode, förslagsvis		3,000	—	
	b	Hyra för tull- och packhusmagasiner		4,200	—	
	c	Expenser, förslagsvis		800	—	
		Hamnkontoret.				
Stadsfullmäktiges beslut af d. 28 ⁵ 1878.	b	1 hamnkaptan, lön	3,000: —			
	b	4 % af uppbörden, förslagsvis	2,604: —	5,604	—	
	b	1 hamnmästare i Sörnäs, lön	2,000: —			
	b	hyresmedel	600: —	2,600	—	
	b	1 hamnkontorsbokhållare, lön	2,500: —			
	b	2 % af uppbörden, förslagsvis	1,302: —	3,802	—	
	b	1 äldre vaktmästare, lön	900: —			
	b	beklädnadshjelp	100: —	1,000	—	
	b	1 yngre vaktmästare, lön	800: —			
	b	beklädnadshjelp	100: —	900	—	
	b	4 hamnkonstaplar, lön	650: —			
	b	beklädnadshjelp	100: —	3,000	—	
		Anm. 2 d:o i Sörnäs vakanta, besättas ej under år 1880.				
S. F:s besl. d. 21 ¹² 1877.	b	2:ne packare och vräkare, lön	400: —	800	—	
” ” ”	b	1 parmmätareälderman		200	—	
	c	Rengöring af hamnar, kajer m. m. förslagsvis		900	—	
	c	Expenser, förslagsvis		700	—	
						18,078
						56
						19,506

		Byggnadskontoret.					
S. F:s besl. d. 15/16 1877.	b	1 stadsingeniör, lön	7,000: --				
" " "	b	resemedel	600: --	7,600	—		
" " "	c	1 bitr. ingeniör för år 1880, arvode	3,600	—			
" " "	b	1 bokhållare, lön	2,000	—			
S. F:s besl. d. 27/12 1878.	b	1 trädgårdsmästare, arvode	3,000	—			
" " "	b	2 parkvakter, jemte fri bostad, lön 720: --	1,440	—			
Mag:s besl. d. 9/5 1871	b	1 skogsvakt, jemte fri bostad och ved, lön	720	—			
	c	Biträde vid mätningar af stadens marker, utstakning af nya gator och tomter, projekters samt kartors uppgörande, deribland förslag till en kajbyggnad i Sandviken från ändan af Röddbergs- till Boulevardsgatan, förslagsvis	2,500				
S. F:s besl. af 30/4 1878.	b	Hyra för byggnadskontorets lokal	650	—			
	c	Expenser, förslagsvis	500	—			22,010
		— <i>Tmf.</i> 110,323: 12. —					
		IV. Gatubelysningen.					
	b	69 lyktor 1:a och 2:dra kl., enhvar lysande 2,894 timmar 50 min.	199,743 t. 30'				
	b	208 lyktor af 3:dje kl., enhvar lysande 1,170 tim. 30 min. 243,464 —					
	b	226 lyktor af 4:de kl., enhvar lysande 2,146 tim. 30 min. 485,109 —					
		503 lyktor, lysande tillsammans	928,316 t. 30'				
		å 4 <i>µ.</i> per timme	37,132	66			
	b	Garanterad vinst å rörledningen till 13 lyktor	1,073	—			
	b	D:o d:o d:o 12 lyktor	948	60			
	b	Enligt §§ 31 och 32 i gaslysningskontraktet tillkommer en utgift af, förslagsvis	4,070	88			
	b	1 gaskontrollör, arvode	1,000	—			44,225
	b	181 st. terpentinykktor, å 112 <i>Tmf.</i>	20,272	—			14
	b	Tillskottsavgift för 20 lyktor, som lysa en timme längre	200	—			
	b	Belysning i Sörnäs, förslagsvis	1,000	—			
	c	Utsträckning af tiden för belysningen från och med den 15 Augusti till den 1 September, och från och med den 15 April till och med den 1 Maj:					
		181 terpentinykktor, å 50 <i>µ.</i> pr dag; 33 dagar	2,986	50			24,458
		— <i>Tmf.</i> 68,683: 64. —					

Kontraktet om gaslysningsinförande i Helsingfors af den 30/5 1860.

S. F:s besl. af 20/9 1877.

" " 28/5 1878.

" " 23/3 1878.

" " 20/9 1877.

" " 23/3 1878.

Kontrakt af den 27/7 1879 på grund af S. F:s beslut d. 14/7 1876 samt 12 och 16

§§ i Dräts. regl.

Mag:s besl. d. 27/7 1874

(Ny utgiftspost).

		V. Brandverket.			
		<i>a) Hyror.</i>			
S. F:s besl. d. 21 ₁₂ 1875.	b	Hyra för brandmanskapet vid norra tornet	2,500	—	
Enl. kontrakt 20 ₁ 1876.	b	D:o för d:o vid södra tornet	4,400	—	6,900
		<i>b) Eldning och lysning.</i>			
	c	40 famnar björkved entreprenad å . 17: 50	700	—	
	c	100 famnar barrved d:o å . 12: 85	1,285	—	
	c	ljus och olja, förslagsvis	1,200	—	3,185
	c	<i>c) Redskapens underhåll, förslagsvis . . .</i>	—	—	2,500
		<i>d) Aflöningar och andra förmoner.</i>			
Brandordningen af år 1869.	b	1 brandmästare, lön . . . . . 3,200: — hyresmedel . . . . . 600: —	3,800	—	
	b	1 underbrandmästare, lön	1,000	—	
	b	1 sekreterare vid brandkommissionen . . .	600	—	
	b	1 sprutmästare, äldre, lön . . . . . 560: —			
Br. komm. besl. 2 ₅ 1875. § godk. af S. F. 22 ₁₂ 1876. § Brandordn. 1869.	b	dyrtidstillägg . . . . . 100: —			
Br. kom:s besl. 24 ₃ 1873. Brandordn. 1869.	b	beklädnadshjelp . . . . . 60: — skrifvarhjälp . . . . . 40: —	760	—	
Br. kom:s besl. 2 ₅ 1875. § gilladt af S. F. 22 ₁₂ 1876. § Brandordn. 1869.	b	1 sprutmästare, yngre, lön . . . . . 480: — dyrtidstillägg . . . . . 100: —			
Br. kom:s besl. 24 ₃ 1873.	b	beklädnadshjelp . . . . . 60: — skrifvarhjälp . . . . . 40: —	680	—	
	c	2 maskinister, lön . . . . . å 300: —	600	—	
	c	2 eldare, lön . . . . . å 720: —	1,440	—	
Brandordn. 1869.	b	1 vaktmästare, lön	200	—	
Br. kom:s besl. 8 ₄ 1862.	b	2 kosthållerskor, lön . . . . . å 240: —	480	—	
Brandordn. af år 1869.	b	60 brandkonstaplar, lön . . . . . 240: — beklädnadshjelp . . . . . 40: —			
S. F:s besl. d. 11 ₅ 1875.	b	dyrtidstillägg . . . . . 60: —	20,400	—	
Br. kom:s besl. 26 ₂ 1876.	c	Arvode åt en fast anställd person för vården om brunnarne	620	—	
Br. kom:s besl. 28 ₃ 1872.	b	Arvode för vården af branverkets telegrafinrättning	150	—	30,730
		<i>e) Brandstallet 12 hästar.</i>			
	c	4,380 lispund hö, entreprenad, å 56 <i>ph.</i> . . .	2,452	80	
	c	73 tunnor hafre, d:o å 10 <i>fmf.</i> 40 <i>ph.</i> . . .	759	20	
	c	Skoning, förslagsvis	480	—	
	c	Medicin, förslagsvis	50	—	
	c	Underhåll af seldon m. m. förslagsvis . . .	200	—	3,942
		<i>f) Diverse.</i>			
(Ny utgiftspost).	c	Arvodet vid brandsyner, förslagsvis	800	—	
	c	Gratifikationer, vatten till eldsvådor m. m. förslagsvis	1,500	—	2,300
		— <i>fmf.</i> 49,557 —			

K. förordn. 29/10.1876.

b

VI. Polis- och fångvården.**Polisinrättningen.**

1 polismästare, lön	6,000: —		
hyresmedel	1,500: —		
underhåll af hästar och åkdon	1,500: —	9,000	—
1 underpolismästare, lön	4,000: —		
hyresmedel	1,200: —		
underhåll af häst och åkdon	800: —	6,000	—
2 ledamöter i poliskammaren	600: —	1,200	—
1 sekreterare, lön	1,400: —		
hyresmedel	600: —	2,000	—
2 notarier, lön	1,200: —	2,400	—
2 kanslister, lön	1,000: —	2,000	—

Ordningspolisen.

2 kommissarier, lön . . . . . à	1,500: —		
hyresmedel . . . . . à	600: —		
tjenstgöringsarvoden à	300: —	4,800	—
8 öfverkonstaplar, lön . . . . . à	750: —		
tjenstgöringsarvode à	750: —	12,000	—
30 äldre konstaplar. lön . . . . . à	500: —		
tjenstgöringsarvode à	400: —		
beklädnadshjelp . . . . . à	200: —	33,000	—
32 yngre konstaplar. lön . . . . . à	400: —		
tjenstgöringsarvode à	400: —		
beklädnadshjelp . . . . . à	200: —	32,000	—

Detektiva polisen.

1 kommissarie, lön	1,500: —		
hyresmedel	800: —		
tjenstgöringsarvode	500: —	2,800	—
1 öfverkonstapel, lön	1,000: —		
tjenstgöringsarvode	800: —	1,800	—
6 konstaplar, lön . . . . . à	500: —		
tjenstgöringsarvode à	500: —		
beklädningshjelp . . . . . à	200: —	7,200	—
Expenser		740	—
Läkarearvode		600	—
Till ersättning af oförskyld skada å kläder, ådragna i tjensten samt till gratifikationer		1,000	—
Hyra för 2:dra polisvaktkontoret (i N:o 15 Andreg.)		2,400	—

(En del uthyrd. Se VII
Inkomstsidan).

120,940 —

Stadshäktet.

Magistr. besl. $5\frac{1}{2}$ 1873.	b	1 fängelsevaktmästare, lön	300: —		
S. F:s beslut $12\frac{1}{3}$ 1878	b	arvode för kosthållning	120: —	420	—
Magistr. besl. $28\frac{1}{4}$ 1873.	b	6 fängknektar, lön	500: —		
S. F:s besl. d. $5\frac{1}{11}$ 1875.	b	dyrtidstillägg	100: —	3,600	—
S. F:s besl. d. $13\frac{1}{4}$ 1875.)	b	1 vaktqvinna (förutom fri bostad)		300	—
K. S:tens skrifv. $2\frac{1}{3}$ 1875.)	b			720	—
Magistr. besl. $2\frac{1}{12}$ 1867.	b	2 politikarlar . . . . . à	360: —	600	—
S. F:s besl. d. $5\frac{1}{12}$ 1876.	b	Religiös vård		600	—
	c	Förnödenheter, förslagsvis		1,000	—
		— <i>Tmf.</i> 127,580: —			6,640

VII. Sundhets- och sjukvården.

S. F:s besl. d. $20\frac{1}{9}$ 1877.	b	1 stadsläkare, lön	5,400: —		
" " "	b	hyresmedel	1,600: —	7,000	—
" " "	b	2 distriktsläkare, lön	3,000: —	6,000	—
	c	1 sekreterare		800	—
Mag:tens besl. $27\frac{1}{11}$ 1869.	b	1 barnmorska, lön		300	—
	c	Expenser och betjening, förslagsvis		800	—
S. F:s besl. d. $24\frac{1}{12}$ 1875.	b	Hyra för vaccinations- och besigtningbyrån		600	—
S. F:s besl. d. $21\frac{1}{10}$ 1878.	b	D:o för ordinarie sjukhuset		3,800	—
S. F:s besl. d. $28\frac{1}{6}$ 1878.	b	1 ekonom		1,200	—
	c	1 föreståndarinna		500	—
	c	1 sjuksköterska, à 45 <i>Tmf.</i> per månad		540	—
	c	1 d:o à 40 " " "		480	—
	c	1 dreng, lön . . . . . 240: —			
	c	kostpenningar . . . . . 288: —		528	—
	c	Kost för 25 sjuke à 70 <i>7/16</i> per dag förslagsvis		6,387	50
	c	Läkemedel, förslagsvis		1,200	—
	c	Tvätt, förslagsvis		400	—
	c	Ved och belysning, förslagsvis		1,000	—
	c	Remont af lasarettspersedlar och diverse, förslagsvis		1,000	—
Mag:s besl. d. $20\frac{1}{12}$ 1849.	b	1 veterinärläkare, arvode		—	—
		— <i>Tmf.</i> 33,135: 50. —			32,535

VIII. Fattigvården.

Fattigv. regl. 1863.	b	1 ordförande i Direktionen, lön.	1,600: —		
S. F:s besl. d. $6\frac{1}{4}$ 1875.	b	dyrtidstillägg	1,400: —	3,000	
S. F:s besl. af d. $29\frac{1}{5}$ 1877.	b	1 sekreterare, lön	1,200: —		
	b	arvode	400: —	1,600	—
Kyrkost. d. $17\frac{1}{9}$ 1874.	b	1 vaktmästare		400	—
S. F:s besl. d. $18\frac{1}{9}$ 1877.	b	Hyra för direktionens lokal	500: —		
	c	Städning af densamma	60: —	560	—

Kyrkost. d. $\frac{5}{6}$ 1872.	b	1 inspektör vid arbets- och fattiggården jemte fri bostad och ved, lön . . . . . 2,000: —				
S. F:s Besl. d. $\frac{31}{10}$ 1876.	b	extra arvode . . . . . 500: —	2,500	—		
Kyrkost. d. $\frac{17}{9}$ 1874.	b	1 predikant	1,000	—		
	c	1 sjuksköterska för fattiggården	360	—		
	c	1 d:o för de på sjukhuset intagna	360	—	9,780	—
	c	Understöd åt de fattiga:				
		ständiga, förslagsvis . . . . . 42,000: —				
		tillfälliga, d:o . . . . . 4,000: —	46,000	—		
	c	Beklädnad för de fattiga å fattiggården samt meddellösa folkskolebarn, förslagsvis	3,000	—		
	c	Kost för de fattiga å fattiggården, förslagsvis	20,000	—		
	c	Sjukvård, förslagsvis	3,000	—		
	c	Kostnader för sinnesrubbad personer, intagna å Lappvikens och Sjählö sjukhus, förslagsvis	8,000	—		
	c	Läkemedel, förslagsvis	2,500	—		
	c	Inventarier, d:o	600	—		
	c	Ved, d:o	4,000	—		
	c	Foder för 2 hästar, d:o	250	—		
	c	Brandstodsafgifter	800	—		
Kyrkost. d. $\frac{1}{7}$ 1873.	b	Pension åt f. d. Fattighusinspektör Eklund	500	—		
	c & d	För oförutsedda behof och diverse förslagsvis	6,000	—	94,650	—
		— <i>Sm.</i> 104,430 —				
		IX. Undervisningsväsendet.				
		<i>a) Navigationsskolan.</i>				
S. F:s Besl. d. $\frac{10}{2}$ 1876.	b	Hyra	2,400	—		
	c	Ved inkl. huggning, förslagsvis	470	—	2,870	—
		<i>b) Realskolan.</i>				
S. F:s Besl. d. $\frac{19}{9}$ 1876. Enligt Kontrakt.	b	Hyra för skollokalen	6,000	—		
	c	Ved och belysning, förslagsvis	850	—		
	c	Inventarier och diverse, d:o	1,000	—		
	b	Hyresmedel åt rektor	1,200	—		
S. F:s Besl. d. $\frac{19}{9}$ 1876.	b	D:o åt 3 lärare . . . . . 900: —	2,700	—		
	b	Aflöning åt en vaktmästare	400	—	12,150	—
		<i>c) Slöjdskolan.</i>				
S. F:s besl. d. $\frac{13}{6}$ 1879.	c	Anslag	—	—	5,000	—
		<i>d) Folkskolorna.</i>				
		Löner:				
	b	3 lärare (lön 2,000 <i>Sm.</i> & 5 års förhöjning 200 <i>Sm.</i>) . . . . . 2,200: —	6,600	—		
	b	1 lärare (lön 2,000 <i>Sm.</i> & 5 års förhöjning från den 20 September 1880 <i>Sm.</i> 55: 56)	2,055	56		

Regl. 1870. Kyrkost. 17/9 1873. och Stads- fullmäkts. beslut af d. 12/3 1878.	b	1 lärare	2,000	—	10,655	56		
	b	1 lärarinna (lön 1,500 <i>Tmf.</i> & 15 års förhöjning 450 <i>Tmf.</i>)	1,950	—				
	b	1 d:o (lön 1,500 <i>Tmf.</i> & 10 års förhöjning från den 25 Aug. 1880 <i>Tmf.</i> 202: 08)	1,702	8				
	b	3 lärarinnor (lön 1,500 <i>Tmf.</i> & 5 års förhöjning, 150 <i>Tmf.</i>) . . . . . 1,650: —	4,950	—				
	b	1 lärarinna, lön	1,500	—				
	b	4 lärarinnor (lön 1,200 <i>Tmf.</i> & 10 års förhöjning 240 <i>Tmf.</i>) . . . . . 1,440: —	5,760	—				
	b	2 lärarinnor (lön 1,200 <i>Tmf.</i> & 5 års förhöjning, 120 <i>Tmf.</i>) . . . . . 1,320: —	2,640	—				
	b	1 lärarinna (lön från Vexelundervisningsskolans tid)	1,296	—				
	b	3 lärarinnor . . . . . 1,200: —	3,600	—				
	b	1 inspektor	4,000	—				
b	1 sekreterare i direktionen	400	—					
b	1 ekonom	1,000	—					
b	1 vaktmästare	1,000	—					
		Arvoden:						
Regl. 1870 och S. F:s besl. 12/3 1878.	b	7 bitr. lärare . . . . . 2,000: —	14,000	—	42,025	—		
	b	2 sånglärare (1 à 1,000 <i>Tmf.</i> & 1 à 625 <i>Tmf.</i>)	1,625	—				
	b	8 biträdande lärarinnor vid högre skola . . . . . 1,500: —	12,000	—				
	b	2 sånglärarinnor (1 à 1,000 <i>Tmf.</i> & 1 à 300 <i>Tmf.</i>)	1,300	—				
	b	6 extra ord. lärarinnor vid lägre skola . . . . . à 1,200: —	7,200	—				
	c	4 timlärarinnor, förslagsvis . . . . . à 600: —	2,400	—				
	c	Arvoden för vikarjer och möjligen förökad lärarepersonal under höstterminen, förslagsvis	3,500	—				
		Öfriga kostnader.						
c	Hyror för skollokaler (3,700 <i>Tmf.</i> för redan hyrda och förslagsvis 800 <i>Tmf.</i> för nya)	4,500	—	18,721	36			
c	Undervisningsmaterial, förslagsvis	2,500	—					
c	Material för handarbeten, d:o	1,200	—					
c	Ny skolmöbel och reparation af äldre förslagsvis	1,500	—					
c	Ved, förslagsvis	3,500	—					
c	Belysning, d:o	2,500	—					
c	Underhållskostnader för skolornas gårdar (brädfodring och målning af skolhuset vid Rödbergsgatan m. m.) diverse, förslagsvis	3,021	36					
		e) Folkbiblioteket.						
S. F:s besl. d. 28/3 1876.	b	Hyra	2,000			—	—	—
	c	Ved 10 famnar inkl. huggning à 21 <i>Tmf.</i> förslagsvis	210			—		
	c	Belysning, förslagsvis	430	—				

<i>c & d</i>	För oförutsedda behof och extra inqvartering, förslagsvis	20,000	—		
<i>c</i>	Afkortning å de uttaxerade medlen, förslagsvis	2,000	—	22,000	—
	— Inqvart. <i>Try.</i> 358,029: 50. —				
	— Öfr. onera <i>Try.</i> 8,729: 04. —				
XI. Byggnader och allmänna arbeten.					
Underhåll af:					
<i>c</i>	1:o. <i>Staden tillhöriga hus och byggnader</i>			12,000	—
	2:o. <i>Gator, kanaler, afloppsdiaken och kajer, såsom stenläggning och omläggning af stadens andelar i:</i>				
<i>c</i>	Kaserngatan emellan Lilla Roberts- och Bergmansgatorna	4,600	—		
<i>c</i>	Bergmansgatan emellan Ulrikas- och Högbergsgatorna	9,100	—		
<i>c</i>	Högbergsgatan emellan Lilla Roberts- och Bergmansgatorna	16,800	—		
<i>c</i>	Skarpskyttegatan till hela dess längd . . .	2,700	—		
<i>c</i>	Parkgatan till hela dess längd	15,000	—		
<i>c</i>	Albertsgatan emellan Boulevards- och Lappviksgatorna	2,500	—		
<i>c</i>	Gatan emellan Högvakten och Skatuddskanalen	1,260	—		
<i>c</i>	Andrégatan	793	50		
<i>c</i>	Wilhelmsgatan, emellan Michaelsgatan och Jernvägsområdet	2,940	—		
<i>c</i>	Jernvägstorget	49,800	—		
<i>c</i>	Senatstorget jemte korsgångar	31,500	—		
<i>c</i>	Öfrigt underhåll	15,000	—	151,993	50
	3:o. <i>Brunnar och vattenuppfördringsverk m. m. för brandväsendet.</i>				
<i>c</i>	Täckning af 70 st. brandposter	700	—		
<i>c</i>	Diverse arbeten	2,000	—	2,700	—
	4:o. <i>Stadens allmänna landsvägar samt vägarne till afstjelpningsplatserna.</i>				
<i>c</i>	2 vakter, förslagsvis	1,000	—		
<i>c</i>	Öfrigt underhåll	3,000	—	4,000	—
	5:o. <i>Forsby hemmans vägalott.</i>				
<i>c</i>	Lön för en fast anställd person	800	—		
<i>c</i>	Reparation af körbana, trummor, handräcken och broar	2,400	—	3,200	—

		<i>3:o. Anläggning af kanaler, enligt förslag:</i>				
	<i>c</i>	Under Fredriksgatan, från N:o 20 & 22 till Nylandsgatan och derefter under Nylands- och Albertsgatorna till Boulevardsgatan, jemte en grenkanal under Albertsgatan från N:o 7 & 9 till hörnet af Nylandsgatan	25,700	—		
	<i>c</i>	Under Abrahamsgatan och Sandvikstorget från Wladimirsgatan till Sandviken . . .	16,486	25		
	<i>c</i>	Under Wladimirsgatan från Sandviksgatan till Abrahamsgatan, der nästnämnde kanal vidtager	11,428	25		
	<i>c</i>	För afloppskanal från Kampmalmen och öfriga möjliga nybyggnader, förslagsvis . .	17,000	—		
	<i>c</i>	Kanal från Nikolaiigatan under Senatstorget till Alexandersgatan	8,900	—		
	<i>c</i>	Den för Gloets torrläggning erforderliga kanal, om hvars anläggande särskildt beslut af Stadsfullmäktige bör fattas, förslagsvis	25,000	—	104,514	50
		Diverse.				
	<i>c</i>	3 st. pissoirer af jern inkl. uppställning och vattenspolning. . . . . à 900 <i>Smf.</i>	2,700	—		
K. S:s skrivf. d. 22 ₁ 1879.	<i>c</i>	Nedgående trappa från Kaserngatan till Gardesmanegen	1,200	—	3,900	—
S. F:s besl. d. 16 ₁₀ 1879.	<i>b</i>	<i>Renhållning af stadens allmänna platser och gatuandelar . . . . .</i>	12,000	—		
D:o d:o d. 28 ₁₂ 1878	<i>b</i>	<i>För andra hälften af kajbyggnaden i Sörnäs . . . . .</i>	26,000	—	38,000	—
		— <i>Smf.</i> 396,838 —				
		XII. Stadens vattenledning.				
S. F:s besl. d. 5 ₁₂ 1876.	<i>b</i>	Anslutningsledningar till enskildes gårdar på grund af abonnement, förslagsvis	820	—		
Kontr. d. 29 ₃ 1876.	<i>b</i>	Drift- och underhållskostnad à <i>Smf.</i> 2,700 per månad	32,400	—		
S. F:s besl. d. 24 ₁₀ 1878.	<i>b</i>	Arvode åt Vattenledningsstyrelsens ingenjör à <i>Smf.</i> 300 i månaden	3,600	—		
	<i>c</i>	D:o åt sekreterare à <i>Smf.</i> 40 i månaden . .	480	—		
(ny utgiftspost).	<i>c</i>	Inköp och profning af vattenmätare, förslagsvis	700	—		
	<i>c</i>	Underhåll af dricksbassiner och vattenposter samt för oförutsedda behof, förslagsvis . .	1,000	—	39,000	—

		XIII. Diverse.				
(ny utgiftspost).	<i>c</i>	Arvoden och kostnader för taxerings- och pröfningsnämndernas sekreterare & exp. år 1879, förslagsvis	2,500	—		
S. F:s besl. d. 28 ₁₂ 1878	<i>b</i>	D:o för revisionen af stadens räkenskaper för år 1879	2,000	—		
	<i>c</i>	Eldnings- och lysningsämnen, förslagsvis . .	4,000	—		
S. F:s besl. d. 19 ₁₀ 1875.	<i>b</i>	Anslag för signalering af middagstimmen .	300	—		
" " " " "	<i>b</i>	För stormvarningstelegram, förslagsvis . .	250	—		
	<i>c & d</i>	Oförutsedda och diverse utgifter, förslags- vis	10,000	—		
	<i>c</i>	Afkortning å uttaxerade medel, utom in- kvarteringen, förslagsvis	25,000	—	44,050	—
			Summa <i>Imp.</i>		2,003,860	57

		<i>Fråc.</i>	<i>7½.</i>	<i>Fråc.</i>	<i>7½.</i>	
INKOMSTER.						
I. Beräknad behållning från 1878.						
<p><i>a</i></p> <p>(Donerade fonders). D:o d:o. D:o d:o. Ohausséoblig. regl. d. 26/1 1865 § 4.</p> <p>K. reskript 19/2 1879 (mot 5°/_o ränta på 2 år räknadt från lånets ut- giftande). K. Senatens beslut 29/3 1879 (på 2 år från lyft- ningsdagen).</p> <p>K. F:n d. 3/12 1873 § 6 (om hvilka „annorlunda stadgadt är“). Guv:s i länet utsl. d. 13/9 1879 som mot stads- kommun fått vinna laga kraft. Kontr. d. 29/3 1876. S. F:ges besl. 28/13 1878.</p>	Skuldsedlar	46,500	—			
	Obligationer	5,208	—			
	Aktier, 280 st. i Societetshuset	32,000	—			
	} Chausséobligationer, invexlade	48,500	—			
		100,000	—			
	Kontant den 31 December 1879	232,208				
		<i>Fråc.</i>				
	Af Statsverket beviljadt lån för stadens reg- lering (innestår i Finlands statskontor så- som olyftadt)	350,000	—			
	Af d:o beviljadt räntefritt lån för en kanal från Gardesmanegen (d:o d:o)	8,600	—			
		<i>Fråc.</i>	590,808			
Häriifrån afdragas:						
	1:o de af stadskassan förvaltade fonder	228,742: 90				
	af hvilka de till fattigvården och feberlasarettet donerade skola till kapitalet återställas med 203,457 <i>Fråc.</i> 60 <i>7½.</i>					
	2:o betalning för 1879 å köpeskil- lingen för vattenledningen	100,000: —				
	3:o för beslutna, men ofullbordade arbeten 1879	45,182: 51	373,925	41	216,882 59	
II. Räkningar.						
<p><i>c</i></p> <p>Dräts. regl. 13/10 76 § 15. (Höra till de till de fat- tige donerade fonder). Regl. för chausséoblig. fonden d. 26/1 1865 § 4. (Höra till donerade fon- der). (Tillfaller kommunen, som underhåller hela lasarettet). (Fonderna utan uppgif- vet såskildt ändamål. Se 1 Utg.) (Donerade och andra. Se 1 Inkomsts. id.)</p>	Å bankdepositioner, förslagsvis	3,000	—			
	} Å obligationer, d:o	250	—			
		Å chausséobligationer, d:o	1,700	—		
	} Å skuldsedlar, d:o	2,000	—			
		Å Elgska donationen*)	2,042	76		
	} Å fonden för feberlasarettet	600	—			
		Å för underhåll af fattige donerade fonder	3,638	78		
} Dividend å aktier, förslagsvis	3,000	—	16,231	54		
III. Tomtlösen.						
<p><i>c</i></p> <p>Byggn. ord. 9/8 1875 § 7. Enl. S. F:s besl. i Dec. 79.</p>	För odisponerade tomter, förslagsvis	15,000	—			
	För arrendetomter, d:o	35,000	—	50,000	—	

*) (Fonden för en fattigskola, hvarföre, och som folkskola finnes, räntan tillfaller kommunen).

		IV. Stadens fasta egendom.			
K. S:tns resol. d. 21_{11} 1879 Kungl. Försäkr. d. 23_{12} 1789 §§ 1 och 4. K. Förordn. d. 8_{12} 1873 § 6.	c	Donerade hemmans räntor, förslagsvis	2,600	—	
		Arrenden för jord med eller utan hus samt för värdshus, förslagsvis	72,000	—	
		Arrenden för tomter, förslagsvis	4,000	—	
		Hyra för narinkbodas	6,000	—	
		Qvarnränta (Gammelstads qvarnen)	490	46	
		Chausséearrendemedel, förslagsvis	18,000	—	
		Simhusavgifter, d:o	300	—	
		För hötagter i Thölö park m. fl. ställen, för- slagsvis	800	—	
		Fiskevattnens avgifter, förslagsvis	670	—	
					104,860
		V. Tomtören.			
		VI. Inkomstgivande rättigheter.			
K. F:n d. 31_{12} 1877. K. Kung. af s. d. K. Sen:s skrifvelse d. 12_{10} 1878. — 3 ‰ af tullsatsen.	c	Tolag, ordinarie, förslagsvis <i>Tryk.</i> 44,666: 67			
		„ inqvarterings, d:o „ 22,333: 33	67,000	—	
Trafiktaxan 6_{11} 1877. D:o d:o. S. F:s besl. 1_{10} 1876 Trafiktaxan 6_{11} 1877. D:o d:o. D:o d:o. D:o d:o. D:o d:o. K. Res. och förkl. på städernas besv. 16_{10} } 1723 Kungl. Instr. 1_{13} 1759. K. F:n. 31_{13} 1879. K. F:n. d. 30_{10} 1869. K. F:n d. 31_{13} 1879. Särsk. K. S:tns res. Fattigvårdsreglem. 28_{11} 1863. K. Stadga d. 21_{10} 1698 } Fattigv. regl. 28_{11} 1863 } Fattigv. regl. 28_{11} 1863 } D:o d:o 1 § 32 kap. R. B. och särsk. författningar K. Förklar. 8_{11} 1650 } K. Res. 1_{9} 1664 } D:o 23_{12} 1697 } Fattigv. regl. 28_{11} 1863 } K. För:n d. 29_{10} 1876. K. Kung. d. 6_{10} 1877.	c	Trafikavgifter, d:o	100,000	—	
		Mätningavgifter, d:o	2,100	—	
		Transito Magasinshyra, d:o	110	—	
		Hamnavgifter, d:o	59,800	—	
		Broavgifter, d:o	3,000	—	
		Barlastavgifter, d:o	400	—	
		Vägningsavgifter, d:o	1,100	—	
		Kokhusavgifter, d:o	220	—	
		Marknadsavgifter, d:o	910	—	
		Auktionsprovision, d:o	700	—	
Afgifter för begagnandet af bord, stånd eller disk vid försäljning å torg etc., förslagsvis	500	—			
Mångleriafgifter, enligt § 2 af förordningen af den 30 Juni 1869, förslagsvis	1,000	—			
Afgifter af utländingar för försäljning af mat- varor vid masten, förslagsvis	200	—			
Biljardavgifter, förslagsvis	300	—			
Afgifter för tillställningar mot entrée, för- slagsvis	2,800	—			
Bouppteckningsprocenter, förslagsvis	4,000	—			
Månatliga avgifter af utländingar, förslagsvis	800	—			
Kollektmedel, förslagsvis	270	—			
Sakören: stadens andel; förslagsvis 1,000: —					
kronans andel, donerad till staden, förslagsvis 3,100: —					
de fattiges andel, förslags- vis . . . . . 700: —	4,800	—			
Vakansbesparing å polisstaten, förslagsvis .	1,000	—			
Afgifter af i Ryssland vistande personer, för- slagsvis	1,700	—			
			252,710	—	

		VII. Diverse.				
<i>c</i> Regl. f. den kommun. sjukvården i H:fors af d. 12 ¹¹ 1879. K. Förordn. d. 17 ¹³ 1879 ang. allm. fattigvård. i landet. Fattigv. regl. 28 ¹ 1863 Reglem. för folksko- lorna i H:fors 25 ¹⁵ 1870 Ordningsregl. för folk- bibl. o. läsesalen af år 1877. (öfverlopsrum, se VI Polisinr. å utg.sidan) K. F:n d. 20 ¹⁵ 1878.		För sjukvård å feberlasarettet, förslagsvis	500	—	—	
		För fattighjons arbeten, förslagsvis	700	—	—	
		Jordafkastning från fattiggården, d:o	700	—	—	
		Ersättning för underhåll af fattige, d:o	2,200	—	—	
		Elevers i folkskolan afgifter, d:o	2,300	—	—	
		D:o i d:o handarbeten, d:o	857	24	—	
		Boklån, förslagsvis	700	—	—	
		Hyra för 2:ne rum i 2:dra polisvaktkonto- rets lokal, förslagsvis	350	—	—	
		Hundskatt, d:o	4,000	—	—	
		Hyra för en lokal i folkskolans hus	400	—	24	
				12,707	24	
<i>b</i> K. sen:s besl. d. 1 ¹⁵ 1874 K. sen:s resol. 9 ¹⁵ 1878 K. Förordn. d. 20 ¹⁶ 1876. K. sen:s bref d. 24 ¹³ 1876. D:o d:o d. 9 ¹⁰ 1877. K. Förordn. d. 9 ¹⁶ 1873 K. kung. d. 22 ¹ 1879		VIII. Statsbidrag.				
		a) till Folkskolorna	26,000	—	—	
		b) „ Polisinrättningen	73,280	—	—	
		c) „ Inqvarteringen, förslagsvis	238,686	33	—	
		d) „ Gatubelysningen	10,000	—	—	
		e) „ Stadens andel i bränvinsskatten, för- slagsvis	4,744	64	97	
		Anm. Anledning torde forefinnas att emotse bidrag af kronan under år 1880 för brand- verket.				
		IX. Vattenledningen.				
<i>c</i> Taxa för vattenutdeln. fr. vattenledn. af 1876.		För vattenförsäljning, förslagsvis			55,000	
	<i>d</i>	Det belopp, som ytterligare erfordras			941,145	57
		<i>Föreslås att:</i>		Summa <i>Smf.</i>	2,003,860	57
		med bibehållande af de 200 till fattigvården donerade aktierna, utgörande i kapital			22,800	—
		upplånas de till fattigvården och feberlasa- rettet donerade.			180,657	60
		och uttaxeras			737,687	97
				Summa <i>Smf.</i>	941,145	57

Helsingfors Rådhus, den 15 November 1879.

Förteckning öfver de arrendetomter, som af Drätselkammaren föreslås att till inlösen upplåtas under år 1880.

Tomtens nummer.	Gatan, hvarvid tomten är belägen.	Kvarterets nummer och namn.	Arealvidd i kvadratfot, ungefär.	Åsatt värde i penni pr kvad. fot.	Tomtens totalvärde.	
					Mk.	ni.
1	Sjömansgatan	111. Hackspiken	10,100	40	4,040	—
3	"	"	10,100	40	4,040	—
5	"	"	9,800	40	3,920	—
7	"	"	10,100	40	4,040	—
9	"	"	10,200	40	4,080	—
11	"	"	11,900	40	4,760	—
2	"	112. Grönsiskan	8,400	35	2,940	—
4	"	"	8,600	40	3,440	—
6	"	"	8,200	40	3,280	—
8	"	"	8,500	40	3,400	—
10	"	"	8,500	25	2,125	—
12	"	"	10,000	35	3,500	—
13	"	114. Snöripan	11,800	30	3,540	—
15	"	"	11,900	40	4,760	—
17	"	"	12,000	40	4,800	—
19	"	"	7,900	40	3,160	—
21	"	"	9,200	35	3,220	—
23	"	"	11,200	35	3,920	—
25	"	"	11,700	35	4,095	—
27	"	"	11,700	35	4,095	—
29	"	"	12,900	30	3,870	—
14	"	115. Bofinken	10,100	30	3,030	—
16	"	"	8,000	30	2,400	—
18	"	"	8,000	25	2,000	—
20	"	"	8,000	30	2,400	—
22	"	"	10,600	35	3,710	—
24	"	116. Steglitsan	13,000	40	5,200	—
26	"	"	12,700	40	5,080	—
28	"	"	18,800	40	7,520	—
30	"	117. Ejdern	14,400	40	5,760	—
32	"	"	16,500	35	5,775	—
Summa			—	—	121,900	—

På Drätselkammarens vägnar:

Theod. Berglund.

A. F. Mechelin,

f.d.

Helsingfors Stads

Utgifts- och Inkomstförslag för år 1880.

Fastställt af Helsingfors Stadsfullmäktige den 19 December 1879.

		UTGIFTER.				
		~~~~~				
		I. Stadens skulder.				
		<i>Fr.</i>	<i>rt.</i>	<i>Fr.</i>	<i>rt.</i>	
Bokstafven angif- ver utgiftens li- skattemässiga be- § 59 i K. F. *)	Beviljad 1812.					
	Revers d. 26 ¹ / ₁ 1845.					
	” d. 24 ¹ / ₁ 1846.					
	” d. 27 ¹ / ₁ 1847.					
	<i>a</i> 1:0	Å lånet för „stadens reglering“, utgö- rande den 31 ¹ / ₁₂ 1879 <i>Fr.</i> 89,448, er- lägges till Finlands Statskontor den 15 ¹ / ₁ 1880 i amortering 2 % å det ur- sprungliga skuldbeloppet <i>Fr.</i> 264,400	—	—	5,288	—
	<i>a</i> 2:0	Å lånet för rådhusbyggnaden, uppgående den 31 ¹ / ₁₂ 1879 till <i>Fr.</i> 20,048 i åter- stående kapital, inbetalas till Stats- kontoret den 1 ¹ / ₁₀ 1880 i amortering 2 % å det ursprungliga beloppet <i>Fr.</i> 125,714 samt ränta å 4 % å förestående oguld- na belopp	2,516	—	3,317	92
			801	92		
	<i>a</i> 3:0	Å lånet för chausséerna, utgörande den 31 ¹ / ₁₂ 1879 i återstående kapital <i>Fr.</i> 67,263: 18, inbetalas till Statskontoret den 1 ¹ / ₅ 1880 en annuitet af 5 ¹ / ₂ % å det ursprungliga beloppet <i>Fr.</i> 100,000, eller ränta å 4 % å det ogulda beloppet. och återstoden af annuiteten i amor- tering	2,690	53	5,500	—
			2,809	47		
	<i>a</i> 4:0	<i>a</i>) Å chausséobligationerna, uppgående se- dan den 1 ¹ / ₂ 1875 till <i>Fr.</i> 140,000, erläg- ges årligen i amortering och 3,6 % ränta <i>b</i>) Till chausséobligationernas amorte- ringsfond för hvarje af åren 1876, 1877, 1878 och 1879 2,610 <i>Fr.</i> jemte ränta på ränta efter 3 %, eller inalles . . <i>c</i>) Ränta å förestående summa efter 3 % för år 1880	7,650	—		
			10,919	26		
			327	58	18,896	84

*) Med bokstäfverna *c* och *d* betecknade poster ha af Stadsf. fastställts d. 19 Dec. 1879 att gälla för år 1880.

Ifall dessa fonder upplånas för kommunens räkning.	a	5:o Räkta à 6 % för år 1880: å de utan närmare bestämning till de fattige donerade fonder <i>Smf.</i> 60,646: 30	3,638	78	10,239	46						
		å de med vissa föreskrifter till de fattige donerade fonder <i>Smf.</i> 92,011: 30	5,520	68								
		å den s. k. Arnellska fonden <i>Smf.</i> 18,000	1,080	—								
		6:o Räkta à 6 % för 1880 å fonden för feberlasarettet, kapital enligt Drätselkammarens uppgift <i>Smf.</i> 10,000 . . .	—	—			600	—				
		7:o Räkta à 5 % för 1880 å Klara Wilhelmina Törmäläs fond, hvars bokförda kapital den ^{31/12} 1879 uppgår till <i>Smf.</i> 17,586: 16	—	—			879	31				
		8:o Räkta à 5 % för 1880 å fonden för dygdigt tjänstefolks belönande, uppgående den ^{31/12} 1879 till <i>Smf.</i> 7,699: 14 . . .	—	—			384	96				
		9:o Å vattenledningslånet <i>Smf.</i> 1,500,000, hvarå amorteringen vidtager år 1887, erlägges ränta den ^{1/5} och ^{1/11} 1880 med tillsammans	—	—			75,000	—				
		10:o Å ett kassakreditivlån å <i>Smf.</i> 200,000, som under år 1880 tilläfvtyrs måste upptagas, erlägges i provision 1 % . och ränta förslagsvis	2,000	—			6,000	—				
		11:o Räkta à 1 % å fonden för Folkbiblioteket och Läsesalen, uppgående den ^{31/12} 1879 förslagsvis till <i>Smf.</i> 147,126: 29	—	—			1,471	26				
		12:o Af vattenledningslånemedlen böra vid utgången af år 1880 till bestridande af sista utbetalningen å köpeskillingen finnas disponibla . . . . . — <i>Smf.</i> 327,577: 75. —	—	—			200,000	—				
Kommunen förvaltar dessa fonder.	a	7:o Räkta à 5 % för 1880 å Klara Wilhelmina Törmäläs fond, hvars bokförda kapital den ^{31/12} 1879 uppgår till <i>Smf.</i> 17,586: 16	—	—	879	31						
		8:o Räkta à 5 % för 1880 å fonden för dygdigt tjänstefolks belönande, uppgående den ^{31/12} 1879 till <i>Smf.</i> 7,699: 14 . . .	—	—	384	96						
		9:o Å vattenledningslånet <i>Smf.</i> 1,500,000, hvarå amorteringen vidtager år 1887, erlägges ränta den ^{1/5} och ^{1/11} 1880 med tillsammans	—	—	75,000	—						
		10:o Å ett kassakreditivlån å <i>Smf.</i> 200,000, som under år 1880 tilläfvtyrs måste upptagas, erlägges i provision 1 % . och ränta förslagsvis	2,000	—	6,000	—						
		11:o Räkta à 1 % å fonden för Folkbiblioteket och Läsesalen, uppgående den ^{31/12} 1879 förslagsvis till <i>Smf.</i> 147,126: 29	—	—	1,471	26						
		12:o Af vattenledningslånemedlen böra vid utgången af år 1880 till bestridande af sista utbetalningen å köpeskillingen finnas disponibla . . . . . — <i>Smf.</i> 327,577: 75. —	—	—	200,000	—						
		K. Senatens resol. d. ^{9/} 1876.	a	9:o Å vattenledningslånet <i>Smf.</i> 1,500,000, hvarå amorteringen vidtager år 1887, erlägges ränta den ^{1/5} och ^{1/11} 1880 med tillsammans	—	—	75,000	—				
				10:o Å ett kassakreditivlån å <i>Smf.</i> 200,000, som under år 1880 tilläfvtyrs måste upptagas, erlägges i provision 1 % . och ränta förslagsvis	2,000	—	6,000	—				
				11:o Räkta à 1 % å fonden för Folkbiblioteket och Läsesalen, uppgående den ^{31/12} 1879 förslagsvis till <i>Smf.</i> 147,126: 29	—	—	1,471	26				
				12:o Af vattenledningslånemedlen böra vid utgången af år 1880 till bestridande af sista utbetalningen å köpeskillingen finnas disponibla . . . . . — <i>Smf.</i> 327,577: 75. —	—	—	200,000	—				
Drätselk. regl. d. ^{13/10} 1876, § 15 mom. 2.	c			10:o Å ett kassakreditivlån å <i>Smf.</i> 200,000, som under år 1880 tilläfvtyrs måste upptagas, erlägges i provision 1 % . och ränta förslagsvis	2,000	—	6,000	—				
				11:o Räkta à 1 % å fonden för Folkbiblioteket och Läsesalen, uppgående den ^{31/12} 1879 förslagsvis till <i>Smf.</i> 147,126: 29	—	—	1,471	26				
				12:o Af vattenledningslånemedlen böra vid utgången af år 1880 till bestridande af sista utbetalningen å köpeskillingen finnas disponibla . . . . . — <i>Smf.</i> 327,577: 75. —	—	—	200,000	—				
				Kontr. d. ^{29/5} 1876.	b	12:o Af vattenledningslånemedlen böra vid utgången af år 1880 till bestridande af sista utbetalningen å köpeskillingen finnas disponibla . . . . . — <i>Smf.</i> 327,577: 75. —	—	—	200,000	—		
						K. Senatens resol. d. ^{7/3} 1876.	b	1 politieborgmästare, lön . . . . . 7,000: —	9,000	—	—	
								hyresmedel . . . . . 2,000: —				
		1 justitierådman, lön . . . . . 3,500: —										
		dyrtidstillägg . . . . . 1,000: —										
		viceordf.-arvode . . . . . 1,000: —	5,500					—				—
		1 politierådman, lön 3,500	—					—				—
1 do lön . . . . . 3,200: —	—	—	—									
dyrtidstillägg . . . . . 1,000: —	4,200	—	—									
1 do (vakant) 3,200	—	—	—									
S. F:s besl. d. ^{9/4} 1875.	b	1 justitierådman, lön . . . . . 3,500: —	5,500	—	—							
		dyrtidstillägg . . . . . 1,000: —										
		viceordf.-arvode . . . . . 1,000: —				5,500	—	—				
		1 politierådman, lön 3,500				—	—	—				
		1 do lön . . . . . 3,200: —				—	—	—				
		dyrtidstillägg . . . . . 1,000: —				4,200	—	—				
		1 do (vakant) 3,200				—	—	—				
		S. F:s besl. d. ^{22/12} 1876.				b	1 do (vakant) 3,200	—	—	—		
							K. kungörelsen d. ^{31/3} 1876, mom. 3:o.	b	Anm. Under ledigheten tillfaller sistsagde lön, med afdrag af vikariens arvode <i>Smf.</i> 200 i månaden, Civilstatens enke- och pupillkassa.	3,200	—	—
									2 notarier, lön . . . . . 1,600: —			

II. Stadens embetsverk.

Magistraten.

K. Senatens resol. d. ^{7/3} 1876.	b	1 politieborgmästare, lön . . . . . 7,000: —	9,000	—	—							
		hyresmedel . . . . . 2,000: —										
		1 justitierådman, lön . . . . . 3,500: —										
		dyrtidstillägg . . . . . 1,000: —										
		viceordf.-arvode . . . . . 1,000: —				5,500	—	—				
		1 politierådman, lön 3,500				—	—	—				
		1 do lön . . . . . 3,200: —				—	—	—				
		dyrtidstillägg . . . . . 1,000: —				4,200	—	—				
		1 do (vakant) 3,200				—	—	—				
		S. F:s besl. d. ^{9/4} 1875.				b	1 justitierådman, lön . . . . . 3,500: —	5,500	—	—		
dyrtidstillägg . . . . . 1,000: —												
viceordf.-arvode . . . . . 1,000: —	5,500		—	—								
1 politierådman, lön 3,500	—		—	—								
1 do lön . . . . . 3,200: —	—		—	—								
dyrtidstillägg . . . . . 1,000: —	4,200		—	—								
1 do (vakant) 3,200	—		—	—								
S. F:s besl. d. ^{22/12} 1876.	b		1 do (vakant) 3,200	—	—		—					
			K. kungörelsen d. ^{31/3} 1876, mom. 3:o.	b	Anm. Under ledigheten tillfaller sistsagde lön, med afdrag af vikariens arvode <i>Smf.</i> 200 i månaden, Civilstatens enke- och pupillkassa.		3,200				—	—
					2 notarier, lön . . . . . 1,600: —							

		Rådstufvurätten.				
1869 års stat.	b	1 justitieborgmästare, lön . . .	7,000: —			
S. F:s besl. d. 6/4 1875.	b	dyrtidstillägg . . .	2,000: —	9,000	—	
1869 års stat.	b	3 justitierådmän, lön . . .	3,800: —			
S. F:s besl. d. 6/4 1875.	b	dyrtidstillägg . . .	1,000: —	14,400	—	
1869 års stat.	b	1 d:o lön . . .	3,500: —			
S. F:s besl. d. 6/4 1875.	b	dyrtidstillägg . . .	1,000: —	4,500	—	
1869 års stat.	b	1 d:o lön . . .	3,200: —			
S. F:s besl. d. 6/4 1875.	b	dyrtidstillägg . . .	1,000: —	4,200	—	
1869 års stat.	b	1 d:o (vakant), lön . . .		3,200	—	
		Anm. Under ledigheten tillfaller lönen för sistsagde rådmanstjenst, efter afdrag af vikariens arvode <i>Smc</i> 200 i månaden, Civilstatens enke- och pupillkassa.				
K. kungörelsen d. 31/8 1876, mom. 3:o.						
1869 års stat.	b	Arvoden åt tvenne afdeln. ordf.	1,000: —	2,000	—	
1869 års stat.	b	4 notarier för civil protokollet, lön	1,600: —	6,400	—	
K. S:ns skrifv. d. 11/11 1873.	b	4 d:o „ kriminal d:o, lön	2,000: —	8,000	—	51,700
		Magistratens och Rådstufvurättens				
		<i>a) gemensamma biträden.</i>				
1869 års stat.	b	1 magistratssekreterare och notarius publicus, lön . . .		1,600	—	
" " "	b	1 aktuarie, lön . . .	2,000: —			
S. F:s besl. d. 6/4 1875.	b	dyrtidstillägg . . .	500: —	2,500	—	
1869 års stat.	b	1 kanslist, lön . . .		1,200	—	
K. S:ns skr. d. 11/11 1873	b	1 translatör för ryska språket . . .		1,000	—	
S. F:s besl. d. 6/4 1875.	b	1 d:o för finska d:o . . .		400	—	
K. S:ns skr. d. 11/11 1873.	b	2 stadsfiskaler, lön . . .	2,000: —			
S. F:s besl. d. 6/4 1875.	b	dyrtidstillägg . . .	500: —	5,000	—	11,700
		<i>b) betjening.</i>				
K. S:ns skr. d. 11/11 1873.	b	3 stadsfogdar, lön . . .	1,200: —			
S. F:s besl. d. 6/4 1875.	b	dyrtidstillägg . . .	400: —	4,800	—	
S. F:s besl. d. 6/4 1878 och 4/11 1879.	b	4 bitr. d:o, arvoden förslagsvis under 9 månader .	1,200: —	4,800	—	
K. S:ns skr. d. 11/11 1873.	b	3 exekutionsbetjenter, lön . . .	600: —			
S. F:s besl. d. 6/4 1875.	b	dyrtidstillägg . . .	200: —	2,400	—	
K. S:ns skr. d. 18/8 1873.	b	10 stadsbetjente, lön . . .	600: —			
Mag:s besl. d. 1/9 1845.	b	beklädnadshjelp . . .	28: 56			
S. F:s besl. d. 6/4 1875.	b	dyrtidstillägg . . .	200: —	8,285	60	
1869 års stat.	b	1 rådhusvaktmästare, lön . . .	400: —			
S. F:s besl. d. 6/4 1875.	b	dyrtidstillägg . . .	400: —	800	—	
S. F:s beslut d. 4/12 1875.	b	1 rådhusdrenge, lön . . .	360: —			
	b	dyrtidstillägg . . .	120: —	480	—	21,565
		Anm. De begge sistnämnde åtnjuta dessutom fri bostad och ved.				60

1869 års stat.	b	c) <i>expenser.</i>	—	—	4,000	—
		<i>Pensioner åt i stadens tjänst aflidna personers enkor och barn:</i>				
Mag:s besl. d. 9 ¹ / ₇ 1846.	b	Lagmansdottren A. S. Mattens	200	—		
D:o " d. 22 ³¹ / ₁₀ 1862)	b	Rådmansenkan I. S. F. Decker	400	—		
D:o " d. 18 ² / ₂ 1863.	b	Magistr.-sekret.-dottren M. K. Wirzenius .	266	67		
D:o " d. 30 ¹ / ₁₀ 1867.	b	Stadsfiskalsenkan I. C. Winter och hennes barn	300	—		
D:o " d. 30 ¹ / ₁₀ 1867.	b	Rådmansdöttrarne F. C. och H. S. Bergholm	340	—		
D:o " d. 16 ¹ / ₇ 1868.	b	Kämmersrättsordföranden F. Backmanssons son A. F. och dotter J. E. Backmansson	300	—		
D:o " d. 9 ¹ / ₂ 1875.	b	Rådmannen Crohns tre barn	600	—		
S. F:s besl. d. 12 ¹ / ₂ 1878.	b	Hofrättsassessorn C. A. Öhrnbergs tvenne barn	1,200	—	3,606	67
		— <i>Små</i> 121,172: 27. —				
		III. Kommunalförvaltningen.				
		Stadsfullmäktige.				
	c	1 sekreterare, arvode	2,800	—		
	c	1 notarie, d:o	2,800	—		
S. F:s besl. d. 27 ¹ / ₁₂ 1878.	b	1 vaktmästare, d:o	800	—		
	c	Expenser, förslagsvis	3,600	—	10,000	—
		Drätselkammaren.				
	c	1 ordförande, arvode	5,000	—		
	c	5 ledamöter, ersättningar och arvoden . .	2,000	—		
S. F:s besl. d. 23 ¹ / ₁ 1877.	b	1 sekreterare, lön	4,000	—		
	c	Arvode åt en finsk translator	100	—		
	c	Kanslibitråde, vaktbetjening och expenser, förslagsvis	4,000	—		
S. F:s besl. d. 27 ¹ / ₆ 1876.	b	Hyra för Drätselkammarens lokal	2,500	—	17,600	—
		Drätselkontoret.				
	b	1 stadskamrerare, lön . . . . . 6,000: —				
	b	arvode för räkenskapernas behöriga afemnande . . . . . 400: —	6,400	—		
S. F:s besl. d. 11 ¹ / ₃ 1879.	b	1 stadskassör, lön . . . . . 5,000: —				
		missräkningspenningar . . . . . 800: —	5,800	—		
	b	1 äldre stadsbokhållare, lön	4,000	—		
	b	1 yngre d:o, lön	2,500	—		
	b	1 kontorsskrivare, lön . . . . . 1,200: —				
		dyrtidstillägg . . . . . 400: —	1,600	—		
S. F:s besl. d. 9 ¹ / ₁ 1875.	b	1 vaktmästare, lön . . . . . 600: —				
D:o d:o.	b	beklädnadshjelp 28: 56				
D:o d:o.	b	dyrtidstillägg . . . . . 200: —	828	56		
	c	Expenser, förslagsvis	2,000	—	23,128	56
		Anm. Stadskamrerarens och stadskassörens aflöningar bestridas till ett sammanlagt belopp af 3,000 <i>Små</i> med inqvarteringsmedel.				

Tolagskontoret.

S. F:s besl. d. 7 ¹¹ 1878.	b	1 vågmästare för inkommande expeditionen (sysslan vakant), lön	3,600: —	4,000	—		
	b	arvode för räkningskapernas behöriga aflemnande	400: —				
Mag:s besl. d. 20 ¹ 1864.	b	1 vågmästare för utgående expeditionen, lön	2,200: —	2,400	—		
	b	arvode för räkningskapernas behöriga aflemnande	200: —				
Mag:s besl. d. 20 ³ 1862.	b	Ersättning åt vågmästarene för debetsedlar, förslagsvis	400	—	—		
Mag:s besl. d. 26 ³ 1862.	b	1 vaktmästare, lön	600: —	828	56		
	b	beklädnadshjelp	28: 56				
S. F:s besl. af d. 2 ¹⁵ 1876.	b	dyrtidstillägg	200: —				
" " " 31 ¹⁵ 1875.	b	Arvode för erhållande af dagliga uppgifter från tullkammaren	500	—	—		
Mag:s besl. d. 18 ² 1873. Enligt kontrakter.	b	Arvode för kringbärande af debetsedlar	350	—	—		
	c	Mätarearvode, förslagsvis	2,000	—	—		
	b	Hyra för tull- och packhusmagasiner	4,200	—	—		
	c	Expenser, förslagsvis	800	—	—	15,478	56

Hamnkontoret.

S. F:s besl. d. 28 ¹⁵ 1878.	b	1 hamnkapten. lön	3,000: —	5,604	—			
	b	4 % af uppborren, förslagsvis	2,604: —					
	b	1 hamnmästare i Sörnäs, lön	2,000: —	2,600	—			
	b	hyresmedel	600: —					
	b	1 hamnkontorsbokhållare, lön	2,500: —	3,802	—			
	b	2 % af uppborren, förslagsvis	1,302: —					
	b	1 äldre vaktmästare, lön	900: —	1,000	—			
	b	beklädnadshjelp	100: —					
	b	1 yngre vaktmästare, lön	800: —	900	—			
	b	beklädnadshjelp	100: —					
	b	4 hamnkonstaplar, lön	650: —	3,000	—			
	b	beklädnadshjelp	100: —					
	Anm. 2 d:o i Sörnäs vakanta, besättas ej under år 1880.							
	S. F:s besl. d. 31 ¹² 1877.	b	2:ne packare och vråkare, lön	400: —	800	—		
" " "	b	1 parmmätareälderman		200	—			
	c	Rengöring af hamnar, kajer m. m. förslagsvis		900	—			
	c	Expenser, förslagsvis		600	—	19,406	—	

		Byggnadskontoret.				
S. F:s besl. d. 18 ¹ / ₁₀ 1877	b	1 stadsingeniör, lön	7,000: —			
" " "	b	resemedel	600: —	7,600	—	
" " "	c	1 bitr. ingeniör för år 1880, arvode		3,600	—	
" " "	b	1 bokhållare, lön		2,000	—	
S. F:s besl. d. 27 ¹ / ₁₂ 1878	b	1 trädgårdsmästare, arvode		3,000	—	
" " "	b	2 parkvakter, jemte fri bostad, lön 720: —		1,440	—	
Mag:s besl. d. 9 ¹ / ₅ 1871.	b	1 skogsvakt, jemte fri bostad och ved, lön		720	—	
	c	Biträde vid mätningar af stadens marker, utstakning af nya gator och tomter, projektors samt kartors uppgörande, deribland förslag till en kajbyggnad i Sandviken från ändan af Rödbergs- till Boulevardsgatan, förslagsvis		2,500	—	
S. F:s besl. af 30 ¹ / ₁ 1878.	b	Hyra för byggnadskontorets lokal		650	—	
	c	Expenser, förslagsvis		500	—	22,010
		— <i>Fmf.</i> 107,623: 12. —				
IV. Gatubelysningen.						
	b	69 lyktor 1:a och 2:dra kl., enhvar lysande 2,894 timmar 50 min.	199,743t. 30'			
Kontraktet om gaslysnings införande i Helsingfors d. 30 ¹ / ₅ 1860.	b	208 lyktor af 3:dje kl., enhvar lysande 1,170 tim 30 min. 243,464 —				
	b	226 lyktor af 4:de kl., enhvar lysande 2,146 tim. 30 min. 485,109 —				
S. F:s besl. d. 20 ¹ / ₉ 1877.		503 lyktor, lysande tillsammans	928,316t. 30'			
" " " 28 ¹ / ₅ 1878.		å 4 <i>pr.</i> per timme		37,132	66	
" " " 23 ¹ / ₈ 1878.	b	Garanterad vinst å rörledningen till 13 lyktor		1,073	—	
	b	D:o d:o d:o 12 lyktor		948	60	
	b	Enligt §§ 31 och 32 i gaslysningskontraktet tillkommer en utgift af, förslagsvis		4,070	88	
	b	1 gaskontrollör, arvode		1,000	—	44,225
Kontrakt d. 27 ¹ / ₇ 1879 på grund af S. F:s beslut d. 14 ¹ / ₇ 1876 samt 12 och 16 §§ i Dräts. regl.	b	181 st. terpentinelyktor, å 112 <i>Fmf.</i>		20,272	—	
Mag:s besl. d. 27 ¹ / ₇ 1874.	b	Tillskottsavgift för 20 lyktor, som lysa en timme längre		200	—	
	b	Belysning i Sörnäs, förslagsvis		1,000	—	
	c	Utsträckning af tiden för belysningen från och med den 15 Augusti till den 1 September, och från och med den 15 April till och med den 1 Maj:				
		181 terpentinelyktor, å 50 <i>pr.</i> pr dag; 33 dagar		2,986	50	24,458
		— <i>Fmf.</i> 68,683: 64. —				50

V. Brandverket.

a) Hyror.

S. F:s besl. d. 21₁₂ 1875.
Enl. kontr. d. 26₁ 1876.

b Hyra för brandmanskapet vid norra tornet
b D:o för d:o vid södra tornet

2,500
4,400

6,900

b) Eldning och lysning.

c 40 famnar björkved entreprenad å . 17: 50
c 100 famnar barrved d:o å . 12: 85
c ljus och olja, förslagsvis . . . . .

700
1,285
1,200

3,185
2,500

c c) Redskapens underhåll, förslagsvis . . .

d) Aflöningar och andra förmoner.

Brandordningen af år
1869.

b 1 brandmästare, lön . . . . . 3,200: -
hyresmedel . . . . . 600: -

3,800
1,000
600

Br.kom:s besl. d. 2₁₅ 1875
godk. af S.F. d. 22₁₂ 1876
Brandordn. 1869.

b 1 underbrandmästare, lön . . . . .
b 1 sekreterare vid brandkommissionen . . .
b 1 sprutmästare, äldre, lön . . . . . 560: -

Br.kom:s besl. d. 24₁₃ 1873
Brandordn. 1869.

b dyrtidstillägg . . . . . 100: -
b beklädnadshjelp . . . . . 60: -
b skrifvarhjelp . . . . . 40: -

760

Br.kom:s besl. d. 2₁₅ 1875
gill. af S.F. d. 23₁₂ 1876
Brandordn. 1869.

b 1 sprutmästare, yngre, lön . . . . . 480: -
b dyrtidstillägg . . . . . 100: -
b beklädnadshjelp . . . . . 60: -

Br.kom:s besl. d. 24₁₃ 1873

b skrifvarhjelp . . . . . 40: -
c 2 maskinister, lön . . . . . å 300: -
c 2 eldare, lön . . . . . å 720: -

680
600
1,440

Brando:dn. 1869.
Br.kom:s besl. d. 8₁ 1862

b 1 vaktmästare, lön . . . . .
b 2 kosthållerskor, lön . . . . . å 240: -

200
480

Brandordn. af år 1869.

b 60 brandkonstaplar, lön . . . . . 240: -
b beklädnadshjelp . . . . . 40: -
b dyrtidstillägg . . . . . 60: -

20,400

S. F:s besl. d. 11₁₅ 1875.

c Arvode åt en fast anställd person för vården om brunnen . . . . .

620

Br.kom:s besl. d. 26₁₂ 1876

b Arvode för vården af brandverkets telegrafinrättning . . . . .

150

30,730

e) Brandstallet 12 hästar.

c 4,380 lispund hö, entreprenad, å 56 *pi* . . .
c 73 tunnor hafre, d:o å 10 *Smf* 40 *pi*.
c Skoning, förslagsvis . . . . .
c Medicin, förslagsvis . . . . .
c Underhåll af seldon m. m. förslagsvis . . .

2,452
759
480
50
200

3,942

f) Diverse.

c Arvoden vid brandsyner, förslagsvis . . .
c Gratifikationer, vatten till eldsvådor m. m. förslagsvis . . . . .

800
1,500

2,300

— *Smf* 49,557. —

K. förordn. d. 29/6 1876.

b

VI. Polis- och fångvården.**Polisinrättningen.**

1 polismästare, lön	6,000: —		
hyresmedel	1,500: —		
underhåll af hästar och åkdon	1,500: —	9,000	—
1 underpolismästare, lön	4,000: —		
hyresmedel	1,200: —		
underhåll af häst och åkdon	800: —	6,000	—
2 ledamöter i poliskammaren	600: —	1,200	—
1 sekreterare, lön	1,400: —		
hyresmedel	600: —	2,000	—
2 notarier, lön	1,200: —	2,400	—
2 kanslisters, lön	1,000: —	2,000	—

Ordningapolisen.

2 kommissarier, lön . . . . . à	1,500: —		
hyresmedel . . . . . à	600: —		
tjenstgöringsarvode . . . . . à	300: —	4,800	—
8 öfverkonstaplar, lön . . . . . à	750: —		
tjenstgöringsarvode . . . . . à	750: —	12,000	—
30 äldre konstaplar, lön . . . . . à	500: —		
tjenstgöringsarvode . . . . . à	400: —		
beklädnadshjelp . . . . . à	200: —	33,000	—
32 yngre konstaplar, lön . . . . . à	400: —		
tjenstgöringsarvode . . . . . à	400: —		
beklädnadshjelp . . . . . à	200: —	32,000	—

Detektiva polisen.

1 kommissarie, lön	1,500: —		
hyresmedel	800: —		
tjenstgöringsarvode	500: —	2,800	—
1 öfverkonstapel, lön	1,000: —		
tjenstgöringsarvode	800: —	1,800	—
6 konstaplar, lön . . . . . à	500: —		
tjenstgöringsarvode . . . . . à	500: —		
beklädningshjelp . . . . . à	200: —	7,200	—
Expenser		740	—
Läkarearvode		600	—
Till ersättning af oförskyld skada å kläder, ådragen i tjensten samt till gratifikation		1,000	—
Hyra för 2:dra polisvaktkontoret (i N:o 15 Andreg.)		2,400	—
		120,940	—

(En del uthyrd. Se VII
Inkomstsidan).

Stadshäktet.

Mag:s besl. d. ⁵ / ₂ 1873.	b	1 fängelsevakmästare, lön	300: —			
S. F:s besl. d. ¹² / ₃ 1878.	b	arvode för kosthållning	120: —	420	—	
Mag:s besl. d. ²⁸ / ₄ 1873.	b	6 fångknektar, lön	500: —			
S. F:s besl. d. ⁸ / ₁₁ 1875.	b	dyrtidstillägg	100: —	3,600	—	
S. F:s besl. d. ¹³ / ₄ 1875.	b	1 vaktqvinna (förutom fri bostad)		300	—	
K. S:tens skriv. ² / ₁₀ 1875.	b			720	—	
Mag:s besl. d. ² / ₁₂ 1867.	b	2 politikalrar . . . . . å	360: —	600	—	
S. F:s besl. d. ⁸ / ₁₂ 1876.	b	Religiös vård		600	—	
	c	Förnödenheter, förslagsvis		1,000	—	6,640
		— <i>Tmf.</i> 127,580: —				

VII. Sundhets- och sjukvården.

S. F:s besl. d. ²⁰ / ₁₀ 1877.	b	1 stadsläkare, lön	5,400: —			
" " "	b	hyresmedel	1,600: —	7,000	—	
" " "	b	2 distriktsläkare, lön	3,000: —	6,000	—	
	c	1 sekreterare		800	—	
Mag:s besl. d. ²⁷ / ₁₁ 1869.	b	1 barnmorska, lön		300	—	
	c	Expenser och betjening, förslagsvis		800	—	
S. F:s besl. d. ²¹ / ₁₂ 1875.	b	Hyra för vaccinations- och besigtningbyrån		600	—	
S. F:s besl. d. ²¹ / ₁₀ 1878.	b	D:o för ordinarie sjukhuset		3,800	—	
S. F:s besl. d. ²⁸ / ₆ 1878.	b	1 ekonom		1,200	—	
	c	1 föreståndarinna		500	—	
	c	1 sjuksköterska, å 45 <i>Tmf.</i> per månad		540	—	
	c	1 d:o å 40 " " " " 240: —		480	—	
	c	kostpenningar	288: —	528	—	
	c	Kost för 25 sjuke å 60 <i>gr.</i> per dag för 366 dagar, förslagsvis		5,490	—	
	c	Läkemedel, förslagsvis		1,200	—	
	c	Tvätt, förslagsvis		400	—	
	c	Ved och belysning, förslagsvis		1,000	—	
	c	Remont af lasarettspersedlar och diverse, förslagsvis		1,000	—	31,638
Mag:s besl. d. ²⁰ / ₁₂ 1849.	b	1 veterinärläkare, arvode		—	—	600
		— <i>Tmf.</i> 32,238: —				

VIII. Fattigvården.

Fattigv. regl. 1863.	b	1 ordförande i Direktionen, lön	1,600: —			
S. F:s besl. d. ⁹ / ₄ 1875.	b	dyrtidstillägg	1,400: —	3,000	—	
S. F:s besl. d. ²⁰ / ₅ 1877.	b	1 sekreterare, lön	1,200: —		—	
	b	arvode	400: —	1,600	—	
Kyrkost. d. ¹⁷ / ₆ 1874.	b	1 vaktmästare		400	—	
S. F:s besl. d. ¹⁸ / ₆ 1877.	b	Hyra för direktionens lokal	500: —		—	
	c	Städning af densamma	60: —	560	—	

Kyrkost. d. $\frac{5}{8}$ 1872.	b	1 inspektor vid arbets- och fattiggården jemte fri bostad och ved, lön . . . . . 2,000: —				
S. F:s besl. d. $\frac{31}{10}$ 1876.	b	extra arvode . . . . . 500: —	2,500	—		
Kyrkost. d. $\frac{17}{9}$ 1874.	b	1 predikant	1,000	—		
	c	1 sjuksköterska för fattiggården	360	—		
	c	1 d:o för de på sjukhuset intagna	360	—	9,780	—
	c	Understöd åt de fattiga:				
		ständiga, förslagsvis! . . . . . 42,000: —				
		tillfälliga, d:o . . . . . 4,000: —	46,000	—		
	c	Beklädnad för de fattiga å fattiggården samt medellösa folkskolebarn, förslagsvis	3,000	—		
	c	Kost för de fattiga å fattiggården, förslagsvis	20,000	—		
	c	Sjukvård, förslagsvis	3,000	—		
	c	Kostnader för sinnesrubbad personer, intagna å Lappvikens och Sjählö sjukhus, förslagsvis	8,000	—		
	c	Läkemedel, förslagsvis	2,500	—		
	c	Inventarier, d:o	600	—		
	c	Ved, d:o	4,000	—		
	c	Foder för 2 hästar, d:o	250	—		
	c	Brandstodsafgifter	800	—		
Kyrkost. d. $\frac{1}{7}$ 1873.	b	Pension åt f. d. Fattighusinspektor Eklund	500	—		
	c & d	För oförutsedda behof och diverse, förslagsvis	6,000	—	94,650	—
		— <i>Tmf.</i> 104,430 —				
		IX. Undervisningsväsendet.				
		<i>a) Navigationsskolan.</i>				
S. F:s besl. d. $\frac{10}{2}$ 1876.	b	Hyra	2,400	—		
	c	Ved inkl. huggning, förslagsvis	470	—	2,870	—
		<i>b) Realskolan.</i>				
S. F:s besl. d. $\frac{19}{9}$ 1876. Enligt Kontrakt.	b	Hyra för skollokalen	6,000	—		
	c	Ved och belysning, förslagsvis	850	—		
	c	Inventarier och diverse, d:o	1,000	—		
	b	Hyresmedel åt rektor	1,200	—		
	b	D:o åt 3 lärare . . . . . 900: —	2,700	—		
S. F:s besl. d. $\frac{19}{9}$ 1876.	b	Aflöning åt en vaktmästare	400	—	12,150	—
		<i>c) Slöjdskolan.</i>				
	c	Anslag	—	—	5,000	—
		<i>d) Folkskolorna.</i>				
		Löner:				
Regl. 1870. Kyrkost. d. $\frac{17}{9}$ 1873 och S. F:s besl. d. $\frac{12}{8}$ 1878.	b	3 lärare (lön 2,000 <i>Tmf.</i> & 5 års förhöjning 200 <i>Tmf.</i>) . . . . . 2,200: —	6,600	—		
	b	1 lärare (lön 2,000 <i>Tmf.</i> & 5 års förhöjning från den 20 September 1880 <i>Tmf.</i> 55: 56)	2,055	56		

Regl. 1870. Kyrkost, d. ¹⁷ / ₉ 1873 och S. F:s besl. d. ¹² / ₃ 1878.	b	1 lärare	2,000	—	10,655	56
	b	1 lärarinna (lön 1,500 <i>Tmf.</i> & 15 års förhöjning 450 <i>Tmf.</i>)	1,950	—		
	b	1 d:o (lön 1,500 <i>Tmf.</i> & 10 års förhöjning från den 25 Aug. 1880 <i>Tmf.</i> 202: 08)	1,702	8		
	b	3 lärarinnor (lön 1,500 <i>Tmf.</i> & 5 års förhöjning, 150 <i>Tmf.</i>) . . . . . 1,650: —	4,950	—		
	b	1 lärarinna, lön	1,500	—		
	b	4 lärarinnor (lön 1,200 <i>Tmf.</i> & 10 års förhöjning 240 <i>Tmf.</i>) . . . . . 1,440: —	5,760	—		
	b	2 lärarinnor (lön 1,200 <i>Tmf.</i> & 5 års förhöjning, 120 <i>Tmf.</i>) . . . . . 1,320: —	2,640	—		
	b	1 lärarinna (lön från Vexelundervisningsskolans tid)	1,296	—		
	b	3 lärarinnor . . . . . 1,200: —	3,600	—	23,398	8
	b	1 inspektor	4,000	—		
	b	1 sekreterare i direktionen	400	—		
	b	1 ekonom	1,000	—		
	b	1 vaktmästare	1,000	—	6,400	—
		Arvoden:				
Regl. 1870 och S. F:s besl. d. ¹² / ₃ 1878.	b	7 bitr. lärare . . . . . 2,000: —	14,000	—		
	b	2 sånglärare (1 à 1,000 <i>Tmf.</i> & 1 à 625 <i>Tmf.</i>)	1,625	—		
	b	8 biträdande lärarinnor vid högre skola . . . . . 1,500: —	12,000	—		
	b	2 sånglärarinnor (1 à 1,000 <i>Tmf.</i> & 1 à 300 <i>Tmf.</i>)	1,300	—		
	b	6 extra ord. lärarinnor vid lägre skola . . . . . à 1,200: —	7,200	—		
	c	4 timlärarinnor, förslagsvis . . . . . à 600: —	2,400	—		
	c	Arvoden för vikarier och möjligen förökad lärarepersonal underhöstterminen, förslagsvis	3,500	—	42,025	—
		Öfriga kostnader.				
c	Hyror för skollokaler (3,700 <i>Tmf.</i> för redan hyrda och förslagsvis 800 <i>Tmf.</i> för nya) .	4,500	—			
c	Undervisningsmaterial, förslagsvis	2,500	—			
c	Material för handarbeten, d:o	1,200	—			
c	Ny skolmöbel och reparation af äldre, förslagsvis	1,500	—			
c	Ved, förslagsvis	3,500	—			
c	Belysning, d:o	2,500	—			
c	Underhållskostnader för skolornas gårdar (brädfodring och målning af skolhuset vid Rödbergsgatan m. m.) diverse, förslagsvis	3,021	36	18,721	36	
		e) Folkbiblioteket.				
S. F:s besl. d. ²³ / ₃ 1876.	b	Hyra	2,000	—		
	c	Ved 10 famnar inkl. huggning à 21 <i>Tmf.</i> , förslagsvis	210	—		
	c	Belysning, förslagsvis	430	—		

S. F:s besl. d. $28/3$ 1876.	c	Böcker, tidskrifter och inbindning, förslagsvis	1,000	—	6,000	—	
	b	1 Bibliotekarie, arvode	1,200	—			
S. F:s besl. d. $28/12$ 1878.	c	Biträde vid utlåningen, förslagsvis	600	—	6,000	—	
	b	1 vaktmästare, arvode	280	—			
	c & d	Diverse och oförutsedda utgifter, förslagsvis — <i>Smf.</i> 127,220: —	280	—			
X. Staden åliggande allmänna onera.							
<i>a) Skjutshållning.</i>							
1 och 4 §§ 28 kap. B. B. Guv. res. d. $24/3$ 1878. Drätselk:s beslut.	b	Entreprenad 12 hästar	675: —	—	8,100	—	
	<i>b) Kronoutlagor.</i>						
	b	Båtsmansvakansafgift för 1879	576	—	629	04	
*)	b	Utsädespenningar och boskapsafgift	53	4			
**)	<i>c) Inqvartering.</i>						
	c	Hyresmedel åt:					
		6 gifta generalmajorer	3,204: —	19,224	—		
		5 gifta stabsofficerare med regi- mentsbefälhafvare rättigheter à	2,796: —	13,980	—		
		2 ogifta d:o med d:o	2,400: —	4,800	—		
		30 gifta stabsofficerare utan före- nämnde rättigheter	1,896: —	56,880	—		
		6 ogifta d:o d:o	1,500: —	9,000	—		
		24 gifta kaptener och stabskap- tener	1,440: —	34,560	—		
		38 ogifta d:o d:o	1,008: —	38,304	—		
Inqv. regl. d. $19/1$ 1876.		9 gifta löjtnanter, underlöjtnanter och fänrikar	1,008: —	9,072	—		
		46 ogifta d:o d:o	648: —	29,808	—		
		16 personer underbefäl		960	—		
		Gens d'armes styrelsens kansli		1,200	—		
		4 kanslirum	240: —	960	—		
		Stallrum för 36 hästar	60: —	2,160	—		
		För resande militärer		4,000	—		
		För natura kvarter upphydda lokaler		88,486	—		
		30 parmar halm förslagsvis	15: —	450	—		
		450 famnar björkved	18: —	8,100	—		
		250 „ barrved	15: 85	3,962	50		
		2,700 z talgljus	49	1,323	—		
S. F:s besl. d. $11/3$ 1879.					224,908	—	
					102,321	50	

*) Erläggas till kronan enl. Kongl. Brevet d. $12/12$ 1786 o. Kejs. Manifest d. $29/7$ 1810 § 3 för tio båtsmän med 57 m. 60 p. per man årligen i fredstid och med dubbelt så mycket i krigstid.

***) Erläggas till kronan enl. Riksdagsbesluten d. $24/12$ 1652 § 3 o. d. $25/6$ 1655 § 10 samt Kongl. Res. på städernas besvär d. $19/1$ 1757 § 58 med 3 m. 84 p. för hvarje helt mantal af de staden till utrymme och muhlbeta donerade hemman.

		<i>Inqvarteringsnämnden.</i>				
S. F:s besl. d. 26 ¹ 1878.	b	1 Ordförande, arvode	2,000	—		
D:o " " 14 ¹ 1877.	b	1 Qvartermästare, lön	2,000	—		
D:o " " 20 ¹ 1878.	b	1 sekreterare, lön	1,600	—		
D:o " " 22 ¹ 1876.	b	1 translator, d:o	400	—		
D:o " " 4 ¹ 1876.	b	1 vaktmästare, d:o	800	—		
D:o " " 27 ¹ 1876.	b	Hyra för nämndens lokal	2,000	—	8,800	
	c & d	För oförutsedda behof och extra inqvartering, förslagsvis	20,000	—		
	c	Afkortning å de uttaxerade medlen, förslagsvis	2,000	—	22,000	
		— Inqvart. <i>Smf.</i> 358,029: 50. —				
		— Öfr. onera <i>Smf.</i> 8,729: 04. —				
XI. Byggnader och allmänna arbeten.						
Underhåll af:						
	c	1:o. <i>Staden tillhöriga hus och byggnader</i>	—	—	12,000	—
		2:o. <i>Gator, kanaler, afloppsdiken och kajer, såsom stenläggning och omläggning af stadens andelar i:</i>				
	c	Kaserngatan emellan Lilla Roberts- och Bergmansgatorna	4,600	—		
	c	Bergmansgatan emellan Ulrikas- och Högbergsgatorna	9,100	—		
	c	Högbergsgatan emellan Lilla Roberts- och Bergmansgatorna	16,800	—		
	c	Skarpskyttegatan till hela dess längd	2,700	—		
	c	Albertsgatan emellan Boulevards- och Lappviksgatorna	2,500	—		
	c	Wilhelmsgatan, emellan Michaelsgatan och Jernvägsområdet	2,940	—		
	c	En 10 fot bred gång af tuktad sten öfver Senatstorget från SW till NO	4,000	—		
	c	Öfrigt underhåll	15,000	—	57,640	—
		3:o. <i>Brunnar och vattenuppfodringsverk m. m. för brandväsendet.</i>				
	c	Täckning af 70 st. brandposter	700	—		
	c	Diverse arbeten	2,000	—	2,700	—
		4:o. <i>Stadens allmänna landsvägar samt vägarne till afstjelningsplatserna.</i>				
	c	2 vakter, förslagsvis	1,000	—		
	c	Öfrigt underhåll	3,000	—	4,000	—

		<i>2:o. Anläggning af kanaler, enligt förslag:</i>					
	<i>c</i>	Under Fredriksgatan, från N:o 20 & 22 till Nylandsgatan och derefter under Nylands- och Albertsgatorna till Boulevardsgatan, jemte en grenkanal under Albertsgatan från N:o 7 & 9 till hörnet af Nylandsgatan	25,700	—			
	<i>c</i>	Under Abrahamsgatan och Sandvikstorget från Wladimirsgatan till Sandviken	16,486	25			
	<i>c</i>	Under Wladimirsgatan från Sandviksgatan till Abrahamsgatan, der nästnämnde kanal vidtager	11,428	25			
	<i>c</i>	Kanal under Eriksgatan från N:ris 5 och 7 samt Georgs- och Simonsgatorna till Östra Henriksgatan	17,300	—	70,914	50	
		Diverse.					
	<i>c</i>	3 st. pissoirer af jern inkl. uppställning och vattenspolning . . . . . à 900 <i>Imf.</i>	2,700	—			
K. S:s skrivf. d. 22 ¹ / ₄ 1879.	<i>c</i>	Nedgående trappa från Kaserngatan till Gardesmanegen	1,200	—			
	<i>c</i>	Räddningsketting längs vestra kajen i södra hamnen	1,400	—	5,300	—	
S. F:s besl. d. 10 ¹ / ₁₀ 1879.	<i>b</i>	<i>Renhållning af stadens allmänna platser och gatuandelar . . . . .</i> — <i>Imf.</i> 244,984: 50. —	—	—	12,000	—	
		XII. Stadens vattenledning.					
S. F:s besl. d. 12 ⁵ / ₁₂ 1876.	<i>b</i>	Anslutningsledningar till enskildes gårdar på grund af abonnement, förslagsvis	820	—			
Kontr. d. 29 ³ / ₃ 1876.	<i>b</i>	Drift- och underhållskostnad à <i>Imf.</i> 2,700 per månad	32,400	—			
S. F:s besl. d. 10 ⁸ / ₁₀ 1878.	<i>b</i>	Arvode åt Vattenledningsstyrelsens ingenjör à <i>Imf.</i> 300 i månaden	3,600	—			
	<i>c</i>	D:o åt sekreterare à <i>Imf.</i> 40 i månaden	480	—			
	<i>c</i>	Inköp och profning af vattenmätare, förslagsvis	700	—			
	<i>c</i>	Underhåll af dricksbassiner och vattenposter samt för oförutsedda behof, förslagsvis	1,000	—	39,000	—	

		XIII. Diverse.					
	<i>c</i>	Taxerings- och pröfningsnämnder- nas sekreterare, arvode	1,600: —				
		Expenser, förslagsvis	900: —	2,500	—		
S. F:s besl. d. 28 ^o ₁₁ 1878	<i>b</i>	D:o för revisionen af stadens räkenskaper för år 1879		2,000	—		
	<i>c</i>	Eldnings- och lysningsämnen, förslagsvis . .		4,000	—		
S. F:s besl. d. 18 ^o ₁₀ 1875.	<i>b</i>	Anslag för signalering af middagstimmen .		300	—		
" " " " "	<i>b</i>	För stormvarningstelegram, förslagsvis . .		250	—		
	<i>c & d</i>	För oförutsedda behof, enligt Stadsfullmäk- tiges framtida bestämmande, förslagsvis .		30,000	—		
	<i>c</i>	Afkortning å uttaxerade medel, utom in- qvarteringen, förslagsvis		25,000	—	64,050	
				Summa <i>Smf.</i>		1,780,874	82

INKOMSTER.

a

I. Beräknad behållning från 1879.

Skuldsedlar	46,500	—		
Obligationer	5,208	—		
Aktier, 280 st. i Societetshuset	32,000	—		
} Chausséobligationer, invexlade	48,500	—		
	Kontant den 31 December 1879	15,000	—	
	<i>Smf.</i> 247,208	—		
Af Statsverket beviljadt lån för stadens reg- lering (innestår i Finlands statskontor så- som olyftadt)	350,000	—		
Af d:o beviljadt räntefritt lån för en kanal från Gardesmanegen (d:o d:o)	8,600	—		
	<i>Smf.</i> 605,808	—		

Härför afdragas:

1:o. Till Fattigvården donerade 200 aktier i Societetshuset, nominelt	22,800	—		
2:o. Klara Wilhelmina Törmäläs fond, ka- pital	17,586	16		
3:o. Fonden för dygdigt tjänstefolks belö- nande, kapital	7,699	14		
4:o. Fonden för Folkbiblioteket och Läse- salen, kapital, förslagsvis	147,126	29		
5:o. Under år 1880 förfallande afbetalning å köpeskillingen för vattenledningen	64,702	40		
6:o. För beslutna, men ofullbordade arbe- ten 1879.	45,182	51		
	<i>Smf.</i> 305,096	50	300,711	50

c

II. Räntor.

Å bankdepositioner, förslagsvis	3,000	—		
Å obligationer d:o	250	—		
} Å chausséobligationer, d:o	1,700	—		
	Å skuldsedlar, d:o	2,000	—	
Å Elgska donationen *)	2,042	76		
Å fonden för feberlasarettet	600	—		
Å för underhåll af fattige donerade fonder	3,638	78		
Dividend å aktier, förslagsvis	3,000	—	16,231	54

c

III. Tomtlösen.

För odisponerade tomter, förslagsvis	25,000	—		
För arrendetomter, d:o	55,000	—	80,000	—

Chausséoblig. regl. d.
20¹ 1865 § 4.

K. reskript d. 19¹ 1879
(mot 5⁰ ränta på 2 år
räknadt från lånets ut-
gifvande).

K. Senatens beslut d. 20¹
1879 (på 2 år från lyft-
ningsdagen).

Dräts. regl. 13¹ 76 § 15.

Chausséoblig. regl. d.
20¹ 1865 § 4.

(Tillfaller kommunen,
som underhåller hela
lasarettet)

(Fonderna utan uppgif-
vet särskildt ändamål.
Se 1 Utg.)

Byggn. ord. 9¹ 1875 § 7.

*) (Fonden för en fattigskola, hvarföre, och som folkskola finnes, räntan tillfaller kommunen).

		IV. Stadens fasta egendom.					
K. S:tens resol. d. ²¹ / ₁₁ 1879 Kungl. Försäkr. d. ²³ / ₁₂ 1789 §§ 1 och 4. K. Förordn. d. ⁸ / ₁₂ 1873 § 6.	c	Donerade hemmans räntor, förslagsvis . . .	2,600	—			
		Arrenden för jord med eller utan hus samt för värdshus, förslagsvis	75,000	—			
		Arrenden för tomter, förslagsvis	4,000	—			
		Hyra för narinkbodan	4,000	—			
		Qvarnränta (Gammelstads qvarnen)	490	46			
		Chausséarrendemedel	18,105	—			
		Simhusavgifter, förslagsvis	300	—			
		För hötagter i Thölö park m. fl. ställen, förslagsvis	800	—			
		Fiskevattens avgifter, förslagsvis	670	—			
						105,965	46
	c	V. Tomtören.		—	—	1,612	20
	c	VI. Inkomstgifvande rättigheter.					
K. F:n d. ³¹ / ₁₂ 1877. K. Kung. af s. d. K. Sen:s skrifvelse d. ²² / ₉ 1878 — 3 % af tullsatsen.		Tolag, ordinarie, förslagsvis <i>Tryk</i> 44,666: 67					
		„ inquarterings, d:o „ 22,333: 33	67,000	—			
Trafiktaxan d. ⁶ / ₁₁ 1877. D:o d:o		Trafikavgifter, d:o	100,000	—			
S. F:s besl. d. ¹ / ₆ 1876.		Mätningavgifter, d:o	2,100	—			
Trafiktaxan d. ⁶ / ₁₁ 1877. D:o d:o.		Transito magasinshyra, d:o	110	—			
D:o d:o.		Hamnavgifter, d:o	70,000	—			
D:o d:o.		Broavgifter, d:o	3,000	—			
D:o d:o.		Barlastavgifter, d:o	400	—			
D:o d:o.		Vägningsavgifter, d:o	1,100	—			
K. Res. och förkl. på städernas besv. d. ¹⁶ / ₁₀ 1723.		Kokhusavgifter, d:o	220	—			
Kungl. Instr. d. ¹ / ₃ 1759. K. F:n d. ³¹ / ₃ 1879.		Marknadsavgifter, d:o	910	—			
K. F:n d. ³⁰ / ₆ 1869.		Auktionsprovision d:o	700	—			
K. F:n d. ³¹ / ₃ 1879.		Afgifter för begagnandet af bord, stånd eller disk vid försäljning å torg etc., förslagsvis	500	—			
Särsk. K. S:tens res. Fattigvårdsreglem. d. ²⁸ / ₁ 1863.		Mångleriafgifter, enligt § 2 af förordningen af den 30 Juni 1869, förslagsvis	1,000	—			
K. Stadga d. ²¹ / ₁₀ 1698) Fattigv. regl. d. ²⁸ / ₁ 1863) D:o d:o D:o d:o		Afgifter af utlänningar för försäljning af matvaror vid masten, förslagsvis	200	—			
1 § 32 kap. R. B. och särsk. författningar		Biljardavgifter, förslagsvis	300	—			
K. Förklar. d. ⁸ / ₁₁ 1650. K. Res. d. ¹ / ₉ 1664. D:o d. ²³ / ₁₂ 1697. Fattigv. regl. ²⁸ / ₁ 1863)		Afgifter för tillställningar mot entrée, förslagsvis	2,800	—			
K. Kung. d. ⁶ / ₂ 1877.		Bouppteckningsprocenter, förslagsvis	4,000	—			
		Månatliga avgifter af utlänningar, förslagsvis	800	—			
		Kollektmedel, förslagsvis	270	—			
		Sakören: stadens andel; förslagsvis 1,000: — kronans andel, donerad till staden, förslagsvis 3,100: — de fattiges andel, förslagsvis . . . . . 700: —	4,800	—			
		Afgifter af i Ryssland vistande personer, förslagsvis	1,700	—			
					261,910	—	

		VII. Diverse.			
<i>c</i> K. Förordn. d. 17 ¹ / ₃ 1879. Regl. f. den kommun. sjukvården i H:fors af d. 12 ¹ / ₁₁ 1879. K. Förordn. d. 17 ¹ / ₃ 1879 ang. allm. fattigvård. i landet. Fattigv. regl. 28 ¹ / ₁ 1863 Reglem. för folksko- lorna i H:fors d. 25 ¹ / ₃ 1870 Ordningsregl. för folk- bibl. o. läsesalen af år 1877. (öfverloppsrum, se VI Polisinr. å utg. sidan) K. F:n d. 20 ¹ / ₅ 1878.		Personel fattigafgift, förslagsvis	10,000	—	
		För sjukvård å feberlasarettet, förslagsvis	500	—	
		För fattighjons arbeten, förslagsvis	700	—	
		Jordafkastning från fattiggården, d:o	700	—	
		Ersättning för underhåll af fattige, d:o	2,200	—	
		Elevers i folkskolan afgifter, d:o	2,300	—	
		D:o i d:o handarbeten, d:o	857	24	
		Boklån, förslagsvis	700	—	
		Hyra för 2:ne rum i 2:dra polisvaktkonto- rets lokal, förslagsvis	350	—	
		Hundskatt, d:o	4,000	—	
	Hyra för en lokal i folkskolans hus	400	—	22,707 24	
<i>b</i> K. sen:s besl. d. 1 ¹ / ₅ 1874 K. sen:s resol. 9 ¹ / ₅ 1878 K. Förordn. d. 29 ¹ / ₆ 1876. K. sen:s bref d. 24 ¹ / ₃ 1876. Mag:s utslag d. 6 ¹ / ₁ 1873. S. F:s besl. d. 19 ¹ / ₁₃ 1879.		VIII. Statsbidrag.			
		a) till Folkskolorna	26,000	—	
		b) „ Polisinrättningen	73,280	—	
		c) „ Inqvarteringen, $\frac{2}{3}$ af inqvarterings- utgifterna efter adrag af inqvarte- ringstolagen, samt $\frac{2}{3}$ af bidraget ur inqvarteringsmedlen till Stadskam- rerarens och Stadskassörens aflöning stort 3,000 <i>Fr.</i> , förslagsvis	225,797	45	
		d) „ Gatubelysningen	10,000	—	
		e) „ Stadens andel i bränvinsskatten, för- slagsvis	4,744	64	339,822 09
	Anm. Anledning torde förefinnas att emotse bidrag af kronan under år 1880 för brand- verket.				
<i>c</i> Taxa för vattenutdeln. fr. vattenledn. af 1876.		IX. Vattenledningen.			
		För vattenförsäljning, förslagsvis	—	—	55,000 —
<i>d</i>		Uttaxering.			
		Det belopp som ytterligare erfordras och skall hos kommunens skattskyldige med- lemmar uttaxeras	—	—	596,914 79
			Summa <i>Fr.</i>		1,780,874 82

Helsingfors Stadsfullmäktiges kansli, den 29 December 1879.

In fidem:
Th. Wegelius.

Helsingfors, Hufvudstadsbladets tryckeri, 1880.

---

*Sundhetsnämndens förslag om anställande af en särskild **stadskemist** i Helsingfors, samt handlingar angående väckt fråga om bidrag af staden till underhållet af ett tillernadt **agrikultur- och handelskemiskt laboratorium.***

Jordbruks-Expeditionen

i

Kejsrerliga Senaten

för

FINLAND.

Helsingfors,

den 25 April 1879.

N°. 395.

Till Guvernören i Nylands län.

Filosofiemagistern A. W. Forsberg, hvilken, efter afslutade kemiska studier vid landets universitet, under de tvenne sistförflutna åren med understöd af allmänna medel å utrikes ort idkat specialstudier särskildt inom agrikulturkemins område, har uti en till Kejsrerliga Senaten ingifven skrift framstält förslag att i Helsingfors måtte inrättas ett agrikultur- och handelskemiskt laboratorium, der såväl den jordbrukande som den industriidkande allmänheten kunde betjenas med undersökningar af allehanda till jordbruket och dess binäringar äfvensom industrin hörande ämnen och alster samt således äfven sådana handelsartiklar och födoämnen, som kunna misstänkas vara förfalskade eller innehålla främmande skadliga inblandningar, hvarefter Forsberg inlemnadt en af honom uppgjord kalkyl, utvisande att kostnaden för inrättande af ett dylikt laboratorium jemte dermed förenad frökontrolleringsanstalt beräknats till 3,000 mark och att för inrättningens underhåll skulle, förutom de densamma för utförda arbeten tillfallande inkomster, erfordras en årlig subvention af 5,900 mark.

Vid här af i dag skedd föredragning har Kejsrerliga Senaten velat hafva Herr Guvernören anbefaldt att af stadsfullmäktige i Helsingfors affordra yttrande, huruvida och i hvad mon staden vore villig att deltaga i den årliga subventionen för en dylik inrättning, hvilken i sådan händelse skulle i hufvudstaden placeras; börande den af Forsberg i saken ingifna underdåniga ansökning jemte dertill hörande kostnadsförslag, hvilka härhos bifogas, då tillika återställas. Hvilket Jordbruks-Expeditionen, jemlikt Kejsrerliga Senatens beslut, får Herr Guvernören till iakttagande härigenom meddela.

Oscar Norrmén.

A. A. Palmgren.

*Utdrag ur Helsingfors Stadsfullmäktiges protokoll för
den 2 September 1879.*

§ 21.

Föredrogs följande skrifvelse:

SUNDHETSNÄMNDEN

i
Helsingfors.

Helsingfors den 3 Juli 1879.

N:o 32.

Till Helsingfors Stadsfullmäktige.

Den 13 Maj detta år ha Stadsfullmäktige infordrat Sundhetsnämndens yttrande, huruvida skäl för staden förefunnes att bidraga till ett af filosofiemagistern Anders Wilhelm Forsberg härstädes tillämnadt agrikultur- och handelskemiskt laboratorium samt huru i sådant fall bidraget borde utgå. Till efterkommande häraf har Sundhetsnämnden äran meddela, att densamma vid frågans handläggning stannat vid den mening, att staden ej hade tillräcklig anledning att lemna det äskade bidraget, enär gagnet af ifrågavarande inrättning, huru stort det än kunde blifva för vissa näringsgrenar och enskilde personer, likväl för staden som sådan ej torde komma att vara af någon betydighet, och anser Sundhetsnämnden det afslag, som i följd häraf på ansökningen borde gifvas, ha så mycket mera skäl, som någon taxa, hvarefter magister Forsberg ämnade verkställa undersökningarne, ej funnes ens förslagsvis uppgifven, hvadan således alldeles ovisst vore, med huru mycket stadens näringsidkare skulle få betala af dem begärda undersökningar, utöfver det bidrag staden till inrättningens upprätthållande lemnade, såsom ock stadens myndigheter skulle få ersätta af dem tilläfventyrs åt densamma uppdragna arbeten efter fullkomligt godtyckliga pris. Härvid framhölls emellertid det stora behovet af en person eller inrättning, genom hvilken undersökning kunde på hvarje tid och utan särskild ersättning fås verkställd af sådana artiklar, hvilka äro stadsmyndigheternas uppsigt och kontroll underkastade, såsom framförallt till salu utbudne födoämnen och dryckesvaror, hvilket behof synnerligast gjorde sig kännbart för Poliskammaren vid det öfvervakande af torghandeln, som är densamma ålagdt; och beslöt Sundhetsnämnden att anhålla vid detta tillfälle få fästa Stadsfullmäktiges uppmärksamhet vid sagda förhållande samt, derest Stadsfullmäktige ansåge saken förtjent att beaktas, utbedja sig att få inkomma med närmare motivering äfvensom detaljeradt förslag i ämnet.

På Sundhetsnämndens vägnar:

C. Qvist.

Herman Tranberg.

Till hvad Sundhetsnämnden sålunda i saken föreslagit hade Beredningsutskottet för dess del tillstyrkt bifall.

Efter föregående diskussion stannade Stadsfullmäktige emellertid med 28 röster emot 4, hvilka afgåfvos för Beredningsutskottets förslag, i det beslut att nu endast uppmåna Sundhetsnämnden att inkomma med närmare motivering och förslag angående åstadkommandet af sådan undersökning af förnödenhetsartiklar, hvilka äro stadsmyndigheternas uppsigt och kontroll underkastade, som Sundhetsnämnden ofvan berört, hvaremot med afåtandet af svar å den Nådiga remissen i fråga om magistern Forsbergs anhållan om understöd för ett tillämnadt agrikultur- och handelskemiskt laboratorium skulle få bero intill dess Sundhetsnämndens sagda förslag kunnat blifva föremål för Stadsfullmäktiges ompröfning.

SUNDHETSNÄMNDEN

i

Helsingfors.

Helsingfors, den 31 Okt. 1879.

N:o 62.

Till Helsingfors Stadsfullmäktige.

Sedan Stadsfullmäktige med anledning af sundhetsnämndens förut afgifna yttrande rörande en från Kejsarliga Senaten ingången förfrågan, huruvida staden vore villig att bidraga till underhållet af ett tillernadt agrikultur- och handelskemiskt laboratorium härstädes, deri nämnden på anförda skäl afstyrkt beviljande af sådant bidrag, men i sammanhang dermed anhållit att få fästa Stadsfullmäktiges uppmärksamhet vid det stora behovet af en person eller inrättning, genom hvilken undersökning kunde på hvarje tid och utan särskild ersättning fås verkställd af sådana artiklar, isynnerhet till salu utbjudna födoämnen och dryckesvaror, hvilka äro stadsmyndigheternas uppsigt och kontroll underkastade, uti skrifvelse af den 2 sistlidne September ålagt nämnden att inkomma med närmare motivering och förslag angående åstadkommandet af dylika undersökningar, har nämnden åt frågan såväl egnat ytterligare öfverläggning, som ock inhemtat sakkunniges mening samt införskaffat uppgift, huru ifrågavarande förhållanden på annan ort äro ordnade; och har nämnden äran att till efterkommande af det erhållna uppdraget på sådan grund afgifva nedanstående.

Den af sökanden filosofiemagistern A. W. Forsberg föreslagna inrättningen afser, såsom icke blott af dess benämning, „agrikultur- och handelskemiskt laboratorium“, utan också af ansökningen åtföljande plan och kostnadsförslag framgår, hufvudsakligen, om ej uteslutande, att tillgodose enskilde jordbrukares, industriidkares och trafikanters behof, hvaremot det kommunala intresset som sådant är endast i förbigående, om alls, vid den ifrågasatta inrättningens verksamhet påtänkt. Ehuru det icke kan nekas att kommunen i dess helhet skall njuta fördel deraf att densamma tillhörande industri och

handeldrivrivande yrkesmän, så ock andre enskilde personer, hafva ett stadigvarande och pålitligt kemiskt institut att tillgå för hvarjehanda förekommande undersökningar, så torde dock ett årligt bidrag från kommunens sida för ett sådant ändamål icke kunna räknas till de för närvarande af behovet mest påkallade utgifter. Detta så mycket mindre som i vår stad ingalunda saknas kunnige personer, hvilka kunna betjena allmänheten med ifrågavarande undersökningars anställande, samt äfven längesedan gjort det, på aldeles enahanda vilkor, som hr Forsberg lemna utsigt till, nemligen på fri öfverenskommelse grundad ersättning. Å andra sidan äro stadens myndigheter, bland dem särskildt poliskammaren, för de inom deras respektive förvaltningsområden förekommande fall hänvisade till samma utväg, eller anlita det af enskild sakkunnig person, och är det sjelffallet att dylika undersökningar både af finansiella skäl och i anseende till den omgång, som af dem vållas, nu oftast uteblifva, äfven der de skulle vara af behovet högeligen påkallade. I sjelfva verket är det svårt att fatta huru en verksam kontroll, till exempel af torgförda födoämnen, skall kunna utöfvas, då deras beskaffenhet ej när som helst och utan tidsutdrägt kan på ett tillfredsställande sätt utrönas. Att vid den af hr Forsberg afsedda inrättningen den kommunala förvaltningens antydda behof ingalunda skulle stå i främsta rummet, om de alls blefve ihågkomna, framgår bland annat äfven deraf att den mikroskopiska undersökningen, som dervid är af åtminstone lika stor vikt, som den kemiska, aldeles icke synes ingå uti inrättningens plan. En ytterligare svårighet skulle uppstå vid fastställandet af en taxa för de af stadens administration begärda arbeten, eller, ifall stadens bidrag blefve så betydligt, att någon ersättning för dem ej komme ifråga, genom konkurrensen mellan desamma och de enskildta uppdragen, hvilka för inrättningen uppenbart betraktas som hufvudsak.

I Stockholm är sedan 3 år en „handelskemist“ anställd, som efter de uppgifter, hvilka af Sundhetsnämnden erhållits, intager ungefär den ställning hr Forsberg för sin inrättning åsyftar. Han åtnjuter nemligen af staden en „hyreshjelp“ om 600 kronor, förutom lönebidrag från Stockholms och Södermanlands län om resp. 700 & 800 kronor, utan att han därför har några andra förpligtelser, än att efter en viss för öfrigt temligen drygt tilltagen taxa tillhandagå enskilde personer med kemiska undersökningar af hvarjehanda föremål såsom tapeter, tyger, matvaror m. m. „Han användes dessutom hufvudsakligen af yrkesidkare vid tvister om varornas beskaffenhet, och antages hans utslag merendels som afgörande, men hänskjutes saken till domstol, så blir domen nästan alltid i enlighet med hans åsigt“. Oegentligheten af en sådan ställning synes emellertid redan hafva framträdtt och uppges tillochmed innehafvaren af ifrågavarande befattning sjelf hafva yttrat en dylik uppfattning deraf. „Han anser“, säges det, „att han borde hafva skyldighet att någon timme hvarje dag, eller åtminstone efter tillsägelse, intinna sig i tullhuset, kostnadsfritt tillhandagå fattigare personer med undersökningar, vara skyldig att utan kallelse eller uppmaning undersöka luften i arbetslokaler, förlusteställen, undersöka de allmännast förekommande mat- och dricksvaror, vatten m. m. och skulle han aldrig tillråda någon kommun att antaga en person i sådan egenskap som hans, med

mindre han aflönades någorlunda tillräckligt, men derjemte finge motsvarande förpligtelser mot det allmänna“.

Af anförda exempel har Sundhetsnämnden sålunda icke kunnat taga skäl att frågå sin förut yttrade och här ofvan närmare motiverade åsigt. Och anser nämnden därför att, om ett anslag af stadens tillgångar för här berörda ändamål skall ifrågakomma, sådant icke bör ske genom bidrags lemnande till den af hr Forsberg föreslagna inrättningen. För den händelse att Stadsfullmäktige godkänna denna åsigt, anhåller nämnden förty att få framställa följande förslag till antagande af en särskild *stadskemist* i Helsingfors:

Till stadskemist antages en person, väl förfaren i alla kemiskt-analytiska arbeten, äfvensom med vana och erfarenhet i mikroskopets handhavande.

Stadskemisten, som med hänsyn till syftemålet af hans verksamhet är ställd under Sundhetsnämndens inseende, åligger att efter omständigheterna kemiskt och mikroskopiskt undersöka de ämnen och föremål, hvilka af stadens myndigheter eller nämnder blifva honom i sådant afseende tillställda, äfvensom att på enahanda uppdrag utföra hvad i öfrigt kan anses höra till området för hans tjenstgöring, börande hans tillgöranden i hvarje fall ega rum med minsta möjliga tidsutdrägt.

Stadskemisten antages och afskedas af Stadsfullmäktige. Ansökning om befattningen, som skall åtföljas af intyg till styrkande af den sökandes kvalifikation, ingifves efter skedd kungörelse till Sundhetsnämnden, som jemte sitt yttrande genom Magistraten insänder ansökningarne till Stadsfullmäktige för vals anställande.

Som arvode åtnjuter stadskemisten 1,500 mk årligen, hvarvid han eger sjelf bekosta nödig lokal samt instrumenter och laboratoriiobjekt.

Stadskemisten bör, der han dertill finner anledning, äfven sjelfmant och utan uppmaning eller uppdrag, företaga till hans verksamhet hörande undersökningar, särdeles för att upptäcka i handeln förekommande underslef.

Uti sistnämnda ändamål må till inköp af handelsvaror och andra föremål, afsedda att undersökas, efter Sundhetsnämndens bepröfvande af dess expense-medel till stadskemisten utgifvas ända till 200 mk årligen.

För enskildta uppdrag, dem det står stadskemisten fritt att öfvertaga, må ersättningsfrågan afgöras genom ömsesidig öfverenskommelse, dock få dylika undersökningar i afseende å tiden ej göra intrång på de af stadens myndigheter anbefallda.

Detaljerad instruktion för stadskemisten, derest behof deraf yppas, uppgöres med ledning af den erfarenhet, som under första året vinnes, af Sundhetsnämnden och öfverlemnas efter sagde tids förlopp till Stadsfullmäktiges pröfning och godkännande.

På Sundhetsnämndens vägnar:

C. Qvist.

Herman Tranberg.

Handlingar rörande ifrågasatt förändring af gällande stadsplan för Helsingfors, så vidt den rör anläggandet af en fiskarhamn å Skatuddens södra strand.

Utdrag ur Magistratens i Helsingfors stad protokoll för den 22 Mars 1879.

§ 18.

Vid genomgåendet af Magistratens brefdiarium för innevarande år erfors att sedan Lördagen den 15 innevarande Mars från Guvernören i länet till Magistraten ankommit inalles trettiosex särskilda under N:ris 283—319 antecknade expeditioner, af hvilka följande nu föredrogos, nämligen: N:o 301 eller en skrivelse jemte deri åberopade afskrift sålydande:

..GUVERNÖREN

öfver

Nylands län.

Landskansliet.

Helsingfors, d. 17 Mars 1879.

N:o 571.

Till Magistraten i Helsingfors.

Bilagda afskrift af Civil-Expeditionens i Kejsarliga Senaten för Finland hit af-lättna skrivelse för den 5 Mars 1879 N:o 165 behagade Magistraten delgifva Stadsfullmäktige i Helsingfors stad, hvarhos Magistraten, i följd af den deri mig meddelade befallning, anmodas att affordra Stadsfullmäktige ej mindre tillförlitlig utredning rörande kostnaden för inrättandet af kaj och fiskhamn vid Skatuddens vestra strand nedanom myntverket samt fullständigt förslag till de förändringar uti den för Skatuddens reglering och bebyggande Nädigst fastställda plan, hvartill Stadsfullmäktige anse skäl förekomma, än ock uppgift å den plats, hvarest en dylik hamn för fiskarbåtar lämpligare och med mindre kostnad kunde inrättas, äfvensom att dermed och Magistratens underdåniga yttrande i ämnet före den 1 December innevarande år hit inkomma.

G. v. Alfthan.

J. G. Sohlman.“

..CIVIL-EXPEDITIONEN

i
Kejsersliga Senaten
för

Finland.

Helsingfors, d. 5 Mars 1879.

N:o 165.

Till Herr Guvernören i Nylands län.

Sedan Stadsfullmäktige i Helsingfors uti en af Herr Guvernören förordad och jemte skrifvelse för den 25 sistlidne Februari till Kejsersliga Senaten insänd, till Hans Kejsersliga Majestät ställd skrift anhållit att, emedan förslag hos bemälde fullmäktige väckts om byggande af en bibana från Helsingfors—Tavastehus jernväg till åttonde stadsdelen eller Skatudden och lösningen af denna fråga kunde påkalla en ändring af planen för nämnda stadsdels reglering och bebyggande, med inrättandet af den vid Skatuddens vestra strand nedanom myntverket anbefallda hamn för fiskarbåtar desto hellre måtte få tillsvidare anstå, som anläggandet af en kaj och fiskhamn vid ifrågavarande plats befunnits vara förenadt med så dryga kostnader att det möjligen låge uti stadens intresse att annan lämplig plats för ändamålet uppsöktes, har Kejsersliga Senaten vid af ärendet i dag skedd föredragning, funnit godt tillåta att med inrättandet af berörde hamn för fiskarbåtar må tillsvidare anstå, hvarjemte Kejsersliga Senaten tillika velat hafva Herr Guvernören anbefaldt att affördra Helsingfors Stadsfullmäktige ej mindre tillförlitlig utredning rörande kostnaderna för sagde hamns inrättande samt fullständigt förslag till de förändringar uti den för Skatuddens reglering och bebyggande Nädigst fastställda plan, hvartill Stadsfullmäktige anse skäl förekomma, än ock uppgift å den plats, hvarest en dylik hamn för fiskarbåtar lämpligare och med mindre kostnad kunde inrättas; ägande Herr Guvernören innan utgången af innevarande år dermed jemte Magistratens i staden underdåniga yttrande och eget underdånigt utlåtande sedan till Kejsersliga Senaten inkomma. Hvilket Civil-Expeditionen, enligt Kejsersliga Senatens beslut, får Herr Guvernören till kändedom och efterrättelse samt Stadsfullmäktiges förständigande härigenom meddela.

W. Zilliacus.

Carl Estlander.

Afskriftens riktighet bestyrker: Helsingfors å Landskansliet, den 15 Mars 1879.

J. G. Sohlman.“

Efter uppläsandet häraf beslöt Magistraten att genom protokollsutdrag delgifva Stadsfullmäktige Civil-Expeditionens förestående skrifvelse i det afseende densamma innehåller, hvarefter och sedan Stadsfullmäktiges svar i ärendet ankommit, vidare på Magistraten deri ankommande åtgärd skulle vidtagas.

In fidem:

G. J. Sourander.

RÄTSELKAMMAREN

Helsingfors,
den 19 September 1879.
N:o 220.

Till Helsingfors Stadsfullmäktige.

Sedan Civil-Expeditionen i Kejslerliga Senaten för Finland uti till Guvernören öfver Nylands län aflåten och derefter Stadsfullmäktige delgifven skrifvelse af den 5 sistlidne Mars meddelat, bland annat, att Kejslerliga Senaten anbefallt Guvernören att affordra Fullmäktige ej mindre tillförlitlig utredning rörande kotsnaderne för inrättandet af den vid Skatuddens vestra strand nedanom myntverket tillämnade hamn för fiskarbåtar samt fullständigt förslag till de förändringar uti den för Skatuddens reglering och bebyggande fastställda plan, hvartill Fullmäktige ansåge skäl förekomma, än ock uppgift å den plats, hvarest en dylik hamn för fiskarbåtar lämpligare och med mindre kostnad kunde inrättas, hafva Fullmäktige i remiss af den 22 påföljande April uppmanat Drättselkammaren att i saken inhemta stadsingenjörens utlåtande samt dermed jemte eget yttrande till Fullmäktige inkomma.

I följd häraf har dåvarande Stadsingenjören Theodor Tallqvist till Drättselkammaren aflemnat det äskade utlåtandet, och får Kammaren härjemte till Fullmäktige insända detsamma. För egen del bör Kammaren ödmjukast uttala, att den ifrågasatta fiskarhamnen å Skatuddens vestra strand komme att i alltför betydlig grad inkräkta på utrymmet derstädes och taga i anspråk de der tillämnade dyra kajanläggningarna, till förfång för det hufvudintresse, tillgodoseendet af den större handels och sjöfartens behof, hvarför nämnda plats och anläggningar borde reserveras. Fördenskull och då härtill dessutom kommer, att kostnaden för fiskarhamnens inrättande å stället, enligt hvad framgår af de utaf Ingenjören Tallqvist i ämnet uppgjorda beräkningar, som åtföljt Drättselkammarens skrifvelse till Fullmäktige af den 20 September sistlidet år, skulle uppgå till ett belopp, som icke stode i skäligt förhållande till beskaffenheten af företaget och ändamålet med utgiften och hvilket belopp Ingenjören Tallqvist i ofvanberörda utlåtande fixerat till omkring 500,000 mark, anser Kammaren i likhet med Ingenjören Tallqvist, att staden borde i underdånighet ansöka om befrielse från anläggandet af den anbefalda fiskarhamnen å Skatudden, hvilken hamn dessutom skulle, enligt stadsplanen, blifva betydligt mindre än den nuvarande. Beträffande sedan frågan i öfrigt instämmer Drättselkammaren jemväl i Ingenjören Tallqvists uttalande derom, att den nuvarande fiskarhamnen, hvad utrymme angår, åtminstone tills vidare motsvarar behofvet samt att de olägenheter, som i afseende å densamma anmärkts, i sjelfva verket icke äro af så svår art, att de borde påskynda en förflyttning af hamnen annorstädes. Då emellertid Kejslerliga Senaten jemväl infortrat uppgift å en annan plats för fiskarhamnen, har Kammaren trott sig böra eventuelt eller för den händelse att hamnens kvarblifvande tills vidare å det nuvarande stället icke medgäfves, föreslå densammas förläggande till stränden nedanför de nuvarande handelsmagasinerna, sedan dessa blifvit

undanskaffade, enär Kammaren icke är i tillfälle att förorda någon annan till läget lika lämplig plats att för detta ändamål disponeras.

Vidkommande slutligen det af Kejsrerliga Senaten derjemte infortrade förslag till de förändringar uti den fastställda planen för Skatuddens reglering och bebyggande, hvilka Stadsfullmäktige ansåge böra vidtagas, tillåter sig Kammaren endast åberopa, att frågan om dessa förändringar ännu är hos Fullmäktige på handläggning beroende samt att Kammaren i dag till Fullmäktige aflåtit särskild skrifvelse i ämnet.

Remisshandlingarna återställas härmed.

På Drätselkammarens vägnar:

Theod. Bergelund.

Lars Homén.

T. f.

Till Drätselkammaren i Helsingfors.

I anledning af ineliggande remiss rörande en ny fiskarhamn för Helsingfors, får jag härmed till mig affordradt yttrande vördsammast anföra följande:

Efter hvad jag i tidigare utlåtanden till Drätselkammaren andragit, finner jag ej skäl till anläggande af den fiskarhamn, som å nya stadsplan för Helsingfors är upptagen på södra stranden af Skatudden, dels emedan denna hamn och dermed afsedd rörelse blefve till besvär och hinder för den större handels- och sjöfartsrörelse, hvartill samma strand enligt min åsigt borde anordnas, dels emedan en fiskarhamn härstädes, utförd på ett vattendjup af i medeltal minst 16 fot betingade den dryga kostnaden af cirka 500,000 mark, såsom från mitt till Drätselkammaren i Juni månad förlidet år inlemnade projekt till reglering af Skatuddens södra strand och detsamma åtföljande kostnadsberäkningar kan finnas. Af samma skäl har äfven det Herrar Stadsfullmäktiges Utskott, som nyligen granskat sagde projekt, utdömt denna fiskarhamn. Härtill kommer, att det klarare vatten för en fiskarhamn, som man vid Skatudden hoppats erhålla ingalunda kan vinnas, utan tvärtom, i thy att vattnet kring Skatuddens stränder isynnerhet om våren är vida grumligare och orenare än längre ut i södra hamnen öfverhufvud och i den nuvarande egentliga fiskarhamnen, härrörande sig deraf, att Skatuddens stränder ligga dels i, dels närmast intill norra hamnen, som för sitt föga djupa vatten och emedan den utgör den vik, hvilken främst upptager tillflödena från Thölövikén och Wanda å, är särdeles besvärad af grumligt vatten.

Ehuru behofvet af en ny fiskarhamn för Helsingfors blifvit en axiomatisk sanning, vågar jag på det högsta betvifla rigtigheten deraf och kan för min del icke finna detta behof som något annat, än en länk i den serie af omstörtningssidéer, hvartill bland annat hör flyttningen af handelsmagasinerna från sitt nuvarande läge för att ersättas med en trädplantering och af torgrörelsen från Salu- till Jernvägstorget m. fl. besynnerligheter.

Man har som olägenheter vid den nuvarande fiskarhamnen anfört:

1:o att vattnet i densamma blir stagnerande och ej nog hastigt ombyts. Till nästan lika grad blir detta fallet, hvar än hamnen placeras; ty då något ständigt rinnande vatten ej finnes att tillgå, blir vattenombytet uteslutande beroende af hafsvattnets oregelbundna sänkning och höjning tillfölje af vindarne. Denna fiskarhamn synes emellertid i sagde afseende hafva en viss fördel deri, att dess inlopp ligger rakt mot hamnen, hvar den är öppnast och djupast. En lika anordning är ej iakttagen och torde ej ens kunna iakttagas vid den å Skatudden föreslagna fiskarhamnen.

2:o att kloak- och gatvatten inrinner i fiskarhamnen och förskämmer eller dödar fisken. Det förra påståendet är ett misstag, något kloakvatten inrinner icke i den hamn, hvarest fisksumparne blifvit anvisade plats, utan i den mindre ofvanom liggande båt-hamnen och innan kloakvattnet härifrån på omväg hinner fram till fiskarhamnen, är det med all säkerhet så utspädt med hafsvattnet, att det blir fullkomligt oskadligt. Hvad åter gatvattnet beträffar, så är det ingen nödvändighet att inleda det i fiskarhamnen, utan kan det med största lätthet och utan nämnvärda kostnader antingen i öppen rännsten eller än bättre uti ett underjordiskt rör ledas ikring fiskarhamnen ut i hafvet. Hvarföre mången amatör af fisk icke finner densamma i Helsingfors lika välsmaklig som in i landet eller ute i skären, har helt andra orsaker, bland annat den att den hålles lång tid i sump innan den försäljes.

3:o att bottnet i fiskarhamnen ligger på föga djup under vattenspegeln och att det affall af död fisk m. m. som oundvikligen nedfaller och lägger sig derpå, snart blir skadligt för hamnens renhet. Härvid bör besinnas att bottnet i hvarje fiskarhamn efter vissa lämpliga mellantider skall genom muddring rengöras.

4:o att den salta fisk, strömming och hvassbuk, som åtföljer den färska, sprider en oangenäm lukt dels för närtill byggda gårdar dels för ångbåtspassagerarene. Icke heller detta skäl kan jag finna synnerligen talande för en omflyttning af fiskarhamnen; ty hvad närtill bebyggda gårdar vidkommer, blir fallet öfverallt detsamma, emedan lukten af salt fisk envist åtföljer den ända in på matbordet, och ångbåtspassagerarne, som på båten antingen vänt eller få vänja sig vid lukt af tjära, smörj- och kokos m. m. isynnerhet vid stark sjögång under resan, också gerna kunna underkasta sig obehaget att ett ögonblick färdas genom saltfisklukten.

På grund af ofvanstående och emedan det förefaller mig, att Helsingfors stad icke befinner sig i de förmögenhetsvilkor, att den kunde utan högst talande skäl förändra och omflytta sina offentliga platser och inrättningar, får jag vördsammast föreslå, att vederbörande Stadsmyndigheter ville hos Regeringen utverka sig rättighet att åtminstone tillsvidare och ända tills den blifver väsendtligen för trång, få åtnöja sig med den gamla fiskarhamnen.

Helsingfors stads byggnadskontor den 24 Juni 1879.

Th. Tallqvist.

Helsingfors, Hufvudstadsbladets tryckeri, 1879.

***Utlåtanden, afgifna af Drätselkammaren och förre
Stadsingeniören Th. Tallqvist med anledning af Stadsfull-
mäktiges tryckta utskottsbetänkande N:o 12 för 1879 angående
kajbyggnaderna å Skatuddens södra strand.***

DRÄTSELKAMMAREN

i

Helsingfors,

den 19 September 1879.

N° 219.

Till Helsingfors Stadsfullmäktige.

Uti remiss af den 20 sistlidne Maj hafva Stadsfullmäktige, med biläggande af ett utskottsbetänkande i anledning af Stadsingeniörens förut afgifna och af Drätselkammaren jemte skrifvelse för den 20 September sistlidet år till Fullmäktige öfversända förslag rörande kajbyggnaderna m. m. å Skatudden, anmodat Drätselkammaren att låta Stadsingeniören yttra sig öfver de uti betänkandet förordade ändringar i hans förslag samt med detta yttrande och eget utlåtande i saken till Fullmäktige inkomma.

Drätselkammaren har i följd häraf inhemtat ifrågakomna yttrande af dåvarande Stadsingeniören Theodor Tallqvist och får härmed till Stadsfullmäktige insända detsamma. Till affordradt eget utlåtande åter finner Kammarén sig böra åberopa innehållet af sin ofvanberörda skrifvelse af den 20 September sistlidet år, jemte det Kammarén, beträffande den af Utskottet förordade anordningen att, i stället för att draga ifrågavarande kajlinie i den af Ingeniören Tallqvist förordade sträckningen, anlägga kajen uti en efter terrängförhållandena lämpad bruten linie och på mindre djupt vatten samt att vinkelrätt ut från denna kaj utbygga kajarnar, får ödmjukast anmärka, att denna anordning skulle hafva till följd en sådan minskning af det för handels behof afsedda och äfven efter företagen sådan utvidgning, som af Ingeniören Tallqvist föreslagits, nog begränsade området, att den till grund för ifrågavarande reglering af Skatudden liggande planen, att af nämnda stadsdel skapa en för kommande tider framstående handelsplats, derigenom komme att äfventyras. Vidkommande åter anläggningskostnaden för den projekterade jernvägen och den af Utskottet antydda ränteförlust derä, har Drätselkammaren trott sig böra framhålla icke allenast, att ifrågavarande förslag afser jemväl att, på grund af

den fördel statsjernvägarne ansett komma att hafva af anläggningen, erhålla utaf statsverket ett bibrag till sagde kostnad med en half million, utan ock att, äfven om arbetet icke utfördes forceradt utan under en längre följd af år, materialet dock i alla fall skulle med tillhjälp af jernvägen erhållas betydligt billigare än på annat sätt och att denna vinst således måste observeras äfven såsom en motvigt mot den nämnda ränteförlusten.

Remisshandlingarna återställas jemväl.

På Drätselkammarens vägnar:

Theod. Bergelund.

Lars Homén.

T. f.

Till Drätselkammaren i Helsingfors.

Till mig affordradt yttrande i anledning af Herrar Stadsfullmäktiges remiss af den 20 förledne Maj får jag härmed värdsammast anföra följande.

Det Utskott, som haft i uppdrag att granska ett af mig till Drätselkammaren i Juni månad förlidet år inlemnadt projekt till en från fastställd stadsplan för Helsingfors något afvikande reglering af Skatudden, synes hafva gillat sagde projekt, såvidt det afser ändamålet eller att, med bortlemande af fiskar- och båthamnar, promenader m. fl. hinder, af Skatudden göra en god och tidsenlig hamn- och nederlagsplats för en gros handel, men deremot hafva förkastat detsamma i hänseende till anordningarne och medlen för uppnående af sagde ändamål.

Utskottet förbunden för dess godkännande och betonande af idéen, kan jag emedlertid ej fatta annat, än att med förkastande af de af mig föreslagna medlen äfven det dermed åsyftade resultatet blifvit, om ej helt och hållet omöjliggjordt, åtminstone till den grad reduceradt, att anläggningen utförd i enlighet med Utskottets åsigter, måste betraktas såsom helt och hållet förfelad.

Hela den del af Skatudden, som ligger söder om Kanal- och Kommersegatorna, eller kvarteren N:ris 150, 151 och 152 jemte mellanliggande trädplantering och båthamn samt så stor del af kvarteret N:o 142, som ej kan vara för Myntverket behöfligt, anser Utskottet i likhet med mig böra reserveras uteslutande för handels- och sjöfartens behof, men besinnar ej härvid att dessa kvarter och platser jemte dem omgifvande, oundgängliga gator till större delen ligga under vatten och kunna erhållas i den å stadsplan angifna storlek endast genom en i sjön gjord utfyllning, uppgående i areal, inclusive 88 fots kajbredd, till 12 tunnland. Om nu kajlinien enligt Utskottets åsigt anlades i brutna linier, lämpande sig efter terrängen, så skulle i hufvudsak de nämnda platserna försvinna och dermed äfven det nödig ansedda utrymmet. En sådan strandreglering af Skatudden vore lämplig endast för det fall, att man tänkte sig densamma upplåten för det privata

bostads behovet och finnes också ett projekt i denna anda uppgjort, såsom synes å kartan öfver Helsingfors från år 1866. Huru relativt små ofvan uppräknade platser å Skatudden äfven efter nämnda utfyllning blifva, torde framgå bland annat deraf, att en privat person i staden, Kommerserådet Sinebrychoff, oberäknadt impedimenter och parker, ensam disponerar en areal, som utgör dryga trefjedjedelar deraf. Beträffande Utskottets åsigtter å ena sidan om en stor handel och deraf betingadt utrymme samt å den andra om en efter terrängen bruten kajlinie vid grundt vatten, ligger uppenbarligen en motsägelse.

Kajliniens läge af 168 fot framför byggnadsqvarteren är ingalunda slumpvis tillkommen. Utom att afseende blifvit fästadt å nödigt utrymme till jernvägsspår för vagnar och kranar, till lossning och lastning af varor samt till gatutrafik, uppnås vid denna linie på billigaste sätt det vattendjup, som för större och mindre ång- och segelfartyg ansetts behöfligt, medan samtidigt alla för en större sjöfart oanvändbara, vid för grundt vatten liggande kajer, hvaraf Helsingfors redan har mer än rikligt, såvidt möjligt bortfallit samt just sådana vinkelrätt utbyggda bryggor, som Utskottet föreslår, kunnat undvikas. Dessa äro nemligen för allt till- och afforslande af varor de minst lämpliga landningsplatser och blifva ingalunda hvarken i förhållande till sin omkretsline eller till sin areal billigare än en lika längd och bredd strandkaj vid samma vattendjup, utan tvärtom väsendtligen dyrare och detta till och med under förutsättning af de höga priser, som fyllningsjord härstädes i medeltal betingar sig, såsom genom några enkla kombinationer af kostnadsberäkningarne för den fristående kajarmen, som innesluter fiskarhamnen, och strandkajerne af lika djup i mina projektet åtföljande kostnadsförslag kan finnas. Att utrymme kunde beredas för ett långt större antal fartyg vid en vinkelrät kajarm af samma längd vid sin omkrets, som en motsvarande strandkaj, hvaremellan endast jämförelse kan komma i fråga, är en mening utan innehåll och om man för lossning och lastning vid en strandkaj har behof af en viss landbredd, så kan man vid en hvar sida af en vinkelrätt utskjutande brygga för samma arbete ingalunda komma tillrätta med någon mindre bredd.

Utskottet synes på allvar anse, att en väsendtlig besparing vunnas genom reducerade fyllningsarbeten, men förefaller det mig, som Utskottet härvid alls icke tagit hänsyn dertill, att den utfyllda platsen hufvudsakligen kommer att såsom tomter försäljas och sålunda betala sig. Enligt min mening synes det alls icke otroligt att tomtlösen dessutom skall betäcka äfven kostnaderna för den mark, som ligger under gator och kajplaner eller öfverhufvud hela regleringskostnaden. Då den areal, som kan försäljas, minst uppgår till 500,000 qvadratfot, behöfver man räkna alternativt 3 mark per qvadratfot, för att hafva hela anläggningskostnaden af en och en half million betäckt, eller blott 2 mark för den händelse staten komme att med 500,000 mark bidraga till företaget. Ett pris af 2 å 3 mark qvadratfoten är ingalunda otänkbart eller ens onaturligt högt, då man besinnar att redan nu vid gårdsförsäljningar till och med i aflägsnare stadsdelar detta pris måste anses hafva belöpt sig på sjelfva grundstycket eller tomten och att ifrågavarande plats skall erhålla värde framför hvarje annan sådan i staden.

För att emedlertid platsen skall erhålla det högsta möjliga värde, får den icke inskränkas till ett minimum och afse endast dagens mest trängande behof, utan till sin grundplan vara afsedd äfven för framtida utveckling, d. v. s. tilltagas relativt stort. Ett lika ovillkorligt vilkor härför är, att nutidens ångkommunikationer till lands och vatten derstädes kunna mötas, samt i öfrigt de bekvämligheter en större handels- och sjöfartsrörelse fordrar, stå att finna. Af dessa skäl, äfvensom af de i mitt ursprungliga projekt anförda, hvilka Utskottet icke heller kunnat bestrida, förutsatt att med Skatuddens reglering till en större hamn- och nederlagsplats skall menas något allvarligt, kan jag ej annat än hålla på nödvändigheten att genom en ordentlig lokomotivbana förena Skatudden med jernvägsnätet i landet.

Då Statsjernvägarne ovillkorligen i mer än ett afseende skola hafva fördel af en framstående handelsplats å Skatudden och af direkt förbindelse dermed anser jag fortfarande för min del, att billigheten fordrade det statsverket, som ju ock påskyndar Skatuddens reglering, bidrog med en tredjedel i anläggningskostnaden eller 500,000 mark. Oaktadt Utskottet påpekat fördelarne för Statsjernvägarne i detta hänseende, har det dock försummat att göra något yrkande på Statsverkets bidrag, troligen för att så mycket lättare kunna bortresonnera lokomotivbanan.

Påståendet att ej regleringsarbetena å Skatudden skulle kunna utföras i samma grad under en lång följd af år, anordnade efter mitt projekt som efter Utskottets, om annars skäl dertill finnas, måste rubriceras endast såsom ett värdelöst motiv. Att slutligen utfyllningen ej gerna kan ske med lossad ballast framgår deraf, att under senaste 6 år, då trävaru-exporten från Sörnäs varit liffigast, endast omkring 250 kubikfamnars ballast per år inkommit och att således för nu i fråga satta fyllningsarbetens utförande skulle erfordras en tidslängd af 175 år.

På grund af ofvanstående får jag derföre äran föreslå de ändringar från Utskottets förslag, att den af mig å kartan N:o 345 angifna kajlinien finge orubbadt kvarstå samt att Herrar Stadsfullmäktige försökte af Statsverket utverka ett direkt bidrag af 500,000 mark för Skatuddens reglering i af mig angifvet syfte, eller för den händelse detta vägrades, anhålla om ett uppskof på högst 10 år i denna reglering, så att allmänna begreppen om den anda och plan, hvarefter Skatudden borde regleras, derunder hunne komma till klarhet samt behofven mera markeradt gifva sig tillkänna.

Remisshandlingarne åtfölja detta utlåtande.

Helsingfors stads byggnadskontor den 20 Juni 1879.

Th. Tallqvist.